

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

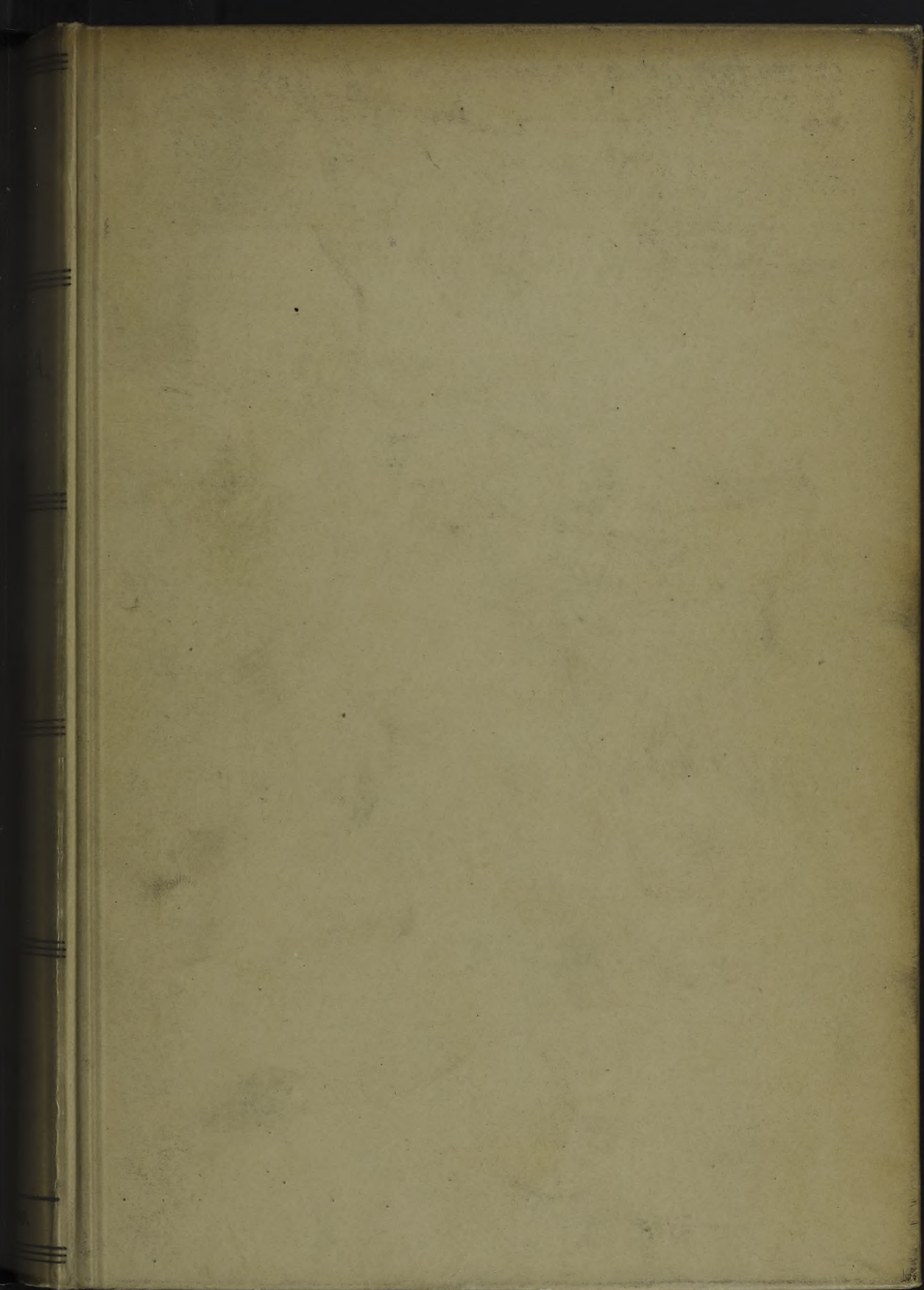
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

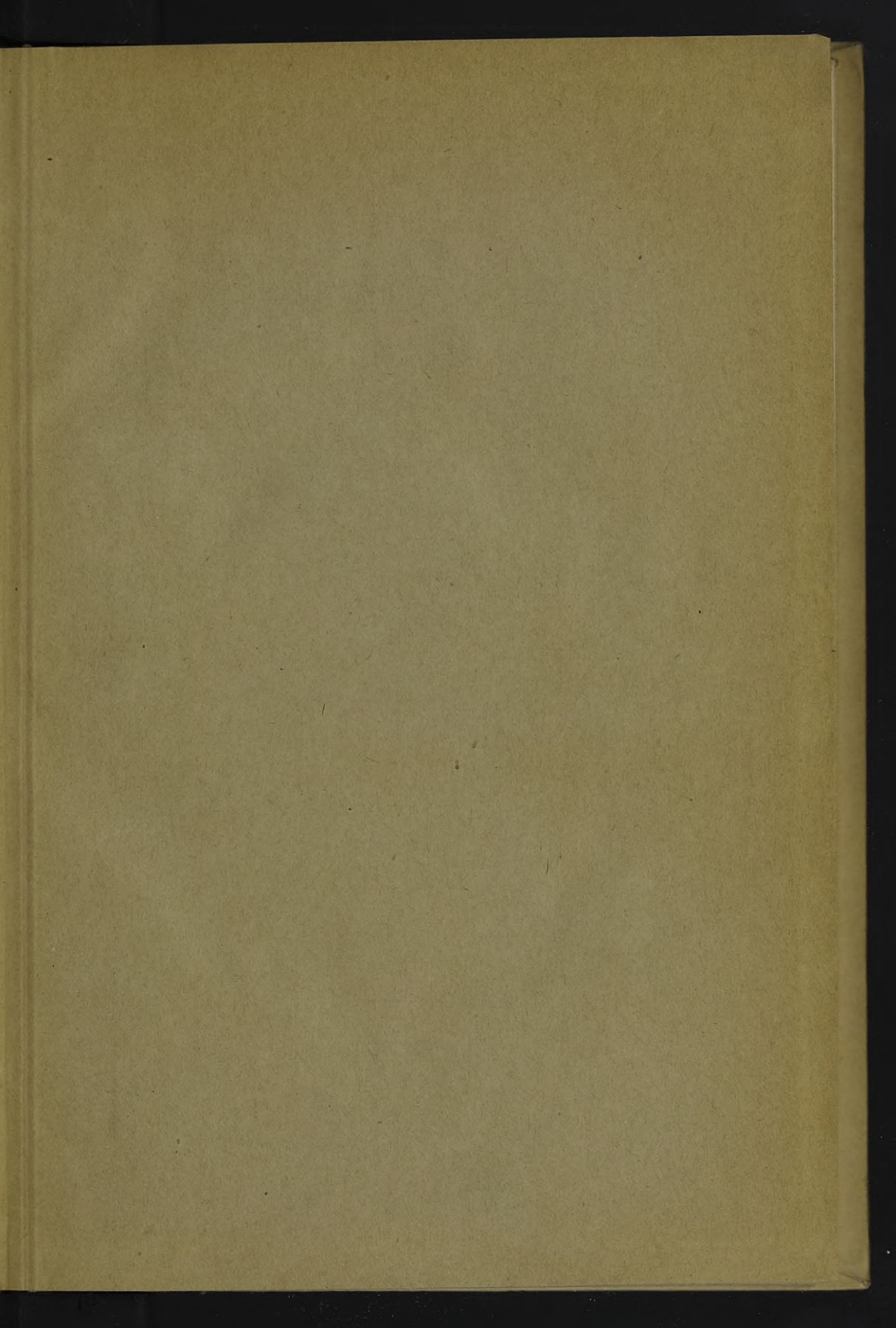
LUNDS
UNIVERSITET

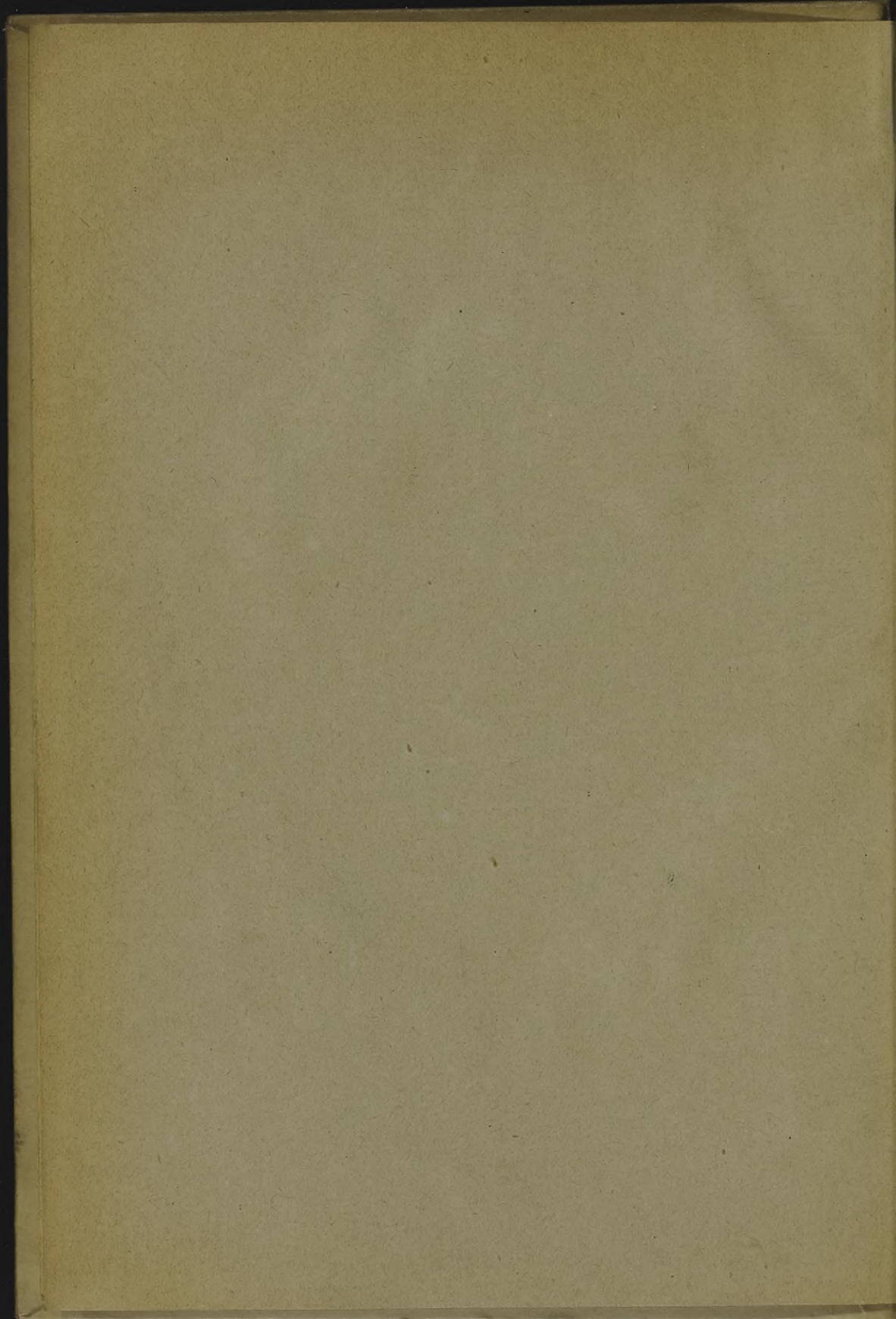

UPPSALA
UNIVERSITET

Underwood
Barnh.

Vikt.
Dv.

INDIANA

ROMAN

FRÅN

VILDMARKEN

STOCKHOLM
OL. HANSENS FÖRLAG.

STOCKHOLM
VICTOR PETERSONS BOKTRYCKERI
1899.

INDIANA

INDIANA

FÖRSTA KAPITLET.

I strid med kannibaler.

Hitåt! Till hjälp!» ropade styrmannen med halfkväfd röst och släppte rodret, i detsamma som en negers klor kramade hans hals, som i ett skrufstäd.

»Till hjälp!» ljöd det som en gurgling för andra gången, under det han redan blef blå i ansigtet och munnen förvreds samt ögonen trädde fram ur sina hålor.

»Håll ut — Petter; jag kommer!»

Andfädd och redan halfkväfd ser Petter som i en dimma en liten karl hoppa upp på däck och med ett enda språng vara framme hos honom. Knallen af en revolver når hans öron, den svarte släpper genast sitt tag, och liksom i en dröm ser han ännu en gång sin vilde fiendes ansigte, innan denne tumlar ned i floden, där en krokodil genast griper honom och drar sig ned i djupet med sitt byte.

»Tack skall du ha', Fritz!» stönade Petter och flämtade krampaktigt efter luft.

»Inte värdt att tala om, min gubbe, du blir kanske i tillfälle att göra mig samma tjänst igen, icke sannt?»

»Var lugn bara, i dag lär det nog bli hett om öronen.»

»Ja, det var hett, förfärligt hett på den ångslup, som i denna stund for emot strömmen, uppför Ogôoné.

Oaktadt maskinens förträfflighet arbetade den som en febersjuks puls och ur skorstenen rök det som från en hafångare, propellern vände sig med rasande hastighet och ångan tjöt i metallrören och hvisslade ur ventilerna, hvilka voro omgifna med en tät dimma.

Ja, det var hett!

Den tjugo mans besättning, som nu befann sig vid 9:de graden vestlig longitud under ekvatorn skulle bestämdt icke hafva försmått välgärningen af en på is lagrad champagne och fläktare; men ingen af dem tycktes nu tänka på en dylik förfining af det mänskliga lifvet.

Med bakladdningsgeväret i handen, revolvern i bältet och yxan i närmaste närhet, spejade alla med en viss ängslig vaksamhet efter ett helt negerbands rörelser, där dessa voro spridda på båda sidor om floden.

Underofficeren, som förde befäl öfver slupen, hade af amiralen vid stationen i Gabou blifvit betrodd med en helt fredlig mission och hade därför erhållit befallning att endast i yttersta nödfall gifva eld.

Olyckligtvis hade försöken till ett fredligt närmande alldeles strandat, och man måste därför till hvad pris som helst framåt eller tillbaka.

Tillbaka ville man icke, emedan företagets ändamål ännu icke blifvit uppnådt, och det var orsaken hvarför hela besättningen befann sig på sin post.

Man var midt inne i fiendeland, midt ibland de mänskligt skrämda osyébas, som första gången blifvit uppsökta af markis de Compiègne och hans tappra kamrat under oerhörda faror i början af året 1874.

Det vilda angrepp, för hvilket styrmannen nära nog hade fallit offer, hade visat att man hos dessa vildar icke kunde uträtta något på fredlig väg. Angriparen, som föll för revolverskottet, hade nämligen jemte ett antal af sina svarta kamrater simmande närmat sig fartyget.

När de sågo, att icke något motstånd gjordes dem från de hvitas sida, hade de trott sig med lätthet kunna bemäktiga sig ångslupen. Derför visade sig nu deras missräkning genom ett rysligt skrikande, som åtföljdes af en skyndsam flykt.

De af de svarta, hvilka befunno sig på land och genom misslyckandet af deras afsigt blifvit bragta i raseri, öppnade en ifrig eld på matroserna, hvilka icke ens gjorde sig mödan att söka skydd bakom skansförklädnaden.

Salvorna, som afgifvits från dåliga gevär med flintlås, hade icke någon annan verkan, än att de förorsakade något rök och mycket larm.

Men när den unge kommandanten såg de svarta kropparne af en stor mängd vildar simma genom strandens slingerväxter och buskar, gaf han befallning att ladda slupens lätta kanoner med kartescher.

»Är det färdigt? frågade han därpå med lugn röst.

»Allt färdigt, herr kommandant», svarade kanonieren.

»Godt!»

Sjökadetten, som i rang var den andre på ångslupen, hade i detta ögonblick inlåtit sig i lifligt samtal med en stor matros vid namn Ivan, hvilken stödd på sitt gevär, likgiltigt stod och såg på vildarna.

»Om förlåtelse, herr löjtnant, var det dessa narraktiga karlar, som för fjorton dagar sedan fångade vår doktor?»

»Högst sannolikt äro de desamma.»

»Men, för tusan, herr löjtnant, hur kunde en så gammal sjöman som vår doktor låta fånga sig af sådant gement pack?»

»Ah, han gick bort en dag, för att plocka örter, och — har inte kommit igen; det är allt hvad jag vet om den saken. Men vi fara nu för att söka efter honom.»

»Det är ju också en komisk idé af en så lärd man, att plocka örter på sina gamla dagar och sedan låta dem torka i böckerna hemma. Och således», fortfor Ivan, uppmuntrad genom sin förmans pratsamhet, »äro alla dessa negrer människoätare?»

»Ja, tyvärr! Jag är därför mycket bekymrad för vår gamle väns skull.»

»Ah, det har ingen fara, herr löjtnant; doktorn är så mager — och så seg han dessutom måtte vara!»

Officeren småskrattade utan att svara.

Omkring fem minuter hade emellertid förflutit, under hvilken tid ångslupen allt mera närmade sig vattenfallen, hvilka voro hörbara redan på långt afstånd.

Nu visade sig på ett afstånd af omkring tusen meter en svart linie, som afspärrade vägen. När kaptenen tog till kikaren, varseblef han omkring femtio båtar, som voro placerade i rad bredvid hvarandra, alldeles som en pontonbro.

Ett långt vid två träd fästadt tåg tjänade till att, oaktadt strömmen, hålla båtarna i en linie. Till höger och venster foro andra båtar, hvilka på respektfullt afstånd närmade sig ångslupen.

»Blixt och dunder, det kommer att hagla starkt idag!» mumlade en gammal kvartermästare och tog fram ett stort stycke tuggtobak under sin mössa och bet af en bit däraf.

Det hade med ens inträdd stor tystnad, som blott afbröts af maskinens pustande och stampande.

Men plötsligt skakades luften af ett så förfärligt larm och vildt skrikande, att något mänskligt öra knappast någonsin kunde hafva hört värre; det var ett oljud, som om alla odjur i verlden här hade stämt möte.

På denna signal löste sig genast bätkedjan, så att båtarna drefvo med strömmen nedåt floden, under det att de, som hade följt ångslupen, bildade en linie, som var bestämd till att afskära ångslupen återvägen. Européerna hade råkat i en korseld.

»Nu tar det slut med skrattandet, mina barn!» sade kvartermästaren och vände tobaken i munnen.

Och verkligen, på ett ögonblick voro de hvita omringade, så väl utfördes fiendens manöver.

»Eld!» ljöd kommandantens stämma. Och som en krater utspydde ångslupen de dödsbringande haglen i de svartas tätta massa.

Med gevärseldens smattrande blandade sig kanonens dofva knall och hade tillföljd att tre eller fyra af negrernas båtar splittrades och de däri befintliga svarta svårt massakrerades.

Gevärselden underhölls oupphörligt, medan kanonerna laddades på nytt. Matroserna sigtade väl; hvarje skott från de säkert träffande bakladdningsgevären sattes i kroppen på en af de svarta.

Vattnet började redan färgas rödt och mellan de krossade båtarnes träspillror simmade de ebenholzsvarta fiendernas

kroppar, som antingen redan voro liflösa eller också under gräsliga ryckningar utandades lifvet.

Kretsen blef allt mer och mer trång. Belägrarne svarade

»Hitåt! Till hjälp!» ropade styrmannen med halfkväfd röst.

knappast längre på manskapets skjutande. De hade öfvermakten på sin sida och ville taga fartyget vid landningen. Kanonskott brakade så fort det kunde hinna laddas, och gevärs-piporna hade blifvit brännheta.

I detta ögonblick såg man bredvid kommandanten en ung man med ståtlig figur, civilt klädd och med en vit mössa på hufvudet, i handen höll han ett gevär, som han med en gammal matros lugn affyrade på de svarta.

Kommandantens panna fördystrades, ty situationen blef allt farligare.

»Hvad hafva vi för utsigter? frågade honom hviskande herrn med hvita mössan.

»Min tro är att vi ändå skola bli tvugna att draga oss tillbaka!»

»Men vägen är ju afspärrad.»

»Ångslupen kommer i alla fall igenom, det enda, som ännu skulle kunna kvarhålla mig, är tanken på att vår stackars doktor kanske är alldeles i närheten och hör striden samt därför sväfvat i den förhoppningen, att han skall blifva räddad.»

Ett bedöfvande skrikande ljud åter från vildarne.

Några negerbåtar hade redan närmat sig ångslupen ganska nära, och de svarta klängde sig med händer, fötter och tänder fast, för att klättra ombord. Rysligt klumpiga varelser, äckel-uppväckande som ekvatorialskogarnas apor, hängde sig fast vid alla sidor.

Matroserna stucko och slogo med bajonetter och yxor. Svarta af krutrök och öfverströmmade af svett och blod kämpade de modigt mot den förslappning, som ville bemäktiga sig dem.

I samma ögonblick som kommandanten var i begrepp att gifva maskinisten befallningen, tilldrog sig ett nytt, förskräckligt missöde. Genom någon obekant orsak hämmades propellerns rörelser, och fruktan började bemäktiga sig äfven de modigaste bland manskapet.

Men stöten slungade dock de svarta angriparne i vattnet, och en lycklig tanke af maskinisten försatte dem i ännu större fruktan.

Med ens började nämligen ånghvisslan att vråla med oerhörd styrka, medan samtidigt en kolossal ångstråle utsprutades från fartygets båda sidor och skällade svårt de i närheten befintliga vildarna.

Denna goda idé af maskinisten ändrade helt och hållet situationen, ty under det ångslupen fortfarande gick med strömmen, höll ångan vildarne städse på repektfullt afstånd.

»En sådan fördömd otur!» brummade Ivan. Och därtill finnes det inte så mycket som en linnetrasa på denna miserabla kolskopa! Beröm er inte mera för mig öfver er ånga!» brummade han till sin granne.

»Nej, hör man bara på gubben, han måste alltid resonnera!» blandade sig en röst med stockholmsdialekt i samtalet. Ångan har sina goda sidor, som ni just nu har sett.»

Den, som var egare till denna röst, var en liten eldare — »tre ostar hög», som Ivan brukade säga, — hvilken, naken ända ned till midjan, just kom springande upp från mellandäck och med ett hopp stod bredvid ångslupens befälhafvare, för hvilken han gjorde respektfull honnör och ställning.

Det var samme unge man, hvilken nyss förut, då han på ett ögonblick lemnat eldarrummet, hade gjort styrmannen Petter den tjänst, om hvilken vi i början berättade.

»Hvad vill du?»

»Herr kommandant, jag är nu en dålig kock där nere, sedan stekspisen gått sönder.»

»Nå än sedan?» invände kommandanten kort.

»Jo, jag skulle vilja stå på hufvudet ett tag och tala ett par ord med propellern.»

»Ni är en djerf karl; nå gå på med det då!»

»Tack, kommandant!»

Med en sats var den unge mannen framme vid relingen, sträckte fram händerna och hade i nästa ögonblick hoppat med hufvudet före ned i vattnet.

»Galning!» mumlade några matroser.

De svarta, som blifvit något efter, närmade sig ånyo; men ännu hade den lille icke kommit upp i ytan igen.

Då man ändtligen såg hans ljusa, lockiga hufvud sticka upp, ropade kommandanten:

»Fort, barn, kasta en tågända till honom!»

I ett nu blef denna befallning utförd.

Och i samma ögonblick började propellern röra sig på nytt, medan ynglingen fattade tågändan och halade sig upp på densamma.

Men missödet var åter nära till hands. De tunga bjälkarna af en kanot hade af strömmen drifvits mot ångslupen och stötte med ens så häftigt mot den djerfve ynglingens panna, att denne, bedöfvad af stötens våldsamhet, sjönk baklänges och försvann i vattnet.

Matroserna uppgåfvo ett skrik af förfäran.

Men i samma ögonblick hörde man det dofva ljudet af en i vattnet fallande kropp.

Det var den unge mannen med den hvita mössan, som satte sitt lif på spel, för att rädda den djerfve ynglingen.

Medan allt detta tilldrog sig, hade vildarne allt mera sammandragit sin hotande krets.

Floden var betäckt med stora båtar, bakom hvilka de svarta sökte skydd, medan de sköto dem framför sig som rörliga barrikader.

Allt detta tilldrog sig på lika kort tid, som man behöfver för att berätta det, men ännu hade icke någon af de båda unga männen kommit upp igen. Emellertid började ångslupen vända, tills dess aktern stod rätt mot strömmen.

Nu äntligen döko de båda upp igen. Den hvita mössans egare höll med ena handen den vanmäktige öfver vattnet, medan han utsträckte den andra efter den honom tillkastade tågändan.

»Mod! Mod!» tillropade man honom från alla sidor.

Men det var redan för sent. För andra gången nekade propellern att göra tjänst, antingen den nu blifvit skadad af stöten, eller några slingerväxter snott sig om den, liksom första gången.

Men knappt hade ångslupen upphört att styras, förr än den åter fattades af strömmen och rycktes bort med denna. I ett nu hade den genombrutit linien af de densamma inneslutande båtarna, och det dröjde blott några minuter, så hade den försvunnit ur vildarnas åsyn.

Dessa, som funno sig gäckade och blefvo rasande öfver att ångslupen, hvilken de redan betraktat som sitt byte, hade undgått dem, bemäktigade sig nu de båda simmarna, som endast med möda och nästan som genom ett underverk undgått krokodilerna.

Striden var slut. För krokodilerna blef det nu en verklig fest på svart människokött, sedan de förut genom kulorna och larmet blifvit störda för en stund, kunde de nu frossa på de döda och sårade.

Vildarna, som hade gripit de båda européerna, bundo dessa med starka rep, för att afskära dem hvarje möjlighet till flykt, men i öfrigt behandlade de dem ganska skonsamt.

»Ty om osyébas än äro menniskoätare, så likna de dock icke de australiska kannibalerna, hvilka begärligt förtära människokött, emedan hungern tvingar dem, utan de äro på sätt och vis finsmakare, hvilka försmå det kött som blifvit försämradt genom striden och dålig behandling.

Sedan man hade marscherat ungefär en timma, gjorde man plötsligt halt på en öppen plats. Vildarna lägrade sig och det såg ut, som de väntade på någon.

Och verkligen dröjde det icke länge, förr än de båda fångarne fingo se något besynnerligt.

Med tunga steg närmade sig en stor karl, som var beklädd med en engelsk officers röda rock, men hvars kläder bestodo af endast nödtorftigt hopflikade trasor.

Hans ansigte pryddes af ett lösskägg, som var förfärdigadt af en oxsvans och var fästadt vid öronen samt hängde ända ned på bröstet. På hufvudet hade han en stor, med guldrand försedd trekantig hatt, och vid hans sida dinglade en gammal kavallerisabel.

Det var kungen, som under striden försigtigtvis stannat hemma, men nu kom med sitt följe, för att göra sig under rättad om stridens utgång och dela bytet.

Med vigtig min gick han, stödd på en fransk tambourmajors staf, sina undersåtar till mötes.

Man förde genast till honom fångarne, som befriades från sina bojor.

Härefter höll kungen ett naturligtvis för våra européer obegripligt tal, i hvilket emellertid ordet »*bicondo*» förekom påtagligt ofta, och hvarvid han städse pekade på fångarna.

Fritz, som icke kunde annat än finna situationen rätt komisk, kunde icke underlåta, att emellanåt inflika några anmärkningar, och då talet tycktes icke alls vilja taga något slut, började han slutligen resonnera mot kungen och vildarna,

hvarvid han sökte genom allehanda gester göra sina ord begripliga för vildarna.

Dessa blefvo mycket förvånade öfver detta afbrott och visade sin förundran genom allehanda grimaser, hvilka gjorde att Fritz blef allt lustigare och mera uppsluppen.

Med ett hopp var han uppe på en vildes axlar och lika snabbt var han nere igen. Han slog så kallade kullerbyttor med armar och ben, sprang på händerna och utförde slutligen en dans, som helt visst icke stod efter indianernas vilda krigsdansar.

De svarta, som i början stått helt förvånade, funno stort välbehag i dessa gymnastiska öfningar och uttryckte detta genom ett långt, komiskt skratt.

Efter detta intermezzos slut fortsatte truppen sin marsch och uppnådde efter en stund byn, hvarest karlarna ymnigt förplägades med ett slags öl af Sorgho.

Därefter blefvo våra båda vänner med en viss försigtighet instängda i en stor hydda, hvars ytterväggar öfverallt voro beklädda med djurhudar, så att icke någon enda ljusstråle kunde lysa upp densamma.

Blott i det ögonblick, då de båda fångarna trädde in där föll en flyktig solstråle in i hyddan och lät dem se, att där redan förut fanns en människa, hvars drag de emellertid icke kunde urskilja, emedan dörren genast stängdes bakom dem och de därpå omgäfvos af ett ogenomträngligt mörker.

»Besynnerligt, André», sade Fritz till kamraten med hvita mössan, »det är ju redan någon här!»

»En svensk!» hördes det nu plötsligt från ifrågavarande person med djup, klangfull röst.

»Ja, svenskar!» svarade André. »Men hvem är ni, som talar vårt språk och liksom vi hålles i fångenskap? Hvem ni än må vara, så gör det oss ondt om er.»

»Ja, äfven jag är fånge och sedan tre långa veckor tillbaka utsatt för dessa odjurs gräsliga behandling!»

Under tiden hade de sist inträddas ögon småningom vant sig vid mörkret. De kunde redan urskilja konturerna af hyddans särskilda inventarier och äfven främlingens ansiktsdrag.

Bådas ögon vände sig nu åt den sednare. Hans höga gestalt, som genom ett skelettartad magerhet, syntes ännu längre, skulle för en förevisare varit värd en förmögenhet. Hans hufvud var kalt som en vattenmelon; de under de svarta buskiga ögonbrynen framblickande ögonen förlånade något hemskt åt hans fysiologi, men som lyckligtvis mildrades genom det godmodiga småleendet kring en stor bred mun, i hvilken alla tänderna tycktes saknas. Den stora, böjda näsan, hvilken var rörlig och nära nog ingått en förening på lif och död med hakan, fullständigade på ett egendomligt sätt denna besynnerliga företeelse.

De opropotionerligt långa benen och armarna tycktes alldeles som stora utväxter på ett skelett. En tygtrasa, som delvis betäckte kroppen, tillät skåda en grå hud, hvilken var som limmad fast på benknotorna, så att det hade utseendet, som om dessa ville tränga igenom sitt omhölje.

Det var icke rätt gärna möjligt, att karlen kunde väga mera än 50 kilo, och det skulle behöfts en grundlig efterforskning med anatomiens tillhjälp, för att hos detta lefvande benrangel skrapa samman tio kilo kött.

André och Fritz voro helt förvånade öfver denna magerhet; men främlingen tyckes må mycket väl därvid.

Hans godmodiga skratt ljud som en basfiols brummande djupa toner genom hyddan.

»Ha, ha, ha, mina barn, det finnes inte mera än ett land på jorden, — det är Sverige! Och inte mer än en stad i Sverige —»

»Och det är Stockholm min födelsestad!» svarade Fritz.

»Nå ja, Stockholm gärna för mig, eller Göteborg! Landsmän äro vi i alla fall. Ni förvånar er väl öfver att finna mig här, och ni skulle gärna vilja veta, hvarför jag är här? Nå det är mycket enkelt, — alldeles af samma skäl som ni: för att blifva fet, på det att man sedan må kunna spisa mig.»

Om mannen ville göra effekt med dessa ord, så lyckades detta honom fullständigt, men svarets verkan var helt olika på hvar särskild af våra vänner.

Medan Fritz, utan att säga ett ord, skrattade allt hvad han orkade, gjorde André en bedröfvad min och såg medlid-

sam ut, liksom om han därmed ville uttrycka sitt beklagande öfver den arma menniska, som han ansåg för förryckt.

»Ni behöfva icke tvifla på mina ord, mina kära barn, ty ni måste besinna, att vi äro i osyébas händer, och dessa hafva vanan att äta upp sina fångar. Under min sexåriga vistelse i Gabun och öfre Ogöoné har jag varit i tillfälle att studera deras seder och bruk, och jag vet det således icke blott af hörsagor; men därför behöfva ni ännu icke för-
tvifla. Ännu sitta vi icke på stekspettet. Jag är till på köpet allt för mager, och om äfven ni vilja blifva det, så kan jag gifva er ett tillförlitligt recept; men tills vidare brådskar det inte, emedan måltiden är uppskjuten tills det blir fullmåne. Men hvad er beträffar, mina herrar, så sägen mig hvilken lycklig tillfällighet har förskaffat mig lyckan att träffa er?»

André berättade nu orsaken till expeditionen och den sammans utgång, så långt den var honom bekant.

Främlingen hörde på med djup rörelse. Slutligen utbrast han:

»Jaså ni, min värde herre, och ni, min tappre unge vän ha' prisgifvit er frihet och ert lif, för att rädda en obekant?»

»Ah, han var en af de bästa; om ni hade känt honom, så skulle ni ha' gjort detsamma för honom.

»Men, barn, förstå ni mig då ännu inte? Jag är ju doktorn!»

»Ni?» utbrusto båda som med en mun.

»Ja, jag sjelf», sade han och omfamnade dem med en ömhet, som kom alla de där besynnerliga dragen att försvinna ur hans ansikte, hvilka förut vanställt detsamma.

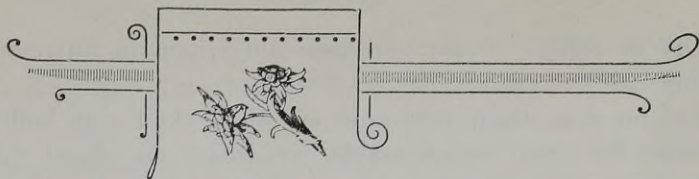
»Men, doktor, sade nu Fritz, jag skulle inte ha' känt igen er, oakadt jag sett er så ofta förr.»

»Nå det har sina giltiga skäl. Vid den tiden bar jag uniform, hade hår, eller åtminstone peruk, om än inte af fåfänga; dessutom hade jag också tänder, medan jag nu saknar allt detta; jag tror att om jag fick se mig i en spegel, så skulle jag inte känna igen mig sjelf, ja, till och med blifva rädd för min egen afbild.

»Det är riktigt, ni ser verkligen allt annat än förtroendeväckande ut.»

»Låt nu den saken vara; om en stund skall man komma med mat till oss; sedan skola vi sofva en stund. Jag skall sedermera berätta för er hvilken följd af äfventyr som jag upplefvat under min tre veckors långa bortvaro.»

ANDRA KAPITLET.

I fångenskap,

Om det inte stör er, mina herrar, så låtom oss prata lite med hvarandra.»

»Gerna, min unge vän!»

»Tror ni verkligen, herr doktor, att vildarna ämna äta upp oss?»

»Alldeles bestämdt! Kanhända inbjuda de äfven några vänner till den delikata måltiden.»

»Hur kallas egentligen alla dessa bicondos?»

»Osyébas, kallar man dem.»

»Namnet låter ju inte så särdeles fult.»

»Men så mycket afskyvärdare äro vildarne själfva.»

»Skulle det då inte vara möjligt», inföll André, »att bringa kultur till dessa olyckliga, kanske kunde de omvändas till kristendomen och vänjas af med sina rysliga seder?»

»Det torde väl vara ett bland de svåraste arbeten, om än icke alldeles omöjligt», svarade doktorn. »Och jag tror säkert, att äfven ni, herr André, skall gifva mig rätt däri, när äfven ni får lefvat fulla sex år bland dessa kannibaler. Men med all deras vildhet äro likväl dessa våra svarta värdar långt framom grannstammarna i kultur. Ty man måste berömma deras tapperhet i krig och jagt, deras klokhet vid handel och

deras skicklighet i järnets bearbetning, äfven får man icke förneka deras samhällsanda, ja till och med en viss nationalstolthet. Deras vänskap är för öfrigt upprigtig.

»Och skulle det inte vara oss möjligt att genom någon tjänst vinna denna vänskap?»

»Detta tyckes äfven mig vara den angelägnaste omsorgen, svarade André.

»Ännu fjorton dagar äro oss förunnade, och dessa vilja vi begagna till att uttänka något medel till vår räddning.»

Under detta samtal mellan våra tre vänner hade aftonen inbrutit, allt mera på sned föll den svaga solstråle, som trängde genom en springa i väggen och in i hyddan. Snart måste solen gå ned och natten utbreda sig öfver landskapet, ty skymningen i de tropiska länderna är endast helt kort.

Doktorn gick orolig fram och åter, liksom om han befarade någon elak tilldragelse.

Plötsligt begynte en förfärlig kattmusik, beledsagad af hundars tjutande och papegojornas afskyvärda skrån.

»Nu är ögonblicket kommet!» mumlade doktorn i dyster beslutsamhet.

»Hvilket ögonblick?» frågade André, som oaktadt sitt mod dock kände håren resa sig på sitt hufvud.

»Måltiden!»

»Hvad är då därvid, som är så förskräckligt?»

»Ack, mina unga vänner, ni skola få se!»

Utanför blef larmet allt värre, orkestern formligon rasade; än ljud det som larmet från säckpipor och än som en mängd de värsta horsschärror.

Dörren öppnades och en bländande ljusström flödade in i hyddan. Omkring ett dussin bruna eller snarare grönsånsfärgade tjockskallar, skimrande som krokodiler, stodo plötsligt framför dem.

Ansiktena voro, oberäknadt det vilda uttrycket, icke alldeles fränstötande. Deras läppar voro mindre svulstiga, än de svarta negrernas, och lemnade deras hvita, som porslin glänsande tänder endast halfbetäckta. Det tjocka, i mycket tunna tofsar nedhängande håret var genomflätadt med messingstråd. Omkring höfterna buro de ett skört af tigerfäll och därvid en

liten klocka, och omkring halsen hade de en kedja af vild-djurständer hängande.

De voro obehäpnade, och tre af dem buro hvardera en stor lerskål, af omkring fem eller sex liters rymd, med en ljusgul, vidrigt utseende deg däri.

»Aha!» utbrast Fritz, i det han med ett beundransvärdt språng svingade sig ända fram till skålbärarna och blef stående som en påle framför dem. »Nu skall slickningen gå af stapeln! Där komma bicondotuggorna!»

Emellertid hade äfven musiken trädt in. Det var som om storm kom från deras lungor, så blåste de på sina instrumenter eller rättare sagdt tortyrredskap.

Oerhörda lurar af urholkade elfenbenständer, ur hvilka det förskräckligaste ljud skallade, utgjorde orkesterns tunga artilleri.

Andra af dessa kammarvirtuoser hade en liten, fingerlång flöjt stucken i den ena näsborran och bearbetade den med sådan styrka, att deras som till ett skeppstågs tjocklek uppsvalda pannådor hotade att sprängas. Ur dessa flöjter trängde en förfärligt missljudande, skärande, långt ihållande ton. Därpå hemtade de med ett djupt andedrag ånyo luft i lungorna, för att därefter börja på nytt med sitt vanvettiga blåsande ända tills de voro nära att tappa andan.

På några af dem rann blodet i ljusa droppar från näsborrarna. Dessa åtnjöto triumfen af de andras tysta beundran och voro icke litet stolta öfver att gälla som de mest framstående af hela bandet, något som naturligtvis i hög grad bidrog att egga deras kraftproduktioner.

Detta orkesterutförande, hvarom icke ens Bayreuth förmår gifva en aning varade en hel förfärlig fjerdedels timma.

Därefter började ett flöjtsolo, hvars utförande visserligen icke erbjöd några svårigheter, ty kompositionen uttömde sig i en enda ton, liknande vår brandkårs tjutande.

»Ack, om det väl vore öfverståndet!» jämrade sig doktorn. »Det är ju ändå inte möjligt att kunna undgå det!»

Och den stackars mannen sträckte ut sig i hela sin längd på golvet och stack en flat ebenholzkloss under sitt hufvud. Hos nästan alla afrikanska stammar tjäna nämligen dylika klossar till hufvudkuddar.

Så inväntade han, hvad som komma skulle, med ett uttryck af undergifvenhet, som skulle hafva bevekt till och med en pantherhona.

André och Fritz sågo förvånadt, nästan ängsligt på hvarandra.

Degmassan blef med en viss högtidtidlig min stäld fram åt de tre olyckliga.

Doktorn förblef alldeles likgiltig inför allt detta. Hvad var det egentligen som förbereddes?

Fritz, som var hungrig, tog i brist på sked ned med handen i den klibbiga massan.

»Hm!» mumlade han, degen ser visserligen inte särdeles inbjudande ut, men hvad kan det vara? I krig får man inte vara så nogräknad i valet! Därför grip an, helst som det väl inte lär finnas någon annan utväg att undgå hungersdöden.»

Och beslutsamt förde han den obekanta massan till munnen och sväljde ned den.

»Brr!» sade han visserligen, men efter upprepade försök sade han: »Otyget smakar äckligt och har en förbaskad bismak! För öfrigt är det inte så illa och kan kanske vara lika bra som delikatesserna på någon syltkrog hemma i Sverige, och efter som det idag inte står någon annan rätt på mat-sedeln, så —

Under dylika speglosor fortsatte han sin måltid, visserligen utan att själf vara särdeles förtjust därvid men till infödingarnas glädje och förundran, som knappt ville tro sina ögon, när de sågo honom äta det så frivilligt.

Så hade han redan förtärt en ansenlig portion af denna afskyvärda blandning, inför hvilken André bibehöll sitt djupa förakt, tills den ifver, hvarmed hans hand vandrade mellan skålen och munnen, ändå afsvahnade. Ännu två händer fulla tvingade han i sig, oaktadt den leda han redan kände för anrättningen, men att förtära mera däraf var honom med bästa vilja icke möjligt.

»Stopp!» utbrast han. Nå, sannerligen skulle en potatispurré varit mig kärare eller till och med om det bara varit klimpar af hvetemjöl och vatten! Då vet man åtminstone

hvad man äter. Men hvad kan detta vara? — Man får väl finna sig med det!

Men dessa filosofiska utgjutelser tycktes ingalunda vara i osyébas smak, ty de gåfvo genast tillkänna genom åtbärder, som icke kunde missförstås, att de tycktes betrakta ringaktningen för deras kök som ett oförlåtligt brott mot den höflighet, som de trodde sig berättigade att fordra af sina gäster för den visade gästvänskapen.

»Nåväl då, jag vill inte blifva er skyldig min allervackraste tack, men ni böra dock icke drifva er godhet allt för långt. Ni se ju, att jag inte har gjort några omständigheter, men — och för öfrigt kan jag sannerligen inte första gången sluka en hel sådan pyts full!»

Hans tal blef dock utan åsyftad verkan. Tvärtom — de krokodilskimrande musikanterna lade hastigt sina instrument på golfvvet och beredde sig att anfalla honom.

Den käcke unge mannen sträckte emellertid stolt på sig som en tupp, på hvilken kammen sväller.

»Ha' ni kanske något vidare att beställa? Så låt det gå löst! Kanske genast?» ropade han emot dem.

Medan allt detta försiggick, låg doktorn som en mumie på golfvvet, utan att anse det mödan värdt att röra en lem.

»För Guds skull, försök icke något motstånd!» skrek han nu med stentorsstämma. »Här blir dig intet annat öfrigt än tålig undergifvenhet, min gosse!

»Har jag inte godvilligt nog fogat mig i det oundvikliga? Men bort med händerna, ty jag är kitslig! Om man rör vid mig, så slår jag till!»

Doktorn riktade nu några ord till de infödda på deras eget språk, men äfven dessa förfelade sin verkan.

Anyo sträckte de fram sina klor, för att gripa de båda unga männen.

Fritz var i ett språng ute genom den halföppna dörren. André följde hack i häl efter honom. Ynglingen var vig som en ekorre, därtill stark och spänstig som stål, och hvad André beträffar, så var han, oaktadt sin smärta, långa gestalt, muskelstark som en atlet.

De, som hade velat förhindra dem från att komma ut,

hade stupat ömkull genom den stöt, som de båda svenskarna gaf dem.

»Det var muntert! Nu börjar dansen!» skrek Fritz.

Därvid gnuggade han sina händer med sand och stod nu i en otadlig boxareställning gent emot sina angripare.

»Nu friskt löst på hvarandra, barn, med de vapen, som vår Herre gifvit! Hvem vill ha' företrädet? Jaså, du, min gosse? Bra! Dig skall tiden inte bli lång! Vänta bara en liten smula, — där ligger du ju redan!»

Och medan han talade så, gjorde han plötsligt en half vändning framför motståndaren, böjde högra knäet och stötte med venstra benet bakut samt träffade tölpen under axelhålan, en manöver, hvars följd var, att den svarte förbluffad låg i sanden.

»Nå, det var ju bara skämt. Man bör inte genast göra någon illa! Men om du vill, att jag skall göra allvar, så behöfver du bara säga ifrån!»

Två andra trängde inpå honom.

Buff! buff! De fingo hvar sin spark i maggropen.

De blefvo askgråa i synen och tumlade omkring under rosslande ångestskrik.

André, som ställt sig med ryggen mot hyddan, slog ut omkring sig med armarna från det korsläge öfver bröstet, till hvilket de liksom mekaniskt återvände. Men vid intet slag blottade han sig sjelf det ringaste, och korrektheten i hans hållning visade genast, att han var en mästare i detta slags strid.

»Blixt och dunder!» utbrast Fritz. »Det kan man kalla boxa, herr André! Det kallar jag skola!»

Därvid gaf han en alltför djärf angripare åter en spark och träffade honom just under hakan, så att båda käkarna slogo samman och tänderna vacklade.

»Nå, du har fått nog, min gosse!» sade han till den tumlande.

I samma ögonblick ljöd det! bom! bom! André hade utdelat ett par verkliga mästerstötter. De båda slaktoffrens bröstorgar genljödo som ett par pukor. De störtade till marken, medan blod strömmade dem ur mun och näsa.

»Jag är genast hos dig, mitt lamm!» vände Fritz sig åter

till en karl och gaf denne en spark i knäveckan, så att han störtade, som om skördemannens lia hade afmejat honom.

Kretsen omkring de båda kämparne vidgades.

Det är ett bevisadt faktum, att vildarne hvarken i gamla eller nya världen äro vuxna européernas muskelstyrka. Outtröttliga i springande och märkvärdigt uthålliga, när det gäller att fördraga umbäranden af alla slag, besitta dessa naturbarn sällan de hvitas vighet. Äfven är deras muskelstyrka nästan alltid mycket svagare.

För öfrigt var Fritz, ehuru blott ännu en yngling, en verkligen farlig motståndare. Den snabbhet, med hvilken han utförde sina anfall, ersatte därvid rikligen, hvad som vid hans år ännu fattade honom i styrka. Den ständiga omväxlingen i hans taktik lät hans motståndare aldrig komma till besinning. Hans skarpsynta öfverblick och hans medfödda uppfinningsförmåga läto honom draga fördel af alla omständigheter, och hans goda lynne, som han alltjemt själf lifvade upp, uppfylde honom med en oförsagdhet, en dristighet, som icke skulle låtit honom bäfva tillbaka för det rent omöjliga.

Han var verkligen klassisk. Tio olika stötar och anfall voro för honom ett ögonblicks verk, och allt detta skedde utan ansträngning och med en säkerhet och behändighet, som alldeles väckte förvåning.

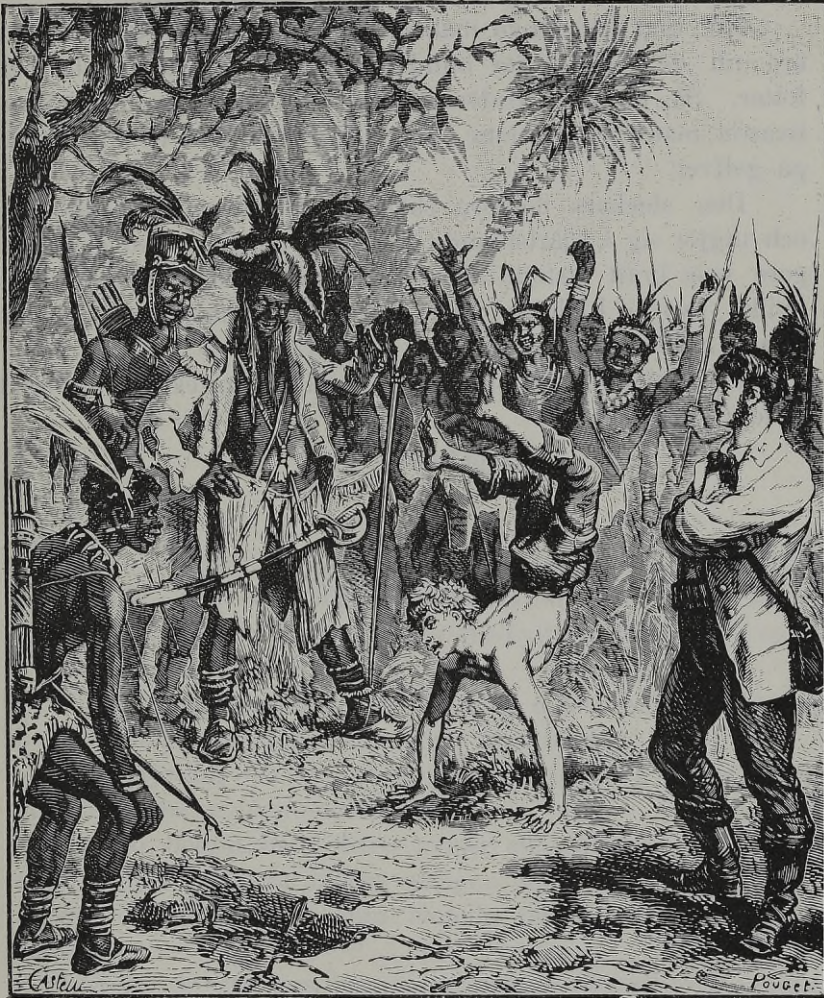
Just som en stor, svart karl ville gripa honom om lifvet, slog han med ett väldigt slag på hjässan denne till marken och var i nästan samma ögonblick färdig med en annan, på hvilken han genom ett skickligt gaffelgrepp med lång- och ringfingrarna stack dessa i ögonen och gjorde honom blind. En tredje, som han gifvit ett knytnäfs slag under hakan, hade tungan hängande afbiten utanför munnen, och medan han genom en blixtsnabb vändning befriade sig från en ny angripare, stod han plötsligen på händerna och gaf med ena foten en spark åt en annan midt i ansiktet.

Och under allt detta stod munnen icke stilla på honom.

»Ah, det gör mig ondt om dig, din stackare, att du ännu har tänder i munnen! Nå vänta! Du skall aldrig bita någon mera. Vill du vara lugn, svarte djefvul! Äh, du blinde björn börjar starren sticka dig! Äh, du tölp, det är ju inte din tur

ännu! Hvad tänkte ni göra med doktorn? Nå, vänta bara, tills jag en gång gör allvar med er!»

Så flödade svadan outtömlig ur hans mun.

Vildarna visade sin förundran genom allehanda grimaser.

Med de träffades stönande blandade sig vildarnas skrik. Från alla håll kommo nya kämpar dem till hjälp.

På ett ögonblick sågo sig våra unga vänner omringade och påträngda af mer än tvåhundra vilda bestar. Hvad kunde nu allt deras mod och all deras vighet nytta dem vidare.

Osyébas slöto sig samman till en fast mur och kastade sig öfver dem. Ännu en stund skakade André och Fritz äfven denna människomassa ifrån sig, tills slutligen hvarje rörelse blef dem faktiskt omöjlig.

Nu ljöd ett länge ihållande segertjut. På ett ögonblick äro nu de båda hvita bundna med bastrep vid händer och fötter. Så, liksom dödsdömda, blifva de släpande in i hyddan, hvarest man med yttersta försigtighet lade dem ned utsträckta på golfvat.

Den stackars doktorn skakades af outsägligt medlidande och utgjöt sig i hjärtslitande klagan, i det han med sina lungors hela kraft utstötte alla de svordomar och förbannelser, i hvilka hvarje hjälplös vrede har sökt finna en tröst genom dylika kraftuttryck.

Fritz skummade af raseri. André uttryckte sitt förakt genom tystnad.

TREDJE KAPITLET.

På gödstigan.

Man lät dem nu sätta sig på en bastmatta, därefter blefvo de, som om ingenting förefallit, uppfordrade att äta sin deg, hvilken de dock med yttran af vämjelse vände sig bort ifrån.

Därpå begynte ånyo den förfärliga musiken som ett obarmt hertigt förspel till den tortyr, som förbereddes.

Tre tjocka, nästan tre meter höga träblock framläpades och degpytsarne planterades på dessa.

I sin botten hade dessa pytsar ett med kork tillstoppad sprundhål. Korkarne blefvo urtagna och i deras ställe insattes långa, böjliga sugrör, som slutade med ett elfbensmunstycke.

»Ack, de stackars barnen! mumlade doktorn. De måste finna sig däri, de såväl som jag! Ingen kan hjälpa dem!

Med ängslig väntan sågo André och Fritz dessa förberedelser. De kunde icke länge förblifva i tvifvel om ändamålet. Den rysliga vissheten stod nu tydlig för dem, att de skulle på våldsamt sätt tvingas att svälja ned den afskyvärda degen. De pressade tänderna krampaktigt samman och munnen slöt sig konvulsiviskt.

Vildarna försökte icke en gång att med våld öppna deras käkar. Med tummen och pekfingret tilltryckte de deras näsborrar och afvaktade lungt det ögonblick, då deras olyckliga offer skulle vara i fara att kväfas och själfva öppna läpparna.

De på detta sätt pinade måste sålunda lyda nödvändighetens befallande kraf, de måste hämta luft. Då, i ett nu, stack man munstycket mellan deras tänder. Den infernaliska skicklighet, hvarmed deras plågoandar förforo därvid, förrådde alltför väl praktisk öfning. Som man trott rann nu »bicondotuggorna», som den stackars Fritz på sitt godmodiga skämtsamma vis kallat degen, oafbrutet genom sugröret ned i munhålan. De måste svälja det eller kväfas.

Och de olyckliga sväljde den vämjeliga smörjan! De högt uppe planterade pytsarne tömdes enligt lufttryckets enkla naturlag, alldeles så som en högre än husen uppställd vattencistern afgifver sitt vatten, när ledningen är öppen nedtill.

Deras magar måste göra tjänst som behållare, hvilka med nödvändighet måste upptaga, hvad som flyter ned i dem, utan att det skulle vara dem en möjlighet att undandraga sig mottagandet.

Doktorn sög, lika väl som de båda andra offren, den vämjeliga massan i sig, utan att låta det minsta däraf gå förloradt, om än detta ej skedde med tycke och smak.

Redan började ådrorna svälla på de stackars plågade, ansiktet färgades blodrött, ögonen trädde fram ur sina hålör, ångestsvetten formligen rann ned från pannan. Tortyren varade nära tio minuter. Då voro ändtligen pytsarne tömda, munstyckena togos ut mellan de mot hvarandra krampaktigt hoptryckta tandraderna. Måltiden var slutad.

Osyébas, som äfven däruti visat sig som durkdrifvna kännare, att mängden af den instoppade födan var noga afpassad, för att fullständigt fylla magarna, utan att blottställa dessa för faran att spricka, gingo nu och lämnade sina fångar orörliga kvar på deras läger, liksom slaktboskap, hvilka satts in på gödstiga.

Tillståndet af fullkomlig slöhet varade nära två timmar. En häftig törst brände deras inelfvor. De drucko begärligt ur de stora, åt dem i beredskap ställda vattenkrukorna af lera, för att släcka den törst, som förtärde deras inre.

Doktorn var den förste, som så pass mycket ryckte sig upp ur detta djuriska tillstånd, att han kunde säga något.

»Nå, stackars barn, hvad säga ni nu om vår belägenhet? Hur står det till med edra civiliseringsförsök och omvändelse-idéer, min käre herr André, gent emot den bestialiska förfining, med hvilken ni ser dessa djäfflar tjäna sina kannibaliska lustar?»

»Jag önskar, att jag hade femtio matroser här med sina bakladdare! Jag skulle då göra min mening begriplig för dessa bestar.

»Veten I hvad det är, mina herrar? Det är det äkta rationella gödningssystemet!» utbrast Fritz. »De göra med oss alldeles som bönderna hemma på landet, när de göda gäss, ankor och kalkoner. De vilja göda oss liksom man göder på gäss.»

»Nå», sade doktorn, »har ni ändtligen kommit till att inse detta? Jag har ju länge nog ansträngt mig för att göra detta begripligt för er.

»Ack», sade Fritz, »och när jag tänker på hur ofta jag skrattat åt de stackars djuren, när de därvid räckte halsarna och förvände ögonen! De arma kräken! De voro ju ändå bara djur, och vi äro människor! Och osyébas äro ena in-piskade djäfflar, som kunnat tänka ut något sådant. De veta inte af någon annan Gud än sin buk.»

»Alltså», sade Anders André, »är ni öfvertygad, herr doktor, att det endast och allenast går ut på att göda oss?»

»Kan ni ännu tvifla på det?»

»Men med deras mjölröra, som där inte finnes en enda smula kött i? invände Fritz.»

»Kött blir man inte fet af, min vän.»

»Ah jo!»

»Det är nog tjänligt att framställa ny muskelväfnad, medan olja, stärkelse, mjöl, socker o. s. v. städse ombilda sig till fett.»

— Jag skulle menat att förhållandet var alldeles motsatt. Men naturligtvis, herr doktor, vet ni det bättre än jag. Om någon således inte förtärde annat än deg eller gröt och därtill drack olja i stället för vatten, samt hela dagen sög på socker, så skulle han snart hafva en isterbuk?»

»Alldeles riktigt! Och det är just den behandling, som dessa skurkar underkastar oss. De stoppa oss dagligen, fulla med en blandning af majs mjöl och en deg af sockerrika rötter uttrörda med palmolja.»

»Usch!»

»Palmolja, som vinnes af oljepalmens vackra, röda frukt, har en egendomlig arom, som människoätarne tycka mycket om, och de betjäna sig af denna olja för oss, på det vi redan i lefvande lifvet må inkryddas därmed åt dem.»

»Afskyvärdt! herr doktor! Håren resa sig på mitt hufvud! Och ni säger, att det dröjer inte länge, förr än vi skola vara feta nog?»

»Det kommer an på. I betraktande af den stora mängden gödfoder, som de tvinga oss att förtära, och den orörlighet såväl som det mörker vi äro dömda till, skulle vi vara fullständigt gödda efter två månaders förlopp. Redan efter fjorton dagar skulle vi vara ganska feta.

»Men, ni själf, herr doktor, ni är ju ändå så mager?»

»Ja, men så är jag också i besittning af ofelbart medel däremot, och jag skall äfven meddela det åt er. Jag ansvarar för, att, tack vare min metod, icke hundra gram fett skola samlas i er kropp, äfven om våra värdar ville fördubbla portionen.»

»Och medlet, doktor, medlet!»

»Naturligtvis, om I viljen. Saken är temligen enkel.»

»Bara fort, herr doktor. På stället om det är möjligt!»

»Hjärtans gärna!

Doktorn, som var mindre besvärad än sina lidandes kamrater, reste sig upp och hämtade fram från ett hörn af hyddan ett till hälften med olja fylldt fat. Sammanvridna växtfibrer tjänade som veke, hvilken det snart lyckades honom att tända.

»Nu vackert ett i sender. Framför allt ljus, så att vi åtminstone kunna se hvarandra. Ack, mina stackars vänner! Gud! Där liggen I, alldeles som ett par kålhufvuden. Men bara tålmod!»

Under det doktorn sade detta, tog han fram ett tämligen stort lerfat, som mycket bra kunde tjänstgöra som fyrfat. Därpå satte han ett mindre kärl med trång hals och afrundad

buk, nästan i form af en kaffepumpa, därefter ett rör, förfärdigadt af ett ungt palmskott, ur hvilket han aflägsnat mörgen. Slutligen en grof, af bast flätad korg, i hvilken fanns ett svartaktigt mineral, hvilket såg ut som långa glänsande, tätt intill hvarandra lägrade nålar.

»Ni har väl studerat något kemi, herr André?»

»Ja, så mycket som hör till den tekniska kurs, som jag genomgått!» svarade den unge mannen.

»Och jag har bara lärt fysik», utlät sig Fritz. Men däri är jag också säker! Däri kan jag ge månget godt råd.

»Ah, för tusan!»

»Jo!» sade ynglingen viktigt. Den har jag lärt af en tysk som var en lärjunge af Bosco.

»Aha!» svarade doktorn med orubbligt allvar. Nå, våra svarta äro mycket förtjusta i trollkonststycken, så därmed kan ni vinna stort anseende bland dem.»

Vänd till André, fortfor doktorn:

»Det mineral, som ni här ser, är mangan-superoxid, bekant under namnet brunsten.»

»Det hade jag inte kunnat drömma om, att ni hade sådant med er här, herr doktor.»

»Jag skall inte uppehålla er länge med vetenskapliga förklaringar; jag öfvergår genast till praktiken. Ni skall utan svårighet förstå alltsamman. Först och främst lägger jag något brunsten i denna kokflaska, som måste tjäna mig till retort. Jag insätter i dess hals detta trärör, som jag har krökt något genom fuktig värme. Jag fyller min fyrpanna med dåligt kol af eget fabrikat, som genast skall röka in oss som böcklingar. Nu tänder jag och sätter retorten på glöderna, tills den själf börjar blifva mörkröd.»

»Aha, doktor, jag gissar! På detta sätt framställer ni syre?»

»Ni träffar spiken på hufvudet, min vän. Men det torde ännu vara er obegripligt på hvad sätt jag kommit öfver dessa materialier, hvilkas klokt anordnade begagnande skall på lång tid uppskjuta stunden för vår öfvergång i magen på dessa glupska människoätare. Nå, jag har inga hemligheter för er. Brunstenen har jag genom en ren tillfällighet funnit knappast två steg långt ifrån oss, och det, tänk er så underligt, nästan

kemiskt ren. Hvad kolet beträffar så ha slugheten låtit mig finna medel att förskaffa mig det. Våra älskvärda gästväner vilja nämligen alltid gärna hafva krut och ha' dock ofta icke något. Då har jag låtit dem förstå, att det kanske skulle vara mig möjligt att framställa sådant åt dem. Jag hade upptäckt ett bestånd lind- och videträd samt lät de dumma tölparna göra en kolmila åt mig och så har jag på våra kolbrännares sätt låtit stammarna förkolna. Af detta kol bringa de mig nu själfva, så mycket jag vill hafva, ty de tänka ingenting mindre om mig, än att jag bemödar mig att framställa krut åt dem, medan jag dock begagnar mitt anseende som krutfabrikant för helt andra ändamål. Ni skall genast få se vidare.»

Medan doktorn sade detta, började, retorten redan på att blifva röd.

Han tog nu ett kol från glöderna och väntade tills det nästan slocknat.

När det så endast glödde helt obetydligt, höll han det öfver retortens öppning.

Ögonblickligen tändes kolet helt och hållet samt utkastade strålar som ljuset från en elektrisk apparat och förtärdes fullständigt på en liten stund.

Så påskyndade syret, som redan började uppstiga ur retorten, förbränningsprocessen.

Fritz var så förvånad, att han visste icke hvad han skulle säga därom.

Men utan att spilla flera ord därom, närmade doktorn nu röret till sina läppar och inandades i djupa drag gasen, som nu utvecklades allt rikligare.

Hans båda kamrater sågo snart, hur hans ögon började glänsa och stråla. Han började andas allt fortare, lungorna arbetade hastigt, stötvis och högljudt. Hela hans kropp i hvilken lifskraften tycktes hafva hundrafaldigats, var i stark verksamhet.

»För Guds skull, sluta upp, ni dödar er!» utbrast André ångestfullt.

»Ack nej, jag endast förbränner mina kolhydrater, jag skaffar mig af med fettet ur min kropp!» svarade doktorn med stark basröst.

Doktorn fortsatte med förnyad ifver sitt sällsamma inandningsförfarande. Det varade nog sju eller åtta minuter.

»Så, sade han, nu är det nog! För i dag har jag åter en gång skaffat mig lugn för våra lystna värdar, och om äfven ni nu har lust att draga några drag ur denna nymodiga fredspipa; den ångar ännu bra och är stoppad nog! Ni behöfva inte vara det ringaste ängsliga, det har ingen fara», tillade han.

»Nej!» svarade båda som med en mun.

»Låtom oss vänta därmed till i morgon! fortfor André »Ni kan till dess hafva förklarat för oss, på hvad sätt denna inandning kan göra er mager, eller snarare hur den kan hindra fettbildningen.

»Ja, och att denna följd icke uteblifver!» tillfogade Fritz, som ännu icke tycktes vilja tro på, att han kunde blifva till en fläskklump.

»Ah, du tvifvelaktige trindskalle!» svarade doktorn. »Kan du då inte begripa, att olja, fett, stärkelsehaltiga ämnen, med få ord alla i kroppens organism förberedda beståndsdelar, som icke äro kväfvehaltiga, hafva endast och allenast till bestämmelse att underhålla den animaliska, det vill säga för allt djurlif nödvändiga värmen, hvilken åter ensamt möjliggör den frivilliga rörelsen. Dessa ämnen äro bränslematerialet i alla djuriska organismer, bland hvilka vi i människan, enligt hennes jordiska vilkor, erkänna de fullständigaste. Vår andning är således ingenting annat än en slags förbränningsprocess, som försiggår på vår kropps bekostnad. Om nu denna skulle af sig själf lämna brännmaterial därtill, så skulle den snart blifva förstörd, eller rättare sagdt upplöst i sina ursprungliga beståndsdelar. Det skulle gå med den, som med ett boningsrum, hvilket man ville elda varmt med dess egna möbler och plankor: det skulle snart upphöra att vara ett boningsrum. Då komma lyckligtvis de icke kväfvehaltiga och till andningen tjänliga näringsmedlen till hjälp. De förhindra kroppens själfförbränning och tjäna den som brännmateriel, liksom ved och stenkol tjäna oss att därmed uppvärma våra rum, eller för att uttrycka mig med en ännu tydligare bild: liksom det till underhållande af elden under en ångpanna endast alltjämt behöfver tillföras nytt brännmaterial, för att hålla hela ma-

skinen i gång. De förbinda sig med luftens syre, som långsamt förtär, förbränner dem. Och tack vare denna förbränning som, jag upprepar det, mycket väl låter jämföra sig med den eld, som är den fortverkande orsaken till en ångmaskins rörelse, bibehålles äfven i de lefvande kropparne värmen och genom denna rörelseförmågan. Ofta, ja nästan alltid finnes för handen ett öfverflöd af fett, som uppvärmer, mera än det daglig behofvet kräfver. Detta fett afsätter sig då i de öfre lagren i alla delar af kroppen, för att i nödfall, vid möjligen inträffande brist, afhjälpa denna. Denna fettaflagring är liksom en förrådskammare för den lefvande maskinen, liksom tendern är för lokomotivet. Och detta allt är så sannt, att t. ex. feta människor, såväl som feta djur, lättare fördraga köld än magra, emedan de hos sig själfva hafva en outtömlig källa till värme. Jag vill anföra ännu ett påtagligt exempel: Kamelerna besitta i sina pucklar en riklig fettaflagring och detta gör det möjligt för dem att fördraga oerhörda umbäranden. Efter långa, besvärliga resor hänger huden slapp på puckeln, alldeles som en tom säck. Det förråd, som varit förvaradt därunder, är förtärdt alldeles som kolen i tendern vanligen lider mot slutet, när järnvägståget ankommer till sin bestämelseort. Alltså utan kolhydrater ingen rörelse, utan fett ingen värme. Är det förstådt?»

»Fullkomligt! svarade de båda åhörarne, beundrande doktors tydliga framställningssätt.

»Sen I», fortfor doktorn, »däraf kommer det sig också, att eskimåerna, grönländarna, samojederna och andra i isregionerna boende folkstammar förtära en alldeles utomordentlig mängd fett. Utan att göra detta, skulle de icke kunna underhålla lifsvärmen i sin kropp. Så är, hvad ofta anses för en urartning af smaken, ingenting annat än den bjudande nödvändigheten, ett ofafvisligt livsvillkor för hvarje polarinvånare. Och tvärtom: under ekvatorn äro dessa ämnen nästan onjutbara, emedan där luftens beskaffenhet icke kräfver att kroppen skall afgifva någon värme.

»Jag tror, min käre herr doktor», sade Anders André, »att jag nu fullkomligt begriper er beundransvärda uppenbarhet.»

»Beundransvärd! Nå, ni vill väl smickra mig! Men oafsedt det, så låt höra!»

»Våra vildar, som på erfarenhetens väg hafva lärt sig det, som ni nyss med så utomordentlig klarhet har tydliggjort för oss, tvinga oss att förtära tjugo gånger så mycket kolhydrathaltig föda, som skulle behövas till bildande af det för vårt lefnadssätt nödiga fett. Hvad måste följderna deraf blifva? Detta fett, som icke kan förbrännas i oss, så mycket mindre som vi tvingas till orörlighet, skall aflagra sig öfverallt i våra kroppar. Vi måste blifva tjocka och feta.»

»Det skulle då se för komiskt ut, om jag skulle gå och släpa på en stor mage! utbrast Fritz, hvilken i tankarne redan såg sig svälla upp som en nilhäst.

»För att nu förhindra detta, fortfor André, skrattande åt den unge mannens infall, »ökar ni tillträdet af syre. Genom inandandet af denna gas kommer ni förbränningsprocessen i er kropp till hjälp, det vill säga, liknelsevis, som när ni upplifvade elden på härden i en smedja eller under en ångpanna genom tillförande af ett starkt luftdrag, eller som om ni, för att fortare förbränna oljan i en lampa, i stället för en veke, tände hundra veckor samtidigt.»

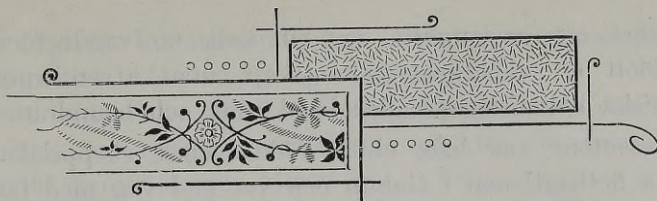
»Bravo!» svarade doktorn; »liknelsen är alldeles förträfflig!»

»Ni är en utmärkt naturforskare. Men säg mig då, herr doktor», inföll nu Fritz, »om man stack två fingrar i munnen och på så sätt skaffade den öfverlastade magen en lättnad, liksom vid sjösjukan, skulle inte det göra samma nytta?»

»Du gör upp räkningen utan våra värdar! De skulle snart undanbedja sig det och icke bespara dig fångvaktare jämte fångenskapen. Tre dagar och tre nätter ha vakter stått hos mig och jag blef icke kvitt dessa vaktposter, förr än de voro öfvertygade om, att de från min sida icke hade att befara dylika försök. Lyckligtvis hade jag redan gjort min upptäckt och kunde sätta i verket mitt nya förfaringssätt, hvars verkan hittills icke uteblifvit. Jag tror, tillade han, och betraktade sina torra benknotor, att jag kan vara belåten med mig själf!»

»Nå, alltså, gå vi in på det!» sade de båda andra. Från och med i morgon går fredspipan rundt i laget. När syret gjort sådana underverk på er, så skola vi sluka det i fulla drag. Ty något val kan det icke vara frågan om, när det gäller att antingen blifva mager eller blifva uppäten.»

FJÄRDE KAPITLET.

Huru Fritz blef sjöman.

Doktorn var genom den stora mängd syre han inandats mycket för upprörd att kunna sofva.

André och Fritz kände nästan smärtor af den ansträngning det kostade magen att smälta den ovanliga kosten, och oaktadt de utståndna strapatserna flydde sömnen äfven från dem.

Så fingo de alla tre samtidigt samma tanke.

Dessa tre människor, som tjugofyra timmar förut knappast kände hvarandra, hade plötsligt blifvit fästade vid hvarandra med ett vänskapsförbund sådant att det icke kunde finnas något innerligare och fastare.

Deras tillvaro tycktes dem som om den vore för all framtid sammansmält till en enda och oskiljaktig.

Våra båda unga vänner, som med uppoffrande ädelmod satt sitt lif på spel för hvarandra hade redan på ångslupen icke blifvit sammanförda af en blott tillfällighet.

Doktors försvinnande hade i de européiska kolonierna längs efter hela kusten väckt ett pinsamt uppseende.

Detta var också lätt begripligt. Under sin sexåriga vistelse i Gabun hade doktorn genom sin djupa erfarenhet, sin out-

tröttlighet och oegennyttan vid sitt kalls utöfvande förvärfvat icke blott en vidsträckt bekantskap, utan äfven vunnit de europeiska kolonisternas odelade aktning och beundran.

Dessutom var han, ehuru född svensk, skeppsläkare vid franska flottstationen i Gabun och var god vän med fartygets kapten, och hos matroserna var han aktad icke blott som läkare och människa, utan särskildt som en äkta »vatten-rätta».

När han icke återvändt från ett af sina ströftåg i kustlandets inre, betviflade ingen, att han måste hafva fallit i vildarnas händer.

Det var därför som vi sett ångslupen fara uppför Ogôné, och beslutet att uppsöka doktorn hade hälsats med allmänt deltagande.

De faror, som hotade dem, hvilka företogo detta räddningsförsök, voro verkligen så stora, att det behöfdes den största hängifvenhet därtill.

Kaptenen hade därför uppfordrat till frivillig anmälan, och ångslupens hela besättning hade bildats af frivilliga.

Vi hade sålunda icke kunnat göra Fritz Stockholms bekantskap på ångslupen utan en viss förtjänst från hans sida.

Anders André var göteborgare och i tjänst hos en belgisk handelsfirma, som hade filial i Adalinslango.

Därifrån hade han skyndat tillstädes och af kaptenen utbedt sig tillåtelse att deltaga i den farliga expeditionen.

Och på så sätt hade våra båda unga vänner sammanträffat på ångslupen.

Hos Fritz utöfvade också äfventyrlustan sitt inflytande, men äfven hos honom hade ädla bevekelsegrunder varit medverkande.

Om ni för öfrigt blickar något djupare ned i hjärtat på våra unga vänner, så hade hos båda särskildt en omständighet bestämt dem för deras beslut.

Det var dem framför allt bekant om doktorn, att han var en svensk.

Känslan af nationel samhörighet, landsmanskapets heliga band, som ingenstädes kännas så starkt eller binder så ovil-

korligt, som ute i främmande land, hade plötsligt manat dem med magnetisk makt att deltaga i företaget.

Hvad voro alla faror, alla uppoffringar, som det kunde kosta dem, mot pligten att försöka allt, för att rycka landsmannen ur kannibalernas klor!

Sålunda voro Fritz och Anders doktorn tillgifna redan innan de träffade honom; ja, deras tillgifvenhet för honom hade endast ökats, alldeles enligt den psykologiska lagen, som låter de människor blifva oss kärare, som vi bringa någon uppoffring.

Hvad nu doktorn beträffar, så måste han ju hålla af dessa båda unga män, som hade satt sitt lif på spel för att rädda honom.

Otillfredsställdt begär efter vetande hade redan i unga åren drifvit doktorn ut till sjös, sedan han slutat sina medicinska studier vid universitetet i Upsala och vid karolinska institutet i Stockholm. Han hade blifvit skeppsläkare och som sådan varit i engelsk, amerikansk, fransk och belgisk tjänst.

Han hade berest alla världsdelar och under alla zoner iakttagit och studerat naturen. Sedan sex år tillbaka hade han varit bosatt i Gabun, för att i sin vetenskaps syfte studera den tropiska växtvärlden.

Men genom hvilken kedja af sällsamma äfventyr hade Fritz kommit till den afrikanska vildmarken, för att där sättas in på gödstiga tillsammans med de båda andra och blifva stoppad med majsdeg och rotmos, kryddadt med palmolja?

Både doktorn och André voro högst nyfikna att erfara detta. Och ynglingen lät icke länge bedja sig därom.

»Ah», begynte Fritz, »min lefnadshistoria är mycket enkel. Jag är ett stockholmsbarn och har aldrig hört mig kallas något annat än Fritz. På mitt prestbetyg såg jag en gång att där stod Fritz Stockholm. Huruvida jag fått detta namn blott och bart som ett stockholmsbarn, eller om jag har anspråk därpå efter mina föräldrar, det vet jag inte. Jag är ett barnhusbarn och har aldrig känt mina föräldrar och som jag nu har den bästa utsigt att en svällande osygebabuk snart skall höja sig som grafkulle öfver mina jordiska kvarlevor, så lär väl frågan om min härkomst bli för alltid outredd. För öfrigt har icke något underligt hänt mig i lifvet, och att

jag nu befinner mig här, har ju egentligen gått helt naturligt till.»

»Nå», sade doktorn, som det nästan gjorde betänksam, att hos en så ung människa finna en så nykter lifsåskådning, »om du emellertid skulle lyckligen komma ur denna fälla, så skall du väl tro på ett underverk?»

André, som af det ädla dödsförakt, med hvilket ynglingen försökt rädda ångslupen, blifvit öfvertygad om att denna nyktra lifsåskådning hos Fritz icke hade gjort någon skada på styrkan och naturligheten i hans känslor, sade skämtsamt:

»Hvad för något, jag är öfvertygad, att om han hade blifvit slukad af en krokodil i Ogoôné och han från dess buk nu skulle berätta oss, hur han hade kommit från Norrtullsgatan i Stockholm och dit, så skulle han för ingen del ha något viktigare att omförmåla, än att allt gått helt naturligt till! Alltså gå på! Fram med din historia! Berätta!»

»Ja, och utförligt, så man kan få klart för sig om däri ligger något underligt!» tillade doktorn.

Fritz fortfor:

»Nåväl, beträffande tid, ort och sätt för min födelse kan jag med bästa vilja icke säga något. Det är med mig som med alla andra människor, om de af egen erfarenhet skulle berätta om denna punkt af deras tillvaro. Den enda skilnaden är den, att ingen någonsin ansett det mödan värdt att berätta mig något därom. Mitt lif börjar således först med hvad jag själf kan minnas, och då befann jag mig vid fyra års ålder på en stor gård vid Norrtullsgatan i Stockholm, där jag såg omkring mig en hel massa andra barn, som alla voro likadant klädda. Vi voro alla mycket strängt hållna och fingo aldrig veta af att äta oss riktigt mätta, så om vi där hade haft en stor pyts med så'n där äcklig röra, som man här stoppar i oss, så tror jag bestämdt, att vi icke skulle behöft tvingas till att förtära den.

Huru det gick till, att jag ett par år därefter kom därifrån och till en lappsomakare, som hade en lumpbod, full med allehanda rara saker. Han var inte litet stolt öfver denna bod, som han kallade för sin »antikvitetshandel». Naturligtvis avancerade han själf därigenom till »antikvitetshandlare». Nå, någon lögn var det ju inte, ty hvem som helst kunde ju

svära på, att det var bara gammalt skräp, som fanns hos honom.

Till sitt yttre var han rysligt ful, och hvad hans inre be-

Afrikanska amazoner.

träffar, så om det än lika litet kunde upptäckas ett spår af kärlek i hans hjärta, som något nytt i hans lumpbod, så är jag likväl öfvertygad, att jag hos hvilken annan som helst skulle fått lika mycket stryk och inte haft det en smula bättre än hos honom.

Aldrig antydde han för mig på minsta sätt, huru jag kommit till honom, men inför sina vänner berömde han sig af att hafva tagit mig stackars hittebarn som fosterbarn i sitt hus.

Hvarför han pålagt sig denna uppoffring, därom bildade jag mig så småningom själf min egen tanke.

Jag kommer ihåg, huru jag hela dagen fick sitta i den öppna boddörren och hade i uppdrag att från min post kalla på fader Spanngren, när någon närmade sig och han själf var sysselsatt i köket eller i kammaren. Jag gjorde min sak bra och han hade samma nytta af mig som af en väl dresserad hund. Fader Spanngren kunde inte tåla hundar.

Var han själf i boden, så hade jag aflösning från min post. Då kunde jag få springa ut i gården eller låta mina förvånade blickar fröjda sig åt alla de härligheter, som funnos i butiken. Men att röra något var mig förbjudet.

Så hade den tiden kommit, då jag skulle gå i skolan. Under mina skoltimmar fick fader Spanngren själf sköta tjänsten, men under min fritid fick jag vara dörrvakt så mycket mera.

Min fosterfar hade då så mycket försummadt att taga igen.

En dag — min fosterfar hade med många skokunder att göra — var jag i raritetskabinettet och betraktade de gamla mynten. Samma dag hade jag i skolan hört talas om koppar, och läraren hade sagt, att kopparsaker måste putsas väl, emedan de lätt ärgade och ärg var ett af de värsta gifter. Då föll det mig genast in, att många mynt i fader Spanngrens myntkabinett voro alldeles öfverdragna med ärg. De hade länge behöft putsas. Jag tog ett af de största, en stor fyrkantig kopparplåt och gick ut i gården och skurade den blank med vatten och sand.

Jag var just färdig därmed, när kunderna gingo, och stolt öfver hvad jag gjort, sprang jag in till gubben.

Här, utbrast jag och framvisade den från sin skyddsmantel befriade antikviteten, sådana skola de bli allesamman, fader Spanngren, så blanka skall jag putsa dem alla.

Verkan af detta mitt vänliga erbjudande, såväl som det

frivilliga uppenbarandet af mitt harmlösa putsningsförsök, kunna ni nog tänka er.

Som en hyäna sprang gubben på mig, de röda, buskiga ögonbrynen reste sig och hans ögon sköto blixtar.

Pojkslyngel! röt han. Mitt vackra mynt! Det bästa jag hade, som jag hade kunnat sälja till ett kungligt museum, alldeles förstördt, värdelöst, så det inte duger utan till att kasta bland gammalt skrot! Har jag inte förbjudit dig att vidröra något? Nå, vänta, du putsdjäfvul, så skall jag putsa dig!

Därvid tog han med ena handen tag i mitt hår, medan han med den andra sökte efter en käpp. Han lade mig öfver sitt knä och bibragte mig den öfvertygelsen, att till och med ärgets borttagande kan hafva högst giftiga följder. Jag hade inte visat större ihärdighet vid rengörandet af hans kopparplåt, än han nu visade på mig.

Följden däraf blef, att jag på tre dagar hvarken kunde sitta eller lägga mig på vanligt vis.

Men en lärdom har jag däraf dragit för hela lifvet, nämligen att om man öfverskrider ett förbud, om man än gör det i aldrig så god afsigt, så får man själf bära följderna däraf.

Andra dagen var jag förhindrad att besöka skolan.

Fader Spanngren kallade på mig och ställde framför mig fem par af hans konstskickliga händer just nyhalsulade gamla skor.

Där, sade han, då du så gärna vill putsa, så putsa de här.

Jag tog lydigt ihop med det för mig ovana göromålet, glad öfver att hafva något att göra.

Därvid föll det mig ovilkorligen in, att jag ovilkorligen skulle hafva undgått gårdagens missöde, om jag blott haft en bestämd sysselsättning.

Att borsta skor hade jag hittills endast undantagsvis försökt på mina söndagsskor, ty i regeln smordes de, och under veckan sprang jag merändels barfotad. Jag hade nog att göra i två timmar med de fem paren. Lädret hade nämligen nyss blifvit smordt och var svårt att få blankt, och ändå hade jag satt mig i sinnet att göra dem spegelblanka. Jag ville näm-

ligen tillika bevisa gubben, att mitt sinne för snygghet legat till grund för mitt försök under gårdagen.

Ändtligen var jag färdig därmed och sade då det till gubben.

Han kom för att öfvertyga sig om sitt lappverks utseende.

Ingenting mera syntes till af dess förra brister. Alla de styng, som sammanhöllo både grofva och fina här gapande hål och dolda sprickor och andra skador, voro försvunna. Nu skeno de som solen i Karlstad!

Aldrig förr hade jag sett gubben småle så godt som i denna stund.

Hm, mumlade han, det hade jag knappt kunnat tro! Bengeln börjar redan bli brukbar!

Från och med denna dag måste jag anse det yttre putsandet af hans lappverk höra till mina husliga plikter.

Tredje dagen led jag ännu så mycket af svedan efter de barbariska slag, hvarmed gubben Spanngren trakterat mig, att jag ännu icke kunde gå i skolan. Händelsevis var det samma dag stor fältmanöver ute på Ladugårdsgärdet, och gubben var stor vän af dylika skådespel.

Antingen det nu var det nöje, som han fann däri, eller det var en svag samvetsförebråelse, att han hade misshandlat mig, eller, hvilket är det sannolikaste, båda dessa orsaker verkade tillsammans, nog af, han stängde sin bod och marscherade med mig ut till Ladugårdsgärde. Jag har aldrig glömt den vackra höstdagen. För det första var det första och enda gången, som fader Spanngren tog mig med sig på promenad, och därtill var det första gången, som jag såg en fältmanöver! Jag var så förtjust öfver hvad jag såg, att jag nära nog hade blifvit dagdrifvare. Jag började redan skolka från skolan. När jag såg militär komma och jag hörde regementsmusiken, kunde jag inte lägga band på mig. Jag måste marschera med dem steg för steg, och alltjämt tätt bredvid musiken.

Var manövern skulden till det?

Jag visste, att jag inte rätt gärna kunde undgå straffet, men lusten var för stor. Visserligen insåg jag, att det var

orätt att skolka från skolan, men jag var heller icke förlägen, när det gälde att finna på ursäkter.

Sedan gubben upptäckt att han kunde använda mig, behöll han mig ofta hemma och sysselsatte mig. Han gjorde det med lugn, ty man hade sagt honom, att jag hade lätt för att lära. Men jag förespeglade mig, att jag icke behöfde vara mera samvetsgrann i den punkten än han. Jag var på god väg att blifva en odåga.

Icke ens gubbens käpp kunde verka bättring på mig, ty jag märkte tydligt, att han pryglade mig endast för min egen skull och icke af omsorg om mig. Jag behöfde icke hafva gjort mera än det allerminsta, som var honom till nackdel, så piskade han mig obarmhertigt, under det mycket större förseelser finga passera oanmärkta. Kärleken fattades honom eller snarare mig.

Jag märkte plötsligt att det på hela Guds gröna jord icke fanns en enda människa, som bekymrade sig om mig. Jag kände att föräldrar fattades mig.»

»Stackars pojke!» sade doktorn. »Nå, vänta, om Gud, som jag hoppas, kanske för oss tillsammans tillbaka till vårt fädernesland, så skall du för framtiden inte hafva att beklaga dig öfver, att ingen människa bekymrar sig om dig. Jag skall vara en far för dig.»

»Och jag din broder, slyngel, om du vill hafva mig till det och vi, såsom doktorn hoppas, först undsluppit faran att här blifva broderligt uppättna!» tillfogade André hjärtligt.

»Nå, utbrast Fritz med omiskännbar rörelse, »det kan jag kalla lycka! Således måste jag först råka i händerna på osyébas, för att finna min familj!»

Och därvid skakade han hjärtligt de båda andras händer

»Fritz, min gosse», sade doktorn, »så länge dessa finsmakare uppskjuta att koka buljong på mina ben, skola de inte heller få er till stek, det skall jag lofva er. Men säg oss nu, hur har du kommit på ett belgiskt fartyg »

Fritz sade:

»Jag skall fatta mig kort, för att lösa denna gåta för er. Äfven därvid har allt gått naturligt till. Om jag därvid skulle förbigå enskildheter, som ni önska veta, så fråga blott. För öfrigt hoppas jag, att vi i alla fall inte tala för sista gång med hvarandra.

Jag hade plötsligen blifvit medveten om, att ingen människa bekymrade sig om mig, och så fick jag redan tidigt den tanken, att jag under alla förhållanden måste göra allt hvad möjligt var, för att draga försorg om min framtid. Som jag ingenstädes mötte deltagande och kärlek, sade jag mig, att endast pengar kunde förhjälpa mig därtill.

Af gubben Spanngren fick jag aldrig ett enda öre, oaktadt han förträffligt förstod att draga nytta af mig.

En af mina nya värdigheter i hans hus var en springpojkes plats. Jag måste uträtta alla ärenden i staden och till hans kundkrets, och därvid fick jag en och annan dricksslant. Som jag blott tänkte på att samla pengar, sparade jag hvarje öre och gömde min skatt än här, än där i huset, medan jag hyste ett visst misstroende mot gubben.

Så hade ett år redan gått och jag hade då slutat min skolgång.

Olyckan ville då, att gubben upptäckte min skatt.

Att han tog den, det var det minsta, han skrek, rasade och slog mig, och när jag i medvetande af min oskuld värdje mig, körde han mig ut ur huset.

Den belägenhet, hvori jag på detta sätt befann mig, var icke just afundsvärd. Det var midt i vintern, jag irrade omkring utan ett öre i fickan, utan tak öfver hufvudet och hungrig genom Stockholms gator.

Men för i intet pris världen hade jag velat återvända till gubben Spanngren; nej, jag hade beslutat att motsätta mig hans möjliga önskan att hafva mig igen.

Under mitt kringströfvande kom jag äfven till Djurgården. Där läste jag på ett stort plakat: »Stor föreställning i fysik och naturlig magi etc. af professor Fricke.»

Jag erinrade mig genast vaktmästaren, som i denna professors ärende åtskilliga gånger varit hos gubben Spanngren och mot kontant erkänsla lånat en del kram samt därvid städse visat sig vänlig gent emot mig och mera än en gång visat sig nobel.

Utan att tänka på, att jag hos honom kunde finna hjälp och räddning ur min kinkiga belägenhet, utan endast drifven af ett oemotståndligt begär att meddela mig med någon, gick jag till honom. Jag blef vänligt emottagen och berättade

honom allt. Hvad skall jag säga vidare? Han hade just behof af en sådan pojke. Jag stannade från den stunden kvar hos honom och måste redan samma dags afton hjälpa till vid föreställningen.

Sålunda, mina herrar, började mina fysikaliska studier, och om jag än icke är utlärd, så har jag dock därvid inhemtat så mycket, att raskhet och vighet icke äro häxeri och att allting går naturligt till här i värden.

Jag hade redan varit hos min professor halftannat år och fann mig väl hos honom. Jag hade rest med honom i åtskilliga länder, där han uppträdt, och nu befunno vi oss i hans hemort Berlin. Det var just vid den tiden, då Napoleon förklarade krig mot Preussen. Då skulle ni ha sett berlinarna. Man visste knappt hvilket som var starkast hos dem, föraktet för eller raseriet mot Napoleon, ty de både gjorde narr åt honom och förbannade honom.

Naturligtvis smittade detta sinnelag äfven mig, Jag blef så uppretad, att jag gick hän och ville gifva mig till soldat. Men jag var icke mer än femton år och de kunde därför inte använda mig till soldat.

Då återstod mig blott en önskan, att åtminstone få följa med ut i kriget mot Frankrike och vara med, när man skulle klappa om fransmännen. Ty att dessa skulle få smörj, det tviflade ingen på i Berlin!

Jag var alldeles tokig, och då min professor såg, att det icke var något att göra med mig, skaffade han mig själf plats hos en arméleverantör.

Nå, mina herrar, jag kan inte nu berätta allt hvad jag upplefde under kriget, jag vill endast säga er, att jag var med vid Weissenburg och Wörth, när Mac Mahon blef slagen och där de tyska soldaterna reviderade de franska reskoffertarna och blefvo därvid icke litet förvånade, när de däri funno chignoner och krinoliner i dussintal. Pomadburkar blefvo bytet i det franska krigsläget, så att man därmed hade kunnat förse Leipzigermarknaden. Nå, man måste erkänna, att fransmännen äro fina och galanta karlar! De hade icke väl hunnit få smörjan af oss, förr än de genast levererade oss pomadan.

Men jag skall skynda mig.

Efter slaget vid Wörth måste jag lämna tyska kronprinsens armé och kom till Strassburg.

Där upplefde jag hela belägringen. Jag har många gånger badat i Rehn, medan bomberna dansade öfver mig, då badensiska batteriet från Kehls citadell besköt Strassburg.

Efter Strassburgs intagande marscherade jag med general Werders kår, den nybildade fjortonde armékåren, till det sydöstliga Frankrike.

Detta tåg var ett helt krig för mig! Och hvilket krig! Tänken er, att en enda tysk armékår här fick uppgiften att belägra det tappert försvarade fästet Belfort och samtidigt motstå tre härar, sydarméen under Cremer, rödskjortorna under Garibaldi och Loirméen under Bourbaki, hvilka tillsammans utgjorde öfver 200,000 man.

Därvid vimlade trakten formligen af francitireurs, hvilka doko upp öfverallt, där enstaka tyska stridskrafter visade sig, men öfverallt försvunno, så snart ett angrepp hotade dem själfva.

Dessa francitirörer utgjorde äfven för mig en ständig fara, som blott ökades därigenom, att jag ofta förde med mig icke obetydliga kontanta penningbelopp, ty deras roflystnad var lika stor som deras mordlust.

Hittills hade jag emellertid sluppit lyckligt undan dem. Men slutligen skulle jag dock falla i händerna på dem i närheten af en liten vogeserstad, Vesoul, i början af januari 1871. De gjorde mig till krigsfånge och tycktes hafva god lust att behandla mig som spion.

Lyckligtvis läto dessa osyébas mig denna gång behålla mitt unga lif, men jag förblef deras fånge ända till fredsslutet.

Då blef jag ändtligen fri och från Troyes, dit man hade släpat mig, sökte jag komma till Paris, ty jag hade föresatt mig att icke lämna Frankrike, förr än jag sett dess hufvudstad och lärt mig tala franska.

Jag gick till Paris, emedan jag trodde mig där lättast finna tillfälle att förtjäna mitt uppehälle. Det blef mig svårt nog, men en äkta stockholmspojke vet att slå sig igenom. Jag har i tur och ordning varit handtlangare, daglönare, eldare och slutligen upppassare vid en gymnastisk-anstalt. Från min sista

plats körde man bort mig, när man fick veta, att jag hade varit i tysk tjänst.

Jag hade emellertid i halftannat år slagit mig fram i Paris. Och som jag nu vunnit mitt mål och lärt mig ledigt tala franska, funderade jag på att komma därifrån.

Som det jag kunnat spara samman var så godt som intet, måste jag resa så billigt som möjligt. Jag tog därför plats som skeppspojke på en skuta, som förde vin till Havre, emedan jag beräknade, att där kunde jag möjligen finna något annat fartyg, som kunde behöfva mig.

Sålunda hade jag lyckligt kommit till Havre. Jag behöfver väl inte beskrifva Havre för er. Herrarna känna väl till denna Paris' stora sjöförstad, som sträcker ut sina polyp-
armar till alla världsdelar, dess stora flodhamn och de där bakom liggande åtta jättedockorna, kringmurade, strömfria och stora nog att upptaga alla jordens flottor och förvara dem som i ett stall.

Ni känna matrosernas brokiga, rörliga lif, redarna, köpmännen och agenterna från alla världens länder, det förvirrande sammelsuriet af alla möjliga språk på de milslängt sig utsträckande hamnkajerna. I kännen detta allt bättre än jag.»

»Ja, ja!» sade doktorn. »Frankrike är ett rikt land. Hela Calvados leende kust med sina sakta uppstigande, villakrönta och parkomramade kullar är något helt annat än vår melankoliska svenska kust. Naturligtvis undantagande inloppen till Stockholm.»

»Men kunnen I tänka er, mina herrar, hvad jag fick för en tanke, när jag var i Havre. Jo, när jag spatserade längs efter kusten allt längre, ända ut till fyrtornen och såg det omätliga hafvet vid mina fötter, då grep mig en tanke med oemotståndlig makt. Det var som om den gamla oceanen bjöd mig ut till sig på sina vågor. Nu var det slut med vilja och eftertanke. Intrycket verkade som en naturdrift på mitt beslut, det stod oåterkalleligt fast. Jag måste ut på hafvet. Men icke för att fara hem till Stockholm, nej, jag måste ut på världshafvet, om så dess vågor skulle bära mig till jordens längst bort belägna punkt. Ja, jag måste ut i världen, för att själf se, om verkligen detta haf icke hade några gränser.

Detta var det tillstånd, hvori jag kände mig försatt, när jag från hamnarmen, som smal och hög skjuter ut från Cap de la Hève i öppna sjön, såg vågorna komma blixtrande och skummande upp emot mig. Längs efter dynorna brötos de med dån och slog tillbaka i starka vågor. Det var mig som om jag framför mig såg världsjätten lifs lefvande höja och sänka bröstet och som om hans andedrägt omgaf mig.

Jag befann mig icke ensam på hamnarmen. En dam hade med sina båda barn vågat sig dit ut, det ena en femton års flicka och det andra en tio års blek gosse, hvars nervösa liflighet förrådde den eld, som äfven flammade ur hans blickar. Dottren stod vid sin mors arm, och gossen höll systemen i handen. De stodo vid yttersta ändan af hamnarmen tätt vid den jättebarrier, som där är anbragt i brösthöjd. Med lifligt intresse följde alla tre en liten segelbåt, hvilken lik ett nötskal dansade på vågorna och, tydligen styrd af skicklig hand, närmade sig land. Damen gaf nu kikarn, hvarmed hon understödt ögat, åt flickan, då gossen plötsligt skrek häftigt till:

»Men nej! Nu äntligen är turen hos mig! Jag vill också se pappa!»

En ryckning, han slet sig lös från systemens hand och stötte, då hon sprang åt sidan, emot en af de i stenarna fastgjorda järnringarna, snubblade och föll in under räckverket samt störtade från hamnarmens höjd ned i hafvet.

Jag hade knappt hunnit iakttaga allt hvad som tilldrog sig, ty först det gälla skrik, som mor och dotter utstötte, väckte mig ur mina betraktelser.

Jag hann just se. huru en tillbakagående våg sköljde öfver gossen och ryckte bort honom, Då var icke ett ögonblick att förlora. Med ett hopp var jag öfver barrieren och på hufvudet i vattnet.

Lyckligtvis fick jag genast tag i honom och gjorde helt om med mitt byte. Att landa vid hamnarmen var omöjligt, jag måste simma till den åttio eller hundra meter aflägsna kusten. Jag hade med högra armen tag om pojkens nacke och höll hans mun öfver vattnet, därigenom att jag lät honom simma på ryggen.

Det gick förträffligt, så länge vågorna buro oss och vattnet var djupt. Men plötsligt stötte jag upprepade gånger på

grund, jag måste uppgifva simmandet. Utan att vara kvar i hafvet befann jag mig ändå fortfarande långt borta från stranden. Jag såg mig på den kuststräcka, som först vid flodtidens inträffande betäcktes af vatten, och stod just i bränningarna. Än kommo höga vågor rullande öfver mig, än tycktes det åter, som om de tillbakagående vågorna icke ens ville låta mig behålla fäste under fötterna, utan som om de ville draga oss med sig ut i hafvet. Om jag hade varit ensam, så skulle jag icke ens låtit skrämma mig af det. Men jag hade ju icke råkat komma dit för min egen skull, jag måste ju hafva omtanke om gossen, som jag instinktmässigt fasthöll, liksom en newfounlandshund fasthåller en drunknande, som han hemtar upp ur vattnet. Jag vet sannerligen inte hvad det skulle blifvit af oss båda och om icke mitt räddningsförsök dock skulle misslyckats och därmed tillika våra kära osyébas blifvit beröfvade hvarje möjlighet att något sednare en gång förderfva magen med mitt fett. Hvad jag vet, är blott det, att mina krafter redan började svika mig, då plötsligt en stark, grof näfve fattade mig bakifrån och ryckte upp mig. Gossen fattades nästan i samma ögonblick af en annans grofva näfve.

Två karlar befunno sig plötsligt hos oss, de hade nått oss från sjön. Det var en matros, en stor, stark, väderbiten gestalt och, som herrarna väl redan gissat, kaptenen, gossens far som frun och barnen så långtansfullt sett ut till från hamnarmen. Kaptenen, som naturligtvis kände till bränningarnas faror, hade med båten följt mitt spår från våg till våg och hade därefter, åtföljd af sin herkuliske följeslagare, kastat sig i hafvet samt hade lyckligt nått oss, för att rädda sin son ur mina armar, i samma stund som jag icke längre kunde vara honom till något skydd.

Båten hade han anförtrott åt en andra matros och en skeppspojke. Den kryssade nu i närheten af olycksstället, för att möjligtvis kunna fiska upp oss ur hafvet om svallvågorna hade kastat oss tillbaka.

Kaptenen och hans följeslagare voro båda försedda med duktiga styltor. Fadren lyfte sin son upp på sina axlar och gick med honom till stranden. På samma sätt skulle matrosen ha gjort med mig, men jag hade krafter nog, att ensam kunna

uppnå stranden. Där först sjönk jag utmattad ned och mådde förfärligt illa af saltvattnet, som jag ännu icke var van vid.

Medan fadren och den tillskyndade modren samt systemen förenade sina omsorger om Constantin, så hette pojken, och kommit till den öfvertygelsen, att det ännu fanns lif i honom, hade en droska kört fram. Gossen blef fullständigt omklädd och varmt inhöljd och sattes upp i vagnen mellan modren och systemen.

Jag hade kvicknat till temligen fort och stod nu bredvid dem samt var glad att allt aflupit så väl. Jag väntade blott på att få se herrskapet afresa och tänkte sedan förfråga mig om, hvilka de voro. Jag var nämligen nyfiken och ville gärna veta, hvem det var, som jag hade hoppat i vattnet för.

I detsamma kom kaptenen emot mig.

»Min unge, raske fyr», sade han till mig, »jag har dig att tacka för min sons lif, och om kapten Lefevbre någonsin skulle komma i tillfälle att på bekostnad af sitt lif rädda dig, så får du göra räkning på honom. Detsamma kan du vänta af min son, om Gud låter honom lefva. Han skall aldrig glömma, hvad han har dig att tacka för! Men nu nog af ord! Stig upp i vagnen! Först och främst inbjuder jag dig att äta middag hos oss. Jag hoppas att du inte skall göra några omständigheter för denna småsaks skull, då jag redan sett dig ouppfordrad göra så mycket för mig!»

»Jag står till tjänst, herr kapten», svarade jag. »Middag? Vet ni, herr kapten, det var inte alls illa tänkt! Ty om jag vore lika viss på att min tilltänkta resa kring jorden skulle lyckas, som jag i denna stund har orsak att icke tvifla på min mages tomhet, så skulle jag kanske kunna inbilla mig själf, att jag genom mitt newfounländarekonststycke skulle kunna ha' förvärfvat mig rätt att göra anspråk på en bit mat.»

Kapten skrattade. Jag ville hoppa upp och sätta mig hos kusken på kuskstället. Men det fick jag inte lof till. Oaktadt mina våta kläder måste jag sitta bredvid kaptenen inuti vagnen och midt emot den unga fröken.

Vagnen förde oss snart till en på en af Ingouvilles kullar belägen villa, som tillhörde kaptenen.

En läkare väntade redan vid gossens ankomst och kunde lyckligtvis snart lugna de ängsliga föräldrarna med att miss-

ödet icke skulle hafva några svåra följder, emedan gossens tillstånd icke ingaf några farhågor. Åt mig skaffade man genast torra kläder, och därefter gingo vi till bords.

Jag måste naturligtvis berätta, huru det kommit sig, att jag i det ödesdigra ögonblicket befann mig på hamnarmen. När jag nu hade sagt dem, att jag egentligen blott velat se mig omkring i trakten och att jag, innan jag företog mitt simprof, hade kommit till det beslutet, att fara ut och bese världen samt att detta beslut stod orubbligt fast hos mig, sade kaptenen:

»Min unge vän, vet du då också, huru man skall bära sig åt, för att kunna resa omkring i världen?»

»Ack ja», sade jag, »det vet jag nog. Jag vet väl att järnväg inte är färdig rundt omkring jorden och att oaktadt alla ansträngningar man gjort med luftballonger och försök att uppfinna flygmaskiner, det icke finnes någon utsigt att färdas på det sättet samt att det därför icke återstår mig något annat än vägen på vågorna och med fartyg.»

»Godt», sade kaptenen, »och på fartyget är man antingen passagerare eller matros. Den som skall göra en sådan resa i egenskap af passagerare, den måste hafva mycket pengar.»

»Ah, nej, det tänker jag inte på! Jag vill resa som matros», utbrast jag.

»Det är bra!» sade kaptenen. »Men då måste du besluta dig för, om du skall blifva matros, att börja som skeppspojke. Men det är hårdt, och i den ålder, som du befinner dig i, skall du inte tycka om det.»

»Ah, tycka om eller inte, det skall inte bekymra mig», sade jag. »Jag tror, att om en människa en gång vill något här i världen, så bör hon inte fråga efter det. Arbete skrämmer mig inte, och hvad en annan kan göra, det kan inte heller skrämma en svensk. Mitt beslut är fattadt. Jag reser inte förr tillbaka till Stockholm, än jag med egna ögon har sett världen. Jag är nyfiken, att erfara, hur världen egentligen ser ut, och jag tror ingenting, förr än jag själf öfvertygat mig. Mitt enda bekymmer är, att finna en plats på något fartyg, och som jag inte kan få plats som kaptän, så måste jag nöja mig med en plats som skeppspojke. Som min plan icke kan ändras, så gäller det endast, att så fort som möjligt sätta den

i verket, och ingen skall finna mig tacksammare, än den som förhjälper mig därtill.»

»En energisk pojke!» utbrast kaptenen. »Nå», fortfor han, »jag är själf i begrepp att fara till Saint Louis. Mitt fartyg kryssar utanför reddan, och jag har endast kommit i land, för att i Havre's hamn skaffa mig en annan soutier (kollämpare) i stället för en som dött för oss. Vet du hvad en soutier är? Uppe på däck har han inte mycket att göra; han lefver mest nere i skeppsrummet och har att skaffa fram kolen åt eldaren. Men därvid har han det bra mycket bättre än en skeppspojke. Han får sin betalning, och om han uppför sig väl och visar sig duglig, så kan han blifva eldare eller matros. Men det är inte någon latmanssyssla eller nådepost, så mycket skall jag säga dig. Som emellertid ditt beslut tyckes vara orubbligt och du icke fruktar för arbetet, så skulle jag heldre se, att du gjorde din första resa med mig, än med någon annan. Om jag således kan förtjäna din tacksamhet, så erbjuder jag dig denna plats på mitt fartyg. Du kan då gå till sjös redan i morgon!»

»Toppl!» utbrast jag. »Jag antar det, herr kaptен. Med största tacksamhet mottager jag ert erbjudande. Och jag lofvar er, att ni skall bli belåten med mig. Om det genom mitt förvållande skulle fattas kol en enda gång, så vill jag själf brinna i helvete, när jag en gång är död!»

Kaptenen skrattade.

»Efter sex månader», sade han, »återvänder jag till Brest. Jag hoppas då äfven föra dig med mig tillbaka; ty till dess skall du nog vara kurerad!»

Han fyllde glaset och vi klingade alla på en lycklig färd och ett återseende vid god hälsa.

Gud! Hvem var lyckligare i det ögonblicket än jag! Jag skulle alltså redan i morgon anträda resan ut i världen; jag skulle gunga på den ändlösa, böljande Oceanen ända till Saint Louis; jag skulle se Afrika, detta underbara land, Senegambiens palmskogar, och skulle göra personlig bekantskap med dessa stackars oskyldiga och olyckliga svarta människobarn, som allt jämt bli så illa behandlade och så grymt säljas som slafvar!

Nå, jag har väl sedan funnit, huru mycken bedräglig före-

spegling som drifver sitt spel därvid. Jag har lärt känna, hvad det vill säga att vara kollämpare, och jag vet inte hur många hundra mil jag har tillryggalagt till sjös, utan att se en skynt af hvarken haf eller himmel, och att alla Afrikas under och allt dess guld icke göra människorna där hvarken bättre eller lyckligare.

Jag har öfvertygat mig om, huru sannt det är, att man icke ostraffadt vandrar under palmer; jag har känt en stor orm svepa sig kring min kropp, och hade inte Petter tagit sin yxa ur bältet och gått emot odjuret, så hade det varit slut med mig.

Och hvad ändtligen dessa beklagansvärda svarta vidkommer, så äro våra osyébas just i begrepp att visa oss ett litet prof på, hvilka inpiskade kanaljer de egentligen äro.

Nu, mina herrar, skulle jag egentligen hafva slut på min historia. Jag har blott att tillägga, att jag verkligen följande dag afreste med kaptenen på hans ångare och att jag snart avancerade till eldare samt i Saint Louis, då jag förklarade honom mitt beslut att icke redan nu följa med honom tillbaka till Europa, fick genom hans bemedling plats på fregatten »Adler», som var kommenderad till Gabun.

Hit kom jag, herr doktor, några dagar före ert försvinnande. Vid utrustning af ångslupen, som skulle fara så långt som möjligt uppför Ogoôné, för att söka efter er, anmälde jag mig till bemanningen. Jag ser, att vi båda, herr André och jag, ha' därvid haft mera tur än båten med sin hela öfriga besättning.

Vi ha' lyckligen funnit er, och som ni ju är i besittning af ett ofelbart medel att bibehålla oss osmakliga för dessa finsmakare, så hoppas jag, att vi alla tre skola lyckligt undkomma ur dessa kannibalers klor, och då skall min resa omkring i världen fortsättas.»

»Det skall du också utföra, min unge vän!» inföll doktorn. Lita på det! Du ser mig alldeles ut till det. Men när vi bara en gång kommit ouppättna härifrån, så skall du från den stunden icke längre göra din resa ensam. Doktor Lamberg skall göra sällskap med dig.»

»Och äfven jag!» inföll André.» Sannerligen om inte

ödet med våld rycker oss ifrån hvarandra, så vet jag inte, hvad som hädanefter skulle skilja oss.

Fritz var just i begrepp att på sitt humoristiska sätt gifva uttryck åt sin glädje öfver detta förbund, då plötsligt en liflig gevärseld, som ljud utifrån, kom talet att dö bort på hans läppar.

Beslutsamt förde han den obekanta massan till munnen.

FEMTE KAPITLET.

Slafhandlaren Ibrahim.

På skjutandet följde omedelbart ett skrikande eller snarare ett tjutande, om hvilket man minst hade kunnat tro, att det kom från menniskostrupar.

Däremellan hördes hundars skällande, och därtill började den rysliga musiken som ett värdigt accompanjemang till dessa djuriska utbrott.

Skott från flintbössor blandade sig upprepade gånger i larmet.

Männe osyébas plötsligen blifvit öfverfallna?

Det skulle varit föga sannolikt. Förr tycktes det som om alla plötsligen gripits af narraktig glädtighet. Detta vore något oroande, att döma från våra fångars ståndpunkt.

»Ah, ha de med ens blifvit så lustiga, så är faran så mycket mera hotande för oss. Här måste man sannerligen säga: »Glädjen ingifver fruktan.»

»Det tyckes mig», sade André, »att för att vara skyttar som hafva ondt om krutet, äro våra osyébas allt för slösaktiga därmed.

»Jag förstår ingenting af allt det där!» sade doktorn.

Medan de talade så, märkte de att dagen redan inbröt med ekvatorialzonens egendomliga plötslighet. Natten hade

gått så hastigt för våra vänner under Fritz berättelse, att alla tre knappast ville tro sina ögon, när de plötsligt sågo solstrålarna bryta in genom väggens springor.

»De må väl inte redan åter komma till oss med sin förbannade deg?» utbrast Fritz.

»Nej, svarade doktorn, inte förr än klockan nio, och ännu är den inte fullt sex.»

»Men hvad skall detta rysliga larm betyda», frågade André.

»Vi få nog snart erfaras det!» svarade doktorn. Låtom oss emellertid skaffa åt sidan vår kemiska apparat. Våra vildar äro sluga nog att kunna ana oråd.

Medan doktorn sade detta, utförde han det äfven.

Nu närmade bullret sig hyddan. Plötsligt öppnades dörren och en sällsam anblick erbjöd sig för våra tre vänner.

I den starka solbelysningen sågo de en högre främling stående framför sig. Denna var på ett vänskapligt men tillika värnadsfullt sätt omgifven af en osyébas vid hvardera sidan.

Denne främling var en neger, en äkta svart, en riktig jätte, hvars liksom i ebenholz snidade gestalt framträdde ur en bländande hvit burnus och genom kontrasten syntes äfven svartare. Hans hufvud var betäckt af en många gånger vriden turban, hvars kapschongartadt nedhängande ändar nästan dolde ansiktet. Burnusen föll i rika veck och nådde ned öfver knäna. Stöfletter af rödt saffian utgjorde fotbeklädnaden. Omkring hans handleder hängde guld och sifverarmband.

Denne man, hvars kläder vid första anblicken förrådde muselmannen, bar i sin gördel en hel orsenal af vapen: två revolverar, en präktig, bredklingad kandschar (österländsk dolk), såväl som en lång, krokig turkisk sabel, hvars skida var rikt besatt med perlemor och koraller.

Utan att ett ord kom öfver hans läppar, betraktade han de tre europeerna, hvilka äfven å sin sida förblefvo stumma vid den oväntade anblick som bjöds dem.

Detta tysta, ömsesidiga betraktande varade några minuter.

Såväl doktorn som André och Fritz hade snart nog märkt att oakadt främlingens jättestora gestalt, hans stora stirrande ögon och hans muskulösa lemmar, som lifligt påminte om den djurfamilj, som kallas »tjockhudade», det dock tycktes fattas

främlingen något, det var som om ett smärtornas drag låge utbredda öfver hela hans person.

Nu slogs tillbaka turbanens flikar, och man fick se hans ansiktes fränstötande drag.

Kinderna hängde magra och slappa ned, halsen var full med veck, axlarna infallna, huden svettbetäckt, och under turbanen framstack icke negerns starka hårväxt, utan endast sparsamma spår af ulligt fjun omramade det af otäckt utslag vanställda ansiktet.

Hvem som såg honom så, den kunde icke annat än utbrista:

»Hvad är det för ett vidunder!»

Under detta intryck stod också Fritz, och han utbrast.

»Fy sjuutton! Det var mig en fuling!»

Doktorn måtte visst delat denna åsigt, ty hans kamrater hörde honom mumla mellan tänderna:

»Karlen är ju ett riktigt praktexemplar!»

Men dessa ord hade en djupare betydelse. »Ett praktexemplar» i doktors mening betecknade icke annat, än en människa, som för läkaren var ett fullkomligt exempel på någon intressant sjukdomsföreteelse. Och utan tvifvel hade doktorn icke misstagit sig däri.

Den obekanta fortfor att tigande betrakta dem.

Fritz, som började oroas af denna långvariga tystnad, var den som först bröt den ömsesidiga stillatigandet, och det genom två enkla ord, som han riktade till honom på franska väl vetande att på denna del af Afrikas kuster är franska språket det af Europas språk, som är mest känt:

»Bonjour, monsieur!»

Karlen öppnade långsamt läpparna, och mellan dem kom mycket likgiltigt fram den arabiska helsningen:

»Salem aleikum!»

»Jag kunde just tro det!» sade Fritz. »Det såg mig just ut, som om han blott väntade på att vi skulle tilltala honom. Han förstod mig helt säkert, ty han svarade, visserligen på ett annat språk, men det var åtminstone inte samma rotväliska som våra älskvärda värddar begagna! Och om han blott förstår oss, så kan man väl göra sig begriplig för honom.»

»Det är så mycket lättare, som jag kan tala arabiska, sade André.

»Hvad?» utbrast Fritz. »Talar ni arabiska? Nå, det är ju riktigt pråktigt!»

»Det är verkligen en riktig tur!» mumlade doktorn. Skurken kan inte rätt gärna vara något annat än slafhandlare. Detta låter oss väl hoppas, att vi skola lyckas finna på medel att träffa en öfverenskommelse med honom.

»Allah vare med dig! sade nu André till främlingen på arabiska.»

Jätten var synbarligen både förvånad och glad att höra sig tilltalas på sitt eget språk. En plötslig vink af hans hand uppfordrade européerna att komma ut ur hyddan.

Dessa läto naturligtvis icke bedja sig därom mer än en gång.

När de stodo framför honom, sade han till dem:

»Jag är Ibrahim, från Abyssinien, och har kommit för att hämta slafvar.»

»Alltså alldeles riktigt, som ni sade, doktor!» sade Fritz, sedan André hade öfversatt orden för dem. Denne herre är köpman, han gör i — ebenholz!»

När André därefter i få ord meddelade abyssiniern, hvilka hans båda kamrater voro, kunde man märka en flyktig rörelse i Ibrahims fula drag. Det tycktes som om ett hemligt, förskräckligt lidande nedtryckte jätten och som om han hoppades att genom den europeiske läkarens vetenskap och konst kanske blifva befriad därifrån.

Efter ett längre, lifligt samtal med osyébas, ropade Ibrahim till de tre:

»Kommen! I tillhören mig!»

Sedan doktorn fått detta bekantgörande öfversatt för sig, försummade han icke att upplysa sina kamrater.

»Det vill säga, att vi ha' bytt om herrar!» sade han till dem.

»Nå, därmed är alltid något vunnet!» utbrast Fritz. »Jag hoppas, att han åtminstone skall förskona oss från måltider af den sorten, som vi fingo i går afton, och om han bara besparar oss bicondotuggor, så må han gärna för mig vara hur ful han vill.

»Hvad menar ni, herr doktor?» tog André till ordet. »Bör jag icke genast göra honom förslag till villkor? Jag tänker att vi skola draga vår stora fördel af detta möte.»

»Men följ därvid blott edra egna idéer, min käre herr André!» svarade doktorn.

»Framåt, odåga!» fortfor han, vänd till Fritz. »Kom, efter som ändå ingen af oss kan hjälpa det!»

Doktorn och Fritz, som kände sig ganska belåtna med njutandet af den tillfälliga friheten, och som osyébas icke heller det minsta tycktes bekymra sig om dem, gingo de ett stycke bortåt ängen, medan André gick till Ibrahim, för att genast undersöka terrängen för en blifvande underhandling.

Fritz andades lättare. Han var helt berusad af lyckan att åtnjuta en frihet, som han länge saknat.

Han hängaf sig därför åt sin favoritböjelse, hoppade, sprang, slog kullerbyttor, och gjorde de mest uppslupna rörelser. Därunder hade han kommit till ett ställe, hvarest bland det höga, mörkgröna, långa och skarpbladiga gräset stack fram en grå massa, snarlik en liten bergkulle. Fritz, som fann sina rörelser hämmade af den starka gräsväxten, hade icke väl upptäckt detta ställe, förr än han beslöt att göra det till skådeplatsen för sina akrobatiska öfningar. Med några hopp hade han inlagt platsen där och han skulle just till att försöka den, då han plötsligt blef skrämmd af ett egendomligt snarkande läte, som tycktes framkomma ur ett köttbärg.

Men i det samma kände han något liknande en tjock lina läggas om kroppen och han fann sig lyftad minst tio fot högt upp, så att han i denna öfverraskande omfamning, hvars hjärtlighet knappast tillät honom att hämta andan, med ens kände sig sväfvande mellan himmel och jord.

Fritz spjärnade förtvifladt emot med händer och fötter, men han ropade icke på hjälp.

Belägenheten var för öfrigt kritisk nog för ynglingen, huru tapper han än var. Lyckligtvis fick han åtminstone snart klart för sig, hvad det var.

Denna jättekabel, som höll honom omfamnad var en kolossal elefants snabel. Fritz hade genom sina ogenerade hopp och illa anbragta markundersökningssteg stört den hedersvärde tjockhudaren i hans stilla betraktelser, och denne var nu i

begrepp att utforska bevekelsegrunden, som hade kunnat förmå den lille förmätne till ett så vanvördigt beteende.

Elefanterna äro mycket finkänsliga; de äro under sådana omständigheter lika lättretade som lätt åter försonade.

»Nå, nå!» talade Fritz till honom. »Hvad har du för att du kramar tarmarna ur kroppen på mig? Så illa har jag väl inte burit mig åt mot dig! Och hur hade jag för resten kunnat tänka mig, att du var här? Jag har nog sett elefanter, men endast på öppna fältet, — i menagerier, i Tivoli i Stockholm, i zoologiska trädgården i Berlin och i Jardin des Plantes i Paris, så långt borta från deras fädernesland, liksom jag är här långt ifrån mitt. Du skulle bara veta hur hygglig jag varit emot dem. Min egen kvällsvard offrade jag åt dem och det roade mig att se på, huru de med snabeln stoppade in den i sitt gap. Och du — du får också nå't godt; det lofvar jag dig! Men då skall du inte krama mig så hårdt. Så, var nu förståndig, min sockersnut!»

Under det han med orubblig kallblodighet talade så till honom, smekte han och klappade mildt snabelns spets. Men elefanten, som utan tvifvel hade fått klart för sig, huru han borde bete sig i detta fall, sänkte långsamt snabeln och stälde med största aktsamhet ynglingen ned på marken framför sig.

»Dunder och granater!» sade Fritz, när han kände sig åter stå på sina fötter. »Omfamningen var ju inte så illa! Det var ju en handtryckning liksom till besegling af en vänskap på lif och död!»

Fritz var för öfrigt icke längre allena, när han sade detta. Han såg doktorn bredvid sig och omkring dem båda stod en krets af ungefär hundra stora negrer, alla svarta som ebenholz och, liksom Ibrahim själf, fulländade typer af den abyssiniska racen.

Dessa karlar utgjorde slafhandlarens militäriska följe.

Alla voro de beväpnade ända till tänderna. De flesta af dem hade ganska bra gevär; några till och med dubbelpipiga jagtbössor.

De hade skyndat till i den berömvärda afsigten att befria den, som plötsligt fattats af elefantens snabel.

»Tack, tack, go' herrar!» vände Fritz sig till dem! »Det är sannt, er gode vän där är en smula hastig af sig och det

sätt, hvarpå han ingår vänskap, är något hårdhänt. Ja, min lille läckergom, fortfor han, vänd till elefanten. Jag har lofvat dig något godt; du skall få det genast på stället! Som de så hänsynslöst ha' bundit din fot vid denna gamla kokospalm så skall jag gå och skaffa dig något, som du tycker om. Säg, hvad skulle du tycka om en riktig ordentlig bundt af det där vackra, gröna gräset där borta?»

Fritz lånade af en bland karlarna dennes kandschar samt afmejade därmed raskt en riklig mängd af gräset, samlade ihop det, tryckte det samman och band det konstmässigt till ett knippe och bar det till elefanten, som betraktade det med verkligt välbehag.

»Där, ät det med hälsan! Jag vill hålla vad, att det är godt, och att du inte alla dar får så mycket däraf. Och för ofrigt är varan tillagad alldeles extra för din räkning!»

»Och verkligen något godt, min son», sade doktorn. »Du vet inte hvad det är du fordrar den gamle tjockhudingens med!»

»Nej, sannerligen om jag det vet. Men jag ser nog, att det smakar honom.»

»Det tror jag nog; det är hvete!»

»Är det möjligt!»

»I vildt tillstånd, min unge vän. Det vill säga, när jag sade i vildt tillstånd, så ville jag därmed säga, att det har vuxit här, utan att hafva blifvit odladt. Men till följd af den utomordentliga hettan, som det här varit utsatt för, har den skjutit för mycket upp i halmen, som, såsom du ser, är så stor och saftig och därför har det gått liksom det går hemma i Sverige, när hveten växer på ett alltför mustigt ställe; det har blifvit bara gräs och halm på axens bekostnad.»

»Till min nye kamrats vällust och glädje. Ty ser ni bara, jag har redan gjort honom helt förtrolig. Han ber om en ny upplaga! Nå, vänta bara, min vän! Du skall på ögonblicket få mera!»

Medan Fritz gick för att skaffa nytt munförråd, hade samtalet mellan André och Ibrahim afslutats.

André drog doktorn åt sidan och sade till honom:

»Allas vår räddning, ligger nu i er hand.»

»Det är väl inte möjligt!»

»Jo, jag försäkrar; det är så!»

»Nå — Ibrahim?»

»Är en vidrig skurk, men han plågas af ett förskräckligt ondt. Han är ännu ung, 35 år gammal, som han säger, och känner sig dock redan hemfallan åt döden. Alla medel hafva visat sig overksamma för hans botande. Han har slukat koranspråk i sådan mängd, att man skulle kunna förvåna sig om det ännu finnes någon hel koran kvar. Han har försökt att hölja in sig i ännu kroppsvarma djurhudar, men det har icke hjälpt. Därefter har han — man ryser därvid — låtit få människor lefvande och svept in sig i deras hud, ja, han har badat i varmt människoblod!»

»Sätter det er i förvåning?»

»Ja, och hjärtat vill vända sig i kroppen på mig därvid! Men, som det nu är, beror hela vår utsikt till räddning af hans botande.»

»Ah, jag gissar! Ni vill, att jag skall försöka återställa honom.»

»Javisst! Så är det?»

»Nåväl! Jag skall göra hvad jag kan. Men hvem säger er, att om det skulle lyckas mig att göra honom frisk igen, han icke skall skynda sig att draga härifrån och lämna oss kvar i människoätarnas händer?»

»Vi måste nog i värsta fall frukta för det! Men jag tror det inte. Han är muselman, och muselmannen tror på Gud lika väl som vi. Innan ni öfvertager hans botande, så låta vi honom svära på koran, och jag skall sjelf affatta eden, som han skall svära oss. Jag är öfvertygad, att han skall svära och gå in på hvad vi vilja. Och sedan, hvem vet om inte, så dålig han är, det dock icke skall besannas på honom det ordspråket, som lefver i alla afrikanska folks mun: »Tack-samheten är en svart dygd.»

»Det är allt godt och väl. Men det återstår icke blott att utforska, hvad som fattas honom, utan också att bota honom.»

»Visserligen.»

»Ja, det kan ni lätt säga. Men hvad kan jag förordna åt honom, hvarmed han kan behandlas, här, hvarest alla läkemedel och hvarje hjälpmiddel fattas mig?»

»Hvad, herr doktor, ni har här funnit medlet att bibe-

hålla er mager och har helt visst åstadkommit äfven andra öfverraskande saker, och skulle stöta er på detta? För er är hela världen en botaniserportör och kemiskt laboratorium. Titta bara riktigt in i den! Edra ögon skola snart hafva upptäckt, hvad ni behöfver.»

»Nå, låt gå, gärna för mig!»

»Jag kan således lofva honom det i ert namn?»

»Hvad ni vill, så mycket ni vill!»

»Nåväl! Och jag tänker, att det då är bäst att på stället gripa verket an!»

»Som ni vill och hur ni behagar. Mitt verk börjar med den sjukes undersökande.»

Medan Fritz fortfarande rörde och roade sig midt ibland osyébas och Ibrahims karlar, medan han sysselsatte sig med elefanten, som å sin sida visade ynglingen all vänskap och sympati, gingo doktorn och André till slafhandlaren, som med sin kalla blick såg dem nalkas.

Visserligen tycktes det som om abyssinierns ögon ville flamma upp vid deras åsyn, men det skulle hafva varit under hans värdighet, om han hade låtit dem se, hur upprörd han var. Och dock kände han sig själf vara förfärligt upprörd.

»Ah», sade han till André och visade med fingret på doktorn, »är det en tobib?»

Detta ord är det arabiska uttrycket för läkare.

»Ja, det är han.»

»Hvad har han sagt?»

»Att ditt botande hvilar i Allah's hand.»

»Det är sannt.»

»Att han skall göra allt, hvad Allah vill, och att du måste lyda.»

»Jag vill lyda, emedan Allah det så vill.»

»Men framför allt måste du rycka oss undan dem, som här hålla oss fångna. Du måste föra oss tillbaka till européernas kolonier.»

Afrikanens blick lyste som ett vilddjurs.

Oaktadt sin svaghet rättade han stolt på sig och vände sig häftigt mot den unge mannen och höjde revolvren.

»Du kristne hund! Hur kan du våga ställa vilkor för

mig. Vet du inte, att I ären mina slafvar? Jag har köpt och betalt er alla tre, och I skolen göra hvad jag vill!»

»Nej!» svarade André stolt och såg honom i ögonen. »Dina hotelser väcka mitt medlidande. Du far upp och skriker som en gammal käring. Men vi äro män, vet det!»

Ibrahim visade tänderna som en retad tiger.

André blinkade icke. Långsamt närmade han sig, ända tills hans bröst, vidrörde vapnets mynning. Därefter kastade han blicken på den i djuriskt raseri skummande Ibrahim, hvars hand skyggt sänkte sig.

»Svär!» sade André med manligt fast ton. »Ögonblicket kommer inte igen åt dig!»

»Jag skall svära!» kom det öfver hans läppar.

Han var tämjd.

»Så kom då!»

SJETTE KAPITLET.

Tig och lyd! Du tillhör mig.

Doktorn, som endast i egenskap af uppmärksam iakttagare hade närvarit vid detta uppträde, tänkte att det skulle vara bra att gifva sin läkareundersökning af den sjuke en viss högtidlighet. Detta kunde enligt hans mening icke förfela att göra sin verkan på dessa ekvatorns naturbarn. Det var ett medel att bibringa dem öfvertygelsen om européernas andliga öfverlägsenhet.

Han lät alltså abyssinierns samtliga manskap bilda en stor krets om den sjuke.

Ehuru först anländ för några timmar sedan, hade dessa människor redan visat sin förkärlek för ett brokigt äfventyrlif.

De varubalar, som Ibrahim förde med sig, blefvo på doktors anordning väl ordnade i en hög och skiltvakter uppställda framför dem. Detta gjordes för att sätta en gräns för osyébas nyfikenhet. Nu måste trumslagaren slå på truppens trumma, under det banéret med halfmånan planterades vid den sjukens högra sida.

Midt emot baneret stod André. Genom honom lät doktorn meddela manskapet det kommandot att göra helt om, samt ut-

tryckligen tillfoga att ingen fick vända sig om, vid fara att förorsaka sin anförarens död.

Ibrahim skyndade sig, att gifva behörigt eftertryck åt denna befallning, genom hotelsen att hvar och en, som vågade underlåta att efterkomma den, skulle få en kula genom pannan.

»Tig!» ropade doktorn till honom. »Du tillhör mig! Kläd af dig!»

Ibrahim ville därvid låta betjäna sig och kallade på en neger. Men då röt doktorn åt honom:

»Du!»

Rösten ljöd fruktansvärd och den skarpa blicken under de stora, buskiga ögonbrynen var sådan, att den sjuke kunde icke uthärda den. Han lydde villigt och stod snart afklädd. Han var ännu fulare, än man hade tänkt sig; åtminstone var detta Fritz' mening, där han från elefantens hals, utan att han låtsade därom, med stor uppmärksamhet följde denna hemlighetsfulla undersökning

Hela den sjukes kropp var sådan, att den uppväckte rysning. Öfverallt visade sig knytnäfstjocka svulster, som ville spricka. På magen och på bröstet var huden på somliga ställen upprifven eller uppäten och lät se blotta köttet. Fritz menade sedan, att det hade sett ut som »en kolsäck full med tallkottar». Det var nu en gång hans svaga sida att finna på liknelser, som ingen annan fann så lätt.

Undersökningen varade länge och var högst omsorgsfull. Den på alla sidor vände, kände och beknackade sjuke lät mer än en gång höra liksom en undertryckt rossling, som kom från hans bröst. Han led synbarligen mycket. Svetten rann ned öfver hans vanställda ansigte. Hans af svartbruna ådror genomdragna ögon rullade i sina hålor.

Den gamle praktiske läkaren hade under hela uppträdet icke sagt ett ord. Nu trädde han ett steg tillbaka, kastade ännu en blick på sin af ångest pinade patient och gjorde där-efter ett tecken att undersökningen var slut.

Ibrahim kunde icke längre hålla sig upprätt. Han sjönk tillsammans och föll ned.

»Det är bra!» sade doktorn slutligen.

»Det är bra!» upprepade André på arabiska.

Doktorn vinkade fram fyra karlar, som grepo den nu orörlige Ibrahim. Kretsen öppnades och doktorn gick med André, följd af bärarna, in i deras gamla fängelsehydda.

Där blef Ibrahim nedlagd på golfvet, och dörren stängdes bakom de tre männen.

»Nå?» frågade André läkaren.

»Saken går enligt önskan, min vän. Jag hade vid första blicken sett sjukdomsorsaken, men för att gifva operationen utseende af större vikt, tyckte jag det kunde inte skada att utdraga undersökningen litet längre.

»Verkligen?»

»På mitt ord!»

»Jag önskar ingenting häldre än att det måtte gå som ni säger. Men fruktar ni inte, att den arme djäfvulen kan i sitt nuvarande tillstånd dö under edra händer.»

»Han? Nej visst inte! Det kan jag gifva er svart på hvitt på, att inom åtta dagar skall han vara så jämn och blank på hela kroppen som en nyborstad stöfvel, samt vara så munter som en ung orangutang.»

»När vill ni företaga operationen?»

»Ju förr ju häldre, redan nu med detsamma! Så snart han aflagt eden till oss.»

Ibrahim hade emellertid återfått medvetandet. André räckte honom ett krus med sorgho- eller durraöl, beredt af den i Afrika inhemska kaffer-hirsén.

Han drack däraf i fulla drag.

Förberedelserna till edens afläggande varade icke länge. Abyssiniern, som väl var ett sådant odjur hvars eggenytta underordnar allt annat, var icke desto mindre en ifrig muselman och högst samvetsgrann i sin religions utöfvande.

Hans förste löjtnant måste skaffa fram koranen, ett i någon bazar i Kairo stulet exemplar, som för detta förvärfssätts skull hölls i ära hvarken mer eller mindre än själfva baneret med halfmånan.

Karlarna stälde upp sig med sina vapen på båda sidor om hyddan.

Löjtnanten höll, knäböjande, den heliga boken.

Ibrahim, som nu fullkomligt hemtat sig, räckte stående sin högra hand fram åt doktorn, André och den äfven till-

kallade Fritz samt svor, i det han med sin venstra hand berörde koranen, att han, om han blef botad, skulle återgifva de tre européerna friheten och ledsaga dem till kusten, men till dess sörja för deras behof och skydda dem. Dock kunde han icke förmås att aflägga löftet, att föra dem till de franska kolonierna. Han vidblef, att han ville taga vägen till de portugisiska kolonierna, och detta af det skäl, att dessa äro de enda som tillsluta ögonen för den afskyvärda handel, som han bedref.

Därpå befalde han sitt folk att bevisa de tre européerna den största högaktning, men att, om han skulle dö, icke bespara dem några plågor.

Doktorn nickade bifall.

»Det är min sak, det bär jag ansvaret för. Och nu till verket!»

»Men hvilket verk?» frågade André. »Hvad vill ni egentligen göra?»

»Operationen.»

»Hvilken operation?»

»Det skulle vara alltför vidlyftigt att först förklara den för er. Ni skall snart nog förstå den, då ni ser den. Tyvärr har saken ännu sina svårigheter! Mitt kirurgiska bestick, som aldrig kom ur min ficka, ha' osyébas icke velat låta blifva kvar där, de voro alldeles förbaskadt begärliga därefter. Och ändå, utan en bistori, eller hvad som är er begripligare, en af mina kirurgiska knifvar, och utan en pencett, en liten refflad fjädertång, är jag verkligen ej i stånd att företaga något. Vi måste söka få veta, hvad som blifvit af mitt bestick, förmodligen är det väl ännu icke helt och hållet förstördt.

Ibrahim, som i tyst undergifvenhet afvaktat slutet på detta samtal, fick nu uppdrag att träda i underhandling med osyébas om denna sak. André hade all möda att göra begripligt för honom, hvad det egentligen var frågan om. Men sedan han väl fattat det, lät han genast osyébas »Stora hufvud» komma, samme man som vi redan sett i röd frack och med tambourmajorsstaf.

Det afrikanska majestätet kom seglande fram. Vänskaps- och handelsfördragstraktringen af bränvin och rom, som Ibrahim vid sin ankomst bjudit på, hade icke lämnat honom

oberörd. Han hade druckit hela natten och hela morgonen, och »djäfvulsvattnet» brände i hans inelfvor och hade uttömt hans hjärnas sista krafter, så att han stod där alldeles som ett djur.

Det behöfdes den slugaste diplomatiska konst, understödd af ny bjudning på bränvin, för att förmå honom att utlemna dessa »små knifvar», som skuro så bra. Men slutligen gick han in därpå, emedan han icke kunde neka sin vän Ibrahim någonting.

Så snart doktorn såg sig i besittning af sin knif och sin pencett, lät han den sjuke lägga sig ned på samma bastmatta, som tjänat honom och hans båda kamrater till läger och hvarest de föregående afton legat för att smälta sin afskyvärda måltid.

Med venstra handen fattade han nu den största af svulsterna på Ibrahims underlif, skar ett snitt däri och lyfte med stor skicklighet upp det ena lagret efter det andra.

André var till hands och stillade med bomull blodet, som ville rinna fram.

Knappt hade stället blifvit behörigen blottadt, så såg man en främmande, hvitaktig, rund och lång kropp, nästan som en fiolsträng, som låg i många slingringar, och denna sammanvecklade massa visade märkbara själfständiga rörelser.

Doktorn vidrörde denna kropp med pencetten och strök sakta och lätt med det glatta, kalla stålet öfver densamma.

»Aha!» sade han. »Det artar sig ju redan.»

»Herre Gud, hvad är det för något?» utbrast André.

»En medinamask», svarade doktorn. »En mask, som drifver sitt ofog under vår patients hud och har anrättat alla dessa förskräckliga härjningar, som ni ser här för er. Den arme djäfvulen är alldeles som späckad med detta slags invärtesmaskar. I hvarje svulst på hans kropp sitter en sådan, och det är på högsta tiden, att han blir befriad från dem.»

»Men han måtte lida förfärligt under den operation?»

»Ingalunda. För öfrigt kan ni fråga honom själf.»

Abyssiniern svarade, att smärtorna voro ganska drägliga.

Emellertid hade bildat sig ett fullständigt nystan. Doktorn fattade försigtigt däri och drog än vid den ena än vid den andra sidan, allt efter som djuret gjorde motstånd och sökte

Därvid gaf han en af angriparna en spark och träffade honom under hakan, så att käkarna slogo samman.

hålla sig fast vid väggarna i det hål, masken gjort åt sig under huden.

Så hade nystanet sträckt ut sig till en vidd af omkring trettio centimeter, då plötsligt vid ena sidan en ända blef fri och man tydligt kunde urskilja det afskyvärda djurets hufvud, och nu rörde och ringlade sig djuret med hela sin kropp.

»Om vi nu hade en loup, skulle vi kunna se de fyra huggtänderna, som detta obehagliga djur har och som göra det möjligt för det att rota och gräfva så mellan hud och kött.»

Doktorn började nu veckla maskens frisväfvande del omkring en liten käpp och fortsatte långsamt att draga fram den och rulla upp den.

Efter en kvarts timmas förlopp var denna första operation fulländad.

Doktorn höll på sin käpp upprullad en minst 95 centimeter lång mask.

Svulsten på Ibrahims underlif hade försvunnit, där återstod nu blott det gapande hudsåret, öfver hvilket doktorn, sedan han omsorgsfullt tvättat det med vatteu, och tryckt det samman, lade ett kylande omslag.

Det var en uppmuntrande början. Genast tog doktorn fatt i en annan af dessa masksvulster och försökte på den sitt förfarande, och med samma resultat.

Den svåra uppgiften fordrade för att lyckas just ett så säkert, öfvadt öga och en så säker hand, som vår doktor hade.

Under det han lugnt fortsatte sitt verk, gaf han sin improviserade medhjälpare de mycket märkvärdiga förklaringarna öfver denna besynnerliga parasits natur, såväl som öfver den förskräckliga sjukdom, som blir en följd af dess uppträdande i människan.

Medinamasken hör egentligen till de endast mikroskopiskt iakttagna djuren och finnes som sådan öfverallt i ekvatorialzonen, hvarest marken är fuktig och sumpig.

Har honan en gång blifvit befruktad, så följer insektens moderliga omsorger och hon söker sig en tillflyktsort, som gör

det möjligt för henne att låta sin afkomma utveckla sig. Därtill behöfves en viss föda, en viss värme och ostördhet, och det tyckes som om dessa vilkor för densamma i sin fullkomligaste förening skulle erbjudas blott under människans hud, dit hon därför genast försöker intränga, så snart tillfälle därtill gifves. Som negern nästan alltid är barfotad och går med obeklädda ben samt renligheten icke heller är någon af deras dygder, så är det lätt för masken att hos dem vinna sitt ändamål. Det oändligt lilla, med blotta ögat icke märkbara djuret fäster sig fast vid huden och gräfver sig in och gör sig ett näste därunder, inrättar sig där och börjar nu att lefva på människokroppens bekostnad och tära på den, inom hvilken den bor. Här utvecklar den sig snart och växer ofantligt samt förorsakar lätta uppsvallningar af huden, lämnar sitt första näste och gräfver sig under huden vidare, reser från den ena lemman till den andra samt knyter sig slutligen samman och bildar dessa afskyvärda bulnader, som ni nu ser mig sysselsatt med att tömma.»

»Det är ju förfärligt!»

»Det är sannt! Men det är inte det värsta. Den olycklige, som en gång öfvertagit rolen af denna masks försörjare och utklädningsapparat, förfaller själf genom långsamt aftärande; krafterna försvinna, han blir sorgsen och det inställer sig ett feberliknande tillstånd hos honom. En torr hosta, som hos en lungsjuk, plågar hans bröst, ångestsveit bryter ut, och han sjunker kraftlös samman. Ni ser själf, hvad dessa plågor ha gjort af denne jätte. Ligger han inte där i våra händer, som ett får vid klippningen?»

»Jag tror nog, herr doktor, att utan detta tillstånd skulle det vara föga förtroendeväckande att ha med honom att göra.»

»Och för vår befrielse skulle han inte hafva rört ett finger. Men, för att fortsätta: En vacker dag krypa ungarna ut, det bildas afföring, som vi säga, en etterböld med varig flytning och med denna komma ungarna tillbaka till den fuktiga marken, för att där förbereda en ny vandring, och honorna å sin sida att anträda denna vandring så snart tillfälle därtill erbjudes dem. — Där hade vi redan den tredje!» fortfor doktorn och kastade åter undan en käpp, på hvilken en mask hängde upprullad och krampaktigt ringlade sig. Om det fortgår lyck-

ligt på detta sätt, är jag snart i stånd att fullbringa verket till vår befrielse.

»Men fruktar ni inte, att alldeles uttömma den sjukas krafter?

»Honom? Nej, vet ni hvad, han är helt lycklig att komma ifrån det för så godt pris. Ni ser och hör väl, om han beklagar sig med ett enda ord.»

Man måste verkligen göra Ibrahim den rättvisan, att han som patient visade sig så tålig, som man kunde önska det. Han märkte nog att 'tobiben' genast hade riktigt insett orsaken till hans lidande och att han var en äkta läkare, medan de svarta skrikhalsarna med sina inhöljningar i lifsvarma hudar och bad i människoblod icke voro något annat än kvacksalfvare och bedragare. Han såg lugnt på, huru nu den fjärde medinamasken drogs ut ur en bulnad på öfverarmen. Denna mask var af utomordentlig längd; mer än sjuttio centimeter voro redan upprullade och ännu var den inte slut.

Då slets masken plötsligt af tätt vid hudsnittet, som doktorn gjort med sin bistori. Vare sig nu att parasiten hade med sin ovanliga längd en så stark motståndskraft, eller att doktorn dragit för starkt, så hade doktorn blott fått en del af masken.

Raskt tog han med pencetten för att fatta tag i den kvarblifna ändan, men det var för sent.

Som en gummitråd, som man släpper efter dess spänning, drog den sig samman och försvann i sitt hål, alldeles som den i jorden kvarblifna ändan af en jordmask, som man har sönderdelat vid dess utdragande ur jorden, med krampaktig hastighet undandrar sig sina förföljare.

»Förargligt! utbrast doktorn. Nå, då återstår inte annat än att börja på nytt. Ah, jag finner den nog. För öfrigt tillåter mig detta lilla missöde att göra er uppmärksam på en märkvärdig företeelse, som sällan någon är i tillfälle att iakttaga. Ni ser, huru djurets kropp här uttömmar sig liksom en slang och huru en hvitaktig, slemartad materia kommer ut därur?»

»Jag ser det tydligt. Det ser nästan ut, som om det vore millioner små kroppar, som rörde sig själfva.»

»Det är då sannerligen att se skarpt med blotta ögonen.

Ni har icke misstagit er. Och dessa millionor små kroppar äro ingenting annat än unga medinamaskar, som skulle tycka bäst om att redan vara under främmande hud.»

»Nå, jag tackar vackert!» sade André och torkade ifrigt af sina händer.

»Ah», fortfor doktorn, »det har inte alls någon fara för oss. En droppa vatten är nog för att skydda oss. För öfrigt kunna de icke göra oss något, utan att först hafva anträdt sitt kretslopp. De hvita äro endast undantagsvis blottställda för deras härjningar och detta redan för renlighetens skull, en sak som negrerna allt för gärna uraktlåta.

Doktorn sökte nu ånyo i bulnaden och fann snart resten af masken samt drog den fullständigt ut.

Efter några minuters rast, som han unnade sig, och efter en dryck palmvin, hvilket han i kraft af sin auktoritet äfven förordnade åt de båda andra, gick han ånyo till verket. Patientien hade elfva större eller mindre maskbulnader på sin kropp.

Doktorn angrep dem den ena efter den andra och ur hvar och en af dem drog han ut en större eller mindre af dessa rysliga parasiter, hvilkas sammanlagda längd utgjordes af sju eller åtta meter.

Framgången af hans operation var fullständig och så underbar, att ingenting blef öfrigt att önska. Den magre gubben strålade också riktigt af glädje. Tack vare hans gedigna erfarenhet som mångårig kolonialläkare hade han vid första anblicken igenkännt orsaken till denna i Europa nästan obekanta sjukdom. Han hade sålunda funnit medlet att rädda abysiniern och därigenom äfven sig själf och sina kamrater.

För hela operationen hade åtgått en tid af nära fem timmar.

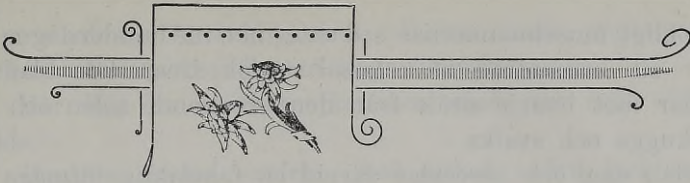
Alla tre, de opererande och den opererade, voro bokstafligen dödströtta. Doktorn lät tillkalla två af Ibrahims folk, och sedan han ännu en gång själf i deras närvaro förnyat omslagen samt visat och gifvit uppdrag, huru detta skulle fortfarande ske, lämnade han och André hyddan.

Vid dörren stod Fritz, otåligt väntade dem. De karlar, som tillhörde Ibrahims följe, hade redan börjat betrakta honom

med tvetydiga blickar. Några ord lugnade snart den hurtige ynglingen.

»Hoppa och dansa af hjärtans lust, min unge vän!» sade doktorn. Om inte profeten är en alldeles för stor lögnare, så äro vi denna gång verkligen lyckligt räddade.

SJUNDE KAPITLET.

Människohandel.

Fjorton dagar hade förflutit sedan de så plötsligt på hvarandra följande tilldragelserna, som doktor Lamberg, herr André och vårt hurtiga stockholmsbarn, den unge Fritz, upplefde under 36 timmar och hotade dem med många handa faror för lif och frihet.

Sedan den så lyckligt utförda operationen på Ibrahim hade våra tre vänners belägenhet betydligt förbättrats. Därmed är äfven sagdt att Ibrahims tillstånd icke lämnade något öfrigt att önska.

Han är verkligen knappast igenkänlig. Det vedervärdiga utslaget har helt och hållet försvunnit från hans kropp. Den efter medinamaskarnas utdragande inträdda varbildningen har, tillfölje af doktors oupphörliga öfvervakande af den sjukes vård, icke ett ögonblick förlorat sin godartade karaktär, och såren äro redan på bästa väg att läkas. Hans atletnatur har raskt återvunnit sin styrka. Musklerna utvecklas åter till spänstighet, och på hans ansikte kan man läsa, hur glad han känner sig däröfver.

Så se vi honom framför oss och finna honom i närvarande stund — det är klockan sju på morgonen — just sysselsatt med att intaga sin frukost.

Enligt muselmännernas sed sitter han med underslagna ben under ett banianträd af kolossal storlek, hvars täta bladverk skyddar mot hvarje stråle från den brännande solen och breder skugga och svalka.

Han äter och utvecklar därvid en fabelaktig förmåga och uthållighet hos sina tuggverktyg. Mellan sina hvita tänder söndermaler han verkliga jättebitar af en efter våra begrepp icke just inbjudande ragout, som han med blotta händerna stycke för stycke tager upp ur en stor lerskål. Rätten, hvars omfång såväl som ursprung kunde afskräcka oss, är ingenting mindre än en noshörningsnjure, som väl insmorts med palmolja och af hans infödde kokkonstnär belagts med ett tjockt lager till gröt kokta röda myror. Detta är en äkta barbarrätt, men den tyckes särskildt reta gomen på den knappast riktigt tillfrisknade.

Ibrahim är muselman af full öfvertygelse. Bredvid sig har han ett krus med friskt vatten stående; det är en äkta, arabisk alkaraffa, bepärlad med svettdroppar rundt omkring. Samvetsgrannt dricker han därur, så länge han äter. Såsnart han slutat sin måltid, tar han till det större kruset, det där som står vid sidan, fylldt med palmvin, och tömmer det i ett drag. För denna stund måste den undanskjutne profeten stryka flagg för Backus.

»Det var tusan!» hördes plötsligt en oss välbekant röst. »Det tog han i ett drag! Vet ni, patron, för att skölja ned en sådan klunk äro våra stockholmares ölstrupar rena stympare emot er!»

Det var Fritz, vår käre, muntre vän, som, sedan han tagit sig en lur på en bundt friskt gräs bredvid sin vän elefanten, just sprungit upp, för att önska 'patronen' god morgon.

Den lille herrns yttre är knappast att känna igen; han har utbytt sin förra, oss välbekanta, högst enkla klädsel mot en annan.

Han bär en hvit burnus af tjockt ylletyg, hvars kapuschong tjänade honom till hufvudbonad. På fötterna har han ett par stora stöflar, hvars skaft räcker honom upp öfver varderna och som i foten är honom fem centimeter för långa. Man bör icke heller åsidosätta det yttre, och som därtill denna

drägt skyddade förträffligt mot solhettan, hade ynglingen trott sig böra med tacksamhet mottaga densamma.

Vår lille stockholmspojke som arab var rent af förtjusande.

Ibrahim, hvars eröfring han också redan tycktes hafva gjort, mottog honom med en förvridning af munnen, som skulle vara älskvärd och ovillkorligen erinrade om en katts nos, när den sätter sig hän att spinna. Detta var hans sätt att småle.

Nästan i samma ögonblick kommo äfven doktorn och André.

Den förre är redan något mindre mager. Nu låter han sig åter nöja med det syre, som atmosfären erbjuder och har gifvit sin retort afsked. Äfven han bär en arabisk burnus, en skänk af Ibrahim. André är fortfarande densamme, i sin europeiska drägt och med sin hvita mössa som hufvudbonad.

»Ohoj, matros, är du redan där? Hvar kommer du ifrån?» ropade doktorn mot Fritz.

Beteckningen som 'matros' från doktors mun var för Fritz den största utmärkelse. Denne visste för länge sedan hvad detta ord hade för betydelse på sjömansspråket, hvilket därmed betecknar en sjömans duglighet, liksom man icke kan säga något mera berömmande om en general, än att han är en 'soldat' från topp till tå.

»Ack», svarade Fritz, nästan litet förlägen. »Min käre herr doktor, jag kommer från 'göra ingenting', eller rättare sagt från en blund hos Mjölktand.»

»Alldeles riktigt!» inföll André skrattande. »Hur kunde vi också glömma honom, din vän elefanten!»

»Det snälla djuret, herr André! Ni kan inte föreställa er så snäll han är. Det är verkligen sannt, han har mera förstånd, än mången människa.»

»Det betviflar jag inte ett ögonblick. Men hvarför kallar du honom Mjölktand?»

»Ah, emedan han har bara en tand; säkert är det ännu blott en mjölktand.

»Då misstar du dig verkligen mycket. Du kunde få vänta länge, innan du finge se en andra tand framväxa, eller innan han skiftade den han har mot en ny. Han har redan förlorat den ena; kanhända har den med afsigt blifvit utbruten i

hans ungdom. Du borde således kalla honom Entand eller Tandlös.

»Ah fy! Tandlös! Herr André! Jag vill gerna tro, hvad ni säger mig och vill taga vara på edra lärdomar. Men Entand eller Tandlös det klingar så fult, och Mjölktand klingar så vackert! För öfrigt kännes han redan vid det namnet, när jag kallar på honom, och då kommer han alldeles som en människa.

»Nå, så kalla honom hur du vill. Vi skola inte kifva om den saken.»

Ibrahim reste sig nu upp. Han hälsade, utan att därvid säga ett ord, på de tre hvita och gick till sin löjtnant, som han gaf sina befallningar.

Det dröjde icke länge, så rördes det på trumman. Infödingarna kommo fram ur sina hyddor, medan Ibrahims karlar ställde upp sig i en vid krets.

»Aha!» sade doktorn till sina kamrater. »Ändtligen är den stora dagen kommen.»

»Hvad för en stor dag?» frågade Fritz nyfiket, i det han stolt slog burnusen öfver skuldran.

»Dagen för palabr.»

»Ack, riktigt! Det ordet har jag ofta hört sedan några dagar. Men ur dessa mohrers rotväliska har jag inte kunnat förstå eller gissa mig till något.»

»Slafvarna, för hvilkas köpande denne snygge Ibrahim just har kommit hit, äro nu anlända från alla håll. Krigsfångar, bortförda på offentliga jagter eller genom lömskt öfverfall tagna fångar o. s. v. Där finnas mera än fyrahundra sådana. De måste beskådas, deras hälsotillstånd undersökas och så skola de sorteras i särskilda partier och skrivas upp. Med andra ord, stuteriet skötes, som om det vore lastdjur, och till sist måste köpet uppgöras om dem.»

»Ack, doktor! Så ni säger allt det!»

»Min käre herr André, jag nämner sakerna helt enkelt vid deras namn. Vill ni att jag skall förifra och förarga mig öfver beklagansvärda omständigheter, då de ännu tyckes vara bra långt ifrån att få ett slut eller ens blifva bättre!»

»För öfrigt», invände André, finnes det inte någon olycka, som icke åtminstone gör godt för något. De arma djäflarna

afföras till portugisiska kusten; vi resa med dem dit. Det skall vara oss en lätt sak att där låta försätta dem i frihet.»

»Allt hvad vi kunna göra för dem är att lindra deras lidanden», svarade doktorn.

»Men palabr?» frågade Fritz.

»Palabr, är egentligen ett spanskt ord och af spanierna, de första europeer som drefvo slafhandel i Afrika, infördt bland dessa folk. På spanska vill det säga så mycket som »långt, öfverflödigt tal, sladder». Den mening som afrikanerna förbinda därmed — ty ordet är utbredt öfver hela den del af Afrika där slafhandel bedrifves — är mycket olika. Det tjänar till betecknande af slafhandlarens högtidliga mottagande hos den afrikanske höfdingen; det betecknar också hela förloppet af handeln med människovaran, den utnämnde skiljedomarens afgörande, när en sådan blifvit utsedd för att bilägga därvid förekommande tvistigheter. Ja, bruket af detta ord har utsträckt sig icke blott till dessa förekomster, utan också till deras orsak, själfva människohandeln, och slutligen förstår man därmed äfven underhandlingar mellan köpare och säljare samt öfverenskommelser om ömsesidiga intressen.

Det palabr, som vi nu se förberedas här, är ingenting annat än handel med människohjorden, för hvars köpande Ibrahim just kommit hit. Det kan vara i en, två, tre eller flera dagar.

Ni skola snart få se, med hvilken list och tvetalighet parterna därvid bekämpa hvarandra, hvilket slöseri med ord, åtbörder, hotelser, smicker och puffar, som eger rum därvid. Och så huru det drickes därvid, hvilket öfverflödigt förtärande af det där flytande giftet, som de kalla palabrvatten och som inte är något bättre än förtunnad svafvelsyra! Men varen lugna, mina vänner, medan dessa hedningar palabrerar! Vi kunna inte ändra något däri, och hvarje afsky, som vi visa, skulle blifva vårt fördärf.»

André och Fritz lofvade doktorn att behärska sig.

På abyssiniernas trumhvirfvel följde nu osyebas orkesterprestationer.

De hittills utanför byn inspärrade och af sina röfvare till och med bevakade slafvarna kommo nu långsamt i en lång

rad, sjungande melankoliska visor. Som doktorn redan sagt, voro de omkring fyrahundra, kvinnor och barn inberäknade.

De olyckliga tycktes knappast medvetna om sin sorgliga belägenhet; de voro alla halft berusade af sorghoöl, som man gifvit dem i riklig mängd. Deras herrar hafva födt dem väl, alldeles som våra hästhandlare fodra sina djur bra, för att kunna betinga högt pris.

Karlarna buro alla vid foten ett långt, tungt trästycke. Genom ett hål i dess midt är klossen fästad öfver foten och vid ankeln. Vid trästyckets båda ändar är fästadt ett streck, som är hängdt upp öfver armen eller axeln, liksom en korggrepe, för att därvid bära pinoklossen. Det skulle vara dem omöjligt att göra ens ett steg, utan att farligt såra sig.

På några af dessa olyckliga äro äfven händerna fängslade medelst ett slags skampåle, som de måste släpa med sig. Det är de motspänstiga ibland dem och de som misstänkas att vilja försöka rymma. De kunna icke ens värja sig mot de sticande flugorna, som surra omkring dem på alla sidor och inkvartera sig hos dem i ögon, öron, näsa och mun.

Men ändå hör man ingen af dem utbrista i klagan. De tyckas alla vara mera sansade än modlösa; mödrar amma sina barn. Arma mödrar, arma dibarn!

Alla drifvas de samman i en stor halfcirkel och blifva där sorterade efter varans godhet och värde. Emellertid hafva Ibrahims karlar öppnat varubalarna och packat ur dem. Palabrvattnet framtages fatvis. Drickandet tager sin början; skrik och tjut bryta ut på ett i sanning bestialiskt sätt. Man tror sig icke längre se människor framför sig.

Våra tre svenskar åsågo tigande och med ledsnad allt detta; till och med på Fritz, den glade Fritz, stodo tårar i ögonen.

Varorna ligga i packer, hvilkas innehåll icke är sorteradt så, att lika varor ligga tillsammans, utan hvarje packe innehåller alla möjliga sorters varor om hvarandra och denna blandning är olika i alla packorna. En sådan packning kallas 'elfenbenspackning'.

Detta uttryck, som liksom ordet palabre betecknar mycket skilda saker, förtjänar ett litet omnämmande. Doktorn gaf detta i följande ord:

»Slafhandeln i Afrika är mycket gammal och ingalunda först införd där af europeerna. I gamla tider blef en slafs värde betecknad genom en större eller mindre elefanttand eller ock betaldt blott med ett stycke elfenben. Elfenbenet hade öfver hufvud taget att spela penningens rol hos de afrikanska folken, hvilkas handel aldrig var eller ännu är något annat än byteshandel. I synnerhet vid större handelsaffärer gälde det nästan städse utbyte af andra varor, såsom slafvar, djur, guldstoff, jordens produkter eller ock produkter af den ingalunda föraktade inhemska industrien mot elfenben eller omvänt. Däraf kom det, att värdebegreppet i dessa länder utvecklade sig efter elfenbenet och att af detta blef en viss mängd en värdeenhhet. Denna värdeenhhet, eller för att uttrycka oss bestämdare, det som blef antaget till värdeenhhet, var det brukliga priset på en slaf af medelvärde och fick namnet »elfenbenpack». Slafhandeln drefs således genom elfenbenpacks, så att man t. ex. sade: Jag ger dig för denne slaf en elfenbenpack, eller: Denne slaf är icke värd en half elfenbenpack, eller: Jag kan inte sälja denne slaf under tre elfenbenpack, o. s. v. När europeerna nu började deltaga i denna handel, visste de att leda infödingarnas begär till andra, för dem nyttiga ting, än elfenben, som de annars hade först måst för pengar köpa till sig af de svarta. De måste därför ingå på afrikanernas föreställningssätt; de måste samla dessa saker samman i packer, hvilkas värde motsvarade elfenbenpacks. Dessa packer erhöilo nu äfven namn af »elfenbenpacks», oafsedt de varor hvaraf de bestodo.

Sedan i affärer med europeerna olika varupacker hade på detta sätt trädt i stället för de ursprungliga, verkliga elfenbenpacks, under bibehållande af dessas namn, utvecklade sig bruket häraf äfven snart bland de infödda vid deras slafhandel i Afrikas inre, hvarest europeerna ännu aldrig drifvit denna handel.

Fördelen för köpmannen låg i öppen dag. Han köpte alltid billigt nog produkter af den europeiska industrien, mest värdelösa saker, om hvilka han kunde vara säker, att de icke skulle förfela sin verkan på hans publik, liksom leksaker för barn. Så uppväckte han begär efter dem. Därför har vid all handel detta bruk blifvit så allmänt, att nu till och med själfva

elfenbenet utbytes mot sådana elfenbenpacks, som vi här se framför oss. Men låtom oss gå litet närmare och betrakta vår Ibrahims elfenbenpacks.

»Se bara», utbrast Fritz, »hur lockande den rödmålade kolfven af en dålig flintbössa framlyser ur hvarje packe.»

»Alldeles riktigt, fortfor doktorn. Den utgör också med de båda krutaskarna där bredvid hufvudsaken. Det är verkligen ett jämmerligt fuskverk, tillverkadt särskildt för denna omsättning. Stockarna äro mycket grofva och gjorda af mjukt trä. Dessa flintbössor, som äro mycket illa sammanfogade, säljas i Birmingham och i Paris, där de komma ifrån, för ett pris af fem à sju francs stycket. Visserligen kosta de Ibrahim redan tio à tolf francs. Det grofkorniga krutet kommer honom i jämförelsevis högre pris, oaktadt icke alls någon omsorg slösas på det, och det är i alla fall icke så dåligt. Hvarje ask full har han själf betalt med tre franc.

I Gabun», fortfor doktorn, »har jag flera gånger försökt dessa bössor och öfvertygat mig att de lämna mycket öfrigt att önska. Det är därför så mycket mera beundransvärdt, att de svarta kunna åstadkomma att träffa nästan säkert därmed.

Här ser ni vidare två stora kopparkittlar. Dessa kittlar äro mycket omtyckta hos negrerna och gälla isynnerhet hos de nygifva under ekvatorn som hemgiftens egentliga klenod.

Vidare se ni här omkring tio meter engelsk väf, det är bomullstyg från Manchester. Här är en half kilo glaspärlor och här äro sex små koppar- och messingstackor, af dessa tackor smidanegrerna själfva ringar om armar och ben. En kastrull och en liten panna af koppar eller gjutjärn fattas icke heller någonstädes, lika litet som två knifvar, som visserligen icke duga till något.

Och här se ni en hög hatt, där en mössa af rödt ylletyg samt andra mössor hvita och gula. Hatten får endast kungen bära, den röda mössan är ett tecken till hög värdighet, de hvita och gula mössorna få bäras af hvem som helst. Tobak och pipor fattas håller icke, och slutligen äro här två hufvudsaker, ett fat alugu eller bränvin och ett paket parfymier, bestå-

ende af de erbarmligaste tillverkningar af toalettättika och välluktande tvålar.

Den passion, hvarmed de svarta hängifva sig åt bränvinet är ryslig, den gränsar till raseri. Denna ovärdiga dryck är en blandning af socker och den sämsta alkohol som finnes, af omkring 45 grader. Och jag vill icke råda någon att späda ut den med vatten, de svarta skulle genast märka det. Alfred Marche berättade ett fall, då han sett en neger dricka ur i ett drag en hel flaska 95 gradig alkohol, sådan den användes för uppbevaring af anatomiska preparater, utan att han så mycket som blinkade, utan under tillkännagifvande af särdeles välbehag.

Och nu parfymerierna! De äro, liksom nålpengarna, förfrun i huset. Men man skall inte tänka att dessa saker användas för de ändamål, hvartill de tjäna hos oss, som hår- och toalettmedel. Nej, ättikan, eller hvad det nu är, drickes, och tvålen ätes och det med en njutning som om det vore marmelad eller glace.

André och Fritz voro icke litet förvånade öfver alla dessa förklaringar, som doktorn gifvit dem.

»Dessa svarta karlar förefalla mig allt ohyggligare», sade Fritz. »Och sannerligen, jag tror att jag hellre skulle velat bli uppäten af dem än att lefva ibland dem. En sådan slafhandlares portmonä är för resten också något ohyggligt. Jag önskade att jag blott en enda gång hade hans pung full med bara silfvermynt, så ville jag ändå försöka en gång om det inte kunde låta sig göra att bringa till och med sådana människor på bättre vägar.»

Doktorn och André skrattade åt den lille världsförbättrarens idé. Doktorn höll sig emellertid icke för god att svara honom, att ingen, äfven om han ägde all världens skatter, skulle vara i stånd att plötsligt göra en ändring i dessa tillstånd, utan att blott med tiden ett väl ledt inflytande af civilisationen kan åstadkomma en förbättring.

Ibrahims påse — för att begagna Fritz uttryck, var för öfrigt en verklig bazar. Med riktig skarpsinnighet hade han förstått göra urval för hvars och ens behof, och utställningen var i och för sig så förförisk, att dess anordning förrådde den fulländade mästaren i ekvatoriala handeln. Man såg nog, att

Ibrahim studerat väl både sin affärsbranch och sin kundkrets karaktär, och att han förvärfvat den grundligaste erfarenhet öfver båda delarna.

Däraf kom det sig också, att osyébas icke tröttnade att utstöta riktiga glädjetjut, liknande de en hel flock hungriga schakaler låter höra vid anblicken af en mängd as.

En gevärsalfva, som åtföljdes af en rikligt tillmätt utdelning af alugu, var tecknet till marknadens öppnande.

Aldrig förr hade våra svenskar stått inför ett sådant skådespel. Alla ränker och knep, alla de mest inpiskade hästschackrares och schackerjudars slughet äro leksaker mot den list hvarmed dessa naturbarn sökte öfverlista hvarandra. Man måste se dessa öfverdrifna åtbörder, detta ordsvall, hvarmed säljaren prisar sin vara, huru han sökte göra medspekulanten till den elfenbenspack, som han ville hafva, misstänkt och undantränga honom samt uppväcka de andras fiendskap mot denne, men däremot visste att förskaffa sig själf anhängare och bistånd, huru han lät sina slafvar vrida sig och vända sig, sätta sig ner och resa sig upp igen, gå, springa, sjunga, hosta andas o. s. v.

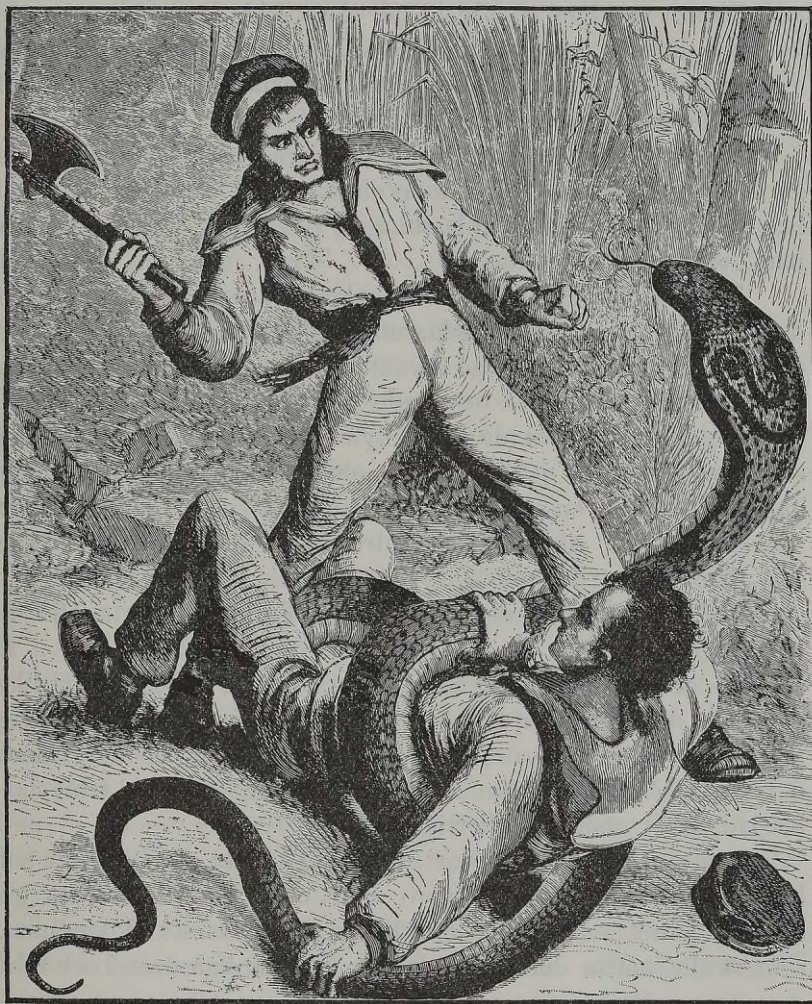
Och gent däremot Ibrahims skakningar på hufvudet, han den ende köpmannen, den midt i detta tumult oantastlige, som därvid icke minskade en tum af sin gestalt eller en gnista af sin värdighet, stod liksom tronande bland allt detta och därvid pröfvade med stösta lugn, kände på de nakna kropparna lät dem visa fötterna, undersökte mun, ögon, öron, allt och sedan gick vidare till den nästa i kretsen, utan att därvid försumma att i rättan tid på nytt låta utdela palabrvatten.

Ah, han skyndade sig icke! Han palabrerade med måtta.

Tiden hade ju inget värde, hvad hade då två, fyra, ja tio dagar mer eller mindre att betyda.

Säljarna hafva den älskvärda vanan att städse börja med att begära ett pris, som tio gånger öfverstiger det efter förhållandena vanliga. Köparen skakar på hufvudet och går till en annan. Samma förslag där finner samma svar. Däremellan drickes det. Känner man sig hungrig, så äter man. Så fortgår det, tills natten kommer och man begifver sig till hvila.

Följande morgon är allt åter på samma plats. Leken börjar ånyo och tager ett liknande förlopp. Småningom minskas de högt ställda anspråken, klyftan mellan köpare och

Petter tog sin yxa ur bältet och gick emot odjuret.

säljare blir allt mindre, hvar och en ger efter något för den andre, en sista dryck förenar partierna, och handeln är upp-gjord.

På detta sätt blir Ibrahim småningom egare af hela hopen, hela hjorden af slafvar.

Dessa hafva icke heller plågats särdeles under dessa dagar.

Deras verkliga elände börjar först vid deras ankomst till kusten, då de måste säga adjö till fädernejorden och packas omänskligt in i lastrummet på ett negerfartyg samt för alltid blifva förda till en tröstlös framtid.

Ända till denna stund är det i deras herres eget intresse att förpläga dem så väl som möjligt. Ty i ju bättre tillstånd han bringar dem till inlastningen i fartyget, desto större är hans vinst på hela affären.

Fyra långa dagar hade det varat, fyra långa dagar hade de olyckliga stått hopträngda, utan skydd mot den brännande solen och flugornas styng, afvaktande hvad ödet eller snarare snikna drucknas nycker bestämde öfver dem.

Utgången var att de hade bytt om herrar, ur deras händer som beröfvat dem deras frihet, hade de öfvergått i köpmannens händer, för hvilken de icke voro annat än en vara, för hvilken han icke hade något vidare intresse än att genom den fylla sin pänningpung så mycket som möjligt.

Redan ordnades de till aftåget. Följande dag skulle de bryta upp.

De drefvos bort från den torfva, där de voro herrar, lika väl som de, hvilka nyss hade sålt dem. Nu skulle de aldrig mera återse sin fädernejord, utan i ett fjärran, obekant land, där borta på andra sidan det stora vattnet, för alltid bära slafkedjan, utan utsikt till befrielse.

Dessa voro de känslor med hvilka de skildes från sitt hemland. Deras känslor voro helt olika dem, som våra tre vänner kände, då dessa ändtligen sågo den stund kommen, som skulle befria dem från denna ogästvänliga strand och från den ännu förfärligare utsikten att icke ens tjäna som arbetsdjur, utan som slaktboskap.

Det skulle vara svårt att skildra våra tre vänners glädje och det skulle äfven vara öfverflödigt, ty den förstås af sig själf.

Förlitande sig på Ibrahims ord, afvaktade de detta ögonblick.

Denne hade icke vidare talat med dem därom, öfver hufvud taget hade de icke någon vidare säkerhet i denna punkt, än hans ed, som André och doktorn hade låtit honom aflägga, innan operationen skedde.

Från denna stund hade de varit fria, och om än osyébas gifvit tillkänna allt annat än vänlig stämning emot dem, så hade dessa åtminstone låtit dem förblifva oantastade i sin frihet. De hade därmed varit fullkomligt belättna och hade hvarken önskat eller väntat något annat.

Sedan Ibrahim lyckligt gjort upp affären med osyébas, blef han meddelsammare gent emot våra landsmän. Han hade ännu ett ansenligt förråd varor, eller, för att tala med Fritz, hans krampåse var ännu inte tom.

Dessa varor voro bestämda att därmed bestrida omkostnaderna för resan, som för öfrigt lofvade att blifva tämligen lång. Tackssmhet och en viss sympati, af det slag som ett lejon visar sin tämjare, eller som det afrikanska lejonet på arenan i Rom visade gent emot slafven Androklos, fästade honom vid våra vänner, och han dröjde icke länge att betyga dem den.

Han lät öppna en varubal, som innehöll vapen, präktiga vapen, som till och med i det civiliserade Europa skulle varit af högt, obestridligt värde.

Han valde ut en präktig karbin af engelskt fabrikat, bakladdare med två pipor. Denna bössa räckte han åt doktorn.

»Den är för dig! Tag den, min hvite broder! Du är fri. Den frie mannen måste hafva ett vapen. Du är en stor tobib. Du har räddat den store abyssiniske höfdingen. Ibrahim räcker dig sitt vapen.

Därefter valde han ut en annan bössa, som i sorgfälligt arbete och skönhet icke stod efter doktors, och vände sig till André:

»Dig, min hvite broder, kallar också den store höfdingen sin vän. Din hand har hjulpit den store tobibens hand. Ibrahim glömmar inte. Ibrahim önskar att detta vapen må troget skydda dig och dina vänner!»

Fritz stod bredvid.

Han hade helt förvånad iakttagit denna scen. Hans blick

sväfvade full af beundran från Ibrahim till hans båda vänner och på de präktiga skjutvapen, som denne hade skänkt åt dem.

Då tog Ibrahim fram ännu en god bössa ur balen, och räckande Fritz den, sade han:

»Och du, min son, du skall blifva en krigare! Du är lustig som en muntergök och hurtig och behändig som en fyrbenad människa. — Han menade utan tvifvel en gorilla. — Tag denna goda bössa! Den är din.

Fritz visste knappast om han skulle tro hvad han såg och hörde. André öfversatte för honom ord för ord, hvad Ibrahim sagt.

»Bomber och granater, patron! utbrast Fritz. Sådant kan jag inte afslå. Du säger mig visserligen, att jag är en muntergök, kanske elak som en apa, men det skadar inte, det är en kompliment lika god som någon annan. Men för den vackra bössan tackar jag dig, jag skall draga försorg om, att jag snart lär mig begagna den. Tack så mycket!

André var en trogen tolk, och Ibrahim fann svaret alldeles enligt sin förväntan.

Ibrahims löjtnant, som tillika var ammunitionsförvaltare, gaf nu på en vink af Ibrahim hvar och en af de tre en väl fylld patronväska äfvensom en vacker amerikansk revolver af Smiths & Wesson's fabrik, träffsaker på 150 meters afstånd.

ÅTTONDE KAPITLET.

Rha-Ma-Thô.

Våra tre landsmän voro alldeles förtjusta. Att med vapen i hand besitta möjligheten att försvara sitt lif och sörja för dess bevarande samt att inom denna äfventyrartrupp kunna gifva sina personer värde och inflytande, det var i deras nuvarande belägenhet det bästa de kunde önska sig.

Men det fanns en, som icke alls tyckte om denna utdelning af vapen till dem, som nyss lyckligen undgått hans stekspett.

Denne orostiftare var ingen mindre än hans majestät Rha-Ma-Thô, densamme som Fritz envisades att kalla Bi-Con-Do.

Rha-Ma-Thô var rysligt drucken. Han satt och med vidrig djuriskhet tuggade på en lång stång rosenröd tvål, som löddrade kring hans svulstiga läppar. Han såg därvid ut som en af dessa eländiga, hvilka lida af epileptiska anfall.

Sedan han en lång stund raglat omkring i närheten af våra tre vänner, anföll han plötsligt Fritz, som icke kunde så imponera på honom som de andra, och ville rycka bössan ur dennes hand.

»Ha, ha!» utbrast denne. »Du inbillar dig väl inte, min gubbe, att jag, en stockholmare och sjöman, som redan af

doktorn blifvit utnämnd till matros, skulle så utan vidare låta afväpna mig? Släpp, druckne slyngel, annars skall jag klappa dina tjufklor!»

Doktorn och André trädde nu emellan.

Den förre talade på osyébas språk till den druckne och ville öfvertala honom att vara förnuftig och lemna dem i ro.

Men redan hade en hotfull krets af osyébas, som liksom deras kung voro druckna, samlats omkring dem.

Alla doktors ord nyttade till ingenting.

Han hörde blott, hur Rha-Ma-Thô skymfade och svor, att de hvite männen tillhörde honom! Ibrahim, hans gode vän, hade väl köpt dem af honom, men icke betalt dem! Om Ibrahim drog bort, måste de hvita stanna kvar! Han, Rha-Ma-Thô, skulle inte tillåta dem draga bort, om han så skulle med våld hålla dem kvar.

Ibrahim, som befann sig blott några steg därifrån, hade hittills tigande åhört allt. Nu, och sedan han förstulet gifvit sin löjtnant ett tecken, kom han lågsamt fram.

I detsamma hörde man en gäll hvissling, som samman kallade abyssinierna.

Fritz betedde sig emellertid som en besatt.

»Hit med min bössa! Vill du taga min bössa, skurk? Det är den första, som jag har fått, och jag kan ännu inte skjuta med den. Men vänta bara, om åtta dar skall du få se på annat! För öfrigt får du väl inte se något alls! Ty om åtta dagar äro vi, Gud ske lof, långt härifrån.»

Men den druckne släppte inte bössan.

Då kom Ibrahim fram till dem.

Han rätade sig upp i hela sin längd, och görande en handrörelse, som verkligen hade något majestätiskt med sig pekade han på osyébas hyddor och sade med djup basröst till Rha-Ma-Thô:

»Gå!»

Men i stället för att lyda jätten, som icke tycktes anlagd för skämt och på hvilken man kunde märka, att motstånd skulle på honom hafva samma verkan, som på lejonen, hans vilda landsbröder, fortfor Rha-Ma-Thô att protestera.

Då tyckte abyssiniern, att det varat länge nog. Slaf-handlarens hand, en vackert formad hand med verkligen

aristokratiska fingrar, men hård som järn, for som en blixtn genom luften och träffade till höger och venster det afrikanska majestätets kinder.

Den druckne visste knappast till sig, han blef vänd om, som om en hvirfvelvind fattat i honom.

Och just i detsamma som han vände ryggen till abysniern, fick han af denne en spark just på det ofarliga ställe, där ryggen redan växlat namn, och det med en sådan kraft att han tumlade omkull och rullade in i en kaktusbuske, i det han sträckte alla fyra ifrån sig.

»Se, se!» utbrast Fritz i uppsluppen glädje. »Han skickade honom fort till sängs. Han har slutat utdelningen, patronen! Där ligger då svung i det — och nerv!

Ett riktigt raseritjut bröt löst. Vid anblicken af denna förolämpning mot deras kung, rusade osyébas, törstande efter hämnd, med svängda vapen löst på de fyras grupp.

Ibrahim var beredd på allt.

Som drifven af fjäderkraft for han upp och svängde sin blanka, turkiska sabel samt höll revolvern i vänstra handen.

André och doktorn, båda mästare i vapnens bruk, lade lugnt hvar sin patron i sina bössors kammare, som stängde sig med ett svagt klirrande.

Fritz följde ögonblickets ingifvelse. Ehuru han ännu icke hade lärt behandla sin bössa, laddade han den så godt eller så illa han kunde.

Då smälde skott omkring dem. Dödsskriket från en träffad öfverröstade larmet.

De tre hvita och Ibrahim vände sig åt det håll, hvarifrån skriket hade kommit.

En af slafvarna hade af skottet träffats i magen. Den olycklige vältrade sig kvalfullt i sitt blod. Så druckna voro osyébas, att de med all sin illa riktade gevärseld icke träffat någon annan än denne arme djäfvul, som därtill hade befunnit sig på temligen stort afstånd från den farliga punkten. Han hade träffats af ett stycke gjutjärn, som sönderrifvit hans inälfvor och anrättat ett förfärligt sår, så att man kunde sticka handen in däri.

Denne karl var förlorad.

Ibrahim förargade sig däröfver — köpmannen i honom hade blifvit sårad genom detta skott,

Men han förlorade icke ett ögonblick.

Rha-Ma-Thô, som knappast visste, hvad som händt honom, låg ännu kvar som bedöfvad.

Att nu gripa denne vid kragen på hans röda rock, liksom man griper en kanin i nacken, lyfta upp honom och kasta honom ned vid sina fötter, var för den jättelike Ibrahim ett ögonblicks verk.

Därpå afgjorde han med dundrande stämma:

»Ni har dödat en karl för mig, denne här skall ersätta honom!»

»Ett praktigt infall!» menade Fritz. »Ser du, du ville af bara kärlek äta upp oss, nu kan du vackert få borsta våra stöflar.»

Osyébas stodo alldeles förbluffade och plötsligt tämjda genom denna våldsakt samt rörde sig icke vidare. Ja, det såg nästan ut, som om de alls icke voro missbelättna med denna oväntade utgång. Ty Ibrahim var ju fullt berättigad i sin fordran på ersättning, och så länge han icke var tillfredsstäld, sväfvade hvar och en af dem i fara att blifva bestämd till att med sin person ersätta den dödade slafven.

Därför tänkte de nu icke alls mera på att förnya sitt angrepp.

Slafven hade under doktors händer redan uppgifvit andan.

Med ett enda skickligt grepp hade löjtnanten aflägsnat träklossen från den dödes högra ben. Rha-Ma-Thôs fot tvingades in i öppningen, och det osyébaska majestätet fick slafträet fästadt öfver ankeln.

Rha-Ma-Thô vrålade som en tjur i slaktargården. Detta angrepp mot hans personliga frihet hade i hast gjort honom nykter. Stora tårar runno från hans ögon. Han bad om nåd, tiggde sina undersåtar, sina hustrur, sin trollkarl att rycka honom ur hans öde, och i sin feghet visade han sig ännu vidrigare än i sitt öfvermod och sina djuriska begär.

»Också en störtad dynasti! mumlade Fritz, i det han betraktade fallet med filosofiska ögon.

»Nej, nej!» tjöt uslingen med alla grimaser hos en djäfvul,

som vrider sig vid straffpålen. Jag vill inte vara slaf — jag kan inte — jag duger inte till det — jag är för svag och kraftlös — gif mig alugu och tag min bror i mitt ställe — se, han är stark — jag gifver dig honom och du vinner därpå! Ja, ja, tag du honom och gif mig alugu!»

Utan att svara ett ord, stötte Ibrahim honom föraktligt ifrån sig med foten. På ett tecken af densamme blef han nu släpad bort till hopen af slafvar, som med hänskri mottogo honom och spottade åt honom.

Vi hafva redan sagt, att det var dagen före Ibrahims upp-
brott. Den var därför också bestämd till torgdag, för att göra de nödiga inköpen af födoämnen. Från alla sidor kommo därför nu säljare och säljerskor med sina varor, mest bestående af frukter och getter, samt uppfylde platsen.

Fritz lärde därvid till sin icke ringa förvåning känna ett slags mynt, hvarom han hittills icke haft någon aning.

Ibrahim lät nämligen till inköp af dessa födoämnen framtaga ur sin »påse» en del af sitt saltförråd och betalte alla sina inköp med — salt.

Passionen för salt hos negrerna i hela Ekvatorial-Afrika är för europeerna nästan oförklarlig och obegriplig. När osyebas nu sågo denna för dem oskattbara krydda stå framför sig i stora kopparskålar, så var allt glömdt, både det förfelade angreppet, deras kungs fångenskap och till och med alugu. Ja, icke ens alugu skulle nu varit i stånd att fresta dem särdeles. Det fanns bland dessa människor kvinnor, som hade gått fem, sex timmars väg och som på denna väg hade släpat sig halfdöda af trötthet genom att bära på en börda af fyrtio á femtio kilo färska bananer, pisanger eller paradisfikon och som gånge bort allt detta för en handfull salt, visst icke för att bära det hem och sedan använda det småningom, utan det blef på stället stoppadt i munnen och tuggadt, så att det gnisslade mellan tänderna, och detta gjorde de med ett uttryck af den största tillfredsställelse och sväljde det med verklig njutning.

En get, af de största som finnes, betalades med högst ett halft kilo salt. Och alla dessa handelsmänniskor hade gärna haft all den möda och alla de ansträngningar, som det kostat, för att bringa dessa varor till torgs, endast för denna njutnings

skull och för att genast förtära det salt, som de fått som betalning därför.

Man fick se dem, som med den mest lyckliga min förtärde ända till ett halft à ett helt kilo salt raskt på hvartannat.

Vid detta tillfälle lärde våra tre vänner äfven känna sitt eget pris.

Ibrahim var tillförlitlig in i det minsta beträffande hvad han en gång sagt. Han hade visserligen köpt europeerna endast för hand, på sitt ord, utan att redan hafva betalt deras pris. Nu sammankallade han osyebas och palabrerade med dem om denna punkt.

Den hedervärde köpmannen, som icke ville hafva någon fläck på sitt rykte, visste å andra sidan att taga vara på sina intressen och därvid på det tydligaste förklara för dem, att europeerna ingalunda skulle säljas med på fartyget och alls icke kunde betraktas som slafvar. Till slafvar duga de icke; det skulle vara omöjligt att göra dem till sådana; på sin höjd kunde de vara goda att äta. Han kunde alltså icke betrakta dem som någon egentlig handelsvara, utan endast köpa dem som matvara, och han var alltså af den mening, att han redan betalade dem öfver deras värde, om han för hvar och en af de båda fullvuxna männen betalade samma pris som för tre getter, och för Fritz det pris som han betalade dem för två getter.

Detta förslag vann önskad godkännande och allmänt antagande, och sålunda kommo våra tre landsmän till det helt visst blygsamma själfmedvetandet, att deras sammanlagda värde var — fyra kilo salt.

Fritz var alldeles utom sig öfver detta ringskattande af en människa. Han sökte visserligen trösta sig med den tanken, att det dock vittnade om en viss godmodighet, att byta bort steken för saltet därtill.

»Men», menade han, ett och ett halft kilo salt för en människa, och därtill för svenska män, sådana som doktorn och André, det var då allt för tokigt och dumt, dummare än Hans betedde sig i sagan, då han bytte bort sin guldklimp, tills han hade endast en sten i stället, och var glad när han slutligen visste denna sten ligga i brunnen.

Med stor omtänksamhet ledde Ibrahim samma dag alla

förberedelser till uppbrottet. Han lät packa varorna, besökte slafvarna och öfvertygade sig om deras marschduglighet.

Han indelade dem i trupper, som han anförtrodde till bevakning och förande åt karlar, som han utvalde bland sitt folk; dessa åter ställdes under särskild anförare. Därpå vidtog han anordningar till drifvande af slagtdjuren, hvartill han bestämde slafvar, som å sin sida öfvervakades genom af honom utvaldt folk. Han utvalde äfven karlar för sin personliga betäckning i spetsen för tåget och stälde slutligen de öfriga under löjtnantens anförande, för att bilda eftertruppen.

Den uppgående solen fann redan hela karavanen i full rörelse. Elefanten, belastad med väldiga varubalar, öfver hvilka en palankin, en bärstol var fästad, öppnade tåget. Han, vår Fritz' trogne vän, var obestriddigen, att döma af omfånget, hufvudpersonen i hela tåget. Majestätiskt gick han framåt, hållande öronen något upplyftade, och uttryckte sitt välbehag genom att leka med sin snabel.

Det var för öfrigt ett riktigt praktexemplar af den präktiga race, som är inhemsk i östra Afrika och i storlek nära nog är jemförlig med den indiska elefanten.

Mjölktand, som nu äfven vi vilja kalla honom, för att icke skämma bort Fritz' skämt, om han kanske snart själf i Stockholm skulle få läsa denna berättelse, alltså Mjölktand hade en höjd af fyra och en half meter. Den tand som han ännu hade kvar, — den andre hade han förlorat vid en tragisk händelse, som vi kanske sedan få tillfälle att omtala, mätte två meter i längd. Denne koloss, ett verkligt köttberg, var lika förståndig, som han var tjock och stark.

Han gick raskt framåt, under det han emellanåt med sin snabel bröt af den mærgfyllda stjälken på något sockersaftigt gräs, för att läska sig därmed, liksom ett barn äter karameller; eller plockade han åt sig en stor, mogen ananas, som han slök liksom om det varit ett smultron, eller røjde han med sin snabel undan någon stor, torr gren, som spärrade vägen.

På palankinen bar han Ibrahim, doktor Lamberg och herr André och tjänade sålunda som riddjur för karavanens hela stab. På halsen satt föraren och — såsom det ju icke rätt gärna kan tänkas annorlunda — Fritz' som i sin gamle väns intresse äfven redan hade slutit vänskapsförbund med föraren.

De tre, Ibrahim, doktorn och André hafva inrättat sig mycket bekväma sittplatser åt sig på sin vida, med linne öfvertäckta palankin och äro inbegripna i lifligt samtal med hvarandra.

Fritz pratar med Mjölktand och berättar lustiga historier för honom, och denne tyckes uttrycka sin tack genom upprepadt framstötande af en skarp, pipande ton, som icke är olik signalpipan på ett växlingslokomotiv, när järnjätten mödosamt rör sig hit och dit på skenorna, för att ordna lastvagnarna till ett godståg.

Vi se alltså Ibrahim med sin staf på Elefanten rida i spetsen af tåget. Alla öfriga följa till fots, noggrannt i ordning, såsom Ibrahim föregående afton bestämt. Tätt bakom honom följa närmast tio abyssinier, som hans livvakt; därefter följer, delade i fem särskilda hopar, slafvarna. Öfver hvarje hop vaka tio abyssinier under sin särskilde anförare. Vid båda sidor marschera vidare tjugo man, på ett afstånd så att de kunna höra Ibrahims rop. Bakom slafhoparna följa djuren, öfvervakade af de slafvar, hvilka göra tjänst som drifvare, äfven bevakade af tio abyssinier under en anförare. Återstoden af manskapet, under löjtnantens kommando, avslutar karavantåget.

En sådan karavan kan endast långsamt röra sig framåt. Äfven är morgonsvulkan snart nog förbi. Solen, som, alldeles som hos oss, går upp i öster och ner i väster, stiger upp midt genom zenith och bränner från den molnfria himlen lodrätt ned på jorden. Dess strålar förmå visserligen icke genomtränga det hundrafaldigt lagrade löfverket, men detta är genombettadt, bladen, som icke röras af någon fläkt, hänga som förglasade, och därunder uppstår en temperatur liknande den i ett drifhus, i hvilket värmeledningsrören sprängts sönder och de på en gång utsläppa sin hetta.

Det var en ansträngande resa.

Så snart man hade kommit förbi de sista hyddorna, befann man sig i själfva vildmarken. Men för Ibrahim var denna trakt ingalunda obekant. Han hade redan två gånger gjort detta tåg. Det var tredje gången han kommit för att afhämta varan hos osyébas, och han ledde tåget med en säkerhet och noggrannhet i riktning åt söder genom denna vild-

mark, lika bra som den skickligaste sjökaptén kan föra sitt fartyg på stora Oceanen.

Men hvar och en kände sig dock genomträngd af denna egendomliga känsla, som människan känner inför det obekanta.

Vägen förde midt igenom urskogen. Denna själf är ogenomtränglig, till och med vilda djur kunna icke använda den till vistelseort, endast hundhufvade apor visa sig talrikt mellan trädjättarnes grenvirrvarr och fly skyndsamt undan vid en oväntad anblick af mänskliga intränglingar.

Den endast sällan af knappast synliga papegojors kraxande afbrutna tystnaden åtföljes af ett hemlighetsfullt surrande. Och ögat kan knappast upptäcka dessa hemlighetsfulla musikanter, som likt en kör osynliga korister med sina helt svagt ljudande visor icke störa den djupa stillheten rundt omkring utan blott komma en att känna den så mycket högtidligare.

Men den ljuftva honungdoft, som uppfyller hela skogen, förräder dem för oss, det är otaliga bin, som tillgodogöra sockerrikedomen, hvarmed naturen så rikligen försett växtvärlden här. Tyvärr hafva de en kamrat, hvilken icke är så oskadlig och icke heller så tillbakadragen som de, tsetseflugan (glosina morsitans), hvilken med sina giftiga styng anfäller slafvarnas nakna kroppar och ökar de olyckligas kval.

Den väg, som Ibrahim förde sin karavan, är bildad genom en obetydlig bergås, eller snarare genom en lång förlöpande inskärning som låter berggrunden träda kal fram i dagen och sedan åter fullständigt sänker sig till skogsmarkens nivå, ja stundom genom den mot den yppiga vegetationen svarande ymniga humusbildningen öfverskjutes än vid ena, än vid andra sidan eller också från båda sidor och sedan slingrar sig vidare alldeles som ett bergpass. Sådana inskärningar genomgå i åtskilliga riktningar urskogen på många ställen och begagnas af köpmännen som naturliga vägar vid deras handelsresor.

Den i rikning sig föga änderande inskärningen, som karavanen nu följde, var än trängre än bredare och öfversköts

oafbrutet från båda sidor af trädens utskjutande grenar och beskuggades däraf.

Den anblick, som den erbjöd, såväl som den underbara belysningen, hade något magiskt med sig. Man tänke sig det bländande elektriska ljuset kastadt in midt i nattens mörker och dämpadt af matta, gröna glas, så sedt, såg man, så långt blicken nådde i höjden, åt alla sidor kolossala trädstammar liksom lika många grundpelare för en oändlig jättedom skjuta upp mot himlen. Reste sig deras toppar ända upp till det blå hafvet ofvan dem? Hvilade detta på dem och uppbars af dem?

Ingen blick kunde afgöra det.

Där voro tamarinder, karangas eller giraffträd, anim- och komanaträd, däremellan graciösa netteher, af leguminosernas familj, som med sina i april intill juni mognande bönbaljor, fyllda med en söt, degartad massa ofta i veckotal äro de tackvärde försörjarne af hela karavaner, och därefter framför allt jätdebuxbomträdet, så stort, att ofta ett enda vid plötsligt öfverfall kan tjäna en hel by som tillflyktsort och fästning. Därunder var marken täckt med jättegräs, ananas, kaktusarter med mångfaldiga röda, hvita och gula blommor, härliga oleandrar och de mest olikartade buskar, som stodo hushöga därunder.

Men hvad hade arterna här att betyda! En naturforskare skulle haft att göra hela sitt lif med att upptäcka, klassifisera och beskrifva hvarje enskild af dem. Arterna voro otaliga, och om än den erfarne iakttagaren kunde ur denna mångfald särskilja något enstaka, så låg dock öfver det hela något hemlighetsfullt och det obekantas ryslighet.

Och detta var äfven den känsla, som genomträngde våra vänner vid anblicken af dessa jätteunder och underjättar.

Till och med Fritz förstummades, det lustiga pladdret med Mjölktand dog bort hos honom, han stirrade omkring sig, alldeles som förlorad i betraktelser, tills det slutligen kom som en suck från hans bröst.

»Nej, emot detta är då Jardin d'acclimation i Paris och den så vidt utskrikna Thiergarten i Berlin alls ingenting.»

Blott Ibrahim lät icke märka något, som kunde tyda på att den omgifvande naturens storslagenhet gjorde något intryck på hans sinne. Hela hans uppmärksamhet förblef riktad på en sak, karavanens ledning. Oafvändt späjade hans blickar än framåt, än åt höger, än åt vänster, och än bakom sig.

Den sorgligaste gestalten i hela tåget var onekligen Rha-Ma-Thô. Den stackarn befann sig verkligen i en jämmerlig belägenhet. Slafvarna, hans nya kamrater, hade efter det redan omnämnda, hånfulla mottagandet ryckt kläderna af honom, hvar och en af dem hade velat hafva en trasa af hans röda, engelska generalrock, de hade smyckat sig därmed som med en orden. Han hade skolat upplefva ännu bittrare erfarenheter af svårt lidande! De hans thron närmast stående hade delat hans tillhörigheter. Med hans kläder på kroppen och med hans hattar på hufvudet skulle han blott sett dem stoltsera omkring. Och hans egen broder, densamme som han velat utse att lyckliggöras med hans slafok, hade utan vidare bestigit den lediga thronen.

Den nye kungen hade ur Rha-Ma-Thô's klädesförråd lagt sig till med en helt nyligen inköpt tunika som uniform och bar därtill en brandsoldatshjälm af blank mässing, från hvilken solstrålarna riktigt bländande studsade tillbaka, och skulle hafva träffat den olycklige Rha-Ma-Thô i ögonen. Och för att nu göra hans olycka fullständig, skulle det afdankade majestätet hafva sett, huru till och med hans hustrur hade skyndat sig att följa det allmänna omdömet och obetingadt ställa sig till den nye furstens förfogande, han skulle hört deras tjut, som beledsagade det pryglande hvarmed på vanligt högtidligt sätt detta ibesittningstagande af deras personer blef invigdt.

Hans efterträdare var en karl som höll på goda seder! Ingen omständighet uraktläts, allt iaktogs på det noggrannaste. Rha-Ma-Thô, som slaf, var borgerligt död, så godt som verkligen död. Och därför ropades det äfven:

»Kungen är död, lefve kungen!

Rha-Ma-Thô's olycka var alltså fullkomlig, så fullkomlig att våra känslofulla vänner kände sig manade att hos Ibrahim bedja om nåd för honom

Men denne visade sig i början döf för deras böner. Hans hvita vänner kunde af honom begära allt hvad de ville, blott icke något, som egentligen alls icke angick dem och hvaraf de icke kunde hafva den ringaste nytta. Han hade trofast uppfyllt sina förpliktelser gent emot dem, men hvad kunde denne negers, denne supares, lögnares, förrädares, denne grymme människoätares öde intressera dem! Ibrahims tänkesätt, hans politik, var en intressenas politik, de hade ingenting att göra med känslan.

Men då han märkte de fortsatta kval, som den olycklige var utsatt för från sina olyckskamraters sida, och då han förutsåg, att den olycklige icke skulle framkomma lefvaude till kusten, så lät köpmannen slutligen öfvertala sig, och på tredje dagen af resan skänkte han gehör åt de hvitas böner. Han förutsåg, att Bicondo skulle knappast kunna lefva till veckans slut. Dennes af alkoholnjutning försvagade kropp visade sig ur stånd att tåla något slags ansträngningar. Ibrahim hade här ett tillfälle att göra en god gärning, som icke kostade honom något.

Han förkunnade alltså för den eländige drinkaren, att han skänkte honom friheten och att han följande dag kunde bryta upp och återvända till de sina.

Rha-Ma-Thô skälfdde i hela kroppen och stirrade med djurisk blick på honom samt fick icke ens fram ett ord till tack.

Det var mot aftonen. Man hade gjort halt på en öppen plats, omkring en half kilometer från en fattig by, hvars invånare vid upptäckten af den annalkande karavänen togo till flykten af rädsla. Som Ibrahim förfogade öfver en riklig mängd lifsmedel, sökte han icke draga fördel af denna omständighet, utan förbjöd tvärtom sitt folk att aflägsna sig. Ibrahim, som i det stora hela förde ett militäriskt kommando, visade därvid att han förfor planmässigt och aldrig tillät afvikelser, som blott hade kunnat vålla honom svårigheter i framtiden.

Alla sofvo redan i lägret med undantag af vakterna.

Plötsligt hörde man ett förfärligt skrik genom natten. Därpå följde tjutandet från många hundrade strupar.

Öväsendet kom från det håll, hvarest slafvarna voro

lägrade. Man skyndade sig dit och befann sig där inför en ryslig anblick. Det sista uppflammandet af en utslocknande vakteld belyste det i sitt blod ännu rykande liket af Rha-Ma-

Bambuola (negerdans).

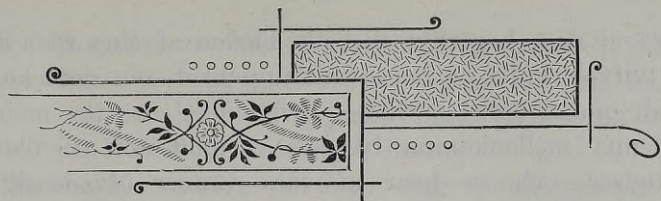
Thô. Tungan hängde ut ur hans mun, ögonen hade blifvit utrifna och alla hans lemmar voro afbrutna.

Det var ett rysligt hämndverk af dessa olyckliga, som han, då han var kung, hade marterat, hetsat, jagat, stulit eller köpt af deras grannar, för att sälja dem vidare som slafvar.

Då de hade hört, att han skulle blifva fri, hade de inväntat natten och hade då som vilda djur kastat sig öfver honom och hade på en kort stund bokstaffigen styckat honom.

»Det stod så skrifvet i hans bok!» mumlade Ibrahim filosofiskt mellan tänderna och gaf befallning att släpa liket bort till skogsbrynet.

NIONDE KAPITLET.

Äro de bättre värda?

Följande morgon drog karavanen vidare och lämnade obegrädda de styckade resterna af den höfding, som haft mera än tiotusen strandinvånare vid öfre Ogoône under sitt despotiska ok. Hvertill också en sådan möda? Strax där bredvid hade ett folk af de kolossala röda myrorna sitt rike.

Med deras glupskhet och deras stora antal kunde man vara säker, att redan två dagar därefter skulle det icke finnas mera kvar af hela liket, än ett skelett, så rensadt och prepareradt att det kunde tjäna till prydnad i hvilket anatomiskt kabinett som helst.

»Den stackars Bicondo! mumlade Fritz för sig själf. Han spelade för oförskämdt stor herre, han var en vidrig supare! Men han var ändå så komisk som general Bomm!»

Det var hela det liktal, som blef hållet öfver honom.

Anblicken af människoblod har med sig något så uppskåkande. Att vara med och åse tillintetgörelsen, till och med af de förfallnaste varelser, är naturvidrigt. Slafvarna hade stått omkring med ännu af blodet röda händer. Det hade upprört Fritz att se — enligt hvad han sedan berättade — att

somliga af dem begärligt slickade blodet af sina röda fingrar. Utan tvifvel skulle de hafva ätit upp liket, om det icke blifvit skaffadt undan deras närhet.

Denna mellankomna händelse erbjöd stoff till filosofiska betraktelser, och en hvar af våra vänner öfvade sig också däri, allt efter sitt temperament, sin karaktär och sin personliga öfvertygelse.

André, som städse var ädelsinnad, såg med illa dold förbittring och harm på denna förhatliga handel, som människor drifva med människor, och kom alltjämt tillbaka till sin idé om civilisering.

Doktorn, som var mera tviflare, liksom alla de där länge lefvat i kolonierna, delade med afseende å negerracen nästan creolernas fördomar och försvarade med stor skarpsinnighet den åsikt, som den berömde forskaren Poshet förfäktade, nämligen att negrerna utgöra en särskild, naturligtvis efter de hvita stående race.

Fritz var glad att vid sin resa kring världen, som nu hade antagit form alldeles enligt hans smak, hafva lärt känna allt detta, men han beklagade därvid hvarje stund dessa olyckligas lidande, hvilka under svett och smärtor måste släpa sitt slafok.

Ibrahim, som var ur stånd att förstå dessa känslorörelser, fortfor lugnt att öfvervaka sin vara. Ingenting skulle varit istånd att ändra hans tro däruti, att negern icke är bestämd till något annat, än uttryckligen för att transporterats till till Amerika och därunder allehanda användningar af piskslag och dylikt drifvas till socker-, tobaks- och bomullsplantagerna och där användas.

Negern var för honom endast ett tvåbent lastdjur. Ingen hade kunnat intala honom, att dessa varelser kunde hafva någon rätt till namnet »människa». Det enda faktumet, att de voro slafvar, stälde dem i hans ögon lägre än hans elefant. Sådana voro de åsikter, han på sitt språk utvecklade, under det han blåste ut stora rökmoln ur sin med långt jasminrör försedda pipa. Oaktadt de nödiga afbrotten för förtolkningen var samtalet dock rätt lifligt.

»Du tadlar mig för det jag handlar med svarta, sade abyssiniern till André. »Men det är tillåtet i profetens lag.

Och de vilja själfva inte ha det bättre. Hvar skulle de väl kunna ha' det bättre än under en sådan herre, som jag är. Jag föder dem väl och låter aldrig piska dem. Kvinnorna äro fria, likaså barnen. Ibrahim är en god herre.

»Säkerligen, svarade doktorn. Jag tviflar inte ett ögonblick därpå, att slafvarna hos dig blifva bättre behandlade än i Egypten eller i Brasilien och Havanna. Men när du säger, att de själfva inte vilja ha det bättre, än vara slafvar, så tillåter du mig väl, att jag betviflar ditt påstående.

»Vill du kanske ha' bevis på det?»

»Jag skulle verkligen vara nyfiken att erfara, huru sådant skulle kunna bevisas. Hvad säger ni därom, käre André?»

»Är det inte lustigt? Han framställer det för oss så, som om det icke alls skulle vara något tvifvel underkastadt.»

»Godt», sade Ibrahim, »jag skall bevisa dig, att slafvarna inte vilja ha någon frihet, ja, ännu mera, att de till och med äro den ovärdiga.»

André och Frits voro helt uppbragta öfver den bestämdhet hvarmed slafhandlaren vågade påstå något dylikt. Doktorn betraktade saken som en psykologisk erfarenhet, som nog kunde vara möjlig.

Ibrahim lät karavanen göra halt.

Han kallade till sig sin löjtnant och befalde honom att efter eget godtycke välja ut fem manliga slafvar och försätta dem i frihet. Hvar och en af dem skulle få födoämnen, så mycket han kunde bära, samt en yxa, en knif och en bundt *sagajen* (kastspjut eller harpun, sådana som dessa stammar betjäna sig af på jakt).

Van vid att tiga och lyda, lösgjorde löjtnanten, som de första, på två bröder, i ålder af sexton och aderton år, slafträdet från foten. Därefter förfor han på samma sätt med tre karlar, sedan han först frågat dem, om de måste lämna hustru eller barn, och de hade nekat.

»I ären fria!» ropade Ibrahim till dem från sin elefant.

Fyra af dem stodo en stund tveksamma, utan att ens gifva tillkänna någon förvåning öfver denna oförmodade lycka, därpå gjorde de helt om och sprungo, utan att svara ett ord eller visa något tecken till tacksamhet. Endast den sexton-åriga negerynglingen skrattade och visade därvid sina hvita

tänder. Han framstammade alltså skrattande, en tämligen lång komplimang, gjorde lufthopp, bugade sig djupt två gånger för Ibrahim, och först därefter sprang han åt samma håll som de andra befriade.

Den ende, som förvånades däröfver, var Ibrahim. Fritz jublade därvid:

»Nej, han är då hyggelig! Han vet ju, hvad som är skick och fason. Han är bestämdt af god familj. Jag tycker bra om den lille negern. Och det var rätt af honom, patron, mycket vackert, att han betedde sig så.»

Ibrahims förvåning öfver negerynglingen, Fritz' glädje och å doktors och Andrés sida en viss oklarhet öfver den egentliga afsikt, som Ibrahim fullföljde vid detta tillfälle: det var för närvarande allt, hvad detta befriande hade framkallat hos de tillstädesvarande fyra hufvudpersonerna i berättelsen.

Åter hade man dragit vidare tre dagar. Man hade i allt redan tillryggalagt omkring sjuttio kilometer väg, hvilket i betraktande af marschens svårigheter såväl som hettan, verkligen var det högsta man hade kunnat vänta.

Efter ett några timmars uppehåll, förorsakadt af öfvergången af en liten flod, närmade sig karavanen åter en by, en större, med talrika hyddor, hvarets Ibrahim kände flera af de mest ansedda invånarna.

I samma stund, som elefanten var på ett afstånd af knappast tjugo meter från de första boningarna, utstötte André och Fritz nästan samtidigt ett skri af harm och afsky.

Doktorn såg ironisk ut. Ibrahim skrattade ett elakt skratt.

Den anblick, som erbjöd sig för dem, var nog egnad att framkalla dessa olika känslor.

Man hade plötsligen åter varseblifvit de båda bröderna. Ett sådant återfinnande hade emellertid våra vänner icke kunnat drömma om.

Den yngre af de båda bröderna, den ende af de fem befriade som visade någon tacksamhet och genom sitt beteende, genom sin hos negrer blott så sällan förekommande naturlighet i känslan hade uppväckt Fritz' glädje och till och med Ibrahims förvåning, denne hygglige yngling släpade slafträet vid foten, medan den andre, alltså hans egen äldre broder, dref honom framför sig liksom man drifver fram ett djur. Han

hade böjt en gaffelgren om hans hals och ledde honom därvid för att på detta sätt omöjliggöra allt motstånd. Sålunda nära att strypas, framskjuten och framknuffad vacklade den olycklige fram före sitt odjur till bror.

Synbarligen pådrifven till skyndsamhet utöfver sina krafter, snubblade nu den lille och föll omkull.

Vid fallet hade trägaffeln splittrats, så att den andre nu stod med endast skaftet däraf i handen. Hänsynslöst slog han med denna knölpåk på sin bror, för att tvinga honom till att stiga upp, och det så att blod kom fram.

Må vi här med få ord tillägga, hvad den lille negern sedan berättade och hvad Ibrahim äfven hade förutsett. Därvid bekräfta vi äfven på erfarenhetens grund, att vi i denna sak icke hafva för oss en enstaka tilldragelse, utan ett handlingssätt, som under liknande omständigheter tyvärr nästan alltid upprepar sig på liknande sätt.

Denne onaturlige broder, som vi enligt våra begrepp skulle bevisa alltför mycken heder genom att blott beteckna honom som en Kain, hade, så snart de voro befriade, skyndat sig att öfverfalla sin bror, kasta honom till marken, beröfva honom yxa och knif, binda honom och därpå fästa vid hans fot slafträet, som han snart skar. Efter dessa förberedelser hade han så skyndsamt som möjligt drifvit honom framför sig, för att om möjligt hinna komma till närmaste by före Ibrahim och där sälja sin bror som slaf.

Fritz hade knappast sett, hvad det här var frågan om, förr än han lät sig glida ned från elefantens hals.

Som en pil var han framme hos de båda bröderna och öfverföll med knytnäfs slag och sparkar den omänskliga varelse, som genom förhånande af den enklaste, naturliga känsla, genom hänsynslöst brott mot blodets heliga band hade på det rysligaste sätt bekräftat Ibrahims ord och tycktes vara ett exempel, på, att denna ras är ovärdig friheten.

Fritz trängde häftigt på honom. Själfbevarelseinstinkten förlänade skurken antilopens snabbhet, han flydde tjutande därifrån.

»Stackars liten!» sade Fritz. »Nej, därtill skall du inte ha' fått din frihet, åtminstone inte så länge vi äro närvarande. Res dig upp, du arme, förskrämd vilde, och fatta mod! För mig behöfver du inte vara vara rädd, jag skall inte göra dig

något ondt, och din grymme bror är lyckligtvis bortjagad. Gud, om jag hade en bror — vore hans hud än dubbelt så svart som din, så ville jag gå igenom elden för honom, och det hållre tio gånger än en gång!»

»Det var rätt, Fritz!» ropade nu André åt honom.

»Bravo — matros!» tillade doktorn.

»Han skall från denna stund tillhöra mig», tog Fritz åter till ordet. Det vill säga, för att ej blifva missförstådd, han skall vara fri, men jag vill taga honom under mitt beskydd, — inte sannt, patron?»

Genom en likgiltig ryckning med axlerna gaf Ibrahim tillkänna sitt medgifvande.

Af de andra befriade slafvarna hade man hittills hvarken hört eller sett något.

Ibrahim tycktes icke alls hysa något tvifvel om, hvart de tagit vägen. Han skrattade och sade:

»I veten inte, hvart de andra blifvit af? Jag skall säga er det. De äro alla här på platsen. För yxor och knifvar söka de att få alugu, så mycket som möjligt. De skola dricka hela denna natt och vara druckna. I morgon skola vi återse dem.»

Denna förutsägelse af slafhandlaren slog in till punkt och prickar.

Tidigt följande morgon skedde uppbrottet.

När man mot middagstiden närmade sig en skuggig, öppen plats, som af Ibrahim blifvit utsedd till hviloplats, sågo våra vänner tre svarta gestalter redan sittande där.

Man trodde sig i dem igenkänna de tre negrer, som man icke sett till sedan deras befrielse. Knappast var karavanens läger ordnadt och knappast hade abyssinierna tagit sina nödiga försiktighetsmått samt sträckt ut sig till middagshvila, så såg man de tre svarta komma långsamt närmare. Hvar och en af dem bar en stor, med egen hand skuren träkloss under armen och kom för att ödmjukt nedlägga den vid Ibrahims fötter och på detta sätt frivilligt erkänna sig som hans slafvar.

Intet tvifvel kunde finnas, att det var samma tre karlar, som fyra dagar förut hade fått sin frihet och samtidigt därmed hade fått de nödvändigaste medlen att kunna förskaffa sig sitt uppehälle.

Denna ceremoni, som blott denna gång ännu vidrigare att åse, emedan afskyvärdheten hos de däri uppträdande tryckte på dem en stämpel af skändlig nedrighet, upprepades en timma sednare, då äfven den lilles bror kom och gaf sig frivilligt som slaf.

Så voro de alla åter slafvar i samma slafhjord och under samma herre, med undantag af den lille, som helt säkert äfven skulle hafva förlorat sin frihet, om icke våra vänner, särskildt vår Fritz hade trädt emellan.

TIONDE KAPITLET.

Huru Fritz lär sig skjuta.

Nå, sannerligen, sämre än en skeppspojke! utbrast doktorn med en riktig lejonstämma åt Fritz, som just hade afskjutit sin bössa och jämmerligt såg bort till honom.

»Jag vet inte, hur det går till! Jag kunde rifva håret af mig öfver att jag inte kan göra det bättre.»

»Det är ju en oskicklighet, så man kan blifva rasande!»

»Blif bara inte ond; det måste gå!»

»Ah, i helsingen också! Det är nu redan tredje gången, som jag har visat dig allt, och du ställer dig ändå dummare än första gången!»

»Jag tror att det måtte bero på bössan.

»Vill du tåga! Hela kompaniet — gif akt!

Doktorn, som trots den fredliga och vetenskapliga sysseln, som han egnat sig åt, egde en präktig kommandoröst, fortsatte nu:

»Så» lägg nu raskt an och säkert! Här vid axeln måste bössan ligga som fastvuxen. Ingen ryckning! Nu säkert sigte på målet! Raskt och fint tages korn! Under tiden ligger fingern redan på trycket. Nu — fyr! Blixt och dunder, du sigtade på manshöjd och sköt ned en gren, som hängde fem meter högt från marken!

»Jag kunde ha' lust att ge mig själf en örfil! utbrast Fritz purpurröd af harm och mera missbelåten med sig själf än någonsin.

»Framåt! Begynn på nytt! Men akta dig! Jag låter dig annars få en timmas straffexercis, liksom en oduglig rekryt. Tag dig behöflig tid att sigta. Med en bössa, sådan som den, bör man på tvåhundra stegs afstånd kunna skjuta halsen af en butelj — inte sannt, herr André?»

»Utan tvifvel! Man kan blott ännu inte vänta det af Fritz. Hvar skulle han ha' lärt det? Sannerligen inte hos sin gamle skoflickare, och om han än sedan dess deltagit i ett fälttåg, så har han ju inte fått veta mera om skjutning, än på sin höjd hur krutet luktar. Men han skall nog lära sig det.»

»Ja, det är sannt! Jag har inte skjutit annat än vid de fysikaliska föreställningarna hos min »professor»; när jag då skulle skjuta, tillslöt jag båda ögonen.»

»Jag tror nästan att du nu gör på samma sätt. Sannerligen, du vore i stånd att på sju stegs afstånd skjuta bom, om du skulle sigta på det gamla fula kronprinsstallet på hörnet vid Vasagatan i Stockholm.»

»Felet ligger hufvudsakligen i aftryckningen; du är för orolig; du rycker med fingret och därvid kommer bösspipan i afvikelse på flera centimeter.»

»Nå, så börja vi ännu engång på nytt! Men jag upprepar: Tag dig i lugn tid att sigta! Men blif då inte stående, som om du ville fotografera hela trakten; lägg inte an för långsamt och så — framför allt försigtigt med fingret! Nu — fyr!»

Skottet small.

»Nå, ändtligen, det tycker jag om!» utbrast doktorn, i det han gick öfver från den låtsade vreden till verkligt jubel. »Bravo, matros, — ett mästorskott!»

Skyndsamt uppmätte han afståndet, som hade skiljt den unge skytten från målet, och kom tillbaka, svängande ett stycke hvitt kalikå, som med fyra tornar varit fästadt vid ett apbröd-träds stam och tjänat hans elev som målskjutningstafla.

Det sista skottet hade träffat lappen i midten.

Doktorn hade, såsom vi sågo, tagit Fritz i skjutskola. Han kunde icke vänta, att hans matros också skulle vara skytt, och tyvärr hade Fritz hittills föga motsvarat de hysta förhoppningarna.

Sedan karavanen brutit upp från byn Oseba, det vill säga sedan tolf dagar tillbaka, hade framtågandet blifvit äfventyrligare än dittills. Farorna hade ökats, sedan vägen icke längre oafbrutet förde genom urskogen. Säkerhet i bruket af skjutvapen tycktes mera erforderlig än hittills, ty Fritz till exempel med sin bössa, som han ännu icke förstod att använda, skulle hafva befunnit sig i en beklaglig belägenhet inför ett af afrikanska kontinentens väldiga rofdjur.

Doktorn var därför öfverlycklig till följd af detta första resultat af hans undervisning.

Fritz gjorde sig dock ej för stora illusioner; han menade att han kanske af en ren tillfällighet träffat målet.

»Omöjligt vore det visst inte,» sade doktorn.

»Men för en början är det ju inte illa!» yttrade sig André.

Ibrahim skrattade med en viss beskyddarmin åt den unge skytten. Hans folk, som stodo omkring dem i en halfcirkel, blinkade ironiskt med ögonen, som om de voro af den åsigten, som Fritz själf gifvit uttryck åt i sitt omdöme om sig själf.

»Det ser sannerligen ut, som om de gjorde sig lustiga öfver mig, dessa svarta karlar där. Vänta bara, när jag bara får skjutit en två eller trehundra skott, så skall jag nog visa er hvad det vill säga att träffa målet. Det gör mig bara ondt, om de skulle tro, att alla svenskar äro lika dåliga skyttar som jag. Herr André, visa ni dem engång, hur våra svenskar skjuta!»

Den unge mannen tog skrattande bössan ur ynglingens hand, rengjorde den hastigt med omsorg och lade därpå en patron i kammaren. Därefter såg han sig omkring efter ett mål.

Omkring sextio meter ifrån honom hängde på en ranka, knappast åtta fot från marken, en liten kurbits, stor som en knytnäfve.

Utan att sigta därefter, men med ögat säkert rigtadt på denna punkt, sköt André af skottet, för hvilket han icke behöft en sekund till att lägga an.

En svag röksky syntes kring bösspipan, kurbitsen hade synbarligen blifvit träffad i midten och darrade på sin stjälk. I samma ögonblick som några abyssinier, hvilka sprungit fram

för att hemta den träffade frukten åt den skicklige skytten, kommo fram under rankan, tryckte André af ett andra skott, och frukten föll ned vid deras fötter, träffad midt igenom stjälken.

De svarta utbrusto i högljudda bifallsyttringar; detta prof höjde i deras ögon våra skyttar åtminstone tornhögt öfver alla öfriga dödliga.

Doktorn, som icke ville stå efter André, och tillika ville visa Fritz, att han ingalunda blott hade teoretiska kunskaper i skjutkonsten, lät därpå räcka sig bössan.

»Passa på, matros! ropade han till Fritz. »Jag gör det för din skull och hoppas, att du tar dig det till föredöme. Där ligger en kokosnöt på marken. Tag upp den och kasta den med all kraft ifrån dig, så långt du kan.»

Fritz lydde tillsägelsen.

Kokosnöten hade knappast farit 30 meter genom luften, förr än den — pang! splittrades i småbitar af kulan som doktorn skickat efter den.

De omkringstående förundran förvandlades till förskräckelse. Ibrahim stirrade bestört.

Våra båda landsmän hade tillvunnit sig hela karavanens aktning.

Med lika stort lugn som André mottog triumfen, lika högljudt och lifligt visade doktorn den.

»Hvad säger du nu, matros? Ja, ja! Jaha! Skicka bara hit dina stockholmare, så skall jag ta' dem i skola!»

Fritz svarade naturligtvis ingenting. Han kände alltför väl den klyfta, som skilde honom från sådant mästerskap, och han beundrade upprigtigt och icke utan en viss stolthet sina båda landsmäns konst.

Tillika kände han sig betydligt lugnad med afseende på utgången af de möjliga farorna i en stor jagt, som af Galamundos-stammens höfding skulle under morgondagen anställas till ära för deras närvaro.

Denna jagtfaßt skulle tillika gifva tillfälle att öka proviantförrådet; en torgdag skulle vara förbunden därmed och iföljd däraf skulle en riklig utdelning af salt och alugu ega rum.

Man må tänka sig, att om alla, som hörde till stammen, skulle vara församlade, så månne någon enda af dem skulle

stanna kvar, månne icke snarare hvar och en skulle med längtan räkna timmarna ända till morgonen för upprottet.

Just i förutseende af en möjlig förlägenhet, hvari Fritz kunde komma i denna jagt, hade doktorn ansett nödigt att gifva Fritz en allvarlig lektion; vi hafva sett med hvilken framgång.

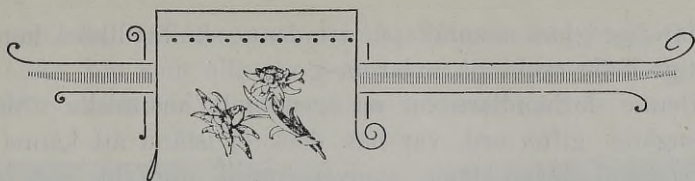
Karavanen befann sig vid ifrågavarande tillfälle redan femtio mil från osyébas land och befann sig i förträffligt tillstånd. Ibrahim skonade sin vara, som representerade en hel förmögenhet. Så mycket mindre fann han sig förhindrad att emellanåt hängifva sig åt små förlustelser, hvilka tillika voro egnade att afbryta detta vandringslifs enformighet. Sålunda hade det blifvit beslutadt, att man skulle stanna i fyrtioåtta timmar hos galamundos, hvilka under flera år stått i affärsförbindelse med slafhandlaren.

Galamundos äro på långt när icke de vildaste bland vestra Afrikas negerstammar. Tjufvar, röfvare, människoätare, besitta nyam — nyams temligen mycken intelligens och göra de afskyvärdaste bruk däraf.

Men det bekymrade icke Ibrahim; ty han är mycket undseende för dessa fel. Den ganska stora platsen är bra bebyggd. Hyddorna äro rymliga och omsorgsfullt beskuggade af präktiga exemplar af heta zonens växtvärld. De breda, väl underhållna och från all växtlighet renhållna gatorna vittna om en omtänksam ledning af denna stads angelägenheter.

Morgondagen är bestämd till en särskild fäst. Ibrahim och hans stab äro inbjudna till en fästmåltid. Hvad månne skall det blifva för stek vid denna kungamåltid bland människoätare?

ELFTE KAPITLET.

En Gorillajagt.

Jagten följande morgon skulle gälla *Gorillan*. Vi skola snart se, hvilken fin uppmärksamhet mot sina gäster, som ledde galamundos höfding, att bland skogens djur gifva företrädet just åt dessa apor, som i hela sin byggnad så mycket närmar sig människan.

Fritz hade hört namnet för första gången. Han visste således knappast, hvad det egentligen var frågan om. Det oaktadt ansåg man honom för en person, som är viss på sin sak och icke vill låte tillfället gå sig ur händerna att göra någon hjältebragd.

Hans negerpojke var alldeles utom sig af glädje.

Beträffande den sednare, måste vi göra läsarne något bekanta med den ställning denne intog, sedan Fritz hade förklarat sig vara hans beskyddare.

Fritz kände sig stolt öfver den rol, han öfvertagit gent emot denne och han visade den endast något yngre negerpojken en i sanning faderlig omsorg. Det var han, som gaf honom kost, och sparade honom svåra ansträngningar samt öfverlät åt honom sin plats på elefantens hals.

Vi veta, att Ibrahim, då Fritz ryckt pojken undan brodren

och därefter gjort anspråk på, att denne skulle tillhöra honom, likgiltigt hade ryckt på axlarna.

Denne slafhandlare var en egendomlig människa. Slaf af sitt engång gifna ord, var han dock ej istånd att känna något ädelmod. Han hade samvetsgrannt uppfyllt sina gent emot européerna åtagna förpligtelser, ja ännu mera, han hade icke uraktlåtitt att, då han hade en välgärning att tacka dem för, bevisa dem sin tacksamhet.

Denna tacksamhet utöfvade han som en pligt. Men utöfver hvad hans religion föreskref honom hade han icke något förstående.

Hvad hade då denna gåfva af friheten åt fem slafvar varit? Helt säkert icke ädelmod; alltså var det kanske ingenting annat än följderna af ett ögonblicks nyck? Äfven däruti kunde man misstaga sig. Detta beslut var en följd af ett säkert förutseende, grundadt på slafhandlarens noggranna kännedom om negerrasen. Han hade icke betviflat, att de alla fem skulle frivilligt återvända till honom.

Som vi hafva sett, bekräftade sig detta antagande.

Hvad den femte, den lille negerynglingen angick, tänkte Ibrahim icke det ringaste på att vidröra den honom engång genom hans ord gifna friheten, så länge denne icke frivilligt erbjöd sig som slaf åt honom; men alldenstund han nu icke var hans slaf, hade han heller ingen orsak att intressera sig för honom.

Af vänskap för de hvita männen lät han honom följa med karavanen, men han bekymrade sig icke alls om att gifva honom det nödiga underhållet. Det skulle ju varit en onödig ätare! Pojken tillhörde ju icke karavanen och inbringade honom ingenting, representerade icke något värde för honom, följaktligen existerade han icke alls för Ibrahim vidare.

Lyckligtvis fanns Fritz tillstädes, hvars naturliga godmodighet städse gjorde honom beredd att uppoffra sig för den nödställdes räddning.

Att dela sina rationer med sin skyddsling, kunde ju ingen förmena honom, och han gjorde det på ett broderligt, ja faderligt sätt, så att han i början själf med ett slags svart-sjuka afslog sina vänners, doktors och Andrés erbjudande att få vara delaktiga i detta människovänliga verk. Endast

öfvertygelsen, att han ensam icke skulle kunna sörja för honom lika bra som alla tre gemensamt, bestämde honom slutligen för att därvid mottaga deras understöd.

I strid med Gorillor.

Pojken visade sig för öfrigt i hvarje hänseende värdig sin »Flissi's», som han kallade Fritz, välgärning.

Han älskade af hela sitt hjärta dessa hvita, den stackars arflöse. Han var städse glad och visade en ofördärfvad

människonaturs godmodighet, öppen hjärtighet och meddel-samhet.

Han hette Na-Shes-Be; Fritz, som vid första hörandet af detta namn, hade uppfattat det som Ma-jes-tè, öfversatte detta på svenska och kallade honom Majestät.

Det låg en egendomlig humor i detta ödets drag, att denne arme, som utan ett stackars stockholms-hittebarns beskydd väl knappast hade haft någon annan utväg, än att erbjuda sig som slaf åt Ibrahim, hade fått ett namn, som betecknade honom som upphöjd i makt och härlighet.

Men som redan är sagdt, detta hade icke uppkommit af sigtligt, och som Fritz genom förväxling af ljudet hade i god tro döpt honom så, fortfor han äfven harmlöst att kalla honom så. Hans exempel blef efteradt af de andra, och så hade Na-Sches-bi för hela truppen blifvit till Majestät.

Flissi och Majestät — ty denne, som med sin neger-gom omöjliga kunde uttala bokstafven r, kallade Fritz Flissi — hade blifvit de bästa vänner.

I början gjorde dem bristen på ett gemensamt medel att göra sig begripliga för hvarandra, mångahanda svårigheter. Majestät talade en dialekt, som var något beslägtad med osy-ébas, och om än Fritz under sitt tre veckor långa vistande vid Bicondo hade icke så illa profiterat af landets språk, så visade sig dock denna kännedom vara otillräcklig för sam-tal mellan honom och Majestät.

Då var det doktorn, som med sin godmodighet hjälpte dem i denna deras förlägenhet och tjänade dem som tolk, när de hade några sammanhängande tankar att meddela hvarandra.

Majestät visade därvid ett öfverraskande godt minne, och ehuru han nästan aldrig uppfattade ordens klang riktigt, till-egnade han sig dem dock hastigt, om än under ofta högst komiskt förändrad form och behöll dem sedan troget i sitt minne.

Som svenskan erbjöd honom större svårigheter vid uttalet än det franska språket, så begagnades hufvudsakligen det sednare, hvilket ingalunda utslöt, att Fritz på renaste stock-holmsgamin-dialekt invigde honom i svenska språket.

Samtalet dem emellan artade sig därför alls icke så illa, som vid den babyloniska språkförbistringen, och hade med

sig något så komiskt, att doktorn och André ofta fingo sig riktigt hjärtliga skratt däråt.

Urkomiskt var det, när de båda sjöngo tillsammans. Fritz var äfven sångare och hvilken! Med sin gälla, skarpa och i misstoner outtömliga röst var han outtröttlig i uppstämmande af svenska folkvisor, eller också franska refränger ur pariseroperetter, sådana man får höra gaminerna (gatpojkar) i Paris hvissla och sjunga dem på boulevarderna.

Fåglarna flögo visserligen förskräckta upp och därifrån, uppenbart kännande sig sårade genom den förödelse af toner, som han därvid anstälde; men detta hindrade ingalunda att hela truppen af abyssinierna förnöjda vaggade hufvudena i takt därtill och marscherade i takt, ty takt höll han, det var det enda som icke kunde klandras vid hans musikaliska föredrag.

Majestät lyssnade begärligt till melodierna och när Fritz slutat, upprepade han dem på prof, huruvida han uppfattat det riktigt.

Alla de svarta i truppen voro stolta öfver negerpojken framgång vid dessa kappsjungningar, till och med Ibrahim grinade vänligt åt honom. André och doktorn skrattade godt och Fritz skrek *da capo*, när Majestät hade upprepat »Calle P —» eller något annat gamin-favorit-stycke.

Liksom i sång, bemödade sig Fritz oförtrutet att undervisa honom i andra vetenskaper. En hufvudrol spelade geografien. Fritz gjorde begripligt för negerpojken, att jorden är rund och att Afrika endast är en af de fem världsdelarna samt att dessa stora fastland äro rundt omkring omgifna af vatten och att detta oerhördt stora vatten, hafvet, är salt. Ingenting gjorde på den svarte pojken föreställningsförmåga så djupt intryck, som denna oerhörda mängd saltvatten. Med ett negerhjärtas hela längtan önskade han att den dagen vore kommen, då han äntligen blef förd till kusten, så att han där kunde i fulla drag få sörpla i sig denna salta vätska och därigenom förskaffa sin negergom och mage en njutning, sådan hans fantasi icke kunde drömma sig den sällare.

Fritz var högst belåten med detta resultat. Med ett slags pedagogisk instinkt förstod han däraf, huru Majestät lättast lät påverka sig, och han tviflade icke på att han i denna

kraftiga jordmån kunde komma äfven andra frön att gro och slå rötter.

Så hade dagen för jagten kommit.

Vid soluppgången voro de anseddaste bland glomundos redan församlade omkring sin höfding. Det var tolf jägare, hvar och en beväpnad med sin flintböss, en yxa och en bred knif.

De kommo för att afhemta Ibrahim, som bland sitt manskap hade utvalt tio af sina bästa skyttar och bestämt dem att utgöra hans följe, samt våra tre vänner.

Truppen bröt upp och bemödade sig under tystnad att uppspåra jätteapornas tillhåll, ty sådana funnos ganska nära i täta urskogen.

Ännu dagen förut hade färska spår af dem visat sig. Gorillan, eller mera sannolikt »gorillaparet» måste finnas alldeles i närheten. Man måste dela sig i grupper af tre, högst fyra skyttar och iakttaga den största försigtighet vid inträngandet i den täta skogen, dit till och med infödingarna högst sällan våga sig till följd af dess ogenomtränglighet, mörker och talrika faror, som dess utforskade hemlighet hvarje ögonblick hotade att visa prof på.

Oaktadt all den skräck, som gorillan ingifver negrerna, är den dock dess favoritvildt och bland alla djur det dyrbaraste jagtbytet. De äro utomordentligt lystna efter dess kött och riskera gärna döden, blott för att kunna tillfredsställa sitt begär efter detsamma.

För öfrigt är det anmärkningsvärdt, att de negerstammar, som icke äro människoätare, icke håller denna lust, utan försmå köttet af denna apa, som i hela sin byggnad så sällsamt påminner om människans.

Gorillan uppnår, ja öfverstiger ofta en höjd af 1,75 meter. Det karakteristiska i dess hufvudbildning består hufvudsakligen i skallens bredd och en förlängning af det nedre partiet, som genom munnens starka framträdande gifver ansigtet uttrycket af otämjbar, bestialisk vildhet.

Nedre käkarna äro utomordentligt starka, hjärnans plats låg och hopkrympt. De runda, lifliga ögonen ligga djupt i de starkt hvälfda ögonhålorna. Läpparna äro mycket tänjbara och breda. Hufvudet sitter på en tjock, kort hals, och

djuret förlänas däraf ett uttryck, som är förfärligt när det skjuter fram den hårbevuxna hufvudhuden och tillika visar sitt rysliga gap med de fruktansvärda tänder, hvarmed det är beväpnadt.

Kroppen är tjock och uppspänd, som om den vore stoppad med halm. Den svarta huden är endast på händernas baksida utan hår.

Detta fyrhändiga djurs gångart är icke på de båda bakfötterna, utan på alla fyra. De främre lemmarnas oproporionerliga längd låter djuret därvid bära hufvud och bröst mycket högt, så att djuret i denna ställning nästan ser ut som ett krokodilvidunder. Vid springande rör gorillan växelvis samtidigt fram- och baklem vid ena och sedan vid andra sidan framåt; den är passgångare liksom björnen.

För öfrigt är gorillan, oaktadt sina starkt utbildade tänder, växtätare. Dess styrka är oberäknelig. Med ett enda slag af sin fot sönderrifver den en människa eller slår in hennes hufvudskål och bryter af den tjockaste knölpåk som om det vore en tändsticka samt är i stånd att mellan sina tassar vrida en bösspipa så, att den på ett ögonblick blifvit snodd som en korkskruf.

Gorillorna lefva aldrig samman i stora samhällen utan städse blott parvis, det vill säga familjevis, föräldraparet med sina ungar, så länge dessa icke äro fullvuxna. De hafva en utomordentligt fin hörsel. De angripa icke människor, utan söka tvärtom gå ur vägen för dessa, men de blifva till oförsönliga fiender på lif och död, såsnart de se sig förföljda, sårade eller eftersökta.

Detta var alltså det villebråd, som den jagt gälde, och hvilket galamundos konung hade utsett till stek i stället för människostek vid fästmåltiden, som han ville gifva till sina gästvänners ära.

Redan hade man inträngt mera än en timma i skogen.

Det hade plötsligt blifvit mörkt rundt omkring, och i denna natt möttes de inträngande öfverallt af trädstammar, hvilkas mellanrum voro igenväfdade af yppigt växande lianer, som med en tät väfnad sträckte ut sig åt alla sidor. Stegvis måste man arbeta sig fram genom denna täta växtväfnad. Anblicken var storartad, ja öfverväldigande. Man gick framåt

på ett mjukt lager mylla, som i alla riktningar var genomkorsadt af jätteträdens rötter, snarlikt bildade i form af ormar och reptilvidunder. Jätteträden hade med sitt löf- och grenverk slagit ett ogenomträngligt, grönt tak öfver det hela.

Dimmorna, som långsamt stego upp från den af fuktighet mättade marken, flöto i skimrande vattenränder nedåt trädstammarna eller föllo i tunga droppar ned från bladen och genomblötte de pustande och svettiga jägarnas kläder.

Aldrig hade en solstråle träffat denna mark eller en människofot någonsin förr berört densamma.

Det härskade under detta omätliga löftak den odrägliga drifhustemperatur, af hvilken man känner sig halfkväfd. Denna atmosfär, som aldrig förnyas af ens det svagaste luftdrag, är liksom instängd under det gröna hvalf, på hvilket ekvatorialsolen obevekligt nedsänder sina brännheta strålar. Därför är också drifkraften hos denna växtvärld öfverhettad i topparna och vid foten öfvermåttad af fuktighet. Sålunda vinna enstaka örter en storlek och styrka som våra skogsträd, buskarna få jättestammar; själfva träden öfverskjuta med sina toppar i höjd allt hvad byggnader någonsin nått i hela världen.

Detta var det virrvarr, genom hvilket man måste arbeta sig fram, hopkrupna, utmattade och svettdrypande, under det man banade sig väg genom detta nätverk.

Den grupp, som utgjordes af Fritz, André, doktorn och två galumundos, kom äntligen till ett slags väg ur denna urskog, en nästan banad stig, öfver hvilken sammantryckta grenar hvälfde sig, som om elefanter banat sig väg därigenom.

Denna väg var omisskänlig; man närmade sig gorillaläget.

Det hade blifvit uttryckligen rekommenderadt att skona krutet och blott då skjuta, om skottet icke kunde förfela målet. Man skulle närma sig djuret på tio stegs afstånd samt därpå draga fördel af dess öfverraskning, och just i det ögonblick, då det satte sig till motvärn, lugnt och säkert gifva det kulan i hjärtat.

Fritz, som var nära att kväfas i sin burnus, var den som först upptäckte stigen. Han arbetade sig raskt igenom för att äntligen kunna andas ut. Hans lilla person erbjöd

friare spelrum till att röra sig framåt, än hans kamrater, hvilka icke kunde röra sig, utan att stöta på hinder, och städse måste gå lutade. Så avancerade ynglingen framåt med re. volvern i gördeln och bössan färdig till att lägga an, fingret på trycket, i spetsen för truppen, oaktadt doktors upprepade anmärkningar.

— Vill du vänta, förbaskade byting! ropade han, ehuru med lågmäld röst till honom. Jag får väl upplefva att du löper rakt i fördärfvet med din dristighet!

— Var bara inte ängslig för mig!

Därmed hade han kommit till den öppna stigen, medan de andra voro fem eller sex meter efter honom. Sedan han genomträngt ett tjockt nät af lianer, som på ett ögonblick undandrog honom de andras blickar, stannade han plötsligt af öfverraskning.

»Hej — hålla, se där! En apa!» ropade han med gäll röst. Han ville taga ett steg baklänges. Då hillade han in sig med foten i slingerväxterna, halkade på den slippriga marken och, ryckande sin bössa åt sig, vidrörde han med fingret hastigt trycket. Skottet brann af.

I detsamma hörde man ett förfärligt vrålände; åtföljdt af ett snarkande med käkarna. Grenarna brakade ned, som under en kanonkulas omotståndliga framfart.

Den stackars Fritz utstötte ett skrik.

När hans följeslagare, hastigt genombrytande lianerna, nu å sin sida trängde in i den öppna stigen, sågo de på afstånd något hvitt på marken, hvilket släpades bort af en vanskaplig svart och stor figur, som liksom flygande försvann för deras blickar.

Denna företeelse sågo de icke mera än knappast en minut.

Ett andra skrik hördes, ännu mera förtviflansfullt än det första. Kort därefter ljöd ett skott — efter en stund ännu ett skott — därpå blef det tyst.

Människan och vildmarkens djur hade liksom försvunnit.

De båda europeerna, som i första ögonblicket blifvit bestörta öfver denna förfärliga tilldragelse, stodo liksom förstenede.

Männe deras käre, gode Fritz var död?

Hade jätteapan kramat ihjäl honom genom sin förfärliga

omfamning? Icke ett ljud hördes mera under det vida, höga löfhvalfvet. Hvilket drama doldes af denna urskogs täthet?

Den stackars ynglingen, som redan trotsat så många faror, låg kanske i dödskamp i sina vänners närmaste närhet, utan att ens kunna ropa på hjälp?

Om de båda skotten hade kunnat befria honom från odjuret, hvarför gaf han icke något tecken från sig, hvarför ropade han icke?

Men doktorn och André voro icke män, som hängåfvo sig åt onyttig klagan och frågor. Härdade naturer, sådana som de, kunna nog blifva uppskakade af det förfärliga, oväntade, men icke tappa modet. Hvad än hjärtat hade att säga där-om, visste det att behärska sin smärta, för att kunna handla, och deras plan var snart uppgjord.

»Må vi framför allt kalla samman vårt folk,» sade doktorn. Kanske den ena eller andra truppen redan på vägen hit möter något, som kan tjena oss till upplysning.

Doktorn underrättade de båda infödingarna. Dessa lade genast handen till munnen och läto höra en skarp hvissling, som måste höras långt.

André drog därefter upp sin revolver ur gördeln och sköt långsamt med lika långa mellantider det ena skottet efter det andra.

Hans signal blef nästan genast besvarad, sannolikt af Ibrahim. Man kunde vara viss, att han hade förstätt, att något ovanligt tilldragit sig, och att han skulle påskynda sin trupps marsch.

»Och nu, raskt till verket! fortfor doktorn. »Ni, käre André, går i en halfcirkel från venster till höger, i det ni städse håller er på hundra stegs afstånd från medelpunkten. Jag skall göra detsamma från höger åt venster. Undersök allting noggrannt, hvarje träd, hvarje buske, hvarje nedtrampadt grässtrå, hvarje afrifven blomma eller knopp. Våra båda svarta skola göra detsamma i en trängre omkrets. Om en kvarts timma skola Ibrahim och de andra vara här och säkert bringa oss någon underrättelse, för den händelse våra efterforskningar här skulle blifva utan resultat.

Med hvilande vapen och ögonen häftade på marken bröto de båda herrarna genast upp och försvunno snart därefter,

liksom myror på väga vid dem kringstående jättars fötter skulle hafva gjort.

Den förste, som påträffade gorillans spår, var André. Det var ju håller ingenting svårt att finna de första spåren. De voro mycket lätt märkbara och djupa. Gorillans tår voro tydligt aftryckta i den mjuka jordmånen.

Af dessa intryck kunde man tydligen se de väldiga hopp, med hvilka gorillan rusat åstad.

André räknade omkring tjugo sådana. Dittills hade Fritz tydligen blifvit släpad bort utefter marken. De nedbrutna eller uppryckta gräsen och örterna läto tydligen urskilja den stackars bortsläpades spår.

Då kom plötsligt ett förtviflans skrik öfver Andrés läppar. Han hade funnit Fritz dubbelbössa. Kolfven låg krossad under en banan. De till jorden nedhängande grenarna af denna trädjätte hade slagit rötter och bildade alltjemt bredvid hvarandra en skog af smäckra trädstammar för sig omkring hufvudstammen, som själf hade ett omfång af mer än 20 meter. Denna banan med sina afläggare intog en yta, på hvilken ett helt regemente soldater hade kunnat få plats. De båda bösspiporna voro tomma.

Ynglingen hade således fått tid att affyra sitt andra skott och sedan göra ännu ett skott ur sin revolver. Vid dess mynning var bösspipan fullständigt flattryckt; man hade kunnat tro, att den varit inskrufvad i ett skrufståd. Det var otvifvelaktigt, där funnos spår af gorillans tänder.

Doktorn hade vid kamratens skrik genast skyndat tillstädes.

Anblicken af de olycksbådande böss-spillrorna afpressade honom en djup suck.

»Stackars barn!» mumlade han.

»Mod!» tillropade honom André med en ton, som skulle klinga mera behjärtad än den var. Jag kan inte tro, att han är död.

»Må vi fortsätta våra efterforskningar! svarade doktorn och sökte bibehålla mod och hopp.

De fortsatte att undersöka spåren i den mjuka marken och pröfvade all sin skarpsinnighet på gräs och grenar, som

hade märkbara spår, för att forska efter den rigtning, som röfvaren härifrån tagit med sitt byte.

»Doktor! Ser ni här i denna lian det lilla runda hålet af en ärtas storlek, eller snarare de frampärlande dropparna, som förråda det för oss?

— Ser man bara där! alldeles som ett skrotkorn hade slagit in här.

»Och vi misstaga oss inte! sade André och höll den genomskjutna rankan framför doktorn. Det svarta, grofva skrotkornet satt ännu kvar fast däri.

»Olyckliga missöde!» jämrade sig doktorn. »Den obetänksamme har laddat bössan med skrot.

»Hvem vet! Kanske till hans fördel! Jag tillstår att för skott i omedelbar närhet föredrar jag groft skrot framför kula. Har ni hört talas om Bonbounel? Han dödade sina pantrar aldrig med annat. Jag skulle snarare kunna kalla denna omständighet för lycklig; kanske har Fritz den att tacka för, om han kunnat befria sig ur djurets våld.

»Jag önskar ingenting högre, än att ni hade rätt,

»Nå, utan tvifvel har han skjutit här. Bössmyningen har därvid varit nära hans fiende. Ja! Ser ni här bekräftelse därpå: Här är ett annat hål, och därvid sitter svart hår.

— Det är gorillahår.

— De kunna inte ha' kommit dit på annat sätt, än genom Fritz' skott. Fritz har sigtat illa eller alls inte; det är ett ångestskott. Han har ovilkorligen, Gud vet i hvilken situation, gifvit eld på gorillan i dess omedelbara närhet. Skottet har ingalunda träffat djurets hjärta; det skulle då ha' dött på stället. Laddningen skulle ha' åstadkommit ett hål, stort som flata handen, i bröstet och sönderrifvit det. Men det är lika visst, att djuret blifvit allvarsamt såradt, ty — inga vidare blodspår kunna upptäckas här omkring.

Så återstår oss då åtminstone hoppet, Gud ske lof! Ty det är ju klart, att då här icke finnes mera skrot, så måste den egentliga laddningen sitta i gorillans kropp.

»Och här se vi utan tvifvel bekräftelse på rigtigheten af våra slutsatser: i manshöjd på denna lian den strimmiga, svarta fläcken! Det är det tydliga aftrycket af en stor, blodig

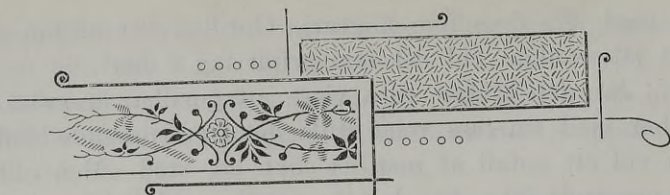
hand med alla dess fem fingrar. Gorillan har nästan genomtryckt jätterankan vid det hon gripit tag i den!

— Ja, det tyckes vara visst, att gorillan är svårt sårad. Den har med sin tass velat stilla det framrinnande blodet och sedan vid ett anfall af matthet sökt ett stöd. Men allt detta säger oss ändå icke, hvarken hvart djuret flytt hän, eller hvart Fritz tagit vägen.

»Tålmod blott, käre vän! I en väsentlig punkt äro vi redan utan allt tvifvel: djuret är såradt, och följaktligen kan det icke vara långt borta.

I detta nu kommo galamundos dit från alla sidor. Genast på signalen hade Ibrahim öfvertagit ledningen och, med säkerhet uppfattande ljudets riktning, samlat dem alla till den ödesdigra punkten. Få ord voro nog att göra honom klart, huru saken förhöll sig.

TOLFTE KAPITLET.

Hängande mellan himmel och jord.

Alla jägarne, såväl abyssinierna som de infödda, spred sig genast inom en temligen stor omkrets åt alla riktningar och sökte med uppjudande af all sin skicklighet och med den hos vildmarkens söner för dylika efterforskningar medfödda skarpsinnighet upptäcka vidare spår.

Åtminstone tjugo gånger genomträngde de buskaget åt alla håll och kommo tillbaka till den öppna stigen, men all deras möda var förgäfvad.

Det tycktes, som om gorillan alldeles hade försvunnit vid bananen, när den väl anländt dit, ty därifrån fanns icke minsta spår efter henne åt något håll.

Några jägare klättrade med stor vighet upp i jätteträdet, därvid de begagnade slingerväxterna som stödjepunkter för fötterna.

Efter en half timmas, ända upp i högsta grenarne fortsatta efterforskningar, kommo de ned igen, utan att hafva funnit något.

Bananens grenar flätade sig samman vid grenarna från ett annat träd, hvars grenar åter voro sammanflätade med ett tredje träds. Hela skogen var i en utsträckning af flera

hektarer bildad på detta sätt, så att de uppe i luften bildade en väg, som skulle hafva tillåtit en människa att tillryggalägga ett betydligt afstånd, utan att vidröra marken.

Det var mycket sannolikt, ja till och med visst, att djuret, sedan det blifvit såradt och såg sig nödsakadt att undandraga sig förföljelse, hade tagit denna väg och därvid släpat den stackars Fritz med sig som sitt byte.

Doktorn och André stodo som förtviflade, då de sålunda sågo alla ansträngningar vara utan framgång.

Men ingen hade ändå minsta tanke på att uppgifva försöken! Ibrahim och hans abyssinier visade den mest outtröttliga ifver, och galamundos, som annars voro de mest förryckta bland alla negrer och impiskade tjufvar, röfvere och mördare, höllo dock gästvänskapen helig; de skulle icke hafva gifvit sig tillfreds, förr än de, antingen som lefvande eller död, funnit Fritz, som en gång var deras gäst.

Men i dröjsmålet kunde ju ligga stor fara för den olycklige Fritz, så att sedan alla ansträngningar skulle blifva gagnlösa.

Sedan de båda européerna stärkt sig något med mat och dryck, voro de just i begrepp att ånyo gå ut på upptäckt, då den lille negern, »Majestät», helt svettdrypande och i ett upprördt tillstånd kom rusande dit med vildt svängande sagaje.

Hans röst nästan kväfdes under det svall af ord, som han framstötte skrikande, pustande och snyftande samt under vrede och förtviflan.

All möda att förstå honom var förgäfvad, och doktorn, med all sin noggranna kännedom om negerdialekterna, var icke i stånd att begripa, hvad pojken menade.

Denne hade, så gärna han än önskat det, icke fått tillåtelse att följa med på jakten. Men han hade icke kunnat uthärda att en half dag vara utan sin Flissi, och därför hade han snart på egen hand ilat efter jägartruppens spår.

På så sätt kom han andfådd till olycksstället.

Utän att någon hade sagt honom ett ord därom, hade den präktige pojken genast instinktmässigt förstått, att hans Flissi var i förfärlig fara samt att alla ansträngningar att finna honom voro förgäfvad. Men den allmänna uppståndelsen var

så stor, att man hvarken hörde på honom, eller gaf akt på honom, och dock hade han fått en förtäfflig idé.

Då han märkte, att han icke kunde göra sig förstådd, vände han plötsligt om.

Utan att spilla bort flera ord, sprang han sin väg och försvann fortare än han kommit bakom de täta skogsnåren.

Men hvad hade då egentligen blifvit af vår stackars Fritz?

I hvilken belägenhet befann han sig?

Må vi höra, hvad som tilldragit sig med honom.

I samma stund som gorillan blef uppretad genom det af Fritz oafsiktligt afskjutna skottet, kastade denne sig platt ned på marken och tryckte sig så nära intill denna som möjligt. Detta var hans räddning, ty i annat fall skulle djuret genast hafva rifvit honom i stycken.

Nu fattade det blott tag med sin tass i Fritz' burnus, som var gjord af starkt tyg, och släpade honom efter sig.

Djuret, som märkte, att det hade flera förföljare i närheten, tänkte icke på annat än att försvinna med sitt byte, och Fritz var alltför invecklad i sin burnus, för att han skulle kunnat befria sig därifrån.

Oaktadt Fritz hade blifvit häftigt kastad hit och dit, hade han icke blifvit det ringaste sårad. Men gorillans lopp var så snabbt, att vår vän förstod att han i längden icke skulle kunna undgå att blifva ihjälslagen mot trädstammarna.

Detta djurets häftiga springande hade väl varat en minut. Djuret tycktes knappast veta, hvad det egentligen släpade med sig i den hvita duken, utan var endast betänkt på flykt och ryckte med sig hvad det trodde tillhöra förföljarna, men gjorde sig icke tid att undersöka hvad det var. Helt säkert ville gorillan spara detta till ett gynsammare tillfälle, när den satt sig i säkerhet.

Fritz hade så mycket som möjligt krupit samman i sin burnus, som sålunda dolde honom för fienden. För öfrigt hade han allting med sig; han hade icke ens släppt sin bössa.

Anländ till bananen, såg han hur gorillan beredde sig att stiga upp i trädet.

Då undslapp honom ett ångestskrik, som hans följeslagare hörde, då de inträngde i den öppna stigen.

Djuret blef bestört och förskräckt genom detta plötsliga skrik i sin omedelbara närhet och såg sig om.

Fritz fick då tanken att skjuta på gorillan.

Han lade an, så godt som möjligt och tryckte af det skott, som han ännu hade kvar i sin bössa, mot apan, hvilken befann sig på blott en armlängd ifrån honom.

Gorillan blef träffad i sidan och starkt bränd. Hon släppte knytet och föll omkull på ryggen.

Fritz såg tydligt, huru blod trängde fram ur ett bredt sår.

Men snart var djuret på fötter igen och såg mera hotfullt ut än någonsin samt rusade fram till det hvita knytet.

Liksom till motvärn sträckte Fritz helt maskinmässigt det afskjutna vapnet som en käpp emot djuret.

Att rycka vapnet till sig, bryta sönder det och bita med tänderna i bösspian samt därpå ånyo fatta tag i knytet var ett ögonblicks verk för det retade djuret.

Men redan närmade sig doktorn och André.

I ett nu var gorillan med sitt byte midt inne bland bananens grenar och försvunnen bakom dess bladverk.

På mindre tid, än som behöfts till att berätta det, hade den på vägen genom luften vunnit försprång och ett så betydligt mellanrum mellan sig och sina förföljare, att alla ansträngningar att upptäcka den voro fruktlösa.

Fritz var nästan färdig att kväivas i sin burnus och led för öfrigt äfven förfärligt genom gorillans klor, med hvilka denna höll ett tag i hans sida och fasthöll honom som i ett skrufstäd. Om icke tyget i hans burnus varit så tjockt och starkt, så att det skyddat honom, hade han utan tvifvel redan varit sönderrifven.

Men nu kände han, att det afgörande ögonblicket kommit.

På en höjd af fyrtio meter, uppe mellan himmel och jord, buren genom luften, anade han, att det till slut måste bli hans öde att blifva söndersliten.

Ehuru djuret var såradt, visade det ändå inga tecken till matthet. För öfrigt hade väl knappast faran varit mindre, om så varit fallet. Var han icke blottställd för, att om djuret

af matthet släppte honom, falla ned från den svindlande höjden och slå ihjäl sig i fallet? Därunder aflägsnades han med hvarje ögonblick allt längre från mänsklig hjälp, och hvarje möjlighet till räddning blef allt mera osannolik.

Dessa voro de tankar, som blixtnabbt foro genom hans hufvud.

Något måste göras.

Men hvad?

Hon fattade sin revolver. Därpå såg han ned i det svindlande djupet och bäfvade förfärad tillvaka för tanken att störta ned där. Hvad skulle han göra?

Nå, tänkte han, alltid är det bättre att dö i fallet än att så länge lefva som apans byte, tills hon slitit mig i stycken. I fallet fanns ju alltid en möjlighet till räddning. Grenverket var tätt. Det vore väl märkvärdigt, om han icke skulle kunna gripa tag i en räddande gren och hålla sig fast därvid, tills hjälp hann anlända.

Så drog han revolvern satte den kallblodigt mot djurets svarta, håriga bröst. Fritz kunde därvid känna gorillans hjärtslag. Och så sköt han.

Dödligt träffad for gorillan med båda händerna åt bröstet. Hon hade därvid släppt Fritz.

Ett förtviflans skri och en halfkväfd rossling ljödo samtidigt, och båda störtade från mer än 150 fots höjd ned i virrvarrets afgrund.

Det ställe, där denna förfärliga seen egde rum, var omkring femhundra meter långt borta från den banan, hvarifrån man icke hade kunnat finna något spår efter apan. Gorillans springande från gren till gren hade skett med så fabelaktig snabbhet, att den mest fantastiska inbillningskraft icke hade kunnat drömma därom, och det långa afstånd, som de nu befunno sig på, förklarade den hittillsvarande fruktlösheten vid alla försök att upptäcka spår af Fritz och hans röfvere.

Åter hade två långa timmar förflutit under förgäfves bemödande. Doktorn och André voro nära att förtvifla.

Visserligen tänkte ingen på att uppgifva efterforskningarna, men liksom med hvarje steg, man aflägsnade sig, svårigheterna ökades, så förminskades samtidigt hoppet om att nå det önskade målet.

Oaktadt den tryckande hettan, för hvilken till och med de starkaste naturer redan började duka under, var man just sysselsatt med att ännu en gång utvidga omkretsen för under-

De med piskslag pådrifna djuren galopperade åt motsatta håll.

sökningarna och börja på nytt, då plötsligt det dofva bullret af grenars nedtrampande och afbrytande, åtföljdt af ett starkt frysande, hördes och höll alla kvar i väntan på hvad som skulle komma.

Nu trängde ett skrik genom luften, och i starkt traf kom Ibrahims elefant, Mjölktand, trängande igenom skogssnåren, med upplyftad snabel och i denna tunga gångart, hvarigenom den kommer lika fort som en häst vid galopp.

På sin väldiga hals bar han sin vanliga förare och »Majestät», hvilken sednare hade med ett skrik signalerat sin ankomst.

»Ah, det svarta slughufvudet!» utbrast doktorn. »Under hans ulliga skalle sitter mera förstånd än i vår hjärna, trots all civilisation. Han har skaffat oss en spårhund och det en, som kan vara oss till nytta. Den lille vilden har väl kunnat se på hans näsa, att den icke för inte har vuxit så lång!»

»Ah, jag förstår!» sade André å sin sida. Genom sitt luktsinnes utomordentliga finhet och känslighet skall elefanten hjälpa oss att återfinna Fritz. Välan då, led honom på spåret och fortsätt jakten!»

Negerpojken idé kunde man verkligen kalla beundransvärd.

Genomträngd af den ovederläggliga sanningen i den gamla grundsatsen, som redan romarne hade i sitt korta '*acta non verba*', på svenska »gärningar, icke ord», hade Majestät, så snart han en gång insett, att hans bemödanden att blifva förstädd voro förgäfvnes, helt enkelt utfört sin tanke.

Med antilopens snabbhet hade han sprungit tillbaka, direkt till Mjölktand, och hade i sin förtviflan beklagat sig öfver den olycka, som träffat hans Flissi, och uppfordrat honom att hjälpa.

Det kloka djuret, som just stod i saftigt foder ända upp till buken och just var i begrepp att hålla måltid på de friskaste, härligaste sockerörter, hade vid anblicken af denna förtviflan och vid Majestäts berättelse, liksom om han förstätt den ord för ord, knappt väntat tills hans förare fick svingat sig upp på hans hals, utan oförtöfvadt begifvit sig på väg och hade i rastlöst traf följt jägarnes spår.

Sålunda kom han dit.

André visade honom framför allt spillrorna af bössan.

Han vidrörde den lätt med sin snabel, luktade därpå och tycktes mycket förvånad att se det honom välbekanta vapnet sönderbrutet.

Därefter såg han sig omkring, liksom undrande, hvart Fritz kunde vara. I hans små, kloka ögon kunde man tydligt läsa misräkning, när han icke fann Fritz.

Han gick från doktorn till André, berörde dem lätt med snabeln, sedan till abysinierna och galamundos samt vädrade på den ene efter den andre, i det han sökte upptäcka något af sin väns egendomliga utdunstning hos dem.

»Fritz, ja, hvar är Fritz? ropade doktorn med rörande röst åt honom.

Vid detta utrop lyfte elefanten, liksom lyssnande, upp de kolossala öronen, för att höra, om icke något skrik, en suck eller det minsta ljud på afstånd kunde lämna någon förklaring, en upplysning öfver denna för honom lika obegripliga som smärtsamma frånvaro.

Han började blifva nervös, orolig och upprörd. André förde honom till det ställe, hvarest gorillan blifvit sårad.

Långsamt rörde sig där djurets snabel hit och dit, tills den rigtades direkt på det af gorillan efterlämnade blodspåret,

Elefanten fnyste häftigt och i vrede. Han lät höra ett doft brummande, och därpå kom från hans strupe en ton som ett krigsskri.

Elefantens ögon blixtrade af oförsonlig vrede. Med sitt säkra luktsinne hade han upptäckt spåret både af vännen och fienden, och — han hade förstått.

Han reste hufvudet högt upp, andades starkt in den omgifvande luften, och som en stormvind bröt han upp med mot trädtopparna rigtad snabel.

Jägarna sprungo i galopp bredvid och bakom honom. Denna koloss trängde igenom skogssnåret, som han tryckte undan, träden bröt han ned, lianerna ryckte han af, som om de varit spindelväfvar, och fortsatte oupphörligt sitt traf.

Den väg, han banade, hade kunnat lämna utrymme för ett helt batteri.

Fem minuter hade han sålunda rusat fram genom skogen. Man förstod, att afgörandet vara nära. Sinnesrörelsen hade mångdubblat våra vänners krafter, och de hade nästan samtidigt med elefanten kommit fram till ett jättestort bananträd.

Då hoppade negerpojken med ett hopp från elefantens hals, ned på marken. Gorillan låg död där på marken, fram-

för deras fötter genomskjuten af skrot i sidan och genomborrad med en revolverkula i bröstet.

Det halföppnade svalget visade dess väldiga tandrader. Glansen i de stora, vidöppna ögonen var ännu i döden icke brusten.

»Ah, hvilket vidunder till djur! utbrast André.

Mjölktand tycktes dela hans mening, ty gående nära intill, lyftade han sin högra framfot, tjock och rund som en trädstam, och satte den midt på apans bröst.

— Krack! hördes det, och vidundrets bröst trycktes, som under tycket af en hydraulisk press, flatt som handen.

Efter detta summariska domsförhafvande insög elefanten ånyo kraftigt den honom omgifvande luften genom sin snabel, på ett liknade sätt som är egendomligt hos förföljande jagthundar.

Än gick han ett steg fram, än tillbaka, än åt höger, än åt venster, därefter lyfte han hufvudet så mycket som hans hals korthet tillät honom, rättade ut snabeln styf och rakt i höjden samt visade därmed, liksom med ett oerhördt stort finger, på ett hvitt knyte, som hängde på en grenstump högt uppe mellan himmel och jord.

»Gud, det är Fritz! ropade båda våra landsmän samtidigt. Det är han!

Majestäd hade icke ens utropat »Flissi», men han klättrade redan med en ekorres behändighet uppåt på lianrankorna.

»Bara försiktigt! ropade doktorn till honom på negerdialekt. Försiktigt, så att inte du skakar ned honom!

Ah, pojken var försiktig. Han aktade sig noga att fatta tag i någon lian, som ens vidrörde den gren, hvilken Fritz hängde på. Ännu klättrade han; men nu hade han hunnit upp i jämnhöjd och sökte på en tätt under grenstumpen utskjutande annan stark gren närma sig stället. Nu hade han nått det och satte sig ned stödjande och kännande med händerna på knytet.

»Flissi sofva — streck! ropade ha ned.

Gud vare lof, streck fanns det ingen brist på. Sådana utgjorde vid dessa jagter en del af utrustningen, emedan bytet måste ofta bindas därmed och det hände äfven att ett skjutet djur måste hissas ned från något träd. Därför voro äfven

några galamundos tillräckligt försedda med streck och beredde sig med den för vildmarkens söner i dylika gymnastiköfningar stora vana att klättra upp.

Det behöfdes också sådana människors hela skicklighet samt stor försigtighet för att kunna i ett kyrktorns höjd och med apornas säkerhet springa ut på en utskjutande gren, utan att fattas af svindel, och i ett sådant läge obehindradt som nere på jämna marken förfoga öfver sina kroppskrafter, för att bringa Fritz lika lyckligt ner, som han transporterats dit upp och blifvit hängande där.

Det sednare gränsade nästan till det underbara.

Hans sista förhoppning att genom någon gren finna sin räddning, hade uppfyllts på ett icke anadt sätt, i ett ögonblick då han redan förlorat medvetandet, och utan att han varit i stånd att själf bidraga något därtill.

Med hans sista skrik hade medvetandet också flytt, och han befann sig i det läge, som hans kropp tillfälligtvis antagit. Han hade fallit med benen nedåt, som en liflös massa.

Lyckligtvis hade han icke fallit långt, icke ända till de nedre regionerna. I annat fall skulle han genom fall fråu gren till gren fått sina lemmar sönderbrutna och varit säkert hemfallen åt döden.

Knappast tio meter under det ställe, hvarifrån han störtade ned, satt öfver en jättegren ändan af en afbruten sidogren. Denna har brutits af där, hvarest grenen något böjde sig i spetsig vinkel uppåt och åt sidan, så att af grenen och grenstumpen bildades en uppåt riktad fånggaffel.

Om Fritz hade med hela sin kroppstyngd fallit därpå, så skulle han blifvit spetsad på grenstumpen, alldeles som om han fallit på en bajonett, ty bananens trä är hårdt och motståndskraftigt som stål. Men han hade fallit tätt intill det farliga stället och det så att den flik af hans burnus, hvari gorillan hade släpat honom, hade lagt sig öfver haken samt blifvit genomstucken af grenstumpens spets, och det starka tyget hade haft motståndskraft nog att uppehålla honom och hindra fallet.

Så hängde nu Fritz där uppe på grenhaken, mer än hundra fot öfver marken, i sin burnus, nästan som i en hängmatta, med fötterna nära vidrörande den undre grenen och med huf-

vudet liggande åt sidan, utan att gifva något lifstecken ifrån sig.

Galamundos hade genast med stor försigtighet och omtanke så fäst honom vid streck, att hans kropp hvilade säkert i burnusen. De hade dessutom vidtagit alla försigtighetsmått för att förebygga hvarje tänkbart missöde, och ville just bereda sig att sänka ned honom från gren till gren, då plötsligt det oväntade inträffade, som stälde hela räddningsförsöket i tvifvelsmål.

Kvistar och grenar kommo, som om en orkan rasade, regnande ned öfver dem.

Allas blickar rigtades upåt.

Ett allmänt skrik af förfäran ljud, när man såg en från topparna på jätteträdet nedstörtande svart kropp fara ned i direkt riktning mot den människogrupp, som befann sig på grenarna.

Det var den andra gorillan, som beredde sig att hämnas sin kamrats död. Med en kulas oemotståndliga våldsamhet och snabbhet sköt den rakt på sitt mål.

Ett ögonblick af obeskriflig ångest och farhåga uppstod. Då föll ett skott.

André hade fyrat af det. Han hade sigtat på den vilda besten i dess hopp.

Med uppjudande af hela sin kallblodighet och koncentrerande all sin kropps- och själskraft i ögat, hade han under den sekund, som gorillan behöfde till sitt hopp, liksom under inverkan af en högre kraft, rigtat skottet på djuret.

Gorillan fortfor att falla, men riktningen var förändrad.

Nu föll den lodrätt ned mot nästa gren och så vidare från gren till gren, tills den rosslande föll ned alldeles framför elefanten.

Det var ett mästerskott. Kulan hade träffat djuret tätt under skuldran, midt i bröstet.

Mjölktand tycktes blott hafva väntat på det samt tycktes på förhand hafva tillämnat det sin del. Den präktige elefanten fattade vidundret, som ännu icke var dödt, oaktadt skott och fall, lugnt med sin snabel, lade den om som en kabel och tryckte bokstafiligen sönder inelfvorna i dess kropp.

Blodet sprutade därvid ur gorillans mun alldeles som ett

springvatten. Den tjöt förtvifladt och sökte från sidan komma åt elefanten, hvars öra den också lyckades få tag i med sina tänder.

Mjölktand tycktes blifva mycket uppbragt däröfver.

Han lossade något på snabeln, hvarmed han omfamnat apan, och slungade den därefter plötsligt ifrån sig med sådan våldsamhet mot bananstammen, att gorillan föll med krossadt hufvud och med ett stycke öra mellan tänderna ned till marken, nu ändtligen som död.

Några minuter därefter hade man lyckligt bringat ned Fritz, alltjemt ännu orörlig och utan att gifva något lifstecken ifrån sig.

»Stackars gosse!» suckade doktorn. »Att jag skulle återfinna dig i ett sådant tillstånd!»

»Han är väl inte död?» frågade André ängsligt.

Utän att svara, skar doktorn med en knif upp ynglingens kläder, blottade hans bröst och lade örat intill detsamma.

»Gud, hvad han ser blek ut, den stackarn! Ni säger ingenting? — Doktor, för Guds skull — tala! Ni vet, hur kär jag har honom! sade André med tårar i ögonen.

Doktorn lyssnade och fortfor med sin undersökning.

»Majestät» satt nedhukad bredvid, blek enligt negrernas sätt, det vill säga, att hans glänsande svarta hud hade förvandlats till askgrå och hans läppar hade förlorat sin friska färg. Så stirrade han på sin Flissi och suckade högt.

Till och med vildarna, de människoötande galamundos, voro rörda.

»Gud vare tack! utbrast doktorn slutligen. Han lefver, min käre André, han lefver! Jag har hört hans hjärtas slag. Hör själf: det slår! Fort — hit med vatten!

Sådant fattades icke. Hela marken var ju som en vattenfylld svamp.

Sedan doktorn fuktat hans panna och tinningar med vatten samt gifvit honom in några droppar i munnen, tryckte han metodiskt med handen på hans bröst, som småningen började höja och sänka sig.

Slutligen undslapp honom en lätt suck och han slog långsamt upp ögonen.

Om någon blir släpad genom urskogen och af en mer än

rå hand släpas upp i trädtopparna samt sedan störtar ned därifrån och sedan mera än två timmar hängt medvetlös mellan himmel och jord, så är det väl förlåtligt om han med en tviflande förvåning finner sig åter bland de lefvande, när han plötsligt vaknar till lif igen.

Detta var alldeles den belägenhet, hvori vi nu se vår Fritz framför oss. Han såg med högst tvifvelaktig, öfverraskad min på sin omgifning. Men oaktadt han var ganska bra bevandrad i sagolitteraturen och mycket väl visste, att den vackra prinsen eller den hulda prinsessan vaknade ur sin förtrollning med den frågan på läpparna: »hvar är jag?» så hade vår vän god smak nog att bryta med denna gamla vana.

Med båda armarna tog han den gode gamle doktorn om halsen och kysste honom på båda kinderna, så rynkiga och pergamentartade de än voro.

Den förträfflige gubben kände sig öfverlycklig och hade nära kunnat kvävas af pur glädje.

»Du stackars unge man, du kära, goda barn! Hvilken sorg ha vi inte alla måst utstå för din skull!»

»Ah prat, doktor! Jag blygs att säga det, men jag är rysligt matt!» sade han med matt röst. Därpå frågade han: »Men hvar är herr André!»

Den unge mannen omfamnade Fritz broderligt, utan att säga ett ord. Han var för lycklig.

Och nu kom turen till »Majestät», som hastigt hade öfvergått från den otröstligaste smärta till den högljuddaste glädje och skrattade, grät, skrek, hoppade och dansade som en tok.

»Ah, ser du, matros! Du har ju alltid önskat dig en familj. Jag skulle mena, att du kan göra dig något tillgodo därpå, att du har en som håller af dig. Jag kan inte veta, huru många millionärer det finnes, som däri skulle på stället vilja byta med dig.»

Då trängde sig plötsligt en besynnerlig, lång, mjuk och rund, rörlig organ fram emellan de omkringstående och lät höra ett välbekant ljud. Det var Mjölktand med sin snabel. Det goda djuret hade stuckit fram sitt hufvud och sedan det funnit plats, smekte det med sin snabel på det mest vänskapliga sätt ynglingens bröst.

Med få ord: alla glädde sig, till och med Ibrahim, som tigande tryckte Fritz' hand och oförtäckt betygade honom sin glädje öfver hans återuppståndelse.

Den stackars ynglingen var verkligen mycket angripen. Han kunde icke resa sig upp och hade knappast styrka nog att tala.

Sedan doktorn sorgfälligt undersökt alla Fritz' lemmar och känt på alla ben och senor samt hade öfvertygat sig om, att denne, med undantag af några hudrispor och några svullna ställen, icke hade lidit någon skada, tänkte han nu på att vända om och att transportera Fritz till byn.

Jakten var dessutom slutad, då de båda gorillerna till följd af den plumpa behandling de rönt från elefantens sida, voro temligen illa medfarna och lågo döda på marken.

Galamundos hade redan bundit samman deras fram- och bakfötter och utsett åt sig ett par bärstänger, så att hvardera djuret skulle af två starka negrer kunna bäras på en stång hem.

Hvad Fritz beträffar, så blef han med den största försiktighet lyftad upp på elefantens rygg, och detta djur gick lyckligare och stoltare än någonsin framåt med sin börda.

Majestät och doktorn togo plats vid hans sida, den förre stödde hans hufvud, för att till och med de minsta skakningar skulle undvikas, den sednare berättade med lågmäld röst allt det om deras jaktäfventyr, som Fritz ännu icke visste, isynnerhet om Majestäts goda idé och dess beundransvärda utförande genom elefanten.

Fritz var som sönderbråkad i alla lemmar och låg orörlig samt lät sig sakta vaggas af sin vän Mjölktands säkra, lugna steg och lyssnade, som försjunken i en sago- och drömvärld, full af förtjusning till doktors berättelse. Men hans själsförmögenheter voro ännu vakna och lifliga.

»Det är och förblir ändå en tokig historia! menade han därpå. Jag, ett Stockholms hittebarn, har blifvit till ett vildt som jagas i urskogen. En svart kungason är min jägare och hans spårhund är en elefant! Apropos, Majestät, min lille, svarte broder, du är den bäste, allerkäraste bror, som någon kan hafva! Sannerligen, der fick du en briljant idé! Jag förblir tills vidare i skuld till dig därför, icke sannt? — Ack,

och min världsresa, hur skall det gå med den? — För öfrigt, doktor, gorillan, det vill säga min gorilla, den som jag sköt, den har man väl tagit med hem? Ty har jag en gång nedlagt villebrådet, så skulle jag också gärna vilja veta, hur steken smakar!

TRETTONDE KAPITLET.

Flamingos och krokodiler.

Gorillajakten, som nära nog hade fått en ödesdiger utgång för vår Fritz, var endast inledningen till den festmåltid, som Seluko, galamundos kung, ville gifva till sin vän Ibrahims ära.

Då nu en gång människostek är dessa människoätande stammars gudaspis, ambrosian, och gorillasteken var den som mest närmade sig den, så kan man väl tänka sig, hvilken glädje och förtjusning galamundanegernas lyckliga fångst åstadkom. Det fanns i detta ögonblick ej ens den eländigaste tvåhändare att förtära, och därför vore de båda feta fyrhändarna högst välkomna.

De båda gorillorna blefvo slaktade enligt alla konstens regler och deras åtta vid handlederna frånskilda händer blefvo omsorgsfullt inlagda i utmärkt palmvinättika. Dessa voro nämligen såsom särdeles läckerheter bestämda för kungen och hans gäster.

Men för att gifva denna afrikanska ragout dess egentliga grad af fulländning voro äfven andra sällsynta eller åtminstone svåråtkomliga saker nödiga som tillsats.

Till denna kungarätt hörde äfven flamingotungor såväl

som hjärnan af denna fågel, kryddad med en kraftsås af krossade ägg af röda myror, hvilken förlänar det hela en bismak, som förblir oförgätlig för den, som en gång smakat densamma.

De röda myrorna äro verkligen icke något sällsynta där, lika litet flamingos, men dessa präktiga stultgångare äro så skygga, att de aldrig låta någon närma sig och därför göra fångsten af dem nästan omöjlig. Att göra denna omöjlighet möjlig, var just det mål som våra jägare ställt för sig.

Följande morgon begaf man sig redan före soluppgången ånyo ut på jakt.

Om någon skulle föreställa sig, att Fritz till följd af sitt äfventyr under gårdagen skulle varit förhindrad att deltaga däri, så skulle han misstaga sig.

Det skulle vara att mycket underskatta hans natur.

Efter att under femton timmar hafva återhemtat sig, hade han ingenting mera kvar efter sin gorillaomfamning och sitt nedstörtande, annat än någon stelhet i lederna och något ländsmärtor.

Under tiden hade han åtnjutit en galamundo-doktors högst energiska behandling, och tack vare hans starka natur hade detta gjort underverk.

Hans vän, doktor Lamberg, långt ifrån att hysa småaktig ståndssvartsjuka, hade efter föregående förklaring mycket gärna låtit sin svarta kollega sköta Fritz.

Den svarte doktorn hade först afklädt den stackars Fritz naken och därpå under fulla tre timmar gifvit honom kraftiga ingnidningar med palmolja samt formligen genomknådat hela hans kropp.

Fritz hade i början jämrat sig, men snart hade han till sin stora tillfredsställelse märkt, huru under detta kraftiga förfarande hans järnmuskler och stålnerver småningom återfingo sin förra elasticitet, till stor glädje för hans vänner såväl som den behandlande lifläkaren, som var helt försjust öfver det lyckliga resultatet af sin kur.

»Tusan också! hade Fritz efter behandlingens slut vändt sig till denne för att afbördä sig sin tack. Du har handterat mig nästan som min apa igår; men bra har du ändå gjort

det och lika förskräckliga som gorillans klor voro, lika mycket förtroende förtjäna dina händer.

Till Ibrahim sade han därpå:

»Patron, jag vill visserligen inte gärna besvara er med någon bön, men en handfull salt har väl karlen förtjänt för sin möda!»

Ibrahim, som var särdeles svag för Fritz, var genast beredd att låta gifva den svarte doktorn en stor handfull salt, hvilket denne med för hans stånd knappast värdiga glädjegrimerer ögonblickligen slukade.

Så befann sig nu Fritz midt ibland jägarne, som vi redan veta på marschen.

Vid soluppgången hade de nått en flodstrand, och en half timma sednare hade de följt förloppet och stodo framför en öfverskådlig vattenspegel, hvilken nästan stel, som gjuten i metall, och djupblå som himlen öfver deras hufvuden, låg där framför dem och återkastade bländande den ljusymnighet, som solen nedströmmade på den samma.

Det var en medelstor sjö, och endast där floden strömmade ut i den samma och med sin strömfåra genomskar den, syntes ett svagt strömdrag i det eljes oröliga vattnet.

En otalig mängd flamingos förlustade sig längs efter stranden. Det var en härlig anblick, att se dessa vackra fåglar i sin skära fjäderbeklädnad och med den långa storknäbben och de höga stylvbenen som snidade af röd korall, gravitetiskt stoltserande hit och dit vid stranden, därvid behagfullt putsande sig, därpå plötsligt sträckande ut den långa halsen, som om den blifvit tryckt upp genom en fjäder, och dykande ned under vattnet samt med otrolig snabbhet fånga en groda eller någon liten fisk.

Men låtom oss nu kasta en blick på våra jägare.

Doktorn och André hade medtagit sina förträffliga bössor. Hvad Ibrahim betäffar, så hade han ingenting annat än sin pipa med det långa jasminröret och rökte därur, som om det var frågan om att underhålla en oafbruten eld.

Seluko och hans män, omkring trettio till antalet, medförde såsom enda vapen, hvardera blott en lång knif. Dessutom hade omkring tjugo af dem hvardera en säck af groft tyg,

medan hvar och en af de öfriga bar med stor försiktighet en gris under armen.

Knif, fodersäck och gris — detta var i sanning en egen-
domlig utrustning till en fågeljakt, så att det icke kan för-
undra att våra vänner voro nyfikna att se hvad som skulle ske
därmed.

För öfrigt var det alldeles omöjligt att närma sig flamingos.
De minst skygga bland dem höllo sig på åtminstone tvåhundra
meters afstånd från jägaregruppen.

Försökte man att gå dem närmare, så gaf ögonblickligen
en af dem, hvilken tycktes stå som vakt, ett genomträngande
skrik från sig, och hela skaran svingade sig med larmande
vingslag upp, för att slå sig ned ostörda 200 meter längre
borta.

Som André hade kommit till den öfvertygelsen, att deras
vaksamhet icke kunde missledas, kunde han icke längre
hålla sig.

Han tog sin bössa från axeln, lade an, och att trycka af
var ett ögonblicks verk.

»Nå, det var vackert!» utbrast doktorn. »Ah, min käre
herr André, ett skrämskott skulle bara fattats oss.

En af de vackra luftseglarna hade verkligen träffats af
kulan, som den träffsäkre skytten sändt den, tumlade om i
flykten och föll flaxande ned i sjön.

Galamundos skrattade däråt, men det föll icke någon af
dem in att fiska upp det stolta bytet ur vattnet.

»Ah, go' vänner, om ni ä' rädda för vattnet, så behöfva
ni bara säga det! Vänta, så skall jag visa er, hur man hoppar
på hufvudet.

Så sägande, stod Fritz redan i begrepp att låta sina ord
efterföljas af handling, då en befallande vink från Seluko
afhöll honom därifrån.

Och det var sannerligen på tiden. På några och tjuogo
ställen började plötsligt den förut lugna vattenspegeln att röra
sig och i detsamma såg man lika många rysliga gap dyka
upp, hvilka med begärlig brådska skyndade fram till den på
vattnet flytande flamingon.

Ett af dessa gap vidgades, som om dess öfre hälft skulle

läggas tillbaka. Därpå smälde det samman igen med samma buller som när man slår igen ett koffertlock.

Flamingom hade försvunnit, och med den försvunno också dessa hemiska odjur, som så plötsligt hade upprört den majestätiskt lugna sjöns yta.

Det var krokodilerna.

»Det fattades bara!» utbrast Fritz. »Nej, nej, med bestar af den sorten har jag inte lust att täfla i simning! Tack så mycket, hedervärde Seluko! Det var faderligt gjort af dig och bevisar mig, att inte alla svarta kungar ha' lika svarta hjärtan som Bicondo's var. Såsom dethär gestaltar sig, min käre herr André, fruktar jag, att all våra möda är förgäfvad. Vi få nog inte i hela vårt lif skjuta någon stek åt oss af dessa fåglar, ty, om vi än träffas en eller annan bland dem, så skulle vi därmed endast fodra krokodilerna.

»Så tyckes det mig verkligen, svarade André, som något bragts ur fattning. Och inte vet jag heller, hur man här skulle kunna finna något medel att möta svårigheterna.

»Låt bara de svarta draga försorg om den saken!» inföll doktorn. »De ha' sannolikt inte för intet låtit oss öfvertyga oss om det fruktlösa i våra ansträngningar. Hvem vet, om de inte i sina säckar ha' ett medel till hands, som hjälper oss, där vår vishet slutar.

Ibrahim hade satt sig med underslagna ben i skuggan och blåste ut stora moln ur sin långa tobakspipa.

Seluko sträckte ut sig i sitt favoritläge, så lång han var, på magen, bredvid honom i gräset.

De tre hvita följde deras exempel, lade sig ned i skuggan samt afvaktade med nyfikenhet, hvad som skulle ske.

»Din bössa nyttar här till ingenting», sade nu slafhandlaren till André. »Men mina vänner skola fånga så många af dessa fåglar, som de vilja. Du skall få se det. I stället för en jakt skall det blifva två jakter.

Liksom uttröttad af att hafva spillt bort så många ord, förföll han åter i sin gamla, stumma orörlighet.

De svarta hade emellertid icke varit overksammas.

»Hvad tusan ta' de sig till där borta?» frågade sig Fritz. »Vilja de då kanske fånga flamingos på krok? Sannerligen, kroken kunde vara stark nog att fånga hajfiskar på,

och om flamingos bitta på deras bete, så blir jag väl kejsare i månan!»

De anstalter, som negererna gjorde, voro verkligen besynnerliga nog.

En af dem hade tagit fram en äkta hajfiskkrok, med tre skarpa, stålade hullingar. Denna blef fästad vid ett långt af aloëfibrer snodt tåg. En annan tog fram en af grisarna, stack upp det köttigaste af bakdelen på en af hullingarna och slungade sedan med all kraft detta bete, så långt han kunde, ut i vattnet.

Medan detta skedde tog en tredje och knep en annan af spädgrisarna duktigt vid öronen, så att den skrek och kved högt, ty den, som tjänade till bete, gaf icke något ljud ifrån sig. Uppenbart sökte den instinktmässigt genom envis tystnad att undgå faran, som den förutsåg.

Och detta grisskrik förorsakade en omedelbar verkan.

Liksom förut omkring flamingon, bildade sig genast en fruktansvärd krets omkring den i sjön utslungade grisen.

Med till hälften öfver vattenytan uppdykande kroppar kommo krokodilerna från alla sidor, med lystna blickar och gapande svalg och läto därvid sina sågliska tandrader klappa mot hvarandra.

Den, som vid detta förfärliga anstormande var främst, påskyndade sin fart med ännu ett häftigt hopp och slukade i en enda bit grisen och kroken.

»Ack, den stackars grisen!» utbrast Fritz tröslöst. »Den var så nätt med sin lilla rosennos och sin spiralvidna svans!»

Men förgäfves sökte det glupska odjuret genom flerfaldiga språng och vändningar blifva kvitt kroken, som huggit sig fast i dess gom.

Det blef lugnt och säkert dragit i land och därefter med stjärten fästadt vid ett träd.

Denna försiktighet är nämligen nödvändig, ty de slag, som djuret gör med stjärten, äro förfärliga.

Sedan detta var gjordt, blef det lagdt på rygg och sålunda bragt i ett för detsamma obekvämt läge, som gjorde det fullkomligt försvarslöst och ofarligt.

En galamundo skar nu utan alla omständigheter upp krokodilens buk efter hela längden samt tog ut mage och in-

Nu började doktorn vickla maskens frisväfvande del om en käpp och fortsatte långsamt och försiktigt utdragningen och upprullandet.

älfvor, som, efter det de blifvit behörigen rengjorda, blåstes upp med luft. Ryggsköld, hufvud och fötter gjordes rena från allt kött, fyldes med sand och lades i skuggan.

Ibrahim och Seluko åsågo allt detta, och fröjdade sig däråt. Européerna kunde icke förstå, hvad detta skulle nytta till och voro mycket nyfikna.

Fritz var nästan helt förvirrad af förvåning.

»Men flamingos!» sade han upprepade gånger. »De vilja väl inte begära, att vi skola äta detta vidriga krokodilkött, som luktar bara muskus? Nej, jag tackar mjukast?»

»Tålmod, min gosse!» mumlade doktorn, som var särdeles road af detta talesätt. Jag vet ju heller inte, hvad det skall blifva af det här, men det intresserar mig högeligen.

Det förfarande, som vi här lärt känna vid fångandet af den första krokodilen, upprepades omkring tjugo gånger. Efter två timmars förlopp hade man ett förslag af tjugo urrensade ryggsköldar m. m., som lägo till torkning, och de uppblåsta inälfvorna hängde på snören och började blifva pergament-artade.

En timmas tid användes nu till hvila. Klockan var nu omkring tio. Solen sände obevekligt sina heta strålar ned, och sjön låg åter lugn.

I hela naturen tycktes allt lif vara utdött. Krokodilerna lägo i djup sömn, somliga liksom strandade på den fuktiga stranden, andra liksom knotiga trädstammar flytande på vattenytan. Och — otroligt nog — flamingos tyckts dragna till dem i stället för att frukta deras närhet. De styltade fram nästan mellan deras klor, dock alltjämt beredda på att hålla sig på behörigt afstånd från deras gap, och hvad som i synnerhet förvånade våra vänner, de tycktes icke vara rädda att sätta sig på krokodilryggarna, för att där hvila sig.

Med den långa halsen instucken under vingen och den ena foten dragen upp under buken samt hållande sig i jämnvigt på den andra, sofvo de bekymmerslöst på dessa nyckfullt valda fågelpinnar.

Detta var just den stund, som jägarna afvaktat.

Tjugo negrer, fullständigt nakna, togo hvar sin säck, i hvilken de inlade sina knifvar och ett halft dussin en fot långa och i båda ändar tillspetsade klossar af hårdt trä.

Ryggsköldarna tömdes från sanden och de uppblåsta inelfvorna inlades i sandens ställe.

Därpå kröp en af karlarna genom den alltjämt gapande öppningen och intog sin plats så, att de uppblåsta inelfvorna lågo rundt omkring honom, något som gjorde att karlen kunde därigenom med sin krokodilhud hållas flytande i vattnet. Därpå stack jägaren, nu med kroppen fullständigt inhöljd i krokodilhuden, sina händer in i framfötterna, hvilkas första led blifvit afhuggen och lämnade fingrarna fria för rörelse, alldeles såsom riddarnes järnhandskar under medeltiden.

Buköppningen hopsyddes nu med bindgarn af aloefibrer, öfverdraget med guajakharz. Till slut sattes ett äkta krokodilhufvud på hvar och en af dessa krokodilkarlar, för att med säkerhet missleda de två- och fyrbenade sofvarna på sjön.

Sedan alla dessa förberedelser afslutats, blef hvar och en af dessa människo-krokodiler lastad på fyra starka skuldror och burna ned till vattnet samt flottgjorda.

»Nå, sannerligen, utbrast Fritz, som i egenskap af passionerad amatör och kännare i rodd- och seglingssporten plötsligt greps af gamla minnen och icke kunde hålla sig i styr längre, — alldeles som när man sätter båtarna i sjön! Men hvad tusan tänka de nu göra, utklädda till krokodiler?!

»Du hör då aldrig upp med frågor och prat! Tålmod bara, du otröttlige pladdersnut! svarade doktorn honom.

Den sällsamma lilla flottan hade satts i vattnet på det ställe, där floden mynnade ut i sjön, och snart dref den ut midt i sjön. Jägarne, som drefvos af strömmen, styrde kursen med sina händer och kommo så midt in bland krokodilerna, utan att, tack vare deras förklädnad, väcka misstroende hvarken hos dem eller de på deras fjälliga ryggar sofvande flamingos.

Den förste, som kom in bland de sofvande, var en gunstling till Seluko, en viss Kuwané.

Snart fann han ögonblicket gynnsamt. Han lyfte upp hufvudet något, stack armen öfver vattnet och i ett nu hade den sluge räfven en af de befjädrade drömmarna, som i stolt trygghet vaggade sig eller snarare lät jagga sig på en äkta krokodils rygg. Han hade fattat fågeln vid benet, och innan

den hann utstöta något skrik, hade han dragit ned den under vattnet, vridit om hans hals och stoppat honom i säcken, som af knifvens och ebenholzklossarnes tyngd hölls ner i vattnet. Här låg fågeln som i en jagtväska.

»Nej, sådana ärkeskälmar!» utbrast Fritz helt förundrad. »Nå, det är då sannt, att i ränkor ha de icke sina likar. Det kan man kalla väl utfunderadt.

Och förtroligt vändande sig till Seluko, fortfor han:

»Du låter ditt folk taga flamingos från presentertallrikar. De andra följde Kuwanés exempel och täflade däri, och med samma framgång, så att de snart samlat mycket jagtbyte.

Allt fortgick sålunda lyckligt en lång stund

Men med ens började några bland krokodilerna, sannolikt de erfarnaste och visaste ibland dem, att finna de främmande inkräftarnas beteende misstänkt.

Det oförklarliga försvinnandet af den ena flamingon efter den andra gjorde dem uppmärksamma, och de började oroliga och hotande kretsa omkring jägarna.

Så snart dessa sågo sin list upptäckt, beredde de sig till slaktning.

Flamingojägarna fattade med ena handen sin knif, medan de med den andra höllo i beredskap som försvarsvapen en af träklossarna. I ett ögonblick hade de rifvit upp buksömmen och så mycket befriat sig från sitt omhölje, att de obehindradt kunde röra sig i vattnet. Nu var ändamålet uppnådt, jagten hade gifvit rikligt med byte, nu gälde det att verkställa återtaget till stranden, där åskådarna väntade dem.

Utan att lämna sina siminrättningar, som de sköto framför sig som rörliga barrikader, kastade sig jägarna nu midt in bland sina fiender, hvilka lika lystna efter svart människokött som björnar efter honung, med vidöppna gap kommo emot dem, under det de piskade i vattnet med sina stjärtar.

Men man skulle misstagit sig bra mycket, om man skulle trott att någon neger lät dem hålla måltid på sig.

Med en förundransvärd skicklighet stucko negererna träklossen lodrätt in i krokodilernas gap och plaserade den där mellan tungan och gomen, så att när odjuret skulle tillsluta gapet och efter sin beräkning trodde sig ofelbart hugga af

den oförsigtiges arm, trängde tråklossens båda spetsar djupt in i öfver- och underkäke och satte sig så fast i gapet att djuret hvarken kunde öppna eller tillsluta det.

Denna manöver blef utförd utefter hela stridslinien, och man såg snart odjuren vrida och vända sig förtvifladt, pustande som blåsbälgar och farande åtskilda åt alla håll, utan att försvinna från sjöns yta, emedan de vid dykning hotade att kväfvas.

Visserligen aflopp denna kamp icke utan en eller annan hudrispa för somliga af jägarna, men ingen af dem saknades vid inställelsen, när de, belastade med rikt byte, kommit till stranden.

Öfver femtio flamingos hade blifvit bytet vid denna sällsamma jagt.

Nu återstod blott beredandet af måltiden..

Hela truppen med Seluko och Ibrahim i spetsen vände nu oförtöfvadt tillbaka till byn.

När man såg dessa människor komma pustande och svettiga, så att de formligen hade ett dammoln omkring sig, hade kunnat tro, att de voro på flykten, och dock fanns det ingenting annat, som dref dem till brådskan, än begäret att så snart som möjligt få förtära de med så mycken möda förvärfvade läckerbitarna

Våra tre vänner förbannade denna obegripliga rusning. De pustade och stönade bakom de glupska karlarna och kunde icke förstå, huru människor på ett så öfvermåttligt, ja djuriskt sätt kunde hylla buken som sin gud.

Knappast anlända till byn och sedan de läskat sig med en behörig dryck sarghoöl, den mest vanliga drycken hos folken under ekvatorn, förvandlade sig våra jägare till kockar.

Den ena skyndade sig att gräfva djupa gropar, bestämda för den brinnande veden, öfver hvilken, sedan den förkolnat, stekarna skulle anrättas.

De andra samlade vissa aromatiska örter, som skulle tjäna till att gifva steken en särskild välsmak. Ceremonielet vid beredningen af denna rätt sträckte sig till och med till veden, som andra anskaffade, staplade upp och som, för att

den skulle vara den fina rätten värdig, skulle vara af särskildt slag.

Stammens förnämsta kock, eller snarare hans majestäts lifkock, tog den ena flamingon efter den andra, ryckte ut dess tunga och lade den åsido. Därpå knäckte han med ett kraftigt slag skallen och ränsade skickligt ut hjärnan, liksom en apa ränsar kärnan ur en nöt, och lade den i en urhålkad kurbits.

Den urtagna hjärnan hoprördes därefter till en tjock deg, som han därefter tillsatte med lika mängd myrägg, som hade en form och storlek som riskorn. Genom långvarigt omrörande och sönderrifvande gjorde han af det hela en likformig deg, och denna blef späckad med de tjocka, köttiga flamingotungorna medelst ett litet stekspett.

Han delade nu denna deg i fyra likformiga delar och lade hvar och en af dem mellan ett par gorillahänder, som hopbundos, så att det såg ut som om de fasthöllo degen mellan sina fingrar.

Hvarje af dessa par händer ombands därefter flerdubbelt med blad.

Under tiden hade kiselstenar glödgats med välluktande trä, som de svarta kökspojkarne hade anskaffat. På dessa kiselstenar lades nu steken och tilläcktes med kol och het aska samt fick så stekas i två timmar.

Alla dessa tillrustningar väckte äckel hos Fritz, som icke bemödade sig att förhemliga det.

»Hvad säger ni nu om det här, herr André? Jag måste tillstå att det förefaller mig vidrigt. Uppriktigt sagdt, så har jag också ätit åtskilligt i mina dar, men om allt halsbryteri i går och i dag inte skulle ha annat ändamål, än att traktera oss med en så'n där ragout, så äro sannerligen möda och fara illa bortkastade.»

»Det är väl ändå ännu en fråga, min vän. Jag är öfvertygad att det skall smaka oss utmärkt bra.»

»Hvad? Dessa aphänder, dessa tassar af —

»Ja, af gorillan.»

»Bah, med dessa blåroda tungor och denna hjärn- och myräggsdeg! Nå jag betackar mig!

»Ah, du kräsne läckergom!» utbrast doktorn. Har då skeppskorparna så skämt bort gomen på vår matros, att han visar tänder, när hans majestät Seluko bjuder honom ett äkta romerskt kejsarmål?»

»Ett romerskt kejsarmål? Aha! Jag har verkligen ännu icke mycken erfarenhet af alla romerska kejsare. Jag är inte intim med dessa höga herrar, för öfrigt kunde deras passion för dylika rätter svårligen bidra till att höja dem i min aktning. Och om, såsom jag inte betviflar, vår kung hemma i Sverige skulle dela sin smak med dem, så förblir han i mina ögon icke mindre en äkta kung och det fullkomliga idealet af all forndomtima makt och härlighet.»

»Bravo, matros! Det är taladt ur ett äkta svenskt bröst, som öfver allt och gärna påminner sig konung Oskar den Andre. Men därför skola vi inte förgäta, att vi här äro hos galamundos. Du kan skatta dig lycklig, att det blir dig besparadt att äta människokött med dem. Om det händelsevis hade funnits något olyckligt offer till hands, så hade det sannolikt fått lämna steken till gästabudet, och du hade, om du blifvit inbjuden därtill, endast med fara för ditt eget lif kunnat vägra att deltaga däri. Du har själf erfarit, huru helig gästvänskapen är dem och hvilka offer de äro i stånd att bringa, för att efter deras begrepp uppfylla gästvänskapens bud. Men lika obevekligt hämnas de sårandet af densamma från deras gästs sida, och ett sådant sårande, och det ett skymfligt, skulle de se i försmäendet af deras mat. Om jag således på förhand ville reta din gom med utsikten till ett romerskt kejsarmål, så hade detta sin goda grund. För öfrigt tror jag att måltiden skall blifva verkligen läcker. Beredningen rättfärdigar fullkomligt denna tro och intet af innehållet kan afskräcka oss att åtminstone våga försöket. Gifve blott Gud att vi icke måtte få upplefva något värre vid Seluko's hof. Sådana fester och den därpå följande drycken-skapen medföra ofta rysliga scener. Att hindra dessa eller att förbättra dessa människoätare är för en europeisk gäst omöjligt, hvarje inblandning från hans sida skulle oräddbart hafva till följd hans eget fördärf. Att utan deltagande se på och låta ske ställer emellertid stora fordringar på själfbehärsknigen.

»Så skulle således det romerska kejsarmålet blott vara ett lockbete. Nå, då är jag ändå glad, att jag inte genast tog det så allvarsamt. Men hvad min själfbehärskning beträffar, så skola herrarna blifva belåtna med mig, det lofvar jag er.»

»Det är hufvudsaken. För öfrigt har det sin fulla riktighet med det romerska kejsarmålet. Vitellus i gamla Rom lät med stora omkostnader skicka sig flamingotungor och hjärna från Lydien, och med undantag af helt små afvikelser blefvo de tillredda alldeles som dessa här och utgjorde en rätt, som hans gäster slickade sig om fingrarna efter. Till bordsnjutningarna hos denne gamle läckergom hörde äfven en rätt af några tusen näktergalstungor, sockrade med diamantstoff. Men låtom oss lämna den gamla historien, så mycket mera, som jag ser att galamundos musikanter samla sig där borta. Jag håller vad om, att man förbereder en öfverraskning.

»Sannerligen, nu börja de ju spela. Tshing, bum, bum! Inte så illa! Nästan som vaktparaden och åtminstone inte ett sånt där helfvetslarm som hos osyébas. Låtom oss raskt gå och se, hvad som är å färde.

Medan steken tillagades, hade Seluko, som med största uppmärksamhet utöfvade gästvänskapen, låtit föranstalta en särskild förlutelse åt sina gäster. Våra vänner skulle njuta af ett dramatisk uppförande. Ja, ja! Det handlande om ingenting mindre än en teatralisk föreställning i Ekvatorialafrika. Det tycktes som om det nu en gång var bestämdt att vår Fritz på sin resa omkring världen också skulle få upplefva hvad sällsamt som fanns.

»Nej, det är då alltför vänligt! Sannerligen, denne Seluko är en präktig karl och en helt annan än den där Bicondo — Gud vare honom nådig!

»Man skall inte berömma dagen före aftonen och inte fälla omdöme efter ett lockande sken.»

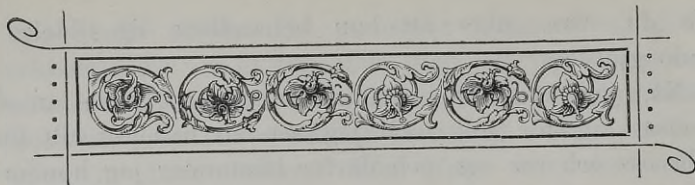
»Men doktor, Seluko kan ju inte alls jämföras med Bicondo! Han är ju uppmärksamheten själf, jag skulle nästan vara frestad säga, älskvärdheten själf. Jag tror inte heller, att han är människoätare?»

Önska dig bara inte, ett ensam falla i hans händer, då

kunde du vara säker att han behandlade dig alldeles som Bicondo gjorde.»

»Nå, jag kan inte bedöma honom annorlunda, än sådan han visat sig för mig, och jag ser, att han gör allt för att skydda oss och roa oss, och därför berömmar jag honom och vill gärna låta honom roa mig.»

FJORTONDE KAPITLET.

På teater hos människoätare.

Fritz var alldeles förtjust. De stodo framför en hydda. Ett i midten deladt förhänge, som var veckadt uppifrån och ned, tillslöt ingången. Det behöfdes icke mycken fantasi till att föreställa sig en teatar där bakom.

»Och allt detdär är inte alls illa anordnadt!» sade Fritz med en slags kännarmin.

Han såg för tillfället allting i rosenrödt.

»Ser ni bara, icke ens ridåen fattas, och här är buffeten med krus fulla af öl och filmjök! Och allt gratis! Sannerligen, med undantag af garderoben, och vaktmästaren som lånar ut kikare, är det en fullständig teater.»

André hade iakttagit skarpare. Han uraktlåt icke att öppna ögonen på sin unge vän.

»Se bara litet närmare på denna teater, som du så harmlöst kallar den. Ser du inte människoskallarna grina emot dig där under tröskeln och vid båda sidor högar af människoben? Det är ingenting annat än den hydda, där de förfärliga människooffren utföras och där de ännu förfärligare fester firas, som åtfölja dem.

Ibrahim hade infunnit sig. Han förde nu de tre europeerna till hedersplatserna, tätt bredvid den högst enkla, men som vi genast skola närmare erfara, helt visst lika öfverraskande orkestern.

De åt hedersgästerna reserverade platserna voro lika höga som tabouretter. Det var ebenholzblock, öfverhvälfda med en hvitaktig, glänsande, stor och afrundad knapp. Våra vänner gjorde först sednare den förfärliga upptäckten, att de sutto på människoskallar.

Blott omkring tolf personer hade äran intaga sådana sittplatser; de öfriga fingo sitta på oxskallar, hvilkas horn tjånade som armstöd.

Några dekorationer funnos icke; naturligtvis lika litet några ljusramper, ty där spelas alltid endast om dagen. Platserna utgöra en enkel parterr tätt framför scenen.

Ibrahim, som alltid rökande ur sin oskiljaktiga pipa med det långa jasminkaftet, låter nu André få några allmänna förklaringar öfver det skådespel, som skall gifvas.

»Dessa folk, sade han, känna icke till några skådespelare; rollerna spelas af kungen och hans högsta förtroendemän. De stycken, som framställas, behandla någon minnesvärd tilldragelse från kriget, jagten, eller ur kungens lif. Tal, sång, isynnerhet körsång, pantomin och dans aflösa hvarandra eller ega rum samtidigt. Det melodramiska elementet framträder. Kvinnorna äro alldeles uteslutna från föreställningarna, såväl i egenskap af framställarinnor som såsom åskådarinnor; dock ser man dem nyfiket tränga sig in bakom de för männen afsedda åskådarplatserna. Men betrakta och hör själf; just nu börjar föreställningen.

I detta ögonblick öppnades ridån och samtidigt började orkesterns prestationer.

Det var den för våra vänner välbekanta Sarostroarian: »I dessa helga hallar», som de till sin icke ringa förvåning fingo höra, ehuru fördärfvad genom oharmoniska och orena toner, men dock igenkänlig. Dånande pukslag blandade sig däri. De utförande konstnärerna voro två mohrer af renaste ebenholzsvartä färg. Den ene satt vid venstra sidan af scenen och hade sin puka mellan sina knän; han slog löst därpå, som om det gälde att spränga trumskinnet. Den andre, till

höger; låg på knä framför en fyrkantig låda, som icke var något annat än ett positiv. en gammal, förfärligt förstämd »lirumkass.»

Ibrahim hade för omkring tio år sedan vid slafhandel öfverlåtitt detta instrument åt Selukos företrädare, som icke hade nog kunnat förundra sig däröfver. Virtuosen bakom det samma vred med verklig lidelse på svigeln och tycktes därvid vilja låta förstå, att han kände hemligheten att frambringa toner därur.

Men hvad försiggår på scenen?

Dramat föreställer, huru den nuvarande kungen, Seluko, kom på tronen.

Hans företrädare, som hette Solivan, hade blifvit störtad från tronen af Seluko, hvilken, sedan han stuckit ut ögonen på honom, hade underkastat honom samma behandling som Bicondo velat använda mot våra tre vänner.

Historien förmäler icke, om den olycklige Solivan blifvit äten eller icke. Det är mycket troligt, och sannolikt prydde eller rättare sagt innehade hans skalle en af hedersplatserna framför scenen.

Framställaren af Solvians rol, syntes till höger från publiken sedt. Han var omgifven af sitt hof och uppträdde i kunglig skrud. Ett diadem af glaspärlor prydde hans panna och en röd scharlakansmantel var kastad öfver de bländande hvita underkläderna.

Från högra sidan af scenen inträdde en trupp nakna karlar, beväpnade med lansar. Deras anförare hade i stället för alla kläder omgjordat länderna med säf, hvarur en stor, skarp knif blänkte fram, och omkring hans hals hängde den afslitna ändan af ett rep.

Det var Seluko.

Denna scen framställde hans ankomst den gången, då han, sedan han försålts till slaf och redan var på väg till det land, där han skulle arbeta under piskslagen på en plantage, plötsligt hade återvändt.

Han hade sprängt sina fjättrar.

Den moderna svarte Spartacus är rasande; han knyter näfven mot tyrannen och rigtar häftiga frågor till honom.

Denne, synbarligen af mildare sinnesart, svarar med lug-

nande ord på vredesutbrottet, halft taladt, till hälften sjunget, på ett släpande, utdraget sätt, och bjuder gästvänligt honom och hans trupp på med palmvin och sarghoöl fyllda krus.

Seluko kastar sig med en begärlighet utan like öfver de fyllda krusen. Hans följeslagare följa exemplet och slicka sig därefter med apaktig djuriskhet om läpparna.

Det tycktes verkligen, som om magen icke kände tacksamhet och den gjorde sig icke heller märkbar hos drinkarne; ty orden föllo allt häftigare och åtbörderna blefvo allt mera hotande.

Druckenheten börjar gifva sig tillkänna.

De svarta komedianerna glömma fullkomligt publiken och råka allvarligt i ondska mot hvarandra. Skymford och förbannelser hagla hit och dit. De svinga vredgadt sina vapen och därvid drickes oafbrutet vidare.

Nu sjunges det och vilda danser uppföras. Åskådarna äro förtjusta.

Seluko, som tyckes fullständigt drucken, går emot kungen, som befinner sig i samma tillstånd, rycker diademmet från hans panna och sätter det på sitt eget hufvud.

Den stackars Solivan gör knappast något motstånd,

»Tusan också!» utbrast Fritz. »För dem börjar det blifva varmt!»

Blifven djerf genom strafflösheten, rycker Seluko med en vild åtbörd den röda kappan af kungen och kastar den öfver sina egna axlar samt bröstar sig däri med betjäntaktig oförskämndhet.

»O ve! Om du håller till godo med det, så är du förlorad!» utbrast Fritz ånyo.

Solivan tycktes vara af samma åsigt. Han försöker energiskt motstånd och tillkallar sina trogna för att afvisa den oförskämde, och dessa komma framskyndande.

Upprorsmakarna förbli dock å sin sida icke överksamma och samla sig omkring sin anförare. Så är allt på scenen deladt i två fiendtliga läger. Lansarna svängas hotfullt, det skrikes af alla krafter; de stå i begrepp att öfverfalla hvarandra.

Då ljuder en dof trumhvirfvel. Tambouren slår till marsch.

De båda fiendtliga hoparna blanda sig om hvarandra, draga hit och dit, genomkorsa hvarandra, icke vildt, utan i god ordning; därvid framsnöfla de obegripliga ord. Nu snurra alla om hvarandra i cirkel, nu hvirfla de om under vilda hopp och därpå stå alla orörliga, som om de voro fasttrollade, tills de på sina anförarens tecken i ett nu och i tadellös ordning ställa sig åter i två läger.

På en sådan ansträngning måste man dricka. På de tömda krusen följa andra nyfyllda. Mängden af den förtärda drycken är rysningväckande.

Alla skådespelarna äro nu alldeles gråa. Det är skada, ty de hafva ett minspel och åtbörder, som äro så uttrycksfulla, så sanna, att de verka gripande och öfverhufvud taget icke kunna återgifvas trognare.

Nu framställes striden, och deltagarna rusa med vilda språng på hvarandra. Deras skrik är bedöfvande för europeiska öron, men verkar hänförande på infödingarna.

Säkerheten i deras rörelser är i högsta grad förvånansvärd, och man förstår icke, huru de kunna stöta med lansar och knifvar bland detta människohvimmel, utan att såra hvarandra.

Håren reste sig på våra vänners hufvuden.

»Om blott allt vore lyckligt och väl öfverstådet!» mumlade Fritz knappt hörbart.

Antingen det nu var den dramatiska begåfningen, som hänförde honom, eller var det förbrytarmod, som drycken skapen plötsligt uppväcker i många naturer, kort och godt, knappt hade Fritz tänkt sin fromma önskan till slut, så kom Seluko så in i sin rol, att han med lansens bokstafligen spetsade fast Solivanframställaren genom låret och träknubben, som tjänade honom till thron.

Blodet sprutade fram och det arma offret började tjuta jämmerligt.

Då var det, som om Seluko hade fullkomligt tappat hufvudet.

Han kastade sig på honom och skar upp magen på honom.

Den olycklige utstötte ett uppskakande skrik och föll omkull. I ett nu störtade sig alla, vänner och fiender, som hung- riga vargar öfver honom och slet honom i stycken.

Blodet stänkte ända bort bland åskådarna.

Våra tre vänner hade farit upp från sina platser, som om de stungits af huggormar. De voro alldeles utom sig. De ville kasta sig emellan offren och odjuren

Ibrahim hindrade dem emellertid och sade åt dem med sitt djäfvulska skratt samt gjorde dem begrip, att de på sin höjd kunde vänta sig samma öde.

För öfrigt var det länge sedan för sent. Hela uppträdet hade varat på sin höjd fem minuter.

Detta var föreställningens slut.

Det tragiska slutet med sitt raska förlopp hade väckt de infödda åskådarnas hänryckning,

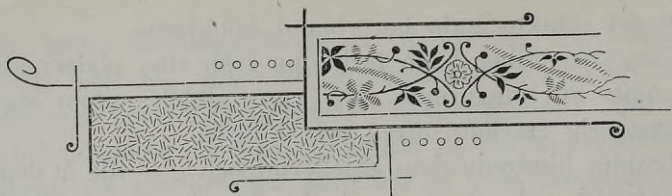
Entusiastiskt skrik höjde sig, och hänförelsen hotade att bryta ut i en rasande bifallsstorm.

Men just i detsamma kom lifkocken och tillkännagaf, att hans majestäts taffel var serverad.

Fritz var rasande.

»Det fattas mig bara, att jag skulle äta flamingotungor och gorillatassar tillsammans med dessa skurkar!

FEMTONDE KAPITLET.

Festmåltiden hos kung Seluko.

Endast med knapp nöd lyckades det doktorn att genom påminnelser, om det löfte, Fritz gifvit dem, samt några sarkastiska bemärkningar öfver hans på förhand yttrade, förhastade omdömen, bringa Fritz att gifva efter.

Ibrahim befallde för öfrigt att alla tre skulle deltaga i måltiden, som om ingenting hade förefallit, i motsatt fall riskerade de, att han icke vidare kunde skydda dem.

Så begaf man sig till taffeln.

»Det kan inte hjälpas?» sade doktorn. Jag förutsåg verkligen, att vår själfbehärskning skulle blifva stäld på ett hårdt prof. Den som en gång vill resa bland dessa folkstammar, måste hafva starka nerver. Jag är egentligen mycket missbelåten med mig själf, att jag ett ögonblick kunde förlora min lugna öfverläggning. Vi kunna ju icke ändra tusenåriga seder och bruk, och allt hvad vi böra sträfva att uppnå, är att icke själfva blifva uppätta af dess kannibaler.

Måltiden egde rum ute i det fria på en tätt beskuggad plats.»

Vid sidan om Seluko satt Ibrahim, och midt emot dem våra tre vänner. Dessutom befunno sig i samma grupp

Kuwané, denne Seluko's gunstling, som vi hafva sett utmärka sig vid flamingojagten, äfvensom galamundos båda högsta förtroendemän.

Ankaret sänktes ned, och piratanföraren afhög själf ankartåget.

Alla de öfriga gästerna och deltagarna sutto tillsammans i särskilda grupper.

Medan dessa förtärde gorillorna, blefvo gorillatassarna serverade för kung Seluko och hans hedersgäster.

Anblicken af denna rätt var allt annat än inbjudande.

Af den två timmars stekningen hade den svällt upp, och genom de förkolnade bladen, som tjänade till omhölje, stucko flamingotungorna fram som spjut, så att det hela var förvillande likt en sammanrullad igelkott.

Dock tycktes det, som om man icke fick bedöma rätten efter dess yttre, ty knappast var bladomhöljet fullständigt aflägsnadt, förr än en högst förförisk doft strömmade fram därur.

För våra vänner var emellertid anblicken verkligen ryslig. Tassarna liknade fullständigt människohänder. Fritz tillslöt ögonen, ty han kände sig nästan illamående. Därvid försökte han, för att icke väcka anstöt, taga så mycket mod till sig som möjligt.

»Som doktorn har sagt, det kan inte hjälpas, det måste ätas, sådant det befinner sig framför oss. För öfrigt är det ju, Gud ske lof, också bara utseendet! Jag vill inte tänka på det, om jag möjligen ännu i morgon skulle vara deras gäst och pseudo-Solivan serveras i stället för detta surrogat för människostek! Mod därför! Jag har ju själf skjutit gorillan. Och någon missledning är inte möjlig, jag har ju med egna ögon sett allt tillredas. Och hvad de öfriga ingredienserna beträffar, så finnes det ju i själfva verket icke något äckligt däri. Jag skall för en gångs skull låtsas, som om jag inte hade några ögon, och endast rätta mig efter näsan.

Så tänkte Fritz och mumlade det för sig mellan tänderna. Därvid ryckte han af ett stycke och förde det till munnen.

Ah, för katten, ingen kötträtt hade kunnat vara mörare, saftigare och smakligare!

Lukt och smak försonade honom till den grad med de kannibaliska minnena, att han helt förstulet hviskade till doktorn:

»Det är sannerligen inte att undra öfver, om dessa karlar tycka om det.»

»Ack nej, det är verkligen en riktigt delikat rätt.»

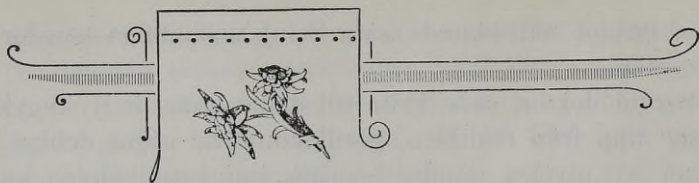
Och Fritz gaf sig på sina gorillatassar, som om det gällt att äta inkokta svinfötter.

Doktorn, för hvilken det för öfrigt alls icke var något nytt, och André, hvars mage icke visste af några fördomar, uppfylde, om än utan entusiasm, dock med all anständighet hvar och en sin uppgift vid denna måltid, så att de tres beteende

icke på något sätt kunde såra Selukos ömtåliga känslor för gästvänskap.

»Ser ni doktor, sade Fritz till denne, när de lyckligt hade rest sig upp från måltiden, gorillaköttet är något delikat och jag kan så mycket mindre begripa, hur kannibalerna kunna vara så begifna på neger- eller öfver hufvud taget människokött, då det ju dock i deras skogar hvimlar af fyrhändingar af detta slag och de blott behöfva gå dit och skjuta en och annan. Gud, när jag nödgas tänka på, att de i morgon skola med samma begärlighet gifva sig på det olyckliga människoffret från idag! Det är sannerligen en lycka för oss, att våra fyrtioåtta timmar äro förlupna här och att vi sålunda med Guds hjälp kunna draga vårän färde öfver bergen.»

SEXTONDE KAPITLET.

En orm!

Vi finna Ibrans karavan åter på marsch. Sedan han genom en två dagars rast och omtänksam förplägning vetat stärka sin människovara så mycket, att anträngningarna för att uppnå kusten icke kunde utöfva något inflytande på varans värde, hade slafhandlaren, alldeles som han på förhand hade bestämt, brutit upp morgonen efter festmåltiden hos Galamundos och sin vän Seluko samt dragit vidare i små dagsresor.

Ibrahim var, som han själf sade om sig, en god herre han skonade sina slafvar, förplögade dem väl och sökte med omtanke förskaffa dem all möjlig lättnad. Lika bra som en hästhandlare öfvervakar sin vara, lika bra vårdade han med oafåtlig omsorg sin människohjord. Han var en verklig köpman. Förfärliga; ovärdiga handel, som européer icke blygas att deltaga uti!

Snart skulle hjorden vara inlastad. Portugiserna, som, enligt hvad kommandanten Cameron säger om sin resa genom Centralafrika, moraliskt äro medskyldiga i människohandeln, skulle som vanligt blunda, medan inskeppningen försiggick. De skulle skamligen stoppa i sin ficka vinsten, som skulle

falla på deras lott af det belopp, som den ovärdiga handeln inbringade.

De raskt på hvarandra följande tilldragelserna och det sanningstroga berättandet af så många utomordentliga händelser, som icke upplefvas af hvar och en afrikaresande, hafva hittills knappast gifvit oss tid att för läsaren närmare redogöra för de geografiska förhållandena.

Nu, medan karavanen långsamt men säkert närmar sig målet, finna vi under det ostörda förloppet af de särskilda dagsmarscherna tillfälle att kasta en blick på kartan.

Den resa, som vi här skildra är visserligen i många hänseenden för oss europeer en upptäcktsresa. Den enkelt sanningsenliga berättelsen erbjuder ju läsaren så mycket nytt och oväntadt angående terrängförhållandena, växtdjur- och människolif samt kultur, seder och bruk, emedan just dessa landsträckor i det stora hela först för helt få år sedan öppnats för europeerna.

Men dock skola vi på en god, ny karta öfver Ekvatorialafrika kunna följa hela det tåg, som våra vänner gjorde, ty det sträcker sig icke ut öfver gränserna för det redan vetenskapligt bekanta.

Taga vi 31:sta meridianen östlig longitud, om man räknar från ön Ferro, den 11:te, om man räknar från Paris, och följa den till söder om ekvatorn, där hvarest den korsar den första sydliga breddgraden, så finna vi på vår goda nya karta öfre Ogvone tecknad, Härifrån bröt karavanen upp och har, så vidt terrängförhållandena medgifvit det, nästan följande sagda meridian, dragit fem parallellgrader åt söder. Hela den tillryggalagda vägsträckan utgör alltså 75 geografiska mil eller 555 kilometer, hvartill man måste lägga omkring 25 mil till följd af krokvägar i östlig eller vestlig riktning samt markens stigning och lutning äfvensom markens växtlighet. Verkliga längden af den hittills tillryggalagda vägen skulle således utgöra omkring 740 kilometer.

Ända till femte sydliga breddgraden hade karavanen tagit sin väg längs efter åsar, som stå upptagna på kartan under namnet Nhari. Därifrån vände den sig i vestlig riktning åt kusten, tills den nådde en flod, som på kartan står angifven

med namnet Luisa-Loango, men af Ibrahim helt enkelt kallades »Floden».

Vid mynningen af denna flod skall slafhjorden inlastas ombord på ett fartyg, om hvilket man icke kan tala utan rysning.

Våra europeer äro icke i stånd att få någon närmare upplysning om denne »flygande holländare» från Ebenholzkusten, hvilken gäcker alla förhinderingsåtgärder och trots engelska och franska vaktfartyg, ostördt drifver sitt ofog.

Fartyget kallas helt enkelt »Skeppet», liksom floden kallas »Floden».

Den trakt, som karavanen för närvarande drog igenom, är rik på omvexling och utvecklar ekvatorialfloras hela skönhet och underbarhet.

Men de olyckliga, som af ett oförsonligt öde jagas bort från fosterjorden, hafva icke något sinne därför. Ju mera de närma sig sitt mål, så mycket slöare synas de; till och med deras klagovisor, som de emellanåt uppstamma i kör, förlora sin rytm och sitt uttryck.

Våra tre vänner däremot taga den lifligaste del i växtvärldens storslagenhet, underbarhet och rikedom rundt omkring dem och äro alldeles förtjusta däröfver.

Doktorn, den grundligt lärde botanikern meddelar sitt vetande. Alla dessa präktiga och ofta så sällsamma växter äro för honom gamla bekanta. Han nämner dem vid deras ofta egendomliga, men städse rigtiga, autentiska namn, hvilket emellertid ingalunda kan höja hans följeslagares beundran.

Fritz är alldeles förtjust, att hafva kommit in i detta för honom nya studium: efter fysiken nu botaniken! Sannerligen, hans nye lärare är af en helt annan sort och inte alls att att jämföra med hans förre, vaktmästaren hos Fricke.

Här prunkar oljepalmen i sin graciösa växt och med sina findelade blad af hvars scharlakansröda frukt palmoljan pressas, som i Europa numera finner så vidsträckt användning både till margarinsmör och till tvål-, såp- och ljustillverkning. samt påminde vår Fritz om »bicondotuggorna».

Där står jättekautschukträdet, hvars mörkgröna blad harmoniskt blanda sig med de vackert fransade på usnea.

Vidare papyrus, palmer, amomer, hvars täta eviga grönska

så vackert representera tropikskogens och ett oafbrutet fuktigt varmt klimats vegetation.

Här blanda sig thekavedträdet, hvars ved trotsar hvarje förstöringssätt, med phrynier eller silkesträden, fikonbuskarua och högväxande buxbom.

Därefter står Fritz med ens framför ett tätt buskage af ricinus samt underträd med deras violblå grenar, röda pepparbuskar, rökelsesträd, sandelträd, bassias, enbenholzträd, akajus, tamarisker och otaliga portulakarter. Här finner han phrynium rasisinum, hvars långa och tillika mjuka fina fransar af de infödda användas såväl att därmed täcka deras hyddor som att slå in deras maniokabröd i och att fläta korgar af.

Och mycket återstår ännu att omnämna! Den vilda betelpepparn, jatropha eller kräknötträdet, jordnöt- och silfverträdet, otaliga euphorbiaarter, ananas, bananer och pisanger, kassawa, af hvars rötter maniokabrödet beredes, sargho, majsen, murcina pruricans, de inföddas förskräckelse, till följd af den hårdnackenhets med hvilken denna växts hår, verkliga gaddar, tränga in i huden och sätta sig fast däri.

Alla dessa växter: träd, lianer, buskar, örter och gräs, dignade under bördan af frukter, prålade i sin blomsterskrud, eller bär, säd med mognande eller redan mogna korn, allt står i brokigt virrvarr och tyckes ömsesidigt trycka och vilja kväfva hvartannat samt bilda en tät och oerhörd markbeklädnad.

Noshörningen, röda och svarta buffeln, flodhästen, elefanten formligen försvinna i denna öfvermåttan rika växtvärld. De jaga därifrån efter hela svärmar jättestorkar, påfåglar, änder, bäckasiner m. m.

Ormarna äro mycket talrikt representerade, från boan, jätteormen till den gröna huggormen.

Af apor hvimlar det. De göra rysliga grimaser åt de resande och beledsaga denna hälsning med ett hagel af kokosnötter.

Särdeles ymninga äro de svarta aporna med hvitt kors, en liten grå apart, den stora babianen, vrålapan, schimpansen och många andra arter.

Man ser nog, att Fritz saknade icke ämne för betraktelser. Alla dessa växter och djur skulle icke blott till det yttre ur-

skiljas utan äfven noga kännas och klassificeras. Doktorn älskade metoden i undervisningen. Han ville att allt detta i naturens bok förvärfvade vetande skulle blifva välordnad och fruktbringande. Hans lärjunge gjorde för öfrigt verkligen öfverraskande framsteg.

— Ser du, matros, sade den utmärkte mannen till honom, jag önskar att du engång skall hafva lärt något. Man säger att ingenting bildar bättre än resor. Det är riktigt, men blott med det vilkoret, att man förstår draga nytta däraf. Du skall engång icke hafva gjort din världsresa förgäfvess, min gosse!

»Ack,» sade Fritz, »hvad jag är lycklig, att jag funnit er! Utan er kunde jag studera botanik framför kakelugnsbrasan. Ni vill således verkligen, att det skall bli en karl af mig engång? Gud, hvad jag gärna vill vara uppmärksam och göra mig möda att lära allt hvad ni säger mig! Hvarje växt och hvarje djur blir mig så mycket kärare och beundransvärdare, ju bättre jag lär känna dem.

»Det är rätt! sade André glad öfver det allvar, hvarmed Fritz fattade sin uppgift. För öfrigt, vet du, min vän, att du visar ett särdeles godt minne!

»Ja, ser ni, herr André, jag tror att det skulle kunna vara bättre; jag har hittills ansträngt det alltför litet. Ack, det är så angenämt att lära, när man har sådana lärare! Jag är så lycklig; det går — som af sig själf!

Stackars Fritz, snart skulle det icke gå så bra längre!

En morgon drog karavanen långsamt sin väg framåt. De stackars svarta släpade mödosamt sitt ok, under det de med klagande röst sjöngo en af sina visor.

Elefanten marscherade fri. De tre europeerna ville något leda sina styfnade ben och sprungo ett stycke väg.

Fritz sprang än till höger, än till venster om vägen, för att taga någon blomma, en frukt, ett bär eller en insekt.

Plötsligt utstötte han ett högt skrik.

»Hvad är det?» frågade doktorn.

»Något har stuckit mig i benet.»

»Låt se, fort!

»Ah, det lär väl inte vara något vidare — kanske en myra. Men nej — nej — det är värre. — Doktor — det

mörknar för mina ögon, jag mår illa, doktor, jag skakar af frossa.»

I ett språng voro doktorn och André hos honom.

»För Guds skull, hvad är det? Säg?»

»Nere på benet — det är som om köttet refs af —»

Han kunde icke säga mera. Han blef plötsligt kritblek, hans hufvud föll bakåt och hans ögon tillslötos. Han vacklade och darrade i hela kroppen. Han skulle utan tvifvel hafva fallit omkull, om icke André mottagit honom i sina armar.

Knappast två minuter hade förgått sedan Fritz utstötte det första skriket.

Hvad var då orsaken till detta förskräckliga och så plötsliga anfall?

Doktorn ryckte raskt af honom hans burnus.

»Olyckliga barn! utbrast han.

Styf som en koppartacka hängde en liten gul, knappt 40 centimeter lång orm fastbiten ett stycke uppe öfver knäet. Den hade bitit sig fast i Fritz' benkläder, hvars tunna tyg den genomstungit och hade bitit sig fast i köttet.

I bettet tycktes ormen hafva koncentreradt all sin kraft, och ingenting kunde förmå den att släppa sitt byte.

Dess afskyvärda ringar hängde styfva, orörliga ned till, alldeles som om djuret hade stelkramp.

Doktorn tog raskt upp sin starka pennknif, en äkta, bredklingad bowieknif. Han öppnade den något litet, så att klingan bildade en 45 graders vinkel mot skaftet, samt satte skaftet under den rysliga reptilens kropp och lät klingan smälla till.

Stjärten var med ett slag skild från ormens hufvud. Småningom öppnade sig käkarna, och hufvudet föll ned i gräset bredvid den ännu sprattlande ormkroppen.

Efter bettet kunde man endast se två små hål i huden, så stora som om de gjorts med en nålspets. Men däromkring visade sig redan en blåaktig krets af en species storlek.

Negrerna utstötte vid anblicken af den lilla gula ormen ett skrik af förskräckelse, åtföljdt af tecken till förtviflan.

Fritz tycktes dem vara ett dödens barn.

Bettet af denna orm gäller verkligen för oräddbart dödligt.

»Det stod så skrifvet!» sade Ibrahim, som kommit fram till dem, med kylig ton. »Er vän måste dö!»

Fritz hade redan förlorat besinningen och låg orörlig i Andrés armar.

»Doktor, rädda honom!» utbrast den unge mannen med nästan kväfd stämma.

»Rör inte upp er! Jag skall göra hvad jag kan.»

Med dessa ord hade doktorn fullständigt blottat stället. Han gjorde med sin knif ett korsnitt, så långt den blåaktiga ringen visade sig, och utan att besinna, att det förfärliga giftet kunde på stället blifva hans egen död, pressade han sina läppar på såret och sökte suga ut blodet, som icke kunde flyta fram.

Åter förgick en ryslig stund, under hvilken ingen bättring visade sig.

André visade samma oförskräckthet. Oaktadt doktorn icke ville tillåta honom det, pressade äfven han sina läppar på såret och hjälpte doktorn i hans bemödanden att suga ut blodet.

Hvad gjorde Majestät under tiden.

En stund hade han stått som träffad af slaget. Därpå hade han, liksom vid gorillajakten, velat säga något, men hade liksom då icke kunnat göra sig förstådd.

Öfvertygad om att hans bemödanden voro förgäfves, hade han låtit abyssinierna gifva sig hacka och spade samt gräfdde nu med rastlös ifver ett djupt hål i jorden.

Hvad skulle detta betyda?

Ville han gräfva en graf åt sin käre, hvite broder? Voro enligt hans mening alla de hvita människans ansträngningen förgäfves?

Doktorn hade icke något brännmedel till hands, lika litet hade han tid att glödga ett järn.

Han tog ur sin patronväska en patron, kramade den mellan fingrarna samt strödde och gned i krutet in såret.

Ibrahim rökte som vanligt sin pipa.

»Gif bit!» ropade doktorn till honom och ryckte nästan med våld pipan ur munnen på slafhandlaren.

Med spetsen af sin knif tog han af tobaksglöderna och lät dem falla på krutet.

Detta antändes ögonblickligen. Köttet blef svart och drog sig rynkande samman.

Den genom denna bränning ökade smärtan väckte för ett ögonblick Fritz ur hans vanmakt.

Den stackars ynglingen var likblek, han andades stönande och de krampaktigt hopdragna näsborrarna ville icke mera öppna sig. Hans blick var omtöcknad. Synbarligen låg han i dödskampen.

Negerynglingen fortfor med ifver att gräfva grafven.

Ännu en gång tycktes Fritz uppbjuda sina sista krafter.

Osammanhängande kom det rosslande öfver hans läppar:

»Doktor — herr André — det är slut med mig! Kölden stiger mig åt hjärtat. Jag känner inga plågor. — Det är skada — lifvet var mig så kärt — sedan jag funnit er. — Jag hade er båda så kära — och äfven min svarte broder. Tag er an honom — jag måste dö. — Adjö, ni vänner —

Med yttersta ansträngning hade han talat till slut, liksom en, hvilken vill tappert taga afsked af lifvet.

Hufvudet föll nu tungt tillbaka.

Doktorn och André stodo bleka, förkroppsligade uttryck af smärta.

Ibrahims abyssinier, hvilka alla tyckt mycket om Fritz, utbrusto i högt klagoskri, och till och med slafhandlaren böjde sig med uttrycket af sorg ned öfver den kropp, som redan såg ut som ett lik, samt mumlade med rörd stämma:

»Det stod så skrifvet!»

Då ljöd ett skrik, ett nästan öfvermänskligt tjut.

Den svarte ynglingen, som just slutat sin besynnerliga sysselsättning, kastade nu hacka och spade ifrån sig och pustande samt drypande af svett, sprang han fram och omfattade Fritz krampaktigt.

»Jag inte vilja, att du dö!» utbrast han.

Han lyfte upp sin väns kropp och med en styrka, som egentligen vida öfversteg hans krafter, bar han honom till det hål, som han gräft.

Majestät blottade fullkomligt det redan uppsvällande och svartblått blifvande samt som det tycktes med gult var underlupna benet.

Doktorn och André, båda rådlösa, åsågo hans beteende, så oförklarligt det än föreföll dem, utan att hindra det. Ja, det tycktes som om det försatte dem i en viss förväntan.

Deras tankar, i hvilka de icke mera funno någon hjälp,

uppreste sig mot tanken på absolut obotlighet. De hade kommit till den punkt, då själen börjar förvirras. Dessa så klara tänkare sågo sig plötsligt intagna af en konfus idé. Deras önskan om räddning var nu så längtansfull, att de af förtviflan föllo på den idén, att det kanske ändå funnes något medel, som kunde hjälpa.

☞ Negrerna stå ju i ropet att besitta hemligheter af vissa inverknings, som ligga utanför läkarevetenskapens område.

Både doktorn och André hade ju hört så mycket om magiska medels underbara resultat, som trotsade vetenskaplig förklaring.

Denne svarte yngling hade ju redan mera än en gång visat en erfarenhet, som man knappast kunnat vänta af hans ålder, och förstätt använda den i rätt tid.

SJUTTONDE KAPITLET.

Mellan lif och död.

Som doktorn med allt sitt vetande hade funnit sig rådlös, ville han icke motsätta sig ett försök, som kanske kunde lända till räddning. Nej, ännu var det kanske icke försent!

O, om han verkligen kunde behålla Fritz vid lifvet, så måtte det gärna vara trolleri, så mycket det ville.

Så stod han full af förväntan och lät den svarte ynglingen hållas.

Denne lade nu sin Flissis aldeles orörliga kropp mildt ned på jorden och stack det sjuka benet ned i hålet, så att det nästan vidrörde botten.

Gropen hade en djup åkerfåras bredd och en lutning af omkring 35 grader.

Det andra benet blef liggande utsträckt på jämna marken, Bålen stödde han med en liten hög uppkastad jord, så att den hölls upprätt, och för hufvudet gjorde han af gräs en kudde.

Allt detta hade skett fortare, än det är möjligt att beskrifva det.

Utän att förlora ett ögonblick, började »Majestät» bokstafligen begrafva benet. Han hopade jord omkring det

samma och fasttryckte den med största omsorg ruudt omkring.

Snart var denna slags begrafning fullbordad och hela lemman var ända upp till höften täckt med jord, som utöfvade ett energiskt tryck därpå.

Fritz låg där som död och redan till hälften begrafd.

Fanns det ännu något lifstecken hos honom?

Doktorn ville öfvertyga sig därom. Han höll sin knifs blanka klinga framför patientens läppar. En knappast märkbar dagg drog flyktigt öfver det blanka stålet.

Han andades ännu — men så svagt!

André vågade icke fråga, hans ögon talade för honom.

»Ännu finnes det lif i honom!» sade doktorn med darrande röst.»

»Så låtom oss hoppas! Hvem vet? Endast ett under kan rädda honom.

'Majestät' satt nu nedhukad bakom sin Flissi, som stödde hans hufvud och torkade bort den hvita fradga, som trängde fram vid munvinklarna.

Han tycktes icke vara ledsen, tvärtom stod en viss tillförsigt att läsa i hans min, en förtröstan som doktorn och André icke kunde dela.

Ibrahim hade befallt hela karavanen att göra halt.

Abyssinierna, hvilkas älskling Fritz varit och hvilka, sedan gorillajakten och hans underbara räddning, i honom ärade lika mycket hjälten som en under Allahs beskydd stående, trängde sig fram i deltagande grupper och diskuterade fallet mycket lifligt.

Endast slafvarna, de olyckliga, lågo utsträckta i skuggan och sökte i sömnen glömska för sina lidanden. Hvad brydde de sig om Fritz eller om detta afbrott i sin helhet? De flesta af dem skulle kanske helst velat vara i den döendes ställe!

Två ängsliga timmar förflöto med odräglig långsamhet.

»Det är nog slut med honom, han gör ännu inte någon rörelse!» sade André med sorgsen stämma. »Stackars gosse!»

»Jag är nära förtvflan, min vän!» svarade doktorn. Vår käre Fritz! Ett så godt och tappert hjärta! Nej, det är inte möjligt! Jag kan inte tro, att vårt barn skall dö för oss här! Han måste lefva upp igen, denne lille stockholmare, som med

sin glädtiga oförsagdhet, sin enkelhet, klarhet, hjärtegodhet och sitt käcka, orubbliga och städse oförberedda mod lofvar så mycket för framtiden. Han är inte född för att dö för en giftig orms bett! Fritz — hör du? Kom till lif igen! Din doktor, din far ropar på dig!»

»O, doti! Hell adli! Flissi inte död — visst inte död!»

I detsamma visade sig en svag rodnad på Fritz' kinder.

Småningom öppnade sig hans ögon. Därpå rörde sig hans läppar, och han började stamma obegripliga ord.

»Han lefver, André! Han har hört mitt rop!» utbrast doktorn.

»Gud vare tack!»

En suck kom från hans bröst, först sakta, sedan högre — plötsligt ett häftigt skrik.

För andra gången väckte smärtan honom till lif. I hela det i jorden nedgrädda benet kände han ett rysligt knipande som med glödande tänger.

»Ah, hvad är detta, hvad föreha ni med mig?» stönade han slutligen. »Det bryter och sliter i benet!»

Och därpå kom det häftigt:

»Herre Gud, är jag inte död! Ut ur det här hålet! Gräf upp mig! Lefvande begrafd! Till hjälp, doktor, till hjälp!»

»Lugn, mitt barn! Här är jag! Lugna dig, min son! Du är räddad, hoppas jag. Men tålamod ännu och mod!»

»Så säg mig blott, hvad som är å färde! Jag vet ju inte ens hvar jag är!

Och när han nu såg doktorn och sin svarte broders uppriktiga ansikte, som skrattande visade honom sina hvita tänder, fortfor han:

»Ah — det är rätt — ormen? Är jag räddad! Kommer jag med lifvet ifrån det?

»Ja, min son, säkert! Men nu måste du förhålla dig lugn. Sedan skola vi berätta det för dig.»

»Och du, Majestät, du gode svarte broder, du har omsorger om mig nu igen! Så vackert af dig! Du lefver som om du lefde blott för mig.»

André stod vid sidan och gladde sig åt att se honom räddad.

»Ack, där är' ju herr André! Jag är glad att återse er, jag trodde verkligen att det var förbi med mig.»

»Tala inte så mycket!» förmanade nu doktorn. »Vi måste först afvakta den underbara kurens verkan.»

Fritz led förfärligt. Återseendets öfvervåldigande glädje hade för en stund kommit honom att glömma sina smärtor. Men han låg som på sträckbänk.

»Ja, ni kan nog säga det, men det sliter benet af mig. Hålet är själfva helvetet! Jag måste ut, ut ur grafven! skrek han nu och gjorde en häftig rörelse med kroppen samt knöt händerna.»

»Nej, nej!» skrek Majestät barskt åt honom och stämde med båda händerna mot det nedgrädda benet.

Ännu nära fyra timmar måste Fritz uthärda i groppen. Smärtan var så häftig, att hans vänner måste använda våld, för att hålla honom kvar.

Slutligen skred Majestät med stor försiktighet till utgräfningen. I samma mån som jorden blef aflägsnad upphörde äfven smärtorna.

När benet nu var fullständigt utgräfdt, såg man att det hade återtagit sin naturliga färg, ingenting hade stannat kvar utom brännsåret; af svullnaden fanns icke minsta spår.

Fritz var räddad.

Vår liflige unge vän, som icke kände något annat än en lätt förklarlig styfhet i alla lemmar, ville springa upp och falla Majestät om halsen. Men han hade tilltrott sina krafter för mycket. Benen kunde icke bära hans kroppstyngd, och han föll ned så lång han var.

»Min Gud, hvad jag är för en vekling!» utbrast han förargad på sig själf.

Men då han såg, att han oaktadt all ansträngning icke kunde hålla sig uppe på sina ben, började han hjärtligen skratta åt sitt missöde.

»Nå, gärna för mig!» utbrast han, intalande sig själf tröst.

Om jag än inte längre kan slå kullerbyttor, så tackar jag dock Gud, att jag har fått behålla lifvet och vill icke desto mindre glädja mig däråt. Ty man märker först rätt hvad lifvet är för en skön sak, när man redan en gång legat till

Indiska gycklare.

hälften i grafven. Dessutom är det tid på att jag börjar stadga mig. Jag måste ju sannerligen skämmas inför Majestät, som redan två gånger räddat hvad jag lättsinnigt bragt i fara. Majestät du har gifvit mig lifvet! Du står inför mig i en fars hedervärda rang. Och se, just genom dig bragt till världen igen, är jag nu också lika svag som ett nyfödt barn. Jag ville gärna tacka dig och skulle gärna gå till dig, men jag kan inte. Därför kom hit till mig, så att jag får omfamna dig!»

Majestät visste inte, hvad Fritz egentligen hade sagt, men hans Flissi var botad och räddad och var uppenbart belåten; det var honom nog.

»Ja», svarade han enkelt och hukade sig ned till honom.

Fritz var icke sen att draga honom till sig, och hvit och svart förenade sig i trogen, broderlig omfamning.

»Doktor», sade nu Fritz, det är två saker, som sedan mitt återställande gå rundt i mitt hufvud och äro gåtor, som jag inte kan lösa. För det första: Blommorna där på det stora trädet! De voro bland det första, som mina ögon föllo på, sedan jag kom till besinning och förnuft igen. Jag upptäckte dem vid middagstiden, då voro de gula. Under de fyra timmar, som den svarte där lät mig svettas i mitt hål, märkte jag att de så småningom skiftade färg, och nu äro de fullständigt blåa. Hur kommer det sig?»

«Min unge vän, svarade doktorn, det ser ut, som om jag idag inte skulle hafva någon tur med mitt vetande! Allt hvad jag kan säga dig därom, är namnet på det besynnerliga trädet och att du ingalunda har misstagit dig. Det kallas hao och dess blommor växla färg hela dagen, de äro hvita om morgonen, när solen går upp, och hafva blifvit gula, när solen står i zenith samt blåa när den går ned. De uppfylla sina funktioner under loppet af en dag, andra morgonen falla de af och friska blomma upp vid solens första strålar. Nå, och din andra fråga?»

»Hur har egentligen nedgräfningen af mitt ben kunnat bota mig så fort och fullkomligt från det giftiga ormbettet?»

»Hvad den frågan beträffar, så har jag själf redan tänkt däröfver och tror att man hufvudsakligen får tillskrifva det verkan af det utöfvade trycket. Jag tror inte att jorden har

väsentligen verkat som medikament, ehuru klor- och andra syror, som den innehåller, tillika kunna hafva utöfvat ett visst etsande, utsugande inflytande. Men hufvudsaken har trycket gjort. Genom detta har icke allenast saftcirkulationen fullkomligt häfts så att det blifvit omöjliggjordt för det upptagna giftet att tränga vidare och in i kroppens ädlare delar, utan det har äfven åstadkommit ett mekaniskt afföde, ett slags utpressning och det från alla håll, dit ormgiftet redan hade trängt. Jag tror det är icke svårt att förstå detta och det behöfves knappast något ytterligare bevis. Å andra sidan är det icke att betvifla, att all den jord, som legat omkring ditt sjuka ben har blifvit till alla sina delar alldeles som ett filter genomträngd förgiftadt med blod och giftlymfa, som genom trycket utflutit ur ditt sår.»

»Ah, det är således här sammanhanget mellan orsak och verkan. Och detta medel, så enkelt och underbart, har Majestät funnit upp?»

»Jag vill visst icke beröfva honom något af hans förtjänst, men jag tror att han vid sitt förfarande följt ett bruk. I hvad fall som helst har han i rättan tid kommit att tänka på detta medel och har bragt det till användande samt därmed gjort dig den största tjänst; vi stodo alla rådlösa.»

»Ja, jag kände nog det! Min lifstråd var redan afsliten; min svarte broder har knutit dem samman igen. Ah, han är förståndig och snäll, och man kan se på honom, att fastän naturen gjort honom till neger, har han hjärta och förstånd lika goda som vi hvita. Majestät, du är en liten svart Salomo!»

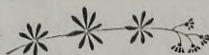
Majestät strålade af glädje. Det föll honom icke in att inbilla sig, att han själf gjort något, men han var lycklig att se sin Flissi glad och botad samt den glädje, som hans räddning väckte hos alla.

Man öfvernattade där på platsen.

Följande morgon var Fritz ännu så svag, att det var honom omöjligt att marschera. Han blef lyftad upp på elefanten eller snarare inkvarterad där uppe; ty upplyftandet hade Mjölktand själf ombesörjt med sin snabel. Det präktiga djuret hade under gårdagen, när han såg Fritz ligga där så stel, visat häftiga tecken till smärtsam oro. Men när doktorn och Majestät

nu förde Fritz fram till honom, hvisslade han af glädje, kände honom på hela kroppen, som om det gälde att undersöka den, och när de tre inrättat sig bekvämt på honom, satte han sig i rörelse med ett uttryck, som tydligen gaf tillkänna, att det efter hans mening icke kunde gå bättre till i världen.

Tyvärr skulle han snart på sig själf erfara, huru snart ödeläggelse hotar alla lefvande.

ADERTONDE KAPITLET.

Öfverfall.

Man genomtågade nu det bergiga landet på Santa-Complidakedjan, som sänder sina utlöpare ända till hafvet. De resande befunno sig redan på ett afstånd af knappast tio mil från Atlantiska Oceanens kust. Redan kommande natt skulle luften, som de inandade, förråda dess närhet.

Våra vänner funno på denna väg ännu ett af heta zonens växtunder, så förunderligt, att ingen botaniker kunnat drömma därom.

På berglandets nordliga sluttning kommo de genom en skog, som utbredd sig åt alla sidor, så långt deras blickar nådde; en skog, såsom Fritz utbrast, utan stammar och utan blad.

Man skulle verkligen icke mera träffande kunna beteckna det bestånd af »Welwitschia», genom hvilket de nu drogo under tre hela timmars tid.

Tänken er en på bredden utvuxen stam, öfverspänd med två oformliga, tjocka, träiga utväxter, som i veck gapa om hvarandra. Stammen har ofta halfannan meters diameter och blir aldrig öfver 35 centimeter hög. Den liknar en kolossal ambolt och dess ved är så hård som järnek. Utväxterna där-

öfver, dess båda enda blad, som den någonsin får, uppnå vid en bredd af 75 centimeter en längd af 2 meter.

Det intryck, som denna krymplingsväxt gör, är lika öfverraskande som vidrigt.

Fritz kunde icke underlåta att från sin elefants rygg på sitt vis gifva uttryck åt sina känslor.

»Vid Gud, det är då för starkt! utbrast han. »Så länge världen stått, kan det väl inte hafva funnits något mera förunderligt. Vet ni, doktor, dessa träd förefalla mig, när jag jämför dem med urskogens träd, alldeles som sköldpaddor bredvid giraffer. Hur kunna de ha fått en så besynnerlig form?»

»Jag vet inte mycket att säga därom, svarade doktörn. Själf har jag aldrig förr sett detta märkvärdiga träd och kände det blott af en, som jag ser, till alla delar noggrann beskrifning, hvilken en tysk upptäcktsresande, doktor Hooker, på sin tid gifvit därom. Det intresserar mig att kunna kontrollera dess sanningsenlighet, emedan de europeiska lärda icke velat sätta tro därtill utan snarare förlöjligt hans uppgift».

»Nå, sannerligen,» sade Fritz, »jag tror att jag skulle nog hafva skakat på hufvudet, om någon berättat mig därom. Träd utan stammar och utan blad! Blocket, som utbreder sig nedtill, kan man ju inte kalla för stam, och de breda utväxterna därpå, hvilka, oafsedt dessa jätteproportioner, påminna om de gapande hälfterna af en groende böna, kan man ju knappast kalla blad».

»Se bara, du börjar visa förstånd. Jämförelsen med den groende bönan är alls inte origtig. Dessa gapande hälfter, som du kallade dem, äro nämligen ingenting annat än bönans grodd- eller fröblad, liksom dessa utväxter på welwitschia äro dess groddblad. Genom en oförklarlig orsak ha de blott tilltagit i växt själfva, utan att låta en ny planta framkomma ur sig. Det är, för att begagna en jämförelse ur djurvärlden, detsamma som om en fågel, sådan den kryper ur ägget, t. ex. en kyckling, skulle växa och växa ända till en ståtlig tupps storlek, men alltjämt i sitt ofärdiga tillstånd, alltså utan att egentligen upphöra att förblifva kyckling. Welwitschia, af Hooker så benämnd efter dess upptäckares namn, blir öfver hundra år gammal. Man vet icke, huru den egentligen fortplantar sig, ty alla fortplantningsorganer saknas hos detta träd.»

Doktorn hade ju ändå haft mycket att säga därom. De hade redan krymplingsskogen bakom sig och drogo nu genom praktfull, tät löfskog.

En skarp hvissling i luften afbröt doktors ord.

»Wuitz!» ljöd det rundt omkring dem.

»Hvad tusan är det?!» utbrast doktorn förvånad.

Från alla sidor kom plötsligt ett hagel af röda pilar flygande. Bösskott föllo från skogen, och järnskrot, hvarmed de osynliga skyttarnas bössor voro laddade, susade kring öronen på karavanens medlemmar.

Abyssinierna gjorde på vinst och förlust ett allmänt utfall mot den osynlige fienden, som öfverraskat dem.

Ehuru Ibrahim var i högsta grad förvånad, förlorade han icke ett ögonblick besinningen. Han lät drifva slafvarna till midten och vidtog med största raskhet alla möjliga säkerhets- och försiktighetsåtgärder.

Pilar kommo fortfarande flygande. Några karlar blefvo sårade, några föllo; blod flöt. Försvaret var svårt, emedan ingen fiende syntes till.

Som slafhandeln gillas, ja skyddas af alla negerfurstar, emedan de finna sin uträkning därvid, så kunde detta plötsliga öfverfall endast härleda sig från röfvare, som fikade efter karavanens rikedomar.

Flera slafvar hade blifvit dödligt träffade; de andra tjöto förtvifladt.

Doktorn skyndade till de sårade, och André bistod honom.

Ibrahim var uppretad öfver förlusten af sitt kapitalvärde. Med omkring trettio af sitt folk trängde han in i täta skogsnåret, för att jaga bort röfrarna.

Det dröjde icke länge. När fienderna sågo att de hade att göra med så beslutsamma män, uppgåfvo de sin afsigt att plundra karavanen och drogo sig lika plötsligt tillbaka, som de hade dykt fram.

Abyssinierna samlades och bland den ännu ej skingrade krutröken börjades räkningen af slafvarna och hela truppen.

Doktorn och André sågo sig framför allt om efter elefanten med Fritz och negerpojken.

Det ställe, där den stått, var tomt.

De ropade, men fingo icke något svar.

»Fritz, Fritz!»

Allt förgäfvdes.

»Drifver då själfva hin håle sitt spel med oss?» röt doktorn med fruktansvärd stämna.

»Omöjligt!» utbrast André. »Att en sådan olycka skulle träffa oss nu, när vi nästan redan befinna oss vid målet!»

Man skyndade fram till den plats, där elefanten stått. Där fann man tydliga spår, att han sprungit därifrån i vildaste lopp.

På marken och gräset syntes blodspår. Elefanten måtte ha blifvit sårad och sprungit åstad med dem båda.

Fritz hade icke kunnat komma ned, och Majestät hade icke velat lämna Flissi.

Allt lät förklara sig.

Olyckligtvis erbjöd förklaringen föga utsigt till räddning.

Elefanten, som i sitt vilda lopp hade rusat fram mycket fortare än en galopperande häst, måste redan hafva släpat bort de båda ynglingarna oberäkneligt långt.

De båda vännerna stodo som tillintetgjorda.

Deras barn hade gått förlorade för dem midt inne i den afrikanska vildmarken.

NITTONDE KAPITLET.

Adjö, vår räkning är kvitterad!

Abrabim skummade af raseri. De svarta röfvarnas öfverfall kostade honom fem slafvars lif, och af de öfriga voro omkring tjugo mer eller mindre sårade.

Dessutom hade han förlorat tre af sitt eget folk, däribland elefantföraren, och mer än ett dussin voro sårade, hvarförutom elefanten med all därpå varande packning var förlorad.

Doktorn och André, som vi under striden sett sysselsätta med de sårade och hvilka väl insågo, att nu i förvirringen var det icke att tänka på ett upptagande af spårets följande efter deras så smärtsamt saknade älsklingar, fortforo med vårdandet af de beklagansvärda offren, så mycket de kunde, för att lindra dessa olyckligas plågor.

Lyckligtvis voro nästan alla endast sårade af pilar. Ehuru dessa sår voro temligen smärtsamma, voro de dock till största delen lättare och endast köttsår. Det oaktadt voro de flesta af dessa sårade icke marschdugliga och måste bäras.

Två abyssinier hade för öfrigt blifvit sårade af bösskott, och ehuru båda endast fått köttsår, hade dessa dock blifvit så illa åtgångna af det järnskrot, hvarmed de svarta röfrarna

laddat sina bössor, att köttet blifvit bokstafligen afrifvet ända infill benen.

Bärbårar måste flätas. Vistelsen på stridsplatsen fördröjdes därför flera timmar, och endast med möda kunde Ibrahim för den inbrytande natten uppnå en någorlunda lämplig lägerplats åt sin karavan.

Man hade under marschen följt floden Louisa Loango's lopp. Afståndet från lägerplatsen till dess mynning, hvarest det hemlighetsfulla skeppet redan låg i beredskap för att intaga den svarta människovaran som last, utgjorde omkring 40 kilometer.

Ibrahim tycktes som alldeles förändrad.

I stället för hans vanliga flegma hade kommit en feberaktig ifver, och under den verksamhet, han utöfvade för att öfvervaka och anordna äfven de minsta detaljer beträffande lägret och till förhindrande af ett möjligt öfverfall, var han otillgänglig för doktorn och André.

Dessa bådas omsorger om de sårade tycktes han knappast märka, eller ansåg dem åtminstone för något som föll af sig själf.

Doktorn och André satte sin förhoppning till följande morgon. De ville bedja Ibrahim öfverlåta några af hans aby-sinier åt dem samt med dessa genast följa de försvunnas spår.

Det var en ängslig natt för dem, full af bekymmer och farhågor.

Knappast hade solen gått upp, så sågo de Ibrahim med fyra af sitt folk komma till dem.

»Ni måste bryta upp! sade han i befallande ton till André.

»Vi måste skiljas.»

André, hvilken liksom doktorn, hade trott att Ibrahim skulle efterkomma deras önskan, såg detta hopp plötsligen gäckadt. Likväl meddelade han Ibrahim deras fattade beslut och sökte därvid intressera köpmannen för saken genom utsigten att återfå sin elefant och den därpå lastade respackningen.

»Elefanten är förlorad. De ovärdiga skurkarna ha borrarat sagajen i buken på honom och steka nu hans kött.»

»Men —

»Nog!» föll Ibrahim honom i talet. Jag kan inte rädda

pojken, han står i Allahs hand. Jag har hållit mitt ord till er. Tobiben har räddat mig; jag har för honom och för dig gjort hvad jag kunnat. Stunden är kommen; vi måste på stället skiljas. De hvita männen från Europa få inte åse inskeppningen af de svarta; de få inte erfara slafhandlarnas hemlighet. Mina karlar skola följa er till Chinsuxo vid Koksos mynning. Där skola ni finna europeer och därmed är mitt löfte uppfyllt. Ni kunna där invänta något fartyg. För öfrigt lär väl ert fartyg inte vara långt borta, då slafskeppet finnes i närheten. »Örnen» kryssar nog i farvattnet, för att hindra inskeppningen af mina slafvar. Vi få väl se! — Så säger jag er adjö!»

»Och om vi inte vilja låta skicka oss till europeerna? Om vi föredraga att bryta upp härifrån och söka efter våra ynglingar? Äro vi inte fria?»

»Nej!»

»Och hvarför?»

»Hvita män, lyden! Makten är på min sida! Jag kunde afväpna er och låta föra er bundna till kusten. Men det vill jag inte. Tacksamheten är en stor dygd.

»Doktor, vi måste foga oss, sade André på svenska. Må vi låta ledsaga oss till Chinsuxo. Där skola vi finna bistånd och återvända därefter för att uppsöka våra vänner.

»Välän, må vi bryta upp!

»Adjö, Ibrahim!»

»Adjö! Vår räkning är kvitterad.

Tio timmar därefter sågo de båda herrarna staden eller, rättare sagdt, byn Chinsuxo framför sig. Efter den besvärliga och starkt forcerade marschen kommo de uttröttade dit; men de hade äntligen lyckan att åter träffa europeer, portugisiska köpmän, och dessa gingo dem till mötes med sin hjälp.

Efter en kortfattad berättelse om deras farfulla irrfärd i Centralafrika, tvekade våra båda vänner icke att antaga den hjärtliga gästvänskap, som bjöds dem.

Redan följande morgon ämnade doktorn bryta upp för att söka efter de båda ynglingarna.

Naturligtvis hade André ingen lifligare önskan än att deltaga i denna expedition.

Men det tycktes, som om ett obegripligt öde samman-

svurit sig mot Fritz och dennes vänner för att omintetgöra deras sträfvanden.

I samma ögonblick som André för första gången sedan lång tid ville lägga sig till hvila i en verklig bädd, kände han sig plötsligen fattad af svindel och ryckningar. Redan på morgonen hade han känt en lindrig frossa i sina lemmar, men han hade icke fästat någon vikt vid dessa symtomer och hade under dagens strapatser slagit det ur minnet.

Nu klappade hans tandrader mot hvarandra, en kallsvett bröt ut och hans ansigte syntes plötsligen blekt och infallet. Alla hans muskler ryckte i ofrivilliga rörelser, hans blick var som slocknad, andningen besvärlig och lungorna som förlamade.

Den gamle kust- och marinläkaren kunde icke ett ögonblick tvifla på hvad det var. Tecknen voro för tydliga; han kände alltför väl till denna sjukdom. Det var ingenting annat, som så plötsligt kastade André på sjukbädden, än det första anfallet af den elakartade febern.

Redan efter en fjärdedels timmas förlopp var hans tillstånd nästan hopplöst.

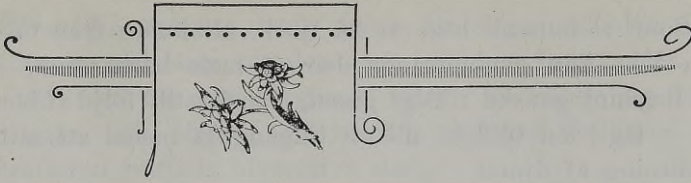
»Min Gud, mumlade doktorn sorgset vid den sjukes läger, »hvad ödet är grymt mot mig! Den ene är nära döden och den andre förlorad! Månne någon af dem kan räddas? Nåväl, framåt! Må vi först möta faran, där den är oss närmast. Låtom oss först och främst försöka hvad möjligt är på denne här! — Stackars Fritz, när skall jag återse dig!

Sin enda tröst därvid fann doktorn slutligen i den tanken, att Fritz åtminstone icke var allena, utan att han i Majestät hade en trogen, broderlig kamrat och följeslagare, som kunde vara honom en erfaren och nyttig rådgifvare i den belägenhet, hvori han plötsligen befann sig.

Men hvad hade då blifvit af de båda?

Vi skola se det i följande kapitel.

TJUGONDE KAPITLET.

Elefantens flykt.

Då Adrés plötsliga insjuknande gjort hvarje företag från doktors och hans sida tillsvidare omöjligt, vilja vi under tiden se oss om efter Fritz och hans svarte vän samt försätta oss därför tillbaka till skådeplatsen för öfverfallet.

Elefantens förare hade drifvit denne in i täta skogen vid sidan om stället, emedan han fann djuret vara mycket uppskrämdt.

När det svarta röfvarbandet såg, att det ingenting kunde uträtta emot karavanen, rigtades hela deras uppmärksamhet på det tjockhudade djuret, ty de ansågo det, med hvad därpå var lastadt, som en riklig ersättning för deras misslyckade företag. Under det större delen af röfrarna ännu sysselsatte Ibrahims folk, smög sig några af dem till elefanten och kringrände densamma.

Föraren, som ville försvara sig, fick hufvudskålen krossad af ett järnstycke, så att han sjönk död till marken.

Fritz fyrade tappert af skotten ur sin revolver mot avynparna, men han kunde ej därmed afvärja öfverfallet, lika så litet som Majestäts skrik kunde under den allmänna förvirringen tillkalla hjälp.

Som elefantens hud är så tjock, att kulan från en flintbössa icke kan genomtränga den, så hade barbarerna, — såsom Ibrahim ganska riktigt gissat, kanske till följd af blodspårren — tagit sin tillflykt till ett tillgängligt medel att sätta sig i besittning af djuret.

Medan andra svärmade omkring elefanten för att ådraga sig det kloka djurets uppmärksamhet, hade en af röfrarna, beväpnad med en stor sagaje, smugit sig bakifrån in mellan dess ben och därefter med en kraftig stöt stuckit det farliga vapnet mer än 40 centimeter djupt in i kolossens kropp.

Skaftet bröts af och järnet blef sittande i såret.

Man kan nog tänka sig hvilken förödelse den måste hafva anrättat i det arma djurets inre.

Mjölktand var oräddbart förlorad. Hans död var endast en tidsfråga; han måste duka under för detta förfärliga sår.

Men dess närmaste verkan var, att han, vild af smärtan, brytande ned allting i sin väg, sprang som en oerhörd jättebomb framåt med rasande fart.

Hans mördares afsigt var därmed uppnådd. Han förde bort sig själf och kunde, efter röfrarnas beräkning, icke mera undgå dem, utan han måste med hela sin börda blifva deras byte.

Djurets hela kraft koncentrerade sig i detta dess sista löpande. Det var en dödsjagt. Hvarken hans älsklings vänliga tilltal eller Majestäts förtviflade rop kunde förmå honom att stanna.

Fritz var genom sin svaghet hindrad att komma ned från elefantens rygg, och Majestät ville icke för något pris lämna sin Flissi. Så blefvo de båda bortförda.

De hade sträckt ut sig på djurets rygg och höllo sig fast i dess öron, hvilket icke hindrade att de fortfarande blefvo skrapade, rifna och stötta samt slagna af de tillbakastudsande grenarna.

Den rasande kolossen bröt ned allt framför sig. Gräs och örter trampades ned, lianer och buskar sönderrefvos, som om de varit spindelväfvar, grenarna brakade, manstjocka stammar brötos af, som om de varit tändstickor, eller refvos upp med rötterna. Och därunder skulle ingen ridhäst varit i stånd att följa elefanten i dess lopp.

Öfver tre timmar hade denna dödslöpning redan varat. Mera än tio mil lång var den väg, som han banat. Majestät och Fritz voro nära att förgås af törst. De kände sig flerfaldigt slagna och sårade, det började skymma för deras ögon och krafterna började öfvergifva dem.

Då ändtligen började äfven elefantens kraft förlamas.

Han andades pustande och från hans snabel kom stötvis ånga som från en öfverhettad maskin. Hela bålen skakades af konvulsiviska ryckningar, som om detta köttbergs blodfyllda lungor hotade att sprängas. Rosslande, genomträngande frustande kom från hans strupe och samtidigt kom blodig fradga från hans mun samt rann i breda strömmar nedåt hans bröst. Djurets lopp blef nu släpande; hvar minut kunde väntas att det skulle stupa.

En bred flod, som till brädden var full med vatten, spärade plötsligt vägen.

Anblicken häraf tycktes vara välkommen för elefanten.

Han samlade sina sista krafter och hoppade med ett väldigt språng långt ut i floden, hvars vatten skummande stänkte högt upp.

Med vidt uppspärradt gap dök han ned med hufvudet, som om han i några drag ville tömma hela floden, för att släcka den vulkan, som brände i hans inre.

De båda ynglingarna höllo sig krampaktigt fast vid hans öron. Ty om än ingenting hade kunnat vara dem mera önskvärdt, än detta plötsliga bad, så ville de dock icke blifva fattade af strömmen och bortryckta med densamma.

Djuret tycktes för ett ögonblick liksom lugnadt. Det rörde med sin snabel liksom kännande och frågande vid Fritz och lyssnade till de smekord, som denne talade till honom, samt visade sig mottaglig för hans smekningar.

Utän tvifvel var det nu de sista ögonblick, som det kloka djuret hade att lefva. Men när döden närmar sig och tillvarons plågor på sätt och vis redan äro slut, tyckes det som om i den känslolösa tanken och känslorna flammade upp i sin hela styrka, liksom för att aflägga vittnesbörd om hans naturs oafhängighet och evighet.

Detta var ju endast ett djur; men hur ville man annorlunda förklara hans beteende?

Elefanten hade erinrat sig, att han hade sin älskling på sin rygg. Han förstod faran som han själf bragt denne uti; han uppbjöd därför sina sista krafter för att rädda Fritz.

Midt i strömdraget, som dref honom med sig, vände han sig plötsligt och simmade till motsatta stranden.

Mjölktand kämpade med största ansträngning mot strömmen. Slutligen var han nära stranden och kände redan fast botten under fötterna samt började vada i vattnet. Då var det som om en frossa skakat hela hans väldiga kropp. Han vacklade och föll på framknäna.

Fritz och Majestät gled ned.

De voro räddade; endast tio meter vatten skilde dem ännu från land. För simmare, sådana som dessa båda, innebar ju detta icke någon fara, ja till och med hade simmandet öfver hela floden varit en småsak för dem om icke deras närvarande tillstånd af utmattning och hos Fritz dessutom ännu en rest af svaghet i benen hade gjort det omöjligt för dem.

Knappt hade de kommit i land, förr än Fritz såg vemodigt bort till Mjölktand, ropade på honom och lockade att han skulle följa med dem.

Det präktiga djuret sträckte sin snabel som en hand åt honom och höll ofvändt blicken riktad på ynglingarna.

Ingen smärta, endast sorg och en utesäglig ömhet talade ur hans ögon, som skimrade i fuktig glans. Han försökte resa sig upp, men kunde icke.

Då utbröt han i ett klagande stönande, som slutade med en rosslande suck. Hufvudet föll åt sidan och därefter hela kroppen. Vattnet lyfte honom och det döda djuret dref långsamt med strömmen, som fattade det och förde det med sig bort.

Röfrarna hade blifvit bedragna på sitt byte.

Fritz stod mycket bedröfvad. Två stora tårar omtöcknade den blick, med hvilken han följde den hädangångne vännen, så långt denne kunde ses.

»Kom!» sade han slutligen med nedslagen ton till Majestät, som äfven stod helt bedröfvad, men icke öfver Mjölktands slut, utan emedan han såg sin Flissi så sorgsen.

För det deltagande, den medkänsla, som en människa kan skänka ett djur, saknade Majestät helt enkelt begrepp. En

Jagt på giraffer.

elefant var för honom ett bekvämt riddjur, ett mycket brukbart lastdjur, en umgänglig reskamrat, som alla tre vid gifvet tillfälle läto förvandla sig i verkliga massor smakligt kött.

Ty negern försmår ingalunda elefantstek, om han blott på något sätt först kan komma åt en elefant, utan att detta kommer att stå honom dyrt.

Om Mjölktands slut alltså på något sätt skulle hafva bidragit till Majestäts sorgsenhet, så skulle det endast varit i beklagande öfver, att floden uppslukat offret och att Flissi och han förlorat möjligheten att förnöja sig på hans kött.

Så ungefär uttrycktes det också i det beklagande, hvarmed han svarade Fritz.

»Skada, Mjölktand flöt med flod! Köttet är godt. Du och jag mycket äta», sade han.

»Nå, det skulle bara fattats, att vi skulle förlustat oss på hans kött!

TJUGUFÖRSTA KAPITLET.

Brödbekymmer.

Fritz kom plötsligt att tänka på det allvarsamma i deras belägenhet och beslöt att bana sig utväg.

»Framåt!» sade han. »Vi måste fatta en plan hvad vi skola göra. Här har jag icke lust att anlägga en koloni; hvad skulle det då bli af min resa omkring i världen? Att följa Mjöktands spår tillbaka till karavanen tyckes mig icke rådligt; vi skulle då löpa rakt i händerna på röfrarna. Det bästa tyckes mig vara att söka direkt uppnå kusten. Den kan icke vara så långt borta, ty Ibrahim ville ju hafva sina slafvar ombord inom två dagar. Enligt tingens vanliga ordning flyta ju floderna ut i hafvet. Må vi då följa denna flods lopp; efter all sannolikhet komma vi då om några dagar till Atlantiska oceanen.

Han funderade en stund och fortfor därefter:

»Ännu engång måste jag låta det komma an på god tur och vill därför genast se till om det inte finnes något medel och ta vara på det, om jag finner ett sådant. Min bössa är jag visserligen af med; den ligger i urskogen. Men jag har lyckligtvis min knif kvar; den kan göra oss god nytta. Och sedan — min revolver! Till all lycka äro alla sex piporna

laddade — några reservpatroner har jag inte en enda! Nåväl, sex skott — om de blott träffa målet alla sex! Det är ju redan en liten personlig säkerhet, bättre än sex lif försäkringspolicer, som först äro betalbara efter ens död. Helst skulle jag se, om jag inte behöfde fyra af något skott. Men här och några hundra mil i omkrets ha människorna ingen aktning för sitt eget slägte och försmå inte att vid lägligt tillfälle äta upp hvarandra.

»Så komiskt för öfrigt!» utbrast han. »Omsorgen för de yttre angelägenheterna påminna mig att hafva omtanke om vårt inre, som också fordrar behörig hänsyn. Ty om jag än icke kunde dela min svarte broders begär att förlusta sig på Mjölktands kött, så kan jag inte förtänka honom hans mages kraf.

Nej, tvärtom, det delar jag fullkomligt. Hej, Majestät, hvad menar du om vi skulle äta något eller snarare om vi hade något att äta?»

»Ja.»

»Alldeles riktigt! Du tycker inte om långa tal. Men vår promenad tyckes inte heller vara alldeles i din smak. Fram åt! Vi måste tänka på att själf skaffa oss våra »bicondotuggor». Om jag bara visste, hur jag skulle gå tillväga. I Europa har jag alltid kunnat slå mig fram — men här? Att skjuta en fågel med mitt fixerdon? Han menade på skämt sin revolver. — För det första flyga fåglarna för högt och för det andra har jag inte mer än sex skott! Därför gäller det att handskas sparsamt därmed!»

Vår gode Fritz såg sig om uppåt, framför sig, bakom sig, åt höger och åt venster — men såg och fann ingenting.

Han hade ingen idé om, huru han skulle afhjälpa bristen.

Förtviflad ref han sig i hufvudet och ville just göra begripligt för sin svarte vän, att tillståndet i Afrika var illa anordnad och att resande ständigt voro i förlägenhet och faror, som hindrade dem att njuta af naturens sällsamma storslagenhets, då han plötsligt märkte, att Majestät hade försvunnit från hans sida.

Ett prasslande buller från de öfre grenarna af ett präktigt, med djupt flikade blad försedt träd samt det tunga fallandet

af ett dussin frukter, stora och formade som strutsägg förklara-
rade för Fritz detta försvinnande och till hans belåtenhet.

I detsamma såg han för öfrigt redan sin svarte vän komma
ned och med en apas behändighet glida nedåt stammen.

»Ah, se där! Det är ju brödträdet, *Artocarpus incisa*, som
doktorn kallade det. Ah, jag har nog flera gånger sett det,
men jag skulle inte märkt det i denna brokiga massa.

Majestät hade däremot med en enda blick omkring sig
hittat trädet, och om han än icke kände det vetenskapligt, så
var dess betydelse för en hungrig mage för honom längesedan
tillräckligt känd och då han såg frukterna hänga i vackraste
mognad, hade han klättrat upp och slagit ned dem. Nu sam-
lade han dem tillhopa där nere och lade dem i en hög, lik-
som bomberna i en artillerikasern.

Knappt var han färdig därmed, så var han redan uppe
i ett annat träd och ånyo kom ett hagel af frukter ned i
gräset.

»Ah, den gången har du allt gjort dig besvär förgäfves!»
utbrast Fritz. »Eller inbillar du dig kanske att du kan narra
mig? Nå, åtminstone inte med dina kalabasser. Jag vet mycket
väl, hur illa de smaka och att de trots sitt aptitliga utseende
knappast skulle kunna förmå ens en, som var nära hungers-
döden, till att äta dem.

Det var nämligen de nästan onjutbara, flaskkurbitsformiga
frukterna af ett aprödträd, som Majestät hade slagit ned och
som Fritz icke hade någon aning om, hvarför han gjort
detta.

Majestät teg som ett ebenholzbeläte och tog Fritz' knif.
Han afskar en gren, som han afputsade väl och tillspetsade i
ena ändan. Därpå borrade han den in i en närliggande, utdöd
trädstam, som han redan utsett därtill och gjorde en flat ur-
hålkning, därpå tog han torr mossor och fylde i hålet samt
stack nu käppen fast med spetsen däri, hvarefter han lät den
svänga om som en snurra mellan händerna.

»Ah, präktigt!» utbrast Fritz och plockade samman torr
ved samt bar den dit. »Men här är ju ingenting att steka,
och att vi bara skulle ha' elden att värma fötterna vid,
det tyckes mig fullkomligt öfverflödigt. Här behöfver man
inte befara att få kylknölar!»

Emellertid uppsteg redan en tjock rök; mossan började spraka och tändas; lågan slog upp.

»Nå, du är ju hemma här och vet nog hvad du skall göra med elden; men jag är ändå nyfiken, menade Fritz.

Medan den torra veden långsamt förtärdes och brändes till kol, skar Majestät skickligt sönder de vackra kalebasserna, gräfdde ut det mjuka köttet och hade snart på detta sätt af det hårda, läderaktiga skalet gjort fyra flata skålar.

»Sannerligen, du sköter om husets anseende och vill på porslin servera för gästerna.

Majestät riktigt mångdubblade sig. Han sade icke ett ord, men han arbetade som för fyra.

Hvar och en af hans skålar rymde omkring två liter. Han gick därmed till fyra stora träd.

Att en fot högt från marken borra hål i deras stammar, sätta skålarna därunder, för att den gulhvita, mjölkaktiga saften, som rann ur såren, skulle uppfångas däri, det var för honom ett ögonblicks verk.

Därpå sprang han till sina kanonkolor.

Skalet på brödträdets frukter hade redan vid nedfallandet spruckit och den kärna, som den inneslöt, syntes hvit, fast och mjölig, som en i kokningen sprucken jättepötatis.

Han skar den temligen fasta massan i skifvor, tjocka som flata handen samt lade dem till bakning på de glödande kolen.

Snart spridde sig en aptitretande doft som af rostadt bröd.

»Bravo, bravo! utbrast Frits helt förtjust. »Dina talanger träda allt mera glänsande i dagen! Du är säkert den slugaste pojke under ekvatorn! Härligt! Bröd och mjölk till kvällsvard, direkt från träden! Aldrig hade jag kunnat drömma mig, att redan i afton här i denna vildmark min världsresa kunde blifva så roande. Vet du också, hur du och jag förefalla mig? Jo, som två äkta Robinsöner.»

Och Fritz, som med saften af bassia (*Bassia parkii* på vetenskapligt språk) fylld i skålen framför sig, åt och drack med en aptit, sådan den endast kunde finnas vid aderton års ålder och efter en förtviflans ridt på en dödsskjuten elefant och med ett godt samvete.

Majestät stod honom icke efter. För honom kryddades

måltiden dessutom af äran, som hans hvite broder visade hans kök.

»Sådan skada,» sade Fritz, att vår doktor och herr André inte kunna se oss här! De äro väl bekymrade för vår skull!»

»Doti, hell adli!» suckade Majestät sorgset.

»Ja, ja, käre svarte broder, dig går det också till hjärtat att vi ha förlorat dem! Men lugna dig, vi skola finna dem! Ser du, för ett par sådana karlar som du och jag är jorden för liten, att vi icke skulle möta dem ånyo. För öfrigt går det oss för närvarande i vår otur så väl, som det rätt gärna kan. Vi ha ätit en präktig kvällsvard och skola sofva dugtigt ut, och i morgon begifva vi oss på väg igen och följa flodens lopp. Jag skulle mycket misstaga mig, om det inte med hvarje steg skall föra oss närmare våra vänner.

Solen var nära sin nedgång. För denna dag var det icke att tänka på vidare företag. De befunno sig ännu temligen nära det ställe, där de landat. De hade knappast gått en half kilometer vidare i strömmens riktning.

De tänkte på att inrätta ett nattläger åt sig. Majestät utsåg åt sig ett apbrödträd, på hvars nedre grenar de genom inflätning af andra grenar åstadkom ett slags nät, som de belade med gräs.

Förtroende sig i Guds beskedd under natten kröp Fritz med sin svarte vän upp på denna bädd, och snart tillslöt sömnen de bådas ögon.

TJUGUANDRA KAPITLET.

Nytt öfverfall.

Knappt började fåglarna på nästena höja sina stämmor så vaknade Fritz och Majestät och voro fullständigt stärkta af sin utan något missöde tillbragta natthvila. I ett språng hoppade de ur sin gröna häck och ned på marken.

Ännu bredde natten sin slöja öfver skog och flod.

Plötsligt slocknade stjärnornas blinkande ljus från det djupa himmelsblå och i öster steg en strålände rodnad upp. Omedelbart därefter bröto solens strålar fram.

»Framåt, på väga!» ropade Fritz och bröt af åt sig ett bamburör. Jag känner nu nästan icke mera af svagheten i mina ben. Men en käpp tror jag icke vara någon öfverflödigt försiktighet, där det finnes ormar af alla storlekar och arter.

»Framåt, på väga!» upprepade Majestät och hopsamlade omsorgsfullt de rostade skifvorna, som blifvit öfver från deras måltid, och tog dem med.

De hade knappast gått femtio steg, då plötsligt ett skott skrämde dem.

Majestät skrek högt, men med ett språng var han hos Fritz, tog denne vid armen och drog honom bakom träden.

»Ack min Gud!» utbrast Fritz. De skurkarna! Du blöder. De ha skjutit dig i skuldran — förmodligen blott ett köttår; benet är väl inte skadadt?

Majestät blödde starkt, och hans sår, om än efter allt utseende icke farligt, var jemförelsevis mycket smärtsamt och en ny stygg förlägenhet, hvori de båda så plötsligt befunno sig.

Skottet hade blifvit affyradt mot dem från andra stranden. Floden hade en bredd af omkring 150 meter. Järnskrotstycket hade snuddat vid den stenhårda barken på en amyrix och vid återstudsandet därifrån ryckt med sig ett stycke af huden på den stackars svarte ynglingens skuldra.

Men oaktadt han kände sig sårad, hade han icke ett ögonblick tänkt på sig själf, utan blott på sin Flissis räddning.

Det var högt på tiden, ty på första skottet följde flera, som nu lyckligtvis icke kunde göra någon skada på de bakom träden tänkta.

Äfven nu visade sig Majestät mindre bekymrad om sig själf, utan försökte förklara deras belägenhet för Fritz.

»Fiender där — snart många — simma flod — söka elefant — fånga, döda Flissi och Majestät — du, jag springa fort.

Fritz visste för ögonblicket ingenting mera angeläget än att hjälpa Majestät och underlätta för honom hans tillstånd så mycket han kunde. Och han var uppfinningsrik nog att finna medel därtill.

Tillräckligt täckt och säker mot ett ögonblickligt angrepp, lät han honom lägga sig inne i täta skogen. Lyckligtvis hade Majestät tagit med sig en af kurbitsskålarna, som han stjalpt som en hjälm på sitt hufvud.

Den tog Fritz och kröp som en äkta vilde genom det höga gräset ända till bamburören vid flodstranden. Han fylde där skålen med vatten.

På motsatta stranden såg han, huru en trupp negrer just beredde sig att simma öfver.

Besluten att göra allt för att hindra en förtidig landstigning, lade han an, tog korn på sin karl och tryckte af.

»Det var för Majestät, ni svarta bestar!» utbrast han när han såg karlen falla. Hvad hade han gjort er, efter ni skulle så misshandla honom?

Medan han sade detta, bytte han plats och belåten med

resultatet af sitt första skott och märkande vildarnas bestörtning öfver att se sig själf angripna, fyrade han af ännu ett skott på dem. Äfven detta förfelade icke sin man.

»Hejsan!» utbrast han. »Doktorn och André skulle vara belåtna med mig, om de hade sett det. Sådan skada, att de inte ä' här! Det gick raskt att bli af med dem!»

Och verkligen.

Skottens verkan var afgörande. Tre af de svarta, som hade bössor, fyrade visserligen af dessa, men utan att göra Fritz någon skada.

I en höjd af två à tre meter öfver marken knäcktes några bamburör. Fritz besvarade icke skotten, som tycktes blifvit affyrade endast af ångest och förargelse, ty till sin stora glädje såg han, att röfrarna flydde och skingrades på andra stranden.

Fritz ref nu den ena armen ur sin skjorta, blötte den och vred ur den samt företog nu med samma försiktighet, som den med hvilken han kommit, återtaget till Majestä.

Framför allt rengjorde han nu, dennes sår och lade ett friskt vattenomslag därpå, i det han drog sig till minnes, huru han sett doktorn göra, då denne botade abyssiniern.

Under sin vistelse vid stranden hade Fritz gjort en viktig upptäckt. Omkring femhundra steg nedåt strömmen och trettio steg aflägsset från stranden hade han sett bamburör och gröna buskar ute midt i vattnet. Det var endast en liten grupp, men sannolikt hade den en holme att tacka för sin tillvaro midt i floden.

Genast hade den tanken fallit honom in, att denna holme kanske kunde erbjuda dem en tillflyktsort, ty han betviflade icke, att de hotades af ett nytt och sannolikt mera hårdnackadt förföljande.

Ljudlöst som en ål gled han ut i vattnet och lät sig lugnt på rygg drivas med strömmen.

Snart kom han i närheten af gruppen. Den tycktes nästan flyta i vattnet och visade föga höjning öfver vattenytan.

Han närmade sig den från landsidan och landsteg dold af de höga bamburören, mellan hvilka bladrika vattenväxter och slingerväxter frodades, så att inga lurande blickar hade kunnat iakttaga honom från andra stranden.

Märkvärdigt! När han svingade sig upp på holmen,

tycktes det honom, som om den under hans tyngd böjde sig emot honom.

För att öfvertyga sig, hoppade han flera gånger efter hvarandra häftigt, och — intet tvifvel! Jordmånen sänkte sig djupare ned i vattnet och balanserade liksom en flotte, som man plötsligt lägger en tyngd på vid ena sidan, hvilket tydligen gaf sig tillkänna genom böljornas plaskande slag.

»Det bör väl vara en flytande holme!» utbrast Fritz. Ah, om jag kunde lätta dess ankare! Det skulle kunna rädda oss, och vi skulle dessutom ha det nöjet att gifva de kannibaliska rackarna en lång näsa. Men inget tomt prat och blotta illusioner! Framåt! Med allvar och öfverläggning måste det gås till botten med saken!»

Med ett hopp var han åter i vattnet.

Han dök ned vid holmens kant och se där: omkring tre fjärdedels meter under vattenytan upphörde holmens botten. Hela den lilla ovala holmen flöt i vattnet, som om man tänker sig ett näste, hvilket fasthålles af en tvärs igenom detsamma stucken käpp.

För en simmare och dykare, sådan som Fritz, var utforskandet af den knappast åtta meter långa och omkring sex meter breda humusbildningen icke någon svår sak.

Ett träd, som sannolikt vid någon våldsamt förändring af strömfåran kommit att stå midt i strömmen, hade i sina grenar samlat upp slamm och jord som fastnat vid desamma. Årtiondens vegetation och utdöende af vattenväxter hade småningom åstadkommit en humusbildning. Bambus och åtskilliga örter, som tillfälligtvis samlat sig, hade skjutit upp och flätat samman sina rötter med trädets nere under vattenytan varande grenar och bildade nu det för detta flytande stycke land nödiga skyddet mot strömmens ständiga påträngande, så att holmen bevarades från att brytas sönder.

Fasthållen blef den endast och allenast af stammen, som för öfrigt på några ställen var nästan genommurken.

Fritz hade flera gånger dykt ned till botten och var säker att han simmat under holmen i alla riktningar.

Resultatet af hans forskning var just nämnda öfvertygelse.

Lika sorgfälligt genomforskade han holmens öfre yta.

Den var som garnerad med bambus och rikt bevuxen med gräs, för öfrigt tillräckligt fast och torr.

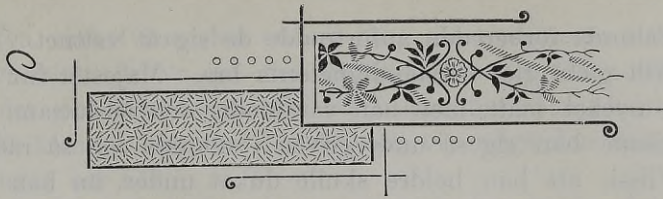
Hans beslut var fattadt. Han skyndade sig till Majestät, för att med denne så snart som möjligt taga holmen i besittning.

Han öfverlade, huru han skulle gå tillväga för att icke på något sätt leda vildarna på deras spår. Det enklaste tycktes honom vara vattenvägen. Men strömmen var mycket för stark att han skulle kunnat våga simma en så lång sträcka mot strömmen.

Han simmade därför med strömmen omkring femhundra meter, smög sig därpå genom gräset till skogen samt gick där till den lägerplats, hvarest han hade förbundit Majestät.

Därifrån begagnade han det gamla spåret, för att komma till Majestät. Om deras förföljare funno spåren vidare, så blef ingenting förrådt genom desamma.

TJUGUTREDJE KAPITLET.

En grönskande farkost.

Fritz hade skyndat sig så mycket han kunde, men det oaktadt hade öfver två timmar förflutit sedan han afslög röfrarnas angrepp, och det var underligt nog, att dessa icke redan på nytt visat sig för att förfölja dem.

Nu låg det Fritz närmast om hjärtat att så snart som möjligt med Majestät komma till deras holme.

Tyvärr befann sig Majestät i ett värre tillstånd nu, än då Fritz lämnade honom. Man kunde icke antaga att han skulle kunna simma till holmen.

Fritz gjorde en ställning af bambusrör samt lät honom lägga sig med ryggen därpå och band honom fast därvid, dock så att hans armar och ben förblefvo fria, så att han icke var hindrad att simma själf. Om Majestäts krafter icke räckte till, så kunde Fritz medelst ett långt, tunnt, vid ställningens hufvudända fästadt bambusrör lotsa honom efter sig eller i händelse af fara ögonblickligen draga honom till sig och understödja honom.

Lyckligtvis hade han ingenting vidare än sin burnus och sin knif att transportera, emedan han haft sina öfriga kläder med sig vid sitt första besök på holmen och lämnat dem kvar där.

Sålunda förberedda anförtrodde de sig åt vattnet.

Allt gick efter omständigheterna bra. Majestät var visserligen mycket matt, men han var modig och beslutsam. Därtill visade han sig så undergifven i sitt öde och så rädd om sin Flissi, att han heldre skulle dukat under, än han skulle låtit höra en klagan eller utstött ett hjälprop.

Fritz' förutseende visade sig hafva varit på sin plats och hans anordning gjorde förträfflig nytta.

Majestät behöfde redan från början bistånd. Småningom förlamades hans krafter, ja för ett ögonblick förlorade han till och med medvetandet.

Men de hade då redan kommit ända till den lilla holmens omedelbara närhet, och det lyckades Fritz att, utan uppoffring af burnus och knif, af hvilka han lofvade sig god nytta, lyckligt komma med Majestät till målet.

»Gud ske lof!» utbrast han. »Nu ä' vi åtminstone åter på det torra, och det på ett land, som vi med all rätt kunna kalla vårt. Denna holme är som skapad för vår räkning; jag känner mig riktigt hemma här. Ve den, som här kommer mig för nära! Jag skall försvara mitt näste, som örnen sitt.»

Medan han sade så, hade han i det skuggiga, höga gräset raskt på sin burnus gjort i ordning ett läger åt Majestät. Han förband nu på nytt med all omsorg hans sår och stälde kalabassen med vatten bredvid honom.

Därpå tog han sin knif och gick nu genast till utförande af den idé, som han fått vid sitt första förmodande att holmen var flytande. Han ville nu lösgöra dess ankare.

Ljudlöst gled han ned i vattnet och simmade in under ön samt undersökte stammen ånyo och började bearbeta den med knifven på det ställe, där den redan var temligen genomrutten.

Tanken var djärf och utförandet ingalunda lätt. Han kunde endast en minut hålla sig nere i vattnet, och hvad han under den tiden kunde med sin knif uträtta på den jmförelsevis temligen tjocka stammen, var helt litet.

Och icke heller kunde han dölja för sig, att, äfven om han lyckades, nya faror skulle hota dem.

»Men», sade han, »att lefva på är holmen för liten, och att dö på kan hvilken smula af den som helst vara stor nog.

I själfva verket kan den endast göra oss tjänst som en flotte. Om vi blott drifva på den nedåt strömmen, äfven om den därunder gick sönder, så blir vår belägenhet så mycket bättre, som vi komma närmare hafvet, och vi undgå den belägring, som hotar oss här.

Att sedan med Majestät simmande uppnå stranden skall vara en småsak för mig. Däremot är det enda, som vi på detta ställe kunna göra räkning på, att vi snart nog blifva förföljda af oförsonliga bestar och slutligen äfven blifva upp-täckta.

Då skulle jag nog en stund kunna försvara mig och min sjuke broder; men om vi inte få någon hjälp från himlen, så äro vi ändå båda räddningslöst förlorade. Inte ha vi heller några födoämnen här, och af fruktan för att leda våra förföljare på spåren, kan jag icke våga mig iland för att hemta några sådana.

Därtill kommer, att jag får sörja icke blott för mig själf utan äfven för min sjuke broder. Om han icke vore sårad, så kunde vi lita på våra ben; men nu återstår ingenting annat än att ombesörja ett åkdon.

Nå sannerligen, innan jag har utsigt att med häst och vagn komma härifrån, eller innan det faller svanen in att i sitt fartyg hemta oss härifrån, så lyckas det mig kanske att förvandla denna holme till en flotte och transportera oss båda därpå.

För öfrigt, slöt han sina betraktelser, har det varit min första tanke här. Man påstår ju, att den första impulsen är den bästa, och sannerligen, jag må anstränga min hjärna hur mycket jag vill, så kan jag inte finna på något bättre sätt att härifrån fortsätta min världsresa.»

Sålunda lät Fritz icke afskräcka sig hvarken af svårigheten eller faran. Han fortsatte med energi och ifver sitt på-började verk, lika ihärdigt som en fånge, när den gör sig en utgång ur sitt fängelse. För detta glömde han allt, både trötthet och hunger, blott icke Majestäts vård och späjandet efter deras förföljare.

Hans svarte broders tillstånd ingaf honom allvarsamma farhågor. Det förvärrades synbart, sannolikt under inflytande af den kväfvande hetta, som på den lilla holmen var vida

mera känbar, än under urskogens tornhöga löfhvalf. Vattnet återkastade de heta solstrålarna som från en metallspegel och tyckte försöka luftlagrets värme.

Under dessa omständigheter kunde äfven de omslag, som Fritz förnyade under hvarje paus, som han för den sjukes skull gjorde i sitt dykarearbete, icke den önskade verkan. Vattnet var mycket för varmt; såret började inflamma, och den stackars svarte ynglingen vaknade ur den bedöfning, hvori han hittills legat nästan orörlig, under tecken till häftig sårfeber. Han kastade sig oroligt hit och dit, började tala förvirradt och skrika samt måste med våld hållas kvar på sitt läger och hindras från att rycka bort omslaget från såret.

Oaktadt detta förlorade Fritz hvarken fattning eller mod. Han flätade af segge (ett slags gräs, som yppigt växte på holmens dygiga mark), så godt det lät sig göra, rep och band därmed Majestät fast på hans läger.

Någon tröst bredde honom dock hans undervattensarbete, äfvensom att hittills icke märkts något till deras rofgiriga förföljare.

Så hade dagen förflutit under oupphörlig omsorg och arbete. Redan gick solen långsamt ned på den molnfria himlen och närmade sig den i gul glans strålande horisonten. Fritz var åter hos Majestät, som skrek vildt i sina feberfantasier. Nu öfverlade Fritz, om det kanske icke ändå vore möjligt och rådligt att företaga ett ströftåg till skogen, för att hemta några ätbara frukter åt dem, men då märkte han plötsligt en stark ryckning på holmen, som kom den att gunga. Därpå ljöd ett skrik och i detsamma syntes bakom bambusrören en stor svart vilde, som svängde sin lans och kom rakt emot Fritz.

Hastigt grep Fritz sin revolver, och innan vilden hann fram till honom, stod han redan vid stranden, midt emot odjuret och rigtade sitt vapen mot bestens bröst.

»Hvad är det här? Hemfridsbrott?» utbrast han. »Far åt h-e, svarte djäfvul!

Han hade ännu icke uttalat dessa ord, förr än vilden föll som en tung massa tillbaka i vattnet, dödligt träffad af kulan.

»Hvem har lust att dansa efter? utbrast Fritz med skarp ton och sprang fram till holmens yttersta kant.

De öfriga röfrarna, fyra lika stora, svarta karlar voro

I samma ögonblick som han vände ryggen till abyssiniern,
träffades han af dennes fot.

uppenbarligen öfverraskade af detta mottagande, vände som en flock grodor i vattnet och sökte med största skyndsamhet komma undan fortare än de kommit dit.

»Eländiga pack!» utbrast Fritz. »För denna gång har er feghet räddat oss. Fem sådana lymlar mot en yngling! Och därtill hade jag sannerligen inte mer än tre skott kvar i min revolver! Nå, det lilla skämtet skulle ju ännu en gång kunnat aflöpa lika ledigt. Om jag bara hade något att äta för mig och min stackars Majestät!»

Solen försvann och natten bröt in.

Allt förblef lugnt. Röfrarna tänkte inte på att under natten upprepa sitt angrepp. Men lika litet kunde Fritz tänka på att med Majestät lämna holmen; ja, han måste till och med uppgifva tanken på att fouragera.

Från stranden emellanåt ljudande skrik och tjut under rättade Fritz om att röfvarpaket inneslutit dem och höll ifrigt vakt.

Det var en lång, ångestfull natt, längre än två fastdagar efter hvarandra. Men det största bekymret, som Fritz hade, var för Majestät, hos hvilken febern blef allt häftigare.

Trots dagens ansträngningar tillbragte Fritz natten vakande hos den sjuke. Först mot morgonen inträdde någon förbättring i dennes tillstånd. Febern lade sig och en blytung sömn sänkte sig ned öfver den sjuke.

Fritz begagnade denna omständighet, som gjorde det ständiga öfvervakandet öfverflödigt, till att vid månans bleka sken fortsätta sitt arbete under vattnet.

Flera gånger hade han redan varit nere vid trädstammen under holmen och hade emellanåt vändt tillbaka upp, för att se efter sin svarte vän.

Slutligen blef emellertid äfven han sömnig och lade sig ned vid sidan af Majestät samt somnade.

Så låg han ännu, när solen åter långsamt steg upp i öster. Dess bländande strålar väckte honom. Det var lycka för honom, ty hans fiender närmade sig redan ånyo.

Hans första tanke var naturligtvis att späja ut efter dem. Dessa hade endast afvaktat morgonen, för att förnya sitt angrepp. Han såg huru vid stranden två trupper, hvardera på

fem man, kastade sig i vattnet och liksom krokodiler, simmande under vattnet kommo mot holmen.

Fritz följde med ögonen deras framtåg, som syntes af den svaga krusningen på vattenytan. Han gömde sig i det höga gräset, och höll öga och öra på lur samt revolvern i hand.

»Bara tre skott till har jag!» mumlade han för sig själf. »Om nu blott Majestät inte vaknar, ty då skulle saken bli än mera invecklad. Sådan fördömd otur, att jag ännu inte hunnit arbeta igenom hela trädstammen! Då skulle vi lustigt ha flutit nedför strömmen, och de svarta djäflarna hade fått titta långt efter oss! Hejsan, så de komma! Ännu en minut, så ä' de här.»

I två rader, tätt efter hvarandra, kommo de tio vildarna simmande, Fem svarta ullhufvuden doko plötsligen upp, knappast en meter från holmens kant. Tillika höjde sig deras kroppar öfver vattenytan,

Tio svarta händer grepo efter strandväxterna för att få fäste, och i ett nu svängde sig alla fem med förfärligt skrån i land.

Fritz, som alltjemt låg gömd i gräset, rörde sig icke.

De fems samtidiga springande i land var så våldsamt, att den lilla holmen råkade i formlig gungning och sänkte sig åt den sidan nära en meter djupt i vattnet.

Då kom andra ledet. Samma manöver upprepades. Men när de andra fem svingade sig upp, hördes från djupet ett högt brakande, till ankomlingarnas icke ringa bestörtning.

Därpå vred sig den gröna flotten långsamt, darrade, vacklade upp och ned samt vräkte i vattnet som ett ojämnt lastadt fartyg, tills den plötsligen började lugnt och jemnt drifva med strömmen.

Hvad Fritz icke ensam hunnit få färdigt, det hade hans fienders plötsliga ankomst lyckligt uträttat åt honom.

Dessa, som hade väntat sig ett förtvifladt försvar, stodo bestörta. Den lilla holmens skenbara ödslighet mostvarade lika litet deras förutsättningar, som den marks rörelse, som de stodo på och hvilken de ansett för fast mark, och de intogos därför af en vidskeplig rädsla.

Denna rädsla förvandlade sig till förskräckelse, när de

plötsligt sågo framför sig en blondhårig yngling med knif och revolver, alldeles som om han trollats upp ur jorden.

»Bort, kanaljer!» röt han åt dem. »På stället bort, annars kostar det alla edra halsar!

Nu var det slut med gemytligheten; striden bröt ut, men den varade icke länge.

Den förste, som vågade utsträcka armarna efter den unge hjälten, tumlade med krossad käke baklänges i floden. Den andre träffades af en kula i bröstet. Den tredje fick Fritz' knif stött i kroppen på sig.

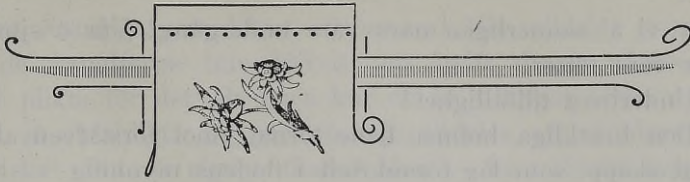
Då grepos de öfriga af förfäran. Platsen tycktes dem för trång, och hvilken af dem som ännu trängde in på honom, gjorde det blott emedan de andra ännu voro i vägen för hans flykt.

Så svängde en sin grofva knölpåk öfver Fritz' hufvud, under det han samtidigt flydde ut i vattnet. Det var den siste af dem alla, som vågat sig på honom. Hela den öfriga hopen simmade redan i vattnet och sökte uppnå stranden.

Fritz kände en bedöfvande smärta. Äfven han tumlade baklänges och han sjönk medvetlös ned bredvid Majestät, som ännu låg i djup sömn.

En flytande holme med två sanslösa kroppar dansade ned för strömmen. Hvarthän skulle den föra dem?

TJUGUFJERDE KAPITLET.

Ombord på slafskeppet.

Holmen råkade snart ut midt i strömmen och dref med rasande hastighet mot flodens mynning. Stränderna på båda sidor trädde allt längre tillbaka; floden blef snart till en väldigt bred ström. Färden hade redan varat flera timmar. Solen hade redan passerat zenith.

Fritz och Majestäten lågo båda ännu kvar på samma ställe, den ene bedöfvad, den andre försänkt i djup sömn.

Plötsligt väcktes de af en förfärlig stöt.

Holmen hade stött emot någonting.

De båda ynglingarna, som på detta sätt blifvit väckta till medvetande, utstötte som med en mun ett häftigt skrik. Majestäts feber hade upphört, men han såväl som Fritz var mycket matt. Den sednare, som af hunger och af slaget på hjässan hade häftiga smärtor, befann sig i ett jämmerligt tillstånd.

På deras skrik fingo de svar från ett virrvarr af röster, utrop på engelska, franska och tyska språken.

»Stop! — Qu'y a-t-il? — Halt da!»

»Hvar ä' vi egentligen? utbrast Fritz, som fallen från skyarna. Här måste vara européer! Om de bara ville skynda

sig, ty vi ä' sannerligen nära våra undergång! Vår ö sjunker under våra fötter.

Underbara tillfällighet!

Den bräckliga holmen hade törnat emot förstäfven af ett ståtligt skepp, som låg förankradt i flodens mynning.

Fritz gned af förvåning ögonen. Han visste icke, om han drömde eller var vaken. Men han fick ingen tid till förvåning. Hans ö, hans kungarike brast midt itu och dref åt båda sidor, sjunkande i strömmen.

Det var endast jämt och nått möjligt för honom, att taga Majestät om lifvet, lyfta honom upp samt hugga fast tag i en stark ankartross, som från det hemlighetsfulla skeppet hängde ned till flodens botten.

De, hvilkas utrop besvarat de kantrandes skrik, hissade skydsamt upp dem, så att i nästa ögonblick lågo Fritz och Majestät, visserligen välbehållna men halfdöda af hunger och förskräckelse, på fartygets däck och visste knappt själfva, hur de hade kommit dit.

Hos Fritz, såväl som äfven hos hans svarte kamrat varade detta tillstånd af bedöfnings icke länge. Han öppnade snart ögonen.

Men hvem skulle väl hafva gissat, att den förste person, som hans blick föll på, icke var någon annan än — Ibrahim.

Denne, sig alltid lik, satt med korslagda ben i klassiskt lugn tätt framför dem på en matta och rökte naturligtvis ur sin för honom oskiljaktiga pipa med det långa jasminskaftet.

»Ah, se där!» utbrast Fritz, »God dag, patron!»

Vid klangen af denna för honom väl bekanta röst hade nära nog ett utrop af öfverraskning undsluppit abyssiniern.

Han skänkte för öfrigt till sin omgifnings stora förvåning en oerhörd uppmärksamhet af denna tilldragelse. Han tog ambraspetsen ur munnen och räckte sin pipa åt en af sitt folk samt reste sig värdigt och gick till vår stockholmsyngling samt tryckte med omisskännlig hjärtlighet hans hand.

»Nå ja då! Vi ä' också här, — riktigt glada att återse vår gamle patron! Den stackars Mjölktand är borta; han måtte visst ha kommit samma väg som vi, och om han inte har simmat emot er, så voro ni väl sannolikt då ännu icke här, när hans kadaver dref ut i hafvet. Det svarta packet togo

på ett ovärdigt sätt lifvet af honom! Men alldeles ostraffade ha de kanaljerna inte blifvit; ett halft dussin af dem har måst plikta för det! Se bara hur de ha tilltygat äfven oss! — Gud, så enfaldigt! Jag glömmet ju alldeles, att ni talar endast arabiska! Det är riktigt skada! Men — herr André och doktorn — hvar ä de? Hvar har ni gjort af dem?» slöt Fritz nu sitt tal.

Han bleknade därvid, under det stor ångest och farhåga lågo uttryckta i hans röst, som utgjorde en smärtsam kontrast till hans vanliga sätt.

En stovväxt man med förnämt sätt och energiska drag kom i detta ögonblick fram till dem.

»Jag hör,» sade han, »att det är tal om de båda europeerna, två svenskar, hvilka, sedan de fallit i osyebas händer, blefvo befriade af Ibrahim och förda till kusten.»

»Ja, herre!»

»Kalla mig kapten!»

»Efter befallning, herr kapten! Skulle ni vilja gifva mig upplysning angående dem? De äro våra vänner, våra bästa vänner i världen, nämligen mina och den lille svartes här. Jag säger det inte som för att brösta oss därmed; men det är mitt största bekymmer att jag är oviss om deras öde och att vara skild från dem.»

»Lugna er, unge man. Jag kan åtminstone säga er, att de äro i fullkomlig säkerhet. Ibrahim har berättat mig deras och edra äfventyr. Han har hållit alla sina löften till dem och låtit föra dem till en portugisisk koloni, som heter Chinsuxo, hvarifrån de lätt kunna komma till Gabun eller, om de så vilja, hem till deras fädernesland.»

»O, tusen tack, herr kapten! Chinsuxo, kan väl inte vara långt härifrån, och jag är mycket glad att snart kunna åter sammanträffa med dem.

»Chinsuxo är verkligen inte långt härifrån; men ni skall inte kunna sammanträffa med dem där.»

»Och hvarför inte, om jag får lof att fråga!»

»Emedan ni måste stanna här.»

»Inte möjligt!»

»Jo, det är till och med utan allt tvifvel. Frågan gäller blott, om ni skall stanna här som död eller lefvande! Ni ha

nämligen valet, både ni och er svarte kamrat, mellan ett engagement som matros här ombord, eller att bli kastad i vattnet med en tiokilosvigt vid foten.»

»Ah, det är då bra, att ni åtminstone säger oss det! Något tredje fall är alltså otänkbart?»

»Fullkomligt!»

»Nå, då min resa världen rundt ändå inte är slut ännu, så har jag nu under sådana omständigheter inte något val; jag skall då, i sällskap med min svarte vän, Majestät, fortsätta min resa ombord på ert skepp.»

»Jag tänkte mig nog, att ni skulle vara en förnuftig yngling.»

»Förmodligen har ni inte för alltid kastat ankar här. För öfrigt får jag väl åtminstone tillåta mig fråga, hvar vi egentligen befinna oss?»

»Ombord på ett slafskepp.»

»Nå, tänkte jag mig inte nästan det, när jag plötsligt fick syn på den ärkeskurken Ibrahim. Alltså är hans vara redan inlastad, och ni är kaptenen, som har att befordra den vidare? Och jag och Majestät ha blifvit lyckligt räddade ombord på detta skepp, för att hafva den tröstlösa utsigten att antingen på stället blifva dränkta, eller framdeles hängda. Nå, det är nu ett slags död, som hittills icke hotat mig!»

»Det ä' allt, som ni säger! svarade kaptenen, som fann sig road af detta samtal. Men jag tänker, att man inte kommer åt er hals, förr än min egen, och därmed är det för närvarande god tid. Men om jag än inte kan bjuda er absolut garanti för denna död, så skall ni åtminstone inte på mitt fartyg dö af hunger. Jag har inte för vana att låta mitt folk ha toma magar. Gå, alltså, matros, du och din kamrat, och låt framför allt gifva er något att äta.»

»Efter befallning, herr kapten. — Kom, Majestät, sade Fritz, i det han, såsom en hvilken är noga hemmastadd med ett fartygs inrättningar, styrde sina steg direkt till köket.

Vacklande följde Majestät efter honom. Såret på hans skuldra förorsakade honom förfärliga smärtor.

»Hallåh! ropade kaptenen efter Fritz. Säg mig ännu en sak, matros, hur heter du?

»Fritz, herr kapten, — från Stockholm.

»Din svarte kamrat skall låta läkaren förbinda sitt sår.»
Tackar så mycket, herr kapten!

»Han tyckes mig inte vara någon af de värsta, den kaptenen!» fortsatte Fritz, talande för sig själf. »Som saken nu en gång står, gäller det just att passa på tillfälle att behändigt så snart som möjligt, lyckligt och väl skudda stoftet af våra fötter. Men därom sedermera! Det angelägnaste för ögonblicket är att elda maskinen tillbörligen varm, ty jag tror sannerligen att mina kol brunnit upp intill sista smulan. I det tillstånd, hvori vi nu befinna oss, är vår räddning på detta besynnerliga skepp ändå en lycka för oss under den närmaste tiden, På flykt är inte att tänka förr än vi åtminstone först hunnit samla krafter. Ett försök till rymning, som kunde hafva förutsättningen att misslyckas, vore rent vansinne, ty kaptenen med sin tjugofyrapundare förstår helt säkert inte skämt. För öfrigt är jag åtminstone lugnad angående doktors och herr Andrés öde, och så skall min skeppssoppa emellertid smaka mig förträffligt Kom! vände han sig till Majestät. »Först skola vi skynda oss till läkaren och sedan till kocken!

Det var verkligen ett besynnerligt skepp, som deras nyckfulla öde på ett så underligt sätt bringat dem ombord på.

Slätt som en broponton, hade det hela sitt mast- och tackelverk till och med bogsprötet i symetrisk ordning liggande ned på däck.

När man såg detta skepp så omsorgsfullt förankradt ligga orörligt i vattnet, hade man kunnat tro, att det tåligt afvaktade ebban, för att då blifva kölhaladt och underkastadt någon nödvändig behöflig reparation.

Såg man däremot på dess däck, huru föga det låg höjdt öfver vattenytan, så insåg man snart, att skeppet hade intagit sin fulla last i skrofvat.

Fartyget tycktes således vara fullständigt beredt att löpa ut, oakadt det för ögonblicket tycktes vara beröfvadt alla vanliga rörelseorganer.

Alla de olyckliga, som Ibrahim hemtat från osyébas land och transporterat ända till Luisa-Loangos mynning, lågo redan väl lagrade och säkert bundna nere i understa skeppsrummet.

Människovaran var lyckligt bragt ombord. Den svarta hjorden hade ånyo blifvit mönstrad, utbjuden till salu och såld.

Affären var slutad. Kaptenen hade mottagit full last för sitt fartyg och tycktes endast afvakta natten, för att afsegla.

Af abyssinierna voro endast Ibrahim och hans löjtnant närvarande ombord. De karlar som tillhörde slafhandlarens följe, afvaktade på stranden den sista, viktiga formaliteten.

Denna var kort och lät icke länge vänta på sig.

Sedan kaptenen först varit nere i sin hytt en stund, kom han tillbaka med två påsar guld, som han lämnade åt löjtnanten. Åt Ibrahim räckte han ett papper med engelsk och arabisk skrift.

Det var en bankanvisning, dragen på ett af Capstadens förnämsta bankhus.

Det var blodspenningarna.

Ett engelskt bankhus understödde således den snygga handeln därigenom, att det gick in på att honorera fribytarekaptenens underskrift vid dess presenterande genom slafhandlaren.

Ibrahim var, tack vare doktor Lambergs behandling, nu åter i besittning af god hälsa, och från detta nu äfven rik nog samt behöfde, för att för framtiden i lugn och ro kunna njuta frukterna af sin människohandel, blott blifva öfverens med sitt samvete.

Men tack vare hans religion, var detta den lättaste sak i världen för honom.

Till följd däraf hade han också fattat ett stort beslut. Han afskedade sitt folk, afstod sitt driftskapital åt sin löjtnant och skulle resa från skeppet direkt till Sanct Paul de Loanda, hvarifrån han skulle begifva sig till Capstaden.

Där skulle han inkassera den summa, som han hade att fordra, och återvända sjövägen till sitt kära abyssiniska hem, för att i fred och lugn lefva af sina affärsbesparingar.

Så tryckte han kaptenens hand till afsked, och utan att hafva återsett Fritz, steg han med sin löjtnant i en båt, som låg i beredskap att föra dem i land till deras folk, som med otålighet väntade dem.

Hvad vår Fritz beträffar, så hade han först fört Majestät till läkaren och låtit förbinda honom, därpå hade han skyndsamt med honom begifvit sig till köket, hvarest en äkta matrossoppa stod i beredskap åt dem båda.

Därvid behöfdes inga öfvertalningar eller tvångsmedel! Han åt upp sin portion intill sista skeden och förklarade högtidligt, att det riktigt hade stärkt hjärtat i kroppen på honom.

När han därefter kom upp på däck igen, voro Ibrahim och hans hans abyssinier redan försvunna. På stranden syntes nu icke till något annat än Rhizonera, Mangleträdet och några andra strandträd, som beskugga stränderna i den tropiska zonen.

Fritz hade under tiden inhemtat en del upplysningar, som han ansåg nödvändiga.

Kaptenen hette Flaxhant och var amerikan. Det mystiska skeppets bemanning var öfvertalig, vanligen tjänsten lätt, lifvet flott, men om redan på alla hafsfartyg härskar stränghet. så härskade här en hänsynslös enväldsvilja. Något annat straff än ögonblicklig död fanns icke där.

Manskapet tillhörde nästan alla nationer, men, den var indelad i tre grupper, en engelsk, en fransk och en tysk. Någon mera svensk än Fritz fanns till den svenska nationens heder icke.

Kommandot skedde vanligen på engelska, detta språk måste hvarje matros förstå, förutom det som talades af hans grupp.

På alla andra frågor rörande fartygets afgang, destinationsort, egendomliga utrustningar o. s. v. hade man emellertid blifvit honom svaret skyldig.

Liksom själfva skeppet, så hade äfven dess män alla något hemskt hos sig. Man fann icke hos dem den äkta matrosens öppna, fria sätt, utan man kunde märka på dem, att de voro karlar som brutit med det mänskliga samhället.

De voro sådana, att endast en järnhård disciplin kunde göra goda matrosar af dem. Kaptenen hade sammanplockat dem litet öfverallt, ja till och med tagit några af dem från vägen till galgen.

De visste att de voro där, för att göra hvad som blef dem befaldt och utan tvekan och betänkligheter, vore det än frågan om brott, värre än mord.

Veka eller svaga personer funnos icke bland dem, de voro allä herkuliska gestalter, bredaxlade och högbröstade,

med muskler, som hotade att spränga de randiga trikotkläder, hvarmed de voro klädda.

Som vi se, var det snygga kamrater, som Fritz råkat komma ibland, och han passade bland dem ungefär lika bra som en lärka bland en svärm kråkor.

Genom Fritz' hjärna foro mångahanda tankar.

Hvarför höll man egentligen honom och Majestät kvar ombord här på skeppet?

Var det blott en tillfällig åtgärd af försiktighet eller var det afsikten att man för alltid ville beröfva dem båda friheten, kanske till och med sälja Majestät som slaf?

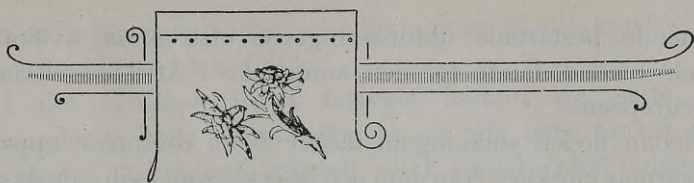
Bedref kaptenen denna affär alldeles för egen räkning, eller var han icke kanske snarare blott ett verktyg i mäktigare händer, så att de, som egentligen vunno på affären, höllo sig väl gömda bakom?

Fritz hade redan hört talas om dessa mystiska hedersmän, hvilka, oaktadt de tillhörde den högsta societeten, med betydliga summor intresserade sig i »ebenholtzvaran» samt alla lagar och internationella öfverenskommelser till trots, finna medel och utvägar att ännu i dag förse Brasilien, Rio-Grande-do-Sul, Cuba och andra länder, där slafveriet fortfarande täles, ja delvis står i sin blomstring, med ständigt friskt människomaterial, för att vidmakthålla det gamla tillståndet.

Likaså intresserade sig Fritz mycket för det mystiska fartyget själf, och han sökte, såvidt det var möjligt utan att väcka misstankar, att med all uppmärksamhet genomforska det. Majestät följde honom därvid som en skugga.

Emellertid fingo de sig tillkännagifvet, att de båda redan voro inskrifna i manskapets mönstringsrulla, Fritz som matros af andra klassen under sitt stockholmsnamn, och negerynglingen som skeppspojke under namnet Majestät, fri neger, bördig från Gabun.

TJUGOFEMTE KAPITLET.

Skeppsvraket.

Qaktadt deras bestämda befordring blefvo Fritz och Majestät för närvarande besparade någon som helst tjänstgöring, och detta af det giltiga skäl, att fartyget, såsom vi redan hafva sett, för tillfället var beröfvadt allt mast- och tackelverk. Det låg så jämnt som en ponton för ankar. Kringflutet af den gröna floden, liknade det en jättehval, som sträckt ut sig att sofva i gräset.

Skickligt gömdt i en liten, nästan omärkbar, utskjutande udde, som bildade en liten vik, hade det knappast att frukta för upptäckt, ty redan på hundra meters afsränd, långt mindre från hög sjö, kunde man icke iakttaga det minsta spår af detsamma.

Så låg det på lur, i oceanens omedelbara närhet.

Den långsamt stigande floden lät småningom dess smala bordläggning jämt och nått höja sig så mycket öfver vattenytan, som hafsvattnets större specifika vikt i förhållande till flodvattnet medgaf det.

Det längs efter stranden befintliga, blottade tjocka och lökartadt bildade rötterna af rhizevera, som badades än af sötvatten, än af saltvatten, läto de till följd af denna omväxling

uppstående pestartade utdunstningarna utströmma, hvilka äro till och med dödande för den ännu icke i Afrika acclimatiserade européen.

Medan floden småningom täcker dessa rotknölar, uppstiga hela svärmar moskitos från dem och höja sig som moln uppåt samt draga inåt landet. Luften blir ren — det är alldeles som om de togo den ruttna lukten med sig bort.

Flodmynningen hade blifvit till hafsarm. Ännu några minuter och floden hade nått sin höjdpunkt; det inträdde en stunds stillestånd, såvidt det kan vara tal om stillastående i denna eviga rörelse.

Då ljud kommandopipan.

Som med ett trollslag fylles däckets med karlar.

Det var några och fyrtio förvägna, misstänkliga gestalter; men det visade sig vid första anblicken, att dessa ur alla tänkbara nationaliteter sammanrafsade manskap hade lärt att lyda som *en* man.

Ehuru ännu icke instruerad i tjänsten, sällade sig Fritz till dem, i högsta grad nyfiken att få erfaras, hvad som nu skulle ske.

Tillfället, eller snarare hans vanliga olycksstjärna, hade ställt ynglingen bredvid en riktig koloss, som ur sina djuriska ögon kastade giftiga blickar på honom och därvid mumlade något mellan tänderna, som var egnadt att jaga Fritz' blod till hjärtat.

Oaktadt karlen såg ut som om hans kära fädernesland redan betalt honom vissa tjänster med Bagno eller deportation till New-Numea och att han endast hade en lyckad rymning att tacka för sin förr eller sednare till galgen förande tillvaro ombord å fribrytaren, gäste dock inom honom nationalhatet mot Fritz, som han ansåg för tysk, vi veta ju nämligen huru okunniga fransmännen äro såväl i geografin som åtskilligt annat vetande — och han kunde därför icke underlåta att mumla ett skymford mot denne.

Fritz, som ingalunda kände sig imponerad af den råde sällens jättegestalt, men som trots sin harmlöshet var högst ömtålig om sin ära, kände just en klåda i fingrarna, så att om icke kommandoropet »klart att vända!» i detsamma hade

ljudit och för ögonblicket afhållit honom, skulle kanske detta möte icke blifvit utan följder.

I det tillstånd, hvori fartyget befann sig, satte detta kommandorop Fritz i förvåning, så att alla hans tankar plötsligt vändes kring möjligheten eller snarare omöjligheten af detsamma utförande.

»Klart att vända!» mumlade han för sig själf. Nå jag är just nyfiken att se, hur de vilja bära sig åt för att vända med denna ponton, med sina fyrahundra negrer i skrofvat och som ligger ända upp till relingen i vattnet, utan att ha en enda klut segel eller en maskin.

Och dock — hvad är detta? En darrning far plötsligen genom hela skeppskrofvat. Det är som om man märkte det egendomliga buller, som förorsakas vid ångans plötsliga inledande i en maskins ledningsrör, detta frustande, som visar att det finnes lif i organismen.

Strax därpå märkte man kolfvens dofva rörelse. Skeppets hjärta hade börjat slå. Och se, långsamt, utan skakning eller någon som helst synbar ansträngning, utan att någon lade hand därvid, lyftades förens båda ankare från flodens gyttjiga botten, kedjorna rasslade i de vid förstäfvens sidor varande båda runda hålen och rullade sig, som af sig själf, upp på sina valsar samt försvunno därefter ned i djupet i det för dem bestämda rummet.

På två minuter hade båda ankarna halats upp till sina platser och hängde nu där.

Fritz var utom sig af förvåning.

Och dock syntes icke till ett spår af rök eller ånga, icke ens vid eldningen, men ändå var det ett faktum, att de båda ankarna lättats.

Därpå förmärktes åter kolfvens regelbundna stötar, som voro så väl bekanta för den fordne eldaren, att han icke kunde misstaga sig därpå.

Hvad manne det var för en hemlighetsfull maskin, som detta skepp hade inom sitt skrof.

Vi veta, att Fritz, då hans holme gick sönder, hade räddat sig vid en tross, som hängde ned från skeppets för. Denna tross räckte ända till motsatta stranden och var där säkert fästad vid ett väldigt apbrödsträd. Såsnart ankarna lättats,

började naturligtvis trossen att spännas och därigenom fartygets ställning, som hittills varit parallelt med flodens ström, att förändras genom åtdragandet af bogen. Tack vare den osynliga maskinen, var det en lätt sak att öka trossens spänning. Liksom ankarkettingarna rullades den upp på en vals, som icke var något annat än ett vindspel utan häfvert, och på detta sätt drogs skeppet af sig själf vid nämnda tross.

På några minuter hade skeppet kommit att ligga vinkelrätt mot stranden.

Då lösgjordes kabeln från apbrödträdet, och skeppet lydde ögonblickligen och dref med strömmen i riktning åt hafvet.

Men som skeppets akterdel fortfarande fasthölls af det tredje ankaret, så vände det sig fullkomligt omkring sin egen axel och låg, sedan det gjort en fullständig halfcirkel, åter på sitt gamla ställe, blott i alldeles motsatt riktning.

»Jag har då upplefvat och sett mycket i mitt lif, sade Fritz, men ännu aldrig hade jag sett ett så enkelt och dock så fullkomnadt förfarande. Sannerligen, kaptenen förstår sin sak. Bomber och granater! Hela historien varade inte mer än fem minuter, och därvid har inte en enda af dessa människor behöft så mycket som kröka ett finger! Om jag blott visste, hvad fartyget egentligen har i kroppen! Jag tror nästan att, om det bara halfvägs hade haft en skruf —

»Go ahead!» ljöd nu kaptenens stämma helt sorgset.

En väldig skummande hvirfvel krusade sig ögonblickligen vid aktern; hela skeppsskrofvat darrade och sprang plötsligt åstad som en fullblodshäst, som har känt sporrarna i ljumsken.

Skeppet klyfver vågorna.

»För sju tunnor blixtrande granater! utbrast Fritz, som bokstafligen spärrade upp både näsa och mun af förvåning, med alldeles bestört min. Jag vet inte, hvad det skall betyda! Om jag inte visste, att allt trolleri går helt naturligt till — ta mig katten — tänkte jag inte att här vore riktigt trolleri å färde! Ett skepp, som hvarken seglar, eller har ånga, och som är jämnt som ett dansgolf och det oaktadt rusar fram som en ångare, lättar ankare utan häfvert och hvars skruf under dess akter rusar och brusar som ett oväder — ty det har en skruf, ja, det har till och med två, det ser jag vid första

blicken på dess kölvatten! — nå, sannerligen, jag begriper inte, hur det kan gå naturligt till! Nå, det, må nu gärna för mig vara sattyg eller inte, så intresserar saken mig på det

På andra sidan varseblef nu hans skarpa blick en stor orm
midt emot tigern.

högsta och lär väl kunna utforskas. Se bara, Majestät,» vände han sig nu till denne, som längesedan funnit sin plats bredvid honom och hvars ansigte uttryckte naiv förvåning och en viss nyfiken förväntan, se bara, huru vackert det är! Nu skall

du genast få se hafvet, den äkta gamla oceanen, den vida vattenöknen, där de hvita seglen stolt flyga fram, fiskmåsarna flaxa och delfiner dansa och där ångarna löpa i kapp. Snart skola vi vara ute på det oändliga och i ordets sanna bemärkelse vara stadda på världsresa, visserligen tyvärr i dåligt sällskap! Det kan verkligen inte förnekas och är styggt nog att injaga rysning hos mig samt gör inte så litet afbräck i min glädje.

»Jag äta salt?» afbröt negerpojken nu skyggt, men med af begär glänsande ögon, sin vän Flissis oratoriska utgjutelser.

»Ack — riktigt — ja!» svarade denne, skrattande högt. Det hade jag alldeles glömt! Du är då verkligen ett riktigt barn med ditt salt! Nå, af den sorten kan du här få, så mycket du vill ha, men vänta bara litet därmed! — För tusan man tänker väl inte genast framför allt bara på mat och på sin gom!»

Fritz hade icke tid att lägga märke till, huru Majestät, alldeles som illa uppfostrade barn, lät underläppen hänga, ty plötsligt ljöd kommandoropet;

»Stopp!» och strax därefter:

»Back!»

Det i full fart genom vågorna klyfvande skeppet, stannade på stället och började långsamt röra sig bakåt.

»Ah, som det tyckes, är det något å färde!» mumlade Fritz för sig själf, medan en graffik tystnad härskade ombord på skeppet.

Innan kaptenen lämnade den nu ett bredt vatten bildande flodmyningen, ville han veta, huru det förhöll sig med kryssarens när- eller frånvaro, som hela året rundt med skarpa blickar iakttog och öfvervakade kustens alla bugter.

Då det i detta särskilda fall gälde icke blott den intagna lasten utan äfven personen och lifvet, kunde man icke förtänka honom hans försiktighet.

Han tänkte således icke handla annorlunda än efter egen samvetsgrann undersökning.

Det tycktes för öfrigt, som om icke något misstänkt förmärktes på hela den vidsträckta horisonten. Solen, som redan hade kommit långt ned i vester, strålade klart på djupblå

himmel, som i fjärran vid horisonten tydligt afbröt mot vågornas vattenblåa yta. Icke den minsta molnskugga förmärktes i den omäfliga luftkretsen, -- och likväl var det som om där ute på hög sjö, där himlen vidrörde vattenlinien, äfven fanns en annan linie, liksom dragen med svart krita, knappast märkbar, som ett långt stycke krusade sig mellan himmel och vatten.

Det var liksom ett litet rökmoln i den för öfrigt ogrumlade härligheten.

Nå, 'ingen rök utan eld' säger ordspråket. På hafvet finnes det i regel ingen eld utan maskin, och längs efter den misstänkliga kuststräckan betyder en rök så mycket som en kryssare. Hvarje kryssare är emellertid en ovälkommen påminnelse om vår dödlighet, den framkallar ovilkorligen bilden af en af dessa 'fördomsfria hedersmän' som ertappad på bar gärning vid ebenholzhandel, genast blir befriad från alla vidare bekymmer om sin existens här i tiden och med hamphalsduken om halsen dinglar i galgen.

Den svarta linien alltså, huru matematiskt fin den än är dragen vid horisonten, var just hvad som så plötsligt ådrog sig kaptenens fulla uppmärksamhet, endast för dess skull hade han låtit stoppa.

Skeppet var inte mer än högst femtio meter aflägsset från stranden.

En lätt, städse vid upp- och nedhissningskranen hängande båt sattes i sjön, tre man hoppade däri och med ett halft dussin årslag var den vid land.

En af de tre, med en sjökikare vid bröstremmen, klättrade med en ekorres vighet upp till de öfversta grenarna af ett mangleträd, satte kikaren för ögat och genomforskade med största uppmärksamhet synkretsen.

Några sekunder höll han kikaren riktad på nämnda punkt, därpå klättrade han med samma vighet ned och hoppade i båten, som därefter genast återvände till skeppet.

Kaptenen väntade honom.

Karlen tog af sig mössan, och sedan han aflägsnat tobaksbussen ur munnen, kunde man höra följande samtal.

»Kapten, det är han!»

»Örnen?»

»Örnen?»

»Nåväl, så fara vi nu förbi honom!»

Icke något vidare ord växlades.

Kaptenen och de andra försvunno ned i undre skeppsrummet.

I samma minut såg man matrosar komma från alla sidor upp på däck, de voro omkring trettio, utrustade med åtskilliga verktyg.

Det verk, som de begynte och fullgjorde på kortare tid, än som fordras för att beskrifva det, satte Fritz i största förvåning.

Det gick honom, liksom det skall gå läsaren, inför hvilken vi här uttryckligen erinra, att det här icke handlar om någon tom fantasi, utan om ett enkelt faktum.

Situationen är utan tvifvel.

Om det där rökmolnet vid den aflägsna horisonten ännu kunde lämna en i tvifvel, så blef den likväl tillräckligt förklarad genom de få mellan kaptenen och den till utforskande af höga sjön från sin luftiga iakttagelsepost återvändande matrosen utbytta orden.

Den franske kryssaren »Örnen» höll vakt, vägen var afskuren för negerfartyget.

Kaptenen visste detta. Men det oaktadt hade han bestämt att fortsätta vägen.

Han ville fara förbi kryssaren.

Hur skulle han gå till väga därvid.

Sannerligen, den kapten, som vågade detta, måste hafva bestått sitt mästareprof.

»Ja, Flaxhant förstod att räkna ut det fint, och, för att icke misstaga sig i sin kalkyl, försummade han icke att taga med i betraktande äfven de minsta detaljer.

Fribytarens däck och till följd däraf äfven dess förskansning, stego endast mycket litet upp öfver vattnet. Det mystiska skeppet kunde i det tillstånd, hvori vi lärt känna det, utan master och segel, utan bogspröt, skenbart människotomt, blifva ansedt för ett herrelöst drifvande vrak.

Om ett tillbörligen tackladt skepp, som med fulla segel eller med full ånga sökte vida hafvet, måste i dessa vatten

väcka liffig misstro hos hvarje kryssare, så var detta dock ingalunda fallet, när det var frågan om ett redlost drifvande vrak, som tycktes vara ur stånd att hålla sjön samt var öfvergifvet af sitt manskap.

Det var detta, som kaptenen gjorde räkning på.

Men skenbilden af det hjälplösa vraket tycktes honom ännu icke förvillande nog.

Det gälde ju att missleda sjöpolisens skarpa och öfver allt med misstanke spejande ögon, ty annars voro med det en gång fattade beslutet både skepp och manskap räddningslöst förlorade.

Hade den väl utrustade pansarfregatten en gång fattat misstanke, så kunde slafskeppet icke mera tänka på att undkomma, och om det än under vissa omständigheter icke skulle skytt att upptaga en strid med franska marinens aktningssjudande krigsfartyg, så hade det dock varit vansinne, om det i sitt närvarande läge, instängdt vid land och inskränkt i sina rörelser, fribytarskeppet hade velat söka komma förbi motståndaren.

Det skulle därmed hafva dömt sig till säker en undergång.

Vilseledningen måste alltså vara fullständig, så att hvarje möjlighet till en misstankes uppkomst skulle vara omöjlig.

Detta var nu de liksom från underjorden uppdykta dämoniska gestalternas uppgift, då de på en kort stund satte i verket en förhärjning, som liksom genom ett trollslag förvandlade pontonen i ett jämmerligt vrak.

Spygatterna, de fyrkantiga öppningarna i skeppets förskansning, som voro bestämda att vid stormig sjö lämna aflopp för det ombord kastade vattnet, blefvo nu utvidgade till oformliga hål, plankor af skeppsförskansningen rycktes bort och relingsbalkarna lyftades af och roderstången togs bort.

För att göra det ännu mera förvillande blef en nödmast, från hvilken några linnetrasor hängde ned och som redan var afbruten vid dess fot, så lagd öfver däck, att den till tre fjärdedelar stack ut öfver skeppets kant, som den tycktes hafva krossat i sitt fall.

Alla dessa förödelse voro naturligtvis endast skenbara, men den anblick, som skeppet i sitt närvarande tillstånd erbjöd, kunde icke lämna något tvifvel om, att man i detsamma hade för ögonen de beklagansvärda spillror, som voro återstoden från någon sjöolycka.

Ögonskenligen beröfvadt alla sina väsendtliga organer, alldeles eländigt och hjälpbehöfvande, kunde det endast uppväcka medlidande men icke misstroende, liksom dessa försiktiga guldsökare som, bärande en hel förmögenhet i sin gördel, med den jämmerligaste min i världen förleda folk att tillkasta dem en almosa.

Så hade detta vrak sina fyrahundra negrer, sitt talrika oförvägna mänskap och dessutom sina hemlighetsfulla förfärliga maskiner i kroppen.

De sednare hvilade visserligen för ögonblicket, men dess uppvaknande till ifrig verksamhet skulle icke låta vänta länge på sig.

Ehuru flodens myning var mycket bred, var strömmens styrka dock mycket häftig.

Snart dref skeppet på Oceanen.

Däcket var öde och människotomt, allt lif tycktes för länge sedan hafva vikit därifrån eller var begrafvet nere i detsamma.

Kaptenen befann sig i en mörk kammare, som genom en upptill anbragt lins var inrättad till ingenting mindre än en *camera obscura*.

Så hade han hela bilden af den stora hafsytan för sina ögon.

I denna kammare befann sig tillika ett roderhjul, och med kartan bredvid sig hade kaptenen själf personligen öfvertagit ledningen.

Nu satte sig de båda propellrarna i rörelse, men högst långsamt och blott en i sänder, på så sätt, att skeppets för riktades än åt höger, än åt venster, hvilket förvillande såg ut som om det blef hastadt hit och dit af vågorna, som drefvo sitt spel hit och dit med vraket.

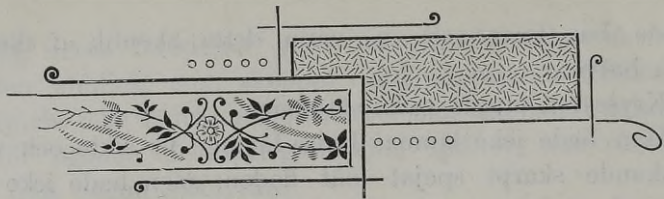
Så vräkande, vacklande och darrande, än medryckt af strömmen, än af vågorna, så att det blott kunde väcka med-

lidande hos hvar och en, vann detta skenlik af skepp det djupa hafvet.

Kryssaren styrde redan åt söder.

Han hade icke lämnat Luisa-Loango ur sikte och vid sitt annalkande skarpt spejät inåt floden, men hade icke funnit något misstänkt.

TJUGOSJETTE KAPITLET.

Jagt på Fribrytaren.

Vrak vid babord akter ut! skrek vekten i mastkorgen på den franske kryssaren Örnen.
Fartyget stoppade.

Alla kikare rigtades, ehuru förgäfves i riktning, åt det signalerade vraket. Till följd af dess ringa höjd öfver vattenytan, var det synligt endast från masten.

En båt blef genast satt i sjön.

»Nage!» kommenderade rorgasten vid rodrät.

Ögonblickligen satte sig båten i rörelse och sköt som en pil genom vågorna i rak riktning mot det stympade skeppskrofvat, hvars olyckliga tillstånd man kunde se allt tydligare.

Märkvärdigt! Oaktadt vraket fortfor att gunga som en lösgjord boj på vågorna, dansade det i denna rörelse visserligen långsamt, men oafbrutet ut på hög sjö; likväl var det längesedan utom strömmens område, och vinden blåste från sidan. Lika märkvärdigt var det, att det synbarligen vann afstånd från båten, som var besatt med de bästa roddarne bland manskapet.

»Tusan millioner skock granater!» hördes plötsligen en oss bekant stämma bredvid kaptenen. »Herr kommandant, där

låta vi draga oss riktigt vid näsan! Det är han själf, den skurken!»

»Hvem då?» frågade kaptenen.

»Ah, f—n själf! Hvem annars än denne helvetiske skurk, människoröfvaren — med ett ord 'skeppet', den fördömde fribrytaren själf, som vi söka! Vid Gud, denne erkeskurk Ibrahim har snygga kunder!»

»Men så förklara mig det då, doktor —»

»Hvad nu? Behöfves det vidare förklaring! Det gamla skrofvat är lika litet sjöodugligt som vi själfva. Det är ett af dessa skälmstycken, som den fördömde skurken ordentligt hånar oss med! I sitt illa åtgånga vrak dansar han förbi vår näsa med icke mindre än för 700,000 francs ebenholzvara ombord. Ah, hvad det beträffar, så förstår jag mig på det — öfver 400 slafvar, och alla prima kvalitet, så sannt som jag är doktor Lamberg! Men vi skola väl inte låta honom undkomma! Vi må väl kunna taga fatt den snygge karlen!»

»Det är mycket enkelt!» svarade kaptenen i lugn ton. Vi skola göra jagt på honom, äntra, taga skrofvat i släptåg och föra det tillbaka till land. Där försätta vi negrerna i frihet och hänger upp manskapet vid rårna. — Är ni tillfreds med det, doktor?»

»Edra ord äro guld, kommandant! Icke sannt, André?» vände sig den sålunda tilltalade, som, enligt hvad han själf förrådt för oss, icke var någon annan än vår gode doktor, till vår andre gamle bekante, hvilken blek och aftärd knappast kunde hålla sig uppe på benen, där han nu stod bredvid den talande och med feberheta ögon följde vrakets rörelser.

»Javisst», svarade den unge mannen; jag önskar ingenting annat, än att det redan vore skett! Men är ni då fullkomligt säker på, hvad ni förutsätter, käre doktor?»

»Ah, jag skulle önska, att jag vore lika säker på vår arme Fritz' existens!» svarade den förträfflige mannen med af rörelse darrande röst.

Kommandot skallade; på stället utfördes det i två tempo, och Örnen sköt med full ånga efter den lugnt i sin besynnerliga rörelse vidare dansande skeppsruiinen.

Afståndet minskades nu hastigt.

Då plötsligt stannade vraket ett ögonblick i sitt besynner-

liga lopp och intog rätt ställning i vågorna. Därpå tog det anlopp som en maskerad röfvare, som plötsligt låter masken falla, och sköt därefter som en pil genom vågorna, hvarvid en glänsande fåra af hvitt skum hvirflade upp bakom det i dess kölvatten.

»Hvad har jag sagt er?» utbrast doktorn. »Nu ser ni det väl?»

»Nå, hvad är det med det? Vi jaga efter honom och om han drifver det för långt, så jagar jag en laddning järn i hans sidor.»

»Ja — och i de svartas med det samma?»

»Ah tusan — det är sannt, nå då måste vi fånga honom i flykten! Framåt då — hvart ögonblick är dyrbart — i jagt på honom. Doktor, det skall inte dröja länge förr än vi äro hos honom, annars skulle 'Örnen' inte vara den bästa kapplöpare i hela vår flotta!»

Och äfven 'Örnen', alldeles inhöljd i rök, rusade nu emot vågorna med en hastighet, som bäst rättfärdigade dess namn och det hopp, som dess dugtige kapten satte till den.

Så hade då jagten begynt.

Förföljandet forsattes utan afbrott, obevekligt och oförsonligt med förbittrad häftighet. Men oakadt allt det kol, som på det franska krigsfartyget kastades in i dess eldstäder, oakadt det sköt fram med det högsta ångtryck, som var tillåtet, hade det tydligen möda nog att blott bibehålla sig på lika afstand.

Hvad manne hade det där skeppsskrovet inom sig för en helvetesmaskin, oakadt det såg ut som blott ett vrak, men kunde på ett sådant sätt hålla franska krigsflottans stoltaste kryssare i schack?

Solen gick ned och natten bröt in.

I rasande fart, med riktigt febraseri frustade kryssaren åstad efter röfvaren.

Det varade ännu en half timma, då plötsligen — hade slafskeppet försvunnit!

Hade det ännu mera ökat sin hastighet, hade det dragit nytta af mörkret, som mycket försvårade kikarnas användande, och gjort en djärf svängning åt höger eller vänster, för att undandra sig vidare förföljande?

Man kunde icke påstå något besämdt därom.

Hafvet hade börjat blifva oroligare, vågorna gingo höga och pontonens ringa höjning öfver vattenytan gjorde det lätt för den att dölja sig för allas blickar.

Huru det nu än var, så kan man nog tänka sig med hvilken otålighet kryssarens kommandant afvaktade den nya dagen.

Vi tro oss icke kunna använda mellantiden bättre, än till att förklara närvaron af våra gamla bekanta, doktorn och André, på kryssaren.

Vi lämnade dessa i Chinsuxo, hvarest de hade beslutat att följande dag bryta upp för att uppsöka Fritz och Majestät, men vi sågo också, huru detta beslut blef omintetgjordt genom det förfärliga feberanfall, som kom André att nästan döende sjunka i doktors armar.

André hade så godt som ett underverk att tacka för sitt lifs räddning.

Endast en vän, som hade så djupa vetenskapliga kunskaper och därmed förenade en sådan hängifvenhet som doktorn, var i stånd att åstadkomma det. Denne hade framför allt rigtat hela sin uppmärksamhet därpå att hålla faran på afstånd. Lyckligtvis var den portugisiske guvernörens husapotek försedt med tillräcklig mängd svafvelsyradt chininsalt, det egentliga universalmedel, för hvilket sumpfeberanfallen snarast gifva efter. Så hade det lyckats honom att redan vid sjukdomens första anfall åtminstone hämma densamma.

Men André var ingalunda återställd; han kunde knappast hålla sig uppe på benen, och det långsamma tillfrisknandet hotade att låta vänta länge på sig.

Under dessa omständigheter var det icke för närvarande att tänka på att fatta planen till Fritz' och Majestäts uppsökande.

Hvilken oro doktorn för öfrigt än kände för de båda ynglingarnas skull och hvilka bekymmer han gjorde sig för dem, så tviflade han icke en minut på, att han förr eller senare skulle återfinna dem. Han hade' fullständigt förtroende till Fritz' naturliga skarpsinnighet och oförsagdhet, och understödd af Majestäts hängifvenhet, då denne dessutom kände landets både hjälpkällor och faror, borgade honom dessa egenskaper

för, att de båda i förening skulle lyckas välbehållna draga sig ur alla förlägenheterna.

Därvid hade likväl doktorn ingalunda uppgifvit planen att uppsöka dem och göra allt för att skaffa sig visshet om deras öde.

Men för ögonblicket, hänvisad åt sig själf som han var, eller snarare själf redan upptagen vid en sjuksäng, var det honom icke möjligt att företaga någonting.

Han måste vänta, till dess han fick hjälp, tills framför allt André icke längre behöfde hans — doktors hjälp.

Under det doktorn befann sig i dessa omständigheter, visade signalmasten, som var upprest vid sidan om Chinsuxo's lilla redd, närvaron af ett franskt fartyg på hög sjö framför redden. Sannolikt var det en kryssare.

Vid denna underrättelse klappade doktors hjärta, så att det hotade att vilja spränga bröstet. Detta fartyg kunde ju bringa räddning åt honom och André samt de båda förlorade.

För hvad pris som helst måste han söka att sätta sig i förbindelse med det franska fartyget.

Guvernören, som kanske för sin egen person möjligen hade särskilda orsaker att just nu undvika en dylik förbindelse, vägrade visserligen i början att gifva befallning om nödig signalering.

Men när doktorn en gång fattat en föresats, så var han icke den som åter uppgaf densamma.

Så visste han äfven här att genom öfvertalning och halfva hotelser genomdrifva och uppnå hvad han ville.

Den för alla världens nationer gemensamma signalen blef gifven, och efter tre timmars förlopp kom äfven en slup i land.

Vid anblicken af matroserna däri bleknade doktorn.

»André — det är — 'Örnens' slup! Hör ni? Mitt fartygs! Vi äro räddade alla! Vi skola återfinna våra barn! Kom, min vän! Ah, jag vet på förhand, att kommandanten beviljar mig allt! — Fort, fort i båten!»

André lät icke säga sig det två gånger.

Sedan de hjärtligt tackat guvernören för hans uppmärksamhet, skyndade de båda vännerna ned till stranden och stego i båten.

Matroserna blefvo helt förfärade vid anblicken af doktorn. Oaktadt han blifvit alldeles skallig och hans under tre månader förvildade skägg, hans magerhet och hans solbrända hud samt slutligen hans afsigkomna klädsel, som fladdrande hängde kring hans knotiga gestalt, erinrade hans fysonomi dock genast matroserna om någon förut bekant, öfver hvars person de dock icke kunde komma på det klara.

Den förvånade förfäran, som doktorn ingaf dem, roade honom själf icke så litet.

— Nå? sade han slutligen, när man hade stött från stranden, till båtföraren, som icke var någon annan än understyrmannen Petter från ångslupen, densammie som Fritz så lyckligt räddat ur en svart djäfvuls klor. »Ah, ah! Man tyckes inte längre känna igen gamla vänner? Jo, jo, min gosse, det är jag själf, doktor Lamberg i egen person! Kommendanten mår väl bra?»

»Ack, herr doktor, vi kunna ju alla knappt tro det! Men det är då en lycka, som man kan kalla lycka! Ni har således verkligen inte blifvit uppäten af de svarta där borta vid Ogooné?»

»Ah nej, det ser du väl!»

»Men, för alla kannibaler och pirater, hvad kommendanten, kapten Valpreux skall bli glad att återse er!»

»Och jag! fortfor doktorn, nu vänd till båtens öfriga besättning, som gapade af förvåning och läto årorerna stryka genom vattnet. Nu kännen I väl igen mig alla, och det står bra till med er, barn?»

»Ack herr doktor», begynte Petter ånyo, »ni har inte 'den lille' med er, ni vet, vår Fritz, den duktige pojken, som räddade oss alla där uppe i Ogooné och som där försvann tillika med ert sällskap, som sitter här bredvid er? Om ni kunde säga oss, hvad det blifvit af honom! Ser ni, både jag och alla de andra hålla riktigt af honom, och ser ni, till och med den glädje det gör mig och oss alla, att vi nu kunna ro er här, den ha' vi dock den raske pojken att tacka för!»

»Ja, vi voro tillsammans — ända tills för fyra dagar sedan! Men — då förlorade vi honom. Men var bara lugn, gamle Petter, vi skola nog finna honom! Nu har bekymret därför blifvit mig mycket lättare. Jag tänker, du kommer

själf med, när vi gå iland för att söka upp honom. Vi skola ordentligt genomströfva öfverallt, och då vore det väl själfva tusan, om vi inte skulle lyckas återfinna honom!»

»Ah, hvad den goda viljan beträffar, så fattas den helt visst inte hos någon! Ty, ser ni; det är äkta matrosblod i den pojken! Ah, alla skola täfla om att få vara med, när det gäller ett ströftåg för att söka upp honom.»

»Nå, jag gör räkning på det och tackar er, go' vänner, på egna och hans vägnar. Jag tänker det skall nog inte slå fel, utån vi få återse honom!

En kort stund därefter stötte båten intill kryssaren, som långsamt hade kommit den tillmötes.

Med stor vighet, i två grepp, men med riktigt spindelaktiga rörelser hade doktorn hissat sig upp och var med ett sving på andra sidan skeppsförskansningen samt stod plötsligt som en ur grafven uppstigen midt i gruppen af officerarna, hvilka mottogo honom med ett entusiastiskt: välkommen!

Han presenterade genast André för kapten de Valpreux, som länge sedan kände till dennes ädelmodiga och uppoffrande handlingssätt ombord på ångslupen. Och han hade glädjen se sin vän hjärtligt emottagen.

Hvad doktorn beträffade, så hade han sin egen hytt ombord och fann allt däri, sådant han lämnat det.

Efter de nödiga omsorger, som doktorn och hans vän läto vederfaras sin yttre människa, blef det ett berättande.

I största hast meddelades det allerviktigaste, hvarvid naturligtvis Fritz och icke mindre Majestät ofta spelade hufvudrolerna.

Därefter öfvergick man till hufvudsaken, nämligen meddelandet att redan sedan åtminstone två dagar en slaftransport anlant hit till kusten alldeles i närheten af Chinsuxo och att den sannolikt skulle inskeppas vid Luisa-Loangoflodens mynning.

Det gälde således att iakttaga alla små vikar och smyghamnar, följa kustens alla krökningar och löpa in i flodmynningen, men också att därvid förfara så litet uppseendeväckande som möjligt, för att säkert kunna uppnå målet och denna gång gripa de snygga karlarna på bar gärning vid deras ebenholzhandel.

Till dessa utforsknigar af kusten måste såväl båtar, som ångslupen utrustas och användas.

Den uppgift, som själfva kryssaren hade därvid, var att från hög sjö hålla vaksamt öga på hela kuststräckan och som ambulerande vakt fordra pass af hvarje utlöpande fartyg.

Så hade kryssaren långsamt närmat sig kusten på ett afstånd, som var erforderligt för hans iakttagelser.

Han hade kommit förbi flodmynningen, hvori slafskeppet låg doldt och hade icke kunnat märka något misstänk.

Det oaktadt hade den skenbarliga harmlösheten vid detta vatten och viken därvid icke kunnat missleda kommandanten. Han hade med det hos honom egna, en äkta sjöbjörns väderkorn ovilkorligen hållit sina misstankar rigtade just dit och hade beslutat att endast skenbart aflägsna sig, för att kunna hålla ögat så mycket uppmärksammare på detta ställe.

Han hade just velat gifva befallning om utförande af en expedition med ångslupen i nämnda vatten, då ropet »vrak» signalerades från mastkorgen.

Det vidare vet läsaren. Den genast i sjön satta båten skulle lägga till vid vraket; men dess bemödanden blefvo förgäfvade; kryssaren började sin jagt. Slafskeppet sattes plötsligt i rörelse af sina hemlighetsfulla maskiner och flög före honom med en säkerhet och hastighet som en hval, tills det vid den inbrytande natten, bakom de högt gående vågorna, undandrog sig hvarje vidare iakttagande.

Kommandanten afvaktade med otålighet den kommande morgonen.

TJUGOSJUNDE KAPITLET.

Tremastaren.

Med ens började vågornas kammar skimra i rödt och straxt därpå glänste de som flytande guld, hvilket skummande kastades upp ur de evigt rörliga vågdalarnas djupa natt, alltjemt ånyo begrafda af den skarkt blåsande brisen in i den oändliga vattenöknen och lika hastigt och oaf-låtligt åter omskakade af de nedrullande vattenbergen.

Plötsligt framträdde äntligen solen själf. Dess eldkula såg en stund ut som en kolossal gummiboll, som hoppade upp och ned på vågorna, tills den snart höjde sig fullkomligt ur vågbadet, för att nu sträfva rakt upp mot zenith.

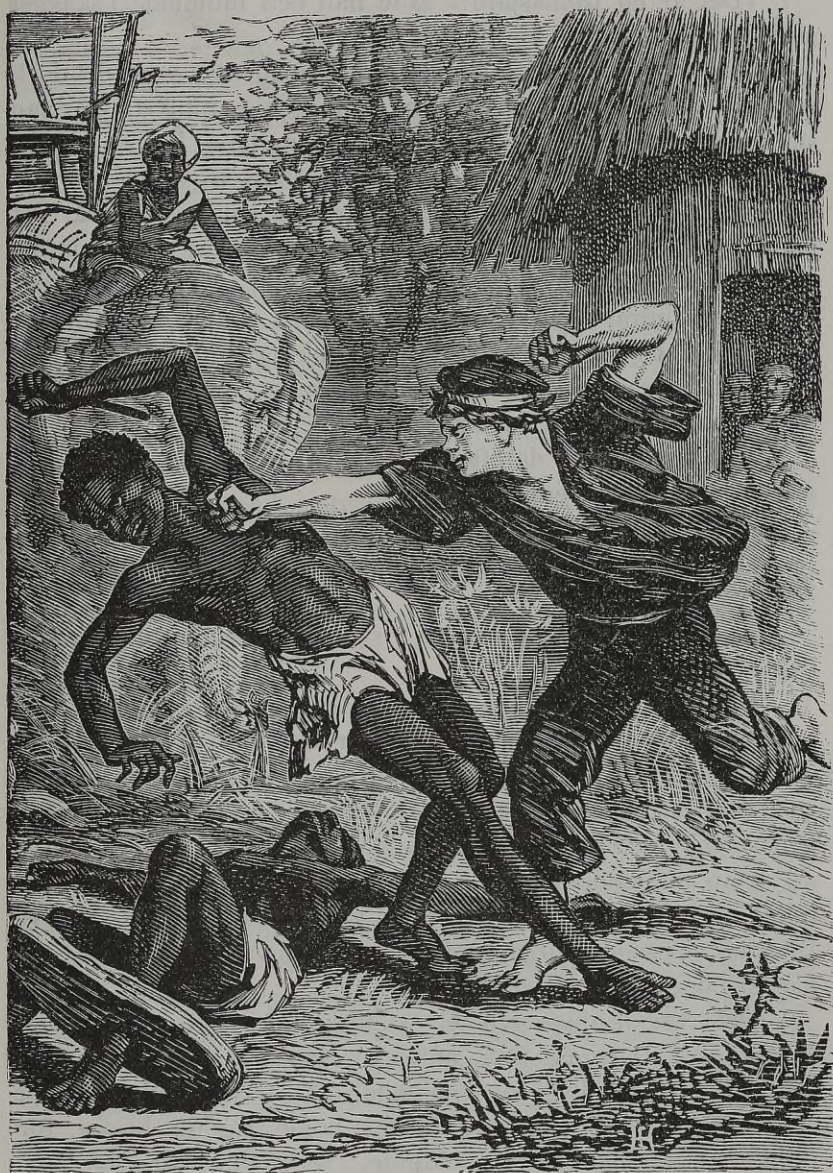
Klockan var half sex.

Kommendanten hade hela natten icke lämnat vaktkajutan på däck och befann sig just i lifigt samtal med förste löjtnanten och doktorn.

Ett högt rop från bramseglet ned till dem afbröt samtalet.

»Segelskepp! Babord! Håller lika kurs med oss.»

En båtsman med en skarp kikare vid bröstremmen, stod på kort afstånd på post. Han hade genast haft instrumentet i beredskap till användande och räckte det åt kaptenen, som

Fritz öfverföll med knytnäfslag och sparkar den djuriska varelsen.

nu länge och uppmärksamt höll det rigtadt på den ännu för blotta ögat omärkliga punkten.

»Det är en tremastare!» sade han och mumlade i skägget sina iakttagelser.

»Oaktadt han håller jämna streck med oss, vore det dock möjligt, att han skulle kunna lämna mig upplysningar om slafkeppet. Kanske är den skurken inom hans horisont. Ett missförstånd, en förväxling med afseende å vraket är inte möjligt, och — i det tillstånd, hvori det befinner sig, är det ändå tvunget att anlöpa någonstädes. Jag skall alltså närma mig tremastaren; om en half timma kunna vi vara tillräckligt nära hvarandra. — Båtsman! fortfor han därpå och lämnade glaset tillbaka åt denne. Säg den vakthafvande officeren, att vi skola styra kurs på skeppet. Såsnart man kan se dess flagga, vill jag blifva underrättad!

Kaptenen gick därefter ner i sin hytt, för att i hast stärka sig med en enkel frukost.

Tjugofem minuter hade förflutit.

»Stig in!» ropade han, när han nu hörde en svag knackning på dörren.

»Kommendant, skeppet är i sigte! Det seglar under fransk flagga.»

Denna anmälan förde kaptenen genast upp på däck.

Uppkommen, såg han en vacker tremastare, som satt till alla segel och med märkvärdig hastighet seglade för vinden.

Han lät gifva den signal att »lägga bi», hvilket den också genast och med fulländad skicklighet utförde.

Han brassade seglen på stormasten, under det han samtidigt med hvit-röd-blå trikolor tre gånger hälsade krigsskeppet. Därefter hissade han upp stora flaggan, och man såg att det var »Rhône» från »Marseille».

Det var samnerligen en ståtlig tremastare. Från dess sidoväggars ljusgråa färg afstucko dess styckeportar svarta som enbenholz. Vågorna vaggade den riktigt smeksamt på sina ryggar, och när den kokett böjde sig för brisen, för-rådde en uppflammande eldlinie, som slingrade sig efter vågorna, hans solida kopparbeklädnad, i det en smal rand af densamma, hvilken då uppdök öfver vattenytan, blixtrande återkastade solstrålarna.

Den låg som en fisk i vattnet, denne tremastare, med sin långsträckt kropp, och var beundransvärdt väl bygd att klyfva vågorna.

»Dessa köpmän ge då sannerligen inte efter; hos dem spelar penningen inte längre någon rol. Skepp ha de — nå, sannerligen, så att våra avisoångare kunna blygas att visa sig bredvid dem! menade förste lötnanten, vänd till doktorn.

»Ah, hvad vill ni väl! svarade denne. Det är ju inte mer än logiskt, sedan amerikanerna funnit på sitt famosa: »Time is money» — »Tid är pengar» — och bragt det i sväng.»

»Bomber och granater också, »Rhône's» redare kan vara stolt öfver sitt fartyg! Det är en fördömdt lycklig spetsbof! Karlen har en riktig tjuftur!»

De båda fartygen hade under tiden kommit hvarandra inom hörhåll.

'Örnen' stoppade nu äfven å sin sida, sedan han först lagt sig under vind framför det back liggande skeppet.

»Ohoj! Du tremastare! Hvar kommer du ifrån?» ropades det från Örnen.

»Från Cap-Town.»

»Hvart går du?»

»Till Cuba.»

»Hvem för dig?

»Kapten Marius Cazavan från Marseille.»

»Fregattkaptenen de Valpreux, kommandant på Örnen, ber kapten Marius Cazavan komma ombord på hans fregatt.»

Redan några minuter därefter låg kofferdifartygets lilla båt under kryssarens fallrepstrappa.

Gästen, som den fört dit, steg med sjömannens mest fulländade vighet upp och gick direkt fram till kommandanten, som han hälsade lika vördnadsfullt som obesväradt.

Det var en kraftfull gestalt med lika intelligenta som beslutsamma drag. Den väderbitna hyn, det svarta täta, krusiga håret, de eldiga ögonen, de bländande hvita tänderna, de fina och tillika starka händerna, de breda skuldrorna och hans kraftfulla, medelstora figur gjorde denne kapten Cazavan med sina omkring 35 år, som han nog måtte haft, till hvad man kallar en vacker ung man. Den upprigtighet som talade ur

hans blick, måste ovilkorligen intaga till hans fördel. Med få ord: intrycket, som han gjorde, var utmärkt.

»Kapten», sade kommandanten till honom, »jag skattar mig lycklig att göra er bekantskap.»

»Kommendant», svarade denne honom, »all ära är på min sida. Jag ber er blott säga mig, hvarmed jag kan stå till tjänst.

»Hur kommer det sig,» frågade de Valpreux plösligt, att jag möter er här vid afrikanska kusten, då ni är på väg från Cap till Cuba?»

»Herre Gud, herr kommandant, det är ju helt naturligt. Sedan jag sålt mina för ett spottspris från huset Boehler & Wilson in Manchester köpta bomullsvaror till förmånliga priser åt capkolonisterna, var jag temligen i bekymmer för returfrakt, då jag erfor, att herrar Brander, & Comp. de stora sockerfabrikanterna just äfven gjort fallissement. Jag besinnade mig inte länge! Jag köpte mot kontant hela materialet från de tre raffinaderierna, lastade allt på min »Rhône» och begaf mig skyndsamt på väg, för att sälja allt det gamla järnkramet åt signor Rafael Calderon på Cuba. Då jag egentligen ville återvända direkt till Marseille, har jag något brådtom, och så tänkte jag begagna mig af sydströmmen, för att låta den drifva mig in i ekvatorialströmmen. Ni ser att jag finner mig just på denna väg, som jag tycker icke vara den sämsta. Vi med våra segel, få inte vara stolta; vi måste begagna hvarje fördel, som erbjuder sig för oss.»

Doktorn och förste löjtnanten stodo därvid och åhörde pröfvande denna med all frimodighet och helt obesväradt meddelade upplysning; de hade det bästa tillfälle, att i Cazavan jämte kaptenen äfven beundra köpmannen.

»Förträffligt, kapten!» svarade Valpreux. »Man måste väl säga, att ni förträffligt förstår er på strömmarna såväl på sjön som i affärer. Men — har ni inte kanske tillfälligtvis mött ett mastlöst fartyg, ett vrak med förödt däck, hvilket tycktes drifva omkring, en lekboll för vågorna, och därvid löper snabbare än den bäste ångare?»

»Kommendant,» svarade Cazavan, i det hans panna tycktes färgas något mörkare, »den har jag verkligen mött. Den tusans likkistan hade nära nog ränt sin förstäf i kroppen på

mig. Jag är ingalunda rädd — jag är Marseillare — men, vid Gud, jag stod och skälfde som ett barn! Det var becksvarta natten — det där skrofvat var tätt framför oss just i begrepp att vända, som om det ville söka komma till kusten. Tusan, det vidrörde oss redan, — en enda falsk vridning på rodret och vi hade kunnat simma efter vårt järn! Jag tycker mig ännu höra skrufvens frustande! Och därvid ingen människa ombord!»

»Det är allt — inte sannt?»

»Jo, sannerligen, herr Kommendant! Hvad tycker ni väl? Om jag hade haft kanoner och en krigsbemanning, så hade jag nog velat undersöka, hvad där fanns i skåpet! Men så — och — signor Rafael väntar —»

»Sitt gamla järn?»

»Javisst.»

»Och — ni har brådtom?»

»Ah, inte mera än förnuftigtvis möjligt, kommendant! Om ni vill göra »Rhône» äran af ert besök —»

»Tack, kapten Cazavan, och — adjö?»

»Adjö!» sade Marius och tog afsked med militärisk hälsning.

»Skada på en sådan karl, att han lånar sin hand åt så simpla affärer!» mumlade Valpreux för sig själf, medan kapten Cazavan återvände ombord å Rhône».

»Hvad säger ni om våra handelskaptener?» vände sig nu nu doktorn till kommendanten. »Man vet sannerligen inte, hvar hos dem sjömannen upphör och köpmannen börjar. Denne Cazavan är förbaskadt inne i sina affärer.»

»Denne Cazavan är en erbarmelig bof, för att inte säga en handtlangare åt de eländiga skurkar, som vi förfölja!» svarade Valpreux.

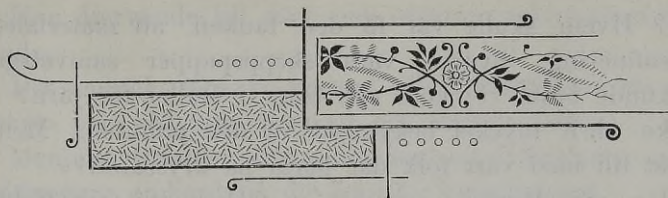
»Men hur menar ni då, herr kommendant?»

»Ah, jag vet egentligen inte hvad som hindrar mig ifrån att hålla en undersökning på hans skepp? Ingenting annat än farhågan att det byte, som vi förfölja, kunde undgå oss. Också tror jag, att sakerna, hvad honom beträffar, förhålla sig så, som han sade. Men med afseende å hans föregifna möte, hans sammanträffande med slafskeppet, har han ljugit för mig, alldeles som en maltesare.»

Under detta samtal gungade Rhône under brisen på vågorna. Nu hälsade han ånyo med sin trikolor och återtog därefter sin kurs åt norr, farande åstad med en fiskmåsnabbhet.

Örnen styrde kurs på amerikanska kusten.

TJUGUÅTTONDE KAPITLET.

Två fångar.

Hvad har under tiden blifvit af vraket?

Vi skola genast få höra det

Marius Cazavan hade knappast åter hunnit ombord på »Rhône», förr än han gick nedför trappan, som förde till en rymlig hytt. Han trädde in, utan att knacka.

Vid ett bord satt här en man, som höll sitt hufvud lutadt mot båda händerna.

Marseillarens inträde väckte upp honom ur de öfverläggande betraktelser hvare han försjunkit.

Denne man var ingen annan än amerikanaren Flaxhaut, fribrytarekapten.

Vi höra följande samtal:

»Allt väl aflupet?»

»Allt.»

»Har inte kommandanten hyst någon misstanke?»

»Ingen.»

»Nå, inte underligt! Hvem skulle väl också, om inte själfva djäfvulen voro vår skyddspatron, söka fyrahundra svarta här? Hvem kunde det ens i drömmen falla in, att det på knappast tio timmar blifvit en stolt tremastare af det illa medfarna

vraket? Hvem skulle väl få den tanken, att materialet för sockerraffinering, hvarpå våra skeppspapper samvetsgrannt lyda, kunde bestå »i kött och ben» i stället för järn? Jag har icke varit mycket bekymrad för den punkten. Men hur stod det till med vårt folk där borta på kryssaren?»

»Jag såg Martial, som genom tecken gaf mig tillkänna, att allt var väl bestäldt.»

»Hvar voro de tre andra?»

»Två af dem äro vid maskinen; den fjärde var just på vakt i mastkorgen.»

»Godt!»

»Och nu till oss själfva? Hvad är vår nästa uppgift?»

»Tag vakten, Marius, och fortsätt att styra åt norr. I morgon vända vi mot Rio-Grande-do-Sul. Rafael Calderon väntar nog med sin vara tills vi tillfredsställt våra vänner vid Lagva dos Patos.»

»All right!»

»Ännu en sak: Hur är det med våra båda rekryter här?»

»De äro båda i järn. Den lille svarte vill alls inte skiljas från den andre, och Fritz tycktes vara mera bekymrad för hans öde än för sitt eget. Då de nu åter äro tillsammans, så äro de också tröstade båda. För öfrigt låter jag dem icke sakna någonting.»

»Det är bra så. Denna stora åsna Ibrahim kunde san- nerligen inte skicka oss något obekvämare på halsen än om- sorgen om dem. Men ord är ord: jag har lofvat, att inte röra deras lif, och jag skall hålla det. Nå, för öfrigt tänker jag, att Bagnard skall befria mig från den ene. Den lille stockholmaren vill ju ovilkorligen slåss med honom. Jag skall göra honom till viljes. Hälst skulle jag se att de knäckte halsen på hvarandra.»

»Och när skall det ske?»

»Det är god tid med det. I hvad fall som hälst, vill jag låta saken komma till utförande innan — innan vår stora operation till sjös, hvartill jag har ordern förseglad hos mig och om hvilken jag således ännu inte vet, hvart den skall riktas emot. Men nu nog. På post!»

Marius Cazavan lydde ögonblickligen.

Han återvände till däck och öfvertog vakten samt skeppets förande.

Det samtal, som vi lyssnat till, underrättade oss om, att »vraket» och »Rhône» voro ett och samma fartvg.

Men det förråder vidare för oss, att fribrytaren hade sina handtlangare ombord på det franska krigsfartyget.

Vidare fingo vi förklaring, hvarför Fritz ingenstädes syntes till på »Rhône». Han och Majestät lågo instängda i skeppsarresten, och att sluta till af Flaxhants yttrande, hotas Fritz' lif af en allvarsam fara.

Slutligen erforo vi äfven för första gången något mera bestämdt angående Flaxhant själf och det af hans egen mun. Han själf var endast ett verktyg i mäktigare händer. Han lydde högre befallningar blindt, utan att själf på förhand veta, hvad de kunde drifva honom till.

Det återstod honom ännu en operation att utföra, om hvilken han själf ännu icke ens visste, hvari den skulle bestå.

Flera af dessa punkter, såsom undret af skeppets plötsliga förvandling, innästlandet af fribrytarens spetsbofvar bland kryssarens folk såväl som Flaxhants hemliga uppgift kunna icke finna sin förklaring förr än under berättelsens följd genom de inträffade händelserna.

Något annat är det med Fritz och Majestät samt deras plötsliga inspärrande.

Vi äro väl skyldiga läsaren att icke för länge dröja med förklaringen öfver dessa tilldragelser, som röra våra gamla goda vänners öde.

Under sist förflutna natten skedde, som vi veta, det för oss ännu oförklarade undret af det eländiga vrakets förvandling till den oklanderlige tremastare, som till och med löjtnanten på »Örnen», med sin kännarblick, icke utan en viss afund hade sett gunga på vågorna.

Lika omöjligt, som det skulle varit för ett åt sina egna krafter hänvisadt, än så talrikt manskap att under det hastiga loppet af så få timmar åvägbringa denna förvandling, lika naturligt skall det förefalla hvar och en, att densamma gifvit fullt upp att göra för alla händer på skeppet och att manskapet på fribrytaren denna natt svårligen fått tid öfrigt att fira eller sofa.

Alldeles lika tydligt är det, att, alldeles som förut vid pontonens omdanande till ett jämmerligt vrak och som ingenting annat än en på förhand väl inöfvad manöver, äfven denna nya metamorfos endast kunde vara möjlig att åstadkomma med hjälp af väl inöfvadt folk.

Därför hade nykomlingen Fritz oaktadt all sin skicklighet icke kunnat finna något användande därvid; Majestät, som ju därtill äfven var sårad, kunde ju alls icke komma i fråga därvid.

Detta allena, såväl som den billiga hänsynen till deras utståndna strapaser, skulle ha varit orsak nog att undantaga dessa båda från skeppsmanskapets rastlöst i anspråk tagna nattarbete, och dock skulle kapten Flaxhant ingalunda däraf ensamt låtit bestämma sig för att befalla dem att begifva sig till hvila i sina hängmattor och icke förr lämna sina kojor, än de blefvo kallade.

Hvad som därvid ledde honom, var försigtighet och ett visst misstroende mot Fritz, och det just för två egenskapers skull, hvilka, huru litet de än förtjäna det, ofta väcka misstanke i världen, nämligen klokheten och rättframheten, hvilka egenskaper hos Fritz naturligtvis icke undgått hans skarpa människokänedom.

Den trohjärtige, kække ynglingen var honom en alltför uppmärksam och förståndig iakttagare, att Flaxhant skulle funnit det rådligt att låta honom vinna inblick i de hemlighetsfulla tilldragelserna på skeppet.

Så länge ynglingen var ofördärfvad, hotade ständigt i honom en fara för Flaxhant; först om det skulle lyckas att genom ett brott oåterkalleligen fångsla honom vid sitt eget, länge sedan åt mörka makter förfallet öde, kunde han lita på honom. Intill dess måste ynglingen hållas aflägsnad; allt, som försiggick omkring honom, måste förblifva en gåta.

Ja, Flaxhant, hvars lefnadsbana blifvit förbrytelsen, och för hvilken »godt och ondt» endast voro tomma ljud, för hvilken det gälde som rätt, hvilket tjänade hans ändamål och för hvilken en handling tycktes dålig och förkastlig blott därför att den visade sig ändamålslös och öfverflödigt, hvars beslut alltså voro dikterade af den mest obetingade hänsynslöshet. Denne kapten Flaxhant skulle utan betänkande hafva

offrat den ditsimmade och genom en tillfällighet på hans skepp räddade ynglingen, om icke Ibrahim lagt sig emellan och hade förklarar för honom, att han endast på det vilkor ville kvarlämna Fritz och hans följeslagare på skeppet, att inget ondt skedde dem.

Om icke Flaxhant själf genom Ibrahims berättelser såväl som genom sitt eget första möte med Fritz hade fattat ett visst intresse för denne, i det han smickrade sig med hoppet att han kunde med tiden göra ett mycket brukbart verktyg åt sig af denne kække yngling, och om han icke för alla händelser hade tilltrött sig att åtminstone kunna göra honom oskadlig, så skulle han aldrig låtit honom stanna ombord.

Men därför hade Flaxhant, när han själf öfvertagit skeppets ledning, för att föra det förbi den franske kryssaren och ut på hög sjö, icke heller lämnat de båda ynglingarna ur sigte. Han hade uppdragit deras öfvervakande åt Cavagnan och gifvit denne de mest bestämda föreskrifter.

Så hade båda blifvit skickade till kojs redan innan skeppet hade, bakom de högt gående vågorna, under nattens slöja undandragit sig »Örnens» förföljande.

Detta hade heller icke väckt minsta uppmärksamhet eller förvåning. Tillika med dem gingo nämligen äfven sex män af den franska gruppen, hvilka voro bestämda till att tjänstgöra på morgonen, till sina hängmattor. — Vi veta ju, att samtliga manskapet var indeladt i tre olika nationella grupper

Majestät, som var omsorgsfullt förbunden, kände icke mycket smärtor af sitt sår. Han låg belåten i sin hängmatta bredvid sin Flissi och sof snart som en stock.

Fritz var i hög grad upprörd af de besynnerliga tilldragelserna omkring honom och sökte, ehuru förgäfvets, förklara dem för sig. Äfven sysselsattes hans tankar med deras gemensamma belägenhet ombord på ett fribrytarfartyg, och oaktadt han icke anade hela vidden af faran, fann han deras ställning ingalunda mera afundsvärd, än den varit på den flytande holmen, hotade af kannibaler, hvilkas mordiska anfall de undgått endast genom en försynens underbara skickelse.

På den flytande holmen var han åtminstone sin egen herre på egen grund; visserligen var denna grund osäker och hade snart sjunkit under hans fötter. De plankor, som nu

buro honom och hans öde, tycktes honom nog solidare än den bräckliga holmen; men han själf var ingenting annat än en vanmäktig slaf därpå, och det hos en herre, med hvilken, om det icke var hans fiende, han dock aldrig skulle kunna blifva verklig vän, och omgifven af ett sällskap människor, hvilka, om de än icke voro vildar, han dock hade all orsak att anse för något vida värre, nämligen ett disciplineradt förbrytarband.

Vi se således att Fritz reflekterade och fann till och med mycket mera att tänka på, än som var honom kärt.

Visserligen öfvervåldigades han snart af tröttheten, till följd af alla de utståndna farorna, striderna och ansträngningarna under de sista dagarna. Hans tankar öfvergingo snart i drömmar; äfven han hade insomnat, men icke såsom Majestät i en djup och lugn sömn, utan han sof med halft vakna sinnen.

Då började det hemlighetsfulla arbetet ombord, vid sidoväggarna och på däck. Liksom montörerna vid uppställandet af en jättemaskin gingo nu matroserna till skeppets ombyggnad.

Vrakets illa medfarna, nästan färglösa sidor fingo en ljusgrå beklädnad, den kapade nödmasten blef aflägsnad, den i spillror varande skeppsförskansningen försattes i tadellöst skick, relingsbalkarna blefvo åter omsorgsfullt infogade, rodet blef åter satt på sin plats samt stäldt i brukbart skick och hela mast-, rå- och tackelverket upprest.

Med få ord: det eländiga vraket blef förvandladt till den ståtliga tremastaren 'Rhône'.

Det gälde ju att på morgonen i egenskap af omisstänkligt fartyg möta kryssaren och i alla händelser komma i beröring med honom, för att erhålla visshet, huru det stod till med bandets medlemmar där borta på »Örnen».

Och därför plöjde nu skeppet med sin hemlighetsfulla maskins hela kraft emot vinden genom de högt gående vågorna, ty det måste mot morgonen liksom tillfälligtvis dyka upp på afstånd framför kryssaren och harmlöst komma seglande honom till mötes.

Flaxhant spelade därvid ett temligen säkert spel; han hade rätt i, att det var icke mycket att befara! Skeppspapperen

voro i bästa ordning och om det skulle falla kapten de Valpreux in, att aflägga ett besök på »Rhône» eller låta göra det genom någon delegerad, så skulle det varit för denne mera att frukta, sedan han en gång kommit ombord på fribrytaren, än för fribrytaren och dess kapten samt manskap.

För öfrigt må det samtidigt härmed nämnas, att det hos Flaxhant var en grundsats, att vid allt hvad han företog sig städse sätta sig själf och sitt allt på spel.

Samma hänsynslöshet, hvilken han som sin rättighet använde mot andra, använde han äfven mot sig själf.

Mod fattades honom allraminst, ty hos honom stegrades det till dumdristighet; det var fribrytarens mod. Han var en stor fribrytare och var det med fullt, klart själfmedvetande, men han var icke någon smygande tjuf, utan en oförvägen röfvere, som gjorde sig till herre där, hvarest annars icke någon mäktigare kan upprätthålla sin respekt: i ödemarken, vildmarken, friheten.

Under denne mans ledning se vi således nu på det öfver den vilda vattenöknen hänjagande skeppet fribrytarens manskap under hela den stormiga natten egna sina krafter åt det nya bedrägeriet.

Allt skedde som på kommando; men det härskade en feberaktig verksamhet. Öfverallt ljödo hammares och yxors slag, öfverallt såg man maskiner i full gång; hela skeppet är som lifvadt af hemlighetsfulla krafter. Det skälfdes under den med rasande hast arbetande maskinen, under hjuls, kuggars, axlars och vindspels rörelser, då dessa med sin mekaniska verksamhet ersatte många hundra hästkrafter och rörde oerhörda bördor alldeles som fjäderbalar hit och dit, höjde och sänkte dem.

Detta hamrande, surrande och dånande ljud äfven in i Fritz' drömmar. Han drömde sig tillbaka ombord på »Örnen». Han drömde att något hos maskinen var i oordning, ångpannan var öfverhettad och saknade vatten samt hotade att springa sönder.

Plötsligt skakades hela skeppet af en väldig stöt, hvilken ljud som ett länge ihållande pustande. Stormmasten har blifvit upprest och sänktes långsamt med foten ned i masthålet och nu satte den sig med brakande och knarrande fast där.

Fritz for förskräckt upp.

»På ögonblicket! Jag kommer genast!» ropade han och var med ett hopp ur hängmattan och på golfvet.

Ännu i föreställningen att han var ombord på »Örnen», ville han rusa till maskinrummet, då plötsligt en grof näfve lade sig på hans axel och samma råa röst, som förut hade retat honom, med ens väckte honom ur hans drömmar och återkallade honom till verkligheten.

»Jag slår, ta mig f—n, ihjäl dig, din dj—l!» röt den ohängde marseillaren åt Fritz. Eländige gröngöling, kan du inte låta bli att spionera!

Vredens rodnad steg upp på Fritz panna och kinder. Dessutom erinrade han sig, att han var skyldig den fräcke franske slyngeln en tuktan för hans oförskämndhet föregående dag.

Med en ryckning hade han skakat tölpen från sig och i samma ögonblick träffades också den oförskämdes kind af vår unge stockholmares knutna hand.

»Vänta bara, kujon, sade han. Du skall åtminstone få erfara, huru en sådan stockholms-gröngöling svarar, när en fransk Goliath har oförskämndheten att i honom häna vårt folk!

Med obeskrifligt raseri kom nu kolossen rusande emot ynglingen.

Fritz inväntade lugnt sin motståndare och när denne kommit, vände han sig om och träffade kolossen med en så kraftig spark i bukhålan, att lymmeln flög hän och föll omkull på golfvet, så lång han var.

I detsamma stod Cazavan bredvid dem.

»Hvad står på här?» frågade han barskt.

»Kapten Cazavan,» svarade Fritz. »Jag är svensk och är stockholmare och tror mig kunna vara lika stolt däröfver som något föräldralöst uppvuxet barn från hvilket annat land som helst kan vara det öfver sitt land och sin födelestad! För öfrigt har hvar och en icke blott rätt utan äfven pligt att älska sitt fädernesland mera än hvilket annat land som helst. Det bästa, som han har och finnes hos honom, har han alltid först och främst sitt fädernesland att tacka för, och om han blifvit en usling, så bevisa tusentals ädla människor inom

hvarje nation, att det icke är det landets skull, som har födt honom.»

»Hvad bekymrar det där oss här ombord!» afbröt honom Cazavan.

»Förlåt, herr kapten!» fortfor Fritz. »Jag måste säga det till försvar för det, som jag nyss icke kunde underlåta att göra här ombord hos er. Endast uslingen älskar inte sitt fädernesland, endast en usling kan fördraga att höra sitt fädernesland skymfas och förhånas, men också endast en usling kan elakt såra fosterlandskärlekens heliga känsla hos en annan!

»Till saken!» afbröt honom Cazavan otåligt.

»Jag är vid saken, herr kapten,» svarade Fritz. Jag har sagt er orsaken, hvarför jag icke kunde underlåta att tukta uslingen där.»

»Har du sårat honom, för det han är en svensk, Jean?» frågade Cazavan nu marseillaren, som nu hade rest sig upp och kommit fram. Och har du låtit den här ynglingen slå omkull dig?»

»Jag hade gripit tag i honom, den tyske spionen, begynte nu marseillaren, bekräftande Fritz' utsago, såväl som Cazavans fråga. — Okunnig i geografin, som flertalet af sina landsmän, trodde Jean att Sverige och Stockholm lågo i Tyskland. Han ville just smyga sig ut och spionera. Genom tyska knep ryckte han sig lös och slog omkull mig. Jag fordrar upprättelse med vapen i hand. Den eländiga krabban har inte blod nog att därmed aftvä den skymf, han tillfogat mig!»

»En strid mellan två matrosar — skuld å båda sidor — och du begär upprättelse, sade Cazavan öfvervägande. Antar du hans utmaning?» frågade han därpå, vänd till Fritz.

»Kapten,» svarade denne, ni ser, att det finnes människor, som inte låta lära sig med en gång. Jag antar den i Guds namn och hoppas att gifva honom en tillfredsställelse, som han skall ha nog af.»

»Godt! Jag skall berätta därom för kapten, han skall afgöra det. Till dess gån I båda i järn!» bestämde Cazavan. Därpå frågade han Fritz:

»Hur kom det sig egentligen, att du befann dig här?»

»Kapten,» svarade Fritz, »när skeppet bäfvade i sina

fogar, väcktes jag plötsligt upp ur mina drömmar om att jag var i min förra tjänst, ombord på mitt gamla fartyg. I den tron att en olycka hotade och att jag följde pliktens bud, lämnade jag min köj och därigenom, ehuru mot min vilja, handlade jag emot den mig gifna befallningen. Men vare därmed hur det vill, jag vill hvarken försvara eller urskulda mig, och ber om mitt straff.»

»Straff? Här gifves det inga straff!» sade Cazavan, under det han såg ynglingen skarpt i ögonen. Du är ännu nykomling. Märk dig väl, att olydnad är döden! Den som förgår sig, blir kastad öfver bord. Men det är kaptenens sak. Kapten Flaxhant skall afgöra, om du är skyldig.»

Fritz blinkade icke eller ens ryckte med ögonlocken vid dessa Cazavans ord.

»Ah», sade han, med tjugofyrapundaren vid benen. »Nå det är då inte värre död än att blifva hängd! Om jag skall befordras, så ber jag er därvid blott icke glömma, att jag ännu är engagerad. Jag skulle inte vilja med ouppfyllda förpliktelser gå ur världen och skulle först vilja visa, att stockholms-gröngölingen icke är rädd för herrn där från Marseille, så stor och fräck han är.»

Cazavan vinkade fram två matroser, som afförde de båda till skeppsarresten.

Därpå aflade han genast berättelse för Flaxhant öfver hvad som förefallit.

Mot morgonen, när Majestät vaknade och icke fann sin Flissi, upphäufde han ett så förfärligt skrikande, att Cazavan såg sig tvungen att låta föra honom till hans kamrat. Negerpojken skulle heldre velat låta döda sig, än han ville låta skilja sig från sin Flissi.

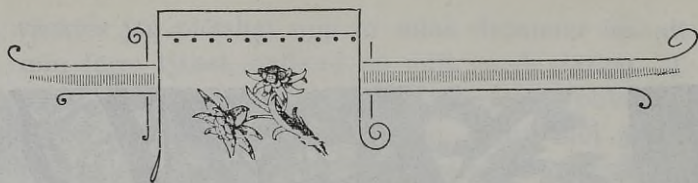
Så voro de båda tillsammans i järn, och Flaxhant ansåg det för godt, att låta dem förblifva där, tills skeppets andra förvandling hade egt rum.

I dag seglade 'Röhne' mot norr; kommande natt skulle skeppet ånyo förändra sin gestalt, för att morgonen därpå styra kursen till Rio-Grande-do-Sul.

Hans följeslagare sågo på afstånd något hvitt, som släpades bort af
en vanskaplig, svart figur.

TJUGUNIONDE KAPITLET.

En bekännelse.

Flaxhant har redan själf förrådt för oss, att handeln med den svarta människovaran endast utgjorde en del af de förkastliga företag, till hvars ledare han låtit tinga sig.

Det gälde för honom icke blott att med sina negrer landa i någon undangömd vik af sydamerikanska kusten och där sälja dem som slafvar. De medel, hvarmed vi hafva sett honom utrustad, voro afsedda att tjäna äfven andra ändamål, utan tvifvel brottsliga, ty de voro höljda i hemlighetens dystra, misstänkliga slöja. Till och med inför honom hade de förmän, som han tjänade, icke vågat på förhand förråda de uppgifter, som han skulle hafva att fullgöra. Till en viss timma hade han att uppnå en viss punkt till sjös, och där först hade han att öppna sin förseglade ordre, som skulle gifva honom kännedom om den »operation», till hvars ovilkorliga utförande han var förpliktad.

Den oförvägne kaptenen, som med förskräcklig godtycklighet härskade ombord på fribytaren, var alltså själf ingenting annat än en usel slaf — ett blindt verktyg, köpt och inrättad till förbrytelsens kamp mot den allmänna välfärden.

Ty vi hafva här icke för oss en enskilds uppresning mot den allmänna, lagliga ordningen, utan ett stycke af ett öfver alla civiliserade länder förgrenadt förbrytareförbunds kamp mot hela det mänskliga samhället, ett förbund, som arbetar med oerbörda medel och som vet att knyta sina inflytelserika förbindelser ända in i högsta, ledande kretsar, hvilket, såsom vi hafva sett, till och med hade förstått att innästla sina handtlangare ombord på det krigsfartyg, som var utrustadt till deras bekämpande.

Flaxhant tillhörde detta hemliga förbund, åt det hade han sålt sig med kropp och själ samt tjänade det, såväl som skepp och allt hvad därpå var tjänade det.

Och ombord på detta skepp se vi vår Fritz och hans vän och broder Majestät genom en sällsam ödets skickelse försatta.

Hvad den sednare beträffar, så föll det Flaxhant icke in att tillmäta hans närvaro någon personlig betydelse; han betraktades endast som Fritz' följeslagare.

Något annat var förhållandet med Fritz, och man kan icke förundra sig öfver, att en så fin räknare som Flaxhant gent emot honom ansåg sig behöfva en alldeles särskild uppmärksamhet.

Denna uppmärksamhet, mycket mera än hans strid med matrosen, hade Fritz att tacka för sin fortfarande arrest, lika så väl som han hade att tacka Flaxhants fullkomliga likgiltighet mot Majestät, för att denne hade blifvit inspärrad i hans sällskap.

Genom deras återförening, om det än var i fängelse, hade hos båda den önskan blifvit uppfylld, som låg dem närmast om hjärtat.

Af Majestät erfor nu Fritz, som alls icke hade kommit upp på däck och under sin strid med grobianen Jean samt det därefter följande förhöret nästan alls icke funnit tillfälle att iakttaga de försiggångna förändringarna, vrakets förvandling till ett skepp, som — enligt Majestäts ord — hade som en svan med utbredda vingar låtit drifva sig af vinden fram på det stora vattnet.

Negerpojken hade med största uppmärksamhet iakttagit och lagt noga märke till allt, så att det blef Fritz möjligt att

genom frågor af honom erhålla en fullständig föreställning om tremastaren, som vraket förvandlats till.

Om mötet med 'Örnen' visste naturligtvis ingen af de båda ynglingarna något. Lika litet hade Fritz redan någon föreställning hvarken om storleken af den verkliga fara, hvori de sväfvade på skeppet, ej heller om de egentliga uppgifter, hvartill detta skepp tjänade.

Men snart skulle såväl det ena som det andra blifva klart för honom.

Redan kommande natt förvandlas 'Rhône' till 'Georg Washington' och utbyter franska trikoloren mot stjärnbaneret, nordamerikanska unionens flagga.

Då skall Flaxhant icke längre dröja att angående Fritz fatta ett beslut, som icke skall kunna förfela att göra hans ställning klar för honom.

Men innan vi kunna följa fribytaren vidare på hans tåg, måste vi på kort tid ännu en gång vända tillbaka till kryssaren 'Örnen'.

Vi lämnade honom, när kommandanten efter att hafva talat vid 'Rhônes' kapten, Cazavan, lät styra rak kurs på amerikanska kusten.

Kapten de Valpreux hade så till vida fullkomligt riktigt genomskådat Cazavan, då han kommit till den öfvertygelsen, att dennes berättelse om mötet med vraket var osann. Lögnen kunde icke haft något annat ändamål, än att vilja vilseleda angående den riktning, som fribytarskeppet hade tagit. Att han i Cazavan hade en bedragare framför sig, som lånade sin hand till en komplott, det framgick af följande:

Han kunde icke betvifla att Cazavan kände fribytaren; men som Cazavan först på en direkt till honom riktad fråga hade meddelat honom något om ett så misstänkligt möte, var han, oaktadt all den skicklighet, hvarmed denne vetat att framställa saken dock bestämdt öfvertygad, att denne dref gemensamt spel tillsammans med fribytaren emot honom, hvarvid Cazavan sannolikt för betalning hade öfvertagit rolen att missleda kryssaren angående hvart fribytaren hade tagit vägen.

Då nu, enligt Cazavans utsago, vraket hade manövrerat så, som det åter ville söka att komma till afrikanska kusten, måste de Valpreux antaga, att det alldeles motsatta vore verk-

liga förhållandet. Han betviflade icke längre att vraket, trots sitt skenbara förtviflade utseende, skulle vara i stånd att fortsätta sin väg och fortsätta kursen till Amerika samt att det under vägen skulle omdanas.

Därför följde de Valpreux nu själf denna riktning, i hopp att någonstädes få se fribytaren dyka upp framför sig.

Kapten de Valpreux påskyndade färden så mycket som möjligt. I sin hufvudriktning åt vester, med små utstickare åt höger och venster, för att utvidga horisonten åt båda hållen, jagade 'Örnen' med full ånga och alla segel tillsatta rastlöst framåt.

Alla händer hade att göra.

Matroserna voro i rårna, utkiken i mastkorgen var fördubblad, och från däck riktade officerarna sina kikare med största uppmärksamhet på den uppdykande synkretsen, för att genast kunna genomspeja den, så långt den nådde.

Då tilldrog sig ett af dessa beklagansvärda olycksfall, som nu aldrig kunna förekommas.

Hvarje kall fordrar ju emellanåt sina offer, det ena efter det andra, allt efter som större eller mindre fara är förenad med dess utöfning.

Matrosyrket är ett sådant, att för dem, hvilka drifva det faran nästan aldrig upphör. Ja, om man icke såg, huru dessa människor lära sig att riktigt lekande möta farorna, så skulle det vara obegripligt, att en matros någonsin kan komma till hög ålder.

Att emellanåt en eller annan förolyckas, det finna vi helt naturligt, huru mycket vi än nödgas beklaga det.

Om därvid hvarken offret själf eller någon annan bär direkt skuld därtill, så betrakta vi olyckan, liksom alla företeelser omkring oss, hvilkas inre sammanhang med förflutet och kommande, deras orsak såväl som deras ändamål vi just icke kunna begripa.

Sådana tilldragelser skänker man i världen merändels icke något vidare beaktande.

På ett krigsfartyg får ett sådant fall, om det är svårt, sitt omnämmande i dagsrapporten, och om det till och med är ett olycksfall med dödlig utgång, så förlänar sjömannabegrafningen honom ett högtidligt slut. Ända till dess liket blifvit öfver-

lämnadt åt hafvet, sysselsätter manskapet sig med den förolyckade; man diskuterar fallet och en kamrat, en båtsman eller kanske också en af officerarne sammanfattar resuméet af dessa yttranden i ett kort liktal. Därpå lyftes liket öfver bord och sänkes ned i hafvet, och — så, liksom det försvunnit i det oändligas evigt rörliga enahanda, återvända alla ombord till sin vanliga verksamhet, i hvars äfven evigt rörliga enahanda, minnet af den olycklige försvinner. Det var skada, att det stygga missödet skulle träffa honom!

Så är det i regeln!

Visserligen äro sådana tilldragelser många gånger åtföljda af omständigheter och det knyter sig därtill följder, hvilka borde erinra oss om, att hvarje hår på vårt hufvud är räknadt och att icke ens en sparf faller ned från taket, utan att en högre vilja har sitt inflytande äfven därvid.

Men det är sällsynta fall och då äfven merändels blott af enstaka iakttagna och förstådda.

I allmänhet anse människorna sig nästan alltid stå endast inför tillfälligheten, och detta så mycket tanklösare och likgiltigare, ju längre deras kortsynthet håller dem aflägsna från den andliga uppfattningen af ett högre väsende.

Men nog därom!

En sådan händelse tilldrog sig på »Örnen», medan han jagade åstad för full ånga och med fulla segel.

Ett splitshorn, ett vid båda ändar tillspetsadt och på dessa spetsar med järn beslaget trästycke, som af matroserna begagnas vid sammansplitsandet af trossar och linor, det vill säga att hopfoga eller skarfvva samman tvänne ändar, — nåväl! ett sådant splitshorn föll ur fickan på en matros uppe i rårna, när han skulle beslå förbramseglet.

Splitshornet träffade där nere med hårdt slag i hjässan på en matros, som stod på vakt.

Denne störtade vanmäktig ned och blod rann ur såret.

Matrosen var densamme, som Cazavan hade benämnt med namnet »Martial».

Martial blef buren till hjälpstationen. Doktorn och underläkaren kommo genast tillstädes. Den förre gjorde en betänksam min, när han såg den förhärjning, som splitshornet förorsakat.

Hjässan var, på det ställe där slaget träffat, icke blott spräckt utan äfven fullständigt intryckt. Hjässbenets brott-ändar till höger och till venster om mittelsömmen bildade båda en fördjupning af omkring åtta centimeters bredd och öfver en centimeters djup.

Den sålunda våldsamt sammanpressade hjärnan hade med hjärnhinnan trängt fram öfver hufvudhudens kant i det gapande såret, så att den satt fastklämd där som ett bräck.

Den sårade låg där stel, som om han vore död, med vidt uppspärrade men orörliga ögon, halföppen mun, näsvingarna slappt tillfallna och händerna krampaktigt knutna.

Om man icke hört den tunga andedräkten, som med möda kom från den nästan som tillsnörda strupen, skulle man kunnat trott sig hafva ett lik framför sig.

Doktorn sade icke ett ord, ett säkert tecken till att fallet var mycket betänkligt.

Han tog fram rakknifven och hade med några få strykningar därmed rakat bort håret omkring såret. Detta var mycket stort; men att själfva hufvud huden spruckit hade icke så mycket att betyda; sådana sår äro ej af stor betydelse, de må vara än så långa.

Men insänkningen af hufvudskålen gjorde fallet till ett mycket allvarsamt för att icke säga förtvifladt.

Ville man förhindra att den sårade under behandlingen uppgaf andan, så måste framför allt hjärnan befrias från detta förfärliga tryck.

Ingen behöfde säga den gamle, praktiserade läkaren detta. Han förfor på följande sätt.

Bland sina instrumenter tog han en benskruf eller äfven kalladt ett benborr. Detta är ett temligen tjockt stål, upptill försedt med ett bekvämt handtag och vid dess nedre ända med en i en spets utlöppande, snäckformig och sig hastigt vidgande skrufspiral med mycket tätt öfver hvarandra liggande bredt inskurna väggar af finaste stål.

Med detta instrument inträngde han mycket försigtigt i såret, tills han därmed nått hjässbenet tätt vid brottet, där, hvarest det var djupast nedsänkt. Därefter lät han skrufven intränga i hjärnbenet; han skrufvade in den alldeles som i en kork, som man vill draga ur en flaska. När nu skrufven hade

nästan genomträngt benväggen — i hvilken den för öfrigt satt fastare än man skulle trott i betraktande af de blott få millimeter som den fick sänkas in däri — började doktorn med lindriga sidorörelser draga instrumentet till sig.

Detta med outhärlig försiktighet utförda konstgrepp blef krönt af den bästa framgång.

De båda benändarna blefvo på detta sätt åter lyfta upp i sitt naturliga läge. Den från det förfärliga trycket befriade hjärnan fick nu rum för sin naturliga utsträckning. Blodcirkulationen började åter intaga sitt förlopp.

Den sjuke utstötte en lång suck. Alla funktioner voro för ögonblicket återställda.

»Hm!» sade doktorn och smälde därtill med tungan. Allt det där är nog godt och väl. Återinriktningen har gått lyckligt för sig. Den har icke vållat så stor svårighet, som man kunde befarat. Allt det där är egentligen kirurgens sak! Nu först är det läkarens tur att taga i; och han får att göra! Denne stackars djäfvul måtte visst få en hjärninflammation af förfärlig häftighet. En ryslig varbildning kommer att uppstå, och den stackars hjärnan skall nog hafva svårt att uthärda det starka blodtilloppet. Nå, vi skola göra, hvad vi kunna! Förbaskadt splitshorn!

Doktorn tog den sjuke i den mest sorgfälliga behandling och använde alla till buds stående medel, som kunde afleda och minska blodtillströmningen till hjärnan.

Men oakadt hans egna oafåtliga bemödanden försämrades tyvärr matrosens tillstånd synbart. Febern, som icke länge lät vänta på sig, stegrades snart till exempellös häftighet.

Den sjuke började fantisera och förföll småningom i ett fullständigt delirium. Det var förfärligt.

Ja, det var verkligen rysligt. Oakadt de säkraste tecken funnos för handen, att den sjuke fullständigt hade förlorat medvetandet, så att han hvarken hade en föreställning om eller en känsla af hvad som försiggick omkring honom, och att hans hjärnas verksamhet var en absolut omedveten och endast var framkallad af feberparoxysmen, så visade det sig dock, att i denna hjärna vissa föreställningar voro så djupt fastrotade, att den sjuke icke kunde slita sig lös ifrån dem och

att alla utbrott af hans febervansinne förblefvo som i en trollkrets fästade vid dessa föreställningar.

Och dessa föreställningar tycktes vara förfärlig sanning; de voro de rysliga, blottade bekännelserna om lika rysliga brott.

»All right — ja — jag lyder — jag gör allt för pengar! — Lefve fribyteriet! — Mig kunnen I räkna på — gör er inga bekymmer för mig, pirater — alltid bara låt gå löst — allt lärt i grund och botten. — Haha, hvad de jämra sig! — Bara dra på — bara låt gå — mig kunnen I räkna på!»

Hans omedvetna föreställningar togo därefter åter ett annat lopp. Han talade långsamt, med denna smärtfullt klagande entonighet, som man nästan endast plägar få höra af sådana, hvilka äro hemfallna åt delirium, osammanhängande meningslöst hopställda, till hälften obegripliga ord.

Därpå blef han med ens åter upprörd och kom ånyo in i samma idékrets igen, ofta med upprepande af samma ord.

Men därtill kom ändå något nytt, därmed beslätadt. Så hörde doktorn med förvåning följande:

»Haha, slafhandlaren! — Ja, ja, de ä' millionärer! — Det ä' inte bara ebenholz, som gör det! — Flaxhant — skicklig karl — ha ha! Washington — Cazavan — Rhône — vrak — allt spegelfäkteri — allt samma djäfvul! — Ah, om jag ville tala bara! — Kommendant — enfaldigt nöt — låter dem undslippa, haha! — där far han sin väg!»

Och så brast han ut i ett konvulsiviskt skratt.

»Hör», vände han sig plötsligt till doktorn, under det han stirrade på honom med förvirrade blickar och detta darrande återsken i ögonen, som äro vansinnets omiskänneliga tecken. »Ser du — jag är — en lustig fyr — en glad gosse — jag är bara här — hurrah! — bara hit med pengar! — Ta mig pocker, nej, jag säger ingenting — haha! — nej — ingenting!»

Han sjönk utmattad tillbaka. Därpå begynte han åter plötsligt fnittrande:

»Hahahaha — jag är ju en af bandet! — Af mig kan ingen få veta något — Hähä — ångaren — ångaren från Montevideo — ah ja! *ville Saint Nazaire* — Sju millioner kontanter — rent kontant — allt försäkradt — och Flaxhant, alltid rask — lustigt borrarad i sank! — Ha, så ynglet simmar åt

helvete! Det är pengar för oss — försäkringsbolagen betala — betala alltihopa! — Ack, jag vet — trettifem — fyrtitvå — vet ja, vet — trettifem — fyrtitvå — vet ju graden — ä' de de, hä? — Löjligt — jag glömma dem! Och två millioner för kaptenen och manskapet — hej, det kan kallas ett godt kap! — Ja, ja — jag hjälper — ni kan räkna på mig — trettifem — fyrtitvå.

Och den eländige, som tärdes och oroades af febern, alltför utmattad att kunna vara vaken, och alltför kraftlös att kunna sofva, föll i ett tillstånd af vaken lethargi, i hvilken han, mellan de snarkande andetagen, icke upphörde att med vibrerande röst upprepa:

»Trettifem—fyrtiotvå!»

Doktorn hade länge sedan låtit underrätta kaptenen, som därpå kom tillstädes och med lätt begripligt upprördt sinne närvar vid detta rysliga uppträde.

Säkert voro dessa vilda ord mera än blott uttryck af delirium, ehuru de uttalades under detsamma.

Det finnes ju tankar af så rysligt slag, att de icke passa i någon människas hjärna, utan att det fordras en förhärdad förbrytarviljas hela fördärf till att fatta dem, hysa dem och hålla dem slutna inom sin hjärna.

Sådana tankar ligga ständigt på lur för att öfverlista den, som bär på dem. De vänta blott på det ögonblick, då hans kraft förlamas och då bryta de fram ur sitt fängsel, liksom onaturliga barn, hvilka upptäcka sina föräldrars skam, hånskrattande sätta knifven på strupen på sin egen far.

Dryckenskap, drömmar och vansinne stå i hemskt förbund med dem till oberäkneliga följder. Här var det delirium. Det hade brutit en sådan vilja och gjort den maktlös.

Hjässan, som blifvit inslagen af splitshornet, var full af lefvande begrafna hänsynslösheter, och som diaboliska fantomer fara de nu grinande upp och tränga nu i sin fräcka nakenhet fram ur den sprängda grafven.

Hela den för handen varande belägenheten, det ständiga återfallandet i fantiserande uti samma gräsliga idégång, det ljus, i hvilket dessa utbrott återspeglade det nyss skedda, den fullständighet och bestämdhet, med hvilken de, trots det förvirrade däruti, stodo i samband med hvarandra, eller åtmin-

stone med lätthet lät finna sammanhang, detta allt kunde kommandant de Valpreux såväl som doktorn icke tvifla på, att det utgjorde bevis för att denne karl var i förbund med de förbrytare, som 'Örnen' förföljde, att han kände deras hemligheter och att hans delirium blef till förrädare af en vidare, redan uppgjord plan, hvars förryckta ändamål ingen hade kunnat ana.

Var detta allt blott en tillfällighet?

För de Valpreux voro dessa antydningar blott alltför tydliga.

Det mest värdefulla af dessa avslöjanden var den tydliga beteckningen af det fartyg, mot hvilket planen var rigtad, och stället, hvarest den var ämnad att utföras.

'*La ville-de-Saint-Nazaire*' var namnet på en välbekant ångare, som trafikerade routen Montevideo—Havre, och 35—42 var en geografisk formel, som i förbindelse med de öfriga omständigheterna icke kunde blifva missförstådd.

Trettiofem—fyrtiotvå ville här säga så mycket som 35:te graden sydlig latitud och 42:dra graden vestlig longitud. Detta var just på höjden af Montevideo's hamn, framför mynningen af Rio de la Plata i staten Urugnay, på ett afstånd af omkring fyrahundra sjömil från land, hvarest ångaren måste passera efter sitt utlöpande.

Enligt Martials antydningar kunde det icke vara något tvifvel underkastadt, att ångaren skulle för fribrytarens räkning taga sju millioner kontant ombord, falskt, fingeradt mynt, som var försäkradt hos assurancesbolagen, och skulle på hög sjö borras i sank, på det att bolagen skulle vara tvungna att betala den försäkrade summan till de brottsliga, som företogo sig denna operation.

Martial var tydligen icke någon vanlig matros! Det visade sig klart. Dennes hufvud hade nog sysselsatt sig med helt andra frågor än att vinda upp ankare och refva segel.

Denna hjärna, som här låg i feberryckningar, hade varit med om att göra upp denna plan, och nu, följande deliriumets tvång, förrådde han omedvetet ogärningen, hvars utförande på sin tid varit enda målet för hans medvetna verksamhet.

Martial intog en viss plats, en högre rang i denna vidt förgrenade hemliga förbrytarliga, och man stod inför det till-

ämnade kallblodiga utförandet af en af dessa rysligheter, genom hvilka dessa hänsynslösa ligor redan under många år satt gamla och nya världen i förskräckelse, uppskörtat dem och störtat dem i nästan regelbundet återkommande förluster, i det de genom förbrytelser trakta efter att komma i besittning af rikedomar på samtliga arbetande klassers bekostnad, medan de tillika tyvärr blott alltför väl hafva vetat att undandraga sig rättvisans straffande arm.

Under dessa omständigheter kunde de Valpreux icke länge vara i tvifvel om, hvad han hade att göra.

Att ila till det ställe, där efter all sannolikhet ångaren var hotad, hindra förbrytelsen och om möjligt öfverraska fribrytarne och bemäktiga sig dem, afslöja dem och öfverlämna dem i deras domaren händer, det var hans uppgift och pligt.

Han dröjde icke heller ett ögonblick, utan tog kursen till Montevideo.

Hvarje utsigt att, där han nu befann sig, genom kryssning upptäcka vraket, försvann allt mer och mer.

Männe Martial hade sagt sannt? Om så var fallet, så hade det enda tillfälle, som af sig själf erbjudit sig — helt naturligt — icke blifvit observeradt och begagnadt.

Fortsättandet med kryssningen var således i alla händelser ändamålslost. Det borde hafva afbrutits, äfven om icke Martials utbrott gifvit anledning att fästa sig vid.

Den nu inslagna kursen förutsatte således ingalunda uppgifvandet af ett företag, som ännu skulle haft utsigt till någon framgång. I värsta fall brändes några tunnor kol förgäfves upp genom en några hundra mils förgäfves färd till sjös.

Nå, sådant fick man icke fästa sig vid i ett sådant fall, då det under vissa omständigheter kunde gälla, ja, där det till och med högst sannolikt verkligen gälde att hindra en förfärlig katastrof.

Ty om det låg någon sanning till grund för den sårades fantiserande, så skulle ett fartyg med manskap, gods och allt vara förloradt, och ansvaret därför skulle hafva träffat kaptenen, som i denna belägenhet förblifvit overksam!

För de Valpreux's öron ljöd det oafbrutet: »Trettiofem — fyrtyotvå!» och en inre röst sade houom, att han där säkert skulle finna hvad han här sökte förgäfves.

Hans omtanke var nu hufvudsakligen riktad på, att 'Örnen' icke skulle komma för sent till att rädda ångaren och ointetgöra handtverket för fribrytaren.

Man kan tänka sig, att Martial blef egnad den mest omsorgsfulla vård.

Fyrtioåtta timmar hade förflutit, under hvilken tid det ofvan skildrade uppträdet upprepades flerfaldiga gånger.

Då tycktes det plötsligt som om uslingens tillstånd började bättra sig. Efter krampen, kastandet med lemmarne, tändernas gnisslande och de ymniga kräkningarna följde ett tillstånd af lugn, ja, det tycktes, som om hans medvetande återvände och som om hans förnuft åter började göra sig gällande.

Han går nog igenom det! sade kommandanten. Han är räddad!

»Han är förlorad!» sade doktorn.

Och verkligen, efter omkring tolf timmar sträckte sig hans hals stelt ut, ansigtet förvreds till en ryslig grimas, som om det ville springa i stycken, ett förfärligt krampanfall skakade hela hans kropp, — därpå sjönk pulsen.

Han kämpade med döden. Alla hans ansträngningar att resa sig upp voro förgäfvade.

Han rosslade, röt, skrek och tjöt.

En blodström kom från hans näsa. Plösligt for han upp, som om en elektrisk ström farit genom honom, slog med armarna förtvifadt i tomma luften och skrek:

»Saint — Nazaire — sjunken — nu — Flaxh —»

Därpå sjönk han stel tillbaka på bädden.

»Kommendant, han är död!» sade doktorn med lugn stämma.

De Valpreux gick tillbaka upp på däck och påskyndade 'Örnens' färd till Montevideo:

TRETTIONDE KAPITLET.

Envigeskampen.

Åtta dagar hade förflutit. Ännu åtta dagar, och maj, den sista höstmånaden, skulle vara slut. Så börjar juni, hvars fjerde verka i den hemisfären redan medför vinterns början.

Vi befinna oss nämligen för närvarande under 31:sta och 32:dra graderna sydlig latitud och alldeles under 332:dra meridianen, räknadt i östlig riktning från ön Ferro.

Enligt fransk uppfattning, enligt hvilken från Paris observatorium jordklotet tänkes deladt i två hälfter, en vestlig och en östlig hälft och hvarifrån meridianerna räknas åt båda riktningarna, är detta den fyrtiandra på vestra halfklotet.

Läsaren tänke sig försatt ombord på ett fartyg. Det är en fredlig seglare, en tremastare; dess sidoväggar äro svarta som ebenholz, styckeartarna hvita. Det klyfver vattnet med samma lätthet, hvarmed en engelsk kapplöpare hoppar öfver en graf eller en häck.

Det är bygdt långt och smalt, formen påminner ovilkorligen om en gädda, som simmar efter sitt byte. Ingenting fattas det utom en 500 hästkrafters maskin i skrofvat, för att

det skulle kunna upptaga kampen med den snabbaste kryssare och köra den bästa ångare i sank.

Det tycktes vara byggdt för alldeles särskilda ändamål; det måtte visst vara en gammal 'blockadbrytare' från Nordamerikanska unionens krig, hvilka då utförde så djärfva streck, att de hafva gjort sig odödliga i sjökrigsannalerna och deras utståndna äfventyr låta som sagor.

Denne tremastare har också en sådan utmanande hållning, liksom en hvilken varit soldat hela sitt lif. Liksom det gör sig bemärkt hos en man, om han också lagt af sig soldatrocken och iklädt sig civil dräkt, så kan man också se det på ett fartyg, att det väl icke alltid har transporterat endast kaffe, socker, cacao och bomull.

Men liksom en soldat efter kriget hänger upp sabeln öfver sin säng, så har helt visst detta skepp redan för länge sedan aflevererat sina kanoner till någon arsenal. Det är en fredlig seglare, som nu makligt här drager söder ut, mycket långsammare än den behöfde, och till bekräftelse på dess fredliga sinnesstämning svajar stjärnbaneret från masttoppen. Också lyser på aktern de med arabesker vackert ornerade guldbokstäfver, som förkunna skeppets namn.

Hur heter det då, detta skepp? — Ah, jäså! 'George Washington'?

Ja, det är 'George Washington', och en blick på däck och den scen, som nyss afspelats där, lämnar intet tvifvel öfrigt, att vi befinna oss ombord på 'Rhône', vraket, fribrytaren, som således på en vecka tillryggalagt de 750 mil, som skilja honom från Afrikas kust, och det oaktadt han hela dagarna gått som en fredlig seglare på hafvet.

Två kämpar med blanka vapen i hand stodo nu midt emot hvarandra på däck. Den ene var en jätte, och jämförd med honom var den andre nästan som en dvärg. Man måste därvid ovilkorligen tänka på Goliath och David.

Vi känna igen dem båda

Jätten var den från bagno rymde galérstraffången Jean från Marseille, och ynglingen, som oförskräckt står gent emot honom, var ingen annan än vår Fritz från Stockholm.

Båda stå barfotade och med blottadt bröst samt ärmarna

uppkafade ända upp till axlarna och mäta hvarandra i allvarlig envigeskamp.

Man kan se på den grofve bagnorymlingen, huru vreden kokar inom honom. Han skulle hälst vilja med hela sin kroppstyngd kasta sig öfver den lille och hugga honom i stycken, om blott icke den fördömda spetsen funnes, som denne hotander vänder emot honom.

Allt jäser inom honom; ur hans ögon skjuta giftiga blickar, hat och öfvermodigt förakt, som förvrida hans ansigte, hvilket redan har på sig tryckt stämpeln af fördärf och bestialisk råhet. Detta hufvud passar utmärkt till hans öfriga företeelse. Omramadt af ett förvildadt skägg, sitter det på en riktig tjurhals. Bålen liknar ett ölfat, benen likna ett par block, sannerligen stora nog att där af hugga en bild i kroppstorlek af en sådan yngling som Fritz. Den atletiska högra handen är hotande höjd, denna grofva näfve, som knappast får plats inom den skyddskorg af rostadt järn, hvilken omsluter den hand, där den håller om greppet på den korta, breda sabeln alldeles som om det vore ett piskskaft och svingar den öfver hufvudet, för att utdela ett mördande hugg.

Det är Fritz' motståndare. Fritz står i beslutsam hållning midt emot honom och vet att med stor kallblodighet och försigtighet skydda sig mot de hufvudhugg, som hota honom.

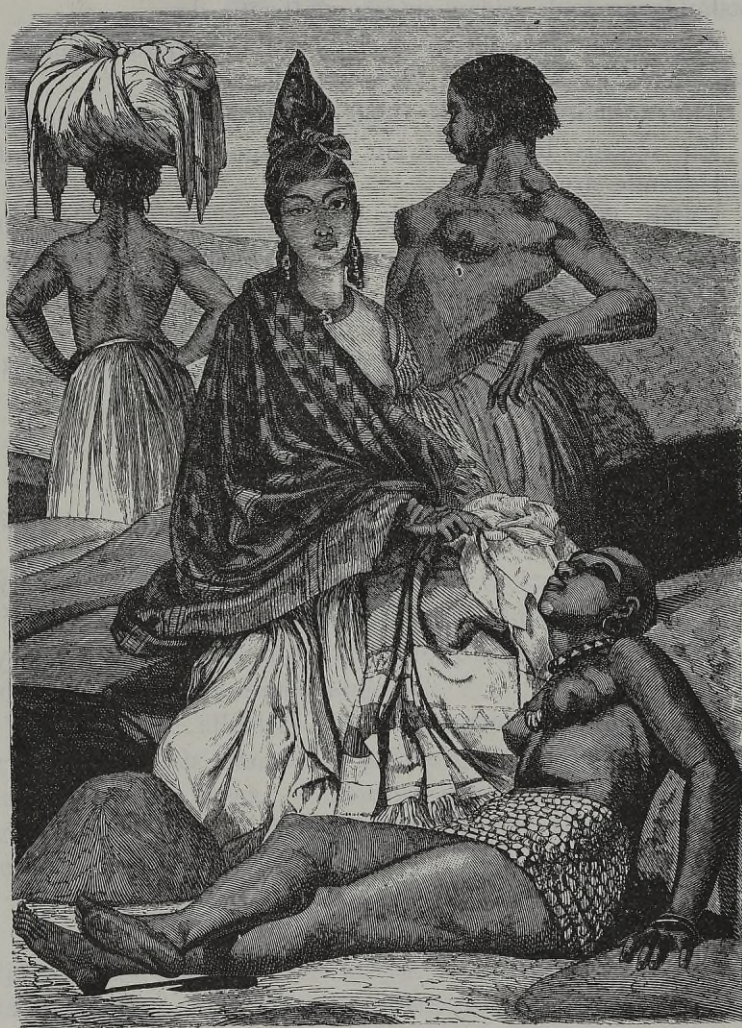
Så liten han är tyckes han dock icke vara någon motståndare att förakta. Hans ögon blixtra djärft och kring de skarpt tecknade läpparna spela ett ironiskt leende.

Den lilla handen, som alldeles försvinner bakom den stora korgen öfver sabelns grepp, sköter vapnet med störta lätthet och säkerhet. De smala armarna äro snarlika kabeländar, flätade af ståltråd.

Hans ben visa en ovanlig behändighet. Med samma kattlika vighet, med hvilken han nu springer tillbaka, för att låta motståndarens hugg träffa tomma luften, detta slag, som är kraftigt nog att därmed kunna sträcka en oxe död ned på stället, med samma kattartade vighet och snabbhet springer han åter fram tätt inpå kolossen och rispar med sin skarpa klinga upp hans axel, så att blodet sprutar fram, liksom om han ville ropa till honom:

»Ja, ja, akta dig, den är hvass!»

De båda kämparna sakna icke åskådare. Några och trettio matroser stå omkring dem eller sitta på vanter och andra

En förnäm abyssiniska med hennes slafvinnor.

lämpliga sittplatser samt följa med största uppmärksamhet denna skenbarligen så ojämna strid.

I främsta ledet bland de omkringstående se vi en negerpojke. Oaktadt han är klädd som skeppsgosse, känna vi ändå

genast igen Majestät och finna hans intresse vid denna strid lätt förklarlig.

Men denna strid kan snart icke vara längre. De båda motståndarna hade redan en gång afbrutit den.

Jean hade begärt en flaska bränvin och tömt den i ett drag. Åt Fritz hade man räckt en bägare rom.

»Nej», hade Fritz sagt, »blottingenting berusande! Vatten!»

En matros hade då i sin bleckbägare bragt honom den uppfriskande drycken.

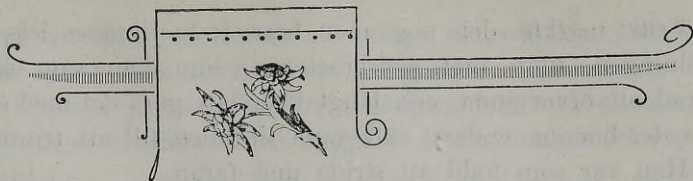
Sedan Fritz druckit, hade han åter gripit till vapnet och mycket förbindligt vändt sig till sin motståndare och frågat:

»Behagar herrn kanske?»

Så hade dansen fortsatt på nytt.

Afgörandet nalkas. Ett offer måste falla. Hvem skall det blifva?

TRETTIOFÖRSTA KAPITLET.

Flaxhant.

Sedan 'Rhône', för att utan att väcka misstanke kunna fortsätta den inslagna kursen, blifvit förvandlad till 'George Washington', hade Flaxhant låtit frigifva de båda matroserna ur deras fängelse.

Fritz hade, alldeles som om ingenting förefallit, inställt sig i tjänsten och från tidigt på morgonen till sent på aftonen varit sysselsatt i rårna. Under tre dagar hade Flaxhant iakttagit honom skarpt. Det ringaste tecken till motspänstighet skulle på stället varit hans död.

Men det föll icke Fritz in att ens tänka därpå.

Tjänst var för honom tjänst, och oakadt han mot sin vilja befann sig på detta fartyg, så förrättade han den här lika plikttroget och väl samt lika gärna, som om det varit ombord på 'Örnen'.

Och likväl förstod Flaxhant att ställa honom på prof.

Tjänsten i rårna och i synnerhet i fockmasten är den svåraste. Därtill var det stormigt, och om det icke hade funnits några svårigheter, så skulle nog Flaxhant vetat att skaffa sådana. Mer än en gång blef genom honom helt hänsynslöst Fritz' lif satt i fara.

Fritz märkte det nog, men hans trots riktades icke mot befallningen, utan mot svårigheterna, som han såg sig utfordrad att öfvervinna, och långt ifrån att göra det med ovilja voro de honom endast välkomna tillfällen till att triumfera.

Han var som född att strida mot faran.

Flaxhant förstod nog att erkänna och uppskatta en människas mod. Djärfheten, vigheten och uthålligheten hos Fritz väckte hans beundran och stegrade hans intresse för honom. Han skulle gifvit mycket för att kunna fästa denne yngling vid sig och sitt öde; men han insåg allt för väl den klyfta, som skiljde honom själf från denne. Han tviflade icke heller om verkliga bevekelsegrunden till att Fritz icke trotsade hans befallningar, och ehuru han förstod, att denne yngling var honom just därför så mycket farligare, kunde han dock icke besluta sig för att aflägsna honom. Ty att sätta feghet mot detta obrutna mod var äfven emot hans våldsamma natur.

Gärna skulle han sett att Fritz, om än blott för ett ögonblick, visat sig olydig eller motspänstig. Oaktadt sitt åt Ibrahim gifna ord skulle han då på stället skjutit ned honom.

Men som det nu var kunde han ingenting göra.

Han kände något likt ödet mellan sig och ynglingen.

Var det en appell till ödet, som bestämde hans beslut?

Oaktadt detta antagande icke är nödvändigt, ty hvad han anordnade motsvarade bruket på fribytarskeppet, låg nog ändå någon liknande tanke till grund.

På fjärde morgonen lät Flaxhant kalla Fritz inför sig. På hans bord lågo två korta, breda sablar.

»Du har en tvist med Jean, sade Flaxhant. Jag blandar mig inte i sådana stridigheter; hos oss afgöras de med sabeln. Jean har utmanat dig, och du har, som jag hör, antagit utmaningen. Här ligger vapnet. Förstår du att begagna det?»

»Kapten», svarade Fritz, »jag har lärt att fäkta i Stockholm och Berlin, har öfvat det i fält och sedan i Gymnase Paze, hvarest jag en tid i Paris förstjante mitt bröd, sett huru de unga herrarne i Frankrike bära sig åt.»

»Godt! Om du inte är någon nybörjare, så vet du att hvarje vapen fordrar ett annat, särskildt sätt att föra det. Jag kan inte gifva dig något annat än detta här: äntersabeln.

Lita på att mitt folk förstå att svinga det, och Jean är inte den sämste bland dem att handtera klingan.»

»Kapten, jag ser för första gången denna sabel, men den liknar något artilleristernas huggare, hvars förande icke är mig obekant.»

»Tag vapnet och lägg ut! Jag vill se, hur du betar dig.»

Fritz tog sabeln och stod genast i ingalunda oskicklig fäktaresällning gent emot kaptenen.

Denne tog nu den andra sabeln och lät Fritz göra utfall. Fritz visade sig icke heller därvid oskicklig, men tredje gången lyckades det Flaxhant att slå sabeln ur hans hand.

»Det är bra!» sade Flaxhant. »Du söker inte illa den fördel, som vapnet erbjuder dig. Den polska kvarten skulle kunna lyckas dig! Men akta dig, att motståndaren icke genomskådar pareringen. Du är tjänstledig i dag och i morgon!» fortfor han efter en liten paus. »Jag skall säga åt vapenmästaren att han inöfvar dig på äntersabeln. I öfvermorgon, under första morgonvakten, skall du slåss med Jean.»

Som en följd af detta samtal sågo vi redan de båda kämparna stå gent emot hvarandra.

Flaxhant hade denna morgon vid tiden för sista nattvaktens aflösning själf kommit upp på däck.

Han hade låtit kalla Fritz till sig.

»Är du beredd?» hade han frågat honom.

»Kapten, ju förr, ju hellre!» hade Fritz svarat.

»Nåväl, jag har redan anordnat om er strid. Förhåll dig tapper, pojke!»

»Kapten, jag tänker gifva den oförskämde en minnesbeta, så att det inte oftare skall falla honom in att smäda någon för hans nationalitet.»

»Minnesbeta?» hade kaptenen svarat. »Hvad är det för svärmerier, som sitter i din skalle! Vill du skona din motståndare, så var viss att han dödar dig. Märk väl, att det gäller ditt lif eller hans!»

Med dessa ord hade Flaxhant eftertänksamt gått ned i sin hytt.

Vi lämnade tvekampen just när den ånyo blef upptagen efter en ny förfriskningspaus.

Jean var verkligen till följd af sin herkuliska styrka en

farlig motståndare och han förstod äfven i grund att föra det mycket farliga vapnet. Hvad som var ogynnsamt för honom gent emot hans motståndare, det var hans tungrördhet i jämförelse med dennes kattartade vighet. Det kostade honom mycken ansträngning att försätta sin kroppsmassa ur en ställning i en annan. Han rörde sig som en tjockhudning, narrad af en apa, som han ville trampa under sina fötter, men som också visste att undvika det.

Den skummande vrede, med hvilken han redan från början hade öfverfallit sin föraktade motståndare, förvandlades till följd af de misslyckade attackerna rent af till raseri.

Så slog han slutligen, som en förtviflad, efter sin motståndare, hvilken dock fortfarande lät honom träffa med sina hugg i tomma luften eller med oförliknelig skicklighet tog emot dem med spetsen af sin sabel och således afledde huggets kolossala våldsamhet och gjorde det ofarligt.

Fritz hade noga lagt märke till Flaxhants förmaning. Han lät icke genomsåda sin parering.

Var han icke alldeles säker att kunna afleda hugget, så gjorde han ett språng bakåt eller åt sidan, och Goliath högg i tomma rymden.

Hvarje sådant felhugg bragte Jean så ur sin ställning att, innau han i sin förvirring åter satt sig i försvarsställning, hade Fritz funnit tillfälle och tid att å sin sida göra hotande angrepp.

På det sättet hade han bland annat gifvit honom det omtalade hugget i venstra axeln.

Nu träffade hans sabel motståndarens högra under korgen framträngande näfve.

Fritz hade redan länge sträfvat efter att genom ett så kalladt manschetthugg göra slut på striden genom att på det sättet tvinga sin motståndare till att upphöra med densamma.

Nu, då han såg hugget och blodet, som rann fram vid handleden, sänkte han redan belåtet sin sabel, troende att motståndaren blifvit gjord oförmögen att fortsätta striden, och han ville just kasta undan sin sabel, då han såg, att Jean måttade till ett förfärligt hugg.

Ett blixtnabbt hopp åt sidan kunde endast jämt och nått rädda honom.

Från detta ögonblick kunde det icke mera vara tal om någon strid. Det var endast mordiska anfall, ingifna af en

förtviflads raseri och utförda af en, som, gifvande sig själf förlorad, ville till hvad pris som helst draga sin dödsfiende med i fördärfvet.

Jean hade förmodat, att Fritz skulle förfärad springa tillbaka, och hade, för att säkert träffa honom dödligt, utfört hugget under det han själf sprang framåt.

Men han hade misstagit sig.

Han hade sprungit fram med en så rasande fart, att han nu befann sig på andra sidan gränsen för Fritz plats.

Men utan att återvända till sin plats, vände han sig plötsligt åt sidan, dit han sett Fritz vika undan, och öfverföll änyo och hastigt denne med samma förfärliga hugg.

Jeans förtviflade raseri hade icke undgått Fritz. Han hade icke haft något mera brådtom att göra, än att också med sina ögon söka efter marseillaren.

Med ett motsatt sidosprång undvek han det nya hugget, medan fransmannen, som var i den tron, att Fritz skulle springa baklänges, åter sprang ut öfver den plats, där Fritz nyss stått.

»Sjökalf!» utbrast Fritz mot honom. »Är du då alldeles från dina sinnen? Gif fred äntligen — annars tag dig i akt! Om du tvingar mig, så sliter jag upp buken på dig.

Men marseillaren kom åter, svärande, och gick löst emot honom.

Då tilldrog sig något rysligt.

I det Jean, som nu först riktigt säkert trodde, att Fritz skulle springa baklänges, med en vild sats och ett måttadt hugg rusade fram, sjönk Fritz plötsligt samman och gled ned framför kolossens fötter, och medan denne nu åter svingade sin klinga och, åter gäckad, tumlade han besinningslöst framåt, snubblade öfver sin vid hans fötter nedhukade motståndaren och störtade själf med hela vigten af sin kropp på den skarpa spetsen af Fritz' sabel.

Två kroppar rullade nu om hvarandra på däck, öfversprutade af blod, och två uppskakade skrik ljödo, det ena vildt och rosslande, ett dödsskrik, det andra gällt, ett lyckligt befriande segerkrik.

Under hela denna scen hade 'George Washington's' kommandant befunnit sig i sin hytt.

Han hade stängt dörren om sig och ur en lönnlåda framtagit ett försegladt kuvert. Han hade kastat det framför sig på bordet, som var betäckt med sjökartor och andra papper. Eftertänksamt satte han sig nu på stolen och betraktade liksom med en viss skygghet det stora röda sigillet, bakom hvilket en blodig hemlighet ännu gömde sig obruten.

Det tycktes som om sigillet förvandlades inför hans ögon, som om det växte och började flyta ut till ett stort, rödt haf, ett blodshaf!

Med ovilja vände han brefvet om.

Med stora, svarta bokstäfver stod det skrifvet därpå. Formeln var honom väl bekant, han behöfde icke läsa den; han kunde den utantill.

»Kapten Flaxhant har att den 24 maj, under 35:te graden sydlig bredd och 42 graden vestlig längd, taga kännedom om denna depesche och därefter noga handla efter dess föreskrift.

Men bokstäfverna stirrade mot honom som en ånyo utfärdad dödsdom, — och han var profossen!

Han började tala med sig själf, alldeles som människor bruka göra, hvilka äro hemfallna åt ensamheten.

»Jag känner adressen och anar innehållet. — Till 'kapten', Flaxhant — ja, slafkapten, — själf en slaf! — Där ligger slafblocket, hvarmed de tygla mina steg, och de veta, att jag till och med är slaf nog att vid föreskrifven tid själf smida det fast vid benet på mig! — Ah! eländiga slafveri, eländiga tillvaro! Skam utan ända! — O, förbannelsens och förebråelsens dag! — Jag började den som en gosse, hvilken lifvades för rätt och ära, prisgifvande dem åt en länge sedan brännmärkt förbrytares vildhet och mordvapen? Och jag slutar den, i det jag störtar hundratals människor, fäder, mödrar, barn, harmlösa resande i en dem på en gång uppslukande vattengraf! Ty jag behöfver inte först läsa depeschen. Jag vet på förhand, att det i dessa farvatten inte kan vara frågan om något annat än 'ångaren från Montevideo'! — Med hvilken förebråelse förföljer mig icke denne pojkes föredöme! — Han fruktar inte döden; han går skrattande den till mötes, med stolta steg, och på tröskeln mellan tillvaron här och evigheten är hans hjärta ännu uppfyllt af ädelmod. Han vill med fara

för sitt eget lif skona den åt eländet länge sedan hemfallne, som begärligt traktar efter hans. Han vill straffa honom, icke döda honom, och han vill inte straffa för sin egen skull, nej: utan emedan den skändlige har vågat skymfa hans nationalitet! — Han har ett fädernesland, detta Sverige där uppe i nordnorden — och jag? — Ha, jag tror att min skam är för stor, att något land, om det så omfattade hela jorden, skulle kunna taga den på sig. Det finnes icke längre något fädernesland för de förtappade! Hvad skall jag vidare här på jorden att göra! Förskjuten af alla länder, förföljd på alla haf, hemlös flyende från en undangömd vik på den oroliga vattenöknen och från det af rof och plundring skändade hafvet, till tjufgömmarhålan på en annan kust. — Bort, bort från denna jord! Gör slut på denna tillvaro i skam! Krossa skallen! En kula genom hjärnan — glömska — död — förintning! — Framåt! Jag är väl ändå inte rädd för döden?»

Flaxhant grep kallblodigt sin revolver och satte dess myning mot pannan.

Han slog drömmande upp ögonen, liksom till en sista afskedshälsning från världen.

Då föll hans blick på ett porträtt. Det var porträttet af en tio- till tolfårig flicka, som i sorglös oskuld log ned mot honom från sin förgyllda ram.

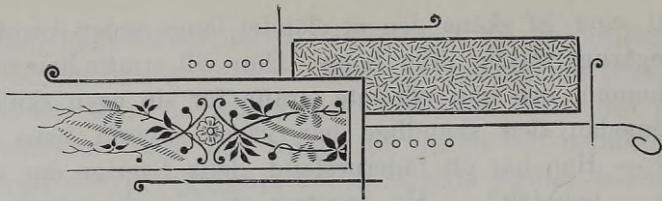
»Maggi, mitt barn, min dotter!» utbrast han och tårar störtade från hans ögon. Jag kan, jag får inte dö! Genom dig hålla de uslingarne mig fjättrad vid denna erbarmliga tillvaro! Min död skulle beröfva äfven dig heder, lycka och lif! Jag måste släpa mina slaffjättrar vidare, på det du aldrig må få erfara något om din olycklige fars vanära!»

I detta ögonblick var det som det dubbla skriket ljöd uppe på däck och beledsagades af hela manskapets bedöfvande hurrarop.

Flaxhant gick skyndsamt upp på däck.

Hvem var egentligen denne Flaxhant?

TRETTIOANDRA KAPITLET.

Depeschväxling på hafvet.

Hvarje oförutsedd tilldragelse finner på hafvet en uttydning, och det obetydligaste mellankommande fall kan vara beledsagadt af de mest oberäkneliga följder.

Därför tilldrager sig icke heller det ringaste, utan att den vakthafvande officeren skänker det sin fulla uppmärksamhet.

Alltjämt stego upp nya eldkulor, medan officeren vid första nattvakten på 'George Washington' lät underrätta kaptenen, som också genast infann sig.

»Ah, mycket bra? muvlade kaptен Flaxhant. Jag känner betydelsen af dessa tecken. Först skall man svara, sedan —

»Ser ni, hvad jag sade.

Tre eller fyra raketer stego upp i den betecknade riktningen och belyste två fartyg, hvilka voro skilda från hvarandra genom ett temligen betydligt afstånd och på detta sätt meddelade sig med hvarandra. För ögonblicket funnos således tre fartyg i sikte, hvilka genom sin ställning till hvarandra bildade en triangel, hvars spets, 'George Washinton', var osynlig för de vid triangeln's bas befintliga båda fartygen.

De båda fartygens manövrer tycktes utomordentligt intressera kaptен Flaxhant.

Två minuter hade förflutit, då plötsligt på den punkt, hvarifrån de båda första raketerna uppstigit, ett oerhördt ljusknippe strålade. Den utgjöt sig öfver den endast lindrigt upprörda vattenytan, på hvilken den återspeglade sig, liksom en komet, med oförliknelig glans.

Kort efter sitt uppstående utslocknade ljuskällan.

Så återkom den i oregelbundna mellantider, alldeles som enligt en viss rytm, liksom en lysande fråga, tills slutligen allt åter var inhöljdt i ett ogenomträngligt mörker.

Flaxhant visste mycket väl, hvad det var frågan om.

Ett af de båda fartygen hade nyss gjort det andra ett viktigt meddelande.

Det meteorärtade ljusets härd var ett elektriskt batteri, och de mera eller mindre långa strålkastningarna hade hvar efter sin varaktighet samma betydelse som de punkter, dubbel-punkter och streck, hvilka telegraftjänstemännen åstadkomma genom tryck på telegrafapparaten.

Som dessa tecken äro fastställda genom en internationell kommission, så äro de också fullkomligt bekanta för alla dem, som hafva studerat den nautiska telegrafien.

Med uret i hand noterade kommandanten och officeren vid första nattvakten strålknippenas varaktighet så noggrannt som intill bråkdelar af sekunden.

De läste då följande depesch:

»Från kryssaren 'Örnen'. Är ni 'Saint Nazaire'!»

Svaret uteblef icke länge.

En liknande inrättning blef hastigt iordningsställd i den andre ångarens master, och snart strålade mellan de båda kolspetsarna, den elektriska ledningens ändpunkter, en lika bländande ljusbåge, som förut hade strålat från kryssaren 'Örnens' master.

Såväl 'Örnens' kommandant som den på 'George Washington' läste då följande:

»Ville de Saint Nazaire. För fyrtiåtta timmar sedan afgången från Rio de Janeiro. Allt väl.»

Korrespondensen mellan de båda ångarna hade således framställts med lika säkerhet, som om en elektrisk tråd hade förenat dem, och under en kvarts timma egde nu ett oafbrutet depeschutbyte rum.

Flaxhant, som med största noggrannhet noterade hvarje tecken, tycktes förtjust.

»Det går ju galant! Hvad ä' det då för dumskallar, dessa så kallade rättskaffens människor. En sådan gammal narr, som denne Javercy, har jag aldrig förr sett.

»Mister Brown», vände han sig därefter med halfhög röst till officeren. »Om en timma skall alltsamman vara öfverståndet. Allt är klart, icke sannt?»

»Allt klart, kapten.

»Vår last måste lagras väl; ty stöten skall blifva stark, och jag önskar inte se några afbrutna lemmar eller hufvud.

»Kan inte hända, kapten. De äro alla fastkedjade den ene vid den andre och bilda så att säga ett kompakt block.

»Mycket bra! Men som det är första gången vi operera med last i kölrummet, måste vi taga hänsyn till hvarje möjlighet.

Flaxhant gick ned igen i sin kajuta och tog depeschen, som han icke vågat öppna förut, medan Fritz slogs med marseillaren.

Han tycktes som förvandlad.

All obeslutsamhet och alla betänkligheter voro öfverståndna; nu uttryckte hans ansikte det orubbliga beslutet.

Depeschen var kort och skrifven med hemlighetsfulla chiffer, hvilka voro omöjliga att gissa för hvar och en, som icke hade den därtill hörande nyckeln.

Flaxhant läste dem flytande.

Innehållet var rysligt:

»Ångaren 'Ville de Saint Nazaire' skall den 27:de maj klockan fem på morgonen afgå från Rio till Havre. Den 29:de vid samma tid skall ni vara under 33° 4' L. S. och 45° 4' L. O. Kryssa. Förfölj honom. Borra honom i sank. Vi hafva ombord fyra millioner i guld, falskt mynt naturligtvis. Fartyget måste gå förloradt med man och allt. Compani och assurancesbolag skola betala.»

»Godt!» sade Flaxhant. »Om en timme skall ångaren vara försvunnen. Men vänta, jag glömde 'Örnen'. Det gör saken svårare — men endast litet!

TRETTIOTREDJE KAPITLET.

I afgörande ögonblicket.

Angaren 'Ville de Saint Nazaire' hade för fyrtioåtta timmar sedan afgått från Rio de Janeiro. De resande, som tillfället ombord på fartyget bragt i beröring med hvarandra, hade redan utbytt de mer eller mindre banala närningsfraserna, sådana de förutsättas af just ett sådant oförutsett sammanträffande på järnvägen, ombord på ett fartyg eller något annat flyktigt möte.

Den kortvariga sammanlefnaden på skeppsplankornas trånga utrymme, som dock utgör en värld i smått, hade närmast annars för hvarandra likgiltiga människor till hvarandra. Börd, uppfostran och lefnadsställning, som ofta sätta oöfvervinnliga skrancker mot ett närmande, voro glömda och endast det ögonblickliga intresse, som en människa ingaf, var bestämmande för valet af sällskap.

Det tycktes alldeles som om fartygets gungningar och vräkningar hade genom sina rörelsers kraft efter vissa förhållanden skakat samman de olikartade elementen af det ombord på fartyget befintliga sällskapet.

Det var en ljum, lugn och stjärnklar natt.

Vid början af den sällsamma företeelsen med den elek-

triska strålkastningen hade de i små grupper tillsammans sittande passagerarna afbrutit sina samtal och bemödade sig att finna någon uttydning på denna förunderliga händelse som så plötsligt tog deras uppmärksamhet fullständigt i anspråk.

Genom detta skådespels nyhet dragna till detsamma och långt ifrån anande en oroande betydelse, intresserade de sig lifligt för strålknippena.

Uppmärksamt följde de desamma utan afbrott längre än en fjärdedels timma.

Kaptenen och skeppslöjtnanten noterade dem samvetsgrannt. Huru mycket än dessa båda voro herrar öfver sig själf, så fördystrades dock deras ansikten och att sluta till af de åtgärder, som blefvo befallda och ögonblickligen utförda tycktes 'Örnens' meddelanden vara af mycket allvarsam natur.

Därefter steg kaptenen själf ned i det understa skeppsrummet och undersökte där samvetsgrannt alla portar och skott i de särskilda från hvarandra hermetiskt skilda afdelningarna af fartyget.

Ångaren 'Saint Nazaire' var utmärkt omsorgsfullt byggd, och ingen läcka kunde blifva farlig för detta fartyg, emedan, till följd af ångarens indelning i afskilda kamrar, endast den kammare, i hvilken läckan utmynnade, kunde blifva fylld med vatten.

När kaptenen kom förbi maskinen, befallde han att fördubbla eldarnes och maskinisternas antal.

Därpå lät han göra räddningsbåtarna och ångslupen beredda, för att de i samma ögonblick, som kommando därom gafs, genast skulle vara klara att begagna.

Hela manskapet befann sig på sina poster, liksom i förutseende af en lika allvarsam som oväntad tilldragelse.

»Allt färdigt!» anmälde för sista gången det elektriska ljuset i ångarens master.

»Allt väl, vi komma!» svarades från 'Örnen'.

'Saint Nazaires' fart blef snabbare, ångpannans tryck blef nästan fördubbladt. Med allt mera tilltagande hastighet styrde ångaren mot den punkt, hvarest krigsfartygets ljus lyste som facklor. Hafvet var upplyst på flera kilometers yidd.

Propellerbladen piskade vattnet med rasande hastighet och

ången fräste med ett allt öfverljudande pipande ur ventilerna. Kaptenen lät belasta dem. Det stora fartyget liksom flög fram på vågorna.

»Kapten, befinna vi oss i fara? Hvad är å färde? frågade en af passagerarna.

»Ett fartyg är i nöd och gifver oss signal, svarade kaptenen lugnt. Vi skola bringa hjälp.»

Lugnade genom detta svar återvände de nyfikna till sina salonger och hytter samt öfverlämnade sig obekymradt åt sina afbrutna förströelser.

Man dansade något litet, man sjöng och man drack champagne. Glasens klang blandades med de glada rösternas.

Då skallade plötsligt ett märg och ben genomträngande skrik.

Öfverallt såg man förfärade människor och uttryck af den största rädsla och ångest på de bleka ansiktena. Utan beräkning sprungo de hit och dit, lupo tillsammans eller kastade sig tjutande ned.

Hvad försiggick här?

Hvilken ryslig tilldragelse har gjort dessa nyss ännu så glada människor förtviflade?

I den af 'Saint Nazaires' elektriska ljus upplysta omkretsen hade plötsligt framträdt en fantastisk företeelse; ett stort fartyg, svart som egyptiska mörkret, hade kommit fram alldeles som ur detta.

Dystert och tyst sköt det med ett hafsvindunders hastighet alldeles rakt på ångaren.

Icke något ljus lyste på dess däck. Dess master buro icke heller någon enda klut. Det hade ingen skorsten och icke ett spår af rök. Dödstystnad inhöljde det, det tycktes vara öde och öfvergifvet.

Dess form var smäcker och smärt, alldeles som fågelns eller roffiskens, och påminde endast på den vackra aktern om 'George Washington'.

Hvad var detta för ett fartyg, som rörde sig utan segel och utan ånga?

Hvad var detta för ett skeppsfantom, som icke styrdes af

någon och som utan maskin sköt dubbelt så fort framåt som den bäste ångare bland de båda världshalfvornas flottor?

Dess företeelse liknade snarast ett midt under en fest uppdykande spöke; det verkade ängslande alldeles som tryckningen på bröstet hos en febersjuk.

Snabbheten och noggrannheten i dess riktning erinrade om det ofelbara och oemotståndliga framträngandet af ett skott, som icke genom något låter afleda sig från sin väg.

Dess för, hvilken var spetsig som en stålklinga skar i rät vinkel ångarens kurs. Knappast tusen meter var det aflägsset från ångaren; blott några få minuter till, och dess spetsiga gadd skulle borra sig in i hans kropp.

Blott ett underverk tycktes kunna rädda ångaren.

Och detta under gjorde kaptenen genom sin stora kallblodighet och skicklighet.

Med fara för att maskinen skulle brista, lät han hastigt vända om propellerns gång vid styrbords sida och samtidigt öka skrufvens fart vid babord.

»Roder åt babord! Helt!

Denna med tankens snabbhet utförda, samlade rörelse gaf ångaren i ett ögonblick en med sin förföljare parallell och motsatt riktning.

Det var högt på tiden.

Förföljaren fortsatte sitt lopp som en blindt framåt rusande tjur, hvars vige motståndare genom ett sidosprång undvikit anloppet.

Men dock vidrörde dess skansbeklädnad ångarens bordläggning, som betänkligt knakade. Styrkan af dess anlopp var så häftig, att det som en pil flög igenom ljuskretsen från 'Saint Nazaires' strålkastare.

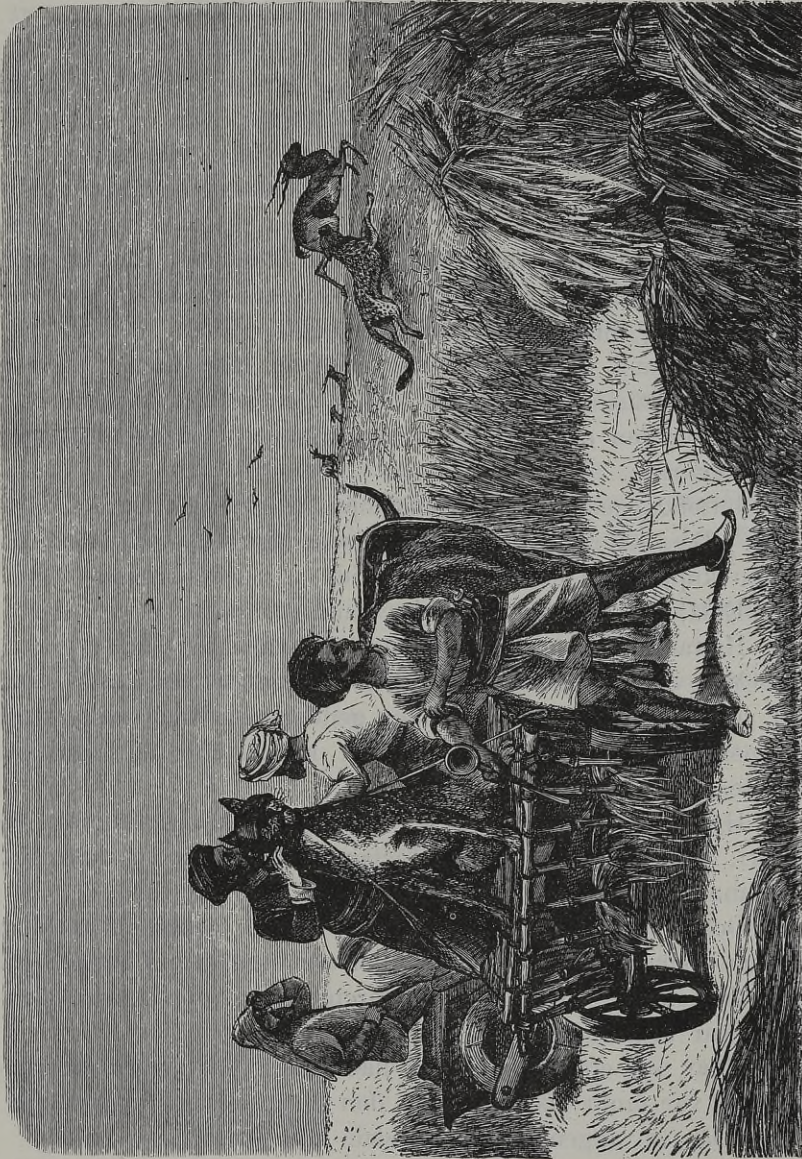
Därpå försvann det i nattens mörker.

Som befriade från en elak mara, andades de passagerare lättare, hvilka orörliga och tysta hade befunnit sig i närheten af den nyss undkomna faran.

Men kommandanten blef allt mera dyster.

Han insåg storleken af den fara, hvori de ännu sväfvade, ty krigsfartygets varningseld brann fortfarande.

Ögonblickligen sökte kryssaren närma sig, i afsikt att

Antilopjakt med schakaler.

med sitt artilleri skydda ångaren eller själf sätta sina plankor mellan den och piraten.

Men hvarifrån hade han kännedom om piratens brottsliga förehafvande?

Vi skola sedan erfara det.

Strålkastningen började ånyo på 'Örnen'. Så korta de än voro, så voro deras meddelanden förfärliga.

»Vi kunna icke komma framåt. — Kom till oss. — Påskynda farten. — Med full ånga. Om så pannan skulle springa.

Och ångarens eldare, pådrifven af kaptenen, kastade oerhörda mängder kol in i eldstaden, hvars riststafrar bokstafligen smälte, som om de voro blytackor.

Maskinens temperatur var som en smältugns. Ångan hvisslade, fräste och pustade under egendomligt, förskräckligt buller, som om den ville bryta sig väg och spränga de tjocka järnväggarna.

Jättefartygets konvulsiviska lopp bragte det i en dof darrning. Dess sidoväggar tycktes pulsera alldeles som ljumskarna på en kapplöpare efter en skarp ridt.

Elda, elda, så mycket eldas kan!

Hettan i ångpannans närhet var förfärlig.

Men om en man sjönk halfkväfd ned, så bar man honom till luftluckan, på det att han genom det raska ombytet af temperatur skulle kunna efter en kort stund återtaga sitt arbete.

Hytterna och salongerna voro nu tomma, alla voro på däck. Och där uppe var ett virrvarr alldeles som under en mellanakt i ett sensationsdrama.

Och i själfva verket utspelades ju här också ett verkligt drama. Bakgrunden utgjordes af den oändliga, svarta horisonten, och scenen för dramat var ångarens däck, som hvarje ögonblick var nära att flyga i luften.

Hvar och en af åskådarna hade en roll att spela, och utgången var ännu obekant, men den hotade att blifva förfärlig.

»Där var ingen på däck», sade den ene.

»Jo, jag såg en karl stå vid relingen, det var en riktig koloss!

»Ah, jag såg visst tjugu man på skeppet, hvilka lågo utsträckta längs efter relingen.

»Där fanns ett slags kanon — oerhörddt stor och alldeles svart — i ett lika svart torn.»

»Hade det någon flagga?»

»Nej.»

»Jo bevars.»

»Jag såg den», sade en annan. Jag kan med bestämdhet försäkra det, lika säkert som om vi hade mött det skeppet midt på ljusa dagen.

»Hvad var det för slags flagga.

»Det var ett stort, svart tygstycke, på hvilket fanns i midten ett stort, rödt kors, och midt i det stodo bokstäfver, hvilka glänste som lysande punkter.

»Ingen nation på jorden för ett sådant märke med så dystra färger.»

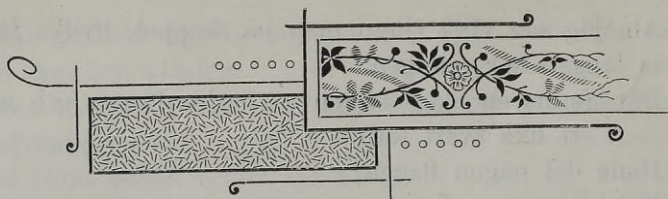
»Det är en fribytares flagga, mina herrar.»

Vi kunna inte komma framåt, sade 'Örnens' sista depesch, och denna lakoniska underrättelse uttryckte hela den förtviflade belägenheten.

Men hvarför kunde kryssaren icke komma framåt, det var ju ändå på den, som räddningen berodde?

Hvad hade hänt ombord på 'Örnen', efter som maskinen icke mera arbetade just nu när faran hotade?

TRETTIOFJÄRDE KAPITLET.

» Vi äro förrådada! »

För att förstå det mellan de tre fartygen sig afspelade förloppet bedja vi läsaren följa med ombord på 'Örnen'.

Sedan kapten de Valpreux af den i delirium liggande matrosens tal hade erfarit fribrytarens afsikt att borra ångaren 'Saint Nazaire' i sank, befalde han ögonblickligen att rikta 'Örnens' kurs på Montevideo, för att om möjligt förhindra den förfärliga katastrof, som fribrytarna hade planlagt.

Feberaktigt klappade hans hjärta, när han betänkte, att han nu äntligen var så nära sitt mål att fånga slafhandlaren och piraten, som han i flera veckor utan framgång efterspårat.

Anländ under angifna längd- och breddgrad, hade han uppställt den elektriska apparaten och hade blifvit bemärkt af 'Saint Nazaire' samt hade erhållit svar.

'Saint Nazaire' hade påskyndat sitt lopp och hade med full ånga styrt kryssaren till mötes.

Knappast tre kilometers afstånd skilde de båda fartygen, och det elektriska ljuset belyste scenen nästan som vid dagsljus. Det var i detta ögonblick, som fribrytaren rusade på

ångaren, som dock genom sin kaptens sinnesnärvaro och dristighet blef räddad.

Ett vredesskrik skallade på kryssaren, när man märkte fribrytarens anlopp mot ångaren.

»Med full ånga!» befalde kapten de Valpreux.

'Örnen' gick emot floden.

»Ned med hängmattorna!» ljöd kommandot.

Enhvar var på sin post — kikare och karonier vid batteriet. Alla afvaktade befallning.

En gammal, skäggig, solbränd och tjärsmord kanonier blinkade på ett sätt, som icke kunde missförstås, under det han kastade en blick genom de öppna styckeportarna.

»Barn, den skola vi hålla varma! Vi skola stoppa hans kropp full med järn, denne eländige hajfisk.»

»Då är väl det den där skeppsbrytaren, mästern Peter, som genom allehanda konster kaprar postångare och kofferdifartyg?»

»Alldeles som du säger, min gosse. Håll bara ögonen öppna, så kan du snart åter få se honom i hans djäfvulska arbete. Kunna vi inte förekomma honom, så måste vi åtminstone söka uppehålla honom i flykten.»

»Ett skändligt handverk, som det begagnas till, annars är det ett präktigt skepp, en riktig susvind.»

Kanonieren ville just svara, då en detonation, som åtföljdes af flera svagare, hördes och kom hela kolossen att skaka. Man hörde ett krasande sönderslitande, ett buller, som om fasta kroppar slogos mot hvarandra, och det skarpa, gälla pipandet af de med kolossalt våld utströmmande ångmassorna. Förfärliga skrik och tjut af smärta uppstego från maskinrummet.

Tysta och orörliga blefvo manskapet stående på sina poster, liksom vid en parad.

Hvar och en af dessa karlar hade den öfvertygelsen, att hans sista timma hade slagit och att han i nästa ögonblick skulle flyga i luften.

Kommendanten bleknade.

Med revolvern i hand rusade han nedför den till skeppsrummet ledande trappan.

En man kom upp.

»Stå!» dundrade kaptenen emot denne och satte sitt vapens mynning mot hans panna.

Den olycklige såg ett ögonblick tyst på kaptenen — han ville tala — men då öfvergåfvö krafterna honom. Suckande sjönk han samman och föll ned på sista trappsteget.

»Kaptен — jag dör!» sade han knappast hörbart.

En obeskriflig känsla af fasa, pårad med medlidande, målade sig i fregattkaptенens drag.

Anblicken af denna människa var fasaväckande.

Aldrig erbjuder slagfältet en så ryslig anblick för kirurgens öga, som denna.

Skjortans trasor klubbade fast vid den förtorkade och förbrända kroppen. Händer och armar voro kolade ända upp till axlarna och voro genom ångan bokstafligen kokta. Den sammankrympta huden och köttet löste sig bokstafligen från benen och hängde i trasor omkring kroppen. Det uppsvullna ansigtet visade föga mänskligt mera. Ur bålen, som visade ett gapande så, trädde inälfvorna ut, som de skelettaktiga händerna försökte hålla kvar.

Kaptен de Valpreux, hvars hjärta krampaktigt drog sig samman vid denna rysliga anblick, befallde två matroser att lägga den döende åt sidan, och ville just gå ned i maskinrummet, då två män plötsligt trädde fram till honom.

Den ene, gammal, gråhårig och mager, i en skeppskirurgs spritt nya uniform, lade förtroligt handen på kaptенens axel, medan den andre, en yngre man, klädd i en hvit paletå, på ett respektfullt men bestämdt sätt trädde i vägen för honom.

»Kaptен, inte ni!» utropade båda.

»Mina herrar, hvad vill ni! Doktor —»

»Kaptен, ni är herre på fartyget, men icke där nere är er plats. Där äro sårade nere i skeppsrummet, med dem har jag att göra. Jag ber er stanna på däck, ty allas vår räddning hänger på ett hår. Utan er är 'Örnen' förlorad. Låt oss båda, herr André och mig gå dit ned; jag, er gamle vän Lamberg, ber er därom!»

»Och jag, herr kommandant, tillade André, låt mig betala en del af min gamla skuld, Här uppe är jag till ingen nytta; där nere skall min hjälp vara verksam.»

»Nå, välan då, så gå, mina herrar!» svarade kaptenen

och drog sig långsamt och nästan motvilligt tillbaka. »Endast ogärna låter jag er, mina tappre, allena gå emot faran; endast pligten håller mig tillbaka.»

Våra båda vänner, doktorn och André, bundo för hvarandras mun och öron med våta dukar, en obetingadt nödvändig försiktighet, för att förebygga den dödligt verkande inandningen af den med koldunst mättade vattenången.

De stego ned i maskinrummet, hvarifrån ången i tätta moln slog emot dem.

Det från ångpannan utströmmande vattnet började släcka elden. Hälften af ugnen stod under vatten. Fräsande slocknade de, genom en oerhörd kraft från eldstaden utslungade kolen på det öfversvämmade golfvet.

Där lågo fyra förskräckligt stympade lik, och de ännu lefvande voro knappast annat än sådana.

Lamporna kastade sitt slocknande sken genom den tätta ången, som vintersolen sina strålar genom de gråa molnen.

Från trappans midt, dit de halfkväfda kommo, öfversågo de båda männen scenen.

Framför dem vid trappans fot låg förste maskinisten med svullet ansigte och ur sina hålor framträdande ögon. Han afled just nu. Han var räddningslöst förlorad, ty han hade inandats den heta ången.

I samma ögonblick skallade ett skrik i maskinrummet:
»Eld!»

Och därpå hördes en dubbel ringning af klockan.

Några matrosar, mera dristiga än de andra, ty de gingo kanske den säkra döden till mötes, voro med ett språng efter doktorn och André, för att bistå dem i deras räddningsverk och bära upp på däck de sorgliga offren för denna förskräckliga och hemlighetsfulla katastrof.

För ögonblicket vederkvickt af den friska sjöluften, hade den förskräckligt tilltygade förste maskinisten ännu kraft att doktorsn öra hviska orden:

»Vi äro förlorade — klaffarna splittrade genom explosion — dynamit i kolen — matrosar ditlagdt — maskinen arbetar inte mer — propellern står stilla!»

Därpå tystnade han, blef stel och uppgaf andan.

Således var det därför, som kryssaren icke kunde komma framåt.

Under närvarande förhållanden var det omöjligt att inleda en undersökning. Ångaren var fortfarande i sikte. Han närmade sig och kanske var ännu icke allt förloradt.

Kommandanten befallde att hissa upp seglen.

På ett ögonblick var detta kommando utfördt, så att kryssaren kunde begagna den ringaste bris.

Men ty värr var det blott mycket svag vind.

'Örnen' styrde nu åter den sig närmande ångaren tillmötes. Ännu 1500 meter och de skulle befunnit sig däck vid däck.

För sent!

Ur mörkret uppdök nu för andra gången förstäfven af det spökaktiga fartyget.

Kaptenen kände det som om hans hjärta skulle upphöra att slå.

Stora, kalla svettdroppar stodo på hans panna.

Denna gång voro sjöröfvarens åtgärder ty värr alltför väl öfverlagda.

Den med matematisk noggrannhet beräknade stöten var oundviklig, och 'Örnen' hade icke mera tid nog att bringa sitt skrof som en sköld framför ångarens flanker och sätta sitt stålpansar emot den oundvikliga stöten.

Fem minuter ännu — och allt skulle vara förbi.

Endast artilleriet kunde, om än icke uppehålla piraten i hans lopp, så åtminstone tillfoga den en allvarsam skada, kanske till och med stanna fribrytarens hemlighetsfulla maskin eller möjligen förstöra den.

»Barn, ropade i detta ögonblick den gamle kanonieren Peter, som icke ett ögonblick lämnat kryssarens batteri. — Barn, det tyckes mig, som om mången af oss hade tvättat sig för sista gången. Vår maskin är förstörd, och hvem vet, om inte kanoniererna snart få dansa samma dans som eldarna. Man vet ju inte längre hvad för sattyg som har blifvit begånget här på fartyget. Det gäller att hålla ögonen öppna och revidera kanonerna något litet.»

Sägande detta, fattade han tag i kanonens rörliga bottenstycke och drog det med ett kraftigt ryck åt sig. Den tunga kanonen lydde lätt dragningen och öppnade sig.

»Sade jag det inte! Dessa kanonier! — De förrädarna, som lagt dynamit i kolen, ha också förstört säkerhetskakarna. Låset sluter inte mera, och ändå är allt i beredskap att gifva eld. Kanonen är laddad och tändtråden på sin plats. Den skulle lika lätt kunna spricka som förr på »suffren». Här är inte en sekund att förlora!»

»En man till styrbord, för att underrätta de andra!»
För sent!

TRETTIOFEMTE KAPITLET.

Ny olycka.

Fyr på piraterna! — Styrbord — Fyr! skallade kaptenens kommandostämman.

»O ve, olycka!» utbrast den gamle kanonieren.
»Kanonerna äro» —

Han fullbordade icke meningen. Kanonen dånade.

Men i stället för det väl bekanta susandet, som skottet åstadkommer, när det genomskär luftlagren, hörde man en dof, halfkväfd knall, liknande en detonation i en exploderande min-kammare.

Den gamle matrosen hade icke misstagit sig.

En brottslig hand hade sönderslagit kanonens rörliga slutdelar; stödjepunkten fattades, för att verka som motvigt mot den genom krutets antändning uppkomna starka utvecklingen af gaser.

Den förfärliga kraft, som skulle slunga skottet ut ur kanonpipan hade verkat bakåt.

Och hvilken stöt det måste vara, när man besinnar att krutladdningen åstadkommer en gasmängd, som vid sin plötsliga utvidgning yttrar en sådan kraft, att den är istånd att

slunga en kanonkula om 150—200 kilogramms vikt tio kilometer långt bort.

Kanonens bakre väggar voro uttryckta, alldeles som sönderslagna af en titans oemotståndliga kraft.

Genom ett gapande hål spridde sig den starka krutröken å mellandäcket.

Vredes- och smärtskrik höjdes vid anblicken af den nya förstörelsen.

Tio man voro dödade eller sårade och lågo vältrande sig på golfvet.

Den ene riktarens kropp, hvars hufvud hade blifvit krossadt genom det utslungade läset, rördes af konvulsiviska ryckningar. Hans båda armar hängde slappt ned, medan hans ben än sträckte sig, än krampaktigt drogo sig samman. Från de sönderslitna halsartererna sprutade stora blodstrålar.

Flera medhjälpare vred sig under förskräckliga smärtor; andra släpade sig tjutande på sina stympade lemmassor bort, för att undkomma det förskräckliga stället.

Denna nya olycka, som var lika förfärlig och ohelbar som den vid maskinen, bragte kryssaren fullständigt i fara och hindrade den att bringa hjälp åt ångaren.

Oaktadt sin stora erfarenhet och pinsamma försiktighet hade det icke varit möjligt för kommandanten att förutse och förhindra en sådan olycka.

Hvad förmår väl egentligen mod och skicklighet mot förräderiet, som minut efter minut vakar och ligger på lur samt korsar alla försigtighetsmått?

Icke ens för de mest begåfvade och klokaste bland människor skulle det vara möjligt att så mångfaldiga sig, att han själf skulle kunna göra allt.

Ve och förbannelse öfver förrädarne!

Tyst och stel af skräck stod den olycklige kaptenen på kommandobryggan. Krampaktigt gräfdes hans fingernaglar i bröstet, som utstötte en djup suck.

Matrosernas på 'Örnen' förbannelser och eder besvarades af ett förfärligt skrik, dödsskriket från femhundra passagerare på 'Saint Nazaire'.

Drifven af en oemotståndlig kraft träffade fribrytaren honom i flanken och dennes sporre försvann slutligen i en oer-

hörd bresch, i hvilken ögonblickligen en stor vattenmassa instörtade.

Därpå sökte den åter draga fördel af sitt offers akter, hvilket också lyckades, tack vare fribrytarens hemlighetsfulla maskin.

Ångaren stod stilla; den var dödligt träffad. Genom den inbrytande vattenmassan släcktes elden under maskinen.

Till ingenting hjälpte honom nu hans luft- och vattentäta kammare; läckan var för stor, och både panna och maskin omgäfvos af vatten.

Det är en drunknande, en räddningslöst förlorad.

Räddningsbåtar i sjön! skallade 'Örneus' kommandants röst, från kommandobryggan, där han med stel blick följde detta grymma drama.

Den stora ångslupen och räddningsbåtarna gledo genast ned och sökte med uppjudande af alla krafter uppnå den i sjunkande tillstånd varande ångaren, hvars skrof under ett hemskt buller fylles med vatten och liksom rosslade.

Vattnet steg i ångaren. Det trängde in i alla tomrum under doft gurglande. Fartyget var i synbart sjunkande.

En darrande rörelse skakar hans skrof, alldeles som döds-sucken från en döendes bröst.

Han tycktes liksom fattad af svindel. Masterna vacklade, som om de voro afbrutna vid sina fästpunkter.

På däck visade sig ett förfärligt skådespel, ett virrvarr af besinningslösa människor, hvilka frukta döden och söka att undkomma den. Vilda förbannelser blanda sig med böner, fulla af förtviflan.

Vid den klara belysningen från det elektriska ljuset kunde man se förskräckligt förvridna ansigten, i hvilka de dömdas förfäran speglade sig bredvid lugna och undergifna drag, liknande martyrernas.

Några grepos af vansinne och kastade sig i hafvet samt förkortade på detta sätt med en liten stund den tid, som skilde dem från det ödesdigra ögonblicket.

Andra kastade sig i räddningsbåtarna, hvilka voro öfverfyllda redan innan de nått vattenytan.

Hvarje man, om han var svag eller stark, blef kringträngd af en mängd bedjande kvinnor.

Den smutsigaste egennyttan och den mest oädla egenkärlek visade sig i sina sanna, blottade gestalter.

Här funnos girigbukar, hvilka krampaktigt omslöt sina skatter och sökte ackordera med manskapet om sitt lif.

Där på däckets låga gubbar och barn nedtrampade, och öfver dem rusade den besinningslös blifna mängden fram.

Mödrar funnos där, hvilka kastade ifrån sig sina kära barn som en obekväm börda, för att de själfva lättare skulle kunna komma i räddningsbåtarna.

Men man mötte där äfven högsinnad själfuppoftning, hjältemodig täffling mellan släktingar och vänner, hvilken som skulle öfverlämna åt den andre sin plats, hvilken ännu erbjöd en skenbar möjlighet till räddning.

Ångaren började vackla betänkligt.

Man kunde höra från dess inre ett doft ljudande rullande, liksom vid isbrytning.

Därpå vände han sig två eller tre gånger på ett svindeluppväckande sätt omkring sig själf. Den i dess inre ännu kvarhållna luften blef med kolossal våldsamt sammantryckt — tills slutligen alla genom människohänder uppresta skrankor med ens gåfvo efter och skeppet sprängdes, som om ett krutfat exploderat under dess skrof.

Under de mest förfärliga stönanden och tjut af vrede och förtviflan sjönk fartyget.

På det ställe, där det hade försvunnit, bildade sig en trattformig hvirvel, hvilken den öfverlastade slupen icke kunde komma ur. Den liksom sögs ned i afgrunden, som snart åter tillslöt sig öfver de olyckliga.

Det medlidlösa hafvet återfick sin lugna yta; jättegafven hade tillslutits.

Utom det att några skeppsbrutna funnos, hvilka på vinst och förlust simmade omkring, skulle ingen kunnat hafva en aning om denna förfärliga människospillan.

'Örnens' stora ångslup närmade sig dem, och äfven den svårt skadade kryssaren kom långsamt ditåt, affyrande skott. Vinden var svag och ogynnsam så att detta fördröjde räddningen.

Som med dagsljus belyste krigsfartygets elektriska ljus vå-

gorna och de sista öfverlevvande, som fastklängda vid vrakgods ännu simmade omkring.

Man fiskade upp dem och snart var det lilla fartyget fylldt, så att kanten af förskansningen knappast låg öfver vattenytan.

Men hvilket sista och förskräckligt missöde var ej förbehållet de få olyckliga, som liksom genom ett under undkommit den förfärliga katastrofen. Skulle de då omkomma alla?

Liksom den nyss sjunkne ångaren, så fylles nu äfven 'Örnens' ångslup med vatten.

När dess förare kände den sjunka, sträckte han instinktmässigt ut armarna för att simma samt fattade med händerna ett rundt trästycke, som simmade framför honom.

»Ah tusan, det är ju proppen *)! Vi äro förlorade!» utbrast han. »O, om jag kunde få slita sönder den skurken, som dragit ur den!

»Till hjälp! skreko ungefär femtio människor i dödsångest. Till hjälp!

En båt, bemannad med tre matrosar från 'Örnen', kom i detsamma dit, när slupen sjönk.

Men långt ifrån att hjälpa de skeppsbrutna, ansträngde dessa matrosar sina krafter till att så fort som möjligt komma därifrån.

När kryssarens kommandant såg dem sticka till sjös, ropade han åt dem, att de skulle stanna. Men utan att lyda befallningen lade de årorna ännu bättre i och rodde som rasande.

Intet tvifvel mera, dessa karlar måste vara fribrytarens medskyldiga; de voro förrädarna som, genom att kasta explosiva ämnen i kolen, förstört maskinen samt gjort hälften af kanonerna obrukbara genom att slå sönder deras låshakar.

»Gif eld på båten! Gif eld!» ropade fregattkaptenen.

Omkring tjugo skott smattrade.

Men liksom om denna salva varit en signal, blixtrade genast ett ljussken ur mörkret. En kula flög susande bort öfver de skeppsbrutna och man hörde kanondunder.

*) En sådan propp brukas till att tillsluta ett i botten på en skeppsbåt varande hål och tages ur när båten hissas ombord, för att regnvattnet icke skall samlas däri.

Den elektriska apparaten blef splittrad, och 'Örnen' hade nu endast sina föreskriftsmässiga lyktor vid styrbord och babord samt sin hvita lykta på fockmasten.

Piraten var icke längre långt borta. Detta förfärliga fartyg hade alltså verkligen kanoner.

Med en hajfisks snabbhet kom det närmare. Dess mörka skrof gled utan buller fram på vattnet och rakt på båten, hvilken försvann bakom detsamma.

De tre karlarna, som undkommo matrosernas kulor, högg fast i vid det hemska fartygets akter nedhängande trossarna och hissade sig själfva hastigt upp på däck.

I förväntan att fribrytaren, liksom förut mot 'Saint Nazaire', nu skulle rusa på kryssaren, höll sig denne på defensiven och visade sin sporre.

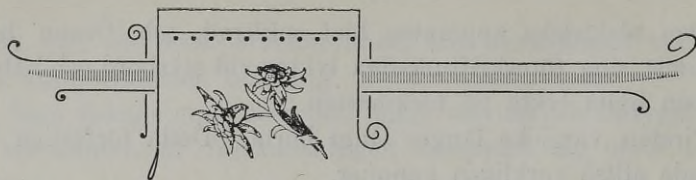
Men det hände ingenting. Med ett sista utfordrande anlopp kom den förbi på trettio meters afstånd och försvann i en skumhvirfvel.

Men han passerade icke fortare, än att man midt i den tystnad, som nu låg öfver det lugna hafvet, kunde tydligt höra ett ord, som ljud från masttopparnas höjd.

Detta ord, som af full hals ropades med klar och genomträngande röst, var:

»*Santiago!*»

TRETTIOSJETTE KAPITLET.

En strid uppe i rårna.

Stel af skräck och fasa hade Fritz följt 'Saint Nazaires' korta dödskamp. Ridande på den stora fockmastens rå, hade han icke låtit någon enskildhet af den förfärliga scenen undgå sig. Han hade så att säga haft medkänsla af huru fribytarens sporre trängde in i ångarens flank.

På passagerarnas förtviflade skrik svarade från rövvarskeppets djup ett oerhördt doft och halfkväfdt tjut, liksom sucken från en i dödsångest sväfvande själ.

Detta tjut kom från de svarta, som af stöten kastats om hvarandra och hvilka nu blödande och med brutna lemmar vältrade omkring på mellandäck och i skeppsrummet.

Oaktadt de voro 'väl lagrade', som skeppslöjtnanten uttryckte sig, kunde människolasten icke hafva den fasthet och jämvigt som bomulls- eller råsockerbalar. För öfrigt var skadan icke så särdeles stor, och hvad bekymrade det kaptenen, om också en del af hans svarta skulle stryka med på kuppen? Fyra millioner hade ju förtjänats, som skulle utbetalas af assurancesbolaget.

De svårt sårade svarta blefvo helt enkelt kastade öfver bord, och därmed var den saken afgjord.

Efter antilopjakten.

Dessutom hade detta äfven den fördelen, att det på så sätt kunde skaffas bättre utrymme för de andra.

Vår lille stockholmare hade genom allt hvad han upplefvat kommit till den öfvertygelsen att hans nya kamrater voro de största skurkar, som solen kunde skina på, och att han med all kraft måste sträfva efter att komma ur deras sällskap.

I början hade han för afsigt att hoppa i sjön, för att simmande försöka uppnå någon af krigsfartygets båtar.

Men kapten Flaxhant, som i allt visade en verklig djäfvulsk vaksamhet, hade meddelat Fritz, att hvarje flyktförsök från hans sida skulle hafva till följd negerynglingens död.

Han hade nämligen, sedan man fått 'Saint Nazaire' i sikte, låtit inspärra den lille Majestät och gifvit honom en matros till vakt, och denne matros hade fått befallning att genast skjuta honom, om Fritz icke noggrannt följde föreskrifterna.

Men denne höll för mycket af sin lille svarte broder, att han skulle velat bringa dennes tillvaro i fara, och därför förhöll sig Fritz lugn och tyst.

Likväl när han vid det elektriska ljuset kände igen sitt fartyg, 'Örnen', och han kunde urskilja Andrés kraftfulla gestalt samt bemärkte doktors, hans adoptivfaders, sympatiska ansikte, kom en suck från hans bröst och tårar fördunklade hans blick.

Han hade trott dessa båda för sig vara för alltid förlorade, och han ville då kastat sig hufvudstupa i sjön från den höjd han intog uppe på fockmastens rå.

Endast tanken på negerpojken höll honom kvar.

Då han emellertid för sista gången kom förbi 'Örnen', kom dock från honom ett utrop, som han icke kunde återhålla.

Om han icke skulle få återse sina vänner, så ville han åtminstone till hvad pris som helst underrätta dem om att han ännu var vid lif.

Han hade hört sägas, att slafskeppet for till Santiago. Han visste icke det ringaste, hvar detta ställe var beläget, men hvad gjorde det?

Santiago fanns någonstädes i världen och man sålde neger-slafvar dit.

Doktorn och André skulle nog förstå det, de skulle känna igen hans röst och söka efter honom.

Dessa båda honom välvilliga hjärtan, dessa män med kraft och energi skulle genomsöka land och haf samt icke öfvergifva sin unge vän.

Därpå uppgaf han skriket:

»Santiago!»

Men knappt hade den sista stafvelsen kommit öfver hans läppar, förr än en järnmäfve klämde omkring hans strupe.

Han var ju icke ensam. Han hade helt och hållet glömt den matros, som tillsammans med honom hade vakten.

»Ormtunga!» hväste denne. Min hand skall rycka tungan ur halsen på dig och min knif skall sprätta upp din mage!»

Det mörknade för Fritz' ögon. Ådrorna på hans tinningar svälldes och han kände sitt bröst beklämdt.

Karlen sökte draga sin knif; men den satt tämligen fast i skidan. Han märkte och, utan att släppa den rosslande ynglingens strupe, försökte han draga ut vapnet.

En plötslig gungning af råen gjorde att han höll på att förlora balansen. Han var tvungen att hålla sig fast.

Denna rörelse räddade Fritz. Han flydde undan för ett nytt angrepp.

När matrosen slutligen hade fått sin knif ur skidan, fann han Fritz beredd till försvar och äfven beväpnad med en 'bowie-knif', som, förd af en kraftig hand, kan med ett enda snidt skära upp buken på en ox.

»Kom bara närmare, min gosse, om du vill rycka tungan ur munnen på mig. Men innan dess låter du väl äfven mig ha ett ord att säga?»

Denna kamp uppe i en höjd af sextio fot skulle vara kort men förskräcklig.

Matrosen lyfte armen och måttade ett häftigt hugg mot Fritz.

Men denne, som här uppe i svindlande höjden var lika vig som på jämna marken, svängde fullständigt om med öfre delen af kroppen, så att hufvudet kom att hänga nedåt, medan hans seniga knän höllo fast om råen.

Den med all kraft af matrosen kastade knifven träffade det ställe, där Fritz ett par sekunder förut innehåft, och satte sig fast i mastens trä.

Innan piraten hann hämta sig från öfverraskningen öfver denna med apaktig vighet utförda manöver, hade Fritz återvunnit sin kallblodighet.

Han svingade sig åter i höjden, angrep å sin sida och stötte sin knif ända till skaftet i motståndarens strupe.

Karlen utstötte en dof rossling, men föll icke ned, emedan Fritz seniga näfve höll honom fast vid råen. Han ville så leda kroppens fall, att den störtade ned i vattnet och icke på däck.

Det tystlåtna hafvet bevarar alla hemligheter, som man anförtror det, och vår unge vän var mycket angelägen om, att hans motståndares dödssätt skulle förblifva obekant.

Han ville att man skulle anse det hafva varit en olycks-händelse, och därför lät han äfven knifven sitta kvar i såret. för att därigenom hindra blodets utflöde.

Det från höjden neddroppande röda regnet skulle hafva varit förrädiskt mot Fritz.

Långsamt glidande ut till ändan af råen och släpande med sig matrosen, som nu icke längre gaf något lifstecken ifrån sig, ansträngde Fritz sina muskler till en sista och förskräcklig kraftyttring.

Begagnande sig af råens gungningar, gaf han kroppen en häftig svängning.

Vid bullret af den i vattnet fallande kroppen ljöd det bekanta, alarmerande ropet:

»En man öfver bord!»

Med ett yxhugg afskar nattvakten på akterdäck räddningsbojens rep.

Härom några ord.

När ett fartyg befinner sig på hög sjö, hänger vid aktern en stor lifräddningsboj, vid hvilken dag och natt en matros håller vakt. Denne har befallning, att så snart ropet »en man öfver bord!» ljuder, skall han genast kapa af repet, så att bojen faller i vattnet. När detta har skett, sättes räddningsbåten i sjön. Men som fartyget icke kan stoppa genast, fästes räddningsapparaten vid en kabal, som är lång nog att möj-

liggöra för honom att hålla sig på större afstånd från fartyget.

På det att nu den i hafvet simmande människan icke, till följd af den högt gående sjön, må förlora räddningsbojens rikning ur sikte, är den under dagen försedd med en flagga, som i det ögonblick då apparaten sänkes ned, kommer upp ur en hylsa och fladdrar öfver bojen, hvar riktning den angifver.

Under natten ersättes flaggan af en brännare, hvilken håller eld en half timme och förmedelst en tändtråd sättes i brand genom samma mekanism som skjuter fram flaggan ur dess hylsa.

Slafskeppets räddningsboj gungade på vågorna. Brännaren tändes.

En ryslig svordom kom öfver den vakthafvande officerens läppar.

»Skurk! Vill du att vi alla skola bli hängda? Vi fara utan de föreskrifna lyktorna — och brännaren är tänd! Skurk, du visar ju den förbannade kryssaren vår riktning!

»Men, kapten — en man öfver bord!»

»Låt honom drunkna! Fördöme mig! — framåt! Räddningsbåten upp igen! Brännaren släckes!

Befallningarna blefvo åtlydda.

Det var högt på tiden.

En ljusglimt visade sig vid horisonten, och en projektil från 'Örnens' artilleri splittrades slafskeppets bogspröt.

»Lyckligtvis fara vi med maskin! sade officeren kallblodigt. Annars kunde det uppstå obehag af den där dumheten.

Under detta korta mellanfall hade Fritz med sin vanliga vighet lämnat sin luftiga post.

Med den oskyldigaste min, som om den förskräckliga fara, hvaruti han nyss sväfvat, varit en barnlek, blandade han sig bland matroserna, som sig emellan diskuterade det som förefallit.

»Det kan man kalla att komma bra ifrån det, sade han till sig själf. Nå, förmodligen skall jag väl snart lyckas rymma från detta band af skurkar.

Ingen hade någon aning om den vilda kamp, som Fritz för några minuter sedan med lika mycken styrka som kallblodighet hade slutat till sin fördel.

En man hade, såsom det tycktes otvifvelaktigt, störtat i hafvet, en stackars djäfvul, hvars räddning de ogynnsamma omständigheterna gjorde omöjlig.

Hvad det af Fritz utstötta skriket beträffar, så tycktes lyckligtvis ingen hafva hört det, annars hade detta oförsiktiga utrop medfört ögonblicklig död.

Om nu vår unge vän därigenom fick ett människolif mera på sitt samvete, så måste vi tillstå, att han tycktes bära denna börda tämligen lätt.

Och det med rätta, ty aldrig hade väl ett själf försvar, om det också slutade med döden, varit mera rättfärdigadt.

TRETTIOSJUNDE KAPITLET.

Rymningen.

Två dagar eller rättare sagdt två nätter efter de skildrade tragiska händelserna hade den fullständigt aftacklade och afmastade samt åter som ett vraks utseende 'George Washington' sydamerikanska kusten i sikte, midt emot provinsen Rio-Grande-do-Sul.

Några eldar lyste på afstånd som rödaktiga punkter, som med sitt osäkra sken knappast genombröto mörkret.

Långsamt och jämnt framdrifven genom kraften af sin nästan ljudlöst arbetande maskin rörde sig slafskeppet framåt.

Liksom vid utlöpanDET ur den afrikanska flodens mynning, så var äfven nu däcket tämligen öde. En enda matros hade vakten på fördäck.

Kaptenen var vid batteriets hjulstäng. Som en man, hvilken är noga bekant med förhållandena, förde han skeppet till en punkt, som ingen tycktes känna och ingen bekymrade sig om.

Ett hvitt ljussken uppsteg i norr, genombröt mörkret och efterlämnade ett skinande spår, likt det som en nedfallande meteorsten frambringar.

Några minuter sednare uppstod ett grönt ljussken, hvilket som en eldorm steg upp i riktning åt söder.

Piratskeppet, som vid den första företeelsen hade stoppat, gick åter framåt i samma ögonblick som det andra skenet slocknade.

Sin långsamma fart påskyndade det mer och mer. Vägen var fri. Fartyget gick djärft in i Rio-Grande-de-San Pedro.

Denna korta, breda och forsande flod är på visst sätt endast ett sund, som förbinder Oceanen med Lagoa-dos-Patos.

Om man tager Sydamerikas karta till råds, så finner man i södra delen af Brasilien en betydande stor provins, som vid 32:dra graden sydlig bredd löper ut i en spets. Den är i sydväst begränsad af Uruguay, i vester af Paraguay, i öster af Oceanen.

Det är provinsen Rio-Grande-do-Sul, hvilken trots sin oerhörda storlek af 3,800 kvadratmil endast har 310,000 invånare. Af dessa äro 190,000 fria och 120,000 slafvar.

Däraf förklaras negerskeppets ankomst.

Kapten Flaxhant var en af de rika slafegarnas människoköttleverantörer

Vid den jämna, gråa och ofruktbara kusten sträcker sig ett slags lagun, som bildar två mycket stora sjöar, liknande Baltiska hafvets vikar.

Dessa båda sjöar i Brasilien äro Lagao-de-Mirine i söder, som delvis tillhör Urugnay, och Lagao-dos-Patos i norr. Denna sednare är ett litet haf af elliptisk form, ungefär tjugo mil lång och tjugo mil bred.

In i denna sjö styrde 'George Washington', för att aflasta de olyckliga, hvilka sedan åtta dagar varit sammanpackade i skeppsrums och mellandäck.

Så snart Fritz visste, att han befann sig nära kusten, kände han behovet af frihet allt mäktigare inom sig. Han hade föresatt sig att rymma, kosta hvad det ville, och som han var en yngling som utförde ett engång fattadt beslut, så var det säkert att antaga, att det skulle lyckas honom att missleda piraternas vaksamhet.

Han hade meddelat sin plan åt Majestät, som vid kryssarens försvinnande återfått friheten. Naturligtvis hade negerpojken gifvit sitt fulla erkännande åt detta beslut. Att stanna kvar där han var eller störta sig i ovissa äfventyr det var för

honom likgiltigt hvilketdera, om han blott fick blifva hos sin Flissi.

Hans hem var där, hvarest den unge stockholmaren satte sin fot. Hade denne velat stanna kvar på 'George Washington', så skulle Majestät varit belåten därmed, och om han ville bort, så var den lille svarte med äfven på det.

Den öfvervakning, som de båda vännerna varit utsatta för under de första dagarna, hade betydligt minskats. Kapten Flaxhant, som tycktes vara fullkomligt bekant på Lagoa, fruktade icke längre någon fara för sin handel, hvilken tåldes af landets myndigheter.

Därför egde negrernas aflastning rum på ljusa dagen.

Den enda svårigheten att öfvervinna hade varit att passera inloppet till Ladoga dos Patos, utan att blifva bemärkt af kryssarna, som öfvervakade det misstänkta inloppet.

Som vattnets ringa djup icke tillät det djupgående piratskeppet att lägga till, så stannade fartyget ungefär två kilometer från kusten.

Denna oangenäma omständighet bragte i början Fritz något ur fattning, emedan han hade gjort räkning på att kunna rymma under natten.

Men han var ingalunda sinnad att därför uppgifva sin plan, om än dess utförande blef något försvårad.

Klockan var omkring ett på morgonen, då en häftig, från land kommande vind uppstod. Denna vind var torr och obehaglig samt susade fram utan att föra med sig något enda moln.

Himlen var klar och stjärnorna tindrade.

Det var en »pampeor», en orkan, som i Pampas motsvarar hvad tyfonen är i de kinesiska farvattnen och hvad samum eller harmattan är i Sahara.

Vågorna tornade upp sig och kastade sig med ett buller, som var snarlikt ett vrålande, åter samman.

»Kom fort!» ropade Fritz till sin unge, svarte vän. Vi ha förträffliga utsikter att lyckas rymma. Denna hvirfvelvind kan vara af ovärderlig nytta för vår räddning. Hör du, vi skola svinga oss öfver relingen och glida helt sakta nedåt ankarkedjorna samt därpå kasta oss i vattnet och hoppas på god lycka!

»Jag vilja göra allt!» svarade Majestät mildt.

»Äro vi väl engång i hafvet, så är vår sak redan halft vunnen. Kusten är inté långt borta, vi gå i land och sedan raskt framåt. Det vore väl själfva pocker, om inte det skulle finnas någon hederlig människa, som skulle vilja gifva oss litet mat för det första ögonblicket! Sedan skola vi nog själfva skaffa oss sådan. Vattnet är något starkt upprördt — — men, bah! Desto bättre skall det bära oss.»

Det af sina ankare fasthållna fartyget låg med fören vänd rakt emot floden, och som det dessutom var beröfvadt sina master, erbjöd det icke vinden någon anfallsyta.

Emellanåt slog en våg öfver däckets, men vattnet lopp lika så fort bort igen genom de öppnade spygatterna.

Detta var just den tid, som Fritz valde till företagande af sitt rymningsförsök.

»Bara fort, Majestät! Hoppa ned, min gosse!»

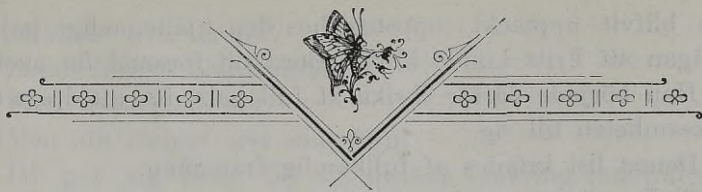
Den svarte lydde, hoppade öfver relingen och försvann.

Utan att spilla bort ett ögonblick på en onödig väntan, följde Fritz efter samma väg ned i vattnet, utan att först hålla sig fast vid kedjan, samt befann sig i samma nu på toppen af en jättestor våg.

En afgrund öppnade sig framför honom. Han flög emot den som en pil, för att i nästa ögonblick komma upp igen på toppen af en annan våg.

»Nå, det går ju bra! Hufvudsaken är emellertid att vi söka till att vackert drifva till kusten och därunder söka att orientera oss. Men det är då för komiskt att, medan vinden blåser från land, föra vågorna mig till kusten. — Aha, jag förstår, det är något utlopp för vattnet, som strömmen för oss emot.

TRETTIOÅTTONDE KAPITLET.

Skild från kamraten.

Medan Fritz enligt sin vana talade med sig själf och simmade mellan vågorna, som om han varit ett stycke kork, trodde han sig se ett plötsligt uppskimrande ljus. Hvad kunde det vara?

Vågornas brus och dån förhindrade att en rad af detonationer från skeppet skulle kunna tränga till hans öron.

Genast därefter trodde han sig höra skriket af en människoröst.

Han greps af oro. Hvad hade händt?

Knappast hade de båda vännerna lämnat 'George Washington' förrän man genast varseblef deras rymning; ty ombord på ett röfvarskepp finnes det städse öppna ögon och laddade gevär.

I samma ögonblick, som den unge negerns ansigte dök upp ur vågorna, urladdade sig på skeppet en verklig masseld.

Den stackars negerpojken, hvars sår knappast var igenläkt, blef ånyo träffad af ett skrubbsår, till all lycka endast lindrigt.

Ett häftigt skrik af smärta undslapp honom.

Som det genast blef klart för honom, att deras rymning

hade blifvit upptäckt, uppsteg hos den hjältemodige pojken, farhågan att Fritz kunde blifva gjord till föremål för skotten.

Han började därför skrika af full hals, för att draga uppmärksamheten till sig.

Denna list kröntes af fullkomlig framgång.

Slafhandlarna, som fruktade att deras byte kunde undkomma dem, rigtade sina blickar på det ställe, hvarifrån ropen skallade, utan att tänka på möjligheten att där kunde finnas ännu en flykting.

Medan Fritz, förtärd af oro, likväl lyckligt blef drifven mot kusten, höll sig Majestät, som icke blifvit fattad af strömdraget, långsamt på ett ställe, där han småningom åter närmade sig det orörliga skeppet.

Hans krafter togo slut och han blef andfådd.

Plötsligt kom då en våg och slungade honom upp på däck, hvarest han blef liggande metvetslös och blödande.

Det var som om vågorna hade ingått förbund med människorna för att beröfva den olycklige den dyrbara frihet, som han knappast hade hunnit smaka.

Skild från sin vän och välgörare, sårad, öfverlämnad åt sjöröfvarnas godtycke, hvilket öde skulle han nu gå till mötes?

Medan en brutal hand grep tag i negerynglingen och med tunga kedjor band samman hans stackars lemmar, medan man släpade honom ned i understa skeppsrummet till dem, som i morgon skulle säljas, kände Fritz sig plötsligt på fast mark, just som han gled ned från toppen af en våg.

I högsta grad utnattad och andfådd, samlade han sina krafter för att fatta säkert fotfäste och komma ur vågsvallets område.

Han var räddad, men till hvilket pris!

Han tänkte på sin stackars kamrats öde. Hans första omsorg var att söka efter Majestät. Men i det stora hela var den unge stockholmaren icke särdeles oroad. Utan tvifvel, tänkte han, måste Majestät redan befinna sig på något ställe af stranden.

Sedan han skakat sig som en pudel och gifvit ifrån sig en betydlig mängd hafsvatten, höll han sina båda händer till munnen och skrek allt hvad han orkade:

»Hallåh' hvar är du?»

Ropet förblef obesvaradt.

Fritz upprepade det.

Men allt förblef tyst som förut.

Då gaf sig Fritz till att springa omkring hundrafemtiometer i nordlig riktning och fortsatte att upprepa ropandet.

Men ännu fick han icke något svar.

Han sprang rundt omkring, allt mera rasande och allt mera rådlös. Hans skarpa stämma genomskar luften och öfverröstade hafvets dån.

Allt förgäfves.

Oron öfverväldigade honom och en förfärlig ångest plågade honom. Hans tinningar bultade och hans ögon trädde fram ur sina hålor.

»Majestät!» ropade han i förtriflan. »Majestät, hvar är du? Kom till mig! Eller är du förlorad? Kom till mig, min bror, mitt allt!

Därefter sjönk han tillintetgjord ned på knä på den fuktiga stranden, vridande händerna och snyftande af full hals.

Men detta sinnestillstånd varade endast en kort tid.

Fritz besatt, som vi hafva sett, såväl moralisk som fysisk kraft. Med ett hopp var han åter på benen och kastade en trotsig blick utåt hafvet.

»Vänta, sade han. Inga svagheter! Pojken kan inte ha drunknat, det ansvarar jag för! Det finnes endast två möjligheter: antingen simmar han omkring någonstades, eller också ha de skurkarna fiskat upp honom. Det senare förefaller mig vara det mest troliga. Jag är inte så trött, som jag inbillade mig. Jag skall återvända till skeppet. I det stora hela lär man väl inte äta upp oss. Om det vankar slag, så skola vi dela dem. Och om man tillfälligtvis skulle hänga oss, så mycket bättre, då är det slut med min resa kring verlden. Men man skall åtminstone inte kunna säga, att den unge stockholmaren Fritz öfvergaf sin vän och broder. Ty värr, ty värr! Herr André och doktorn skola aldrig förlåta mig det, men å andra sidan inte heller jag dem. Stackars liten, hvad han måtte längta efter mig! Fritz, min gosse, vi måste ta dem i flanken. Framåt.»

Och utan att besinna sig ett ögonblick, kastade han sig

på en oerhörd våg, som, sedan den rullat mot stranden, drog sig tillbaka igen och bar honom ut på hög sjö.

Den lille våghalsen simmade lätt som en fjäder. Från vågens topp sökte han orientera sig för att återfinna skeppet.

Vinden blåste fortfarande med stor häftighet; men inga moln dolde stjärnorna. Deras bleka skimmer utbredde ett tillräckligt ljus för att han skulle kunna iakttaga horisonten.

Fritz simmade med största lugn och visade sig som en erfaren man, som visste att samla sina krafter och uppskatta ögonblickets vikt för att fatta den hand, som en lycklig tillfällighet erbjöd.

Tiden förföt. Det tillryggalagda afståndet måtte varit betydligt.

Det oaktadt varseblef Fritz icke något annat än himmel och vatten, han måtte nu uppe på ett vattenbergs topp spärra upp sina ögon så mycket han ville.

»Har jag tagit en falsk riktning?» frågade han sig. »Nej, nej, så oaktsam var jag inte. Jag har haft riktigt märke på stjärnorna. Men hvar är då detta olyckliga slafskepp? Blixt och dunder, alltjemt kanonskott!»

Detta simmarens utrop skedde med anledning af en blixt, som upplyste horisonten, och minuten därefter följde ett häftigt kanondunder.

»Sannerligen, det här förstår jag inte!» mumlade han.

En andra blixt flammade upp, åtföljd af nytt dunder; en minut därefter kom en tredje, så en fjärde och slutligen en femte.

Knappt hade ekot af det sista skottet förklingat, förrän Friz också trodde sig vara på det klara angående skeppets läge.

Han simmade alltjämt modigt framåt, åtminstone tyckte han så.

Men sällsamt nog tycktes afståndet mellan honom och skeppet icke förminskas det ringaste.

Tvärt om, oaktadt hans ansträngningar, och oaktadt vinden var riktad från kusten, vidblefvo vågorna sitt fortsatta sträfvanande att kasta honom tillbaka till stranden.

Han varseblef det och bäfvade.

Men det var icke för sig själf han bäfvade, denne lille

hjalte, som beräknade sitt eget lifs värde så billigt och icke ett ögonblick drog i betänkande att uppoffra denna tillvaro för en ädelmodig idé.

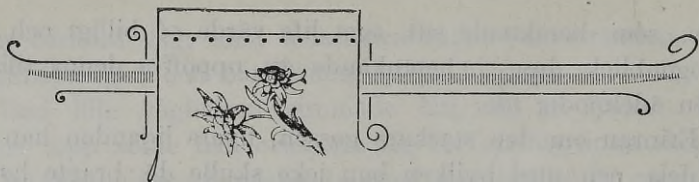
Erinran om den stackars gossen, hvars lidanden han icke fick dela och med hvilken han icke skulle dö, bragte honom till förtviflan.

»Allt är förloradt!» suckade han. »O, min stackars broder! Jag skall inte kunna nå skeppet. O, min gode doktor, min käre herr André, nu lider det till slutet med er stockholmspojke. Och ändå hade jag så mycket och så godt i sinnet; jag ville blifva en nyttig människa — Allt är förbi! Endast mitt lik skall bli kastadt upp på stranden. — Men ända till mitt sista andetag skall jag försöka hinna fram till min vän, som väntar mig, längtar efter mig och gör räkning på mig! Ty, jag gråter, jag gråter, och det i vattnet! Vatten är här ju ingen brist på, så det ä' då för dumt!

Hans lemmar började stelna — simningen blef osäker — en våg kastade sig öfver honom och rullade bort med honom som om han varit ett halmstrå.

Han förlorade medvetandet och försvann.

TRETTIONDE KAPITLET.

En människojagt.

Det är idén, som sätter själen i rörelse. Den förlänar densamma motståndskraft och en otrolig snabbhet. Det är den, som gör en människa i stånd att utföra djärfva handlingar, hvilka uppfylla eftervärlden med förvåning.

En på detta sätt begåfvad människa hafva vi träffat i den unge stockholmare Fritz.

Vi lämnade honom, när han var i begrepp att sjunka till botten. Men en våg kastade honom upp på stranden, hvarest han blef liggande stel, med benen uppdragna och hufvudet nedhängande, alldeles orörlig.

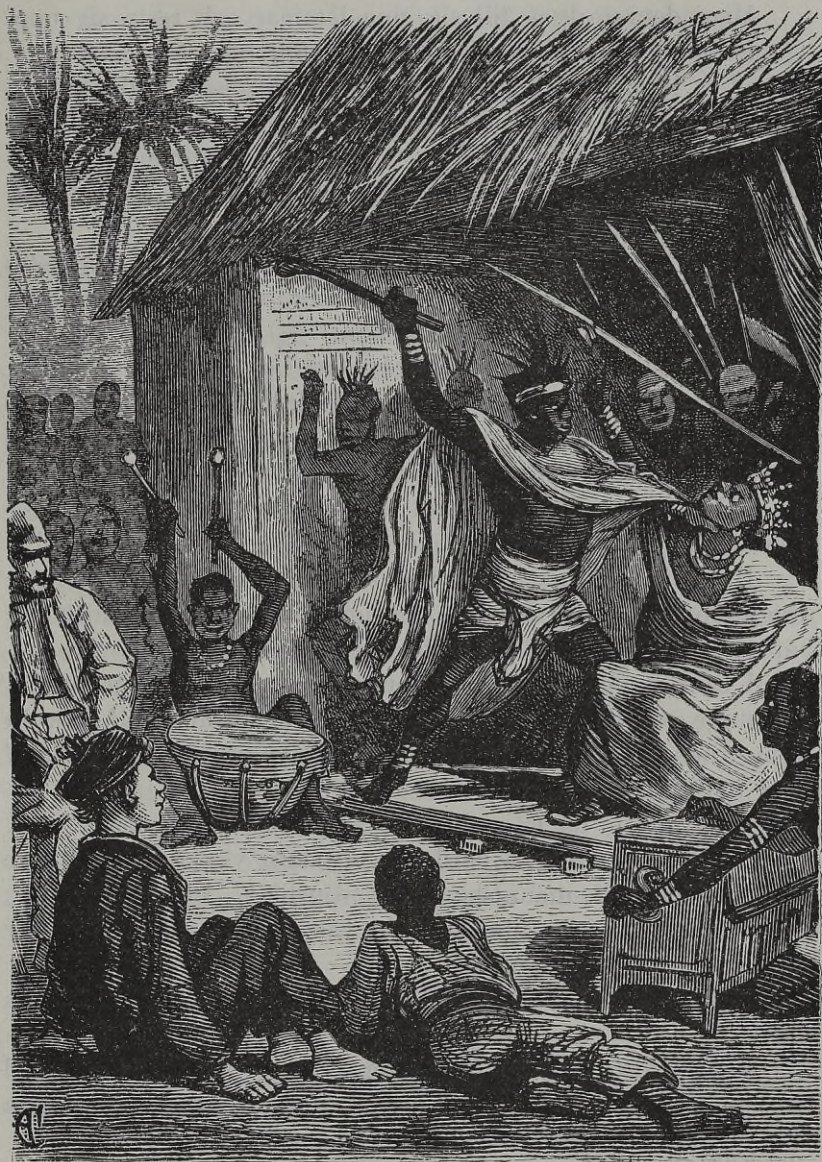
Dagen bröt in. Hafvet hade lugnat sig.

Då slog Fritz upp ögonen.

Han kände något kallt krypa omkring på hans ansigte.

Men han utstötte ett skrik af förvåning, när han varseblef, att denna fuktiga och kalla känsla förorsakades genom en hunds nos.

Djuret vek tillbaka, satte upp svansen och visade sina hvita men föga lugningifvande tänder.

Seluko, som tycktes aldeles drucken, sprang på kungen, som befann sig i samma tillstånd.

Därpå morrade det hemskt och gjorde min af att vilja rusa på Fritz.

Men denne drog till sig sina lemmar och reste sig upp. Hunden började skälla af alla krafter.

»Var lugn bara!» sade Fritz lugnande. »Jag vill inte göra dig det ringaste, tvärt om! Du vill visst ha socker, min snälle hund, men jag har inte något — Nå, men för sjutton, inte den musiken! Så tig då, du skall heta Nero, det är ett vackert namn, Nero.»

Men den nydöpte Nero förblef okänslig gent emot detta vänliga tilltal. Han tog sats och rusade på den stackars ynglingen samt hotade att strypa honom.

Fritz hörde icke till dem, som så lätt blifva förbluffade.

Genom ett raskt sidosprång undvek han hundens fruktansvärda angrepp, och ehuru han var barfotad, gaf han likväl djuret en så känbar spark i sidan, att det tjöt af smärta.

»Hvarför är du dum, min lille kisse! Skall du låta miss-handla dig! Akta dig, det kan gå dig illa. Men sluta fred!»

Hunden förnyade emellertid sitt angrepp, men Fritz hade dragit upp sin knif, denna förfärliga bowieknif, som han städse bar vid bältet och som hängde bakom honom.

I samma ögonblick som djuret öppnade gapet, för att bita den unge stockholmaren i strupen, föll det, träffadt af ett knifstyng, ned på marken, tjutande och vältrande sig i den af blod rödfärgade sanden.

»Måste jag då lefva blott för att döda?» mumlade Fritz. Är min tillvaro då så värdefull, att min väg ständigt måste vara betäckt af människo- eller djurlik? Inga svagheter; de bringa mig icke tillbaka min vän! Ännu lefver jag, för att kunna återfinna honom.»

När han uttalat dessa ord hörde han åter hundskall i sin närhet.

»Det är ju riktigt bra; åter något nytt! Otäcka land! Om hundarna äro så föga gästvänliga af sig, så hurudana skola då människorna vara!»

Några sekunder därefter ljöd skallet på nytt.

I det närbelägna buskaget prasslade grenarna, och snart därefter blef en starkt solbränd man synlig. Vid ett snöre

höll han en hund, som var förvillande lik den, som nu låg utsträckt på sanden.

»*Raje de Dios!*» tjöt han vid anblicken af kadavret.

»Kan jag stå till tjänst med något?» frågade vår unge stockholmare med största älskvärdhet.

Den andre svarade med en för Fritz rent af obegriplig fras, emedan han icke förstod mera än jämt och nätt så mycket spanska, som man är istånd att få lära på sjöresor.

»Ni bör veta,» tog spanjoren till ordet, »att jag af naturen är något kitslig af mig och att om det blir något för mycket för mig, så blir jag lätt vild.»

»För det jag slagit ihjäl besten där, som ville bita i mig, som om jag vore en biffstek?» förifrade Fritz sig.

Detta ordsvall bragte spanjoren ur fattning, men endast för ett ögonblick, därpå bröt han ut i ett riktigt rytande, hvori hans hund deltog på sitt sätt och Fritz medverkade med stor virtuositet.

Det var en trio, som icke stod efter för någon Richard-Wagner-musik.

Detta upptråde hade kunnat draga betydligt ut på längden, ty nyankomne hade blifvit mycket förbluffad inför den beslut samma hållning, som den modige, unge stockholmaren intog, om icke snart en andra och snart därefter äfven en tredje hade kommit fram ur buskaget, en omständighet, som föranlät vår vän att anträda ett lika raskt som förnuftigt återtag.

Han tog därför — som man säger — benen på ryggen och sprang allt hvad han kunde samt hade snart försvunnit in i det höga buskaget, som vidsträckt utbredde sig på knappast femtio meters afstånd från stranden.

Åtföljda af hunden, sprungo de andra skrikande och tju-tande efter honom. Hundens egare höll denne fortfarande vid snöret.

Nu började en människojagt. Den egentliga grunden till densamma skola vi sedan erfara.

Den unge flyktingens raska framträngande blef mycket försvåradt genom talrika stänglar af *Eynerium argentum*, en växt som i ymnighet triffes på Pampas, denna växtrika Syd-amerikas vildmark.

En smal fotstig öppnade sig för honom, och han slog beslutsamt in på densamma.

Småningom blef stigen bredare.

Oaktadt han sprang fort, märkte han att tydliga fotspår voro synliga i sanden och att de tycktes härleda sig från bufflar.

Han hade nära tillryggalagt två engelska mil, alltjemt på icke längre afstånd från förföljarna, än att han kunde höra deras röster, då han slutligen, pustande och torr i halsen samt svettig, kom till en stor öppen plats, på hvilken erbjöd sig för hans blickar det mest fantastiska skådespel, som man kan tänka sig.

En omfångsrik byggnad, i form af en paralellogram af ungefär 200 meters sidolängd och en vånings höjd, erbjöd sig för honom.

Inhägnaden utgjordes icke af murar, utan af ett slags genombrutet bålverk.

Fyra vagnslider voro symetriskt anbragta utanför byggnaden.

Till tak hade man användt ett slags rödaktig säf, som hade sammanskrympt genom sol och regn.

En mängd människor af alla färger, hvita, svarta, mestizer, isabellfärgade och kineser, alla beväpnade med väldiga knifvar, tumlade om i denna inhägnad, som var full med vild boskap. Djurens vilda vrålände, de dödades stönande i döds-kampen samt människornas utbrott af skratt och svärjande uppfylde luften.

Där flöt blod i strömmar utan uppehåll; det färgade såväl väggarna som människornas ansigten och händer röda. Knifvarna voro röda upp till skaftet och sågo ut som om de svettades blod.

Till och med marken, på hvilken alla dessa mördare tras-kade omkring i smutsen, tycktes som förvandlad till en röd deg och framkallade ovilkorligen äckel.

Rundt omkring stodo bufflar bundna vid pallisaderna.

De lösgjordes en i sänder och drogos fram vid hornen medelst en lasso, hvilket väl var orsaken till att deras ögon rullade så förfärligt och att näsborrarna så hemskt vidgades.

Stuckna med knifstyng i nacken, störtade de den ene efter den andre, framkallande strömmar af blod.

I ett nu var djurets hud afdragen och kroppen delad i stycken.

En hel här af hundar sletos om deras inälfvor, hvaraf icke det ringaste blef öfrigt.

Fritz befann sig framför en saladero.

Förväningen gjorde honom för en minut orörlig. Men snart erinrade han sig, att han ofta ombord hört talas om den vilda boskapens användande, isynnerhet i Sydamerika, och han förstod nu fullkomligt äfventyrets betydelse.

»Utmärkt bra!» utbrast Fritz. »Jag befinner mig framför ett slagthus. Jag är färdig att dö af hunger. Där inne finnes åtminstone 100,000 kilo kött. För sjutton, man må väl inte neka mig att få äta en biffstek för en femtio öre? Bara mod och håll dig framme, min kära Fritz! Det kan väl inte hända mig värre här, än det skedde nyss vid mitt möte med de där karlarna och deras hundar?»

Utmattad af sitt vilda lopp och sin knotande mage samt med blödande fötter beträdde Fritz saladerons inre.

Med sina sönderrifna, af damm betäckta kläder och sitt bleka ansigte gjorde vår vän ett ingalunda gynnsamt intryck.

Det oaktadt gick han med en min värdig en prins fram till den person, som tycktes hafva det mesta inflytandet och som gick och rökte på en verklig jättecigarr.

Denna storhet, med smutsiga band som en andalusisk mulåsna behängde, mätte med en föraktlig blick från topp till få nykomlingen och frågade honom därpå i en öfvermåttan grof ton, hvad han ville.

»En biffstek.»

»*Qué eso?*» (Hvad är det?)

»För sjutton tunnor, ni bör väl veta, hvad en biffstek är!»

»Du är en dagdrifvare.»

»Skulle bara fattas; det behöfdes nog att gifva mig sådana hundnamn! Jag dör af hunger och här ligger kött, ned-trampadt i smutsen, som hade kunnat mätta tio familjer.»

Men det värdiga öfverhufvudet tycktes vara vid dåligt lynne, ty karlen tog utan vidare till sin piska och pekade åt utgången.

»Sannerligen, gästfri är du inte, min gosse!» sade Fritz och försökte anslå en gladare ton. »Jag hade annars låtit mig sägas, att Sydamerikas invånare skulle vara godhjärtade människor; nå, antingen har man narrat mig, eller är det endast en tillfällighet, genom er sysselsättning med att stycka sönder de arma djuren, som gör att ni uppträder så fiendtligt. Alltså hoppas jag på nöjet att aldrig återse er! Jag skall väl finna några ätbara musslor vid stranden!»

Fritz gick till utgången.

Men i samma ögonblick, som han närmade sig den, trädde de tre karlarna med hunden, hvilka han trodde sig hafva undkommit, in om inhägnaden.

»Det fattades bara!» suckade Fritz.

Medan två af karlarna höllo utgången besatt, närmade sig den tredje till stället egare.

»Sennor Capataz», sade han. »Ni måste utlämna den där skurken åt oss!»

»Hm!» sade sennor Capataz.

»Det är väl mig det gäller», sade Fritz och trädde orädd fram till karlen.

Denne stötte honom häftigt undan.

»Hvad vill du mig, du svarte?» begynte Fritz och satte sig till motvärn som en stridstupp.

Utan att taga den ringaste notis därom, begynte karlen:

»Sennor Capataz, ni lär väl utan tvifvel ha hört kanonaden på Lagoa denna natt?»

»Det har jag.»

»Har ni också sett signalen?»

»Också signalen.»

»Slafhandlaren har anländt hit. Det gäller att åter infånga rymlingar. Vi ä just i begrepp att förfölja dem. Denne där är en desertör.»

»Så gör er skyldighet!» brummade sennor Capataz.

»Vi skola således häkta honom; det vankar bra drikspengar. Sennor Flaxhant är generös.

»Fatal historia — de känna Flaxhant», sade Fritz för sig själf. »Jag blir utlämnad. Nu är mig allt klart. Min rymling har blifvit signalerad. Kanonaden och bösskotten, som

de ha affyrat, hafva tillropat befolkningen på kusten: Ut på jagt! Och jag är villebrådet. Dessa hedervärda karlar ä' slafjägare, hvilka, när tillfälle därtill erbjudes, också anställa jagt på hvita. Det bästa lär väl vara — om jag gör det så, ja så, för att återfinna den lille svarte.

Den stackars ynglingens ideer voro nog rätt goda, men tyvärr utförandet af desamma tillintetgjordt genom slafjägar- nas brutalitet.

Nedslagtandet af bufflarna hade på några minuter blifvit afbrutet genom de tre människojägarnas ankomst.

Alla de närvarande hade samlat sig i krets omkring Fritz och sennor Capataz.

Alla ville deltaga i flyktingens tillfångatagande.

Den i utsigt stående premien frestade dem mindre, men slafskeppets kapten förfelade aldrig att föra med sig en tunna bränvin ombord, och det var något vida mer lockande.

Kretsen blef trängre.

En neger var orsaken därtill. Denne ville nödvändigt förvärfva äran af flyktingens tillfångatagande. Ja, en neger! Denne arflöse, i går ännu en slaf, gjorde sig icke samvete öfver att vilja beröfva denne yngling friheten, sedan denne först förgäfves anropat gästfrihetens heliga lag.

När Fritz kände den svartes brutala hand på sin axel, sjöd hans blod upp.

»Bort med tassen, annars stryper jag dig!» utbrast han bleknande.

Men den svarte grep blott desto fastare tag.

Med en förtviflad ansträngning ryckte Fritz sig lös och gaf sin motståndare ett så kraftigt slag på näsan, att han liksom bortblåst föll ned på en ännu af blod ångande buf- felhud.

Denna seger firades med öronbedöfvande skratt. Man klappade i händerna alldeles som vid en tjurfäktning.

Negern reste sig upp igen och skar tänder i raseri.

Tillföljd af Fritz motstånd kom en kines fram och skulle hjälpa den svarte.

Vid anblicken af denne 'himmelske' vände Fritz sig om på klacken.

»En riktig apa! Och den vill försöka ett nappatag med

mig? Det ä' ju så man kan skratta sig förderfvad! Det må du veta, du apa, att jag skall helt enkelt åtnöja mig med att smälla dig om öronen. Där, tag!»

Klitsch, klatsch!

Och ett par örfilar smälde på kinesens gula ansigte, alldeles som bullret af en i verksamhet satt flugsmällare.

Kinesens hufvud vinglade från vänster till höger och där-
efter från höger till vänster. Hans hårtofs reste sig upp all-
deles som stjärten på en retad kakontupp.

Negern blef förbuffad öfver denna djärfhet och vågade icke förnya angreppet.

En minut var det vapenstillestånd.

»Plats där!» skrek nu Fritz med sin skarpa röst och sprang mot utgången.

Framrusningen var emotståndlig.

Fyra karlar stöttes omkull, den ene öfver den andre. Svordomar, skrik och förbannelser genljödo i luften.

»O, dessa eländiga uslingar, dessa fega stackare! Tvåhundra mot en!»

Men i samma ögonblick som det redan lyckats den unge stockholmaren att undkomma från det olyckliga stället, föll en lasso öfver hans axel och gled ned till halfva kroppslängden samt snörde hans armar fast intill kroppen och gjorde hvarje rörelse omöjlig för honom.

Den hand, som höll i yttersta ändan af remmen, drog med brutalt våld däri.

Den stackars ynglingen föll ned i den blodiga gyttjan på marken och blef släpad in samt därefter drägen en meter upp i luften och fästad vid en bjälke, sedan man först trakterat honom med sparkar.

De omkringsnokande hundarna ansågo honom för dött kött och sprungo på honom och vädrade med sina röda nosar på hans ben.

Med en knif i handen närmade sig nu negern, och samtidigt kom kinesen fram, hållande en brinnande vedsticka i handen, för att rosta hans fotsulor.

Fritz trodde sig förlorad.

Han gjorde ett sista, förtvifladt försök och spottade den

svarte i ansigtet samt gjorde fruktlösa kraftansträngningar för att spränga banden.

Hans kropp blödde.

»Fega uslingar!» utbrast han. »Skolen I tortera mig? — Då skolen I få se, hur en svensk matros dör!»

FYRTIONDE KAPITLET.

Oväntad hjälp.

Negern svängde sin buffelknif, för att hugga den i Fritz. Men hans arm sjönk ned. En stark knall hördes. En järnfast hand grep tag i kinesens hårpiska, lyfte upp honom med oemotståndlig kraft och slungade honom in i palisadrummets inre, midt ibland de till slaktning bestämda tjurarna.

Det hela var af teatralisk verkan.

Ingen hade sett honom komma in, denne ståtligt vuxne man, som på en präktig svart häst höll midt i saladeron.

Hans högra hand höll ännu den rykande revolvorn, medan den venstra försatte den 'himmelske' inom palisadinhägnaden.

»Gör plats där, ni pojkar!» sade han med stort lugn och med en röst, hvilken ljöd som välklingande metall.

Då man icke genast efterkom hans vilja, tryckte kavaljeren otåligt sina sporrar i djurets ljumskar.

Hingsten slog bakut, stegrade sig och föll med hela sin tyngd ned på den, som infångat Fritz, som ryckte i lasset lik-som en fisk i metrefven.

»Hitåt! Kom hit till mig!» skrek Fritz af alla krafter. »Skär sönder snöret.»

»Jag har inte misstagit mig», sade den obekante.

Att taga fram sin knif, skära genom lasset och befria Fritz, taga honom och sätta honom upp hos sig på hästen, var ett ögonblicks verk.

»Tack!» utbrast den unge befriade.

»Just i rättan tid; men här, tag en revolver — jag har två!»

»Godt!»

»Håll er fast!»

»Allt går bra.»

»Framåt då!»

Oaktadt hästen hade fått dubbel börda, satte han sig med lätthet i rörelse och kastade alla till marken, som ville fatta honom vid tygeln.

Den nådde porten, men för sent. Denne blef häftigt tillslagen och gick genast i lös.

»Det är så man kan skratta!» sade den obekante på sitt lugna sätt och med en anstrykning af ironi.

En lindrig tryckning, som ryttaren gjorde med benet, kom hästen att taga en ansats. En vidare tryckning med sporrarna förmådde den att springa på planket, som inneslöt saladeron.

Men språnget var för kort.

De förvånade öfverlistade stodo en stund orörliga. Därpå togo de hotfullt till knifven.

»Skall jag gifva eld?» frågade Fritz.

»Ännu inte. Först ett par ord till dessa skurkar!»

»Vill ni — ja eller nej — öppna porten?» utropade han med ännu lugn röst, men ord för ord skarpt betonadt, som om han därmed ville säga, att det var ett ultimatum.

»Ned med dem!» skallade det från slaktarnes krets.

Dessa voro förargade öfver att se sig hållna i schack af endast två män.

»Jag har elfva skott i denna revolver. På den tolfte skall min knif rista upp buken och sedan skall en kamp på lif och död begynna. Öfverläggen väl, ännu är det tid!»

»Ned med dem, ned med dem!»

»Godt, som ni vill då!» fortsatte den obekante kavaljeren, hvares kinder lindrigt rodnat. »Passa på nu, skurkar! I skolen få se, hvad ett par bra karlar ä' värda»

Sennor Carpataz fann sig stucken af denna tapperhet. Han kastade sig emot den till häst sittande herrn och sökte fatta tag i hans stöflar, för att draga ned honom och afväpna honom.

Angriparnes krets blef allt trängre.

Med stor skicklighet började han sitt förehafvande. Men i det ögonblick då han sträckte ut sina armar, fick han en så kraftig spark i ansigtet, att genast två tänder flögo ur hans mun och han själf flög tre meter baklänges genom luften.

»Bravo!» utbrast Fritz hänförd. »Nu vilja vi utföra en hufvudkupp med vår präktige 'käpphäst'.»

Käpphästen, som Fritz kittlade med sina fötter, slog bakut af alla krafter. Dörren brakade, två bräder gáfvo efter och föllo till marken.

»Fyr!»

Fritz sigtade och — helt naturligt — förfelade sin man.

Ett andra skott följde.

Det var den obekante, som affyrade det.

En af slagterna störtade åt venster.

»Puff, puff.»

En andra och tredje hade träffats och vältrade sig till höger i sitt blod.

»Om ni nu vill ha' förtroende till mig, så tag min revolver», sade Fritz. Medan ni sträcker till marken ett halft dussin af dessa karlar, skall jag öppna porten.»

»Välän, till verket!»

I samma ögonblick som Fritz hoppade ned, skallade häftiga slag utifrån på porten.

Sennor Capataz själf gaf befallning att öppna.

Tio präriehästar med sina förare höllo några steg från ingången. De buro munförrådet och den obekantes res-effekter.

»En riktigt ståtlig ryttartrupp!» jublade Fritz.

»Till häst!» ropade den obekante åt denne, och som en pil flög hingsten med de två ryttarna ut genom den öppnade porten.

En genomträngande hvissling hördes.

Ryttartruppen lydde ofördröjligen den välbekanta signalen

och satte sig i galopp bakom den obekante och vår unge Fritz.

Saladeron befann sig redan femhundra meter bakom dem, och de voro således utom all fara.

»Gud ske lof!» utbrast Fritz och andades lättare. »Det var hjälp i nöden!»

»Framåt, kamrat, framåt! sade den obekante. »Vi måste söka att undgå deras förföljande. Apropos, unge man, hvad hade ni egentligen att göra inne i saladeron?»

»Ah, jag är ju ute och reser för att se mig om i världen.»

»Det är väl aldrig möjligt! — Men framför allt vilja vi förskaffa min hingst där en smula lättnad.

Han höll in sin häst och afvaktade sitt följes ankomst.

»Här, unge vän, bestig denna skimmel, en andalusier af bästa blod, och rid vid min sida.»

Sedan detta arrangement var ordnadt, satte de sig åter i skarp traf och redo utan afbrott i två timmar.

Den terräng, hvarpå de befunno sig, var bevuxen med tropiska växter.

Bredvid kaffeträdet växte sockerröret. Bananen utbredde där sina breda blad. Doften af ananas kryddade luften. Alla slags exotiska blommor bländade nästan med sin färgrikedom ögat och vittnade om den sydliga zonens yppiga öfverflöd.

De till jättehöjd sig sträckande kaktusarterna korsade mången gång den framskyndandes med cochenille betäckta stig.

Hästarna tycktes icke vara mera trötta nu än vid upp-brottet.

Deras lopp var så raskt, att Fritz och den obekante knappast kunde växla några ord med hvarandra.

Fritz kände sig visserligen något skakad; han var ju sjöman och hans ridkonst därför icke särdeles stor; men i det hela höll han sig rätt bra på sin skimmel, och det var ju vackert så.

Nu hade han allt mera hunnit vänja sig vid djurets gångart och behöfde därför icke längre hafva så stora omsorger för att kunna bibehålla jämnvigten.

Han kunde nu få tid att gifva litet mera akt på sin följeslagare.

Denne, som satt i obesvärad ställning på hästen, som om

han vuxit upp på hästryggen, rökte med ostörbart lugn sin cigarrett, som han sammanrullat och tändt med sådan säkerhet, som om han hade befunnit sig på en fåtölj.

Det var en ung man med reslig gestalt, bredskuldrad och med muskulösa armar, fina händer, men dock brunbrända af solen, fastän det oaktadt naglarna voro så väl vårdade, som om de tillhört en ung dam.

Han befann sig i en ålder mellan tjugofem och tjugosex år.

En svart filthatt med bredt skygge och smyckad med en hvit örnfjäder satt käckt tryckt ned på ena örat och genom att lämna hufvudets ena sida fri, lät den se ett ansigte, som tydde på inneboende djärfhet och energi.

Detta intryck blef ännu mera förstärkt genom två stora, klart strålände, svarta ögon, hvilka öppet blickade fram.

Blott den icke alldeles så lilla munnen, beskuggad af bruna mustascher och försedd med skinande hvita tänder, bär jämte ett omisskänligt godmodigt leende ett utan tvifvel något spotskt drag.

Under de spår, som solbrännan och den tropiska hettan åstadkommit i hans yttre, kunde man igenkänna européens hy.

Hela det yttre hos denne Fritz' räddare tillkännagaf god smak och uppfostran.

Ehuru hans kläder voro af europeiskt snitt, buro de dock Sydamerikas prägel.

Hans hufvud var betäckt med en duk, som fladdrade kring öronen, betäckte nacken och bakre halsen samt var fästad under hakan. Den erbjöd skydd mot solen och fläktade samtidigt svalka åt honom.

En blus af grått tyg, sammanhållen af ett bredt bälte, hvarur framstucko tvenne revolverar, hängde i vida veck från hans axlar.

Hans benkläder af olivfärgad sammet förlorade sig i ett par solida stöflar af gult skinn, hvilka räckte till knäna.

Vid hans sida hängde en värja med grepp af finarbetadt silfver.

Hans för klimatet afpassade dräkt fullständigades genom en nedhängande dyrbar kappa af peruanskt ylletyg, som hade betydligt värde.

En sådan kappa skyddar den resande från söderns farliga dagg och det så oväntadt kommande störtregnet. Den tjänar honom till bädd, när han icke kan begagna den som hängmatta. Den håller hans hud fuktig och frisk under dagen samt värmer den under natten.

Ett schabrak af fårfall betäcker sitsen och faller ned i smakfulla veck. I sadeln äro anbragta fickor, som innehålla födoämnen och ammunition.

Själftva sadeln är så bekväm som en divan, antingen man låter hästen jaga åstad i galopp eller sätter sig till rätta för att njuta en liten slummer.

Stigbyglarna, som i allmänhet brukar vara på enklaste vis utskurna af ett stycke trä, äro längre än vanligt. De äro kända under namnet 'afrikanska', men hafva icke alls något gemensamt med araberna.

Fritz, som plågades af en tärande hunger, kände ridten som något ingalunda längre behaglig.

Hästarna hade slagit in i långsam gångart, och Fritz ansåg det nu vara på tiden att bryta tystnaden.

»Jag sade er nyss», begynte han, »att jag är ute och reser för att bese världen; det är sannt; men den egentliga anledningen till mitt inträde i den där mördarhålan var den lifligaste önskan att kunna få äta en biffstek. Det är nu nära trettio timmar sedan jag smakade en bit mat i min mun. Jag vet snart inte om jag ännu har någon mage.»

»Hvarför har ni inte sagt det förr? Jag skulle då för länge sedan ha stått till tjänst med något majsbröd och ett stycke hare.»

»Nå, så är det inte för sent att reparera det försummade.»

»Låtom oss då göra halt! Medan vi prata samman, låta vi våra djur pusta litet. Men akta er, så ni inte fördärfvar magen!»

»Ni är en spefågel, alldeles som herr André och doktorn! utbrast Fritz skrottande, så godt han förmådde, där han låg utsträckt i det yppiga gräset och tuggade med käkarnas båda sidor.

»Herr André och doktorn?» sade den obekante gentlemanen. »Hvilka äro dessa herrar?»

»De äro mina vänner. Ack, om vi hade haft dem här

och om vi så vore vi fyra, så skulle vi äntra skeppet och befria den lille!»

»Min käre kamrat, ni talar i gåtor. Finnes det ett skepp att äntra — godt, och en liten att befria; nåväl! Det vill alltså säga så mycket som att strida mot sjöröfvare och befria en fånge. Låtom icke störa er vidare i ätandet; men förklara mig därunder hvad det är frågan om.»

Och utan att en sekund upphöra med tuggningen, berättade Fritz för sin nye vän allt hvad som händt honom.

När han slutat, fattade den unge mannen hans hand och sade:

»Edra båda vänner hafva mod i bröstet och hjärtat på rätta stället. Vi skola återfinna dessa tappra. Er lille svarte broder skall jag gifva er tillbaka, det ansvarar jag för. Ni önskade nyss, att vi skulle vara fyra, nåväl, nu äro vi fem.»

»Därtill säger jag: topp!»

»Apropos, hur heter ni egentligen?»

»Fritz; jag är stockholmare och matros. Jag har utstått äfventyr som ingen hjälte i någon arabisk saga, och nu har jag äran att vara ryttare af första klassen, för att följa er, såsom mitt lifs räddare.»

»Tala inte därom; äfven jag är stockholmare.»

»Det passar sig ju alldeles förträffligt. Och hur är ert namn — ursäkta att jag säger ni!»

»Hvarför då, ni?»

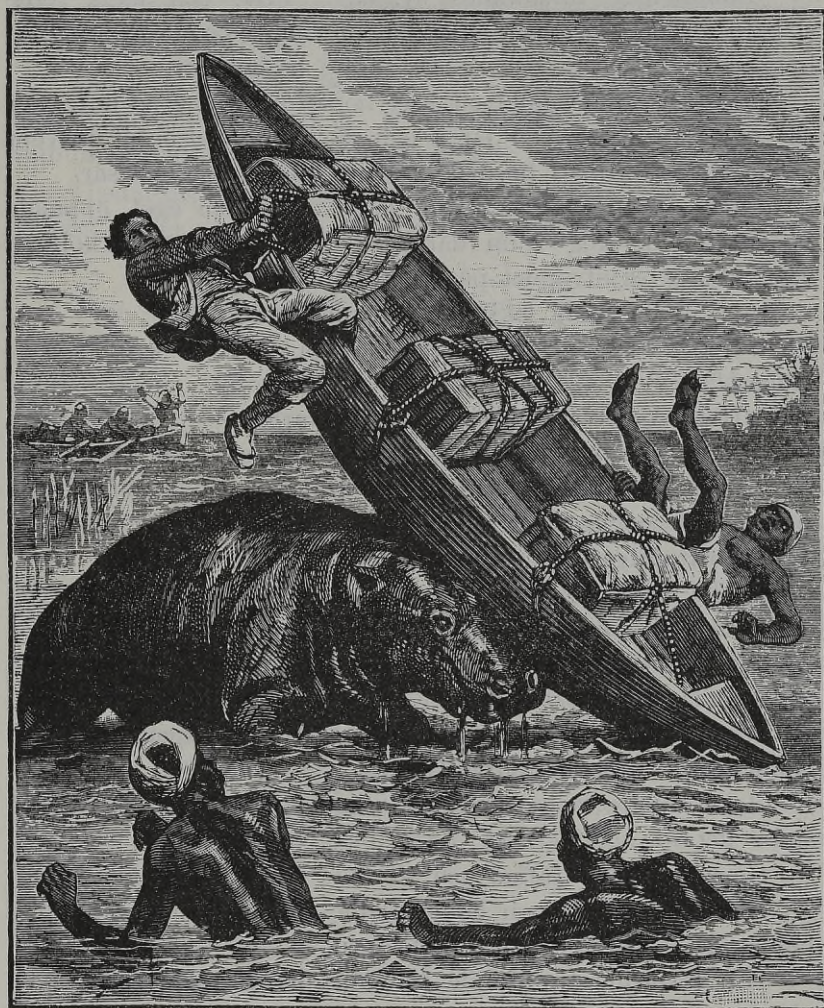
»Emedan att oupphörligt upprepa ordet herr och namnet inte längre är skick och fason.»

»Unge pratmakare! Jag heter Gustaf Nordensköld, är vetenskapsman och journalist också, om ni så vill, reser för mitt nöjes skull, är målare emedan jag älskar naturen; musiker emedan jag gläder mig åt melodien, och turist emedan jag vill se världen. Allt detta gör jag af hänsyn för min million. Pengarna bränna i min ficka; men för dumheter har jag inte lust att kasta bort dem.»

»Förträffligt; jag förstår. Ordspråket: Ytterligheterna beröra hvarandra är sannt. Så har nu också ett vänligt öde fört oss samman. Ack, om ändå Majestät, så heter nämligen min lille svarte vän, voro här! Men, icke sannt, vi skola gå åstad och befria honom?»

»Javisst; men vi båda allena kunna ju inte taga det fördömda slafskeppet. Emellertid skola vi inte förlora hoppet!»

I detta ögonblick steg ett väldigt dammoln upp vid horisonten.

Plötsligt lyftes båten upp öfver vattnets yta.

»Har ni nu förnöjt er?» frågade Nordensköld.

»Tack, nu mår jag bra!»

»Nå, då resa vi oss upp igen. Vi äro förföljda! Se dit!

Dessa skurkar till slaktare vilja utlämna er till den värdige herr Flaxhant.»

»Det nöjet, tänker jag skola de inte ha!» utbrast Fritz skrattande.

Dammolnet förstorades synbart. Fritz och hans följeslagare drogo sig raskt tillbaka in i en skog af mastixträd, hvarest deras hästar och dessas förare hvilade ut.

Nu tog Nordensköld ett litet hopfäldt föremål af järn från sin sadel, 24 centimeter långt och 25 centimeter bredt, insvept i starkt linne samt i hörnen beslaget med kopparspetsar.

Med det orubbliga lugn, som var honom eget, öppnade han det och drog fram därur en liten kanon samt kolfven och laddade skjutvapnet på ett kort ögonblick.

»En liten trefflig leksak!» menade Fritz.

»Nå, vänta till ni får höra den tala med krutets röst, kamrat!»

»Herr André hade också en bra karbin.»

»Rena leksaker mot den här. Se här, tag detta skjutvapen. Ni kan affyra det sextio gånger i minuten och behöfver inte sigta alltför noga, för att ändå träffa pricken.»

»Förträffigt!»

»Allt hvad jag ber er om, är att trycka af med korn och mål. Och nu lugnt blod.»

På omkring två hundra meters afstånd ifrån dem visade sig nu fienden.

Ungefär ett dussin karlar med Carpatas i spetsen kommo framrusande som en hvirfvelvind.

Icke längre än en sekund sigtade Nordensköld, därpå small det.

Carpatas blef träffad och störtade ned från hästen.

Ett andra skott och hans granne föll ur sadeln samt blef hängande i stigbygeln och bortsläpad.

Ett förfärligt tjut följde från förföljarnas sida och de höllo obeslutsamma in sina hästar.

Detta ögonblick begagnade Fritz till att försöka hvad hans skjutvapen dugde till. Han hade ännu icke under tio sekunders tid skjutit af sina skott förrän angriparna gjorde helt om och i vildaste flykt vände ryggen åt slagfältet.

Ett leende lekte kring Nordenskölds läppar.

Fritz återlämnade nu sitt skjutvapen nästan ännu laddadt.

»Skurkarna komma nog igen och angripa oss för andra gången, sade Nordensköld. »Som jag ser, ha fyra blifvit lig-gande på platsen, och de andra ha' vi nog åderlåtitt tillbörligt. Och nu framåt! Det är bättre, om vi så mycket som möjligt vidga afståndet mellan dessa hyggliga karlar och oss.»

De hade endast en kort stund ridit i skarp traf, då en stormvind uppstod med ett väldigt susande, som plägar föregå samums förtorkade blåst, Det dånade som åska i luften.

Hästarnas manar reste sig vildt upp, deras näsborrar vid-gades, under det de vildt rusade fram bland pampas höga växter.

Men Fritz visade likväl ingen oro.

»Man kan inte kämpa emot ödet, min unge vän», sade Nordensköld. »Mod bara; tänk på er lille vän, på slafskeppet! Våra lif bero på våra springares snabbhet. Jag är icke mindre bekymrad än ni, unge vän; men — framåt! Vi ha nu två fiender i ryggen, ty såladerons karlar skola komma tillbaka med förstärkt makt för att hämnas. Hvad som isynnerhet skall uppegga dem därtill, är begäret att sätta sig i besittning af mina vapen, hvars utomordentliga egenskaper helt säkert stuckit dem i ögonen. De skola genom signaler underrätta sina vänner om vår flykt samt i förening med alla pampas dämoner förfölja oss. De skola sätta efter oss natt och dag, utan att hvila ut en minut, utan att någonsin förlora vårt spår. Ty det finnes icke deras likar i att känna igen fotspar. Vi måste därför välja rigtningen åt nordost; där finna vi nybyggare och en liten stad samt äro räddade, om vi kunna uppnå den.»

»Och hur heter den staden?»

»Santa Fé de Borja.»

»Hur långt ha' vi ännu dit?»

»Omkring hundra-tjugofem mil fågelvägen.»

»Hundra-tjugofem mil», suckade Fritz. — »Hundra-tjugofem mil till lands för en matros, det är ju som en sjöresa omkring jorden.»

»Mod, unge vän; jag vill inte påstå, att man inte

skulle kunna sitta elegantare i sadeln, än hvad ni gör; men ni rider med stor säkerhet, och det är hufvudsaken.»

»Men jag beräknar, att vi behöfva sju dagar, för att komma till Santa Fé de Borja.»

»Nu faller det mig något in», sade Nordensköld. »Vi kunna med en ytterst ringa omväg komma till den lilla staden Vaxovera vid Pardofloden, förutsatt att vi icke blifva af våra följare drifna åt höger.»

Han höll in sin ridhäst, och Fritz följde hans exempel. Det dem åtföljande tåget gjorde detsamma.

»Himlen är med oss», sade Nordensköld. »Den högt öfver våra hufvuden framsusande samumvinden har förlorat sin skräck för oss, dess förtorkande fläkt blåser uppåt och har nu tid och rum nog att afkyla sin hetta uppe ofvan molnen.»

»Väcker inte denna hastiga förändring af luftsrommen anledning till nya farhågor?» frågade Fritz.

»Ingalunda; jag tror mig bestämdt kunna antaga, att vi från den sidan icke hafva några hinder att befara.»

Därvid tog den unge mannen ur en af sina talrika fickor en liten rulle i linnefodral, som innehöll en mycket noggrann karta öfver Sydamerika.

Han bredde ut den framför sig och fann med en stabsmajors lätthet det ställe, där de befunno sig.

Med tillhjälp af sitt ritbestick bestämde han den rigtning, som de måste taga, och på hans rop: »Framåt!» satte sig den ståtliga ryttartruppen åter i rörelse.

Timma efter timma förgick.

Oaktadt hästarna sprungo af alla krafter, förrådde dock icke något af dessa djur den ringaste trötthet.

De för ögat omätliga pampasslätterna utbredde sig framför dem och öfverförde det monotona i dess växtvärld på själen som en tröstlös öken.

»Nå, min hyggelige matros, hvad säger ni om dessa intryck?»

»Den lilla smala röken, som stiger upp där borta vid horisonten, ingifver mig ojämförligt större intresse.»

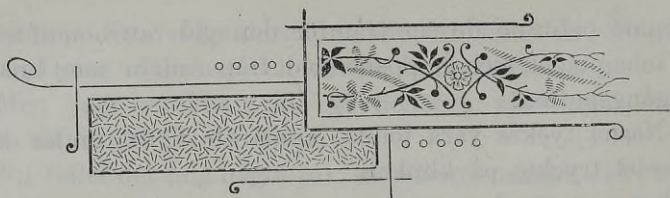
»Ni är en annan Columbus!» sade Nordensköld. »Hvad ni har upptäckt, är en rancho, en af civilisationens förposter, ett djärft in i pampas instucket blockhus. Låtom oss taga denne nybyggares gästfrihet i anspråk!»

Snart befunno de sig framför den vid ranchon af trä upp-
resta inhägnaden och hoppade ned från sadeln samt knackade
på ingångsporten.

»Nästet tyckes vara tomt», anmärkte Fritz, under det han
omedvetet tryckte på klinkan.

Porten öppnades.

FYRTIOFÖRSTA KAPITLET.

Hos nybyggaren.

De båda äfventyrarna trädde in på gårdsplatsen och gingo fram till boningshusets dörr.

Äfven här gaf låset efter för deras tryckning, och de befunno sig, sedan deras fötter stigit öfver ännu en dörrtröskel, i det med möbler af primitivaste slag utstyrda boningsrummet.

Tre högar torra och välluktande örter, betäckta med färfällar, utgjorde liggplatserna.

Till att sitta på tjänade tre i golfvet fästade träbockar. Ett slags fördjupning i ett hörn begagnades som kamin. Ett par små risknippen lågo däri och röko samt tycktes förgäfves bemöda sig att värma upp en järnpanna, som var fylld med tjock deg.

Egaren till denna bostad kunde icke rätt gärna vara långt borta.

Och verkligen hördes också snart djupa röster, blandade med dessa gutturaljud, som redan en gång hade varit nära att bringa Fritz till förtviflan.

Våra båda vänner anträdde sin upptäcktsresa och funno

i ett icke långt från boningsrummet beläget rum blockhusets invånare i fullt arbete med att klippa får.

Ända upp till armbågarna begrafd i tjock ull, som hans båda medhjälpare genom saxens operation tillkastade honom, reste han sig upp vid anblicken af de båda resande och hälsade dem hjärtligt välkomna.

»*Tengo et honor de saludar caballeros!* (Min herre, jag har äran hälsa er!) sade han med en artighet, som ingalunda saknade en viss värdighet.

»*Buenas dias, caballero!* (God dag, min herre!) svarade Nordensköld med en artig bugning.

Härpå skakade de alla tre vänskapligt hvarandras händer, och bekantskapen var gjord.

De båda unga stockholmarna voro nybyggarens gäster.

Denne lät sitt arbete ligga och skyndade sig att på det mest förekommande sätt efter bästa förmåga förpläga sina gäster.

Måltiden var enkel, men riklig.

För detta ändamål hade den vänlige värden tagit fatt ett af sina får, skurit halsen af det, flått, skurit upp det och tagit ur inälfvorna, allt detta på några minuter.

Innan våra vänner hunno hemta sig från sin förvåning, var fåret redan på längden deladt i två delar, af hvilka hvardera sattes på ett spett, hvilka voro fästade öfver den improviserade spiseln.

En halft timme var nog att göra steken fullständigt färdig att sätta på bordet.

Medan Fritz energiskt satte sina tuggverktyg i verksamhet, började Nordensköld ett samtal med värden.

Gaffel och tallrik voro här, som det tycktes, obekanta föremål. Hvar och en betjänade sig af sin egen knif och skar åt sig af den på bordet liggande steken, så mycket han behagade.

Som desert dukade den vänlige värden fram med en oerhördt stor för hand gjord ost, angående hvars tillredning han gjorde det mest utförliga meddelande.

Äfven öfver sin mycket gifvande ullhandel med Buenos Ayres yttrade han sig mycket utförligt.

Om sitt ensliga nybygge i denna växtöken talade han med verklig hänförelse. Pampas och hästen äro de enda älskade föremålen för dessa sydamerikanska beduiner.

Familjen, om han verkligen skulle ega någon sådan, står djupt därunder

För honom öfvergår ingenting den fria luften, som lifvar honom, solstrålen, som bränner honom brun, hästen, som bär honom, och det höga gräset, som piskar honom i ansigtet.

Men allt detta intresserar honom endast så länge han icke befinner sig i besittning af pengar. Dessas inflytande förändrar honom fullständigt.

Med afsigten att åt sig inköpa de för hans enkla lefnads-sätt nödvändigaste förnödenheter, beträder han ett af stapelplatsens talrika magasin, som besökes af ullhandlare, bergsfolk och åkerbruksidkare från Kalifornien. Där gör eller förnyar han bekantskapen med en sort 'hyggliga karlar', som förstå sig mycket bra på att dricka och att spela.

Med fickorna fyllda af tobak, en flaska vin framför sig och ett antal glada kamrater i sällskap, som låter höra sång till en förstämd gitarr, — ett sådant nöje utgör höjden af hans önskningsar.

Han röker, han dricker, han dansar, han dricker ånyo; hans pengar vandra ur hans ficka i hans grannars och däri-från till krogvärdens kassa, och resultatet af denna hans högsta njutning är att den sista dollarn försvinner ur hans penning-pung.

Emellanåt spelar också knifven ett intermezzo på ett allt annat än vänligt sätt.

Därefter återvänder nybyggaren, alldeles renskrapad men utrustad med de bästa föresatser för framtiden, till sitt hem, för att arbeta på nytt, men efter år och dag hemfaller han i de flesta fall åt samma öde på stapelplatsen.

Men huru intressant för våra båda vänner deras samtal med den solbrände nybyggaren än var, hvares halft spanska, halft indianska härstamning förkunnades af hans lemmars rörlighet, hans borstiga ögonbryn, hans sammetsögon och hans vilda, oordnade skägg och hår, så fanns det dock tillräcklig anledning för dem att tänka på uppbrott.

De hade af sitt försprång för saladerons karlar förlorat nära två timmar och måste därför draga försorg om att låta sina hästar springa dubbelt så fort.

Afskedet från växtöknens invånare hade varit mycket hjärtligt.

Medan de galopperade därifrån, kunde Fritz icke finna ord nog till den hyggelige karlens beröm, emedan han trakterat dem så oegennyttigt.

Ett ironiskt leende flög öfver hans mera erfarna reskamrats ansigte.

Och med sitt orubbliga lugn sade denne:

»Jag tror inte, att jag någonsin mött en större skurk än denne pampaskarl.»

Fritz såg bestört på honom. Därpå mumlade han, utan att det undgick reskamraten:

»Det är väl ändå något för starkt sagdt!»

»Min snälle vän», sade den andre. »Eder omisstänksamhet skulle göra den dygdigaste jungfru all heder. Har ni då inte sett de förtjusta, lystna blickar, som den spefågeln kastade på våra vapen och våra hästar? Jag är fast öfvertygad, att han i detta ögonblick spränger fram i det höga gräset och genom att taga en kortare väg söker komma före oss, för att lägga sig i försåt för oss vid vår väg. Möjligt kan det också vara, att han förenar sig med saladerons folk. I detta fall hoppas jag att han skall draga det kortaste strået. Allt hvad jag för ögonblicket kan råda er till är: Akta er för lasset!»

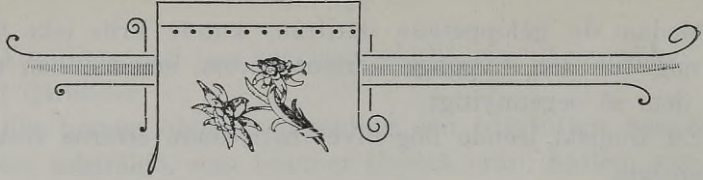
Den unge vetenskapsmannens misstroende var ingalunda någon blott fantasi.

Under flera månader hade han redan i olika riktningar genomströfvat Sydamerika och med hans skarpa blick var hans kännedom om de människor och ting, som mötte honom, ingalunda bedräglig.

Han var van vid äfventyr af det mest öfverraskande slag och, något som i hög grad kom hans själförtroende till godo, hade hittills städse gått segerrikt ur dem alla.

Huru föga han denna gång misstagit sig, det skola vi snart få se.

FYRTIOANDRA KAPITLET.

Ett äfventyr på pampas.

Under omkring en half timmas tid hade de ridit temligen tysta, då Nordensköld plötsligt bragte sin häst tätt intill sin följeslagares och hviskade till denne:

»Gif akt, matros! Ser ni de där nedtrampade stråna? — Där, se bara!»

»Jag kan inte se det ringaste.»

»För tusan, har ni då blifvit blind? Skurken har haft brådtom att ställa oss till räkenskap för hans gästvänskap! Sannerligen, det kan man kalla oförskämdt! Emellertid, när jag lugnt betraktar saken, så har karlen inte dålig smak; det är mina vapen, som ha förledt honom. Nå, han skall få känna på deras verkan!»

»Tror ni verkligen, att man skall anripa oss och att denne ovärdige patron skall försöka att skicka oss till våra fäder, blott och bart för att utplundra oss?»

»Ofelbart, min unge vän! Om ni som jag bättre kände dessa pampas invånare, så skulle ni icke ett ögonblick betvifla, att dessa människors gästvänskap i en handvändning förvandlar sig till bofstreck.»

»Jag tror er», sade Fritz. »Fördärf öfver dessa skurkar!

Men vi känna igen hans spår och skola vara dubbelt på vår vakt. Karlen måtte ha sprungit som en hare och som en sådan ligger han säkert nu bakom en bundt växter.»

»Alldeles som jag sagt er! Ser ni den där låga busken? Från en af dess torniga grenar framkomma droppar, som i solen glittrar som diamanter?»

»Ah, där! Nog ser jag det.»

»Gif nu akt; jag skall stiga af hästen ett ögonblick.»

Han gick bort till den betecknade busken och undersökte den. När han åter svingat sig upp på hästen, sade han:

»Jag hade rätt. Denne enfaldige karl har inte ens gifvit sig tid till att utplåna sina spår. Han hade brutit af en af de där egendomligt formade grenarna, för att därmed kunna mana på sin häst.»

»Och liggande på magen lurar han nu på oss någonstädes.»

»Javisst!» bekräftade Fritz' reskamrat. »Han har ansett det för möjligt, att vi skulle kunna träffa på hans hästs spår, och så har han låtit hästen gå tillbaka och, stående på egna fötter, eller, som ni riktigare sade, liggande på magen, mottaga oss. Men jag tänker att jag är fullt vuxen hans list och att vi lyckligt skola undkomma denna gästfria men rofgiriga människas försåt. Vi skola vika af från vår väg och begifva oss till min vän, indianhöfdingen Tehuota-Pas. Från honom kunna vi lätt komma till Santiago.»

»Men det aflägsnar er betydligt från ert föresatta mål.»

»Det skadar alls inte», svarade Nordensköld. »Jag tycker om tillfällets labyrinter. — Halt, där ha' vi honom!»

»Hvar då?» frågade Fritz.

»Där ligger skurken i det höga gräset.»

Fritz reste sig upp i stigbyglarna, såg åt höger och vänster, framåt och bakåt, utan att kunna varseblifva något.

»Jag ser honom, upprepade hans reskamrat. Där borta, knappast hundra meter härifrån, ligger han, solstrålarna glittra mot hans bösspipa.»

»Jag beundrar ert ögas skarphet; jag ser ännu ingenting; men», tillade Fritz i sin medfödda godmodighet, »då ni skall ha rätt som alltid och skurken har förrådt sig samt nu uppenbarligen befinner sig i vårt våld, så hvad skall ni nu taga er till?»

»Hvilken fråga!»

»Nå», menade Fritz, »för den stackars djäfvulens hud vill jag nu inte gifva tio öre; men han är inte i besittning af mer än densamma; skulle vi inte erbjuda honom tillfälle att söka sin räddning i flykten?»

»Matros, ni har hjärtat på rätta stället!» utbrast Nordensköld rörd. »Det var också min afsigt.»

Sägande detta lät han sin häst vända och ropade med riktig tordönsstämma:

»Ladda!»

Den militäriskt organiserade ryttartruppen efterkom ofördröjligen denna befallning.

På ett ytterligare kommando satte den sig i rörelse med de båda herrarna i spetsen.

Nära det ställe, hvilket Nordensköld hade betecknat som nybyggarens gömställe, kommenderade han halt.

Ett omärkligt litet rökmoln dök upp ur det täta gräset och därpå följde ett svagt, metalliskt knäppande.

Utbrottet af ett skallande skratt å Nordenskölds sida blef svaret därpå.

»Hans dåliga bössa har klickat. Gnistorna från hans flinta hafva endast tändt krutet i fänghålet. Vi skola nog nödgas hjälpa honom med ett bättre vapen», hånade Nordensköld. »Stig af, kamrat; vi vilja —»

Afstigandet var för Fritz icke längre behöfligt. En lasso, kastad af säker hand från omkring två meters afstånd, korsade hans afsigt, i det den starka kastremmen af buffelläder lade sig om den stackars unge mannens hals och ryckte honom med oemotståndligt våld ur sadeln.

Men äfven hästen störtade och kunde icke mera resa sig upp. Den hade brutit ett ben.

För att olyckan skulle vara fullständig, lågo den unge världsresandes ben under hästens kropp.

Detta drama hade tilldragit sig på ringare tid än en minut.

Som en blixst var Nordensköld ur sadeln för att befria Fritz ur hans beklagansvärda belägenhet.

Det fattades icke mycket i, att icke en andra lasso hade gjort honom själf värnlös.

Genom en rask vändning undgick han denna fara; han

böjde sig undan och uppfångade det farliga kastvapnet. Ett kraftigt ryck däri och lasson befann sig i hans hand.

Med det honom egna, orubbliga lugnet drog han sin skarpt slipade knif, skar igenom lassons rem, som låg om Fritz, och lossade snaran om dennes hals samt vinkade fram sitt folk, hvilka genast lade hand vid verket för att befria den unge världsresanden ur hans besvärliga belägenhet.

Därpå lät han höra en hvissling.

Genast svarade honom en gnäggning och framför honom stod hans ädla häst, smeksamt läggande sitt hufvud intill hans axel.

Med en sats befann han sig uppe i sadeln och med en annan befann han sig på förföljande af den trolöse gästvännen, hvars häst äfven hade kommit tillbaka till denne och som hade vunnit två minuters tid att före Nordensköld svinga sig upp i sadeln.

Den store hjälten, som insåg det misslyckade i sitt försök, grep till flykten med en tapperhet, som kännetecknar Sydamerikas mestizer, när deras anslag blifvit ointetgjorda.

Men, som ordspråket säger: han hade gjort upp räkningen utan värden.

Den unge vetenskapsmanen var icke den, som lät ett sådant skurkstreck passera ostraffadt. Ett smackande med tungan och en knappast märkbar tryckning med knäna, och häst och ryttare susade åstad som en stormvind.

Under denna fart öppnade han den vid sadeln befintliga lilla lådan och skrufvade delarna af sin öfverträffliga bössa samman. En half minut var nog till fyllande af ammunitionskamrarna.

Nybyggaren, hvars häst var mindre stark och snabb, gisslade denne obarmhärtigt med den torniga grenen, men såg ändå afståndet mellan sig och sin förföljare mer och mer förminskas.

»Halt, ädle ökeninvånare, halt!» skrek Nordensköld. »Halt, annars skjuter jag er en kula genom hufvudet.»

Att detta icke låg i Nordenskölds afsigt, det hade han bevisat därmed, att han ännu icke aflossat något skott, som ovilkorligen skulle hafva kastat nybyggaren ur sadeln.

»Halt!» upprepade han, sedan han kommit betydligt närmare

Men detta fördubblade endast flyktingens rädsla, och denne jagade åstad med verklig förtviflan.

»Det är så man kan skratta, gode vän,» mumlade Nordensköld; »du skall helt enkelt göra, hvad jag säger dig.»

Därmed höll han in sitt eldiga sto och var med ett hopp nere samt lade sig ned på knä, lade an med sitt vapen, sigtade på hästens kors, nämligen den som nybyggaren red på, och gaf eld.

Krutröken hade ännu icke hunnit skingras, när Nordensköld redan åter befann sig i sadeln och jagade åstad i sträckt karrier.

Han hann just komma fram till stället, när nybyggaren kröp fram under den störtade hästens kropp och skar tänder i raseri samt drog knifven, i det han drefs af den instinktliska tanken på flykt, grep tag i hästens tygel, som också verkligen ännu en gång sprang upp, för att därefter sjunka samman och dö.

»Aha, min gosse!» utbrast Nordensköld med ett visserligen något otidigt skämt. »Du har väl satt priset på din matsedel; men de resande äro inte så dumma att betala det.»

Han rigtade mynningen af sitt vapen emot honom och fortfor:

»Kasta bort din knif! Hör du? Ögonblickligen!»

Pampasmannen gjorde efter hans befallning.

»Och håll nu dina armar och ben stilla! Ser jag ut som en människa, som har kommit för att slakta dig? Jag vill inte döda, endast afväpna dig. Och räck mig nu din gamla skjutprygel. — Hvad, du dröjer? Vill du inte?»

Nybyggaren skälfdde af rädsla och vrede.

Men snart tycktes den förra hafva segrat.

Han kastade sig ned för den unge mannens fötter och visade därmed, att han ville gifva sig på nåd och onåd.

»Det är bra, du skall —»

Han kunde icke fortsätta.

Med en katts behändighet hade mestizen sprungit upp för att kasta sig på sitt nu intet ondt anande offer.

Men med blixstens hastighet var Nordensköld åt sidan, och den angripande gjorde en fruktlös sats genom luften.

Pampasmannen kröp ihop som en igelkott och tjöt som en nattuggla.

»Det hade jag verkligen velat bespara dig, du dumme djäfvul!» sade Nordensköld.

Han gjorde sig beredd som till brottning.

»Parera! Den och den och den!»

Därmed trängde Nordensköld med oemotståndligt våld in på sin motståndare, och innan denne visste ordet om det, låg han på ryggen utsträckt på marken.

»Slaget var gifvande!» utbrast en röst bredvid den unge mannen.

»Inte sant?» bekräftade denne, hvilken kände igen Fritz, som kommit dit i galopp.

Det ena af karlens ögon hade antagit formen af ett höns- ägg och afspeglade med ena hälften morgonrodnaden och med den andra himlens blåa färg.

»Skall jag hjälpa den stackars djäfvulen på benen?» frågade Fritz.

»Gärna för mig!»

»Er förlåtelse skall kanske bättra honom.»

»Jag hoppas det, ehuru jag inte tror därpå.»

»Framåt!» vände sig Nordensköld därefter med sträng ton till den alldeles ur fattning bragte nybyggaren. »Din andra knif! — Godt! — Din bössa, dina pistoler! Det är bra! — Vi skola åtnöja oss med att bryta spetsen af den förra och aflägsna flintorna ur de sednare. — Så! Och nu tag detta!»

Med dessa ord grep han ned i sin ficka och tog fram en hand full med pengar därur, samt höll den fram åt sin besegrade fiende, med en fulländad gentlemans min.

»Du får därför köpa dig en annan häst i den dödades ställe. Kom ihåg, att stöld är något uselt och att ett människolif är heligt. Jag har varit din gäst; jag har inte glömt din gästvänskap. Jag anser mig skyldig dig tack. Tag det här och kom städse ihåg en svensks hämnd. Lef väl!»

Pampasmannen stod som bedöfvad genom så ovanligt ädelmod och betraktade de båda unga männen med en blick, ur hvilken icke någon vild eld längre lyste.

Därefter lade han handen på pannan och en stor tår rullade ned öfver hans som en hårdbränd tegelsten brynta kind.

Djuret inom honom var besegradt.

När han långsamt anträdde återvägen, försvunno våra båda vänner just in i en palmskog.

De hade åter slagit in i nordvestlig rigtning.

Solen var just i nedgången. Den så händelserika dagen led mot sitt slut.

De båda reskamraterna, som en tillfällighet så äfventyrligt sammanfört, kände till sin förtrytelse ett aftagande i deras fysiska spänstighet och började längta efter hvila.

Men ännu en lång stund galopperade de framåt på den ändlösa slätten.

Då emellertid mörkret med all makt tilltog och lade sin skugga öfver den jättelika växtvärlden rundt omkring, hvilken nu badade sig i nattens fuktiga dagg, stannade karavanen för att bereda sitt nattkvarter.

Mörkret, som i dessa regioner inträdde så plötsligt, gjorde deras närmaste omgifning nästan osynlig. Tusende buller trängde till deras öron, icke olik det sorl, som förorsakas af en lugn sjögång.

Rörda lyssnade de till denna naturens höga symfoni, i hvilken hvarje organiskt väsende ifylde välklang efter sina föreskrifna noter.

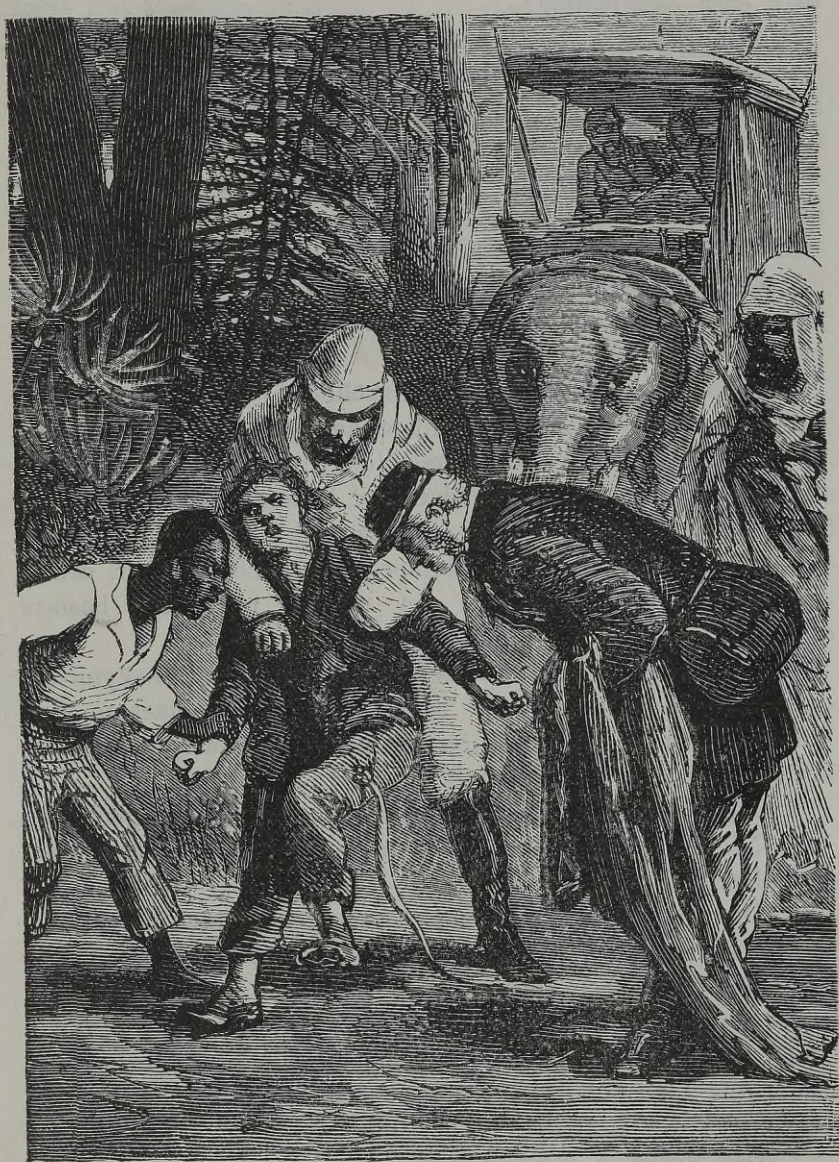
Nordensköld, som var fullt förtrogen med alla skönhheterna i denna orkesters utförande, var den förste, som bröt den högtidliga tystnaden.

»Vi skola nog få tid och tillfälle att i ett bekvämare läge än vårt närvarande kunna värdera alla dessa virtuosers prestationer. Må vi skynda oss att skaffa våra stackars djur hvila och draga omsorg om vår egen bekvämlighet. För det första fram med hängmattorna!»

»Huru?» tog Fritz med förvåning till ordet. »Har ni äfven hängmatta med er?»

»Jag sade 'hängmattorna'. Vi befinna oss midt i vildmarken, och som det var mig bekant, att behofvet där af ofta kan inträffa och jag kanske kunde finna sällskap, så var det min pligt att icke blott draga omsorg för mig själf allena. Jag vill gärna sofva i en bädd, och jag tänker att det är äfven andras önskan.»

»Ni är ett mönster för omsorger. Men» sade Fritz små-

En liten gul om hade huggit sig fast vid hans ben uppe öfver knäet
och hängde nedåt marken.

leende», tror ni, att dessa växtstänglar här äro i stånd att upp-
bära edra hängmattor?»

»Det skola de heller inte.»

Under detta samtal hade Nordensköld tömt ur en del af
innehållet, som fanns i hans sadels fickor, och bredt ut det på
marken.

»Först tältet, unge sjöman, och sedan veckla vi helt en-
kelt in oss i hängmattorna!»

På några minuter hade två ståtliga tält blifvit uppsatta.

Det ena fingo de båda äfventyrarna, och i det andra be-
gåfvo sig tjänarne till hvila, sedan de fästat hästarna vid
pålar och därvid ställt en vakt.

»Och nu», vände sig Nordensköld till Fritz», lägg er skick-
ligt till rätta! Ni känner ju ordspråket: 'Som man bäddar, så
får man ligga'. Nattvindens kalla dagg, ett plötsligt regn och
till och med en storm, om den inte brusar alltför lidelsefullt
fram, skall inte kunna göra oss något.»

»Ah», sade Fritz, »jag känner mig så hemma här, som i
min kajuta! Men hur står det nu till med våra hästars
säkerhet?»

»Denna tanke gör er heder, kamrat! Men var obekymrad;
deras ryggar och ben äro omhöljda med flanelltäcken, som
blifvit indränkta med kamferspirituss, det säkraste medlet att
skydda dem mot förkylning.»

Efter en stund fortsatte han med hörbart nedslagen ton:

»Ni har ännu inte berättat mig något om er hästs sista
ögonblick.»

»De voro smärtsamma nog», sade Fritz; »men emellertid
mera för oss, som i möjligaste måtto påskyndade dem, än för
det präktiga djuret själf. Man hade snart dragit fram mig
under hans kropp, och då det visade sig, att det brutit sken-
benet, så gälde det att gifva honom en rask död, hvilken
välgärning blef honom bevisad genom ett af ert folk utfört
säkert stick i hjärtat.»

»Den förlusten gör mig ondt», sade Nordensköld; »men att
vi själfva lyckligt undgått denna dags faror, kommer mig
ändå att välsigna den förflutna dagen.»

Fritz sträckte bekvämt ut sig i sin improviserade bädd
och fortsatte samtalet.

»Egentligen hade denne infame skurk till pampasinvänare ändå förtjänat ett straff.»

»Straffet, unge vän, bör endast vara ett medel till förbättring. Hvad han i dag erfarit, har på ett väl knappast förut någonsin känt sätt rört hans sinne. Möjligt är, att verkan däraf gestaltar sig hälsosam för honom. Redan en sådan människas första lefnadsår äro ofta egnade att lägga grunden till mindre berömvärda handlingar. Jag såg en gång huru en mor gaf sin tioårige gosse en knif till tidsfördrif, för att därmed rista upp buken på en oxe. Det första, som dessa pampasinvänare lära, är att kasta lasset efter hundar och får. Vid fyra års ålder sitter pojken redan ensam till häst och vid sex år deltagar han i jagterna på vilda djur. Pampasinvänarna äro endast till hälften söner af de hvita (merändels spanjorer) och indianer eller negrer. De utgöra en ras för sig och fylla ett själfständigt register till historien om det mänskliga samhällets nattsidor. — Men nu — låtom oss sofva! God natt!»

FYRTIOTREDJE KAPITLET.

Störd nattro.

Fyra dagar hade förflutit sedan vi lämnade våra båda unga stockholmare insvepta i deras hängmattor.

Ehuru de efter bästa förmåga bemödat sig att komma raskt framåt, så var den sträcka, som de ridit igenom, jämförelsevis ringa. De voro icke mera än fyrtiofem engelska mil aflägsnade från det ställe, där de gifvit pampasmannen en så eftertrycklig och vacker lektion.

Deras afsigt var enligt Fritz önskan, till hvars snara uppfyllande han förmått Nordensköld, att på kortaste väg och så snart som möjligt komma till Santiago. De hade således afstått ifrån att begifva sig till Santa Fe de Borja.

»Tro mig», begynte Fritz, »vi skola finna herr André och doktorn i Santiago. Jag såg dem båda i går i drömmen och talade med dem.»

»Jag är äfven af den meningen, att de begifvit sig dit. Om de äro där, så skall det icke bli oss svårt att finna dem.»

»Ack ja!» utbrast Fritz med glädjestrålände ögon. »Och om vi först väl äro fyra, så skall det vara oss en lätt sak att återfinna Majestät, om vi så skola stiga ned i afgrunden eller klättra upp till månan!»

»Ja, det är nog bra», sade reskamraten med sitt orubbliga lugn; »men det stiger ändå ett tvifvel upp hos mig.»

»Och det skulle vara?»

»Det finnes tre Santiago: Santiago på Cuba, hvarest slafmarknaden eger rum, och så Santiago, Chilis hufvudstad och slutligen Santiago del Estero i Argentinska republiken.»

»Tre Santiago!» utbrast Fritz förvånad. Det är fatalt, men det gör ingenting; alla tre befinna sig ju på jordklotet. Hur långt äro de då belägna ifrån hvarandra?»

»De båda sista kunna vi komma till utan alltför stora svårigheter; men Santiago på Cuba hör till Antillerna och dessa äro något långt borta.»

»Välän, så gå vi först till Santiago i Chili; vi skola finna våra vänner där. Och skulle det icke vara fallet, så fara vi till Cuba.

»Som ni tycker!» sade den unge vetenskapsmannen, som städse var beredd att bjuda en hjälprik hand till en god gärning eller annars göra en tjänst.

Han beräknade ånyo den riktning, som de hade att taga, och fann att de måste vända sig mera åt öster och behålla Coxiveira på höger sida.

Mot aftonen den femte dagen kommo de till stranden af floden Ybicuy, en biflod till Uruguay, omkring tjugo mil från Yaguaray, utgångspunkten för den under byggnad varande järnvägen till Montevideo.

På deras tur genom den af solhettan förtorkade växtöknen, hvares kväfvande atmosfär icke rördes af någon vindfläkt, lefde den lilla karavanen af jagtbytet, som Nordensköld skaffade med sin förträffliga bössa. Tre till fyra gånger dagligen betjänade han sig af densamma och aldrig förgäfves.

Deras afsigt var att följa Ybicuy's lopp till Uruguay och sedan genomkorsa landskapet Entre-Rios, så benämndt till följd af sin belägenhet emellan Uruguay och Parana.

Därefter ville de längs efter den sednare floden beröra Parana, därefter Rosario och slutligen med järnväg komma till Santiago.

Sådan var den utkastade planen.

Denna del af resan föreföll emellertid Fritz något prosaisk,

men då hans erfarne vän betecknade den som den snabbaste att tillryggalägga, antog han den med glädje, i förhoppning att på detta sätt fortast återfinna Majestät.

Men det missöde, som tycktes följa Fritz i hälarne, ville annorlunda. Snart skulle de möta nya, fantastiska äfventyr.

Saladerons karlar voro som försvunna ur världen.

Detta gjorde Nordensköld uppmärksam och oroade honom.

Han kände alltför väl de sydamerikanska mestizernas hämndlystna karaktär och var öfvertygad, att de icke så lätt skulle uppgifva sin hämndplan.

Han fördubblade därför sina försigtighetsmått för att möta ett plötsligt angrepp.

Med hänsyn till en sådan möjlighet lät han slå upp nattlägret så, att de hade floden tätt bakom sig.

Han använde den försigtigheten att binda hästarna samt utdelade mot sin vana befallningen att stapla upp packningen i form af en skans.

Och häri hade han handlat rätt.

När vakten var utställd, lade de sig till hvila.

Sedan Fritz hade egnat en tanke åt sina frånvarande vänner, doktorn, André och Majestät, försökte han sofva.

Han vände sig från den ena sidan till den andra: sömnen ville icke komma, och det hade sina goda skäl.

En legion flugor tycktes vilja äta upp honom; de stungo hans hud, genomborrade hans kött och sögo hans blod.

Hvad hjälp det, att den stackars ynglingen ref huden!

De omätliga små odjuren läto icke störa sig i sitt nattmål och drucko outröttligt med sina antenner den lille stockholmarens röda blod.

Hans lugne reskamrat rökte som vanligt cigarretter med det största jämnmod. Icke just därför som om hans kött skulle varit okänsligt för dessa insekters angrepp, utan emedan han visste, att hvarje försök att befria sig från denna fiende skulle varit förgäfves.

»Herr Nordensköld!»

»Hvad är det?»

»Det söndersliter mig, det skär isönder mitt skinn! O, de fördömda flugorna!»

»Jag kan inte hjälpa er.»

»Jag är till mods, som om jag hade trehundrausen krafter i min skjorta!»

»Skicka den till tvätterskan, och låt mig sofva!»

»Om jag bara hade litet insektpulfver!»

»Bär med tålmod, hvad som inte kan ändras! Ni endast retar dessa obarmhäftiga blodsugares aptit genom er oro.»

»Att vi också skulle slå läger vid floden!» stönade Fritz.

»Ni tyckes ha' det riktigt hemtrefligt här. — Vänta, en idé!»

»Hvad då?»

»Jag skall kasta mig i vattnet och taga ett bad, samt tvätta bort de bestarna.»

»För att löpa i gapet på större odjur. Har ni glömt, att vi befinna oss i kajmannens, den amerikanska krokodilens hemland?»

För tusan! Men hvad skall jag göra?»

»Afvakta midnatten.»

»Midnatten! Är det då ännu inte midnatt? Det tyckes mig som om jag redan pinats i tjugofyra timmar. Hvarför just midnatt, om det behagar er?»

»Emedan dessa gästers besök i regeln endast varar till den timmen.»

De draga sig då mättade tillbaka, för att äfven njuta en stunds sömn.»

»Gud ske lof!»

»Men besinna, att så snart dessa plågoandar dragit bort, hör deras närmaste släktingar, eller om ni heldre så vill, deras kusiner komma; jag menar zaracudos. Deras gadd är mindre spetsig; det är en tröst. Men deras musik är outhärdlig. Ni skall snart få höra prof på deras konst. De bevingade tortyrknektarna låta först höra ett slags ouvertyr. Därpå gifva de sig till att slita er i stycken.»

»Sannerligen, det är inte illa! Jag skall försöka röka ut dem.»

»Det skall bekomma dem väl! Hvad mig beträffar, skall jag filosofiskt afvakta dagens inbrott.»

Denna anmärkning förargade Fritz.

Han sprang upp som en fjäder, tog sin följeslagares knif, sprang till en tistelbuske och började hugga af tistelstänglar.

»Hvad tusan gör ni nu?» frågade hans lugne kamrat.

»Jag mäter af en hop af dessa stora tistlar med sina taggar som hillebarder. De stå så tätt som säd.»

»Men ni rifver edra kläder i trasor därvid.»

»Det kvittar mig lika; jag skall sedan kasta eld i denna skog af gaddar.»

Och vår unge vän, istadig som en andalusisk mulåsna, märkte nu att tistlarnas rispor förorsakade större smärta än de små bevingade odjurens styng. Han tog sitt elddon, slog gnistor därmed på ett stycke fnöske och stack det midt i en torr örtknippa.

Genast flammade lågan upp och antände med en svafveltråds snabbhet omgifningen.

Ett larmande brakande hördes.

»Hvad är å färde?» utbrast Nordensköld och sprag upp.

»Där, ser ni hvad dessa karlar ha i kroppen; det är inga myggor, det är rena salpetern.»

Och den i en jämn framrullande eld fortsatta detonationen erinrade om smattrandet af gevärselden från en längs slätten framtågande tiraljörkår.

Tistelfältet gjorde ett intryck som en oerhördt stor brinnande halmkärfve. Lågan böjde sig, krökte sig, och tungades upp till den unge mannens högljudda glädje, ty han trodde att det därmed blef slut på flugorna.

Förgäfves försök, onyttig ansträngning!

Medan stänglar, blad och taggar sprakade samt kastade sina gnistor vid de resandes fötter och på deras ben, upplifvades myggorna genom hettan och upptogo ånyo sitt arbete samt strödde sin starka cayennepeppar på de båda stockholmarnes hud.

Men tistlarnas brand, som i sig själf var gagnlös, räddade dem dock ur en stor fara.

I samma ögonblick som de, öfverväldigade af trötthet, föllo i sömn, hördes ett starkt galopperande.

»Upp! Våra hästar springa ifrån oss!»

»Nej, nej! Bullret kommer från slätten.»

I ett nu stodo de båda stockholmarna beredda.

Med revolvern i hand, öga och öra på lur, väntade de skjutfärdiga, om någon fiende skulle närma sig eller om det gälde en harmlös resandes broderliga omfamning.

Deras tvifvel voro icke långvariga.

En hel rad af häftiga detonationer följde, och ett hagel af blykorn susade genom luften.

Men det var icke ett buller som frambragts ur en amerikansk karbins dragna pipa, beledsagadt af den spetsiga kulans egendomliga pipande, icke heller det enformiga ljudet från krigsvapen.

Våra båda pampaslöpare förmådde icke återhålla ett skratt vid detta komiska skrällande, som påminde om fyrverkeriet vid slutet af ett lindansarbands tarfliga föreställning.

»Upp», hviskade Nordensköld, »det är de! Jag känner igen dem på deras flintlåsars knäppningar. Att man kan vilja slösa bort krut och bly på så oskickligt sätt!»

»Jag tänkte», bedyrade Fritz med skälmaktigt allvar, »att det var tistlarna, som förirrat sig in i deras kartescher.»

»Nej, nej, det är våra slaktare, som äro på jagt efter färskt kött. De tyckas hafva lust att tillbereda oss efter Liebig's recept. En vacker idé; men den torde komma att stå dem dyrt!»

»Aha, med deras hörlurar till studsare kunde de möjligen blåsa ut ljuset för oss! Jag har lust att bereda dem ett riktigt spratt. Gör i ordning åt mig en af edra revolverar, den med den lilla visirmaskinen i triangelform; ni vet ju! Jag skall ensam sköta en tiraljörkedjas tjänst. Jag kan springa som en känguru; det höga gräset gör mig osynlig; piff, paff, puff, än här, än där, från alla sidor!»

»Här är det önskade. Sigta skarpt och framför allt icke något slöseri med ammunitionen! Vårt krutförråd är i betänkligt aftagande.»

En andra laddning brändes af. Den visade sig lika ofarlig som den första. Den ännu osynlige fiendens buller blef tydligare. Det var otvifvelaktigt, att de i en halfcirkel närmade sig de för dem uppstigande lågorna.

Sina skott, som de affyrade efter de båda stockholmarna och deras följe, hvilka alla aflägsnat sig minst tio meter åt höger och venster om elden, visade sig absolut utan verkan.

Fritz och hans lugne reskamrat, hvilka lågo på marken, med venstra armbågen fastställd och den högra horisontalt lyftad, låtande vapnet balansera på handytan, liksom på jagt,

afvaktade skämtande att de angripande skulle blifva synliga, något som man kunde hafva den af Fritz i verk satta tistelbranden att tacka för.

De skrattade.

Och hvarför skulle de icke det? Hvar och en på sitt sätt. Rödskinden tycka om att skjuta i det blå; engelsmännen hafva sitt nöje vid att räkna banksedlar, för amerikanarna finnes det ingenting som öfvergår att samtala om kursen på läder och bomull, och göteborgaren rider på ord och skrattar åt dessa vitzar.

Nu uppdöko två ryttare ur det höga gräset. Elden kastade sitt sken på dem och de gjorde intryck som ett par statyer, mejslade af röd marmor. De hade efter allt utseende blifvit utskickade för att rekognoscera fiendens ställning.

«Öronen styfva, unge krigare!» hviskade Nordensköld. »Ni tar kulan till höger; jag skall ta' korn på den till venster! Fyr!»

Piff! Piff! De båda karbinrevolvraerna smälde samtidigt. En häst snubblade, störtade, reste sig till hälften, föll tillbaka och blef liggande utsträckt på marken.

I detta ögonblick gjorde Fritz en mästerkupp. Hans häst var svart.

Den andre pampasmannen, som emellertid närmat sig Nordensköld, föll, träffad af denne, ur sadeln.

Hans ridhästs hårbeklädnad hade snöns hvithet. Den gnäggade sorgset, stegrade sig och var i begrepp att som en pil söka rymden.

Men med tankens snabbhet hade Fritz sprungit upp, fattat tygeln, och tyglande hästen utbrast han med afseende å sin svarta häst och den fångade hvite:

»Hvitt och svart, alldeles förträffligt; det blir ett patriotiskt par!»

Åter blefvo ryttare synliga.

Ingen af Nordenskölds kulor hade förfelat sitt mål.

Men hans partis fördel visade sig ingalunda som afgjord. De anryckandes antal ökades. Men samtidigt utfövade också de båda resandenas och deras ledsagares snabba skjutning en i sanning tillintetgörande verkan.

Följden däraf var att ett vapenstillestånd inträdde å fiendens sida

Utan tvifvel hade han dragit sig tillbaka.

»Godt», sade Nordensköld, »dubbla poster fram! Må vi förbli på vår vakt.»

Den ena timman förgick efter den andra, utan att något rörde sig.

»Tålmod, matros, tålmod!» vände sig Nordensköld till sin unge vän, som ännu låg på lur med sin karbinrevolver och i sina tankar ännu slogs med fienden. »Tålmod, vid soluppgången skall ni få riktigt tillfälle att använda er krigiska talang! Låtom oss icke för tidigt ropa 'viktoria'. De äro hämndlystna och förargade öfver den lektion, som vi gifvit dem, och de skola icke lämna vårt spår ur sigte, utan med spårhundens ifver följa oss i hämlarna, och det slutliga resultatet däraf kan bli till vår nackdel.»

»Vi skola i morgon mottaga dem på samma sätt som i dag.»

»Det är visst! Men faran blir ojämförligt mera allvarsam för oss. Under alla omständigheter måste vi gå öfver floden. Det är den nödvändigaste operationen, i synnerhet när kåren icke består af mera än fem man och tio hästar.»

»Alldeles min åsigt, försäkrade Fritz; »men ni skall först gå öfver, herr Nordensköld. Jag skall skydda arméens öfvergång, i det jag bildar reserven och intill min sista patron försvarar återtåget.»

»Ni är en född strateg, Fritz!»

»Det gläder mig, att jag i edra ögon stigit en grad högre. Lefve resan omkring i världen!»

Natten förflöt utan några tilldragelser.

Men som Nordensköld förutsett började angreppet på nytt i samma ögonblick som de första solstrålarna sänkte sig ned till steppens gröna ocean.

Fiendens försigtighet var nu iögonfallande.

Han hade tillräckligt lärt känna, att de, som han följde med sin blinda hämndlusta, voro fruktansvärda motståndare.

Fritz, som med knutna näfvar slumrat in, reste sig gäspande och såg med förvåning, att hästarna redan voro bet-

lade och sadlade samt att packningen redan åter befann sig på deras ryggar.

Hästarna voro medelst en lång lina bundna efter hvarandra, för att sålunda anträda marschen på indiskt sätt.

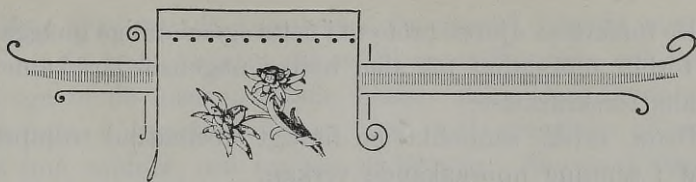
Med sin bössa vid remmen, fickorna fyllda med patroner och karbinrevolvern i hand, granskade Nordensköld uppmärksamt omgifningen.

På en sekund var Fritz uppe på benen.

Vid noggrant aktgifvande kunde man på afstånd se fiendens öfver det böljande höga gräset upp- och neddykande hufvuden.

De hämndgiriga prärieinvånarnas antal belöpte sig till tolf. De ryckte raskt framåt i en halfeirkel.

FYRTIOFJERDE KAPITLET.

Nya fiender.

Säg mig en gång, Fritz, kan ni simma?»

»Som en fisk.»

»Förträffligt! Ni skall anföras spetsen af kolonnen. Grip den första hästen vid tygeln och ryck den mot floden; om han inte vill framåt, så kittla honom med er knif.»

»Godt! Och ni?»

»Jag väntar med min häst, tills ni kommit ut ungefär midt i floden. Om man drifver oss i trångmål, så förpligtigar jag mig att ensam lyfta ett halft dussin karlar ur sadeln. Och om de resa sig upp igen — näväl, så är en pampasman till fots icke någon kämpe längre.»

»Afgjordt!»

Nordensköld sporrade sin häst, på hvilken han satt som gjuten af brons och höll vapnet i handen.

Fritz steg i vattnet och drog sin häst vid tygeln efter sig.

Pampasmännen sprängde fram i full karrier.

Men den stackars unge mannen hade knappast hunnit tio meter långt ut i vattnet, förr än han utstötte ett förfärligt skrik af ångest och smärta.

Hästarna med sina vaktare hade följt efter honom. En obeskriflig panik hade gripit dem alla.

De förskräcta djuren bröto ut i detta egendomliga gnäggande, som förblir oförgätligt för alla, hvilka någonsin lärt känna ett slagfälts förskräckelse.

Detta skrik, sannolikt en häftigt utsmattrad trumpetton, var af i sanning uppskakande verkan.

Vattnet färgades purpurrött.

Det såg ut, som om de alla befunno sig i ett blodbad.

Men ehuru Nordensköld inom sig plågades af den största farhåga, blinkade han icke en gång med ögonbrynen och vred icke häller på hufvudet.

Tre gånger afsköt han sitt vapen; tre gånger kastade hans ofelbara kula någon af de framsprängande fienderna ur sadeln.

Först därefter kastade han karbinrevolvern öfver axeln och sprängde ut i floden, hvars vågor stänkte upp med röda pärlor.

Ett liknande skrik, som det från hans följeslagares, kom från hans mun.

Blixt och dunder, vi bli lefvande uppättna; det är karai-berna!»

Nordensköld var, utan fråga, långt ifrån någon kruka; tvärtom han hade i hela sitt lif icke vetat hvad rädsla ville säga. Men nu kände han, hur hans hjärta sammankrympte och håren reste sig på hans hufvud, medan vid hvarje af dess rötter en svettpärla sipprade fram.

Att dö genom en kula, ett lansstyng eller ett svärdshugg, hvad gör det i ett lif af äfventyr?

Man vet att man är skyldig en sådan tillvaro sitt offer. Man skall icke draga sig för en strid man mot man, där det kan vara lika ärorikt att falla som att segra.

Men att blifva fasttagen, söndersliten och slukad af en legion fula små varelser, hvilka trots sin obetydlighet besitta en styrka och glupskhet utan like; att hemfalla åt detta öde och nödgas fördraga det, är en tortyr öfver alla begrepp.

Att småningom känna sitt eget kött falla från benen och se det försvinna mellan dessa kannibaliska varelsers tänder, att vid fullt medvetande närvara vid sin egen dödskamp och under den korra tidrymden af tio minuter blifva bokstafigen till ett skelett, det öfverstiger hvarje begrepp om ryslighet.

Ett kämpande däremot är omöjligt.

Men hvad äro då karaiberna för något? frågade man.

Tag de båda käkarna på en tång, stålhärdade och i stånd att draga ut de mest inrostade spikar: skärp dem ännu mera och infatta i hvarje käke en liten opal, omgifven af en tät krans små rubiner, och nu har du ögonen. Stoppa så tångens båda handtag i en blåaktig hud, på undre sidan stänkt med orangegula fläckar, strö några röda punkter därpå och gif denna bild af fullt, själfständigt lif, form af en fisk om tio centimeters längd, så har du karaiberna.

Denne blodtörstige invånare i vissa af Sydamerikas floder tyckes vara skapad endast för *ett* ändamål: att äta.

Och däri kan den uträtta det otroliga.

De muskler, som sätta djurets käkar i rörelse, äro af alldeles oberäknelig styrka. Dessa naturens mest fulländade förstörelseverktyg äro försedda med trekantiga haktänder alldeles som hos skallerormen. Deras tänder äro så starka, att de kunna bita sönder koppar, ja till och med stål.

Anblicken af blod retar deras omättilighet, och som de lefva samman i otaliga massor, utsätta sig människor och djur, hvilka stiga ned i ett vatten, som tjänar detta hemska djur till vistelseort, för den nästan oundvikliga faran att duka under för deras anfall.

De gå särdeles gärna på hästar och angripa dessa med en alldeles otrolig hastighet, så att de med injagandet af ångesten äfven redan hafva inträngt i dessas kropp.

Däref kommer deras benämning: mondongueros, d. v. s. inälfslukare.

Deras antal är på många ställen så stort, att invånarna hafva till ordspråk att säga: där fanns flera karaiber än vatten. Med rätta ingifva de dem mera fruktan än krokodilerna.

Utkastandet af ett stycke bröd i vattnet lockar genast fram en stor skara af dessa förfärliga djur.

Men då därigenom deras aptit retas, sluka de hvarandra inbördes, så att på några minuter endast en liten del af dem blir kvar.

Humboldt anmärker i sin resebeskrifning, att det är omöjligt att bada i de floder, som tjäna dessa fiskar till vistelseort.

Man måste betrakta detta djur som ett af det heta klimatets värsta gissel, särdeles som i detta klimat iusekternas

styng och den därigenom uppkomna hudretningen skulle skulle tyckas göra användandet af ett bad till en nödvändighet.

Till lycka för människorna förorsakar äfven inträdet af den starka hettan en enorm dödlighet bland karaiberna.

Man få då hafva nöjet se dem flykta i oerhörda massor, med buken vänd i vädret; men till och med deras kadaver hafva det sorgliga med sig att vara farliga.

Stränderna äro till och med betäckta med skeletten och de starka käkarna af detta djur, en omständighet som förorsakat en lagunartad förruttnelse.

Ännu ett ord till slut på denna korta beskrifning.

Den indianska folkstammen carraunerna blef för omkring hundra år sedan genom karaiberna — de kannibaler, efter hvilka dessa fiskar hafva sitt namn — tvungna att söka sin tillflyktsort på sumpöarna i Orinocoflodens stora delta. Sedan den tiden bebo de på piloter bygda hyddor, midt i vattnet utan att hafva så mycket som en enda vrå jord, för att åtminstone däri kunna begrafvs sina döda.

De begagna emellertid ett mycket egendomligt sätt att bevara sina dödas kvarlevor. De hänga upp deras benrangel under taket i deras vattenbostad.

Just karaibernas glupskhet möjliggör för carraunerna att utan hjälp af någon knif företaga den operationen att efter döden skilja köttet från benen på deras släktningars kroppar.

Detta tillgår på följande sätt: De binda liket vid ett rep, kasta därefter liket ut i vattnet samt repet vid en af hyddans piloter.

Efter några timmar är skelettet fullkomligt rengjort. Köttet och senorna äro af de små odjuren på det sorgfälligaste afgnagda.

Det återstår endast för de sörjande efterlevande att sammanbinda här och där lösblifna ben, något som städse sker mycken omsorg, hvarefter det öfverlämnas åt smaken hos de med denna förrättning betrodda, att i mån af ifrågavarande familjs välstånd smycka den dödes skelett med pärlor, brokiga band, glasprydnader och dylikt.

Vi hafva i det föregående lärt känna de faror, i hvilka Fritz och hans medresande samt deras lilla följe blefvo drifna

Han stack fast käppen och lät den svänga om som en snurra
mellan händerna.

igenom infödingarnas angrepp. Deras belägenhet var rent af förtviflad.

Hvarje minut föreföll dem som ett helt århundrade af odrägligt lidande.

En obeskriflig oordning hade inom kort inträffat bland hästarna.

De stackars djuren blefvo lefvande afgnagda och sönder-slitna af de glupska odjurens tänger samt ledo rysliga plågor.

Ena ögonblicket lyfte de upp sina framben och läto dem sväfvä i luften, men straxt därefter föll deras kropp tungt tillbaka ned i vågorna.

»Mod, Fritz!» skrek Nordensköld, och bet samman tänderna.

»Mod! Behärska er!»

»För sjutton, de gnaga på mina ben; jag kan inte mera göra motstånd; det svartnar för mina ögon.»

I detsamma sönder-sleto de uppretade hästarna repet, som höll dem samman, och hälften af dem omkommo i floden.

De öfriga simmade vildt om hvarandra och blefvo lek-bollar för strömmen.

Medan detta drama tilldrog sig, hade pampasmannen hunnit fram till floden.

De besvarade med ett ohäjdadt skratt européernas ångest-skrrik.

Till följd af deras erfarenheter i alla dylika företeelser på pampas, insågo de genast orsaken till den framför dem pågående katastrofen, hvars utgång icke var svår att förutse.

Helt visst hade de icke påräknat att kunna taga en så förfärlig och tillika så lätt utförd hämnd.

Med glädje i hjärtat sågo de ned på floden.

Hvilken lycka för dem, att se dessa båda djärfva män, hvars orubbliga mod blifvit understödt af deras oförlikneliga vapen, blifva ett byte för dessa obarmhärtiga små bestar.

Nordensköld hade, oaktadt hans häst stegrat sig och häftigt slagit bakut samt blifvit alldeles vild, hittills suttit nästan orörlig i sadeln.

Till lycka för den modige ryttaren voro hans höga stöflar förträffligt egnade att göra motstånd mot karaibernas tänder.

Omkring ett halft dussin af dessa rysliga djur hängde

fast vid hans lår, från hvilka blod rann. Naturligtvis förorsakade dessa sår honom den häftigaste smärta.

Oaktadt hans framträngande var något hindradt genom honom förbidrifvande hästkadaver, höll han dock med säkerhet den rigtning, som blifvit bestämd att taga.

Nu grep han med stadig hand sin lasso, lyfte den högt i luften och slungade den med en prärielöparens säkerhet till Fritz, som just var i begrepp att sjunka.

Ehuru denne icke längre såg något, hörde han dock lasso, för honom väl bekanta susande och utsträckte instinktsmässigt sina båda armar, grep tag i den och klängde sig fast därvid med en drunknandes förtviflan.

Alla dessa tilldragelser egde rum på några minter.

Den belägenhet, hvori våra båda raska och sympatiska stockholmare befunno sig, var följande:

På ett afstånd af fyrahundra meter framför dem befann sig den dem motsatta stranden, knappast etthundra meter bakom dem stodo pamapsmännen och gjorde det omöjligt för dem att vända om. De voro därför öfverallt hotade af en legion kannibaler, om hvilka det var svårt att säga, på hvilken sida som den största glupskheten fanns.

Några minuter till, och det skulle vara slut med Fritz' världsresa.

Men hans följeslagare var icke häller stort bättre därän.

Hans häst kämpade med döden, störtade, och ryttaren kom att ligga mellan dess ben.

De båda hästvaktarna drefvo redan som lik på vågorna.

Endast ett underverk kunde rädda de båda unga männen.

Och detta under skedde till följd af en oförmodad, alldeles märkvärdig tilldragelse.

I samma ögonblick som Nordensköld försvann i vattnet, kände han en skakning som en elektrisk stöt från fotsulan till hjässan. Denna stöt var af så häftig beskaffenhet, att om han hade befunnit sig på fast mark, skulle han störtat omkull.

Men här han nu befann sig, utöfvade denna stöt en motsatt verkan.

Hans med döden kämpande häst tycktes hafva fått nya

krafter. Den gjorde en vändning i vattnet, kom tillbaka upp på ytan, och ryttaren kunde åter intaga sin plats på hästen.

Fritz, som krampaktigt, halft vanmäktig klängde sig fast vid lasson, återfick plötsligen sin fulla besinning.

Han nös starkt några gånger, började sprattla med benen som en epileptisk.

Efter denna första elektriska stöt följde lika häftigt en andra och därefter en tredje.

»Men bomber och granater, hvilka infernaliska makter bo då i dessa sataniska länders floder?» skrek Fritz.

»Kom hit till mig!» utbrast hans reskamrat och drog kraftigt lasson åt sig, hvarpå Fritz snart befann sig vid hans sida. »Denna förskräckelse ha vi en hel här af krampfiskar att tacka för. Mod blott, vi äro räddade!»

En liknande stöt som de föregående gjorde sig ånyo kännbar.

»Desto bättre; men o, o! det sliter i mig!» jämrade sig Fritz.

»Kan nog vara, men det dödar karaiberna!»

»Det är sant! Lefve krampfisken!» utbrast den stackars ynglingen. »Jag blöder visserligen ännu — det bränner som eld! Men de fördömda maskarna skola åtminstone inte äta på mig mera.»

»Framåt! Simma!»

I detta nu ryckte Nordenskölds häst häftigt och konvulsiviskt till samt sjönk.

Nu måste äfven han simma.

»Men för tusan, herr Nordensköld, där simmar ju tusentals af dessa fördömda karaiber, utan rörelse, alldeles döda.»

»Simma ni bara också, evige pratmakare, annars kommer det att gå oss på samma sätt.»

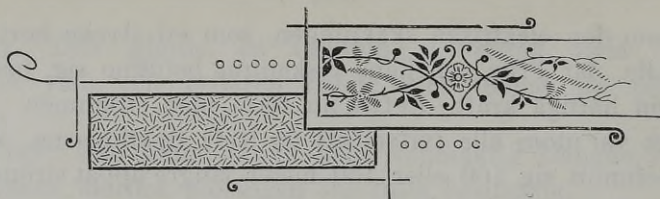
På flodens yta drefvo nu verkligen alla upptänkliga slags vattendjur: den randige vattenvargen, på sidorna tecknad som en tiger, pyaro, ett slags flygfisk, en mängd kajmans, små krokodiler, orörliga som trädstammar, en hel massa vattenhundar, en hel del nutrias, som hör till utterns slägte, samt däremellan myriader af karaiber.

Alla dessa stora och små djur, hvilka hade förlorat sitt

lif genom den elektriska skakningen, som ett stycke bort från det ställe, där Fritz och hans reskamrat befunno sig, hade utöfvat sin häftiga kraft, drefvo nu förbi med strömmen.

Det var utom alla tvifvel att de båda flyktingarna, om de hade befunnit sig 100 eller 150 meter längre uppåt strömmen, äfven hade blifvit dödade.

FYRTIOFEMTE KAPITLET.

Under störtregnet i urskogen.

Mestizerna, som nu sågo faran för karaiberna undanröjd och de båda simmarna oskadda simma mot andra stranden, kastade sig ofördröjligen i floden.

Men olyckan förföljde dem.

Flodnymfen var tydligen vid alldeles afskyvärdt humör i dag.

De hade icke ännu hunnit fullt tjugo meter framåt, då den största oordning uppstod bland dem. Det var som om de simmat i smält bly.

Det jämmerskrik, som de utstötte, skulle vara lika omöjligt som öfverflödigt att beskrifva.

En hel flod af strupljud, på hvilket det spanska språket är så rikt, strömmade från deras läppar och beledsagades af ett smärtsamt stönande.

Dessa mestizer befunno sig nu i en minst lika kritisk belägenhet, som den våra vänner kort förut befunnit sig i.

De senare simmade nu raskt framåt.

Försprånget, som de redan hunnit, var betydligt.

Men småningom började dock krafterna att svika dem. Därvid blefvo de mycket besvärade af sina vapen och den

ammunition, som de förde med sig och begripligt endast ogärna ville förlora.

Den stackars Fritz pustade som en blåsbälg.

»Vi kunna ju inte kasta bort våra karbiner!» knotade han. »Om bara inte de där fördömda djuren hade stuckit sönder mina ben, så skulle det nog gått bättre.»

Nordensköld gjorde sina simtag med mästerlig regelbundenhet. Men äfven han tröttnade synbart.

»När allt kommer omkring, så är det ändå bättre», sade han, »att uppoffra en del af vår ammunition, än att vi ånyo skulle sätta våra lif på spel.

Han hade icke väl sagt detta, förr än han lät handling följa på orden och med tungt hjärta befriade han sig ifrån ett paket patroner, en manöver, som Fritz ofördröjligen skyndade sig att göra efter.

»Om vi icke snart träffa på någon drifvande trädstam, en höknippa, eller något dylikt, som kan tjäna oss till stöd, så fruktar jag för, herr Nordensköld», suckade han, »att det snart torde vara förbi med oss!»

Hans olyckskamrat kastade bort ännu ett paket.

I detsamma undslapp honom ett utrop af glädje.

»En flotte! två flottar! En liten flottilj af flottar!»

»Hvar då?»

»Där! Ser ni inte?!»

»Jag ser ingenting, utom ett halft dussin kreperade hästar, som dansa omkring liksom korkar», svarade Fritz.

»Trefaldige tviflare! Vet ni då inte, att dessa döda hästar äro fyllda med gaser, hvilka hindra dem från att sjunka?»

»Ah!»

»Om vi taga fatt ett af dessa djur och den ene af oss sätter sig upp på detsamma, medan den andre håller sig fast i dess svans samt simmande med fötterna bildar rodret, så kunna vi utan vidare förlust af vapen och ammunition lätt tillryggalägga de hundra meter, som vi ha kvar till stranden.»

Sagdt och gjordt!

Genom företaget af denna manöver lyckades de att på några minuter komma till stranden.

Nästan vid samma tid hade äfven pampaskarlarna under stor ansträngning åter hunnit tillbaka till den strand, hvarifrån

de hade utgått, och de voro glada att så pass helskinnade hafva kommit ifrån det.

Sedan våra båda stockholmare fått fast mark under sina fötter, beredde de sig att torka sina kläder.

På andra stranden hade de ännu varit en liten men ståtlig ryttartrupp, men nu hade de smält samman till två personer.

Ett smärtsamt uttryck lade sig öfver Nordenskölds drag; men han var nog filosofiskt anlagd att icke låta smärtan däröfver få allt för stor makt med hans själ.

»Ingen häst och inga hängmattor mera», begynte Fritz. »Jo, det ser just vackert ut för oss! Nu heter det att löpa till fots, sofva på den fuktiga marken och —»

»Det är sant, min käre matros; men vi måste foga oss däri. Ni har ju valt detta äfventyrliga lif, nu måste ni också fördraga det, hvarmed det öfverraskar er, och det utan att knota. Må vi tacka Gud, att vi ha våra lif i behåll.»

Den talande stack handen ned i fickan och drog den med sur min tom upp igen.

»Inte en enda cigarrett mera!» suckande han. »Det är verkligen hårdt! De sköna dagarna äro nu förbi. Känner ni pamperons blåst? Svarta moln torna upp sig; ett riktigt oväder är i annalkande — och det utan tobak!»

»Och detta himmelstreck behagar ni kalla för solens land?» mumlade Fritz.

»I alla världens länder regnar det!» tröstade honom hans lugne reskamrat.

»Men det kan ju inte ens betraktas som ett vanligt regn!» utbrast Fritz och gaf luft åt sitt missnöje.

Han höll armarna för ansigtet, för att skydda sig för den från molnen nedströmmande syndafloden.

»Det är ju störtskurar, vattenstrumpor, ja», fortfor han, »det tecknar sig ju som en formlig syndaflod. Vi komma helt enkelt att drunkna i den. Adjö, Santiago; jag skall aldrig få återse mina vänner!»

»Fullkomligt misstag, kamrat! Detta syndaflodsregn, som ni svär öfver, skall påskynda vår färd dit.»

»Tror ni det?»

»Jag inte blott tror det, jag är fast öfvertygad därom. Ni skall återfinna edra vänner. Vi skola komma tillbaka till Stockholm och förelägga vår reseberättelse för Vetenskapsakademien. Tidningarna skola basunera ut våra namn i världen; vi skola vara dagens firade hjältar: jag ser redan medaljen för konst och vetenskap på ert bröst, Fritz!»

»Ah, den frågar jag inte efter; att återfinna herr André samt doktorn och Majestät, det är allt hvad jag begär.»

»Det är en afgjord sak, att vi skola finna dem. Men låtom oss nu söka att blifva herrar öfver situationen!»

Nordensköld såg på sitt ur.

»Regnet har nu hållit på med att strömma ned i två hela timmar, som jag ser enligt mitt ur, hvilket jag lyckligtvis icke glömde att förse med sitt kautschuksöfverdrag», sade han och stoppade tidmätaren tillbaka i fickan. »Regnet skall åtminstone fortfara i åtta dagar och det med någorlunda samma häftighet. Under alla omständigheter skola vi vara nödsakade att stanna kvar här ännu en half dag.»

»Och hvarför det?»

»Det skall ni inom några timmar få klart för er. Må vi tills vidare foga oss däri med tålmod! Våra hästar äro döda och vår packning har flutit bort ifrån oss. Det bästa är, att vi ännu hafva hundrafemtio patroner för våra bössor och att pampaskarlarna nu äro borta samt att vi själfva befinna oss i säkerhet. Vi skola inte heller dö af hunger, emedan vår halfö där borta erbjuder sköldpaddäg i mängd.»

»Här äro redan sådana!» sade Fritz och böjde sig ned samt tog upp ett antal af dem.

»Förträffligt, låtom oss då äta frukost.»

De begåfvo sig till ett något upphöjdt ställe under det tätta bladverket af ett högt träd och gjorde sig så bekvämt som det var möjligt på den fuktiga marken.

»Om bara vattnet, som fortfarande droppar på äggen, åtminstone vore något salt!» knotade Fritz. »Hvad skall min mage göra med detta nyktra hönsfoder!»

»Skymfa inte vattnet, det faller till vår alldeles särskilda fördel ned från himlen.»

»Så förklara er då något tydligare.»

»Vi befinna oss här nära den vidsträckta högslätten på

en oändligt lång bergkedja, som sluttar mot Paraguay. Denna sluttning genomskäres till omedelbart framför Parana af den lilla floden framför oss, hvilken just till följd af regnet är i uppsvallande. Och Parana är den ort, som vi måste söka komma till. Äro vi väl engång där, så äro vi räddade. Från Parana till Santiago kommer man lika lätt som från Stockholm till Göteborg.»

»Men huru skola vi då ställa till det?»

»Ingenting är lättare än det! Någon — jag kommer inte så noga ihåg hvem det var — har kallat floderna 'gående vägar'.»

»Ja, det är nog alldeles riktigt, om vi blott hade befunnit oss på ett fartyg.»

»I morgon vid den här tiden skola vi vara i besittning af ett sådant — egentligen äro vi det redan i detta ögonblick — och ni skall öfvertyga er om, att vår inskeppning icke möter något hinder och att vår färd skall vara ganska dräglig. Enligt de erfarenheter, som jag gjordt, skall det blifva ett längre eller kortare afbrott i detta häftiga regnande, och då skola vi få tillräcklig tid att torka våra kläder och bereda oss ett någorlunda godt skydd mot de åter kommande regnmassorna.»

»Jag är nyfiken att se huru ni vill gå till väga för att utföra allt detta.»

Under detta samtal mellan våra resande hade regnet tilltagit i styrka. De nedstörtande vattenmassornas häftighet öfversteg alla begrepp.

Som Nordensköld riktigt förut sagt, steg floden med oerhörd hastighet. De gulskummande vågorna trängde på vid stranden, öfverstego densamma, bildade hvirfvel och satte så att säga i besittning af strandrötter, i det de ryckte omkull träd och arbetade på att föra dem med sig bort.

Men dessa träds rötter hade alltför säkert fäste i jordmånen, att träden skulle blifvit ett så lätt rof för vågorna.

De endast lade sig ned på vattnets yta och bildade där en fördämning mot de massvis ditflytande växtdelar, hvilka tornade upp sig till en liten vall.

Den temligen högt liggande lilla halfön, ty en sådan tycktes det vara, som våra båda vänner befunno sig på, sedan de

lyckligt undkommit mestizerna, karaiberna och krampfiskarna, började antaga en ängslande, vacklande rörelse.

Den grund, på hvilken de befunno sig, blef synbarligen smalare. Vattnet, som omgaf densamma, steg allt högre.

»Nå, herr Nordensköld», tog Fritz med en riktig galghumor till ordet, när bottnen under deras fötter började vackla häftigare än förut. »Hvarje utväg att komma till land eller till det där buskaget, som flyter där borta på vattnet och hade kunnat tjäna oss till båt, är oss nu afskuren. Jag är just nyfiken att se, hvar ni nu vill taga vårt fartyg ifrån.»

»Vi befinna oss redan på detsamma», svarade Nordensköld. »Katastrofen har inträffat något fortare än jag hade väntat. Vill ni framför allt lägga märke till, att det stycke jord, som vi stå på, icke har någon egentlig grund. Det endast flyter på vattnet och består af en tät hopgyttring af lera med en oerhörd massa slingerväxter, hvilka bilda en endast skenbar brygga öfver till stranden. Den oemotståndliga påtryckning, som strömmen förorsakat, har redan brutit sönder detta slags ankartåg, enligt hvad vi fingo erfara vid den skakning, som nyss uppstod. Vårt fartyg skall blifva tidigare flott, än jag tänkte, och vi skola inom kort befinna oss på resa till Santiago. Vi företaga oss ett visserligen något inveckladt båtparti, hvilket dock för öfrigt icke skall bereda oss några stora olägenheter, emedan vårt fartyg flyter så lätt som en kork.»

»Det öfverstiger min förväntan», svarade Fritz. »Jag har verkligen upplefvat något liknande i Afrika, som jag skall berätta för er.»

»Sedan, sedan! Jag ser just, att det är tid på att lätta ankar. Märker ni inte, att vi just nu drifvas starkt uppåt? Den vågräta ytan är i det närmaste fullkomligt återställd. Vårt fartyg är blott fästadt med en eller annan af de där slingerväxttrossarna»

Därvid tog den djärfve flodfaren fram sin knif, gled behändigt bort till den sidan, där ytan ännu låg något lägre och hållande sig med säker hand fast, som vid en stege, i de sammanflätade grenarna, afskar han med kraftiga snitt »trossarna».

TRETTIOSJETTE KAPITLET.

Flodfärden.

Den djärfve unge mannen hade icke väl hunnit kapa af de naturtrossar, som fasthöllo naturskeppet och sprungit tillbaka till sin icke mindre modige reskamrat, förr än den mark, som de stodo på, ånyo började häftigt darra och snurra rundt.

Redan efter tre eller fyra minuter var deras farkost fullkomligt flott och dref ut på den väldiga vattenströmmen.

Vågorna gingo temligen högt.

Vinden började blåsa starkare och regnet föll i strömmar.

Den snabbhet, hvarmed den flytande ön rörde sig framåt, tilltog minut efter minut.

Det in bland grenarna och rötterna trängande vattnet svämmade mer och mer bort den därpå befintliga jorden.

»När regnet något saktar af, kunna vi göra oss ett nödtorftigt skyddstak af de grenar som blifvit fria», sade Nordensköld.

Det egendomliga fartyget fick, som det tycktes, en oval form. De forsande vågorna läto det lätt glida fram öfver den sig bildande hvirfveln.

Det höll sig alldeles oförändradt midt i vattnet och flög åstad som en pil, med otrolig hastighet.

»Blixt och dunder, det här öfverträffar ju till och med den snabbaste ångares hastighet!»

»Har jag inte sagt sagt er det, att öfversvämningen skulle rädda oss?» svarade hans följeslagare.

Fritz var nu helt belåten, trots det häftiga regnandet.

Men han sade ingenting.

Hans följeslagare fortfor:

»Inom kort skola vi komma till ett temligen civiliseradt land, hvarest man visserligen äfven påträffar en del pampasmän, men hvarest gatorna redan äro belysta med gas. Där finnes tobak att få köpa, och där har man äfven ett slags polis samt andra dylika samhällsnyttiga inrättningar.»

»Finnes där äfven ångfartyg och järnvägar?»

»Ja, och de föra till Santiago, min unge vän.»

»Jag tycker jag känner mig redan på det torra!» jublade Fritz.

Den flytande öns snabbhet växte nu till en i sanning svindlande fart.

Vågornas brus och dån var rent af bedöfvande

De här och där uppdykande stränderna foro de förbi med en snabbhet, sådan som ögat iakttager, då den resande befinner sig i ett af de hastigaste snälltåg.

Regnet strömmade ännu ned med stor häftighet.

Mindre vattendrag hade svällt upp till floders storlek.

Den vattenyta, på hvilken våra båda vänner så godt som omedelbart befunno sig, erbjöd intrycket af ett väldigt hafspass.

»Det är då väl, att vi inte äro blottställda för faran att stöta samman med något annat fartyg, emedan vi äro de enda här på strömmen», menade Fritz.

I detsamma hördes ett djupt vrålande.

Fritz slog upp ögonen.

»För tusan», utbrast han förvånad, »hvad är det där för en fyrbening?»

»Det har ingen fara med den», förklarade Nordensköld.

»När puman, pampas menlösa lejon, som står där borta och har räddat sig på den där flotten, som liknar vår, när den är hungrig, så är den ännu mera fruktansvärd än annars. För denna lejonart tjäna pajonales till gömställe. Pajonales äro

mycket buskiga träd, vid hvilka en massa lianer klänga sig fast. Dessa massiva växter drifva nu där på vattnet, till djurets stora fasa, eller — men se själf! ty det flytande elementet ingifver hälsosam rädsla hos alla djur af kattsläktet.»

»Hopp! Hvilket konstnärligt knäsprång! Bravo!» utbrast Fritz. »Ser ni den lilla tigern; han föll rakt på pumans rygg! De tumla förskräckta om med hvarandra; det där slutar väl med att de båda plumsa i vattnet! Ser ni bara, nu plaska de redan däri!»

Fritz roade sig, alldeles som om han hade befunnit sig i en zoologisk trädgård.

Emellanåt uppdöko andra flottar i deras synkrets.

De fyrfotade passagerare, som befunno sig därpå, ryste under det nedfallande regnet och skälfdde i alla lemmar samt sökte, så mycket det var dem möjligt, hålla sig fast.

Denna vilda färd varade i många timmar.

De båda resande underhöllo hvarandra med berättelser om utståndna äfventyr. Fritz berättade bland annat om sin flodfärd i Afrika, och när han slutat, vidtog Nordensköld med en berättelse om ett äfventyr i urskogen, upplefvat af en kolonist, som han träffat på sina ströftåg.

Medan flotten passerar vidare, vilja vi återgifva hans berättelse:

John Thyler hade nära indiangränsen slagit sig ned som farmare, i hopp att genom arbete snart komma till välstånd. Distriktet var nästan helt och hållet betäckt med urskog samt helt obetydligt bebodt. De närmaste grannfarmarna voro nära en engelsk mil långt borta, och därför voro grannbesök något omständigt och mödosamt.

Emellertid fanns det utsigt att detta snart skulle förändras, ty såväl Thyler som hans grannar hade förvärfvat så ansenliga områden, att de mycket väl kunde indela dem i flera farmar och sälja dem. Köpare funno de visst snart och säljarna fingo då det dubbla för sina egendomar, mot hvad de betalt.

Thylers lilla hushåll bestod af hans hustru, en gammal slägting, hvilken tjänade som dräng, en ung sådan och en tjänstflicka.

Några engelska mil vester ut hade en slägting till Thyler

slagit sig ned, och som dessa båda familjer stodo i mycket vänligt förhållande till hvarandra och bistodo hvarandra med råd och dåd, så besökte de hvarandra ofta.

Dessa besök skedde vanligen till häst.

Som redan sagts, låg distriktet vid indiangränsen och hade därför ett grannskap, som visserligen, då de närboende stammarna voro af fredlig natur, icke just kunde kallas dåligt, men som dock kunde antaga ganska obehagliga schatteringar, när någon gång en jagande hord af annan stam drog igenom indiansområdet och då äfven kom i närheten af nybyggarnas område, anstiftande mångahanda olyckor, när rödskinnen menade att dem skett någon orätt. I deras ögon var den största orätten alltid den, att den hvite mannen besatte landet, som annars hade hört till indianernas mest gifvande jagtområde.

Ehuru indianerna icke ofta visade sig på det koloniserade området, voro de promenadridter, som Thyler och hans hustru företogo, icke alltid utan fara.

Detta skulle det äkta paret också få erfara på sig själfva.

Sedan de i tre år redligt arbetat på sin farm och redan satt ett vackert stycke land i godt skick, tänkte dessa idoga människor en dag besöka kusin Johnson, då det för tillfället var mindre arbete.

Så satte sig mister och mistress Thyler upp på sina hästar och redo in i urskogen.

Denna gång gjorde det äkta paret en omväg, ty mister Thyler visste, att en agent, med hvilken han redan gjort mer än en spannmålsaffär, kommit på besök till en aflägsen farm, och han tänkte söka upp denne för att tala med honom i affärer.

Men för att komma till den farmen, utan att göra en för stor omväg, måste paret passera en sträcka genom tätaste urskogen, som hittills icke berörts af någon yxa.

Men skulle de för den skull göra en lång omväg? —

Detta område hade länge varit lugnt och säkert för indianer, och af rofdjur funnos på sin höjd ett par björnar, hvilka för närvarande hade foder nog, så att de icke så lätt anföllo människor.

Helt obekymrade trafvade man och hustru framåt och samtalade om allehanda inrättningar och förbättringar, som de

ville göra på sin farm och om hvilka de trodde, att de skulle väsentligt öka dess afkastning.

Sedan de ridit ett stycke väg, kommo de till en bekants farm, där de talade vid en timmas tid.

Här erforo de, att ett rykte gick, att ett indianskt jagtsällskap hade kommit till trakten vid floden, men att detta sällskap betedde sig fredligt samt att till och med några af rödskinnen talat vid i en farm och där byttat sig till åtskilliga föremål samt lifsmedel.

»Ja, det är ju nog bra, sade Thyler. Men bäst voro det att alls icke möta dessa karlar, ty djäfvulen och ett rödskinn litat jag inte på.»

Den trakt, där indianerna för närvarande skulle ströfva, låg dessutom så långt afsides i alldeles motsatt riktning, att något möte med dem på den väg, som paret Thyler tog, icke vore möjligt.

Så redo man och hustru lugnt vidare och valde närmaste vägen.

Sedan de ridit en lång stund, kommo de till en genomhuggen trakt, där det än fanns djupa klyftor, än bergkullar och bergåsar, som voro i vägen för dem, men dessa voro ännu beklädda med tät urskog, med hvars nedhuggande man icke tyckte brådska till följd af den ojämna terrängen.

En blott föga märkbar stig drog sig genom detta parti. Thyler, som redan ofta ridit denna väg och varit med om att bana stigen, red med sin hustru lugnt vidare.

Nu hade de en temligen lång klyfta att rida igenom, och vägen följde en bäck, som öfverskuggades af jätteträdens grenar.

Ett ljud som af människoröster trängde till deras öron; men Thyler trodde det vara ljudet från en fågel, hvars röst på afstånd har likhet med en människas.

Alltså redo de lugnt vidare.

Men de hade blott kommit några steg längre fram, då hästarna lyfte på hufvudet, spetsade öronen och vädrade inåt skogen, till tecken att något fanns i närheten, som väckte deras uppmärksamhet.

Detta gjorde Thyler uppmärksam, ty han kände sin hästs egenheter. Han ansåg det rådligt att vara försiktig, och om

han än icke hade något att befara af människor, så kunde ju en efter hästkött lysten björn lura i närheten.

Thyler tog därför till sin bössa.

Lynchning.

Åter ljöd ett skrik. Men denna gång kunde det icke vara något misstag; det var en människoröst och skriket var likt rödskinnens jagtrop.

Thyler studsade. — Funnos verkligen rödskinn här? Spärrade de vägen?

Han höll in sin häst och öfverlade hvad här var att göra. Han fruktade egentligen icke indianerna, och detta så mycket mindre som han redan mången gång umgåtts med dessa kopparfärgade karlar, utan att hafva orsak till klagan; men han ville dock icke gärna möta dem i urskogen.

Men hvad var att göra? Vända om kunde icke nytta till något, man måste framåt.

Ryttare och ryttarinna hade icke kommit tio steg, förr än skriket hördes ännu tydligare, och samtidigt framkommo några rödskinn, spärrade vägen för dem och omringade dem.

Innan farmaren hann sätta sig till motvärn, voro han och hans hustru ryckta ned från hästarna, beröfvade sina vapen och under triumfskrik bortsläpade, medan hästarna blefvo förda efter dem.

Förgäfves försökte Thyler göra sig begriplig för indianerna och få veta orsaken till detta öfverfall. Dessa karlar hade icke ansett det mödan värdt att lära sig blekansigtenas språk.

Vägen var endast kort till indianernas lägerplats, där omkring ett dussin personer — män och några kvinnor — mottog sina hemvändande kamrater med högt skrik, hvilket blef besvaradt med segertjut.

Thyler hoppades, att bland dem han nu träffade skulle finnas någon med hvilken han kunde göra sig begriplig, och hans förväntan gick så till vida i uppfyllelse, som han bland rödskinnen fann en, som kunde rådbråka något engelska, hvarvid Thyler fick använda hela sin skarpsinnighet, för att utfinna den rätta meningen ur denna rotvälkska.

Sa mycket fick han emellertid veta, att indianerna voro förbittrade på 'den hvite mannen', emedan de hvita männen för kort tid sedan hade fördrifvit indianerna från sitt jagtområde och dödat ett par af dem.

Visst hade Thyler hört talas om detta, men det var redan flera veckor sedan det skedde och i ett distrikt, som låg femtio mil långt borta. Han hade således minst tänkt, att en händelse, som passerat där och enligt hans mening redan vore halft glömd, här åter skulle komma på tal och mot honom.

Han sökte göra indianen begripligt, att han mycket be-

klagade hvad som händt och att han var fullkomligt utan skuld därtill, utan att han tvärtom städse varit indianernas vän och icke önskade något högre än att lefva i fred med dem.

Thylers tal måtte icke haft den afsedda verkan, ty rödskinnens ansigten förblefvo dystra och hotande, och snart började en liflig rådplägning, i hvilket väl fångarnas öde skulle afgöras. De beständigt till dessa öfverflygande blickarna för-rådde detta, och ett par af indianerna tycktes bemöda sig att genom allehanda pantominer sätta fångarna i kännedom om att ett rätt grymt öde väntade dem.

Indianernas rast var endast af kort varaktighet. Rådplägningen afslutades och sällskapet bröt upp med de båda fångarna emellan sig. Indianerna voro ridande, och fångarna måste löpa till fots bredvid dem, hvilket var svårt för dem på den bevuxna ojämna vägen.

Blott så mycket fick Thyler veta, att man ville föra dem till indianområdet, hvarest de dödade indianernas enkor befunno sig, och att dessa då skulle bestämma öfver fångarnas öde, såsom det är brukligt bland dessa stammar.

Detta meddelande var för Thyler ett slags tröst, för det första kunde, innan de nådde bestämmelseorten en mängd tillfällen inträffa till hans och hans hustrus förmån, och för det andra, när han blef förestäld för squaws, för att mottaga sin dom, kunde det kanske lyckas honom att röra den ena eller andra af dem till att göra bruk af sin rätt att benåda honom, i hvilket fall han dock måste figurera som hennes man eller snarare slaf.

När aftonen kom lägrade sig horden med sina fångar i en del af skogen där träden stodo mera åtskilda med högt gräs mellan dem.

Här gjorde indianerna en vid plats fri från gräs och tände därpå en eld, vid hvilken de tänkte tillbringa natten.

Medan kvinnorna beredde aftonmålet af nyskjutet vildt, började männen ännu en gång en rådplägning, efter hvars slut de grepo den bestörte Thyler och beröfvade honom hans kläder samt bundo honom i detta tillstånd vid en trädstam. Andra hade företagit detsamma med den fångna hustrun.

Ett par indianer stälde sig framför de bundna och svängde

hotfullt sina spjut mot dem, som om de hvarje ögonblick ville genomborra dem.

Några af indianerna sökte samtidigt visa sin skicklighet i spjutkastning genom att kasta sina spjut mot Thyler, men så att den bundne icke sårades, utan kastvapnen foro in i trädstammen, antingen tätt öfver eller bredvid hans hufvud.

Med mistress Thyler förfor man något mildare, i det indianerna åtnöjde sig med att svänga sina spjut ett par gånger emot henne.

Sedan indianerna sålunda en stund drifvit sitt grymma spel, upphörde de därmed och uppstämde en krigssång, hvarvid de dansande eller marscherande rörde sig omkring elden.

Under denna vapen- och dansöfning hade kvinnorna tillredt aftonmålet och männen satte sig nu omkring elden och begynte äta, hvarvid de vid träden bundna måste se på.

Först när indianerna ätit, tycktes de tänka på att fångarna också behöfde föda. Man lösgjorde dem och räckte dem mat.

Thyler var mycket utmattad. Han hade gärna velat veta, hvad man ämnade företaga sig med honom och hans hustru, men som han icke kunde göra sig begriplig för flera än en, men denne nu visade sig föga meddelsam, så måste fången åtnöja sig med hvad han förut visste.

Slutligen höljde indianerna in sig i sina kappor och lade sig ned på marken, för att hängifva sig åt sömnen. Endast två man blefvo uppe, för att bevaka fångarna.

Dessa, som voro beröfvade hvarje klädesplagg, satte sig vid elden, som var i utslocknande och utstrålade föga värme. De trängde sig intill hvarandra, för att ömsesidigt värma hvarandra, sedan deras begäran om sina kläder eller om ett täcke varit förgäfvat.

Men hör, hvad var det för ett brusande i luften, som ju tycktes vara alldeles lugn? Det tycktes närma sig, och natt-himlen hade blifvit röd.

Hästarna, som lågo bundna i gräset i närheten, vaknade ur sin sömn, lyfte hufvudena, vädrade och sprungo därpå upp samt visade alla tecken till oro.

De båda väktarna lyssnade uppmärksamt. De undersökte vindriktningen och tyckes sedan alldeles obekymrade.

Bullret i luften kom allt närmare. Det var som om

stormen tjöt. Det prasslade, sprakade och brusade, stundom kom ett dån som åskan. Bland träden blåste en sval fläkt.

Hästarna blefvo allt mera oroliga.

»Gud hjälpe oss!» utbrast Thyler, vänd till sin hustru. »Det är skogsbrand.» Men af luftdraget, som träffade hans nakna kropp, kände han tillika att luftdraget kom från sidan och att elden dref åt annat håll, så att det föreföll som om elden icke kunde nå det ställe, där indianerna slagit läger.

Thyler menade därför också, att vakterna just därför hade visat sig så lugna och icke störde de sofvande, emedan de ansågo läget vara alldeles ofarligt, och detta lugnade äfven honom.

Sådant folk som dessa indianer förstod ju att uppskatta hvarje faras vidd på det nogrannaste.

Helt visst var denna skogsbrand icke den första som de upplefde.

Så förgick en fjärdedels timma.

Då kom en vindstöt från alldeles motsatt håll och förde med sig sval luft.

Vinden måtte plötsligt hafva vändt sig, såsom det ju ofta sker vid eldsvådor.

Nu måtte också vakterna hafva ansett att fara var å färde, ty de läto höra ett gällt skrik, hvilket också genast väckte de sofvande.

Dessa sprungo upp, skakade af sig sina kappor och kastade blickarna forskande omkring.

Ett par raskt framkastade frågor och de därpå gifna svaren gaf dem nog tillräcklig förklaring öfver sakernas ställning samt huru de skulle kunna undkomma faran.

Åter kom en stark vindstöt.

Den förde visserligen med sig svalka men äfven rök, åtminstone förrådde lukten det.

Men indianerna hade redan sprungit till sina hästar och gjorde sig beredda till ridt, vid hvilken sysselsättning kvinnorna utstötte ett missljudande tjut, hvori de nog uttalade sin farhåga.

På fångarna tycktes alls ingen tänka i detta ögonblick.

Och åter tjöt och prasslade det; nu kom en het luftström framsusande och ögonblicket därefter framvältade mellan träden ett nästan kväfvande, tjockt rökmoln.

Denna rök var så tjock, att man knappast kunde tydligt urskilja de närmaste föremålen.

Genom denna rök samt genom tjut och brus, dån och brakande ljud rödskinnens rop och hästarnas frustande, gnäggande och stampande.

»Vi äro förlorade! utbrast fru Thyler och omfamnade i dödsångest sin make.

Thyler kände sin kropp som badande i svett; den på honom trängande heta luften dref fuktigheten att tränga ut ur alla porer.

Men Thyler var en man med själsnärvaro.

Han tappade icke hufvudet och som en blixst för den tanken genom honom, att denna skogsbrand, som ju tycktes hota dem alla med undergång, kunde blifva dem ett medel till räddning ur rödskinnens händer.

Men han måste då handla, innan den dem omhöljande tjocka röken drog bort eller förtunnades.

»Mod, mod!» hviskade han till sin redan halft bedöfvade maka.

Han hade sett att i hans närhet befunno sig två mörka föremål, som stegrade sig, och oaktadt röken kunde han urskilja att det var hästar, som ännu stodo bundna.

Han lyfte upp sin hustru och sprang med henne åt det håll, där han tyckt sig se hästarna och han fann dem verkligen. Det var hans egna hästar.

Utan att längre besinna sig, lyfte han sin hustru upp på det närmaste djuret.

»Håll dig fast!» ropade han till henne.

Och hur han sedan lösgjorde remmarna, hvarmed hästarna voro bundna vid träden samt huru han kom upp på den andra hästens rygg, det visste han knappast själf.

Han hörde skrikande, vrålände, tjutande, gnäggande och stampande samt kände tillika af sitt djurs häftiga rörelser, att det sprang med mycket stor hastighet.

Icke kunde han heller själf göra någonting; han måste öfverlämna sig åt sin hästs instinkt och låta den bära honom, hvart det ville.

Hästen rusade åstad med sin ryttare. Thyler befann sig som i en dröm; han kände häftig svindel, ett tillstånd som han aldrig förr hade känt.

Han kände flera starka slag på sin kropp, på sitt ansigte

och på sitt hufvud; dessa slag härledde sig naturligtvis från trädgrenar, under hvilka hästen rusade fram.

Men Thyler visste icke detta.

Kvalmet och det helvetiska larmet omkring honom hade alldeles för mycket beröfvat honom besinningen, hvilken nu endast jemt och nått räckte så långt att han krampaktigt kunde hålla sig fast med benen om hästens kropp och med händerna om dess hals och man.

Slutligen träffade en svalare luftström Thylers nakna kropp, och detta verkade så mycket, att han mera kunde sansa sig.

Till och med i denna förfärliga belägenhet hade hans själsnärvaro icke alldeles öfvergifvit honom.

Thyler fick nu tillräckligt sans att kasta en blick omkring sig, för att orientera sig, hvar han nu egentligen befann sig. Men framför allt återkom nu tanken på hans hustru, och hans ögon sökte ängsligt efter henne.

Det infernaliska kvalm, som först inhöljt dem, hade dragit bort; den friska luftström, som de nu kommit in i, hade skingrat röken, och han kunde fritt se sig omkring.

Till sin glädje fann han, att hans hustru var i hans närhet och oaktadt sin dödsängest och den bedöfnings, som hon i ännu högre grad än hennes man besvärats af, hade hon haft styrka nog att hålla sig fast vid hästen och hålla sig kvar på dennes rygg, huru ofta hon än varit i fara att, till följd af djurets häftiga rörelser, blifva kastad af.

Att hästen, på hvars rygg fru Thyler satt, hållit sig i närheten af Thylers häst, var lätt förklarligt.

Tillfället hade ju velat, att det just var Thylers egna hästar, som egaren återfunnit, och dessa båda djur, kommande från samma stall, vana vid hvarandra, hade nu också hållit sig samman på den stormiga flykten samt genom denna omständighet förhindrat, att makan skilts från maken, något som väl annars mycket lätt hade kunnat ske.

Tygeln på Thylers häst låg på djurets hals.

Ryttaren bemäktigade sig den nu och sökte bringa sin häst ännu mera i närheten af sin hustru.

Först därefter såg han sig åter omkring.

De båda makarna befunno sig på ett vidsträckt öppet fält i skogen, bevuxet med högt gräs och endast besatt med

enstaka trädgrupper, hvilka alla ännu hade ett mycket ungt utseende samt sålunda ledde till den förmodan, att väl detta ställe också en gång härjats af en skogsbrand, och att buskarna och de unga träden här utgjorde början till en ny trädvegetation på detta ställe.

Men bakom dem och på högra sidan, där hvarest ännu stod väldig högskog, var det kvalmigt. Luften var fylld med väldiga, tjocka rökmoln, som hade en hemsk rödaktig färgton, till följd af den på marken glödande askan, från hvilken ännu enstaka eldtungor sköto upp som blixtar.

Men där nere, hvarest jätteträden ännu stodo tätt intill hvarandra, lupo eldtungorna uppåt deras stammar, så att de sågo ut som tätt intill hvarandra trängda, brinnande facklor.

Och där borta sprakade det, och där det sprakade, där sprutade ett riktigt gnistregn och dessa gnistor flögo som fyrverkeristjärnor genom de svarta rökmolnen.

Det var verkligen en storartad bild, som erbjöd sig, men denna storartade bild var förfärlig.

Hjortar och rådjur jagade förbi i rasande lopp och sökte undfly döden i lågorna. Räfvar och vargar satte pustande åstad, och där hoppade en panther förbi och hade för ögonblicket glömt sin hos dem inneboende, vilda mordlust och voro endast betänkta på att rädda eget lif.

Allt hvad som lefver i urskogen, stort och smått, sökte i skyndsam flykt undkomma det efter dem jagande eldhafvet.

Men ändå blef så mången af skogens invånare upphunnen och förtärd af elden.

Åter hvirflade rök fram och drog som en slöja genom den öppna platsen, och nu föreföll det Thyler, som om han såg en skugga komma jagande genom denna rök och styrde kosan rakt på honom och hans hustru.

Thyler hade hunnit mer och mer sansa sig, hans fulla besinning återvände småningom, och nu erinrade han sig indianerna, som fasttagit honom och i hvars våld ett så rysligt öde hade förestått honom.

Hvar voro nu dessa rödskind?

I hvilken riktning hade de flytt?

Höllo de kanske samma riktning som han?

Åter kastade Thyler blicken på den skugga, som han förut hade bemärkt.

Denna hade kommit närmare och visade sig nu vara en på en häst sittande ryttare.

Ett närmare betraktande lät flyktingen i denna ryttare igenkänna ett af de rödskinn, i hvars händer han hade befunnit sig, och han fruktade icke utan skäl, att denne kom i elak afsigt mot honom.

Han beslöt därför att vara på sin vakt.

Men hvarmed skulle han, som till och med var beröfvad sina kläder, kunna försvara sig mot ett angrepp?

Thylers farhåga tycktes vilja gå i uppfyllan.

Indianen kom i flygande fart allt närmare.

Hans häst var tydligen snabbare och mera uthållig än farmarens hästar, som visserligen icke voro vana vid sådana strapatser eller så ihållande lopp.

Kanske trodde förföljaren att han på de båda framför honom framjagande hästarna skulle finna kamrater, och först när han varseblef de båda nakna, hvita figurerna, insåg han väl, hvilka de måste vara.

Indianen kom ännu närmare, och nu — lyfte han sitt kastspjut och rigtade det mot Thyler, som om han ville genomborra denne.

Denna rörelse bevisade, att människan ändå alltid är det farligaste af alla rofdjur.

Här flydde björnen bredvid buffeln, vargen bredvid hästen, pantern bredvid rådjuret, och ingen af dessa vilda bestar tänkte på att anfalla det bredvid dem flyende villebrådet. De läto det lugnt söka sin räddning och sökte rädsla sig själf; men människan, 'rofdjuret i den högre stilen', sökte äfven inför faran för sin egen undergång att tillfredsställa sin blodtörst och utbreda fördärf omkring sig.

Thyler hade mot det skarpa vapnet icke något annat skydd än sin skicklighet som ryttare och sin styrka, hvilken i själfva verket var ganska betydlig.

Seende den mot honom hotande rörelsen, använde han hela sin kraft för att plötsligt hålla in hästen i hans stormande lopp, och detta lyckades honom.

Thyler ryckte hästen om, så att den först stegrade sig,

och sedan gjorde en häftig sats åt sidan, hvilken rörelse bragte hans ryttare tätt intill indianen.

Denne hade i samma ögonblick slungat sitt spjut; men den hastiga rörelse, som Thylers häst gjorde, förorsakade att spjutet oaktadt närheten, som det blef kastadt ifrån, förfelade sitt mål och tog vägen mellan ryttarens kropp och hästens hufvud.

Ett ögonblick därefter var det som Thyler med sin häst befann sig trängd in på indianen. Han böjde sig öfver till denne och grep med sin hela jättekraft tag i ryttarens arm samt ryckte honom af hästen och fasthöll honom.

Thylers häst rusade vidare framåt; hans ryttare höll ännu en stund indianen vid armen och lät honom släpa med bredvid sig. Därpå släppte han honom och öfverlämnade honom åt sitt öde.

Indianens häst, som blifvit ledig från sin ryttare, hade redan försvunnit.

Omkring tusen steg längre fram kommo de flyende till en sumpig trakt, i hvilken funnos flera stora bäckar.

Här kunde de våga hålla rast, ty lågorna, som dessutom blefvo af vinden drifna mera åt sidan, kunde här icke komma längre.

Af indianerna syntes icke mera till något spår.

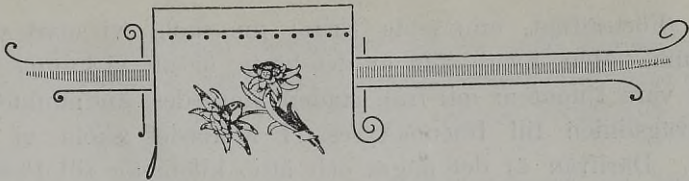
Under fyra dagars tid irrade sedan Thyler och hans hustru omkring, innan de kommo till något nybygge.

De voro i högsta grad utmattade; de nakna kropparna hade af solen fått brännsår samt voro illa rifna af trädgrenar och stuckna af insekter.

Deras försök, att af blad, gräs och säf framställa en nödortftig beklädnad, hade endast ofullkomligt lyckats.

Mister Thyler hade fått nog af detta äfventyr och gaf nu gärna efter för sin hustrus enträgna begäran, att han skulle sälja farmen och flytta till en stat, hvarest han icke hade dylika grannar som pryda sina hyddor med sina goda vänners skalper.»

FYRTIOSJUNDE KAPITLET.

Åter på fast mark.

Under ännu flera timmar varade den vilda färd, som Fritz och hans reskamrat gjorde på den improviserade farkosten.

Långa timmar af ångest och hunger hade redan förflutit. Sedan våra båda vänner blifvit drifna från Ibicuy's biflod in i denna flod själf och sedan de länge varit en lekboll för de häftiga vågorna, sågo de plötsligt framför sig en oöfverskådlig vattenyta, som icke tycktes vara begränsad af någon strand.

»Är det möjligt; det är ju Uruguay!» utbrast Norden-sköld. »Nu skola vi drifva till Endrerios, därefter komma till Parana och floden skall bära oss till kusten af BuenosAyres.»

»Är det långt från Santiago?» frågade Fritz, icke utan en viss ängslan, emedan han icke tänkte på annat än det enda målet för hans resa.

Hans följeslagare hade icke tid att svara honom.

»Håll er fast!» ropade han åt Fritz.

En förfärlig hvirfvel, förorsakad genom Ibicuy's vattens oemotståndliga inträngande i sjön, bemäktigade sig deras flotte, snurrade om med den, som om den varit ett stycke kork, in i en krets och slungade den därpå in i Uruguays vatten.

»Förträffligt, min gode Fritz; nu skola vi snart vara i Parana. Men hvad som är det bästa, är att vi kunna knappast vara tjugofem mil från staden Mercedes, ändpunkten för järnvägslinien till BuenosAyres. I Mercedes skola vi göra halt. Därifrån är det några och åttio kilometer till Parana.»

Regnet hade nu saktat af något och de kunde af grenar framställa ett nödortfittigt skyddstak.

Följande dag anlände de till Mercedes.

Det var dem en lätt sak att simma till land. Snart befunno de sig i ett härberge, hvarest de torkade sina genomvåta kläder.

Oaktadt Nordensköld hade ett kreditbref på öfver femton tusen kronor i sin plånbok, var han likväl nödsakad sälja sin karbinrevolver, för att med en del af försäljningsbeloppet kunna bestrida öfverfarten till Parana.

Två timmar därefter befunno de sig ombord på fartyget.

Dalfärden på floden erbjöd föga omvexling.

Våra båda vänner trodde sig därför bäst taga igen den försummade tiden därigenom att de gingo ned i matsalen och där i så vidsträckt mån som möjligt tillfredsställde sin aptit.

Efter fyrtioåtta timmars förlopp befunno de sig i Parana.

Flodbädden är bokstaffigen besädd med holmar, hvars stränder äro mycket låga och som därför erbjuda en anblick som om de voro små, simmande trädgårdar.

Tyvär är de bebodda af två slags invånare, af hvilka ingendera utgör något behagligt grannskap.

Framför allt är det de fula *yacares*, hörande till den mindre kajmannens släkte, från 3 till 3 $\frac{1}{2}$ meter stora, hvilka äro de minst älskvärda och tillika de farligaste gäster, då deras antal är oerhördt.

De andra äro *macas*, som räknas till dykarnas släkte och gör de vackra trädgårdspartierna där osäkra.

Deras fäll liknar på ett beundransvärdt sätt svanens och användes till muffar och kappbesättningar för damer.

Fiskrarna, som skola anställa jakt på det senare djurslaget, måste vara både starka, beslutsamma och öfvade, ty dessa djur sätta sig till energiskt motstånd, men denna jagt afkastar en icke obetydlig vinst.

Våra båda resande underkastade Parana en kort besigtning.

Staden är byggd omedelbart på en brant klippa, hvars höjdpunkt ligger tre hundra fot öfver hafsytan och hvarifrån man kan se Santa Fé ligga framför sig på ett afstånd af 20 kilometer fågelväg.

Redan samma dag gingo de ombord igen för att fara till Santa Fé.

För detta ändamål måste de begifva sig till Santotome, en omedelbart utanför staden belägen bergssluttning, hvarrest fanns en liten skog, i hvilken stadens jagtamatörer kunde finna villebråd af alla slag.

Dock icke allt, nej, fåglar funnos där inga.

Och hvad kunde vara orsaken därtill?

En mycket naturlig.

Den lilla skogen var hela dagen lång belägrad. Hvad Djurgården om söndagarna är för stockholmarna, det är denna lilla skog för invånarne i Santa Fé, denna föga civiliserade argentinska stad.

Nästan framför hvarje liten buske i denna lilla skog stodo en eller två beväpnade män. De föreföllo lugna som bildstoder.

Emellanåt blänkte en stålklinga, som med stor hastighet stacks in i bladverket, eller ock blixtrade en bajonett, utförande samma manöver.

Det var kolorados, krigslystna rödskinn, hvilka tills för få år sedan, eller sedan franske genikommendanten Lapradce's ankomst, då denne anlade järnvägen från Santa Fé till Pro-sario, endast känt till båge och pilar, men nu med beundransvärd ihärdighet och under utveckling af en betydlig skicklighet handterade stickvapen.

De båda resandes ankomst helsades genom ett »Hvem där?», på hvilket Nordensköld tillfredsställande svarade.

»Amigos» (vänner).

Begagnandet af vapnen blef för ett ögonblick inställt.

Man omringade de båda främlingarna och vänliga välkomsthelsningar blefvo ömsesidigt utbytta.

Med ens antog Nordenskölds ansigte ett förvånadt uttryck. Därpå smålog han, liksom innerligt belåten, och gick ett par steg fram samt lade handen på en kraftfullt bygd mans axel och sade med sitt vanliga lugn:

»Goddag på dig, min käre August.»

Mannen som hörde sig på god stockholmska tilltalad med sådan hjärtlighet, var så bestört, att han fick icke fram ett ord.

Men detta tillstånd varade endast några få ögonblick. Därpå bredde han ut armarna och utbrast i en ton af glad rörelse:

»Nordensköld! Vid Gud, det är ju min gamle skolkamrat! Det kan jag kalla en öfverraskning.»

Och de båda vännerna omfamnade hvarandra.

»Oförmodadt kommer ibland! Lyckligt återseende! Men nu skola vi gå och frukostera!»

»Vi ha väl ännu en timma på oss,» sade Nordensköld. »Här får jag presentera för dig min vän Fritz, en dugtig matros och lustig broder, sådan du tycker om!»

Därpå vände han sig till Fritz och pekade på den återfunne.

»Herr August från Stockholm, fordom officer vid då därvarande skarpskyttekår, nu en af affärsnotabiliteterna i Santa Fé.»

»Tag min handtryckning; vi äro vänner!» sade herr August.

Sedan de närvarande tillfredsställt sin nyfikenhet, drogo de sig tillbaka bland träden, utan att vidare bekymra sig om främlingarna.

Orsaken till denna skenbara likgiltighet härledde sig likväl egentligen endast däraf, att dessa befunno sig under herr Augusts beskydd och att denne åtnjöt infödingarnes fulla förtroende samt hade att glädja sig åt stor popularitet och att de förra hade tagits i anspråk af viktigare saker.

Den huldaste frid tycktes vagga sig på hvarje träds blad. Det var som om det skulle ligga utom möjlighetens område, att detta lugn skulle kunna blifva plötsligt stördt.

Våra båda vänner blefvo därför mycket förvånade, när herr August, efter att hafva gått med dem några steg, tog till orda på följande sätt:

»Jag vet att ni inte äro några fega krukor; några minuter till, och det torde komma att gå hett till; men jag skulle mena att det är icke nödvändigt, att ni förifra er öfver saker, som icke alls angå er. Låt därför krutet ryka och låtom oss påskynda våra steg, för att komma hem.»

»Skämtar du?» frågade Nordensköld.

»Mitt fulla allvar! Må vi laga med att vi komma undan! De komma att slåss här på denna plats.»

»Och hvad är orsaken?»

»Man är missbelåten med presidenten Iriondo. Man vill afsätta honom och i hans ställe välja Iturasse. Men den förres parti är ännu talrikt nog. Må vi skynda oss, om vi inte vilja komma mellan tvänne eldar. Våra vänner här, presidentens motståndare, torde nog komma att duka under. Han har fått veta om sammansvärjningen och vidtagit alla åtgärder däremot. Inget fartyg får löpa ut. Alla resande, hvilka sedan i går anländt hit med 'Prevedor' från Buenos Ayres, befinna sig ombord på 'San Juan', som icke får löpa ut. De som vilja med våld inskeppa sig, äro afförda till Cabildo — statsfängelset. Framåt alltså!

»Fatal historia» jämrade sig Fritz.

»Må vi trösta oss vid en solid frukost!» svarade Norden-sköld uppmuntrande.

Ett drama förbereddes.

En af dessa så talrika, blodiga konflikter i de sydamerikanska republikerna skulle afgöras med kulor och krut.

Medan alla däri medverkande, från dem som spelade de främsta rolerna ned till de lägsta statisterna, beträda scenen, vilja vi i korthet skildra den statspolitiska ställning, i hvilken tillfället inkastat våra båda svenskar.

Santa Fé, som är hufvudstad i provinsen med samma namn, är tillika en af de mest betydande handelsplatser i argentinska republiken. Det är en vacker stad med omkring 25,000 invånare. Dess handel är, som vi redan nämnt, mycket liflig. Hamnen tjänar till nederlag för jordbruksprodukter från de kolonier, hvilka sträcka sig i en vidsträckt half-cirkel ända till Rosario.

De provinser, hvilka sträcka sig i norr och öster ända till den stora öknen Gran Charo, hvilken sednare är bebodd af indianer och sträcker sig till Bolivia och Rio Vermejo, äro följande: Esperanza, San Carlo, Las Tunas, San Hieronimo och El Sauce.

Den argentinska republiken består, förutom denna, äfven af sju andra provinser; inalles således af tretton. Hvar och en af dessa har sin själfständiga regering, sin *Camera de los*

disputados och sin senat. Hvarje provins sköter sina egna angelägenheter och utnämner sin guvernör eller president.

De inkallade folkombuden från hvar och en af de tretton kamrarna bilda nationalkongressen i BuenosAyres, hvilken samsätter sig blott med diplomatiska och yttre angelägenheter.

Rättsskipningen i en provins är fullständigt oberoende af dylika i de andra provinserna. Ett ömsesidigt utlämnande af dömda är något alldeles obekant. En förbrytare behöfver därför blott aflägsna sig tjugo steg från det territorium, där han är dömd till döden, för att ostörd kunna fortsätta sitt lif.

För öfrigt äro domarnas utslag i allmänhet ingalunda stränga. Med undantag af vissa fall af summariskt rättsförfarande öfverskrida aldrig domarne höjden af tvåårig tjänst i en bataljon, som är upprättad till afvärjande af indianernas inbrott vid gränsen.

Denna gräns utgöres af en enkel graf af sex meters bredd och två meters djup. Det är icke svårt att sätta öfver den, utom för indianerna, hvilkas hästar endast äro vana vid jämna slätter och i allmänhet äro dåliga springare.

På hvarje tio mils afstånd är upprest ett blockhus och förskansningar, hvarest soldaterna en tid lefva i sällskapligt lif tillsammans med 'mansos', de från besegrade indianska stammar sända ombud, hvilka betyga sin underkastelse, och hvarest regelbundet en vacker natt de senare begifva sig på flykten med de förres hästar.

Innan vi återvända till Santa Fé, vilja vi äfven säga några ord om Esperanza, som är belägen på 48 kilometers afstånd därifrån. Denna stad står icke hvarken i befolkning eller välstånd efter för den förra.

Den räknar minst 25,000 europeiska kolonister, ett enormt tal i förhållande till de sydamerikanska städernas svaga befolkning.

Regeringen har ett utmärkt system att locka kolonister.

Den beviljar dem genast efter deras ankomst ett hus, åkerbruksredskap, två hästar, ett par oxar och och tjugo cuadras land (en cuadra innehåller 98 kvadratmeter) till odling.

Kolonisterna stå under en högre statstjänstemans uppsikt, och denne embetsman skall om dem aflägga berättelse för pro-

vinsens guvernör. Men i själfva verket styr och ställer hvar och en efter eget godtycke.

Det hus, i hvilket vår nye vän, herr August, förde Nordensköld och Fritz, var beläget i närheten af den storartade

En afrikansk vildefamilj.

hamnen, som blifvit bygd af schweiziske ingenjören Rolas. Bostaden var en välmående man med god smak värdig.

Det mottagande, som de där funno, torde kunna kallas ett i sanning hjärtligt.

FYRTIOÅTTONDE KAPITLET.

Ett uppror i Santa Fé.

Natten hade kommit.

Från gatan märktes samma buller, som våra vänner förut hade lärt känna i den lilla skogen.

Man hörde sakta steg, hviskande röster, då och då ett svagt klingande mot stenläggningen jemte rasslet af sporrar.

Nordensköld vände sig sömlös på sin bädd.

»Är ni vaken?» frågade han Fritz.

»Hvad är det?» svarade denne sömndrucken.

Herr August, som sof i rummet bredvid, hade äfven vaknat och kom in i rummet till sina båda gäster.

»Låten inte störa er längre!» begynte han. »Det går som jag förut sagt. Det kommer att flyta något blod, och därmed är saken afgjord.»

»Men vi äro väl inte ute på resa ikring i världen, för att förblifva liggande overksamma inom fyra murar», knotade Fritz, som blifvit fullkomligt vaken.

»Jag menar bara, att låt de hyggliga karlarna ömsesidigt hugga sabeln i hvarandra. Hvad mig beträffar, skulle jag inte ett ögonblick draga i betänkande att gripa till min karbinrevolver och utropa: 'Upp på barikaderna!' om blott en

idé af ett bättre tillstånd blefve skaffadt därigenom. Visserligen», tillade han något tveksamt, »skulle jag nog unna min hyggelige vän Iturasse att vinna seger. Presidenten Iriondo är den mest populäre man i världen. Han är en trög nolla, som känner blott en lidelse: ölet!»

»Jag tror mig därpå kunna förstå, käre vän», tog Nordensköld till ordet, att du då inte skulle hafva så mycket emot att deltaga i striden.»

»Ned med Iriondo! Lefve Iturasse!» utropade Fritz.

»Ned med förrädaren!» skallade det i detta ögonblick från hundra hessa strupar på gatan.

»Anförarna af Iturasse's parti hafva samlats i caféet vid hufvudgatan, anmärkte herr August. De vänta signal, att de i skogen liggande kolorados lyckligt hafva förenat sig med deras parti i staden.»

För detta skarpskytteofficeren hade knappast hunnit uttala detta, förr än en häftig gevärseld började smattra.

Liksom på ett aftaladt tecken sprungo alla tre upp. Nordensköld och Fritz hade under tiden kastat på sig sina kläder. De togo sina vapen och befunno sig i tre språng ute på gatan.

Nordensköld kunde icke undertrycka ett småleende.

»Hvad har du träffat för förfogningar, gamle krigare?» frågade han herr August.

»Nå, för tusan, luktar du inte krutet?» svarade denne.

»Det gör jag nog; men skola vi sluta oss till något tåg, eller vill du själf öfvertaga vårt anförande?»

»Alldeles riktigt! sade herr August. »Jag tänker vi kasta väl vårt ögonmärke på de stackars sårade.

»Därpå känner jag igen dig, gamle vän,» sade Nordensköld och skakade kraftigt hans hand. »Ditt förehafvande är af högre värde och svårare i sitt utförande än själfva striden.»

»Vid lyktpälen med förrädaren! lefve Iturasse!» ropade Fritz.

»Håll din tunga i styr, och framåt!» ropade herr August.

En beväpnad trupp passerade förbi dem. De i stor oordning marscherade skreko, medan de svängde vapnen, af full hals:

»Död åt förrädaren!»

»De afse Irionde», sade herr August. »Om en kvarts timma skall den stackars djäfvulen vara massakrerad.»

En ung man, klädd elegant enligt europeiskt mod, gick i spetsen för truppen.

Han tycktes vara omkring tjugofyra år gammal.

»Det är Candiotti», hviskade herr August. »Han är en af de sammansvurnas hufvudmän. Han lär visst inte vara mycket ängslig för att få behålla sina lemmar hela, ty han är en präktig karl, för ofrigt flerfaldt millionär.»

Candiotte varseblef klöfverbladet och gjorde en välvillig handrörelse åt herr August.

De framtågande kommo i ilmarsch till Iriondo's hus.

Den säkra porten var stängd; fönsterna voro förhängda med jalousier.

De sammansvurna försökte att med kolfstötar tilltvinga sig inträde; men det med järn beslagna träet gaf icke efter.

På några sekunder hade en mängd husgeråd af alla slag och en massa ved släpats fram. De brännbara ämnena lagrades längs efter huset och antändes.

I samma ögonblick som detta skedde öppnades de båda portflyglarna. En flod af rödt sken strömmade ut genom ingången. Omkring tio män med brinnande facklor blefvo synliga. De voro obeväpnade.

Kolorados, som voro i begrepp att rusa in genom den öppnade, vida ingången, tvekade i sitt förehafvande vid denna lika plötsliga som oväntade syn.

Med fladdrande hår, likblek, darrande men med blixtrande ögon trädde en ung flicka af stor skönhet fram i spetsen för fackelbärarna.

Hon gaf genom tecken tillkänna, att hon önskade tala med en af de sammansvurna och lade därefter armarna i kors till tecken af undergifvenhet.

Genast förstummades larmet däromkring.

I ett nu blefvo den brinnande veden kastad åt sidan och en ofarlig väg bildad, och en jättestor mestiz trädde fram till den bedjande.

»Hvad önskar ni egentligen?» frågade denna och såg oförskräckt på honom.

»Iriondo! Död åt förrädaren.»

»Hvem vågar understå sig att kalla Iriondo en förrädare?» frågade hon med ädel stolthet.

»Jag!» skrek mestizen.

»Du, Pedro, som min far räddat från vanäran?»

»Så dö du också, orm!» röt karlen och beredde sig att skjuta ned den unga flickan.

Ett skrik af harm hördes.

Innan detta förklingat, hade Candiotti skyndat fram och just i samma ögonblick som skottet brann af, grep han tag i den sigtandes vapen.

Och därpå bearbetande uslingen med sin svärds klingas flatsida, ropade han med af vrede skälfvande röst:

»Upp, vänner, afväpnen detta odjur! Vi föra krig med män; en skurk för hvilken kvinnornas lif icke är heligt, befläckar med sin närvaro patrioternas värdighet. Undan!»

Skummande af raseri och blödande af sabelbugg vacklade den eländige bort därifrån.

»Nu, mitt barn», vände sig Candiotti till den unga flickan, »vore det väl dårskap att längre motsätta sig folkets vilja. Gif rum, sennorita! Kolorados från Santa Fé fordra presidenten Iriondo.»

»Skona min far!» bad flickan. »Förbarmande, nåd för honom, i ers mors namn sennor Candiotti!»

Den unge mannen lät sin värja glida ned i skidan, blotade vördnadsfullt sitt hufvud och drog mildt den darrande flickan undan.

Denna scen hade varat i tio minuter.

På en vink af Candiotti strömmade nu revolutionärerna ljudlöst in i husets inre med ordre att skaffa fram Iriondo död eller lefvande.

Men alla efterforskningar visade sig vara förgäfves. Iriondo var icke att finna.

Under det hans dotter underhandlade, hade han i sällskap med kapten Barrias begifvit sig genom trädgården och flytt till jesuiterkollegiet.

De sedan i detta institut anställda efterforskningarna visade sig äfven vara fruktlösa.

Iriondo hade under fyrtioåtta timmar och utan föda samt i ständig dödsångest hållit sig dold under kyrkans altare och där afvaktat upprorets utgång.

Nu anlände en ryttarkolonn till platsen. Tillika ankom

en afdelning fotfolk till den presidentens hus motsatta sidan af platsen.

Dessa tre trupper förenade sig nu, och med ropet: 'Död åt förrädaren!' drogo de till statsfängelset, ty ett rykte hade kommit ut, att Iriondo hade flytt dit.

Den väldiga porten var stängd. Oförskräckt närmade sig Candiotti densamma, rigtade sin revolver mot slottet och gaf eld fyra gånger.

Han fick icke tid att trycka af femte gången. Liksom hos Iriondo, så öppnade sig äfven här helt oväntadt porten.

Den mörka ingången, djup och bred som en oerhörd grotta, flammade nu upp af bländande blixtar, verkan af en mycket stark gevärseld.

Ett verkligt blyregn mötte de angripande.

Candiotti, Iturasse och ett dussin andra föllo träffade. Stället var nu inhöljdt i rök. Med de döendes rosslingar blandade sig de stridandes vredeskrik.

Förvånade men icke modlösa kastade sig kolorados med knifven i hand mot de i Cabildo uppställda trupperna.

Onödig uppoffring.

De förmådde icke hålla stånd mot bajonetternas öfvermakt och den säkert träffande fiendens skyddade ställning.

Herr August, Nordensköld och Fritz befunno sig till följd af sitt oförsigtiga framträngande på en af de farligaste punkterna.

Men det var som om en genius beskyddade dem.

Kolorados sökte så vidt möjligt täcka deras återtåg.

Vår gamle skarpskytteofficer såg rörelsen och anade en olycka.

»Dessa våghalsar», grälade han, »vilja slåss till sista man; det är deras olycka. — Till återtåg!» skrek han, icke längre hållande sig tillbaka, med vidt skallande kommandostämma: »Till återtåg!»

De kämpande, som behärskades af denna befälhafvarstämma, bildade tiraljörkedjor och sökte efter möjlighet skaffa sig fördelar. Somliga gömde sig bakom träden på platsen och gáfvo eld därifrån, andra lade sig platt ned på gatan och tjänade således mindre till mål för fiendens skott.

Skärmystlingen varade ännu en kvarts timma, utan att erbjuda något annat resultat än ett infernaliskt larm.

Plötsligt hördes trumpetsignaler. Trumhvirflar skallade från väster, från västliga sidan af staden, där infanterikasernen är belägen.

»För tusan, vill ni då bli inneslutna?» vände sig August till kolorados. »Det kommer hjälptrupper. Om några minuter skola vi befinna oss mellan tvenne eldar.»

»Men vi skola väl inte låta skjuta ihjäl dessa tappre där!» utbrast Fritz.

»Nej visst inte; man måste naturligtvis söka uppehålla de anryckande», inföll Nordensköld.

»Men hur?» frågade Fritz.

»Naturligtvis genom att resa upp en barrikad!»

Som en löpeld fortplantade sig detta ord från mun till mun. På några minuter var gatans stenläggning upprifven och en dubbelbarikad under byggnad.

Fem minuter till och bålverket var färdigt.

Några och trettio män höllo barrikaderna besatta, medan de öfriga fördelade sig i sidogatorna.

Alla hade förberedt sig på ett förtvifladt motstånd. Hvar och en var besluten att hårda ut intill sista blodsdroppen. De visste alla, att de skulle utan nåd och barmhärtighet vara hemfallna åt döden, om de blefvo tagna till fånga.

Trettio beslutsamma med vapen och ammunition väl försedda män tycktes vara nog att från sin forskansade ståndpunkt uppehålla en anryckande division.

Genom en tillfällighet blefvo våra båda resande, hvilka befunno sig jämte herr August bland barrikadens försvarare, skilda från den sednare.

»Håll er här bredvid mig,» sade Nordensköld och drog Fritz närmare sig. »Och gif nu väl akt! Jag ser att man träffar anstalter för att löpa till storms.»

»Det kommer att bli hett om öronen», anmärkte Fritz och deltog i det nu utbrytande ropet:

»Lefve Iturasse! Ned med Iriondo!»

Det utvecklade sig nu en mycket häftig strid.

Barrikadens försvarare och angripare stodo icke efter hvarandra i tapperhet. Fyra gånger störtade sig de sednare med nästan oemotståndlig våldsamhet emot stenvallen; fyra gånger slogos de med förfärlig hårdnackenhät tillbaka.

Men denna handfull oförskräckta försvarare kunde icke för alltid hålla argentinska republikens bästa trupper i schack.

Två kanoner kördes fram och genom dessa förändrades snart sakernas ställning.

Haubitskula på haubitskula slog i barrikaden, och snart visade sig en oerhörd bresch i densamma. Och nu löpo trupperna för femte gången till storms.

Ställningen var förtviflad.

»Jag tror att vi äro förlorade!» sade Nordensköld.

»Otvifvelaktigt!» bekräftade Fritz.

»Tyst!» sade en röst bakom dem. Det var herr Augusts.

»Mina barn,» sade han hastigt. »Skudden er så raskt som möjligt ur stoftet. I ären inneslutna.»

»Ur stoftet? Det lär väl bli svårt; men åtminstone skola vi sälja våra lif så dyrt som möjligt», menade Nordensköld.

»Kostnaderna därför äro redan betalda», sade August.

»Hur skall jag förstå det?»

»Medan ni ha slagits här, har jag bragt den saken i ordning och tryckt en liten sedelbundet i den förträfflige Estebans hand — han som rider i fronten där borta. Han tycker om sådana papper. Med ett ord: Er flykt är er tillförsäkrad.»

»Finnes det icke något annat medel att rädda vårt skinn?» inföll Nordensköld.

»Inga dårskaper nu!» grälade herr August. »Framåt på alla fyra, alldeles som hos kabylerna! Jag ansvarar för det öfriga. Och nu begif er åstad i traf!»

Den gamle skarpskyttens kloka manöver kröntes af den bästa framgång. Kapten Esteban förblef tyst som en fisk och blind som en mullvad.

Två präktiga, sadlade hästar stodo framför herr Augusts dörr.

»Svingen er upp, mina kära vänner!» sade han. Följ järnvägsliniens riktning. I skolen hinna en eller två stationer, innan det till Cordova afgående tåget hinner er. Bestig det utan att dröja längre. Men härifrån så skyndsamt som möjligt! Er närvaro är mig ytterst angenäm, men jag sätter ert skinns värde vida högre.»

»Din hand, min hederlige vän!» tog Nordensköld rörd till ordet. »Adjö, eller bättre: Ett gladt återseende!»

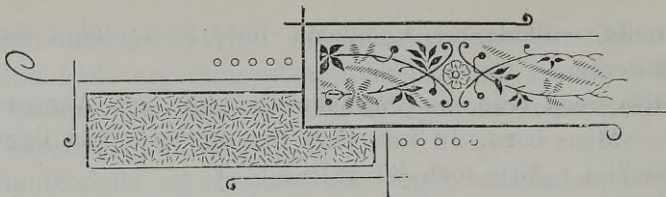
»Herr August, tillåt mig att betyga er min särskilda er-

kännsamhet,» tillade Fritz, medan hans häst otåligt skrapade med fötterna.

»Res med Gud, ni pratmakare!» sade herr August skratande. »Men, barn, nu inte flera onödiga ord; det ligger fara i dröjsmålet. Adjö, och lef väl!»

Hästarna flögo åstad. De båda stockholmarna voro räddade.

FYRTIONIONDE KAPITLET.

Fritz fången bland indianer.

De båda flyktingarna befunno sig lyckligt på järnbantåget till Rosario.

På den station, där de stego på tåget, hade de sändt sina båda hästar tillbaka till herr August.

Som de förut aftalat, hade de tagit kortaste vägen till Santiago. Från Rosario foro de till Santa Maria och därifrån medelst pengar och goda ord på ett materialtåg på den då ännu under byggnad varande järnvägen till St. Louis.

Allt gick mycket förträffligt, tills en vacker morgon en trupp indianer dök upp i fjärran, för hvilka den underliga anblicken af den eld och rök utspyende maskinen tycktes vara en nagel i ögat och hvilka nu träffade energiska anstalter för att skaffa det af järn och koppar bestående förskräckliga tingen ur vägen.

Med förfäran sågo lokomotivföraren och de medfarande, huru skenorna blefvo af indianerna bortlyftade.

Som tåget brusade fram med full ånga, kunde maskinisten icke stanna det skyndsamt nog. Maskinen for en sträcka framåt på gruset, släpande vagnarna med sig, störtade därefter nedför vallen och blef pustande och ångande liggande nedan-

för densamma, medan vagnarna tornade upp sig öfver hvarandra.

Skakningen var så förfärligt våldsamt, att de medfarande först blefvo slungade högt upp, innan de föllo ned på marken, där de till största delen svårt sårade blefvo liggande sanslösa.

Såväl Fritz som Nordensköld befunno sig bland de lindrigt skadade.

Den sednare hade af en stor träsplittra blifvit sårad på pannan.

Men hans vanmakt varade endast några minuter.

När han återkom till besinning, var det första han varseblef Fritz, hvilken orörlig som en bomullssäck hängde öfver en indians sadel. Dennes häst jagade just i detsamma åstad i sträckt kurrier med de båda ryttarna.

Ett half dussin järnvägsarbetare befunno sig i samma belägenhet.

Rödskinnens olyckliga fångar blefvo af dessa släpade till de argentinska prärierna och gingo en mycket hård fångenskap till mötes.

Detta visste Nordensköld.

Det var honom därför mycket smärtsamt att han icke kunde lämna Fritz något bistånd.

Indianerna hade uppnått sin afsigt.

Lokomotivet var för lång tid obrukbart, och de få arbetare, som lågo omkringströdda, voro till följd af sina sår värnlösa som barn.

Nordensköld, som genom en oerhörd tur hade blifvit endast lindrigt sårad men ändå hade undgått fångenskapen, visste vidare, och det var hans tröst, att indianerna i Sydamerika, huru vilda de än äro till sina seder, aldrig döda sina fångar.

Men de använde dem till de svåraste arbeten och använde verkligen infernaliska medel för att hindra deras flykt.

Ett af de mest vanliga medlen härför består däruti, att de på sina fångars fotsulor göra ett korsnitt, som intager hela dess längd och bredd.

Detta insnitt tränger genom huden, men endast intill musklernas läge. Det är i och för sig föga smärtsamt och tillåter en måttlig rörelse.

Men för den som vill springa med detta sår, eller blott gå

med det en lång stund, för den inflamerar såret. Fotsulorna svullna upp, blod rinner ut och en mycket hastig varbilning inträder som följd. Den olycklige kan icke längre komma framåt, blir af sin egare förd tillbaka samt blir trots sina smärtor underkastad den hårdaste tuktan.

Ett sådant korsnitt var det som Fritz blef underkastad då de anländt till första raststället.

När man åter steg till häst, blef den stackars ynglingen fastbunden på sadeln. En gammal krigare med ett mycket vedervärdigt ansigte svingade sig upp bredvid honom i sadeln och denne lämnade honom icke under fulla sex dagar.

På detta sätt genomreste vår vän Fritz den del af Argentinska republiken, som befinner sig mellan St Louis och det territorium, hvilket gränsar intill Kordillerna, icke långt ifrån Mendoza.

Fritz var inom sig ingalunda modfäld, emedan han visste, att den väg, som rödskinnen togo med honom var just den, som för till Santiago. Han gjorde räkning på Nordenskölds uppfinningsförmåga, ty han visste att denne var fri och helt visst icke skulle underlåta att anställa fruktbringande efterforskningar efter honom.

Med dessa uppmuntrande och till en viss grad tröstrika tankar anlände han till sina nyblifna skyddsherrars område.

Att den stackars ynglingen hade gjort upp sin räkning utan värden, det skola vi snart få se.

Hans fångenskap hade redan varat två månader, två evigt långa månader, längre än två år utan bröd.

Icke så, att indianerna just skulle hafva förfarit särskildt grymt mot honom, eller så att det skulle fattats honom det nödvändigaste; nej, det fanns dagar då han verkligen hade öfverflöd på mat och dryck; men den unge stockholmaren plågades af en oemotståndlig törst efter friheten.

De vilda krigarna gjorde emellanåt på sina hästar mer eller mindre långa utflykter.

När de bestego sina hästar, på hvilkas rygg låg en tigerhud, hvilken tjänade som sadel, när de sprängde åstad ut i

de vidsträckta pampas och försvunno bland de höga växtgrupperna, då var det hvarje gång, som om hjärtat ville sprängas i den stackars Fritz' bröst.

Emellertid var det Fritz' hufvudsakliga sysselsättning att mala den för brödberedning bestämda risen och att blanda den nödiga mängden hirs däribland.

Såren på hans fötter läktes icke och detta af en mycket enkel orsak.

Hvarje morgon kom en gammal, gråskäggig indian, en af stammens förnämsta medicinmän, och undersökte de båda korsnitten, gjorde därefter med hufvudet en rörelse, som tillkännagaf belåtenhet, tog ur en medförd digel en salfva, hvare funnos ämnen, hvilka befordrade varbildningen, samt beströk därmed såren.

Möjligheten för Fritz, att medelst hjälp af sina egna fötter fly ur fångenskapen, var honom sålunda afskuren, och han hade kommit till den åsigten, att på jordens båda halfklot kunde det icke finnas någon matros olyckligare än han.

Denna dystra tråkighet, parad med fullständig vanmakt, plågade den stackars fången alldeles förfärligt och kastade honom i en verklig 'flyktfeber'.

I hvarje i solskenet sväfvande stoft trodde han sig se ett medel som han kunde begagna till sin flykt.

Idéen besegrar hvarje svårighet, liksom vattnet förmår urhåla den hårdaste sten.

Den på visst sätt alltid på vakt varande anden hade funnit medel att få återse frihetens ljus.

Detta medel var ett dumdrigt, skenbarligen utförbart, farligt och den säkra döden i armarna förande, ett alldeles förryckt; men desto värre, det måste försökas.

Tillfället kom; det bestod endast af en enkel, tunn tråd. Fritz fattade den med båda händerna och lämnar sig i ödets händer för resten.

FEMTIONDE KAPITLET.

En resa fågelvägen.

En dag, när Fritz led sådana smärtor af sina fotsår, att han bokstafligen slet sig i håret, varseblef han uppe i luften en kondor, som flög åstad med ett lam i sina klor.

Ett ögonblick stod Fritz och stirrade, som om han blifvit träffad af en blyxtråle; därpå kom ett glädjeskrik från hans bröst.

»Jag har funnit det!» utbrast han. »Och jag skall också förstå att styra det; jag är luftseglare!»

Två dagar hade förflutit, då en buffel slagtades.

Hvilket sammanhang; kunde väl denna tilldragelse hafva med fångens luftseglingsplaner?

Det skall den värderade läsaren genast erfara.

Fritz ådagalade en stor färdighet vid buffelhudens afdragande. De andra, som äfven lade hand därvid, gånge tillkänna sitt bifall. Härigenom uppmuntrad bad Fritz rakt fram att man måtte öfverlåta huden åt honom, på det han icke längre måtte behöfva sofva på den hårda marken.

Som ingen gjorde någon invändning däremot, tog Fritz presenten och bar den förnöjd undan.

»Iären präktiga karlar, men förfärligt dumma!» mumlade han.

Allt frihetsbegär vaknade till lif i hans själ, som sväfvade hän öfver berg och dal, medan hans kropp endast mödosamt linkande kunde röra sig framåt.

Indianernas läger befann sig vid Kordillernas fot. Fritz visste, att på andra sidan om bergskedjan låg Chili och det efterlängtrade Santiago, hvarest han hoppades finna doktorn och André.

Men hur skulle han kunna klättra öfver en sextusen meter hög mur, när han till på köpet hade sönderskurna fotsulor?

Men hvad är det mot en idé, och en färsk afdragen oxhud?

Fritz begärde af sin honom genom ödets skickelse påtrugade kamrat, att han af hänsyn för deras luktnerver skulle få torka sin blifvande madrass uppe på bergen.

Samtliga såväl manliga som kvinnliga medlemmar af stammen förkunnade genom vänliga grimaser sitt medgifvande till denna finkänsliga uppmärksamhet.

Fritz kastade huden upp på sin rygg och vankade med sin börda mot bergskedjans branta utsprång.

Uppklättrandet erbjöd Fritz oändliga svårigheter. Han sjönk upprepade gånger samman under sin börda. Men han bet samman tänderna och ansträngde sina krafter till det yttersta.

Efter de mest otroliga svårigheter hade han nu uppnått öfre ytan af ett brant bergutsprång.

Här gjorde han halt.

Svetten rann ur hans kropps alla porer; men han kände knappast sin utmattning. Han hade nu tagit första steget till uppnående af sitt mål.

»Ingen jägare skulle kunna önska sig en bättre plats! Förträffligt; huden är så röd som en engelsk biffstek; fåglarna skola slå ned på den, som eländet den arma världen.»

Han bredde ut buffelhuden, från hvilken blod ännu dropade, samt satte sig därefter bredvid densamma och kunde därvid icke undertrycka ett stönande.

»Smärtan är ändå en smula för svår», mumlade han och lyfte upp den ena fotsulan, för att med munnen blåsa därpå.

Men i stället för att blifva modlös, stegrades hans energi.

Förhoppningen att återfå den efterlängtade friheten bannlyste hvarje annan känsla ur hans kropp.

»Och nu vilja vi göra snaran i ordning», sade han. »Mina anspråk äro mycket små; jag begär icke någon ballong af sidentyg och den därtill hörande dyrbara fyllningen med gas, såsom Dupuy de Lôme och andra luftseglare. För att stiga upp i min gondol, behöfves det blott en eller två kondorer, ingenting vidare. Och dem skall jag snart få.»

Han sade det och rullade ut en lång och stark läderrem, som icke var något annat än en lasso, som han hade vecklat om höfterna. Därpå slog han med tillhjälp af en sten en kort påle, som han förut försett sig med, ned i jorden, fästade därvid den ena af lassons båda ändar och bildade af den andra en snara.

Därefter gjorde han med sin knif en omkring 35 centimeter bred inskärning i sin buffelhud, kröp in därunder och sittande hopkrupen höll han blickarna på den gjorda öppningen.

Få minuter voro nog för att kondorerna, ditlockade af idislarens röda hud, blefvo synliga på alla håll.

I början syntes de knappast så stora som svalor, men de växte ju närmare de kommo på sin flygt där uppe i luften, från hvilken omätliga höjd de spiralformigt flögo ned och slutligen som en hel här slog sig ned på och omkring buffelhuden.

Nästan kväfd under huden och under bördan af dessa stora fåglar, förlorade Fritz dock ej en enda af deras rörelser ur sigte.

En oerhördt stor kondor hade kommit med sina fötter in i inskärningen. Vidden mellan denna fågels vingspetsar utgjorde minst sex meter.

Fritz spilde icke bort tiden, Att gripa tag i den oerhördt stora fågelns ena fot, lyfta upp den och lägga lassons snara därom, det var ett ögonblicks verk.

Kondoren var fången.

»Så, min snälla vattenhund», jublade Fritz. »Seldonet skall väl snart vara gjordt, hoppas jag.»

I samma ögonblick flög kondoren förskräckt upp, och äfven hans följeslagare satte sina väldiga vingar i rörelse.

Fritz höll under buffelhuden krampaktigt fast i lasson.

»Far åt helvete, svarte djäfvull!»

»Hvad jag är dum, som anstränger mig onödigtvis!» sade han. »Hvad har jag då pålen till? Fågeln lär väl inte genast kunna rycka upp den.»

Han släppte remmen och kröp bort till pålen samt satte sig på denna.

»Så, låt honom nu rasa ut. När han blir trött på sina fruktlösa försök att stiga till väders, skall han nog blifva tamare.

Det dröjde verkligen icke länge, förr än den fängslande kondoren afstod från sina bemödanden och efter ett sista förgäfves försök att åter komma upp i luften, störtade han tungt ned på marken.

Oaktadt jättefågelns häftiga vingslag och huggandet med klorna, lyckades det Fritz att binda samman kondorens ben, hvarpå han släpade honom till en mera djup än bred håla, där fågeln var förhindrad att kunna breda ut sina vingar till flykt, och kastade honom däri.

Det gälde nu att fånga en andra kondor.

Den oförskräckte luftseglaren gjorde samma förberedelser som förut, kröp under buffelhuden och afvaktade åter med fullt förtroende ankomsten af dessa jättestora men mycket dumma fåglar.

En fjärdedels timma hade ännu icke förgått, då kondorerna kommo skarvis tillbaka och satte sig på buffelhuden och på plataen, liksom förut.

Åter gjorde Fritz en af dem till fånge och tämjde honom på samma sätt som den föregående.

»Så, mina räddande änglar!» utbrast Fritz och stötte hastigt buffelhuden i höjden, så att en panisk förskräckelse for i kondorhjorden. »Hälsa nu till andra sidan Kordillerna och vänta där min ankomst! Jag skall inte dröja länge med den, och nu adjö!»

När den andre kondoren befann sig bredvid den första i grafven, steg vår vän så raskt som möjligt ned till indianerna, och snart var han åter sysselsatt med att mala sin dagliga ration ris, majs och hirs.

Sedan han hade förklarat, att hans elastiska madrass just som bäst höll på att torka, men hvarvid han naturligtvis för-

teg han allt hvad som tilldragit sig där uppe, åt han för fyra och sof därefter som ett murmeldjur.

Lyckliga drömmar förespeglades hans själ. Morgondagen skulle ju blifva så betydelsefull för honom.

Fritz vaknade tidigt.

Det första, som han företog sig, var att skära af två stora stycken kött af den i går slagtrade buffeln, hvardera vägande ett par kilo. Medelst segelgarn af aloë fästade han dem vid hvarandra och kastade dem öfver sin axel.

Därefter tog han tre bambusrör, det ena af sju, de andra af hvardera tre meters längd, hvilka han för någon tid sedan hade skurit åt sig för då obestämdt bruk.

Nu anträdde han åter sin väg till bergen, hvarvid han antydde för indianerna att han tänkte begagna de tre bambusrören till att bättre kunna spänna ut buffelhuden.

»Och nu, mina vänner», sade han och vände sig om, sedan han kommit utom hörvidd för indianerna. »Nu hoppas jag på nöjet att aldrig återse er! Jag är i begrepp att vilja spela luftens dotter och det med elegans och grace.»

När han åter nått plattformen, begaf han sig genast till fördjupningen och öfvertygade sig att han hade de båda jättefåglarna ännu kvar där.

Därefter drog han oxhuden fram bredvid dem, sedan han vecklat dem samman så hårdt som möjligt, för att den skulle bibehålla sin böjlighet.

»Nu hissa segel, matros! Till verket och inte dröja! Dagen blir inte lätt!»

Han drog fram sin knif och började skära remmar af huden, hvilka han gjorde olika långa och breda.

Hvad han nu hade för afsigt, var ingenting mindre än att göra seldon af säker beskaffenhet åt hvar och en af de båda kondorerna och att göra dem så, att ingen af dem blef hindrad i sina rörelser, isynnerhet skulle de icke hindras från att spänna ut vingarna.

Han gjorde vidare ett slags vid väska att binda fast till höger och venster med läderremmar.

När detta var gjordt, förfärdigade han en betydligt mindre sådan, hvilken var bestämd att bindas fast om hans höfter,

hvarvid inrättningen vid ulanernas stigbyglar föresväfvade honom, och däri faststack han ändan af lansskaftet.

Sedan äfven detta var fulländadt, fästade han den första, rymliga väskan sorgfälligt vid midten af det bambusrör, hvilket, enligt hvad vi förut nämndt, hade en längd af 7 meter och som, oaktadt sin stora lätthet, var starkt nog att kunna bära två människor.

»Så skall det gå», sade Fritz. »Det skall vara mitt fartyg och jag skall under färden komma ihåg, att det är bättre att jag bryter halsen af mig än att vara dömd till att för alltid vandra bland dessa rödskinn, som ha' degraderat mig till kryddstötare.»

Han begaf sig nu till grafven och drog med ofantlig ansträngning fågeln nummer ett fram till ena ändan af det tillräta lagda bambusröret.

Fågeln, som var alldeles stel, till följd af att han legat fångslad, och bedöfvad af sin inspärning lät utan motstånd lägga sele på sig.

Nu kom turen till den andra kondoren, och denna förhöll sig lika lugnt som den första.

De förberedelser, som den djärfve luftsegelaren gjorde till utförande af sitt en otrolig ihärdighet fordrande förehafvande, voro följande:

En stång, och vid midten af densamma en väska som ett slags båt samt hvardera ändan af stängen med solida remmar fästad öfver och under vingarna på en af de jättestora fåglarna.

Nu återstod det för Fritz blott att sätta sig i sitt luftskepp och med fåglarnas tillhjälp stiga upp; men icke allenast det, utan han måste också kunna tygla dem och efter behag låta dem taga fotfäste.

Detta ansåg sig Fritz kunna göra möjligt på följande sätt: Med rätta räknande på dessa rofdjurs hunger och glupskhet, fästade han vid hvardera ändan af de båda små bamburrören ett stycke kött, som han skurit af sitt förråd, stack nedra ändan af desamma i den nämnda lansfästet, drog sin luftseglingsapparat ända ut till yttersta kanten af plattformen, som brant förde ned till pampas, afskar på en sekund de båda kondoreernas fjättrar, hoppade upp i 'båten', fattade med hvar-

dera handen tag i en af de båda stängerna och stack lockbetet framför näbbet på hvar och en af de båda fåglarna.

Därefter afvaktade han uppstigandet.

Men kondorna vaknade endast långsamt ur deras letargiska tillstånd.

De började trögt svänga med vingarna. Anblicken och ännu mera lukten af det framför dem sväfvande köttet uppmuntrade dem. De sträckte ut halsarna, men gjorde inga anstalter att flyga upp.

Detta varade nära en fjärdedels timma.

»Där ha' vi hvad vi få för vårt besvär!» brummade Fritz i den mest förtrytsamma ton i världen. »De bry sig alls inte om att äta frukost. Skola vi ruttna här alla tre? Mot stort ondt måste användas stora hjälpmedel. Ett — tu — tre, — höjen er!» utbrast han och klängde sig med benen fast vid stängen, höjde de båda bambusrören med lockbetet, gaf de båda kondorna en stöt, och hela luftseglingsapparaten och han med dem störtade ned i afgrunden.

Den unge stockholmarens första debut i luftsegling var icke just lysande.

Ballongen, 'styrbar och lättare än luften', lydde tyngd-lagen och föll mer än 500 fot ned i djupet.

Men nu återfick det befvade anspannet sin besinning.

Kondorerna höjde sig nu upp och stego allt högre; men alla aëronautens styrförsök visade sig vara utan framgång.

Återuppstigandet skedde tätt intill bergväggen och bragte Fritz i icke ringa lifsfara.

»De skola väl bryta sönder mina lemmar, de bestarne!» sade han för sig själf. »Om Santigo låge i månan, skulle jag kanske ha' hopp om att komma dit.

Jättefåglarna höjde sig med honom till en svindlande höjd, i hvilken jorden bokstafligen försvann för hans blickar.

Länge, oändligt länge tyckte han att denna färd varade.

Slutligen tycktes dock de båda köttstyckena, som Fritz emellanåt höll upp framför ögonen på fåglarna, utöfva sin verkan.

Djurens lystnad tilltog synbarligen. De bemödade sig tydligen att nå läckerbitarna.

Fritz sökte, genom att hålla köttet djupt nedanför deras näbb, göra begripligt för fåglarna, att de skulle stiga ned.

Men dessa, som till sin förvåning märkte, att köttet städse höll sig på lika afstånd ifrån dem, blefvo mycket otåliga däröfver och uttryckte detta genom förstärkta vingslag.

Följden däraf var, att de, hållande hufvudet något nedåtböjdt, alltjämt stego uppåt. Med svindlande snabbhet stego de högre och högre.

»Det enda medlet att bibringa dem en bättre åsigt är bestämdt att sporra dem ännu häftigare», tänkte Fritz.

Därpå lät han höra ett kort, starkt ljud och upprepade det flera gånger, och verkligen blef den hastighet, hvarmed de rasade framåt, ännu större.

Öfvergången öfver Kordillernas bergskedja utgör, med inberäkning af de talrika krökningarna, en vägsträcka på 22 mil.

Det är omöjligt att med tillhjälp af goda mulåsnor tillryggalägga denna väg på kortare tid än sex dagar.

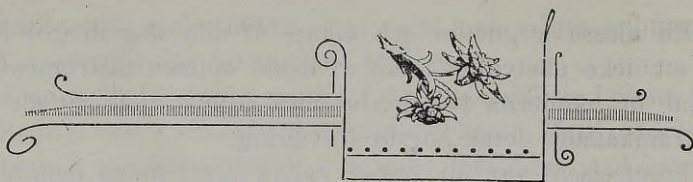
Två timmars tid skulle varit tillräcklig för den oförvågne luftseglaren att komma på andra sidan bergskedjan, om hans 'dubbelballong' i stället för, när den kom i en viss höjd, taga en hirizontal rigtning, hade stigit lodrätt upp och dessutom icke hade följt så olika linier, blott icke de för Fritz så viktiga.

Men slutligen skulle den unge djurtämjarens idé att genom det framför djuren hållna lockbetet göra dem lydiga under hans vilja, finna sitt förverkligande.

Den fortsatta manövern att föra de båda köttstyckena till närheten af kondorernas näbbar och därefter raskt aflägsna dem därifrån, lärde det efter en sådan läckerbit lystna och af hunger plågade tvåspannet, att en möjlighet fanns för dem att komma åt det framför dem sväfvande köttet.

För att ännu mera stärka dem i denna tro, hade den kloke ynglingen låtit de båda kondorerna slita af åt sig hvar sin bit af köttet, hvarefter de på det mest lydiga sätt följde den rigtning, som det framför dem sväfvande bytet antydde.

FEMTIOFÖRSTA KAPITLET.

Hjärtligt mottagande.

Bravo! ropade Fritz. Det här är ju rent af en riktig dubbelpropellerångare!

Kordillerkedjan befann sig redan bakom honom. Nu återstod blott nedstigandet.

Han lät de båda jättefåglarna hacka ut ännu hvar sin bit af de båda biffstekarna.

Därefter höll han dessa 25 centimeter lodrätt ned under deras näbbar, hvarpå luftskeppet började sjunka ned med en rasande fart.

— Sakta, mina hedersknyfflar, sakta; vi skola annars alla tre tappa andan! Blixt och dunder, hvad ser jag där nere? Det är ju en stad! Se hur röken stiger upp från hundratals skorstenar! Och dessa myror där — sannerligen, det är ju människor, — och här, detta långsträckta moln, som rör sig det är ju ett bantåg! Hurrah! Viktoria!

I staden Santa Rosa de los Andos, öfver hvilken Fritz sväfvade med sin flygapparat inom synvidd för invånarna, råkade man i icke ringa förvåning öfver det skådespel, som erbjöd sig för de sig allt mera talrikt församlade åskådarna.

En massa lorgnetter och kikare af alla slag drogos fram, och ett icke obetydligt antal af dessa optiska instrument föll egarna ur händerna vid den anblick som erbjöd sig för dem och framkallade deras högsta förvåning.

Företeelsen var ju också egnad att i första ögonblicket framkalla bestörtning.

Allt närmare jorden sänkte sig det i luften kommande vidundret.

Mer än 3,000 personer kommo rusande i vildaste lopp ned till bangården och anlände just i samma ögonblick, som vår svanridhare steg ur sin gondol och gjorde sin bugning för stationsföreståndaren.

Att skildra den entusiasm, med hvilken den djärfve luftseglares ankomst blef hälsad, skulle vara omöjligt.

Chilenerna skreko sig hesa, slogo af hänryckning händerna samman och stampade med benen.

Fruarna och de unga flickorna kastade blommor till Fritz. Från alla sidor bragte man läckerbitar åt Fritz.

I få ord meddelade han stationsföreståndaren sitt äfventyr, hvilket fortplantade sig som en löpeld och ännu mera ökade entusiasmen.

— Tack, tusen tack för ert hjärtliga mottagande! sade Fritz med rörd stämma. Blott en minut så skall jag vara hos er igen!

Därmed begaf han sig till de några steg därifrån varande kondorerna, hvilka just slukade sista biten af sin länge efterläng-tade frukost.

-- Det är nu tid på att återgifva mina två snälla följeslagare friheten.

Smekande hvar och en af de båda jättefåglarna genom att stryka dem öfver ryggen, skar han med sin knif sönder de remmar, som höllo dem bundna vid flygapparaten, och betygade för de omkringstående, att de nu icke längre behöfde hålla fast i bamburöret, för att hindra kondorernas bortflygande.

Man hade nämligen tjänstaktigt hållit hans flygapparat åt honom.

Fåglarna tycktes besinna sig ett ögonblick, sågo sig förvånadt omkring, svingade därpå sina vingar och började

sin imposanta, majestätiska flygt samt hade några minuter därefter försvunnit för åskådarnas blickar.

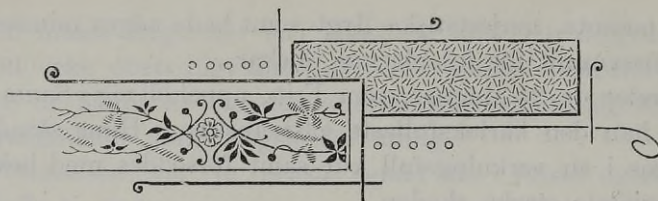
Under de 24 timmar, som Fritz uppehöll sig i Santa Rosa, åtnjöt han den kärleksfullaste gästvänskap. Hans sårade fötter togos i en verkningsfull kur samt förseddes med bekväma och därjämte starka skodon.

Han blef välplägad som en jätte och kunde få sofva i en riktig bädd, något som beredde honom den största glädje.

När han besteg det till Santiago afgående tåget, hade han i sin ficka en vacker summa, som stadens notabiliteter hade förärat honom, och man skulle då knappast känt igen den lille matrosen.

Han hade till sitt yttre blifvit förvandlad till en af Santa Rosa's förnämsta eleganter.

FEMTIOANDRA KAPITLET.

Öfverraskningar.

När Fritz efter en fem timmars färd anlände till Santiago, väntade honom en icke ringa öfverraskning.

Stationsföreståndaren i Santa Rosa hade tegraferat till sin kollega i Santiago och talat om den unge resandens djärfva äfventyr.

Vid tågets ankomst stod därför Santiagos stationsföreståndare med ovanlig spänning på perrongen. Men han stod där icke ensam utan i sällskap med två herrar, hvilka förrådde en feberaktig oro.

De kunde icke blifva sittande stilla ett ögonblick, utan de mera sprungo än gingo fram och åter, och båda betedde sig som om de af en osynlig hand hade fått en stöt mot redbenen, då det ankommande lokomotivets gälla hvissling ljöd.

Tåget stannade.

Fritz steg ur kupéen.

Men han hade knappast satt fötterna i rörelse, förrän han bleknade och hans knän började darra.

Ett halft undertryckt skrik kom från hans mun.

I samma ögonblick kände han sig omfamnad af fyra starka armar. Han låg vid sina vänners bröst

»Herr André! — Min gode doktor!»

»Fritz, mitt kära barn, — min bror! Är du oss ändtligen återgifven.»

Och de tre människorna gråto sam barn.

»Men Majestät, — hvar är Majestät?» utbrusto André och doktorn ängsligt.

»I sjöröfvarens våld. Men vi skola återfinna honom, mina vänner, inte sant, om vi så måste genomsöka hela jorden?» sade Fritz. »Hvad jag gjorde väl i att taga Santiago till mål för min resa! Om nu bara Nordensköld också vore här! Med hans hjälp kunna vi utföra det omöjliga; han är en praktig reskamrat och en trogen vän; utan hans bistånd skulle jag varit förlorad. Jag skall genast berätta för er allt hvad han gjort för mig; I skolen lära sätta värde på vår nye kamrat. Jag är öfvertygad, att han har bragt allting i ordning där nere, att han har tuktat indianerna och att han är på väg till mig.

Det var lyckliga stunder som de tre återförenade tillbragte med ömsesidiga meddelanden.

Man beslöt att underrätta Nordensköld om det återseende, som egt rum mellan de tre vännerna.

För detta ändamål afsände man två särskilda skrivelser af olika innehåll, på vinst och förlust, till indianområdet och däri meddelande Nordensköld de senaste tilldragelserna samt bestämde en ort för möte efter en tid af tre månader.

Därefter uppgjorde de tre vännerna sin fälttågsplan och begåfvo sig till Valparaiso, sedan de tackat stationsföreståndaren och konsuln för deras omtanke och uppmärksamhet.

Från Santiago till Valparaiso far man på fem timmar medelst järnbantåg-

Slag på slag väntades de tre vännerna af lifliga och oväntade sinnesrörelser.

Knappast hade de anländt till Valparaiso, förrän de naturligtvis genast begåfvo sig till hamnen.

'Örnen', som hade bragt doktorn och André till Sydamerikas vestkust, låg där beredd till affärd.

Huru ringa än hans förhoppning var, hade den hyggelige kaptenen icke uraktlåtit något, som kunde tjäna till återfinnande af de, som gått förlorade.

Så hade han äfven kommit till Valparaiso, den hamn som är den närmast Santiago belägna.

Vi skola ofördröjligen se, huru händelsernas lopp gaf honom på dubbelt sätt rätt häruti.

I samma ögonblick som en slup närmade sig våra tre vänner, för att taga dem ombord, blef Fritz plötsligt stående som träffad af blixten.

Ett skepp gjorde sig segelfärdigt, ett stolt fartyg, bygd som en galeas med smäckra master och djärft svängd form, öfverdraget med en vacker, mörk bronsfärg.

»Blixt och dunder, det är han!» utbrast Fritz.

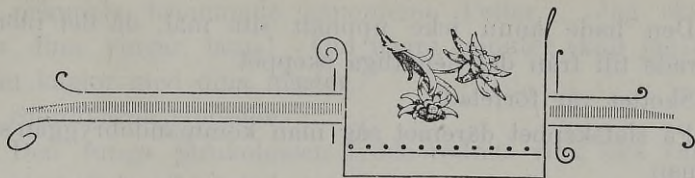
»Hvem då, min gode gosse?» vände sig doktorn förvånad till honom.

»Upp, mina vänner! Låtom oss raskt klättra ombord på 'Örnen', må den lätta ankar genast, annars undkommer banditen oss.

»Hvilken bandit? Har du blifvit tokig?» utbrast André skrattande.

»Men sen I då inte denna tremastade galeas? Det är han. Hans skepp har bara helt enkelt bytt om namn och utseende; det är sjöröfvaren; det är slafskeppet!

FEMTIOTREDJE KAPITLET.

Fyr!

Färdigt! — Fyr! ropade med dundrande stämma kommandanten på 'Örnens' kaptensbrygga.

Kanonieren framme i närheten af bogsprötet höll sin högra arm utsträckt i horizontal ställning, med den brinnande luntan i handen, högra benet draget bakåt och hans kroppsvigt hvilande på det venstra, han lät armen sjunka ned och sprang tillbaka.

Kanonens 27 centimeter vida mynning öppnade sig.

Ur dess eldkrater for ett hvitt moln, blandadt med ett eldknippe, och samtidigt följde en förfärlig skakning.

Det luften ur sin jämnvigt trängande dundret fortplantade sig i det oändliga, genljudande från vågornas rörliga kullar.

»Fyr!» upprepades kommandot.

»Godt sigte på de tre masterna, min gode Petter!» tillade en klar stämma.

Den kom naturligtvis från Fritz.

Haubitskulan som nu flög ut, behöll samma riktning som den första och de henne efterföljande.

Med pannan i veck, ögonbrynen dragna uppåt och handen snedt öfver ögonbrynen följde matroserna metallkulans lopp.

Den hade ännu icke uppnått sitt mål, då det plötsligt blixtrade till från det fiendtliga skeppet.

Skottet var förfeladt.

På slafskeppet däremot såg man kommandobryggan störta samman.

Den hade blifvit skjuten midt itu och slog vid sitt nedstörtande en under densamma befintlig människa.

Skott på skott besvarades nu af sjöröfvaren.

»Skall du låta dem så skamligt tilltyga oss, Petter?» begynte nu samma klara stämma som nyss.

»Var obekymrad, Fritz!» brummade kanonieren. »Jag skulle inte vilja ha' honom i min koj, den olycksfågeln, som nu skall fara in i dess nötskal.

Men Petter misstog sig tyvärr denna gång, som vi genast skola få se. Det var emellertid icke hans skuld.

Petter torde kunnat räknas till en bland de skickligaste kanonier; men hans motståndare voro förkroppsligade dämoner.

Kommandot till obegränsadt fortsättande af elden försatte hela skeppsbesättningen i verksamhet.

Trumhvirflar uppfyllde luften.

I ett nu blefvo kanonerna rigtade och duellen mellan de båda sjöfararna började.

Petter, som var på det noggrannaste förtrogen med sin konst, rigtade sin kanon på det som en fin linie vid horisonten sig aftecknande målet.

Höjd och riktning togs med den största noggrannhet.

Han gaf eld.

Kanonen dundrade.

Projektilens hastighet i början af dess lopp utgjorde 470 meter i sekunden; den kunde således icke förr än om cirka 40 sekunder nå sitt mål.

Fienden gjorde nu en alldeles egendomlig manöver. Det var ett egenkärt, öfvermodigt skryt; den gjorde sig synbarligen lustig öfver det gent emot honom befintliga pansarskeppet, hvilket icke kunde röra sig med samma lätthet som slafskeppet. Hans djärfhet gränsade nästan till vanvett.

Manövern bestod däri, att det icke blott efter en rask flankrörelse besvarade krigsskeppets eld, utan det rigtade där efter sitt lopp rakt emot detsamma i afsigt att borra det i sank.

»Skurk!» brummade kanonieren Petter. »Jag skall då göra dina vingar lama! Om några minuter skall jag hafva spelat käglor med dina master.»

Sjöröfvarna studsade.

Den tunga järnkolossen lydde rodrets vink lika väl som en väl skolad ridhäst lyder sin ryttares tryck.

Den vände sin bredsida åt den anstormande fienden.

En fruktansvärd knall hördes; och hela fartyget skakades häftigt.

När röken hunnit skingra sig, varseblef 'Örnens' manskap, att ingen af galeasens tre master hade blifvit skadad samt att denna själf nu närmade sig 'Örnen'.

Ett vredesskrik af gäckad förväntan undslapp matroserna.

»Tålmod, barn, turen kommer nog äfven till oss», sade kommandanten kallblodigt.

»Att den i bästa fall skall undkomma oss!» inföll Fritz med sin klara stämma.

»Var obekymrad, käre Fritz,» sade André. »Fribytarens dumdrighet är oss alla bekant. Upphissandet af hans flagga och besvarandet af vår eld förkunnar att han upptagit striden. Utgången däraf är jag inte alls ängslig för.

»Han är stark som en röfvare och obetvinglig som en för sitt lif kämpande!» anmärkte doktorn. »Men vi äro modiga, oförskräckta och tappra. Vi skola segra. Död åt slafskeppet.»

Ett hurrah följde på dessa ord.

'Örnens' kanoner urladdade sig ånyo, men äfven denna gång utan den ringaste verkan.

Petter hade i hela sitt lif icke på två skott förfelat ens en ankarboj på långt afstånd.

Och nu sigtade han på ett slafskepp.

Den gamle kanonieren bleknade.

Må vi för ett ögonblick begifva oss ombord på sjöröfvarefartyget för att få veta, hvarför 'Örnens' kanonkulor förblefvo utan verkan mot deisamma.

Kommandanten på detta hemlighetsfulla fartyg, kapten Flaxhant, som vi mötte på afrikanska kusten, då han inskeppade

Ibrahims negrer, och som vi sedan träffade på atlantiska oceanen samt hafva återfunnit i Valparaisos hamn, denne kapten Flaxhant promenerade, med största sinneslugn och med en mörkblå flanallskjorta om sina skuldror samt utstötte i små ringar röken af en förträfflig havannacigarr.

Medan denne amerikanare endast helt lakoniskt svarade på hvad vår gamle bekante, Marins Cazavan sade, hade han ett öppet öga för allt som försiggick.

Manskapet stod, beredt till strid, lugnt på sin post och afvaktade sin chefs kommando.

Denna utvalda och i sitt slag enastående samling af skurkar var lika skolad som 'Örnens' tadelfria besättning.

»Jag förstår, kapten», sade Cazavan. »Er afsigt är att undvika den fiendtliga elden och utan att betjäna er af maskinen, angripa kryssaren medelst seglet.

»Och borra den i sank!» tillade Flaxhant med största likgiltighet,

»Alldeles förträffligt, kapten!»

»Småsak i manövreringskonsten! Ni skall genast få se.»

Fribytaren drog upp sitt ur. Ett ögonblick därefter lyfte sig krutröken efter 'Örnens' första skott.

Vinden blåste från babordsidan.

»För vinden!» skallade trumpetartadt sjöröfvarens stämman. Hans kommando varade två sekunder. Utförandet däraf kräfde tolf. Skeppet, som genast lydde inflytandet af brisen och seglens ställning, vände sig några sekunder omkring sig själf, lade sig för vinden och följde den nya riktningen.

'Örnens' kula slog i detta ögonblick ned i vattnet en half skeppslängd från det ställe, som slafskeppet alldeles nyss in-tagit.

»Det berodde på en sekund», sade Flaxhant med stor flegma.

Cazavan stod som förstenad.

»Det är alldeles detsamma, kapten, som att med pistolen rigtad mot bröstet balansera på en lina!» kom det slutligen från honom. »Men ni måste väl åtminstone medgifva att det är farligt.

»Ah, jag har heller inte för afsigt att undvika alla deras kulor. Jag tänker genast fyra på igen. Det är också visst, att de skola kasta jern i nötskalet för oss.

»Och hvad sedan?»

»Vi skola stoppa igen hålen», svarade kaptenen lakoniskt.

»Jag har lust att bevisa fienden, att trädet är järne fullt vuxet.

Liksom själfva fartyget hade äfven manskapet något hemskt hos sig.

Mina kanoner äro temligen jemngoda med hans, men hans fartyg är mindre raskt än mitt. Det kan inte falla sig svårt för honom att borra oss i sank, det är nog sannt; men till sist

kan jag göra detsamma. Slutligen har jag bättre utsigt att gifva honom ett dödligt slag, emedan jag tränger snabbare framåt.»

»Kapten, ni har ofta gifvit mig bevis på er bevägenhet, ja ni har till och med visat mig den äran att många gånger fråga mig till råds; å andra sidan vet ni att jag aldrig grubblar öfver en befallnings ändamål.»

»Det är sant. Och hvart vill ni egentligen komma med det, min käre Marius?»

»Min afsigt var att bedja er om den gunsten att höra på mig och svara mig.»

»Tala!»

»Nåväl! Mig tyckes ögonblicket något egendomligt valdt till att bringa er sjömannateori till användande. Skulle det, i det stora hela sedt, icke vara rådligare och bättre, att med tillhjälp af vår maskin draga oss bort härifrån eller, om ni nödvändigt så vill, angripa, men med tillhjälp af alla våra medel? Jag skulle mena att det vore mycket enklare och mindre riskabelt.»

»Medgifves, min käre Cazavan, medgifves!» svarade Flaxhant. »Men som ni väl vet har jag mina egna oemotståndliga griller. Jag är tvungen att för våra patroners räkning drifva en bödels föga hederliga men rikligt lönande affär. Det är mitt samvetes sak, något som icke oroar mig det minsta. Emellertid uppfyller det mig med ovilja att alltid i min affär förfara på samma sätt. En bödel, som hänger folk, hugger hufvudet af dem eller på annat sätt afrättar dem, kan, om han är begärlig efter att lära känna lifvets och dödens hemligheter, samla sig ganska många fysiologiska erfarenheter. För mig, sjömannen mot lag och rätt, är det nöjet särdeles tilltalande, att följa utvecklingen af hittills obekanta krafter och att på mig själf bevisa företrädena hos den teori, som jag bekänner mig till. Det är allt. Det har en särdeles retelse för mig att angripa en fiende, som förfogar öfver fruktansvärda medel. Jag vill slå honom med chic, som man brukar säga.»

Piraten talade dessa ord just vid samma tid, som André sökte uppmuntra sin unge vän på 'Örnen'.

Duellen mellan de båda fartygen fortsattes.

Afståndet dem emellan var ännu betydligt.

'Örnen' sköt med den kanon, som serverades af Petter. Sjörofvaren svarade med en Withworth-kanon af mindre kaliber, men af betydligare omfång, som tillät en dubbelt så stor krutladdning. Den utomordentligt förlängda kulan uppnådde en skottvidd af 12,000 meter.

Sjörofvarskeppet närmade sig med en roffogels hastighet.

Det beskref därvid en halfcirkel och ville uppenbarligen taga fältet därigenom att det hade för afsigt att kasta sig på 'Örnen' i samma ögonblick som axeln af dess akter skulle befinna sig i perpendikulär rigtning med slafskeppet.

Men 'Örnens' kommandant var icke någon nybörjare, och den fräckhet, som Flaxhant visade, förtjänade under alla omständigheter en lektion.

Krigsfartyget saktade betydligt sin fart och fortsatte därunder blott i sina bemödanden att, i mån af de svängningar som piraten gjorde, vända sin för emot denne.

Piraten fortfor emellertid med sin manöver.

Han hade nästan tillryggalagt hälften af den cirkel, han gjorde. Ännu en kort stund och han skulle hafva genomlupit de tre fjärdedelarna af densamma.

Petter, som var ännu blekare än förut, bet samman tänderna, sträckte med pustande andning fram sin hals och afvaktade den blifvande befallningen.

Det såg ut, som om hans själ ville bryta fram genom ögonen; dessa lyste som glödande kol.

Ögonblicket var kommet.

Petter lade luntan intill fänghålet.

Skottet gick löst.

Denna gång ryckte kulan bort två plankor, gjorde hål genom en tredje och försvann i sjörofvarskeppets inre.

»Det vara på tiden!» mumlade Petter och torkade bort sveten från pannan.

»Utmärkt!» jublade Fritz. »Om bara inte den lille har fått något däraf! Nu gäller det att passa på, ty nu lär väl det fördömda skeppet snart komma att sjunka.

Täta, hvitaktiga rökflockar döko upp ur tackelverket. Piraten hade synbarligen lidit svåra skador.

Men besynnerligt!

Snabbheten i hans lopp förminskades icke det ringaste; tvärtom, det växte under hans fortsatta cirkelrunda rörelse.

»Ah, den skurken!» utbrast André. »Det är då oerhördt, — det har inte gjort honom det ringaste! Hur måne han bär sig åt, för att med sin maskin utan eld bibehålla propellerlinien. Det är ju otroligt! Är det då inte möjligt att alldeles göra kål på honom?»

»Aha, aha! Gif akt på honom; nu går det löst!» skrek Fritz, svängande sin mössa mot den uppstigande projektilen. Det kan man i sanning kalla oförsämmt!

Withworthkanonens kula slog i nästa ögonblick ned på 'Örnen', alldeles omedelbart bredvid den stora 27 centimeterskanonen.

Explosionen följde och en af splittrorna trängde in i den bakre, rörliga delen af kanonen samt gjorde den för en stund oduglig till striden.

Det skulle icke varit möjligt att konstatera den ringaste ordning ombord på slafskeppet.

Flaxhant hade sagt, att man skulle stoppa igen hålen, och detta blef gjordt efter alla skeppsbyggnadskonstens regler.

'Örnens' haubits hade trängt omkring trettio centimeter djupt in. Vattnet strömmade in i skeppet genom en mot projektilen svarande öppning af 27 centimeters diameter.

Amerikanaren Flaxhant, som var en i hvarje hänseende omtänksam man, som icke på något sätt ville minska sitt skepps snabbhet, hade äfven tänkt på möjligheten af vattnets inträngande.

Fartyget hade därför blifvit så bygdt, att det var inredt i vattentäta afdelningar. Hvarje af dessa var försedd med flera större och mindre vid snören fästade korkstycken för att rasht hafva dem till hands och kunna stoppa igen hvarje läcka.

Men på 'Örnens' tjugofemcentimeters kula hade piraten ändå icke räknat. Korkstyckena och drefvet visade sig vara otillräckliga.

Matrosen, som var sysselsatt med att stoppa igen läckan, stack ofördröjligen sin venstra arm genom den gapande öppningen. Med högra handen stack han in korken och stoppade igen de öppningar, som ännu funnos, med dref.

Under tiden pumpade en annan matros ut vattnet, som redan stigit dem båda upp till munnen.

Snart kom mera hjälp till hands. Ett passande korkstycke och tillräckligt med dref framskaffades till stället, så att matrosens arm kunde blifva befriad ur fångenskapen och läckan stoppas fullständigt igen.

Faran för slafskeppet var förbi.

FEMTIOFJÄRDE KAPITLET

Det sista skottet.

Medan striden oafbrutet fortgick, och med båda parternas stridsduglighet och uthållighet tycktes den draga ut på tiden, företog sig doktorn att berätta ett äfventyr från Mexiko, som vi här vilja återgifva:

I San Joaquin firades till stadens skyddspatrons ära en kyrkofest och, som detta ofta är fallet, slutade den med en glad folkfest, hvarest det delvis gick ganska otvunget till, guitarrer, tamburiner och pipor ljödo och icke heller lifliga danser försmåddes.

Förutom de äkta mexikanarna af spansk härstamning, hvilka utmärkte sig för en viss 'grandezza', funnos här kreoler och fullblodsindianer, hvilka till en del voro verkliga kristna, under det en annan del endast gälde därför.

Äfven de hade deltagit i kyrkofesten och togo nu äfven del i den allmänna glädjen.

Mera som åskådare än som deltagare hade äfven flera indianer och indianskor infunnit sig, på hvilka hittills de trosifriga missionärernas bemödanden hade strandat. Dessa människor höllo ännu fast vid sina fäders tro.

Dessa indianer hade tillfälligtvis kommit på sitt tåg där

förbi och sågo nu på, utan att hafva någon tanke på att själfva deltaga i festen, hvilket väl icke heller rätt gärna hade beviljats dem.

Äfven andra främlingar hade infunnit sig.

Don Ramon Horredes hade kommit långväga ifrån för att besöka några släktingar och vistas hos dem någon tid.

Don Ramon var en ännu ung man, full af ungdomseld och gladt öfvermod, under hvilket han gärna stälde till något skämt.

På den unge sennoren föllo dessa halfvilda indianer genast i ögonen, till följd af deras måleriska nationaldrägt, och isynnerhet intresserade honom de kvinliga medlemmarna af sällskapet, bland hvilka fanns en ungdomlig, verkligen vacker flicka.

Don Ramon kände tämligen väl indianspråket, och därför blef det honom icke svårt att komma i samtal med dem, hvarvid han vände sig till den flicka, som väckt hans särskilda uppmärksamhet och hvilken visade indianernas vanliga skygghet gent emot de hvita.

Men hennes svar gjorde don Ramon modigare och han försökte själf att på ett ridderligt sätt visa sig galant mot det vackra indianbarnet.

De manliga indianerna kastade dystra blickar på den öfvermodige hvite, men denne lät icke störa sig därpå.

Nu ljöd en nationel dans alltför lockande för don Ramon's öron och uppväckte hos honom danslusten. Men i stället för att utvälja åt sig någon af sina eldiga landsmaninnor, kastade han blicken på den unga indianskan.

Raskt fattade han hennes hand och utbrast på indianspråket:

»Kom och dansa!»

Indiana, som hon hette, var motsträfvig.

Hennes följeslagare, indianerna, kastade vilda blickar på den djärfve unge mannen.

Men don Ramon lät icke störa sig hvarken genom dessa blickar eller genom flickans motsträfvighet.

»Kom och dansa!» upprepade han ännu enträgnare.

Han drog den motsträfviga till de dansandes krets. Indiana försökte slita sig lös från honom; men Ramon höll henne fast.

Indianerna hade växlat några ord och blickar sig emellan, hvilka borde varit mycket sägande nog. En ung indian trädde nu fram till don Ramon.

»Hvite man», sade han allvarligt »släpp bergets fågel lös.»

»Ah, det är just fågeln jag vill dansa med!» svarade Ramon och skrattade öfvermodigt.

»Du har nog af hvita kvinnor där, som du kan dansa med!» sade den unge indianen med lugnt allvar.

Han lade tillika handen på Ramon's arm, för att hålla honom tillbaka.

Förargad däröfver, stötte Ramon indianen ifrån sig.

Indiana gaf upp ett skrik.

Då sprang indianen åter fram, grep med högra handen tag i flickan och gaf med den andra don Ramon en stöt, för att förmå honom att släppa flickan.

Men då kokade vreden upp inom Ramon.

Med knuten hand gaf han indianen ett så häftigt slag på hufvudet, att den träffade tunlade baklänges.

Högt skrikande slet Indiana sig lös och sprang tillbaka in bland de sina och gömde sig där.

Den träffade indianen utstötte ett vredesskrik. Han ryckte knifven ur skidan och ville rusa på den som förolämpat honom.

Men ögonblickligen stodo ett par dussin män emellan honom och don Ramon, och deras händer utsträcktes efter den rasande.

Då såg indianen, att han här icke kunde uträtta något, och utstötande ett vildt skrik, vek han tillbaka till sina kamrater.

Ett andra skrik, och hela indiansällskapet bröt upp och drog med stor skyndsamhet därifrån.

Ingen hindrade dem; men en kvinna sade varnande till don Ramon:

»Akta dig, att du inte åter möter denna människa, ty en indian glömmer aldrig!»

»Jag är inte rädd!» svarade don Romon.

Långa år hade förflutit sedan denna scen vid San Joaquin. De personer, som varit närvarande därvid, tänkte icke längre på den saken, och äfven Ramon hade för länge sedan glömt den.

Don Ramon Horredes måste företaga en längre resa, som förde honom genom en del af indianområdet.

För att kunna resa med mera säkerhet, hade han slutit sig till en liten karavan, som skulle fara samma väg.

Att resa endast två eller tre mil genom indianområdet, var just icke rådligt, emedan rödskinnen ofta genom sin roflystnad kunde vara mycket farliga för de resande, isynnerhet då hos dem äfven rashatet var med i spelet.

Men don Ramon's resa började ändå mycket fredligt; ty han och flertalet af hans följeslagare voro bekanta med indianernas seder och bruk samt förstodo äfven att behandla dessa, och anblicken af det lilla sällskapets beväpning gjorde väl också sitt till.

På aftonen andra dagen sågo de resande framför sig ett litet indianläger. Hästarna betade i det höga gräset framför detsamma, och från själfva lägret uppsteg fridfullt röken från en stor eld.

Karavanens annalkande uppväckte alls ingen bestörtning i lägret, och detta var ett tecken mera till dessa rödskins fredliga sinnesstämning.

När karavanen hade ankommit framför lägret, möttes den af en liten skara indianer och i spetsen för dem höfdingen, som utmärkte sig genom rikare fjäderprydnad.

Den äldste bland de resande, hvilken åtagit sig anförarskapet, red fram till höfdingen, steg af hästen och sade:

»Vid draga i fredliga affärer genom ert land och bedja vänligen om ett gästvänligt upptagande för denna natt.»

Lugnt och allvarligt svarade höfdingen:

»Den som kommer som vän, den blir upptagen som vän. Varen oss hälsade! Vi dela med er vårt bröd!»

Höfdingen bröt sönder en liten majskaka, som han bar i handen, och räckte den ena hälften åt anföraren för karavanen, hvilken kände till indianernas bruk och skyndade sig att bryta sönder brödstycket och fördela det mellan kamraterna.

De hade nu ätit indianernas bröd och voro nu deras gästväner, därför också fullkomligt säkra.

Indianerna utstötte nu ett hälsande glädjeskrik och förde

de nya gästvännerna till lägret, hvarest genast alla anstalter vidtogos för bespisande af de anlända.

De resande kände till ordspråket; »Små gåfvor upprätthålla vänskapen», och de hade därför försett sig med sådana. De delade ut vackert ornerade knifvar, kulörta band, glaskoraller och annat glittrande grannlåt, som naturfolken sätta mycket värde på och som äfven här blefvo omtyckta och befastade den nya vänskapen.

Mexikanare och indianer lägrade sig därefter gemensamt omkring den i lägrets midt uppgjorda elden, samt höllo aftonmåltid, hvartill de resande bidrogo ur sina förråder, hvilka tycktes smaka indianerna väl.

Höfdingen hade sin plats midt emot don Ramon och betraktade denne allt mera uppmärksamt.

Under detta betraktande var det som om indianens ansigte allt mera fördystrades.

Slutligen märkte don Ramon detta och började blifva orolig. Han tänkte efter, huruvida han redan förut någon gång hade mött denna indian någonstades, men han kunde icke påminna sig detta, hur uppmärksamt han än å sin sida mönstrade den midt emot honom sittande indianen.

Den ömsesidiga mönstringen började blifva något pinsam, åtminstone för don Ramon.

Slutligen begynte höfdingen:

»Hvite man, hvem är du?»

»Jag kallar mig Ramon Horredes», svarade den tillfrågade, glad att det nu ändtligen skulle komma till en förklaring.

»Ramon, Ramon!» mumlade indianen för sig själf.

»Förundrar det dig då?»

»Ah, Chaponez förundrar sig öfver ingenting.»

»Och likväl tyckes du göra det?»

»Var du i San Joaquin, de hvita männens stad?» frågade Chaponez, utan att besvara Ramon's fråga.

»Jag har varit där ofta.»

»Äfven för åtskilliga år sedan?»

»Äfven då. Men hvarför frågar du så?»

»Har du där också sett mig?»

Vid denna fråga såg don Ramon med stegrad uppmärk-

samhet på indianen, men med bästa vilja kunde han icke erinra sig att någonsin hafva mött denne förr.

Han sade detta åt indianen.

Dennes ansigte förдыstrade blott ännu mera. Därpå sade han långsamt:

»Vinter och sommar ha kommit igen många gånger, sedan jag med bergets fågel, den vackra Indiana, och mina vänner var i Joaquin. Det var en fest där och man dansade; men du ville nödvändigt tvinga bergets fågel att dansa; jag ville hindra det, då slog du mig!»

Nu först påminde sig don Ramon denna händelse.

Således var denne höfding den unge indian, som hans hand hade träffat så våldsamt.

Han beundrade indianens skarpa minne, att det varit möjligt för denne att efter så många år känna igen sin motståndare; men han förskräcktes nästan också för de vildt gnistrande blickar, som indianen riktade på honom.

Dessa blickar föreföllo honom likna rofdjurets, när detta betraktar sitt offer.

Don Ramon kastade en blick på sina kamrater och såg, att dessa hade sina ögon med ett uttryck af farhåga riktade på honom.

Då beslöt han sig raskt.

Han reste sig upp och gick fram till den aggfulle höfdingen.

»Chaponez, jag är nu din gästvän!» sade han.

»Ja!» svarade Chaponez dystert.

»Godt», sade nu Ramon. »Jag förolämpade dig den gången i ungdomlig obetänksamhet, utan att besinna att det var en förolämpning. Jag ber dig nu om förlåtelse. Låt oss vara vänner!»

Ramon räckte sin hand åt indianen.

Allas ögon voro med spänd väntan riktade på höfdingen.

Chaponez satt tigande.

Han stirrade dystert framför sig och gjorde icke någon rörelse för att fatta den räckta handen.

»Tag min hand, Chaponez!» upprepade don Ramon.

Då skakade höfdingen allvarligt på hufvudet. Han reste sig upp, lämnade tigande elden och försvann.

Bestörta sågo alla efter höfdingen och därefter bekymmersamt på don Ramon.

Denne såg sig ovilkorligen om efter sina vapen.

Natten hade lugnt gått till ända, men oaktadt tröttheten hade de resande icke kunnat finna mycken sömn; men don Ramon alls ingen.

Hvart ögonblick hade han fruktat, att den på hämnd rufvande höfdingen skulle komma och använda någon list mot honom. Därför hade han äfven sina vapen liggande bredvid sig.

Chaponez tycktes alldeles försvunnen; man fann icke ens något spår af honom.

Redan före soluppgången voro de resande färdiga till upp-
brott, och deras anförare önskade, att åtminstone några af indianerna skulle ledsaga dem, emedan man då kunde hoppas, att igenkänningsscenen icke skulle hafva några elaka följder.

Men indianerna vägrade. De svarade, att äfven de snart skulle bryta upp, men att deras väg förde dem i motsatt riktning.

Så måste de resande försaka detta ledsagande, och anföraren hviskade bekymrad till don Ramon:

»Jag fruktar för att de skurkarna ha ondt i sinnet!»

Don Ramon delade denna farhåga; hans ögon sökte efter höfdingen; men denne syntes icke till.

Utan att hafva tagit afsked af höfdingen, måste sålunda de resande lämna indianlägret, och de gjorde detta i något betryckt sinnesstämning, emedan det tycktes framgå af alla dessa tecken, att gästvänskapen skulle få ett hastigt slut.

När karavanen aflägsnat sig så långt ifrån lägret, att de icke längre kunde blifva iakttaga därifrån, stannade de och anföraren uppmanade dem att se efter vapnen, huruvida dessa alla befunno sig i stridsdugligt tillstånd, ty han trodde indianerna icke mer än jämnt; afskedet hade icke varit af den beskaffenhet, att man kunde göra räkning på att vänskapen skulle blifva af lång varaktighet.

Bössorna blefvo undersöka, och sedan allt blifvit försatt i godt tillstånd, begaf man sig så försigtigt som möjligt vidare.

Emellertid tycktes de första farhågorna icke vilja uppfyllas; ty de resande drogo framåt under flera timmars tid, utan att något misstänkt hade visat sig.

Alldeles oantastade kommo de vid middagstiden till ett ställe, hvarest de gjorde halt, för att unna sina riddjur en timmas hvila.

Ju mera de resande hade aflägsnat sig från indianlägret, desto mera obekymrade hade de blifvit, och till och med den erfarne anföraren menade, att han hoppades det deras i början hysta farhåga för indiansk lömskhet skulle visa sig som ogrundad.

Denna återkommande känsla af säkerhet förmådde också de resande att utstäcka sin middagsrast ett par timmar längre, för att låta den starkaste dagshettan gå öfver.

Slutligen bröto de upp igen och drogo gemytligt vidare. De uppnådde en liten kulle och höllo där några minuter för att rekognoscera.

»Är inte där ett dammoln?» utbrast don Ramon plötsligt.

Han hade kastat blicken tillbaka åt det håll, hvarifrån de hade kommit.

Och verkligen var det så.

I fjärran hvirflade ett moln af däm upp, och som det tycktes rörde sig detta raskt framåt.

»Du gode Gud!» utbrast anföraren. »Skulle det verkligen vara de hämndlystna hundarna till indianer? De följa vårt spår, alldeles som hundarna villebrådets.

Ny farhåga bemäktigade sig nu de resande. De sågo att de för tidigt invagat sig i säkerhet.

Nu gälde det brådska, för att de, om de verkligen voro förföljda, skulle kunna uppnå en ställning, hvarest de med möjligasté lugn kunde afvakta det afsedda angreppet och afvisa det.

Anföraren visste, att på en knapp mils afstånd skulle det närmaste nybygget af hvita män finnas, hvarest de kunde finna fullkomlig säkerhet; ty där vågade indianerna icke länge något angrepp.

De lämnade kullen, och i skarpaste traf bar det åstad vidare in på den vidsträckta, gräsrika slätt, som utbredde sig framför dem.

Som rättningspunkt togo de en skogsbevuxen kulle, som höjde sig på långt afstånd.

Om de fortsatte denna gångart, kunde de resande hoppas att bibehålla det en gång från förföljarna innehafvande förspånget.

Sedan de resande ridit med denna fart en half timma, kommo de till en liten skogsdunge, i hvilken de redo långsammare, för att unna de upphettade hästarna någon tid att pusta ut litet i skuggan.

Då hörde de plötsligt vid sidan om sig hästgäggning och hofslag.

»Till vapen!» ropade den uppmärksamme anföraren. »Jag fruktar att de hundarna ha kringgått oss.

»Kanske är det ändå inte några fiender!» menade en af de resande.

»Det skola vi nog snart få se, sennor!» svarade anföraren kallt.

De resande sporrade åter sina hästar, för att så fort som möjligt komma ut ur skogen, och redan efter ett par minuter befunno de sig i det fria.

Framför dem låg åter den gräsrika slätten, som mildt låg i vågor som ett med sina böljor stelnadt, grönt haf och utsträckte sig åt alla håll.

Blott här och där var den enformiga grönskan afbruten af en trädgrupp.

Då de kommit ut ur skogen, sågo de resande i första ögonblicket ingenting, som kunde oroa dem. Ryttarna, af hvilka de hade hört bullret, förblefvo ännu osynliga.

Men icke länge.

De redo vidare ännu omkring femtio steg, då plötsligt ett vildt skrikande ljud bakom dem och blef besvaradt från sidan.

Och inom en minut därefter frambröto på två ställen samtidigt ridande indianhorder, hvilka, svängande sina lansar och stridsyxor, i fullt galopp stormade in på de öfverraskade resandena, hvarvid de fortfarande utstötto vilda krigsskrän.

En blick var nog till att öfvertyga de resande att indianerna voro öfverlägsna till antalet.

Man hade icke tid att betänka sig länge.

Böss- och pistolskott smälde.

Några af de angripandes karlar och hästar störtade; men detta hindrade icke de öfriga.

Ännu ett ögonblick, så skedde själfva sammandrabbningen.

I ett nu hade de resandes lilla skara blifvit skingrad och blandad in bland de anfallande samt hvirflade om i tumultet bland dessa, förföljda, förföljande, alldeles som tillfället gjorde det.

Skott smälde, hästar gnäggade och fnyste, kämparna tjöto och skreko. Därunder slamrade och rasslade vapnen.

Mexikanerna försvarade sig som lejon mot indianerna, hvilka oafbrutet läto höra sitt tjut.

Redan vid första sammandrabbningen hade don Ramon Horredes blifvit skild från sina reskamrater.

Han hade afskjutit sin bössa mot angriparna och genom skottet sträckt en af dem till marken.

Men nu var det icke att tänka på att få tid till att ladda på nytt; utan han måste med sin sabel försvara sig mot två angripare, och det lyckades honom att såra den ene samt göra den oduglig till strid. Den andre flydde.

Men nu kom höfdingen själf stormande fram.

Han hade utan tvifvel sökt don Ramon och nu, då han funnit och känt igen denne, utstötte han ett starkt krigsskrik och svängde därvid sin lans.

Don Ramon grep till sina pistoler, som han ännu bar laddade i sitt bälte.

I samma ögonblick susade redan Chaponez' lans genom luften. Don Ramon kände sig träffad.

Han vacklade i sadeln. Hans häst gjorde en sats, och ur stånd att hålla sig, störtade don Ramon till marken.

Men i fallet sköt han af sin ena pistol, dock utan att träffa.

När Chaponez såg sin motståndare ligga på marken, utstötte han ett vildt segertjut.

Han hoppade ned från sin häst och sprang med högt svängd stridsyx mot don Ramon, för att gifva honom dödshugget.

Don Ramon såg det förfärligaste ögonblicket i sitt lif kommet. Han hade blott ännu ett vapen kvar, nämligen den andra pistolen, som satt i bältet; det var hans sista skott, och om han sköt bom med den kulan, skulle han vara försvarslös priggifven åt sin oförsonlige fiende.

Nu ryckte don Ramon upp denna sin sista pistol och sigtade på höfdingen, som nu var endast tio steg ifrån honom och just tog ansats till sista språnget.

En audiens hos konungen af Aschanti.

Ramon tryckte af.
Lyckan var honom bevågen.
Kulan träffade.

Med ett gällt skrik störtade Chaponez baklänges till marken.

Nu ljödo skott från sidan.

Några ryttare skyndade fram till den angripnes hjälp.

Indianerna, som nu sågo sig beröfvade sin höfding, begåfvo sig hastigt på flykten.

De resande voro räddade.

Liksom don Ramon, voro äfven två andra af de resande temligen svårt sårade,

De blefvo transporterade till det icke långt därifrån belägna nybygget.

Sedan don Ramon hunnit få sina sår väl läkta, gjorde han det allvarligt menade löftet, att icke mera vilja dansa med någon indianska.

Han har också hållit detta löfte.

FEMTIOFEMTE KAPITLET.

En skeppsbruten.

Ni ser, min käre Cazavan, att mina anordningar duga. Jag fasthåller vid min gamla taktik!» vände sig Flaxhant till denne.

»Däri gör ni väl, kapten.»

»Och nu till öfverseglingen! Trettiofem atmosfärer!» ropade han genom talröret ned till maskinisten.

»Då har ni således afstått från er idé att medelst segel borra pansarfartyget i sank?»

»Det vore under närvarande omständigheter icke rätt gärna utförbart. Men gif nu akt!»

Ett tryck af trettiofem atmosfärer! Det finnes icke någon hvarken faststående eller rörlig maskin, som skulle vara i stånd att tåla vid ett dylikt tryck. Men det oaktadt besannade sig här detta skenbart utförliga faktum.

I samma ögonblick, som sjöröfvarskeppet hade tillryggalagt tre fjärdedelar af den halfcirkel, som det beskref, trefaldigades dess hastighet.

»Örnen», som långsamt rörde sig kring sin halfva axel, i afsigt att bjuda sin förstäf åt den som en pil framfarande piraten, var nu upphunnen.

Han ville göra en ny vändning, men han saknade tid därtill.

Flaxhant hade icke misstagit sig i sin beräkning.

Med tankens snabbhet hade slafskeppet vändt sig och borrhade med oemotståndlig kraft sin sporre i 'Örnens' breddsida.

Sammanstötningen var en förfärlig.

De båda fartygen stodo för ett ögonblick orörliga, liksom tvenne boxare, af hvilka den ene sjunker till marken efter det mottagna slaget och den andre känner sig förlamad genom kraftansträngningen.

Det var emellertid sjöröfvarskeppet, som först hemtade sig. Men dess hemlighetsfulla maskin arbetade icke längre.

'Örnen' var nära att sjunka.

En öppning af en half husdörrens storlek gapade på hans sida.

Vattnet strömmade in med oemotståndlig makt.

Likväl förmådde den hålla sig uppe på vattenytan och hans pumpinrättningar visade sig vara förträffliga.

Han var icke dödligt sårad; men äfven han hade nästan blifvit till ett halft vrak.

Som sagdt: sammanstötningen var förskräcklig och följerna däraf voro att fullständig stridsoduglighet inträdde å båda sidor.

Sjöröfvarfartyget befann sig nämligen i en icke mindre miserabel belägenhet än pansarfartyget.

Men som det förra var betydligt lättare, kunde det med tillhjälp af sina segel likväl snart komma ur 'Örnens' näraste närhet och söka vida rymden.

Snart hade det emellertid äfven lyckats för 'Örnen' att blifva herre öfver det inträngande vattnet och sätta maskinen åter i stånd.

'Örnen' satte ångan till i samma ögonblick som sjöröfvarskeppet satt till sina segel för vinden.

Och nu begynte jakten på detta.

Snart skulle emellertid en oväntad tilldragelse uppehålla pansarfartyget i dess lopp.

Fritz, André och doktorn, som voro upprörda af de nyss upplefvade scenerna, stodo just och meddelade hvarandra sina intryck.

Doktorn upprepade oupphörligt, att han icke kunde begripa Flaxhants oerhörda djärfhet.

Hvad Fritz beträffar, gaf han sin vrede luft i förbannelser, hvarvid han alltjämt höll ögonen rigtade på hafvets yta.

»Om den lille icke ligger fastlåst med kedjor, så har han bestämdt gjort försök att rymma. Möjligt är det också, att han har känt igen oss. Vänta, hvad är det som simmar där borta? Intet tvifvel, det är en människa! Det är en af Flaxhants matroser. Han har vid sammanstötningen fallit i vatt-net. Men för tusen tunnor blixtrande granater, jag kan väl inte låta den stackars djäfvulen drukna!»

»Fritz», befalde André, »du rör dig icke från stället! Jag ber dig därom. Jag vill det. Inga dumheter!»

»Men, herr André, denne skurk där nere kan kanske meddela mig något angående Majestät. För öfrigt är det mig omöjligt att se en människa i fara, utan att bistå den. Denna känsla är starkare än min viljekraft.»

I det han sade detta, hoppade den hjältemodiga ynglingen öfver bord och försvann i vågorna.

Kommendanten stod på kommandobryggan.

Han hyste för Fritz en upprigtig tillgifvenhet. Han höll af alla sina matroser utan åtskillnad; de skulle hafva gått genom eld och vatten för honom. Men den lille stockholmare var hans favorit.

Å andra sidan var kaptenen mycket för storsinnad, att ett sådant handlingssätt skulle hafva undgått att göra intryck på honom.

En stunds dröjsmål kunde hafva till följd att piratens förföljande misslyckades.

Icke desto mindre lät han stanna maskinen och bemanna en båt till den skeppsbrutnes räddning, men ännu mera för att hjälpa den oförskräckte unge matrosen.

Denne förmådde jemt och nätt fatta tag i den just nedsjunkandes blårandiga blus.

»Hej, min gosse!» ropade han. »Se dig för och drunkna inte så hastigt i den stora koppen! Spärra upp din snabel och sluka en portion luft; den skall göra dig godt!»

Den skeppsbrutne gjorde en drunknandes konvulsiviska rörelser.

»Han gapar med munnen, just när han befinner sig under vattnet», mumlade Fritz och drog den drunknade åt sig. »Aha, go' vän, inga dumheter! Bort med tassarna, annars slår jag till dig!» ropade han plötsligt.

Men den andre hörde icke längre.

Krampaktigt klängde han sig fast vid Fritz' fötter och höll sig fast med en drunknandes kraft.

Fritz kände sig hindrad i sina rörelser.

»Släpp mig!» skrek han och gaf den med honom sjunkande ett slag i ansigtet, hvarpå matrosen inställde de sista ryckningarna, men det oaktadt icke släppte sitt byte.

I detta ögonblick hade räddningsbåten hunnit fram till stället. De båda simmarna blefvo upptagna däri.

Fritz hemtade sig raskt, skakade vattnet af sig och fatade en åra.

Snart befunno de sig ombord på 'Örnen'.

Den medvetslöse matrosen blef hissad upp och öfverlämnad åt doktors omvårdnad.

Och det lyckades också för denne med hans bemödanden att återkalla den vanmäktige till lif.

Karlen öppnade ögonen, nyste häftigt och betedde sig som om han träffats af en elektrisk ström.

Därefter stirrade han en stund besinningslöst framför sig, tillslöt ögonen och slog därpå åter upp dem, utan att visa den ringaste förundran öfver de framför honom befintliga, främmande ansiktena.

Som en man, van vid ett lif fullt af faror och förtrogen med alla svårare lägen, påminde han sig med stort sinneslugn hvad som farefallit.

Han insåg, att han icke längre befann sig ombord på sjöröfvarskeppet, utan i sin fiendes våld.

Men detta bekom honom icke det ringaste.

Han var en förbrytare, men ingen feg stympare.

Han visste mycket väl hvilket öde som väntade den fångne sjöröfvaren: ett hamprep vid ändan af en rå samt lagt om hans hals och sedan kommandoordet: Hissa!

Karlen visste att han var förlorad; men hans energiska ansigtsuttryck förrådde icke det ringaste af hans känslor. På

sin höjd kunde man däri läsa något sådant som: jag är ledsen vid lifvet; jag vill sofva.

Han var en storväxt karl med starkt byggda axlar, muskelstarka armar och händer.

Hans hufvuds form vittnade om intelligens; hans ansigtsbildning var regelbunden och erbjöd i förening med hans bruna helskägg ett ingalunda osympatiskt intryck.

Oaktadt han tycktes knappast vara mycket öfver trettio år gammal, var han i själfva verket på fyrtiotalet.

Hans obesvärade blick hade något tilldragande hos sig.

Fastän han bar en enkel sjömansdrägt, kunde man dock se på honom, att han icke var någon vanlig matros.

Han talade icke ett ord till doktorn, som gladde sig åt sin lyckade kur och förnöjd höll sitt godmodiga ansigte rigtadt på honom, under det han vänligt talade till honom.

»Så, min gosse, nu är det ingen fara med dig vidare!» sade han. »Ställ dig nu på fötterna litet och försök att gå! Nå, jäså du vill inte; nå, efter behag då! Men hvad var det för en besynnerlig idé af dig att falla i vattnet och låta fiska upp dig?»

Den obekante icke ens ryckte med ögonbrynen.

»Du vet, min tappre matros», ändrade doktorn sin manöver för att bringa den tystlätne till att tala, »du vet, att det inte var min vilja att återkalla dig till lifvet; men jag är läkare, och en sådan är en sorts jordisk försyn, som måste visa sina konster, när man påkallar dem. Mig bör du därför inte vara ond på.»

Icke något svar.

»Du är då ingen pratmakare, matros; men mot mig kunde du gärna —»

Ett buller af slamrande vapen hördes.

Dörren blef öppnad, och en underofficer med fyra beväpnade matrosar trädde in i skeppsrummet.

»Herr doktor, förmår fången följa oss?»

Processen med en fången sjöröfvare är mycket enkel.

Efter ett kort förhör blir han dömd och afrättningen eger rum genast på stående fot. Hans graf är hafvet, hans grafskrift en enkel anteckning i skeppsjournalen.

Detta visste doktorn.

Men detta snabba rättegångssätt passade alls icke för hans plan.

Han ville förlänga straffångens lif så länge som möjligt, för att kanske ändå kunna erfara något närmare om Majestät.

»Han är ännu något för svag», svarade doktorn därför undvikande. »Jag vet inte, om jag redan får låta honom gå!»

»Kommendantens order lyder, att inhemta ett bestämdt svar af er angående den saken.»

»Näväl, nej!»

Men den obekante reste sig upp från sin plats och stälde sig, utan att säga ett ord, mellan de fyra männen.

Med en tacksam blick på doktorn visade han denne, att han förstod hans afsigt och visste att uppskatta den, men att han icke ville göra något bruk däraf.

»Framåt, underofficer!» sade han därpå med hög röst och gick, med hufvudet vändt åt höger, oförskräckt med vakten ut om hyttörren.

Framför alla är det sjömannen som värderar modet. Till och med hos en fiende vinner det erkännande, när han visar sig oförskräckt i fångenskapen. Så snart han vet att att 'hålla' sig, kan han vara viss på hvarje skonsamhet.

Så ingaf också nu sjöröfvarens uppträdande en viss aktning hos det honom åtföljande manskapet.

Den fångne blef eskorterad till kaptenens matsal.

Fem officerare och en underofficer tillika med en slags beväpnad rättstjänsteman sutto omkring bordet.

Matroserna drogo sig tillbaka och lämnade den anklagade kvar inför sina domare.

Fångens skuld låg i öppen dag, förmildrande omständigheter voro uteslutna. För att kunna verkställa dödsdomen, fattades icke något annat än formaliteten.

Under föreliggande förhållanden var ett förhör egentligen öfverflödigt.

Det oaktadt lät den omtänksamme kapten Valpreux företaga detsamma på det mest detaljerade sätt.

Låg det då icke inom möjlighetens område, att den an-

klagade kunde aflägga en bekännelse, som i ett eller annat afseende kunde vara af något värde?

Förgäfves förehafvande!

Den obekante framhårdade i sin envisa tystnad.

Han gaf icke den ringaste upplysning hvarken om sig själf eller om sina medskyldiga.

FEMTIOSJETTE KAPITLET.

En dödsdom.

Den anklagade framhårdade konsekvent i sin med en viss värdighet parade okänslighet.

Blott något tycktes trycka honom.

Det var kommandantens utsökta artighet. Men småningom befriade han sig äfven från detta hinder. Hans hela hållning gaf tillkänna mannen af värld. Han tyckte sig befinna sig bland sina likar.

Detta undgick ingalunda kommandantens ögon och icke heller rättsbisittare. Hvar och en af dessa insåg, att denne man i en matros' drägt icke voro att räkna till denna klass.

Det var omöjligt att behandla honom som en gemen förbrytare.

Och hvem kunde, som sagdt, påstå att det skulle vara omöjligt att han kunde göra värdefulla afslöjanden, om man förstod att rätt anslå hans hjärtas strängar!

Kommandant Valpreux, ehuru jemförelsevis ung till åren, visste dock att träffa människohjärtan.

Han besatt denna varma, hänförande vältalighet, som icke

har något gemensamt med advokatens vanliga dialekt och väcker till lif alla ädla mänskliga känslor med det ordet:

»Äran!»

Den anklagade gjorde de mest ansträngda försök att bibehålla sin fasthet; men naturen, som är starkare än viljekraften, tog dock ut sin rätt.

Han bleknade.

»Sitt ned!» sade kommandanten i vek ton till honom, sedan han slutat sitt tilltal. »Och svara mig nu på de frågor, som jag ställer till er med afseende å dem, som vi äro i begrepp att förfölja. Vi veta, hvad ni är — tyvärr. Men vi veta icke, hvem ni är, och att få veta det är för oss viktigare än allt det öfriga.»

»Döm mig! Fäll domen; jag har ingenting att invända däremot», svarade fången med osäker röst och denna egendomliga betoning, som är egendomlig för tyskarna.

Officerarna sågo förvånadt på hvarandra. Denne sjö-
röfware var således en tysk.

»Jag skall icke säga ett ord mera; jag svär det vid min heder!» tillade denne.

»Vid er heder, säger ni? Var det då också i hederns namn, som ni och de edra frambesvuro dessa förfärliga blodscener; hvilka vi varit vittnen till? Hedern är det, som uppfordrar er, att i humanitetens namn lösa er tunga. Jag besvär er att säga mig sanningen!»

»Mänskligheten har bragt mig därhän, hvarest jag nu står; den har för en liten förseelses skull tillslutit sina dörrar för mig; den är oförsonlig. Jag har rullat ned i afgrunden; välan, jag vill försona det. Jag är i ert våld. Var ädelmodig; jag ber endast om det ena: Befria mig från ett lif, som jag är ledsn vid!»

»Vill ni dö? Men då ni talat om försoning, skulle jag dock vilja försöka att pröfva, huruvida döden, som ni begär, gör dem någon nytta, hvilka ni har dödat, och om den ens på minsta sätt skulle vara i stånd att mildra den olycka, som ni frambesvurit öfver många människor. Vi äro långt ifrån att utöfva hämnd; men vi vilja bjuda den svage skydd. Vår afsigt är icke att pålägga botgöring. Vi afse helt enkelt endast

att efter största möjlighet förhindra allt, som kan tillfoga det mänskliga samhället skada.»

»Jag förstår», svarade fången. »Men förgät icke, att för oss missdådare består en solidaritet, som är starkare än den, som har sitt ursprung i dygden. Ingenting förenar så nära och oskiljaktigt, som brottet.

»Ni anser hvarje återvändande till heder och ära omöjligt! Jag är af den öfvertygelsen, att ett lif, för framtiden blott egnadt åt det rätta och goda, förmår försona det förflutnas förseelser.»

»Ah, därtill är min lifstid icke tillräcklig!» svarade mannen.

»Hur vet ni det?»

»Emedan jag icke är i stånd till någon nedrighet och emedan det skulle vara en ärelöshet att vilja köpa mitt lif genom ett förräderi. Jag finner mig utan knot i mitt öde.»

»Ni är icke att räkna till de vanliga människorna, det ser jag. Det tillkommer icke mig att fråga, hvilka förvecklade och förskräckliga förhållanden, som drivit er i dessa olyckligas armar; men jag apellerar till en hedersmans ädla sinne. Allt hvad jag ber er om, är att så uppfatta ordet 'heder', som ni förr en gång gjorde det. Jag hyser icke någon vrede och ännu mindre något hat mot er. Jag är er domare och dömer opartiskt. Vare det långt ifrån mig att vilja förleda er till en handling af trolöshet, men jag måste tillstå, att ett bestämt svar på en af mina frågor skulle förvärfva er min aktning, utom att det naturligtvis äfven kunde hafva inflytande på domen.»

»Till döden medelst repet!» mumlade piraten. »Ni vet, herr kommandant, att icke något återställande för mig af heder och ära skulle vara möjligt, icke ens genom döden», tillade fången med återvunnet lugn. »Ingenting kan rädda mig från sjöröfvarens skändande straff. Jag skall blifva hängd.»

»Jag sade, att en modig bekännelse af något som helst slag skulle förvärfva er min aktning. Ni är tapper; jag förstår mig på det. Hur ni än må förhålla er, om ni förblifver stum eller ni vill tala, så skall jag bevisa er, att jag vet att uppskatta modet. Om den här samlade rätten uttalar dödsstraffet öfver er, så lofvar jag er, att ni skall få dö soldatens död. Ni skall icke blifva hängd.»

Den obekante bleknade och rättade sig häftigt upp.

»Skall jag få dö stående? Med bröstet vändt mot vinden? Får jag se döden i ögat? Får jag själf kommendera 'fyr!'?»

»Jag gifver er mitt ord därpå!»

»Herr kommandant, mina herrar, jag tackar er! Eder stor-sinhet har besekrat mig; jag skall tala. Och nu, låt rätt-visan hafva sin gång!»

Krigsrättens utlåtande fick icke bära någon skugga af tvifvel hos sig. Äfven den ringaste formalitet måste uppfyllas.

Den anklagade blef förd in i kajutgenomgången, som bildade tambur till rättsalen.

Där fick han vänta omkring tio minuter.

När han blef förd tillbaka in, fann han domrarna stående med obetäckta hufvuden.

»Har ni icke något att förebringa till edert försvar?» frågade kommandanten.

»Ingenting!»

Domen blef föreläst.

Den lydde på dödsstraff medelst kula och krut.

Den dömde bugade sig och antog en hållning, som uttryckte både undergifvenhet och ståndaktighet.

»Nu, herr kommandant», sade han. »Två ord! Jag vet att krigsrättens dom skall genast verkställas. Jag ber om några timmars uppskof. Jag skall åt eder efterlämna en minneskrift, som skall sätta er i stånd att gå till väga med kännedom om orsakerna och utrota dem, som föra ett så förfärligt krig mot mänskligheten.»

»Er bön är beviljad», svarade kommandanten.

Vid nästa dags ankomst blef fången afrättad.

Han dog modigt som en soldat. Man kunde säga om honom att hans död var bättre än hans lif.

Matroserna skyldrade gevär för hans lik, som höljdes in i en hängmatta och belastades med ett litet kanonstykke samt sänktes ned i den våta gräfven.

Vågorna slöte sig öfver honom för alltid.

Han hade samvetsgrannt uppfyllt sitt löfte. Minnesskriften var mycket utförligt affattad.

När officeren kom, för att tillkännagifva för honom, att

hans sista ögonblick hade kommit, reste han sig upp och öfverlämnade manuskriptet åt denne, sägande:

»När allt är öfverståndet, så öfverlämna detta åt herr kommandanten, och nu står jag till ert förfogande.»

Efter exekutionens utförande befann sig herr de Valpreux i besittning af det värdefulla dokument, som detta tillfälle i sjölifvet hade på ett så sällsamt sätt lagt i hans händer.

Han stängde in sig i sin hytt och tog kännedom om den afrättades testamente.

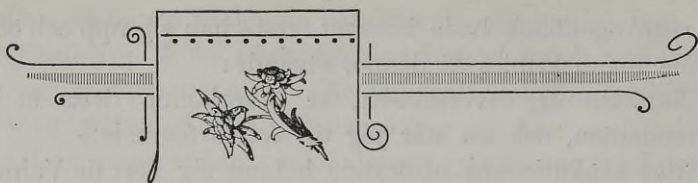
Afslöjandet innehöll femton blad, betäckta med en säker, elegant skrifstil.

Hvad denne författare nedskrifvit, bar icke ens en skugga af romantisering. Det var sanningen.

Han hade haft, så att säga, de särskilda delarna mellan sina fingrar. Han behöfde endast lägga dem ned.

Det skulle i själfva verket också varit utan nytta att förstora hvad som i sin sanna gestalt var osannolikt nog, och göra det mera drastiskt, som utan detta verkar förskräckligt nog.

FEMTIOSJUNDE KAPITLET.

Den afrättades testamente.

Minnesskriften, som kommandant de Valpreux nu höll i sina händer, började med orden:

»Hvad som torde taga ert intresse i anspråk, herr kommandant, börjar med en sorglig handling och slutar med ett drama. Det skedda, som jag börjar med och tilldrog sig för många år sedan och hvilket ni väl ännu torde erinra er från tidningarna är följande:»

»Bremen var just skådeplatsen för en förfärlig katastrof. Ett tremastadt kofferdifartyg, 'Mosel,' hade nära blifvit sprängdt i luften genom explosionen af en låda, som innehöll sprängämne. Fartygets laddning var redan fullständig och fartyget skulle gå till sjös på morgonen andra dagen därefter. Mera än hundra personer blefvo dels dödade, dels svårt sårade.

Lådans egare var en tysk, vid namn Thomas, bördig från Dresden. Vid underrättelsen om olyckan försökte han döda sig.

Yttranden, som han hade under sina feberfantasier, lämnade förmodanden angående den egentliga orsaken till det skedda ett mycket vidlyftigt och öfverraskande spelrum.

Som egare till en del af fartygets last, lät Thomas försäkra denna med en tjugu gånger högre summa än dess verk-

liga värde. På detta sätt måste för honom uppkomma en vinst af hundratusen thaler, om fartyget gick förloradt under öfverfarten.

För att uppnå detta dubbla mål hade han låtit förfärdiga ett slags helvetsmaskin, försedd med ett urverk, och inneslutit denna i lådan. Mekanismen var uppdragen och så ställd, att efter förloppet af några dagar skulle genom det i gång befintliga hjulverket en nål springa fram och antända en betydlig mängd dynamit.

Tremastaren skulle hafva gått förlorad med man och allt, om icke hamnarbetarna hade påskyndat explosionen därigenom, att de läto lådan falla ned för häftigt.

När denna beklagliga händelse tilldrog sig befann jag mig i en hedrande ställning i Paris.

Jag hade den äran att blifva inbjuden till tyska gesandtskapets soaréer.

Få dagar efter nämnda händelse befann jag mig på en af dessa soaréer. Naturligtvis diskuterades ifrigt den af nämnda Thomas försökta förbrytelsen. Den ene menade, att han endast varit det blinda verktyget för ett sällskap, som tagit sig för att på brottsligt sätt borra skepp i sank. De andra påstodo, att han ensam var den skyldige och förfarit aldeles själfständigt. Åter andra uppställde mer eller mindre sannolika hypoteser; med andra ord, meningarna voro mycket olika.

Hvar och en hoppades emellertid, att förbrytaren skulle aflägga bekännelse före sin död. Medan man talade hit och dit om denna sak, lät en ung man höra följande ord:

Nej, mina herrar, Thomas skall icke tala. Jag har för några minuter sedan fått ett telegram från Bremen, hvare man meddelar mig, att han ligger döende, utan att hafva afslöjat hemligheten. Jag fruktar därför, att rättvisan aldrig skall komma i tillfälle att erfara grunden till denna lika mysteriösa som brottsliga handling.

Den unge mannen, som sade dessa ord, var jag.

En liffig marinofficer klappade mig på axeln och sade med af inre rörelse darrande röst:

»Om de närmare omständigheterna blefvo förtegnade för domrarna, så skall jag draga dem fram i dagsljuset och kanske flera därtill. Ni tro, mina herrar, att ni ha för er en af de

vanliga dagshändelserna, sådana som tidningarna dagligen meddela i sina spalter. Misstagen er icke! De, som äro af den meningen, att Thomas endast var ett simpelt verktyg i dramat, som i förtid afspelades i Bremen, hafva fullkomlig rätt. Han lydde blindt högt ställda personligheter, i hvilkas tjänst han befann sig. Beviset därför är: att han är död. Straffet för hans oskicklighet har drabbat honom på stående fot. Man säger visserligen, att han själf lagt hand på sig. Jag försäkrar att han har blifvit dödad!»

Kretsen omkring den talande förökades. Spelborden förblefvo obesatta, till och med supéen blef uppskjuten. Man trängdes omkring marinofficieren.

»Tro mig, mina» herrar, fortfor denne. »Hela världen blir i denna stund plundrad af ett röfvarband, för hvilka alla upptänkliga medel härför stå till buds och hvilket, som sagdt, i båda hemisfärerna drifver sitt olycksbringande handtverk på ett förvånansvärdt regelbundet sätt. Dessa skurkar, hvilka hafva frisagt sig från hvarje mänsklig grundsats, erkänna som sin enda auktoritet en 'stormästare', hvars befallningar de utföra på det mest fanatiska sätt. Hvar denne 'stormästare' är, hvem han är, — det vet jag inte ännu. Af mina erfarenheter har jag blott lärt känna så mycket, att hans polis är organiserad på det mest förträffliga sätt och att medlen, för att uppnå deras mål, städse hafva visat sig som ofelbara. Som hans handtlangare merendels utföra sina ogärningar ute på hafvet, har det hittills varit lätt för dem att sätta de förbrytelser, som detta sällskap begå, på elementernas räkning. Det vanligaste bland deras förfaranden består däri, att försäkra ett skepp till tio, ja hundra gånger dess lasts verkliga värde. Så ha ni till exempel 'Mosel'. Ångare och manskap äro på förhand offrade. En gång väl utkomna på hög sjö, förrättar den automatiskt sig rörande tändaren sin verkan; explosionen följer, skeppet sjunker och försvinner, utan att lämna ett spår efter sig.»

»Men äfven andra medel stå till deras förfogande. Ni veta alla, att det icke förgår fjorton dagar, som det icke står att läsa i tidningarna, att här eller där ett fartyg blifvit bortrat i sank. Ett fartyg stöter samman med ett annat och bringar det att sjunka. En annan gång läser man att ett fartyg brunnit upp, alldeles som om det varit en tjärtunna; åter en

»Kapten,» sade kommandanten, »jag skattar mig lycklig att få
göra er bekantskap.»

annan gång heter det att ett fartyg med manskap och allt, spårlöst försvunnit. Sammanstötningar, explosioner, eldsvådor och fartygs försvinnande upprepas på det mest påfallande sätt. Köpmannaintresset är svårt hotadt; försäkringsanstalterna utbetala hvarje år enorma ersättningssummor. Den största delen däraf uppslukas af de talrika skeppsbrotten. Under två års tid har jag utan rast och ro följt dessa fakta. Ingen af de förfärliga tilldragelserna har undgått mig, och jag blef på det högsta förskräckt öfver dessa banditers makt, öfver deras antal och energi.»

»Herr kapten», tog en bredvidstående herre till ordet. »Förlåt; men hvad ni nu har berättat, tyckes mig rent af otroligt. Är det tänkbart, att i medio af nittonde århundradet, med den moderna civilisationens oerhörda framsteg, dylika oerhördheter kunna begås ostraffade?»

»Ni har rätt, min herre, och dock befinner jag mig därvidlag på sanningens omisskänliga grund. Ett faktum faller mig lyckligtvis in och skall stärka min utsago. Får jag taga er uppmärksamhet i anspråk ännu några ögonblick?»

Allmänt instämmande följde.

»Så hören då: Det var lord Granville, som, i högsta grad full af harm öfver dessa sjöodjurs verksamhet, meddelade engelska parlamentet så omständliga enskildheter om huru den bedrifves, att en allmän bestörtning grep icke allenast publiken, utan ännu mera, den intog äfven det brittiska amiralitetsrådet.

Men detta är icke allt. Ur hans avslöjanden framgick äfven, att dessa skurkars indräktiga förvärf äro de skändligaste handtverk, det mest raffinerade lurendrejeri och de mest förbjudna företag. Lurendrejare, slafjägare, sjöröfvare, opiumrökare, människoätare från tropikländerna, oljedrinkare från polartrakterna, med ett ord uslingar från alla världsdelar äro förenade till ett band i dess chefs mäktiga hand. Hans auktoritet kännetecknar sig hos alla, i allt och genom allt, utan att man förmår följa dess spår. Det är han allena, som styr detta förryckta maskineris hjulverk. Han förfogar för detta ändamål öfver betydande summor. En hel flotta står i hans tjänst, och hans medskyldiga innehafva ofta en hög rang hos utländska sjömakter, ja, jag uttalar öppet, det befinna sig till och med midt i många af de diplomatiska kårerna. Det är därför icke

blott frågan om mystiska personligheter. Folk sådana som Thomas betala med sitt lifs förlust en i förhållande därtill vida ringare förseelse. Därför är det oundgängligen nödvändigt att finna själfva hufvudet, ty den sin förare beröfvade kroppen skall genast upphöra att existera.»

»Medgifves, herr kapten!» yttrade en af de omkringstående. »Men hvar vill ni finna mannen till ett sådant företag? Hvem förenar alla de egenskaper, som kunna säkra en lycklig framgång?»

»Jag!» svarade officeren oförskräckt.

»Ni?»

»Så säg mig då en annan. Mina vapen äro ännu slipade sedan ett föregående fälttåg. För öfrigt har jag kommit till Paris endast för att kunna rådslå med marinministern angående denna angelägenhet. Stark genom hans stöd och förlitande på det rättmätiga i denna sak, är jag beredd till detta korståg.

Samtalet öfver hvad man fått höra tog nu sin gång.

De genom sjömannens meddelande framkallade meningarna visade sig mycket olika.

En del åhörare visade sig besegrade genom de förebragta bevisen.

En annan del bekämpade energiskt kaptenens åsigter.

»Hela saken är lika omöjlig som osannolik» sade en främmande gäst med denna milda ton, som icke desto mindre ådrager sig uppmärksamhet. Jag har tillbragt hela mitt lif på hafvet och hvarken upplefvat eller hört talas om något dylikt.

»Utan tvifvel har kaptenen velat traktera oss med sagor! inföll en sydländsk personlighet, hvars uniform var rikt besatt med guldtränsar. »Det skulle behöfvas en alltför stark inbillning till att vi skulle tro något liknande! Kaptenen tyckes ha mycken talang som romanskriftställare. Som sådan kunde han otvifvelaktigt göra sin lycka.»

Kaptenen hade hört dessa ord.

»Romanskriftställare!» sade han lugnt. »Javisst, mina herrar, om ni kallar ett sanningstroget upptecknande af förbrytelser, hvars missdådare icke aflägga några bekännelser, samt ett rättmätigt sträfvandes afsigter för en roman, då hafva ni rätt. Jag har ingenting att tillägga annat än att ni böra tro

mig. Sedan sex månader erhåller jag anonyma skrivelser: att om mitt lif är mig kärt, skulle jag afstå från mitt förehafvande. Dessa nedrigas hotelser skrämma mig likväl icke. Jag skall hålla stånd mot deras angrepp. Här i Paris har jag blott som genom ett underverk redan undgått tre af deras mordiska försök. Varen öfvertygade, mina herrar, att om än mina meddelanden måtte förefalla er sällsamma, så äro de troget öfverensstämmande med sanningen. Min förmögenhet, mitt lif och min ära äro invigda åt min idés seger. Den dag skall för mig inbryta, då den sista sjöröfvaren skall dingla vid toppen af min stormast och de vana åskådarna inför Paris' skarprättares schavott skola se bandets chefs hufvud falla.

»Dra ni åstad med edra pirater!» yttrade en tviflare. »Du gode Gud, hvarthän skulle vi då komma! Vi skulle ju nödgas utrusta hvarje ångare och hvarje handelsfartyg alldeles som krigsskepp!

»Jag blir vid hvad jag sagt. Pengarna är en för marinministeriet värdefull artikel. Om amiral M... icke vore öfvertygad om riktigheten af min bevisföring, skulle han väl icke för sex veckor sedan hafva öfverlåtit åt mig för detta ändamål komandot af en kryssare af fjärde rang, armerad med fyra kanoner och ett pansartorn? Jag är i begrepp att utföra en mission, om hvilken jag hoppas att den skall lyckas. Jag har i detta hänseende fria händer i hvarje rigtning. Min skeppsbesättning består af pröfvade sjöartillerister och sjösoldater. Min maskin lämnar ingenting öfrigt att önska, äfvenså fartygets öfriga utrustning, och så tror jag, att ni snart skola få höra talas om avisoångaren 'Örnen' och om dess kommandant de Valpreux.»

»Herr kommandant, när jag så ordagrant och utförligt har återgifvit de händelser, hvars hjälte ni själf har varit, så skedde det till en del för att för er aflägga prof på mitt goda minne, och å andra sidan för att i det vidare förloppet af denna minnesskrift visa er, att ert förutseende ingalunda har bedragit er, utan att ni visste allt, — märk väl: allt, utom namnet på öfverhufvudet och de framstående deltagarna äfvensom sällskapets säte och dess filialer.»

»Jag fortsätter min bekännelse.»

»Ni erinarar er väl grefve Javercy, den vackre gubben med de hundratals millionerna förmögenhet, hvars rättskaffenhet, frikostighet och stora intelligens blefvo allmänt uppskattade.»

»Ni har upprepade gånger varit hans gäst; ni har vid dessa tillfällen ofta tryckt hans hand. Många gånger — ni märkte det väl — då ni upphört att tala, förvann han, sedan han utbytt ett omärkligt tecken med en af sina förbundna.»

»Ett par ord angående denna personlighet! Ni har icke ansett grefven för annat än rik. Jag har påträffat honom i förlägenhet, då han icke kunde betala en spelskuld på fem louisdorer. Det är icke alltför länge sedan. Han var redan en gubbe, men hans atletiska kroppsbyggnad trotsade åren. Hans rikedom växte med ens till outtömlig. Väl utförda handelsföretag, hette det, gjorde det möjligt, att hans affär hade under särdeles gynnsamma konjunkturer tagit detta uppsving. Han blef kort därefter i Trouville egare till en förtjusande villa. Snart därefter byggde han sig i St. Germain ett landthus som icke mången furste hade behöft skämmas för och som endast en millionärs fantasi förmådde styra ut. Slutligen, ni känner ju till det, lät han bygga ett palats i Monceaux-parken, ett af de praktfullaste i Paris. Ett grefskap, St. Etienne, som han köpte utan att pruta, medförde åt honom grefvetiteln. Det hade varit målet för hans önskningar. Till följd af sin höga ställning förmådde han samla alla storheter af börd och begåfning omkring sig.

Med den stund, då han såg dagens storheter samlade omkring sig, var målet för hans önskningar uppnådt.

Uppkomlingen, den forne proletären, som bar det mycket vanliga namnet Gaillardie, skall inom kort tid kalla den förstfödde från en af Bretagnes äldsta familjer sin måg. Men det känner ni väl närmare till, herr kommandant.

Nå, ni kände icke grefvens af Javercy förflutna.

Följ mig in i andra våningen af hans furstliga bostad.

Vi befinna oss i ett stort rum, försedt med dubbla dörrar. I midten se vi ett ovanligt stort bord, hvilket är betäckt dels med sjökartor, på hvilka röda och blåa punkter falla i ögonen, dels med uppslagna handelsböcker.

Däremellan befinna sig högar af handlingar, enligt notariernas sätt sammanbundna med röda snören och försedda med

sällsamma påskrifter, hvilka icke kunde förstås, med mindre man var i besittning af nyckeln därtill.

Jag ser följande scen lifligt för mina ögon.

En pennsylvanier af kollosal kroppsbyggnad, med namnet Holliday, som gjorde inköp af läder och bedref en petroleum-engrosshandel, satt med armarna stödda mot bordet.

Vid sidan om honom satt sir Flinders, en rik plantageegare från Australien, hvilken förut tjänat som kapten i indiska arméen. Midt emot dessa båda befann sig senor don Pedro Yunko, en rik brasilianare, som i detta ögonblick underhöll sig med furst Duraskoj, en vördig gubbe, zarens undersåte och under krimkriket kommandant för en flottafdelning.

Vid ändan af bordet, med ryggen vänd mot dörren, rökte er undergifne tjänare, min ringhet, sin cigarr. Vidare fanns där ännu en man, omkring trettio år gammal, vid namn Vincent, grefvens sekreterare.

Grefve de Javercy presiderade i denna församling.

Hans panna var bekymmersfullt dragen uppåt. Han tycktes behöfva några ögonblick att sansa sig.

Därpå reste han sig upp och sade följande ord:

»Mina herrar, ordensrådet börjar sitt sammanträde.»

Denna enkla inledning kom de fem männen synbart att darra, hvilka med omisskänlig oro höllo sina blickar rigtade på grefven.

Den talande fortsatte:

»Viktiga omständigheter hafva föranledt mig att göra bruk af min oinskränkta makt och inkalla ordensrådet, som hvars stormästare jag här bestämmer.»

»Utan tvifvel,» inföll furst Durasky. »Men jag tillåter mig att bedja eder betänka, att här endast befinner sig fem af oss och att rådet skall bestå af åtta. Men som våra statuter uttryckligen lyda —»

»För i dag måste vi förbise detta. Jag tager alla följder på mig», afbröt grefven sin interpellant. »Är jag icke presidenten, stormästaren? För öfrigt hafva vi icke den ringaste tid att låta gå förlorad genom att uppehålla oss vid formaliteter. Våra hemligheter måtte väl vara goda till att ingifva den nödvändiga respekten hos våra underordnade, hvilka delvis lefva i den föreställningen, att de tillhöra en politisk, social

eller till och med religiös mission, medan de allenast utgöra hjulverket i vårt stora maskineri. Men oss emellan kunna vi gå till väga med öppet visir.»

»Väl taladt!» tog furst Duraskoy åter till ordet. »Vi hafva endast en stormästare, en orden och dess statuter, hvars egentliga förkroppsligade ande ni är, herr grefve, och hvilka ni dock åter igen, i likhet med, oss är beredd att underordna er. Vi äro en abstraktions slafvar, men vi äro världens herrar.»

»Dessa ord äro mig nog, mina herrar!» började stormästaren åter. »I ären alla män med orubblig handlingskraft och utan fördomar, hvarje sekund beredda att utföra det mest förfärliga, om det är egnadt att inbringa oss ära och rikedomar. Icke sannt, ni har för afsigt att icke uppgifva ert så lysande lif, frukten af så många och stora uppoffringar?»

»Aldrig!»

»Välan då, till verket! Ögonblicken äro dyrbara! En oförsönlig fiende väpnar sig gent emot oss. Han är stark, ty regeringen understöder honom på hvarje sätt. Han trotsar oss, utan att känna oss. I hafven alla hört det. Han vet mera, än han har sagt. Finnes det kanske ibland oss någon förädare, som kastar våra hemligheter ut ibland mängden?»

De sista orden uttalade han med fruktansvärd ton.

Ett mummel af ovilja var svaret, som de fem männen gäfvos på detta meddelande.

Den hedervärde Holliday var den förste, som tog till ordet:

»Denne fiende», vände han sig till grefven af Javercey, är er tillkommande svärson, marinlöjtnant de Valpreux. Hvad har ni beslutat angående honom?»

Han måste för alltid försvinna ur lifvet, mumlade don Pedro Yunko, under det vredeblixtar framslungades ur hans svarta ögon.

»Sakta, sennor, sakta!» svarade stormästaren. »Jag vet nog, att er hand är raskt beredd och så skicklig som den utmärktaste operatörs; vittnesbörd därom gifver er ofelbara skicklighet under de sista dagarna, då ni med er lancett kommit den enfaldige Thomas en smula till hjälp. Ni har gjort väl däri, ehuru hans död ingalunda kan godtgöra den genom hans oskicklighet förorsakade skadan.»

»Men, min käre grefve», skyndade sig brasilianaren att

svara, »vi besitta ju alla medel att befria oss från denne fiende. Ett nattligt öfverfall, en oförutsedd tillfällighet, en sjukdom eller dylikt. Vår arsenal är temligen rikhaltig! Ni behöfver ju endast välja. En vink af af er, och tiotusen armar lyftas för att tillintegöra honom.»

»Men jag vill det icke!»

»Ni vill det icke?»

»Nej!»

»Guds hämnd, ni visar, att makten är i edra händer.»

»Min käre don Pedro Yunk, ni visar er som en blödsinnig!»

»Vid Gud!» utbrast denne. »Om inte det ädla blodet rann i mina ådror —»

»Lämna edra anor ur spelet, må de hafva ridit före eller efter den kungliga vagnen, — och hör på mig!»

Adelsmannen teg och under bannet af den förfärlige gubbens blick höll han sina ögon rigtade ned på bordet framför honom.

»Tror ni», fortfor grefven, »att icke äfven jag i början hade för afsigt att låta honom försvinna? Jag lät lägga snaror för honom, genom hvilka hvar och en annan skulle hafva förlorat lifvet. Men han måtte visst vara i besittning af en talisman, som beskyddar honom; ty hvarje gång reste han sig blott så mycket starkare, mäktigare och oförsonligare upp igen. Att nu låta honom försvinna, skulle vara i högsta grad oklokt, då allas ögon äro rigtade på honom. Hans oförskämde uttalande räddade hans lif. Hans död skulle endast tjäna till att bekräfta vår ordens befintlighet. De dokument, som han besitter, befinna sig i händerna på folk, som icke äro att få köpa och som i hvarje hänseende hafva träffat sina försigtighetsmått.»

»Hvad tänker ni göra i detta fall!» frågade den baksluge Duraskoy med sin sötsliskiga röst.

»Framför allt vinna tid att fästa honom vid oss, om vi förmå det, blottställa honom, om han åter står upprätt, och sedan, om så måste vara, för vår välfärds skull inviga honom åt döden.»

»Mycket riktigt!» utlät sig sir Flinders, »den ende, som i likhet med mig hade bibehållit sitt fullkomliga lugn.»

»Han tillber min dotter», fortfor stormästaren, »och blir icke mindre älskad af henne tillbaka. Denna omständighet bör, utan användande af våldsamma medel, vara nog att göra vår fiende oskadlig. Kärleken skall insöfva hans förehafvande, åtminstone för ögonblicket. När sedermera detta alltför lifligt träder fram för hans själ, så är det väl möjligt att han själf låter hela saken slumra.»

»Men det är nödvändigt, att denna 'möjlighet' antager en bestämd form», invände sir Flinders.

»Jag har tänkt därpå.»

»Och hvad skall ni utföra?»

»Ni vet, att när den unge sjöhjälten väl en gång har företagit sitt korståg emot oss, det torde blifva oss mycket svårt att följa honom och få närmare kännedom om hans planer. Men är det inte helt naturligt, att han, så snart han blifvit min svärson, gör mig till sin förtrogne i sina planer och meddelar mig sina förhoppningar samt slutligen noga visar mig den väg, på hvilken jag lätt skall kunna följa honom? Är jag inte far till den, som han älskar, och som delar hans ädelmodiga entusiasm samt kan gifva honom de bästa råd, naturligtvis i vårt eget intresse? Ingenting är lättare, än att korsa hans afsigter, och det är högst sannolikt, att ett fortsatt misslyckande slutligen skall trötta ut honom och han uppgifva hoppet om att uppnå det omöjliga. Möjligt är det också, att hans sökande efter en städse ofattbar fiende slutligen skall föra honom själf till tvifvel om att en dylik fiende verkligen existerar.»

»Bravo!» hördes fyra af de bisittande enstämmigt utropa.

»Detta är ännu icke allt, mina herrar», fortfor grefven. »Om han skulle gäcka vårt förutseende och framdeles verkligen skulle avslöja sanningen; om han skulle uppoffra sin kärlek för hvad han kallar pligt —»

»Skulle vi låta honom försvinna», afbröt don Pedro, följande sin förra tankegång.

»Det vore fullkomligt gagnlöst. Jag skall här i denna stund inför eder vidtaga sådana försigtighetsmått, som under alla omständigheter skola göra honom till en 'död man'.»

Grefven reste sig upp.

Han gick fram till väggen och tryckte på en fjeder, hvar på en för ögat dold dörr plötsligt sprang upp. Han tog en nyckel ur sin ficka och öppnade en i detta gömställe befintlig, mycket stor, med järn beslagen kista, sedan han först med stor vana hade satt de därför nödvändiga fjedrarna i rörelse.

Han tryckte vidare på en sådan, hvar på ett lönnfack blef synligt, ur hvilket han framtog en liten i svart skinn bunden bok, hvars röda snitt och blanka metallhörn liffigt föllo i ögonen.

»Här är boken, hvari ordens öfverhufvudens inträden i orden stå antecknade med fulla namnen såväl som datum för deras upptagande. Mitt står först, sedan edra, mina herrar, jemte de för ögonblicket frånvarande. Till dessa namn på män, hvilka svurit hvarandra en ömsesidig obrottslig tystlåtenhet, vill jag foga namnet på vår dödsfiende.»

Han vände sig till sin sekreterare och räckte honom boken.

»Skrif, Vincent!»

Där på dikterade han:

»Jag, undertecknad, Edmund Marie Eduard Baron de Valpreux, fransk marinlöjtnant, kommandant på pansarfartyget 'Örnen', förpligtar mig, efter erhållen noggrann kännedom om rövvarordens statuter, att vid hvarje tid och på hvarje ort tjäna nämnda orden. Jag inviger härmed hela mitt lif åt denna orden och svär att efter alla krafter uti allt hvad jag gör och företager bidra till dess trefnad och framgång samt förhindra allt hvad som skulle kunna lända till dess nackdel. Jag antager med tacksamhet titeln: 'Chef för franska sektionen', för att blifva delaktig af därmed förenade rättigheter, beneficier och fördelar.

I öfverensstämmelse härmed undertecknar jag föreliggande dokument.»

d. 24 December 186..

Baron de Valpreux».

»Har ni skrivit?»

»Ja, mästare!»

»Godt, räck mig då boken! Förträffligt, beundransvärdt! Min käre Vincent, ni besitter en mycket framstående talang att förvillande väl efterapa andras handstilar. Icke ens min svärson skulle vara i stånd att bestrida detta dokumentes äkt-

het; bokstaf för bokstaf den oförskräckte sjömannens djärfva drag! — Förstår ni nu?» vände han sig till ordensrådet. »Befinner sig lejonet i snaran? Skall han kunna förneka sin delaktighet?»

»Vi äro räddade för alla händelser!» utbrast sir Flinders.

»Er plan är förträfflig!»

»Såsnart han skall gå till sjös, förpligtar jag mig att skicka med honom några tillförlitliga karlar, som jag själf skall välja ut och hvilka dag efter dag skola gifva mig en noggrann berättelse om hans förehafvande. Vi kunna också emellanåt under en eller annan mörk natt bringa en gammal slup under hans fartyg och borra det i sank. Införandet af dylika tilldragelser i hans sksppsjournal skall slutligen blifva blottställande nog för honom. Denna viktiga angelägenhet tyckes mig nu tillräckligt belyst och faran undanröjd. Skola vi nu behandla de löpande affärerna?»

Grefven emottog från sekreterarens hand en bundt skrivelser, som befunno sig under en bronsfigur på ett ett hörn af bordet.

På några minuter hade han ögnat igenom dem.

»För i idag föreligga endast angelägenheter af mindre vikt», yttrade han. »Är ni beredd, Vincent?»

»Ja mästare.»

»Ni skall själf ombesörja brefven och depescherna genast i morgon bittida! — Skrif! 'Armida' — vänta! Slå en gång upp, folio 37 i hufvudboken; räck mig hit den!»

Grefven läste:

Armida, tremastare med 800 tons last, kapten Schösser; lupit af stapeln 1869. Kaptenen har för afsigt att till furst B... sälja allt hvad som är honom bekant om ordens hemligheter. Skeppet, med en last af campech och indigo, kommer tillbaka från Kalkutta. Värde ombord två millioner, redare Bauer. Ingenting att spara. Bland matroserna två högst tillförlitliga; deras namn: Hermann och Lanbeck. Förträffligt; Notera genast, Vincent! Skrif i morgon med första kurir ordre till kapten Flaxhant att ofördröjligen löpa ut från Havre, för att kryssa under tjugonde graden nordlig längd och tionde graden vestlig bredd. Där skall han möta Armida och taga dem till fånga. Lagg uttryckligen märke till, att han iakt-

tager att icke låta någon undkomma. Han har att berga lasten in i grottorna nära Adens hamn. Besättningen lämnas kvar på skeppet och detta skjutes i sank. Hermann och Lanbeck skola blifva räddade. — Har ni skrivit?»

»Ja, mästare!»

»Må vi då öfvergå till ett annat föremål! Det tyckes mig, som om vår vän, konsuln i St. Philipp, befinner sig ofta i penningförlägenhet.»

»Mästare», inföll Vincent, »det är just han, som befordrade de 400 svarta till Ibrahim Bey.»

»Skrif: 100,000 francs till konsuln i en växel på huset Aguero y Pinto. Räck mig papperen om Demetrins Latopulus! Hans subsidiepengar skola tills vidare undandragas honom. Om han åter visar sig ifrigare, skall han blifva använd till en ny expedition. 100,000 francs äro att utbetala till Lien-Cheng, för att hålla honom skadeslös för förlusten af hans dschonk. Han är en fattig fan, men allt igenom samvetsgrann. Låt honom äfven få en opiumsändning från Smyrna; denna uppmärksamhet skall glädja honom mycket. 60 snabbbladdningsgevär skola utlämnas åt Sumribull-Koaro, för att därmed beväpna hans folk. 1000 patroner för hvarje gevär. Den lilla ångaren 'Puerta' skall med två sextonpundiga withworthkanoner afgå till Adenviken för att där erbjuda skydd åt våra företag. De engelska kryssarna gå till väga med rent af ovärdig hänsynslöshet. Det skulle vara allt för idag. Jag menar att det skulle vara bra, att för några månader sätta den automatiska explosionsmaskinen ur bruk. Vi måste lämna den offentliga meningen tid att glömma 'Mosel'-affären. Äfven gent emot försäkringsbolagen skall detta vara gagneligt. Vi måste draga försorg om, att Flaxhant och hans skepp arbeta något flitigare. På detta sätt bringas det mera omväxling i affärerna.»

Af huru fruktansvärd art äfven de afslöjanden voro, som 'Örnens' kommandant, grefve de Javerceys svärson hade i sina händer, så förrådde icke ens den svagaste ryckning med ögonbrynen hvad som försiggick inom honom. Blott emellanåt vittnade en lindrig skälfning af hans näsvingar om det välde, som de på honom stormade känslorna utöfvade på honom.

Baron de Valpreux var en man, som var van att modigt se i ögat alla händelser i lifvet.

Det oerhörda, som han nyss fått veta och hvars hjälte han själf var hade visserligen något omildt berört hans jämnmod, men icke förmått rubba detsamma.

Han låste in manuskriptet i sin pulpet och begaf sig upp på däck, för att efterse fartygets lopp, och steg därefter åter ned i sin hytt, för att utan någon öfverilning fortsätta den afbrutna lektyren, liksom ville han outplånligt inpräglade hvarje ord däraf i sin själ.

»Herr kommandant, jag har ord för ord återgifvit föregående scener och hoppas att därmed hafva lämnat er ett bevis att icke det ringaste undfallit mitt minne, för att ni nu måtte noga lära känna de personligheter, som spela en hufvudroll i detta drama.

Då ni nu befinner er i tillfälle att riktigt se, skall ni äfven kunna handla riktigt.

Men ni lär väl också hafva insett, att det är ett ytterst svårt företag att fortsätta jagten på dessa uslingar.

Det är därför oundgängligen nödvändigt, att ni lär känna det ställe, som utgör deras smyghål. Ni skall kunna finna det med tillslutna ögon.

Det mäktiga förbundets hemlighet ligger nu i edra händer, — en hemlighet, som endast är bekant för de några få framstående öfverhufvudena i denna eländiga orden.

Själfva kapten Flaxhant känner endast en del däraf.

Ni har hittills kämpat med beundranvärd tapperhet. Men hvad skulle ni förmå mot en fiende, hvars medskyldiga befinna sig i alla jordens länder, mot en fiende, som i alla fem världsdelarna räknar legioner i sin sold, hvilka omspinna de båda hemisfärerna med ett ofattbart nät af osynligt garn!

Jag fortfar: I det ögonblick, då ni fullständigt hemfallit åt bandets nåd, i det ni gifter er med dess chefs dotter, — tillåt mig att härvid sanningsenligt uttala, att detta stackars, älskliga barn icke har någon aning om sin fars förbrytelse — skall ni blifva träffad af en ny, hemlighetsfull tilldragelse.

Er syster och er mor återvände från ön Bourbon; de hade för afsigt att inskeppa sig ombord på 'Ville-de-Saint-Nazaire'.

Ångaren skulle borras i sank. Att meddela er bevekelse-

grunden därtill, skulle i detta ögonblick vara för omständigt och inför faktumet utan någon vidare vigt.

De bröto upp från Paris. Er förlofning hade lyckligtvis uppehållit dem där längre. 'Örnen' var Flaxhants skepp några timmar i förväg.

De anlände till Bourbon. Ett illamående, som träffade er mor, hindrade dem att anträda färden; men fartyget, som skulle mottaga dem, blef icke dess mindre hemfallet åt sin undergång.

Uppfylld af förhoppningar fortsatte ni banditernas förföljande. Men Ibrahims negrer hade icke förgäfvets lämnat den afrikanska jorden. 'Ville-de-Sainte Nazaire' blef borrhärd i sank och ni var ett vanmäktigt och värnlöst vittne till dess korta dödskamp.

Ni har förrädare bland ert folk.

Blott ännu ett par ord, innan jag omnämner en annan viktig punkt. Det beträffar den omständigheten, att jag befann mig som simpel matros på det skepp, som edra matrosar på ett så betecknande sätt hafva gifvit namnet »Röfvarskeppet».

I anseende till betydelsen af en expedition, sådan som Flaxhants, hade ordensrådet beslutat att låta en af sina medlemmar, och detta under en simpel matros' mask, öfvervaka kapten Flaxhants handlingar.

Med denna förtroendesändning hade jag blifvit betrodd. Jag blef på sätt och vis, utan att han visste det, Flaxhants 'Socius'.

Jag var utrustad med alla fullmakter, att eventuellt i hans ställe utnämna en annan kapten för fartyget, för den händelse han genom slapphet eller oduglighet skulle sätta sällskapets intressen i fara.

Men jag hade därtill icke den ringaste orsak. Amerikanaren visade sig hvarken oduglig eller på något sätt församlig och slapp.

Ni vet, herr kommandant, på hvilket sätt jag har fallit i edra händer,

Det var mitt olyckliga öde.

Jag återkommer ni till beskrifningen af den hemlighetsfulla och, jag får väl säga, öofverträffliga list, med tillhjälp hvaraf dessa banditer fara fram på hafvet.

Ni har utan tvifvel icke kunnat undgå att beundra en organisation, som på ett alldeles utmärkt sätt egnar sig till ett förstörelseverktyg. Ni torde väl hafva förstått, att detta fartyg ingalunda är något vanligt.

Och vet ni dess namn?

För dem, som betjäna detsamma, heter det endast 'Skeppet'; det vill ingenting säga, men det betyder allt. För er och de edra bär det namnet 'Sjöröfvarskeppet'. Inför marinmyndigheterna är det ett handelsfartyg, eller ännu bättre, det representerar fyra sådana af olika nationalitet.

Det visar sig omväxlande som 'Franklin', galeas från New-York; som 'George Washington', ångare från New-Orleans hamn; som 'Drottning Viktoria', galeas från Liverpool, och som 'Sylfid', galeas från Havre.

En skurk tycker om förklädnader och brukar därvid hålla sina papper i mönstergill ordning.

Så är det också med sjöröfvarskeppet.

Det kan antaga hvilken gestalt som helst och vet att göra sig oigenkänlig till och med inför en sjömans öfvade ögon.

Det är under fyra olika namn inskrifvet i sjöstädernas hamnar. Hvar och en af skeppsböckerna föres fyrfaldig. De tillfälligheter, som tillstöta det under dess färd upptecknas fyra gånger på de ifrågavarande språken.

'Franklin's ytterbeklädnad är svart och styckeportarna äro af hvit färg. Dess kaptän är Flaxhant.

'George Washington' är försedd med en skorsten af alldeles egendomlig form. På det så maskerade skeppet för tredje löjtnanten, med namnet Brown, en louisianare, skenbart det officiella kommandot.

'Sylfid' är öfverdragen med en dammgrå färg. Dess styckeportar äro svarta, fockseglets mast är försvunnen. Den är omgestaltad till en galeas. Marius Cazavan II kommenderar den. Han är förste man ombord näst efter 'djäfvulen'.

Hvad 'Drottning Viktoria' beträffar, äro hennes smäckra sidoväggjar betäckta med en vacker mörkgrön färg, och kaptänens namn är sir Huntley.

Dessa tre tillfälliga kaptener äro, jag upprepar det, Flaxhants bulvaner. Besättningen växlar som hvar i sin tur föregifven fransk, engelsk eller amerikansk. Denna världs-

båda språk, det engelska och det spanska, talas lika flytande ombord på skeppet.

Ni kan däraf förstå, hvilka oerhörda fördelar, som för dessa skurkar uppstått genom detta i sjöfartsannalerna ensamt stående fall.

Sjöröfvarskeppet är en bandit, men en bandit af godt sällskap, som tycker om världens umgänge.

Dess laddning består än af negrer, än af bomull, än af cacao eller kryddor. Det seglar med utseende af ett hederligt handelsfartyg, som med stor samvetsgrannhet har sina affärer för ögonen.

Hvad skulle väl kunna göra det misstänkt, om det mötte en kryssare? Det gifver korrekta svar på åt det detsamma gifna signaler och uppfyller på det noggrannaste alla brukliga sjömannatraditioner. Inför en verklig fara för detsamma griper det med den oerhörda hastighet, som dess hemlighetsfulla maskin medgifver, helt enkelt till flykten.

Kryssaren förföljer det; natten inbryter.

På kommande morgon möter kryssaren i stället för den svarte tremastaren en gråmålad galeas, som tager kosan i diametralt motsatt riktning till den, som det förra skeppet hade.

Allting ombord är förändradt.

Men så snart en af de där förfärliga scenerna skall afspelas, för hvars ändamål det är bygd, visar sig sjöröfvarskeppet i sin naturliga gestalt. Dess anblick är fruktansvärd. Det har, så att säga, tagit på sig bödelsdräkten. Seglen äro inrefvade, dess yta är svart. Luckorna äro tillslutna. Det sista ljuset slocknar, besättningen försvinner. Rorgångaren lämnar sin post och går ned i skeppsrummet, hvarest finnes ett annat roderhjul samt de öfriga nödvändiga instrumenterna.

Skeppet är liksom utdödt. En spökaktig färd börjar.

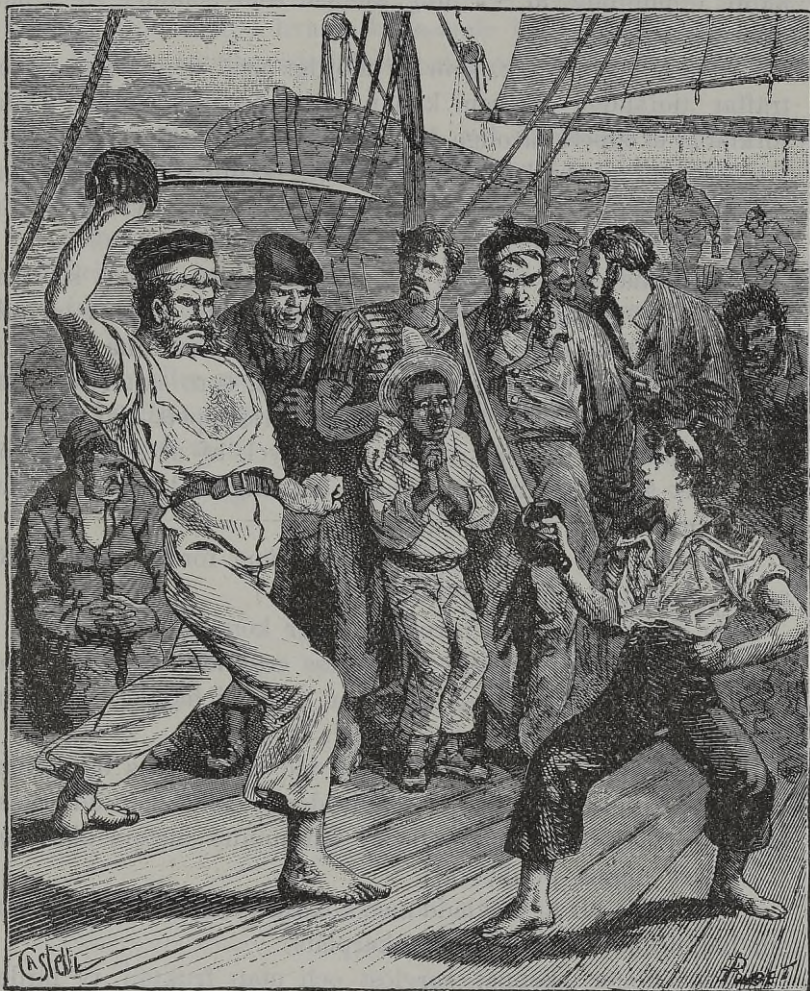
Ett väldigt gap öppnar sig; dess mun är cirkelformig, svart och djup som ett grufschakt.

Ur denna öppning uppstiger långsamt en stälkanon. Den står på en metallplattform och utvecklar, liksom denna själf, fullkomligt automatiska rörelser.

Kanonen tyckes icke vara betjänad på något sätt. Ingen blir synlig; icke ett ljud uppstår; endast ett susande, som af

en legion djäflar, uppfyller luften, krutet bekynner sitt förstörelseverk.

Från masten svajar den för er bekanta flaggan.

Hans atletiska högra hand svängde den breda, korta sabeln som ett piskskafft öfver hufvudet och måttade till ett mordiskt hugg.

Det öfriga vet ni.

Några ögonblick därefter är skeppet åter förvandladt i den fredlige fremastaren, den harmlöse ångaren.

Missledningen är fullständig. Maskinen, som är af verk-

ligen dämoniskt konstnärlig konstruktion, är, huru komplicerad den än må vara, att handhafva med beundransvärd lätt-
het. Den sättes i rörelse genom vätgas, en ännu knappast
känd uppfinning af en ung kemist, som befinner sig i ban-
diternas händer.

Det atmosfärtryck, som är möjligt med denna gas, öfver-
träffar tiofaldigt det som kan uppnås med ångkraften. Där-
af förklaras skeppets otroliga hastighet.

Att för er beskrifva mekaniken, skulle vara alltför om-
ständigt. Blott så mycket vill jag nämna, att hvarje föränd-
ring ombord sker med en taskspelares snabbhet.

Masterna äro af järn och sammansatta af flera stycken,
som låta röra sig fram och tillbaka, liksom rören i en tub.
Allt, som finnes uppe på däck kan hastigt försvinna som i en
handvändning. Den egentliga häfversten, som sätter allt detta
i rörelse, är likaledes vätgasen, sjöröfvarskeppets själ.

Ångpannan förmår utöfva ett tryck af af sextio atmos-
färer, det är en tvåhundra gånger betydligare kraft än hos en
annan maskin af samma dimension.

Öaktadt sitt jämförelsevis lilla omfång förmår den därför
arbeta med tolf hundra hästkrafter.

Är detta skepp väl utrustadt, herr kommandant?

Ni skall lära beundra det i dess enskildheter, när ni har
tagit det, hvartill jag skall gifva er medel i händerna, genom
att jag lär er känna till dess 'håla'.

Den befinner sig i korallhafvet vid Australiens östra kust,
under 143:dje graden sydlig longitud och 13:de lagitud graden
samt är belägen på en korallö af femhundra meters diameter.

Märk denna punkt väl!

Den lilla ön är beklädd med kokosträd och erbjuder genom
sin halfcirkelform en säker ankarplats.

Där ligger skeppet sorglöst och utan fruktan, ty färden
dit är farlig och inloppet till denna lugna hamn mycket
svårt.

Ni skall hafva tusende framskjutande klippspetsar att
segla omkring och hundraden af bankar. Men träng utan
fruktan framåt! Ni vet att lovera och kan med er erfarenhet,
ert tålmod och er uthållighet vara viss om framgång.

När ni öfverraskar skeppet, är det mycket sannolikt att

ni där endast skall finna ett slags jättebåt, utan någon tackling, en flat, från afstånd knappast synbar punkt.

Men akta er för dess kanoner och för dess gadd!

Hvad skurkarna beträffar, föra de där i flera af naturen bildade grottor en i hvarje hänseende behaglig tillvaro.

Alla det civiliserade lifvets bekvämligheter stå där till deras förfogande.

Deras hufvudsmyghålor har två öppningar, en utåt och en inåt. Ingången är täckt med sjögräs och andra hafsväxter. Det skall icke falla sig svårt för er att finna den.

Segern skall vara på er sida.

Och nu, herr kommandant, lef väl! Om jag varit något för vidlyftig, så skedde det i er goda saks intresse.

Ni har visat er storsinnad och jag har varit upprigtig; vi äro kvitt; eller rättare, jag förblir er förpligtad till tack, ty ni har beviljat mig, hvad jag aldrig skulle hafva vågat hoppas.

Adjö och tack! »

FEMTIOSJUNDE KAPITLET.

Bland australiska människoätare.

Sjöröfvarskeppet, som Fritz ögonblickligen hade känt igen vid Valparaiso, oaktadt det fullständigt hade förändrat sitt yttre, hade nu spårlöst försvunnit för 'Örnens' blickar.

När kommandanten, efter tagen fullständig kännedom om manuskriptet, åter kom upp på däck, gaf han befallning att löpa in i närmaste hamn.

Maskinen behöfde en nödvändig reparation och därjämte behöfde fartyget taga in kol.

Båron de Valpreux visste nu, hvilken väg den hemlighetsfulla maskinen, som icke behöfde några kol hade tagit.

När 'Örnen' åter var satt i stånd, upptog kommandanten åter färden och gick kortaste vägen.

På jämförelsevis kort tid kom fartyget till det korallhaf, som sköljer Australiens kust.

Det var en besvärlig, mödosam väg, man hade att komma fram. Men lyckan gynnade kommandantens förehafvande.

Sex matroter och två styrmän voro oafåtligt sysselsatta med att kasta ut sänklodet för att mäta djupet.

När passagen efter allt utseende blef mera trång, gaf kommandanten befallning att sätta ut en slup, för att finna vägen åt 'Örnen' som under tiden kastat ankar.

Doktorn, André och Fritz åtnjöto af kaptenen den gunsten att få deltaga i slupens bemanning.

Allt gick väl att börja med.

Det lilla fartyget hade redan tillryggalagt en vacker sträcka, då det plötsligt fattades af en våg och kastades mot en en half meter upp ur vattnet framskjutande klippa, oaktadt sjön rundt omkring låg fullkomligt lugn.

Orsaken till denna företeelse var, att slupen just i det ögonblicket for öfver en under vattnet befintlig krater, då denna började spruta ut hett vatten.

Slupen kantrade och besättningen blef prigsifven åt de lössläppta elementernas raseri.

På mindre än en minut hade ett förfärligt oväder kommit till utbrott. Stormen bröt lös med otrolig häftighet, och vågorna gingo höga som hus.

Midt i detta larm ljöd ett genomträngande uppskakande skrik.

Det var vår unge stockholmares röst. Han hade klängt sig fast vid en klippspets.

»Hej! Hallåh!» skrek han. Doktor, herr André, hvar ären I.»

Ett mörkt föremål rörde sig mot klippan.

»Hit till mig!» ropade Fritz och fattade tag i hufvudhåret på den mot honom flytande kroppen.

Doktors hufvud, hvars peruk helt snopet befann sig i Fritz händer, blef nu synligt.

Det var så jämnt och glatt som en kiselsten.

»Räck ut armen, pappa!» ropade den modige skeppsbrutne. »Så, nu skall det gå! Har ni fattat fast fot? Håll er bara vid denna kanten!»

»Uff, uff!» pustade doktorn och följde den unge matrosens råd.

Ånyo ansträngde Fritz sina lungor.

»Herr André, herr André!» ropade han.

»Här är jag!» svarade en röst, som Fritz och doktorn till sin stora glädje kände igen som den saknades.

En kort stund efter det de tre vännerna återfunnit hvarandra, följde en så oemotsåndlig vattenpåträngning mot klippan, att alla tre blefvo slungade upp på en ofvanför densamma befintlig, omkring tjugo meter därifrån aflägsen förhöjning, som till deras lycka var tätt bevuxen med sjögräs.

Fritz och hans båda vänner hade blifvit kastade upp på Australiens nordöstra kust.

Klockan var omkring två på morgonen, då vår unge stockholmare trodde sig i en viss riktning varseblifva ett slags lyseld.

»Kusten tyckes vara bebodd», yttrade han. »Vi skola då åtminstone under alla omständigheter icke dö af hunger.»

Då det blef morgon sågo de här och där liket af en matros från den kantrade slupens besättning flytande. Själfva slupen syntes som en knappast märkbar punkt ute på hafvet.

De tre vännerna hade undkommit döden.

På det ställe, hvarest Fritz hade sett elden, drefvo halfnakna människor omkring.

Man kunde temligen tydligt iakttaga deras rörelser.

De voro sysselsatta med att draga i land de omkringflytande liken af de omkomna matroserna.

Med rysning varseblefvo de tre vännerna, huru de skuro upp de döda kropparna och togo ut inälfvorna samt delade sönder köttet i stycken.

De tre räddade befunno sig således i den omedelbara närheten af människoätare.

I det samma gick solen upp med den för tropiska regionen egna snabbheten.

Infödingarnas skrik ljöd oupphörligt:

»Kooo! Mooo! Hooo! Eccc!»

Ur en närbelägen skogs dunkel framkommo med ens mera än tvåhundra nakna gestalter, hvar och en bärande ett knippe sockerrör på sina skuldror.

De närmade sig under apliknande språng den i förgrunden lägrade gruppen.

När de så hade samlat sig alla, ökades det förut nämnda skrikandet till en orkanartad häftighet, och allas ögon äfvensom händernas fingerspetsar riktades på de skeppsbrutna.

Men våra tre vänners uppmärksamhet togs i detta ögonblick i hög grad i anspråk af ett annat föremål.

Med förvåning hade Fritz gjort André och doktorn uppmärksamma på ett buller, som var icke olikt en sofvandes snarkande. Det hade redan en lång stund trängt till deras öron.

Nu blef med ens ett hufvud synligt framför dem icke långt borta. I början såg det sig något förvånadt omkring, men snart kom äfven kroppen fram, som legat dold bakom en klippa.

När gestalten stod där upprätt stack den med största godmodighet och sinneslugn fingrarna ned i västfickan och tog fram därur ett ansenligt stycke tuggtobak samt klämde det mellan tänderna och kinden.

»För tusan, är det ni, Bill!» utbrusto André och doktorn som med en mun.

»De där aporna där borta ha' då en oförskämnd 'flax'!» utbrast Fritz skrattande och med en riktig gaminhumor. »Där fånga de nu den fjärde steken! Nå, välkommen, gamle vän!

Den så tilltalade, en matros, som var med och förolyckades vid slupens kantring, men liksom de tre vännerna hade förmått rädda sig, steg nu fram och gjorde honnör.

Det var en starkt bygd, hurtig yngling med solbrändt ansigte och strålände ögon. Han var en af dessa människor, hvilka ej så lätt låta rubba sig ur sitt jämnmod.

Skjutande sin tuggbuss öfver till andra sidan om munnen, pekade han med ett slags skrattande grimas, som likväl ingalunda var någon yttring af hos honom uppstigande rädsla, utan blott en följd af en till vana blifven rörelse hos hans ansigtsmuskler, på de framsvärmande vildarna.

»Alldeles riktigt ja, där komma de ju redan, de omätliga, för att hemta oss!» utbrast Fritz och stötte på doktorn. »Då måste vi väl taga till våra gamla konststycken igen!»

Han hade knappast hunnit uttala detta för än skaran af vildar öfverföll de fyra skeppsbrutna, band deras armar och dref dem därefter framför sig.

När de hade anländt till lägerplatsen, blefvo äfven de olyckligas ben fjättrade och fästade vid pålar.

Genom tecken lät man dem därpå förstå, att de skulle sätta sig ned och att deras tur att blifva uppätna ännu icke hade kommit.

De fyra följde uppmaningen och blefvo nu vittnen till ett ingalunda lugnande skådespel.

Sedan de öfver en fördjupning tätt utbredda grenarna af gummiträdet och eukalyptus blifvit undanskaffade, drogos fram ur denna underjordiska förrådskammare flera kadaver. Dessa blefvo nu tillredda enligt alla den indianska kokkonstens regler, i det man, såsom Fritz redan hade varit i tillfälle att lägga märke till, använde sockerröret som krydda.

Måltiden för de många personerna fordrade naturligtvis en större matsedel.

Den tända elden blef ifrigare skött, och snart gingo de anrättade läckerbitarna hand i hand.

Man bjöd äfven de fyra fångarna därå.

Men då dessa oförstältdt gåfvo tillkänna sin afsky däröfver, gaf man dem i stället majs och antydde åt dem, att de skulle äta sig mätta däraf.

»Dessa karlar ha åtminstone mera lefnadsvett än sina afrikanska kolleger!» brummade doktorn. »Man öfverlämnar åt oss själfva att äta efter godtycke.»

»Gödningen skall kanske komma sedan», sade André med en suck. »De gömma nog på oss för någon särskild festmåltid.»

»Ett riktigt elände! började Fritz resonera. »Nu kan man inte mera göra något rättskaffens skeppsbrott, utan att blottställa sig för faran att blifva uppätna!»

»Mod, unge man!» sade doktorn och sökte trösta honom. »Jag kan inte tro, att dessa hennes allerärevördigaste majestat drottning Victorias undersåtars magar äro bestämda till våra grafvar. Nej, australierna skola lika litet som osyebas få smaka på vårt kött. Därom är jag öfvertygad.

»Och hvad tänker ni göra, doktor?»

»Jag tänker taga mig en god sömn. Det är tills vidare det bästa under närvarande omständigheter.»

»Det är rätt. Sträck ut er här på gräsmattan och sof i ro. Jag skall vaka öfver er och, huru stor min vedervilja än må vara, ända till slutet vara vittne till dessa kannibalers måltid.

Emellertid hade himlen allt mer och mer öfverdragits med moln. Solen syntes icke längre.

En häftig storm uppstod.

Åskan rullade med öronbedöfvande dån, vågorna tjöto och kastade sig med ett andra oväders vilda larm mot de hundratal klipporna.

Midt under detta elementernas rasande kunde vår unge stockholmares öfvade öron urskilja ett alarmskott. Han gjorde genast André uppmärksam därpå.

Kom denna signal från 'Örnen'?

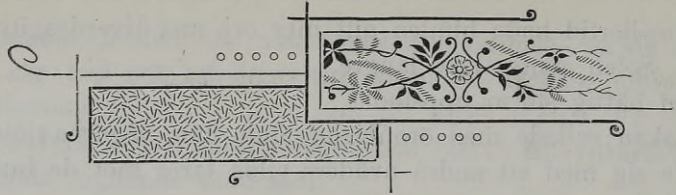
Var det hjälpropet från ett fartyg, som förirrat sig i detta farvatten och upptagit en förtviflad kamp mot orkan och klippor?

De båda vännerna fingo icke tid att göra sig närmare reda för denna fråga.

En annan, för dem mycket viktigare tilldragelse ådrog sig plötsligt deras uppmärksamhet.

Vildarna bekymrade sig blott föga om elementernas raseri och läto icke störa sig i sin aptit.

FEMTIOÅTTONDE KAPITLET.

Tabout.

En af de älskvärda gästerna, med en värdig fjäder i håret och ett armband af ormtänder nära handleden, hade just rest sig upp och utstött ett slags tjut, som att döma af de omkringsittandes förnöjda ansigten blef hälsad som början till en allmän sång, då i detsamma en verklig panisk förskräckelse grep hela församlingen.

Denna förskräckelse hade förorsakats genom ett klart, skarpt ljud, som på god franska med, som det tycktes, gammalt invand befälhafvarton kom ur munnen på en gestalt, hvilken tycktes liksom hafva vaxit upp ur marken.

»Håll, i lagens namn!» upprepade den på samma sätt.

Verkan var som ett trollslag.

De hvita voro bestörta.

De i högsta grad förvånade vildarna reste sig upp med ett språng och grepo efter sina vapen.

»Håll! säger jag. Lyden, I vildar! Och om inte ni gören det, skall jag sätta upp protokoll.»

Mer och mer obeslutsamma, läto de i sin måltid störda kannibalerna sina lansar, väldiga stridsklubbor och bomerangersjunka ned igen samt antogo en respektfull hållning.

Mycket begripligt, ty aldrig hade väl förr, från spetsen af York ända till Melbourn, eller från Sidney ända till Svanfloden, erbjudits en dylik anblick för de infödda.

»Gendarmerna! Nu blir det ordning, skall man få se!» utbrast Fritz helt förnöjdt.

Men i själfva verket var det ingalunda flera gendarmar, utan endast en enda sådan i stor uniform, som framkallade denna förvirring bland vildarna.

Det var en lång, skäggig karl, mager och knotig, med den stora näsan starkt rodnad, mustascherna stora och djärft uppvidna samt bröstet prydt med hederstecken.

Han uppträdande tycktes skola uträtta underverk.

Han gick raskt fram till elden, grep tag i flera af träspetten med därvid hängande människokött och kastade dem långt bort öfver vildarnas hufvuden.

»Skäms ni inte att äta upp edra medmänniskor? Ni förstå mig väl?» utbrast han med skarp ton.

Han antog en imponerande militärisk ställning, med bröstet ut, fötterna i rät vinkel och blicken oförskräckt riktad på de svartbruna, grimaser görande vildarna framför honom.

De talrika metallföremålen på hans uniform, såväl som de liksom fernissadt ebenholz glänsande stöflarna och hans omfångsrika sabelskida återkastade hemskt nog reflexen af den framför honom befintliga elden med dess otaliga gnistor.

Men det dröjde icke länge förr än vildarna hade hemtat sig från sin första förskräckelse samt ånyo höjde sina vapen hotande mot honom.

Utstötande ett vedervärdigt tjutande, började de i denna position under de mest äfventyrliga språng och hopp utföra en vapendans omkring gendarmen.

Oaktadt sin allvarsamma belägenhet kunde de fyra fångarna icke återhålla ett skratt.

Endast gendarmen bibehöll sitt imponerande lugn.

Allt mera grotesk gestaltade sig den för europeerna komiska dansen.

De otaliga gånger under dansens fortgång upprepade orden hörde han tydligt nog. De lydde:

»Kik hété! Kik hété!»

Detta uttryck betyder på australiska språket så mycket som:

»Må vi äta honom, må vi äta honom!»

Gendarmen, för hvilken finesserna i den polynesiska dialekten voro främmande, var af den meningen, att detta yttryck hade afseende på hans person och innehöll frågan, hvem han var.

Han förväxlade det australiska 'Kik hété' med det franska 'Qui que t'es? Qui que t'es' (Hvem är du?)

»Inte illa, de börja dua mig, dessa slynglar!» brummade gendarmen med sin metalliska organ. »Nå, vänta bara, jag skall på ögonblicket säga er, hvem jag är, ni glupska bänglar! Ni ha' äran att se framför er gendarmen från kolonial-gendarmeriet, herr Onesimus Eusebius Philibert Barbanton. Guldmedalj sedan sextiofem, aderton års tjänstetid, fem fälttåg, tre blesyrer och för ögonblicket skeppsbruten på er fördömda ö här, kommande från Nya Kaledonien.

»Kik hété! Kik hété!»

»Det tyckes som om edra hörselverktyg icke befunne sig i den bästa ordning. Illa för er! Om er uppfostran icke vore så försummad, som den är, om ni hade lärt att känna bokstäfverna, stafva och lägga samman, så skulle jag visa fram åt er min fullmakt att läsa.

Utan att på minsta sätt beakta dessa gendarmens förklaringar, fortsatte de nakna, beväpnade gestalterna sin dans under hotfulla åtbörder mot honom.

Deras tjut blef odrägligt för europeiska öron.

Allt mer och mer minskades den krets, som vildarna slutit omkring gendarmen.

Redan sträckte sig flera klor begärligt efter honom, men han stod där som om han varit gjuten af brons.

Han skulle utan minsta frågan varit förlorad, om icke helt oväntadt en omständighet hade inträffat, som på ett alldeles märkvärdigt sätt helt och hållet förändrade denna ödesdigra situation.

På en vink af vildarnes höfding blef nu det krigiska skådespelet inställt.

Oartikulerade ljud uppfylde luften.

Det var kommandoord, till följd af hvilka den omkring gendarmen tätt slutna kretsen glesnade.

En af stammens 'tappra' hade nämligen märkt, att det

hade lyckats Fritz och André att befria sig från sina bojor, och pligtskyldigast gjorde han sin höfding meddelande därom.

Denne, som såg sina köttstycken i fara att afdunsta, gaf genast befallning att göra ett kort slut på saken.

Att nu flertalet af kannibalerna med svängda vapen, liksom furier, rusade på de fyra fångarna, skedde i den omisskänneliga afsigten, att göra saken kort med dem.

Med en fältherres blick öfversåg Barbanton terrängen.

Han insåg genast sakernas ställning.

»Hvad? Mot mitt uttryckliga förbud? Mig till trots?» röt han med dundrande stämma, medan hans ögon lågade af vrede.

I ett nu hade han dragit sitt svärd; det blänkte nu i hans hand.

Med en sats, kastande omkull allt såväl framför sig som till höger och vänster, befann han sig midt i hopen af de mot de fyra olyckliga framrusande.

»Tag er i akt! Gif plats, säger jag! I lagens namn! Folkstockningar äro förbjudna. Se er för, ni missdådare! Skingra er! Vänd om, annars skjuter jag. *Ma patience est à bout.*» (Mitt tålamod är slut).

Medan han framdundrade dessa ord, snafvade han mot en trädrot och störtade till marken.

Hans hufvudbonad följde sin egares exempel och rullade bort från hans hufvud.

En otrolig tilldragelse, ett oerhört underverk!

Knappt hade dessa ord kommit från den orädda gendarmens mun, knappt hade han lagt sig med näsan mot marken, då stannade kannibalerna genast, deras vapen sänktes mot marken, och kastade sig själf i hela sin längd utefter densamma, mumlade de med omisskänlig vördnad orden:

»Tabout! Tabout! Tabout!»

Det var en fullständig teatereffekt.

Gendarmen reste på hufvudet och kunde icke få fram ett ord för att därmed uttrycka sin förvåning.

Fattande sin hufvudbonad, sprang han upp och i tre tempo satt denna åter på hans hufvud.

»De stackars djäflarna ha väl fått se något, som de egna sin tillbedjan!» mumlade han.

Men — ett misstag var här knappast möjligt — de djupa

bugningarna och tecknen till ärebetygelser från de så plötsligt tämjda människoätarnas sida gälde honom, Barbanton själf.

Utan att vidare göra sig mödan att forska efter hvarför detta skedde, drog den präktige mannen genast för fångarnas räkning nytta af detta magiska inflytande.

Dessa förmådde knappast tro sina egna ögon.

Ordet *tabout*, som betyder helig, osårbar, försätter, enligt dessa vildars föreställning, hvarje föremål, som det blir tillropadt, i ett sådant tillstånd, att det icke får såras eller förnärmas, och denna helighet måste obrottsligt upprätthållas, om man vill undvika frambesvärjandet af förfärlig olycka.

I samma ögonblick, som Barbanton sade: '*ma patience est à bout!*' föll också hans hufvudbonad till marken, och kannibalerna drogo däraf den slutsatsen, i synnerhet som denna hufvudbonads egare samtidigt berörde marken, att Barbanton egnade det bizarra ting, som han bar på sitt hufvad, den det samma tillkommande dyrkan, '*tabout*', och därmed äfven ville uppfordra sin omgifning att göra likaledes.

Sedan stammens förnämsta en i sänder gått fram till gendarmen och mycket respektfullt gnidit sin näsa mot hans, hvilken exotiska höflighet besvarade med en filosofs stoiska lugn, försökte han göra begripligt för sina nya vänner, att han önskade erbjuda sin '*tabouts*' skydd åt de fyra fångarna.

För detta ändamål svängde han flera gånger sin hatt, hvilken hans vänner hade betecknat för honom som den undergörande talismanen, samt höll den därefter mot Fritz och hans sällskap.

Som dessa åtbörder tillfälligtvis beledsagades af en intensiv blixtn från det redan i bortdragande befintliga ovädret, så vågade de i sin tro fromma människoätarna så mycket mindre motsätta sig Barbantons begäran, då de i den samtidigt ljungande blixten trodde sig se en hotelse från den store anden.

På ett tecken af höfdingen blefvo bojorna lösta på '*Örnens*' fyra skeppsbrutna.

Gendarmens martialiska figur tycktes i detta ögonblick liksom ännu växa af inre lust.

Med en värdighet, som om han varit en kung, gick han fram till de befriade och räckte dem händerna.

Doktorn, André och Fritz föllo sin hygglige befriare om halsen, och denne kände sig så rörd, att han måste torka bort en tår, som stal sig fram i hans öga.

Det dröjde en god stund, innan någon af européerna kunde få fram ett ord.

Fritz var den förste, som återfick talförmågan.

»Sannerligen, gendarm, ni har handlat för oss som en far!» utbrast han.

Man kan förstå, att detta utrop hos honom uttryckte summan af all erkänsamhet.

»Ni också, unge man!» framstötte gendarmen. »Men det intresserar mig att veta, hvilka ni äro och hvad ni egentligen ha, här att göra.»

»Ah, jag», svarade den unge oförstörbare, jag var igår kvartermästare. För min minuter sedan var jag nära att blifva till rostbiff, och nu är jag er till evig tacksamhet förpligtade, som är förfärligt hungrig.»

Detta svars noggrannhet tycktes för åtminstone ögonblicket fullkomligt hafva tillfredsställt gendarmens förväntan.

Infödingarna hade under denna scen åter i tillbedjan af tabout kastat sig ned på marken.

Nu först observerade Barbanton detta.

Med den största värdighet drog han nu sabeln ur sin skida och gjorde genom öfverdådigt nobla svängningar med densamma därmed begripligt för vildarna, att de skulle resa sig upp.

Sedan han fullgjort denna akt af humanitet, vände han sig åter till de fyra räddade.

Nu först varseblef han på doktors ärm de tre gyllene trensarna, som utmärker den franske skeppsläkaren af första rang, och görande militärisk honnör för honom, sade han:

»Om förlåtelse, herr doktor! Ursäkta! Ni är min förman i tjänsten här; tillåter ni mig att ställa mig till ert förfogande!»

»Den tjänst, som ni visat oss, hygglige man», svarade doktorn, »gör hvarje formalitet öfverflödigt här. I allas vår tröstlösa belägenhet, ty äfven ni är ju en skeppsbruten, återstår oss blott att ömsesidigt bistå hvarandra.»

»Väl taladt», svarade Barbanton. »Inom en helt kort

stund skall den unge mannens uttalade önskan om mat vara uppfylld. Jag skall genast gifva order att skaffa hit hela korgar fulla med lifsmedel och en anständig, njutbar stek.»

Efter dessa ord vände han sig till de församlade vildarna och kommenderade med sin genomträngande, klara röst så kraftigt, som om det gälde anförandet af en bataljon.

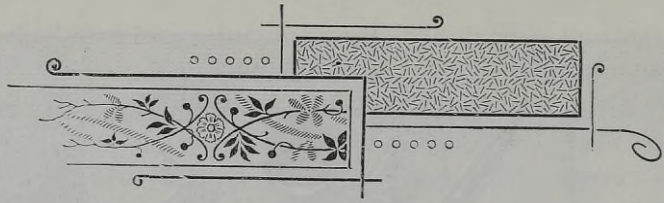
Sina ord beledsagade han med så fordrande tecken, hvarvid han gjorde det vidsträcktaste bruk af sin 'tabout' att det verkligen inom kortare tid än en timma blef skaffadt fram alla slags frukter och äfven en känguruh, som blef offrad åt européernas aptit.

Sedan de tillbörligen stärkt sig och Barbanton till tack åt vildarna för deras gästfrihetet hade i rikaste mått meddelat åt dem sin 'tabouts' välsignelse, togo de fem skeppsbrutna afsked och begåfvo sig på väga därifrån, gående längs efter kusten.

»Maggi, mitt barn, min dotter! utbrast han och tårar strömmade från hans ögon.

FEMTIONIONDE KAPITLET.

Ute bland korallbankarna.

De fem européerna, doktorn, André, Fritz, Bill och Barbanton marscherade framåt, så raskt som terrängen kunde medgifva det.

Snart kommo de till en civiliserad stad.

Dessa skeppsbrutnas utomordentliga äfventyr, hvarvid Barbanton spelade hufvudrolen, utgjorde under tjugofyra timmar föremål för den allmänna konversationen bland alla lager af stadens befolkning.

Tidningarna där på platsen meddelade hjälten-gendarmens porträtt, och en rik autografsamlare betalade honom tusen francs för hans egenhändiga namnteckning.

Kolonialdomstolen dömde honom emellertid till ett pund sterlings plikt, emedan han hade tillåtit sig att inför vildarna utgifva sig för en i koloniens tjänst stående embetsman.

Enligt hans egen utsago hade han ju velat upptaga protokoll öfver människoätarnas omänskliga bedrifter, och detta som utlänning på hennes britanniska majestäts territorium.

Sedan Barbanton hade betalat plikten, sände honom emellertid domstolens president ett praktfullt guldur och en packe sedlar.

Hans mönstergiltiga hållning och raska, om höjden af sinnesnärvaro vittnande uppträdande voro därmed belönade och icke interventionens princip hade blifvit tillbörligen upprätthållen åt hennes brittiska majestät.

De skeppsbrutnas hela traktan var naturligtvis nu att så snart som möjligt åter komma tillsammans med sina på deras fartyg kvarblifna kamrater.

Fritz och hans vänner betviflade icke ett ögonblick att 'Örnen' oaktadt de honom hotande klipporna och korallrefven samt den storm, som väl torde hafva förhindrat ännu en båts utsättande till de förolyckades hjälp, om nämligen icke äfven denna kantrat, nu befunno sig på det rigtiga spåret efter sjöröfvarna.

Det ställe, hvarest den ifrågavarande korallön, enligt den tillfångatagne matrosens utsago skulle befinna sig, hade de noga inpräglat i sitt minne.

Engelsmännen i den lilla australiska staden hade visat sig mycket frikostiga emot Barbanton.

Genom denna frikostighet hade han blifvit satt i tillfälle att åt sig och sina nya vänner kunna förskaffa möjligheten att uppsöka 'Örnen'.

De hyrde för detta ändamål ett litet fartyg och bemanade det med sig själfva, det vill säga med fem män, hvilka voro vana att djärft se hvilken fara som hälst i ögat.

Sedan de försett sig med nödiga lifsmedel, vapen och ammunition, gingo de ombord i den allt annat än starka farkosten och närmade sig oförskräckt korallbankarna och de faror, som dessa hotade med, samt sökte tränga fram till den angifna korallön.

Ett sådant företag skulle kanske af de flesta blifvit betraktadt som en dårskap.

Men de oförskräckta fem männen trodde fullt och fast att deras företag omöjligen kunde misslyckas och de förlitade sig härvid på Guds försyn och sin goda tur.

Innan vi följa dem vidare på deras farliga färd, vilja vi säga några ord om korallöarna.

Våra ärade läsare torde veta, att det kalkhaltiga ämne af rosa eller snarare mörkröd färg, som vi kalla koraller och hvilket såväl vilda som civilicerade folkslag med samma be-

gärlighet använder som prydnader, icke är något annat än en afsöndring af mikroskopiska varelser, hvilka lefva på hafvets botten.

Hvar och en känner till dessa oändligt små djur och ställena hvarest de företrädesvis finnas.

Äfven angående den betydliga vinst, som korallfiskeriet afkastar, härskar icke något tvifvel.

Men endast ett fåtal äro i stånd att göra sig en föreställning om det oerhörda arbete, som dessa flitiga världsbyggare göra.

Existensen af dessa djur utan inälfvor, dessa småträd utan blad, tillika med stenar och växter, hvilka fortplanta sig medelst ett slags knopp, upphopa sig i massor och sluta med att stänga igen eller dämna upp i hafvet till följd af sin gränslösa utgrening, är en hemlighetsfull.

Utan att tänka på de maduporiska öarna, finnas rundt omkring Nya Kaledonien korallklippor af 900 kilometers diameter, hvilka äro dessa outtröttliga djurs verk.

Öster ut från Australien hafva de sålunda bildat en bank af 1600 kilometers utbredning, och i denna farliga arkipilag, som har blifvit benämnd med de betecknande orden: 'det stygga hafvet' uppnå deras kolossala byggnader en längd af 2500 kilometer vid en nära nog lika bredd.

Oafbrutet fortsätta de sitt storartade arbete, och det är en lätt begriplig sak, att dessa *dendroider*, bestående af förstenade och tillika lefvande grenar, kunna blifva till grundpelare för blifvande kontinenter.

Redan gestaltar sig skeppsfarten i norr och öster om Australien år efter år allt svårare.

Utan rast och ro afskilja, hvarje sekund under dag och natt, milliaders milliarder af dessa mikroskopiska arbetare sitt outtömliga kalkämne.

På bottnen af omätliga afgrunder hafva de lagt grund till en fast och tät stenbyggnad, öfver hvilken grund höja sig otaliga undervattensgrottor och gallerier, i hvilka hafsvindren bo som i trollpalats.

Nya grenar sätta sig till de föregående.

Dessa korsa hvarandra och fläta sig in i hvarandra, bildande oåtskiljaktiga och oupplösliga lager af nya pelare, hvilka

höja sig öfver de under dem belägna, öppna sig ånyo, för att bilda nya purpurgrottor, hvilka torna sig oregelbundet upp öfver hvaranda, allt efter tillfällig nyck hos dessa den fantastiska byggnadens enda arkitekter.

Slutligen är för ett antal af dessa arbetare 'det stora verket' fulländadt. De se dagsljuset.

Detta ögonblick betecknar gränsen för deras tillvaro.

Ombytet af element blir dem ödesdigert.

De kunna icke lefva ofvan vattnet. De dö.

Men nu är Oceanen på detta ställe betäckt af deras ogenomträngliga klippbuskage.

De i vattenytan ofta knappast märkbara spetsarna fasthålla hvarje föremål, som från kusten eller från hafvet kommer inom deras område.

Träd, som af stormen ryckts upp, föremål från förolyskade fartyg, hafstång, slingerväxter, alla slags affall från hafvet samlas här, under tidens lopp, i stor mängd.

Dessa spillror blanda sig med hvarandra, ja bli en likartad massa, mjukna, öfvergå i förruttnelse och bilda slutligen ett tätt och fast lager af mylla, ett slags hängande trädgård, som af vågorna dagligen tillföres nya beståndsdelar.

Tid efter annan kommer äfven ditflytande liket af något hafsvidunder.

Dessa åter draga dit sjöfoglarna, som där finna byte, hvarför de grunda en koloni på det för dem välkomna köttberget och draga försorg om god gödning för den sig bildande ön.

Frön från växter föras dit af vinden eller rulla dit på vågornas kammar och komma iland på den nya ön, fullgöra de där sin bestämmelse genom groningenens hemlighetsfulla arbete.

Vegetationen börjar.

Hafvets större invånare komma, för att hvila ut på den gästvänliga stranden.

Amfibier af alla slag tyckas liksom växa af sig själf fram ur marken.

När några få år förgått, har den sålunda bildade ön blifvit ett för människor beboeligt ställe.

De fem djärfva sjöfararna hade således stuckit till hafs med sitt klent byggda lilla fartyg.

Hvar och en af dem var besjälad med det bästa mod.

Blott gendarmen blef af en särskild omständighet förmådd att emellanåt glömma sin oförlikneliga värdighet.

Den tappre mannen blef nämligen sjösjuk.

I denna mellan hans hjärnas ömtåliga delar och magen förlorade han dock icke ett ögonblick den honom till en andra natur blifna artigheten ur sigte.

Med kinder och panna bleka och näsans röda skimmer förvanladt till ett gulaktigt sådant, upprepade han hvarje gång:

»Ursäkt mig, mina herrar, jag känner mig något illamående. Det är väl, att inga damer äro närvarande.»

Fritz roade sig i tysthet däråt, men svarade likväl med sin vanliga godmodighet:

»Låtsä ni, som om ni voro hemma hos er, gendarm; genera er inte det ringaste; vi ä' ju oss karlar emellan!»

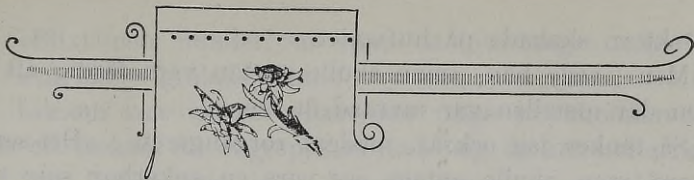
Och den tappre gendarmen hostade ur sig och försatte därvid Stilla Oceanens för tillfället alldeles lugna yta i en svag rörelse.

Fritz och gendarmen hade blifvit de bästa vänner.

Den sednare hade just hunnit blifva litet bättre till mods och han ville just undfägna den unge matrosen med ett af sina äfventyr under sista fälttåget, då matrosen, som skötte rodret, plötsligt ropade ett högt:

»Stopp!»

SEXTIONDE KAPITLET.

I strid man mot man.

De utomordentligt små och lågt gående böljorna tycktes på tvären genomsöras af ett föremål, hvars natur det icke var möjligt att för ögonblicket närmare bestämma.

Var det ett djur eller en projektil?

Hvilketdera det än måtte vara, så var dess hastighet en rent af svindeluppväckande.

Det sköt åstad knappast tio meter aflägsset från den lilla bräckliga farkosten.

Passagerarna hörde tydligt ett skarpt hväsande ljud, ett slags fräsande, sådant en haubitzkula förorsakar under sin framfart.

»Det var på högsta tiden!» brummade rorgångaren och styrde åter in i den förra kursen.

I samma ögonblick brast en klippa sönder.

En väldig skakning följde och en mängd splittror kom upp på ytan af de med ens vildt upprörda vågorna. Ett blåaktigt rökmoln uppstod och bredde ut sig i en vid krets.

»Det ser ut alldeles som om det skulle komma att regna metall», utbrast Fritz

»Kulans kaliber var inte alls liten», sade matrosen.

Doktorn skakade på hufvudet.

»Men», sade han, »man skulle nästan vara färdig att tro, att den där metallen var myntad åt oss.»

»Så tänker jag också», medgaf rorgängaren. »Det ser ut, som om man skulle antaga oss vara en ankarboj, som man själfsvåldigt nog skjuter till måls på, för öfnings skull.»

Nu tog André till ordet:

»Min åsigt om saken, efter hvad som inträffat, är att vi redan befinna oss inom skotthåll för piraterna.»

»Desto bättre!» utbrusto Fritz och gendarmen som med en mun.

Ett andra skott, som var bättre rigtadt än det föregående, raserade korallöns med täta slinger- och klängväxter betäckta strand, i närheten hvaraf den lilla, bräckliga farkosten rörde sig framåt, och jämnade marken däromkring.

»Hvem tusan är det, som så nedrigt vill ovilkorligen skjuta oss i sank?» utfor vår oförskräckte unge stockholmare helt förgrymmad. »Om vi inte snart hissa en hvit, gul eller grön flagga, eller någon trasa, så kunna vi vara säkra om en hel laddning i skrofvat.»

»Pojken har rätt; här, tag detta!»

Fritz klättrade med den franska flaggan, som André räckte honom, upp till toppen af den tunna masten och fästade den därvid.

Han såg ängsligt ut mot horisonten.

Ett stort fartyg syntes på afstånd. Det styrde långsamt sin kurs längs efter klipporna.

Ett väldigt rökmoln uppsteg från dess stora skorten.

»'Örnen'!» skrek Fritz nedåt. »Det är ingen annan än 'Örnen'! Det är 'Örnen'! Nu ser han oss; han har känt igen oss och därför har han inställt elden.»

Han hade icke väl hunnit uttala det sista ordet, förr än ånyo ett skott dånade.

Men denna gång var det den skarpa knallen från en amerikansk karbin.

Fritz gled viget som en liten ekorre ned från sin upphöjda plats och befann sig i nästa ögonblick bredvid doktorn.

Hans ansigte var blodigt.

Den unge mannens ena öronlapp var genomskjuten.

»Blixt och dunder, är man då inte längre säker till lif och lem här?» grälade han.

Liksom om skottet efter den unge stockholmaren hade varit ett tecken till angrepp, störtade sig de sex karlarna, som med ett fartyg just hade kommit fram om en udde af den lilla korallön och helt plötsligt blefvo synliga, på segelbåten, i hvilken våra fem vänner befunno sig.

»Fem emot sex!» utbrast André med så dundrande röst, som han förmådde. »Partiet är vunnet!»

Gendarmen sprang raskt upp och drog sin sabel.

Den tappre mannen var färglös som ett spöke, men visst icke af rädsla. Nej, långt därifrån.

Men hvilket hjältesinne förmår väl hålla stånd mot den stygga sjösjukan?

Endast hans respektabla näsa hade bibehållit sin fina violblå färgton, liksom en jordgubbe bland grädde.

Rörelsen och den vrede, som bemäktigade sig honom, höllo emellertid hans mages motspänstighet i schack.

»I skolen finna er man!» utbrast han och måttade med sabeln till ett väldigt hugg.

Doktorn, som var väl förtrogen med en större båts utrustning, hade sprungit till aktern.

Där fattade han yxan, som begagnas till att därmed afhugga linan, hvarvid räddningsbåten hänger.

Med en kraftutveckling, som man alldeles icke skulde tilltrott hans magra, ja spensliga kropp, svängde han det tunga verktyget med en öfvad jonglörs ofelbara skicklighet, när denne svänger en bamburörkäpp.

André, som blef angripen af en bland de sex skurkarna, kastade sig med kraft på honom.

Båda föllo omkull.

Matrosen Bill attackerade sin motståndare med lika mycken kraft som lycka och skicklighet.

Fritz hade just bragt en verklig jätte till fall.

Denne, som i ena handen höll en sabel och i den andra en revolver, mätte med ögonen ringaktande och föraktfullt en så liten och ung motståndare som den unge matrosen.

Men när han vareseblef, hvilket misstag han hade begått, var det för sent att reparera det.

Sabeln hade vid kullstörtandet fallit ur hans hand.

Att med venstra handen rycka åt sig karlens revolver och med den högra trycka samman den nu värmlöses strupe, skedde nära nog med tankens snabbhet från den unge stockholmarens sida.

Men bladet vände sig.

Spännandet emot med nacken, visste hans motståndare att gifva en sådan kastning med öfre delen af sin kropp, att denna for upp som med en fjederkraft, som skulle varit alldeles tillräcklig att kasta omkull en hövagn.

Det var därför icke att undra på, att den unge matrosen var nära att blifva slungad öfver bord.

Detta beklagliga fall skulle också ovilkorligen hafva inträffat, om icke den hygglige gendarmen, som just var färdig med sitt arbete att för alltid göra sin motståndare oskadlig, hade trädt emellan just i det afgörande ögonblicket och gifvit Fritz en motstöt, som kastade denne tillbaka på sin motståndare.

Samtidigt kastade sig den allmänna säkerhetens man med så oemotståndlig våldsamhet på sjöröfvaren, att denne för andra gången föll omkull som en af klotet träffad kägla, och innan han ännu förmådde utstöta ett ljud, var sjöröfvaren befordrad till en annan värld, från hvilken man icke kommer tillbaka här i tiden.

Två af piraterna hade sålunda stupat.

Striden blef nu mera ojämn. Segern lutade synbarligen åt européernas sida.

André kämpade som ett lejon.

Doktorn svingade sin yxa med sådan framgång, som om han gått i människoätarnas skola.

Ett förfärligt slagande begynte.

»Alla goda ting äro tre!» utbrast Barbanton och gaf den tredje banditen, dödshugget.

»Nummer fyra likades färdig!» skallade det med kraftfull röst från Andrés mun.

»Och fem!» röt doktorn, under det han såg sig om efter den felande sjette.

Men denne befann sig redan under den aldrig trötte gendarmens händer och knän.

»Rör dig inte, skurk!» befalde han med sin klara, långt ljudande röst. »Om du rör dig, så krossar jag ditt 'adams-äpple' till mos!

Han höll med säker hand tag vid motståndarens strupe, så att dennes ansigte färgades betänkligt blått.

»Du är min fånge och därmed basta! Hallåh, matros, gif mig hit något rep, eller hvad ni kallar det!»

Fritz var raskt till hands med det begärda.

Det dröjde nu icke två minuter, så var den ende öfverblifne af fienderna bunden till händer och fötter.

Bill, som under sitt eget, endast korta deltagande i striden knappast hade lämnat rodret obeaktadt, lät nu fartyget drifva framåt den allt trängre blifvande vattenvägen, och detta med en sådan säkerhet, att Fritz icke kunde underlåta att för honom uttrycka sin särskilda beundran, därigenom att han förnöjdt grep ned i sin västficka och därefter stoppade en för någon särskild festlighet sparad tobaksbuss i hans mun.

Emellertid hade doktorn undersökt sjöröfvarens djupa hufvudsår och anlagt ett förband.

Fången blef buret ned i den enda lilla hytten, som fanns ombord på den lilla farkosten.

Med sin honom till vana blifna nästan majestätiska värdighet närmade Barbanton sig honom.

Vid den sårades hufvud stodo doktorn och André. Fritz stod lutad intill dörrkarmen vid hyttens ingång.

Med stor värdighet begynte gendarmen förhöret.

»Fånge», sade han. »Du ligger här inför den församlade krigsrätten. Du skall samvetsgrannt besvara de frågor, som man skall ställa till dig!»

Den anklade, som hade en utprägladt engelsk typ, tycktes, att döma efter hans ansigtsuttryck, förstå hvad man begärde af honom.

Men mot alla frågor, som man gjorde honom, framhärddade han i en hårdnackad tystnad.

Krigsrätten måste således åtnöja sig med att efter hvarje fråga upprepade gånger nedskrifva:

'Den anklagade svarar icke'.

Slutligen brast gendarmens tålmod.

Den franska flaggan svajade från masttoppen.

Delinkventen befann sig således på ett franskt fartyg, och Barbanton var krigsrättens president, krigsrättsråd, rättsskrifvare och tillika dess väpnade makt.

Hvartill skulle då ett långsamt förfarande tjäna?

»Du vill således inte svara?» utbrast Barbanton full af harm. »Nåväl, det är bra; alldeles hur du behagar; men du blir hängd! Mina herrar», vände han sig därpå till dem, som utgjorde bisittarna i krigsrätten. »Fäll domen!»

Fången gaf upp ett gapskratt.

»Hängd? Ni vill, att jag skall bli hängd?» tog han slutligen till ordet på temligen god franska. »Det tyckes, som om ni hvarken visste hvem jag är, eller hvar ni för närvarande befinna er. Ni äro i detta ögonblick de starkare; men ni äro ändå förlorade! Ni söka dem, som ni kalla hafvets banditer, är det inte så? Ni vilja söka upp 'sjöröfvarskeppets' hemlighetsfulla matroser? 'Sjöröfvarskeppet' skall blifva osynligt för er. Hafvets banditer kunna ni aldrig nå! Ni anse dem för alltför naiva, deras mästare och alla som lyda honom. Båten där, som ni tagit i släptåg, tillhör dem; jag räknar mig till deras kamratkrets. Ni har segrat — blind tillfällighet! Er ankomst är redan signalerad. Er kryssare skall finna gömstället — nog möjligt; men ingen af er skall beträda det lefvande. För öfrigt är öns strand otillgänglig för hvar och en utom för oss. Inom mindre än en half minut skola ni se öns kokosträd framför er. — Där kommer 'Örnen' redan med full ånga; försöken er lycka, I dårar!»

Allas blickar vändes åt det håll, som den fånge sjöröfvaren hade betecknat.

Kryssarens imponerande byggnad visade sig verkligen nu på ett afstånd af omkring 2000 meter.

Skickligt styrd af Bill, nådde den lilla farkosten snart

fram till 'Örnen', som med jubel helsade de som förlorade ansedda.

Naturligtvis blef äfven fången förd ombord och af kommandanten personligen förhörd.

Resultatet blef emellertid icke något annat än det, som vi redan känna till.

SEXTIOFÖRSTA KAPITLET

Framför röfvarkulan.

För en med kokosträden låg inom synhåll
Men som natten inbröt, gaf kommandanten befallning
att kasta ankar.

Lampan med det elektriska ljuset blef hissad upp vid masten.

Icke den ringaste rörelse, som sjöröfvarna gjorde vid stranden, kunde nu undgå 'Örnen'.

Den nu som vid fullt dagsljus framför 'Örnen' liggande ön hade en nästan cirkelrund form och var af ganska ringa omfång.

Dess höjd öfver vattenytan utgjorde icke mera än två meter.

En smal kanal, som lopp midt igenom korallrefvet och in i ett slags bassäng, tycktes så smal, att den knappast skulle kunna tjäna ett större fartyg till inlopp.

Tätt stående kokosträd hindrade inblicken i det inre af ön.

Sjöröfvarbåtens frambrytande från den lilla, så säkra hamnen, om hvars tillvaro i den oerhörda Oceanen icke någon sjökarta, ej heller någon tradition visste att säga något, hade

gifvit kommandanten den öfvertygelsen, att han här befann sig omedelbart framför sjöröfrarnas tillflyktsort.

Han insåg mycket väl, att han utan de där efterlämnade papperen aldrig skulle hafva kommit så nära sin plans mål. Utan dessa papper skulle han svårligen någonsin hafva funnit 'sjöröfvarskeppets' smygvrå.

Det kunde icke vara tvifvel underkastadt, att i denna ös inre funnos stora grottor, hvilka piraterna hade gjort beoeliga och därför hade inrättat sig så, att de skulle kunna trotsa en långvarig belägring.

Om ön försvarades genom terpedos, såsom baron de Valpreux med fullkomlig säkerhet antog, måste sannolikheten för ett intagande af densamma nästan försvinna.

Det oaktadt misströstad den modige sjömannen icke ett ögonblick

Han visste, att han icke hade någon tid att förlora.

Hans plan var fattad i korthet.

Framför allt gälde det att noga lära känna öns beskaffenhet, ty den erfarne mannen drog den fullkomligt rigtiga slutsatsen, att den kanal, som här visade sig för hans ögon, endast tjänade till maskerande af den verkliga ingången.

En vidare helt naturlig uppgift var, att på det sorgfälligaste undersöka farvattnet, med dess mångfaldiga såväl naturliga som med konst beredda faror.

Detta var verkligen icke någon lätt sak.

Han var öfvertygad, att de skurkarna icke hade underlåtit något, som kunde tjäna deras grottor till förtvifladt försvar.

Dessa svårigheter, som han hade att öfvervinna, voro emellertid, som sagdt är, icke i ringaste mån egnadt att komma kommandantens hjärta att bäfva, ty han var van att icke förskräckas af någon fara.

Med den inbrytande morgonen började angreppet.

'Örnen' ankrade på ett afstånd af omkring tvåtusen meter från ön.

De båda kanonerna vid bogsprötet voro i beredskap att gifva eld.

Den ena var laddad med karstescher, den andra var afsedd att verka med haubitzkuler.

Ångslupen blef, förutom kaptenen och de nyss upptagna fem kamraterna och ett antal matrosar, bemannad med trettio pröfvade sjösoldater.

Snart rörde den sig långsamt mot refvet.

Ofvanför skeppsbeklädnaden hade man fäst sammanrullade hängmattor, hvilka bildade ett slags sköld.

Bakom hvar och en af dessa stod en man skjutberedd.

Så täckt, iakttog manskapet med skarpa ögon hvarje springa, hvarje krökning i den framför dem sig höjande klippmuren.

Kringseglingen af densamma varade nära en timma.

Icke det ringaste misstänkt visade sig på den, som det tycktes, endast af jättekrafter bebodda ön. Dessa voro ifrigt sysselsatta med att med sina oerhördt stora klor gräfvat ur de från träden nedfallna kokosnötterna.

I korallbassinens medelpunkt låg emellertid, lik ett sofvande odjur, det sina master beröfvade sjöröfvarskeppet, höljdt i svart, alldeles som en likkista under likduken.

Ingenting förrådde emellertid dess hviloställe.

Hvar och en annan än baron de Valpreux skulle hafva trott, att han hade blifvit mystifierad.»

»Välan», utbrast han som en man, hvilket fattat ett plötsligt beslut, om hvars goda framgång han tror sig vara säker. »Stort ondt måste mötas med stora motmedel. Bakom detta ref huserar odjuret. Innan vi göra försök att taga det till fånga, vilja vi väcka det ur dess verkliga eller föregifna sömn. Här är det rätta inloppet, det vill jag våga mitt hufvud på!»

Han pekade på en för ögonen knappast synlig öppning i den branta och klippiga stranden, hvars verkliga omfång var förminskadt med skenbart af stormar fällda kokosträd och på så sätt mycket förminskadt.

»Som portarna till hamnen äro stängda, vill jag klappa på dem med en karteschladdning.

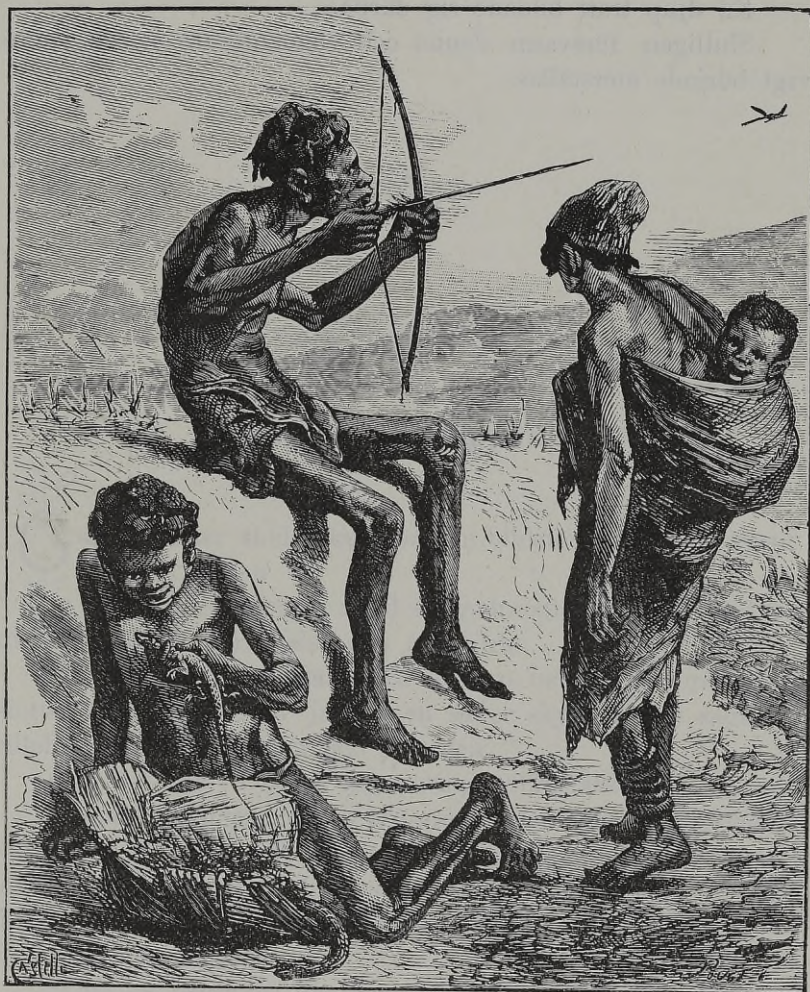
På ordern följde utförandet.

Som splittror störtade de jätteträd, hvilka tillspärrade inloppet, i de vildt skummande vågorna.

Den inre bassinen blef synlig och äfven det därpå flytande skrofvat af sjöröfvarskeppet.

Hvad som nu tilldrog sig satte icke allenast besättningen utan äfven deras kommandant i förvåning.

Liksom om den på vattnets yta där flytande kolossen

Pilen träffade sitt mål.

plötsligt hade fått lif och medvetande, gjorde han en häftig rörelse.

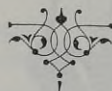
Hans däck darrade under den häftiga skakning, som forplantade sig framifrån och bakåt.

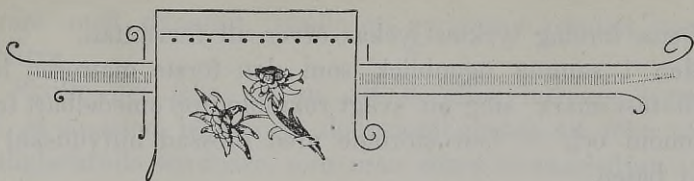
Hans köl tycktes vilja svinga sig ur vattnet; men där-
efter såg man skrofvat helt majestätiskt sjunka.

Vågorna slogo högt samman på det ställe, hvarest den
oväntade tilldragelsen skedde.

En djup tratt bildade sig därpå.

Slutligen försvann denna och elementernas störda jemn-
vigt började återställas.

SEXTIOANDRA KAPITLET.

Första angreppet.

Gamle Petter stod säker som en bildstod på sin post fram för sin kanton

På hans annars alltid så godmodiga ansigte stod nu att läsa både förskräckelse och förundran.

Medan han stod där med luntan beredd att bränna af skottet, såg han, som ju var en säker skytt, så att säga ett villebråd spårlöst sjunka ned i jorden.

Och det var ju också ingen ringa öfverraskning!

»Bomber och granater!» brummade den gamle kanonieren. »Jag har ju ändå sett icke så litet af utomordentliga saker i mitt lif, men något af den kalibern hade jag aldrig väntat att få se. Ja, det är då sannt, som det heter, att man skall lära så länge man lefver!»

»Och ha' stryk så länge man lär!» tillade hans närmaste granne.

Matroserna, som voro vana att oförskräckt se hvarje synbar fara i ögat, voro nära nog öfvervåldigade af denna företeelses skenbara öfvernaturlighet.

Kommendanten gaf befallning att sätta ut en båt och göra försöket att stiga i land på ön.

Detta företag tycktes lyckas öfver all förväntan.

Men i samma ögonblick som den förste matrosen hade beträdd fast mark, steg ett svagt rökmoln upp omedelbart framför honom och — han störtade med krossad hufvudskål tillbaka i båten.

En andra matros vågade det samma, och därefter gjorde en tredje samma försök.

Men äfven dessa drabbades af lika öde med den förste. Kulorna träffade med en förvånansvärd säkerhet.

Tre människolif hade blifvit offrade utan nytta.

Baron de Valpreux gaf tecken till återtåg.

Officeren, som hade kommenderat båten, drog med en betydelsefull rörelse sitt svärd.

Liksom ett kommandoord elektricerade detta slupens tappra manskap.

Som från en mun skallade det:

»Framåt!»

»Välän», ropade kommandanten. »Båt i sjön!»

Få minuter därefter blef landstigningen på korallrefvet företaget på tre särskilda punkter.

Då tycktes ön förvandla sig till en vulkan.

Ånyo måste kommandanten gifva signal till ett skyndsamt återtåg.

En död och två svårt sårade blefvo förda tillbaka till ångslupen.

Detta var nog för första gången i sitt lif, som kommandanten blifvit verkligen bestört.

Att taga en af osynliga makter försvarad fästning, eller att äntra ett fartyg, som ligger öfver fyrtio meter under vattenytan, det var ju icke någon småsak!

Ångslupen, som väl kunde skatta sig lycklig att hittills icke hafva stött på någon torpedo, återvände till 'Örnen'.

Baron de Valpreux beslöt att denna gång afvakta natten.

Kanske att det under dess dunkel skulle vara möjligt att verkställa landstigningen.

Det tycktes honom ingalunda utförbart att en handfull beslutsamt folk ljudlöst skulle kunna närma sig vallen och fatta fast fot på densamma.

Om detta lyckades, sade han sig, och han därefter ville

operera med dynamit, skulle ett gynnsamt resultat knappast uteblifva.

Skulle det icke gå an att därefter intränga i grottans inre, så återstod honom ju dock möjligheten att röka ut dess hemlighetsfulla invånare, som man röker ut skadedjur.

Natten inbröt.

Ångslupen, som med ångan uppe hade förblifvit liggande vid sidan af pansarfartyget, hade fått dubbel besättning från 'Örnen' och satte sig nu i rörelse.

Men denna gång tändes icke det elektriska ljuset på kryssarens mast.

Ångslupen styrde nu djärft in i mörkret.

Sänklodet kastades försigtigt ut.

Men hvem kan beskrifva kommandantens och hans sjöfolks förvåning! — Vågorna upplystes från hafvets botten.

Rundt omkring korallrefvet stucko bländande hvita stråknippen fram och spredo sitt intensiva ljus vida omkring, liksom en här af underhafssolar.

Från midten af detta ljushaf höjde sig spöklikt korallrefvet, vid hvars sidor tusentals fiskar förskräckt tumlade om, liksom bländade.

Själftva ångslupen syntes som en svart punkt midt i denna öfver all beskrifning storartade belysning.

»Ah, dessa dämoner!» mumlade kommandanten.

Långsamt närmade ångslupen sig ön.

Vidt ut framåt och ned i vattnet böjde sig sonderingsstafvarna, omsorgsfullt pröfvande vägens säkerhet.

Framför allt gälde det att undvika faran att någon torpedo skulle komma in under slupens förstäf.

Då dök plötsligt ett svart föremål, snarlikt en trädstam, upp på knappst fyra meters afstånd från babordssidan.

»Full fart!» ropade kommandanten med tordönsstämma.

Ångslupen flög åstad som en pil.

Det var också på högsta tiden.

En oerhörd vattenpelare steg sjudande upp och sjönk därpå åter tillsamman.

En dof knall hade åtföljt denna företeelse.

Det föremål, som kommandanten hade märkt, var ingenting mindre än en torpedo.

Explosionen af densamma kunde emellertid icke hafva åstadkommits på annat sätt än genom undervattensledning; ty den förfärliga förstörelseapparaten hade icke på något sätt kommit i beröring med fartyget.

Liksom genom ett trollslag slocknade plötsligt de elektriska ljusen.

Hårt nog fick man nu finna sig i det så plötsligt inträdda ombytet från det starka ljuset till mörkret, och vittnena till den sällsamma scenen måste nu försöka genomtränga det täta mörker, som omgaf dem.

Med oemotståndlig våldsamt hade fartyget blifvit kastadt åt sidan, svängdt om i en krets och därefter draget bakåt.

Snart återvann det emellertid sin jämnvigt och förmådde oförskräckt fortsätta sitt lopp.

Baron de Valpreux intogs af en för honom ovanlig ångest, dock ingalunda för sin egen skull, men väl för den möjliga förlusten af hans fartyg.

Men den omständigheten, att faran för torpedon nu var undanröjd, lät honom så till vida fatta nytt mod, som farvattnet från det ställe, där de nu befunno sig, och i rak riktning till 'Örnen' tycktes vara säkradt för pansarskeppets framträngande.

Kommendanten gaf nu befallning att med full ånga föra ångslupen tillbaka till det ställe, hvarest den nyss timade explosionen hade egt rum.

När detta ställe var uppnådt, lät han gifva en ljussignal.

Denna signal blef genast besvarad från 'Örnen', och snart förnam sjömannens öfvade öra att pansarfartyget var i analkande.

Då pansarkolossen kommit icke långt från ångslupen, gaf han tecken att 'Örnen' skulle kasta ankar.

Samtliga båtar, med undantag af en enda, sattes nu ut och nära nog hela besättningen tog plats däri.

Bland dem, som sålunda blefvo befordrade till korallrevet, befunno sig äfven doktorn, André och Fritz.

Kommendanten stannade kvar på ångslupen.

En kvarts timma förgick, och ännu en. Icke ett ljud genomträngde nattens djupa tystnad.

Baron de Valpreux blef orolig.

Då träffade plötsligt ett hundrastämmigt hurra hans öron.
Båtarna hade landat lyckligt.

Besättningen, som redan var härdad mot öfverraskningar
af hvarje slag, spridde sig, oaktadt det stora mörkret, skickligt
till en tiraljörkedja och började därpå rekognoscera terrängen.

Detta hurra, som var en följd af den första framgången,
var det som baronen hade hört.

SEXTIOTREDJE KAPITLET.

Ett plötsligt återseende.

Det segerrop, som de framträngande hade utstött, hade emellertid ingalunda undgått fienden.

De elektriska undervattenssolarna flammade ånyo upp.

Deras bländande ljusstrålar föllo på korallrefvet och visade tydligt konturerna af de liksom förstenade gestalter på kliporna nu varande matroserna.

En häftig gevärseld lät höra sitt hemska smattrande.

Banditerna sköto oupphörligt genom sina osynliga skjutgluggar, och deras kulor skulle för de belägrande blifvit lika fördärfliga som förut, om de icke nu, sedan de redan blifvit mera förtrogna med förhållandena, hade intagit ställning bakom träd och bakom dessa egendomliga krökningar, som korallutsprången bildade och som tjänade dem till skydd.

Det oaktadt var dock deras belägenhet mera än kritisk; den hade nära nog blifvit till en förtviflad.

Fiendens skott, som i början affyrades utan mål, vunno snart en förskräcklig säkerhet.

Man efter man föll, utan att i minsta mån kunna försvara sig.

»Framåt!» uppmuntrade kommandantens stämma.

Han hade just landat med den siste af de större båtarna och hade i spetsen för två kompanier klättrat upp på korallklipporna,

»Framåt!» upprepade matroserna med hänförelse.

Men de hade knappast beträdat ön, förr än marken började darra under deras fötter.

En oerhörd låga slog upp ur jordens innandöme och ett riktigt askregn uttömde sig öfver dem.

Det var som om en vulkan hade öppnat sin krater.

Ur den gapande afgrunden reste sig en mänsklig gestalt, svart som kol, blott nödortfigt höljd i lumpor.

André och doktorn sprungo upp, som om de blifvit stungna af en geting. Det gick rundt för Fritz' sinnen.

Alla tre träffade samman framme vid fullt ljus, icke tio steg från den vidt gapande öppningen, som varit verket af en minas explosion.

»Hell Adli! O doti — jag inte se Flissi; hvar är Flissi? O, hell gode Gud!»

»Majestät!» utbrusto de båda herrarna och rusade fram till negerpojken. »Är det verkligen du, mitt barn?»

Fritz var så rörd, att benen knappast ville bära honom. Hans ögon fylldes med tårar.

Han skrattade och snyftade tillika och det af full hals.

Den tappre unge mannen, som var så oförskräckt inför hvilken fara som helst, var nu fullkomligt ur stånd att röra sin fot för att närma sig Majestät, eller att säga ett ord.

»Ah Flissi, där är du ju! jag gjorde lyckligt: 'bom', och kröp sedan upp genom hålet till er. Men kom då, du Flissi och omfamna mig.»

»O, min lille broder!» framstötte nu Fritz med möda och slöt Majestät till sitt bröst. »Jag hade inte hoppats att få återse dig mera!»

Det besynnerliga sättet för negergossens återfinnande låter förklara sig på följande sätt:

Sedan den där natten då han, tillika med Fritz följande längtan efter frihet, hade anförtrott sig i hafvets armar, åter blef dragen upp därifrån och förd tillbaka ombord på slafskeppet,

hade allt hans tänkande och sträfvande blott haft ett mål: flykten.

Men hvarje tillfälle därtill blef honom betaget.

Flaxhant straffade hans rymningsförsök blott därmed, att han gaf befallning att sysselsätta Majestät i köket samt att denne icke på något villkor fick vidare komma upp på däck.

Sedan röfvarskeppet hade afbördat, sig sin laddning af 'människokött' i de ifrågavarande hamnarna samt lyckligt undkommit 'Örnens' angrepp och dess förföljande från Santiago, kastade det ankar vid sin säkra tillflyktsort, hvarest korallrefvets rymliga grottor mottogo piraterna.

Den stackars negerpojks tröstlösa sinnestillstånd kan man lätt föreställa sig.

Snart hade han emellertid blifvit hemmastadd i gångarnas och grottornas labyrinter.

Han studerade med framgång de i den underjordiska klippfästningen vidtagna försvarsåtgärderna.

Han kände snart till alla minor och skjutgluggar, genom hvilka senare han ofta tåmtals stod och längtansfullt blickade utåt den oändliga oceanen.

Hvad hans hjärta klappade, när han så en dag i närheten af sitt fängelse varseblef den för honom väl bekanta 'Örnen'.

Och hvilken förtviflan grep honom, när han var vittne till matrosernas tillintetgjorda angrepp på korallön.

Men när sjöhjältarna förnyade försöket att fatta fast fot på den bedrägliga marken hade hans beslut mognat.

Han ville, om så skulle behöfvas, med uppoffring af sitt eget lif, efter möjlighet bringa sina vänner hjälp och bistånd, och därvid hade han ju äfven en annan tanke, som framför allt låg honom nära om hjärtat.

Han ville åter träffa sin Flissi och omfamna honom, för att sedan icke mera vika från hans sida.

Planen blef hastigt fattad och lika raskt utförd.

Han visste att förskaffa sig en lunta och smög sig därmed till en af de talrika minorerna.

Sedan han hade öfvertygat sig om att ingen af matroserna befann sig på ytan öfver densamma, lade han luntan till fängträden.

När den brinnande tråden förtärdes, flydde han in i ett sidogalleri och väntade där.

Explosionen följde.

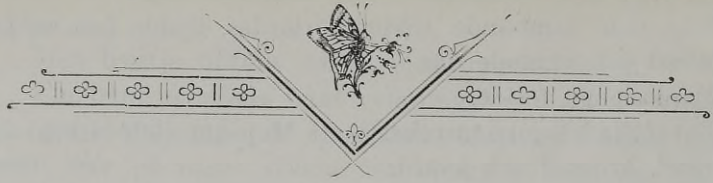
Det fattades icke mycket i att Majestät själf därvid blifvit bränd, krossad och kväfd.

Men döden skonade honom.

Hans goda stjärna lämnade honom icke.

Höljd med hudkontusioner, banade han sig med mycket besvär väg genom spillrorna fram till det uppstådda hålet samt svingade sig upp till dess kant och igenkände där sina så länge saknade vänner.

SEXTIOFJÄRDE KAPITLET.

I rök och damm.

Negerpojken's djärfva handling hade gjort de belägrande en ovärderlig tjänst.

Ingången till fästningen var öppnad och därmed ett verk utträttadt, hvars utförande under andra omständigheter skulle varit förenadt med oändliga mödor och faror samt hafva kostat månet människolif.

Men hans mellankomst skulle ännu längre utsträcka sitt välgörande inflytande.

Matroserna, som genast insågo den erbjudna fördelen af den uppstådda öppningen, för att den vägen kunna komma ned i grottans inre, rusade bort till det ännu rykande hålet.

De blefvo emellertid i rättan tid af Majestäd hindrade i sitt förehafvande, i det han stälde sig i vägen för dem och utbrast:

»Nej, nej, så går det inte an; vi måste ha' ljus, mycket ljus!»

Man kom tillstädes med en stor lykta, af den sorten som användes vid nattronterna ombord på ett fartyg.

Visserligen var det en farlig sak att med ljus intränga i grottan; men det var oundgängligen nödvändigt, för att de

efterföljande skulle kunna gå samma väg som den, hvilken gick i spetsen.

Möjligheten att de annars skulle kunna störta ned i någon afgrund låg alltför nära till hands.

Fyra man stego fram och bådo om den farbringande äran att få bilda förtruppen.

Majestät slöt sig till dessa samt förklarade sig beredd att bära lyktan och vara en säker vägvisare åt dem.

Som negerpojken var den ende, som kände till den underjordiska labyrintens krökningar och förgreningar, så antog kommandanten gärna hans erbjudande.

Lyktan var försedd med en spegelinrättning, som kastade ljusstrålarna framåt och lämnade rummet bakom djupt höljdt i skuggan.

Denna omständighet hade icke undgått den lille svarte.

Han begagnade den också genast till stor glädje för Fritz, som fann att 'den lille' hade gjort stora framsteg på civilisationens område.

De fyra matroserna kröpo på armbågar och knän framåt, hållande skjutvapnen beredda till affyrande.

Majestät hade förståndigt nog fäst sin lykta vid en trästaf af omkring halfannan meters längd.

Han betedde sig alldeles som matroserna.

Därvid höll han sig oförskräckt vid yttersta kanten af den här och där vid omätliga afgrunder förande gången, och därunder höll han lyktan så högt upp, som han förmådde, samt varnade på detta sätt för det med faror hotande djupet.

Manövern var alldeles förträfflig. Den medgaf att kunna se, utan att de själfva blefvo sedda.

Den tre meter breda vägen förde nu tämligen brant nedåt.

Ljudlöst gled de fem stigsökarna i förväg, och den kampberedda modiga skaran följde ljudlöst efter dem.

En bredare håla öppnade sig.

När spetsen af kolonnen hade kommit fram till ändan af densamma, uppstod ett öronbedöfvande larmande och prasslande.

Blågula blixtar ljungade öfverallt.

Ett blyregn slog mot genomgångens tak och sidoväggar, krossande, genomborrande samt förkunnande död och fördärf.

Negerpojken's lykta blef krossad i skärfvor.

Djupt mörker uppstod i det svala rummet, som nu allt mer och mer uppfylldes af täta, kväfvande rökskyar.

Till följd af den kuperade terrängen gingo kulorna vanligtvis och lyckligtvis fortfarande för högt.

Utan att spilla bort en minut, fortsatte emellertid banditerna med en oerhörd ihärdighet sitt skjutande, hvilket, om det än icke förorsakade någon förhärjande verkan, likväl hindrade matroserna ifrån att fortsätta sin väg framåt.

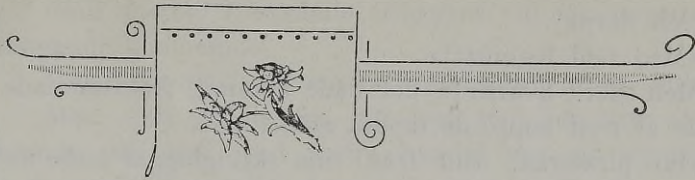
Man skulle kunnat tro, att angriparnas antal belopp sig till åtminstone femhundra, och detta menade matroserna också medan det i själfva verket ingalunda var fallet, ty där voro endast tio eller tolf man af banditerna, som hade blifvit skickligt utställda på passande afstånd ifrån hvarandra, hvarigenom de åstadkommo denna vilseledande verkan.

Allt häftigare sönderrefvo kulorna hvalfvet, allt tätare blef röken, ända tills man slutligen icke ens kunde se de från gevärsmynningarna kommande rödaktiga blixterna

Då ljöd kommandantens stämma.

»Gif fyr!»

SEXTIOFEMTE KAPITLET.

»Framåt, matroser!«

Dessa män, hvilka sedan nära nog ett helt år tillbaka för följt en för dem ogripbar fiende och som äfven i detta ögonblick på sätt och vis hade att upptaga kampen med skuggor, hvilka de själfva knappast sågo sig i stånd att komma åt på något sätt; medan dessa från alla sidor slungade död och tillintetgörrelse bland dem öppnade matroserna mot banditerna en mordisk eld midt i mörkret, således alldeles, så att säga, på må få.

Under det hvar och en endast lydde det gifna kommandot, hoppades ingen af dem den ringaste framgång däraf.

Kulorna susade åt alla sidor.

Från alla håll haglade det bly in bland den dödsföraktande tappra skaran.

Redan hade mången af dessa tappra sjunkit ljudlöst samman och de framstormande sjömännen i den trånga klippgången rusade fram öfver honom.

»Framåt, matroser, framåt!« ropade officeren, som gick i spetsen för tåget.

I detta ögonblick kunde man i den riktning, hvarifrån rösten kom, varseblifva ett svagt skimmer.

»I tätt slutna led!« kommenderade officeren.

Och därpå:

»Med fäld bajonett!»

Men där, hvarifrån det hade kommit, framstormade nu, lifvade af nytt hopp, de tappra sjömännen.

Om piraterna, som från sina skjutgluggar hade anfallit matroserna i klippgången, redan hade skjutit bort sin ammunition, eller om de ansågo sin ställning hotad, det må ha varit hvilket det ville, men faktum var emellertid, att de hade lämnat sina poster och dragit sig djupare tillbaka inåt labyrinten, men därvid hade de likväl icke raskt nog släckt den lykta, som de hade med sig, utan officerens vaksamma ögon såg skenet och visste sålunda åt hvad håll han hade att söka sjöröfvarna.

»Framåt!» kommenderade han.

Matroserna sprungo raskt åt det angifna hållet och voro de flyende tätt i hälarerna.

Men plötsligt försvunno de flyende för deras blickar; en klippmur hindrade matrosernas vidare framträngande.

Slutligen efter långt sökande, fann man en smal öppning, som i början icke tillät mera än en och en af matroserna att smyga sig igenom.

Men efter några steg vidgade den sig till en gång, som var så bred att tre man kunde bekvämt gå bredvid hvarandra.

Denna sig ofta krökande gång utmynnade i en vid runda, från hvilken ett bländande hvitt ljus utströmmade.

I en höjd af mer än tio meter befann sig här det kupolartadt tak, bredvid hvilket sjöröfvarskeppet hvilade på hafvets botten.

Tvenne midt emot hvarandra befintliga dörrar slöto sig i samma ögonblick, som matroserna bländade beträdde hallen.

De första af de ankommande hade ännu icke haft tid nog att hinna hemta sig från den förvåning, som intog dem vid anblicken af det ljushaf, som mötte dem i den vidsträckta rotundan, förr än de också blefvo mottagna med en mördande eld.

Skrik af vrede och raseri samt rosslingar från de i döds-kampen liggande uppfyllde rummet.

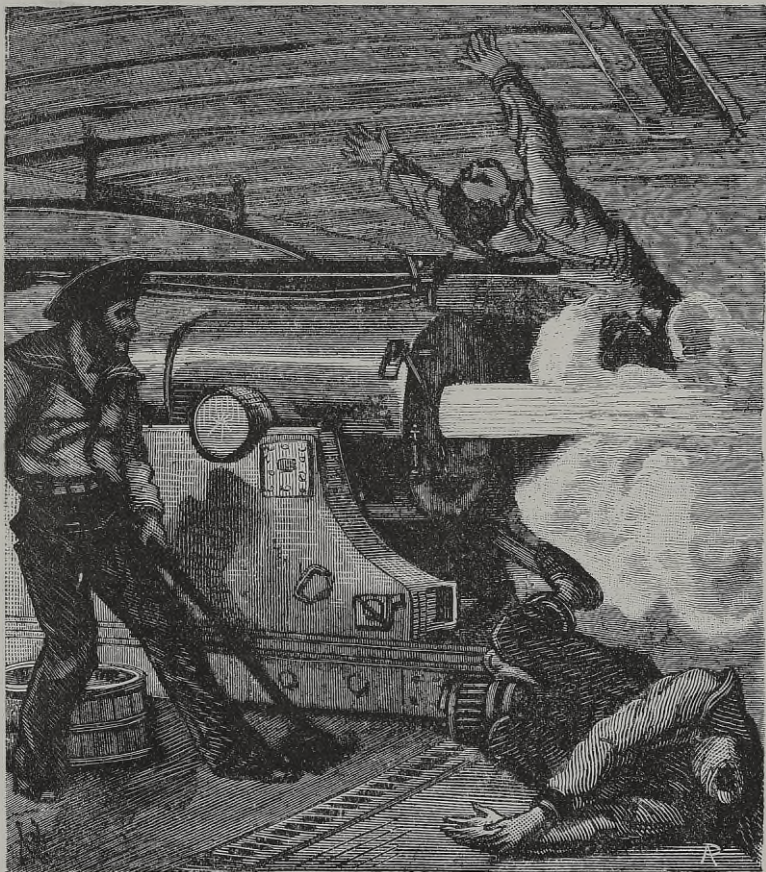
Ställningen var ohållbar.

Hvad förmådde tapperheten hos dessa hjältar gent emot en fiende, som höll sig dold bakom ogenomträngliga murar!

»Till återtåg!» skallade officerens vid förtruppen genomträngande kommando,

Han hade fått sin venstra arm krossad af en kula.

Men själf stälde han sig dock som den siste af de retirerande och höll med andra handen upp sin stympade lem samt gömde den under den uppknäppta uniformen.

Den fruktansvärda kraft, som skulle slunga kanonkulan ut ur kanonpipan, hade verkat bakåt.

»Till återtåg, matroser!»

I den bästa ordning drog sig manskapet långsamt tillbaka in i den gång, hvarifrån de hade kommit in i hallen.

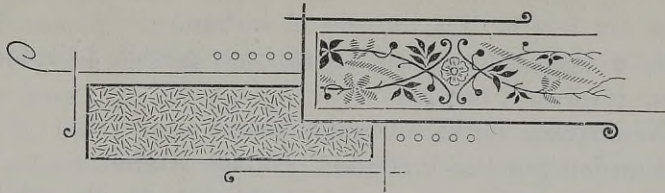
Men deras djärfva framryckande visade sig vara framgångsrikt nog.

Det hade blifvit köpt med stora förluster, men öfverlämnandet af den underjordiska fästningen blef nu blott en tidsfråga.

Utifrån blockerade genom pansarfartyget och ångslupen samt belägrade i det inre af män, hvilkas mod och ihärdighet voro som stål, kunde sjöröfvarna icke under några omständigheter längre hoppas att segra öfver den dem vida öfverlägsna makten.

Deras belägenhet var förtviflad.

SEXTIOSJETTE KAPITLET.

»Ni är fången!»

Kommandanten, baron de Valpreux, kallade samman ett krigsråd, i hvilket blef beslutadt att taga ned den lilla fyrapundiga kanonen från ångslupen och därmed skjuta bresch i rotundan.

Medan förberedelser därtill bedrefvos med all möjlig raskhet, spejade André, åtföljd af den lille negern, omkring i de talrika sidogångarna.

I en af dessa hade han upptäckt en dörr.

Den var hermetiskt tillstängd.

Han spände emot dem med alla krafter, men förgäfves. Dörren gaf icke efter en enda linie.

»Öppna, om ni har mod nog därtill!» ropade han och slog några kraftiga slag med yxan mot det starka träet.

Därefter intog han ställning med revolvern i hand.

Endast det dånande ekot svarade honom.

»Nå, fyrapundaren skall göra sin skyldighet. Kom, Majestät, låtom oss gå tillbaka till de andra!»

Men han hade ännu icke hunnit vända sig om, då den tunga dörren ljudlöst öppnade sig och vände sig på sina gångjärn.

En hel flod af ljus trängde ut inifrån.

På tröskeln visade sig en storväxt gestalt, hållande hotfullt en revolver i handen.

»Ni knäckar starkt!» begynte han.

»Emedan jag har brådtom», svarade André.

»Ja, det tyckes så, men ögonblicket är illa valdt. Er sista stund har kommit!»

Därvid siktade han mot Andrés bröst.

Men med tankens snabbhet sprang denne åt sidan, fattade tag i den obekantes högra arm och höll dennes näfve så fast, som om han gripit om den med en tång.

Denne stretade emot som ett djur, hvilket blifvit fångadt i en snara.

Andrés muskler hade svällt upp och hotade att bryta sönder benknoterna i motståndarens handled.

»Nog!» stönade denne.

I detsamma lät han revolvren falla till golvet.

»Välän, må vi underhandla!»

Majestät hade redan tagit upp revolvren och därmed, liksom en vakt, dragit sig tillbaka.

Piraten hade trädt något åt sidan och nu belyste ljuskenet fullkomligt hans ansikte.

Ett halfkväft skrik kom från Andrés bröst.

»Flaxhant — du — ni — här!»

»André!» mumlade den andre bleknande.

»Men hvad gör du här, Flaxhant?»

»Min herr hedersman, ni känner mig inte!»

»Hur så?»

»Jag är sjöröfvarnes chef, slafskeppets härskare, kommandant på sjöröfvarskeppet, den främste bland hafvets alla sjöröfvare.

Det var för Andre som om hans hjärta upphörde att slå. De meddelanden, som Fritz hade gjort honom, kom nu lifligt tillbaka i hans minne.

Det var ju en Flaxhant på 'Rhone' och på 'Washington', och Flaxhant på slafskeppet samt förorsakaren af den förfärliga katastrofen ombord på ångaren 'Vill-de-Saint-Nazaire' vore en och samma person — hans gamle vän.

Okänslig, som han var inför faran, lidandet och till och

med inför döden, kände André sig nu tillintetgjord inför amerikanarens vanära.

»Ser ni, att ni inte känner mig!» tillfogade Flaxhant i skarp ton.

»Ni här!» kom det slutligen mödosamt från André. »Ni här, amerikanska krigets hjälte, ni, som general Lee omfamnade i arméens åsyn och lyckönskade, ni, vid hvars sida jag hade äran att kämpa i sista fälttåget —

»Ja, jag!» sade sjöröfvaren med halfkväfd stämma.

Men redan i nästa ögonblick hade han återvunnit sin fattning.

»Det är verkligen mera än djärft af er, att här vilja predika moral för mig. Jag hörde till de tappra, till männen af ära och heder och — jag räknar mig ännu till dem.»

»Må lämna den saken! Räkenskapens stund har slagit. Er håla är upptäckt. Ni är fångad!»

»Tyvärr! Så tag då ni mig till fånga!»

»Nej!»

»Hvarför inte?»

»Emedan jag var er vän; emedan er hjärta klappat i samklang med mitt under de där kalla nätterna i bivuaken emedan ert blod flutit för fäderneslandet; emedan —

»Nog, jag vill inte höra vidare.»

»Emedan jag icke vill», forfor André, utan att fästa sig vid den andres afbrott, »att den, som varit min vapenbroder, skall utandas sitt lif vid ändan af en rå.»

»Håll! Ser du då inte, att allt det blod, som jag någonsin utgjutit, stiger mig upp i ögonen och hotar att kväfva mig? Håll! Ingenting hade kunnat tygla mig; du har betvingat mig. Låt mig ännu en gång vara din vän — endast under fem minuter — man unnar ju ej en längre frist åt de till döden dömda. — Hör min bekännelse! Jag skall vara kort. Ett enda ord skall säga dig mera än det längsta tal. Jag har störtat ned i afgrunden, emedan jag — varit en spelare. Jag har fallit i händerna på banditerna... enorma förluster... jag utstälde växel, kunde icke inlösa den... ruinen hotade mig... jag hade ett barn, en älsklig dotter... stackars liten, hennes födelse hade kostat hennes mor lifvet! Jag kunde inte hafva hjärta till att se henne fattig; jag antog det van-

hederliga erbjudande, som skurkarna gjorde mig; jag blef deras eländiga verktyg. Sednare ville jag upptaga kampen med dem, slita sönder mina bojor och göra mig fri från dem. Men det var för sent. De hade bortfört min dotter. Barnets lif försäkrade dem om fadrens lydnad. Jag dödade för att mitt barn skulle få lefva. Förstår du? När jag visat min ifver, när jag hade arbetat... arbetat tungt och hett... tillät man mig, efter återkomsten från en inbringande expedition, att omfamna mitt barn.

Strängt bevakad af mina förmän, njöt jag begärligt af denna länge saknade sällhet. Vid hvarje kyss, som jag tryckte på hennes rena panna, klibbade en blodsdroppe.

Småningom vände jag mig vid förbrytelsen. Skammen börda blef mig lättare. Då det icke lyckades mig att åter sätta mig i ostörd besittning af barnet, så instälde jag min kamp, hufvudsakligen af fruktan för att min älskade dotters lif kunde sväfva i fara. Snart skall hon icke längre hafva någon far. Så mycket bättre, blott att hon aldrig måtte erfara, hvad jag har varit! Du har städse visat dig högsinnad och ädelmodig, André; jag högaktar, jag beundrar dig — så som en bandit måste göra det inför en hedersman. Den bön, som jag nu har på hjärtat —

»Flaxhant, din dotter skall vara min!» vände sig André till sin gamle vän, i det han afbröt hans tal.

SEXTIOSJUNDE KAPITLET.

Fribytarens död.

Sjöröfvarens under dessa få minuter alldeles som en förkrossad sammansjunkna gestalt for plötsligt upp. En flyktig rodnad förklarade hans ansiktsdrag.

»Vänta — ett ögonblick — jag kommer tillbaka!»

Därmed skyndade han genom den halföppna dörren och kom snart därefter igen.

Han hade med sig i ena handen en med papper fylld portfölj och i den andra en stor, tvåpipig karbinrevolver.

»Tag denna portfölj, André! Gör dig underrättad om innehållet, när allt är öfverståndet. Det är värdefulla dokumenter, som röra mitt barn. När jag väl är död, skola de uslingarna återgifva henne åt dig, och om de skulle vägra det, så är du man att kunna tvinga dem därtill. Och nu — lef väl! Följ den gången, där, midt emot dig! Gå upp så raskt som möjligt och för dina vänner tillbaka med dig upp! Synda dig; om fem minuter skall det vara för sent! Mina kamrater ha' stängt in sig i sina rum och ana icke det ringaste. Adjö — André — adjö! Tänk på mig — inte med hat och förakt!

Härpå ropade han med stark stämma:

»Här är piraternas graf!»

Uppe vid taket af det kupolartade hvalfvet, ett jätteverk af en kanske för länge sedan skedd vulkanisk eruption, befann sig ett ovanligt tjockt och omfångsrikt linsformigt glas, liknande dem, hvilka äro anbragta ombord på fartyg, för att föra ljus till de i undre skreppsrummet befintliga hytterna.

När Flaxhant hade uttalat nämnda ord, lyfte han långsamt karbinrevolvern och siktade på det stycke glas, som likt ett oerhördt stort öga blickade dystert hotande ned på honom.

Han gaf eld.

Kulan lämnade ett stjärnlikt märke efter sig på glaset.

Bestörta, liksom om de varit fastnaglade på stället, stodo André och negerpojken ännu kvar.

»Så flyn då! — I nästa ögonblick skall hafvet störta in här — fly, André, i min dotters namn — hon är nu ditt barn!»

»Lef väl!» mumlade den unge mannen alldeles utom sig och nu, jemte Majestät gripande till flykten, ropade han ännu:

»Adjö, och — hvila i frid!»

Andra skottet genomborrade glaset.

Genom öppningen, som knappast var så stor, att man skulle kunnat sticka in ett finger däri, sprang, glänsande som en silfvertacka, en stråle vatten fram och studsade med dånartadt buller mot grottans golf.

»Det är otillräckligt!» mumlade Flaxhant.

Han fortsatte att affyra karbinrevolvern, som utan ny laddning tillät honom att afskjuta tolf skott.

Snart föll linsen ned i skärfvor.

Ned genom den gapande öppningen strömmade nu en tjock vattenstråle.

Flaxhant stod stödd mot sitt vapen och inväntade kallblodigt döden.

Hans kamrater, som genom den så plötsliga öfversvämningen skrämdes ut ur sina hålor, ville söka sin räddning i flykten och försöka uppnå de högre belägna gallerierna.

Men det var för sent.

De underjordiska rummen blefvo på några ögonblick eröfrade af hafvets vågor.

När den förfärliga skakningen följde, hade 'Örnens' manskap redan hunnit upp på öns yta, denna ö, som nu blef till hafvets banditers graf.

Segern var en dyrköpt seger. Ett stort antal af kryssarens matroser hade stupat.

Kommendant de Valpreux, som var fullt öfvertygad att ingen flykt varit möjlig och att alla hålor och gångar hade blifvit fyllda med hafvets vatten samt att banditernas verktyg, sjöröfvarskeppet, låg fängsladt vid hafvets botten, beslöt att på kortaste väg återvända till Europa.

Det gälde nu att handla raskt, för att träffa hufvudmannen för det skamliga banditförbundet.

I Sydney blef kryssaren underkastad de nödvändiga reparationerna.

Efter en fjorton dagars färd, ty vägen togs naturligtvis genom Suezkanalen, lopp 'Örnen' in i Toulons hamn och med honom äfven Fritz och hans oskiljaktige svarte broder Majestät samt André och doktorn, matrosen Bill och gendarmen Barbanton.

Pansarskeppet blef underkastadt den föreskrifna, oundgängliga karantänen. Men kommendanten fick sig beviljad att ofördröjligen få afresa till Paris. Hans första besök var hos allmänna åklagaren.

Efter ett långt samtal med denne, begaf han sig genast till marinministern, inför hvilken han aflade en noggrann berättelse om sin mission.

Emellertid utfärdade allmänna åklagaren en häktningsorder mot grefve de Javeroy, den rika finansmannen, på hvilken hittills icke någon skugga af misstanke hvilat.

Några och tjugo polisagenter omringade palatset i Monceauparken, sorgfälligt bevakande alla utgångar.

Grefven var hemma, agenterna hade sett honom komma tillbaka, från sin promenadtur.

På poliskommissariens i lagens namn framställda uppfordran öppnades porten.

Millionärens furstliga bostad blef, till stor skandal inför tjänstepersonalen, genomsökt från botten till tak.

Han granskade murarna, lyfte upp parkettgolfven, sköt speglar och skåp åt sidan, rotade igenom de sednare, rörde om i kaminernas aska, med få ord: icke en vrå, från källaren till takåsen, förblef obeaktad.

Men det var förgäfves möda.

Javercy stod icke till att finna; äfven gömstället två trappor upp var tomt.

Tjänstepersonalen blef under två dagar och två nätter behållen under uppsikt, utan att det förhör, som man anställde med dem, gaf den ringaste ledning angående hvar deras herre uppehöll sig.

Redan var poliskommissarien frestad att uppgifva tanken på att finna något spår efter hvart den djerfve skurken tagit vägen, då en af hans agenter, en äkta spårnåsa, gjorde den upptäckten, att den i rymmarens sängkammare i väggen infogade spegeln vände sig omkring sig själf.

Fjedern till den sinnrika mekanismen var så väl gömd i spegelns ram, att den var nära nog omöjlig att finna.

Spegeln, hvars baksida var öfverklädd med en tjock järnplåt, öppnade utgången till en smal stege, hvilken förde ned till gatans kloakkanal.

Häriifrån måste grefven hafva verkställt sin flykt.

Samma dag, som denna upptäckt gjordes, urladdade sig ett förfärligt oväder med störtregn öfver staden.

De mera trånga, mindre kanalerna blefvo hastigt fyllda med vatten ända upp till hvalfvet.

Flera genom denna öfversvämning öfverraskade kanalarbetare förlorade därvid lifvet.

Deras lik blefvo kort därefter förda till polisen.

Besynnerligt nog fann man bland dessa äfven en, som var klädd med det finaste linne, och hans händer voro af tydlig aristokratisk finhet.

Men olyckligtvis hade råttorna så fullständigt bortgnagt

allt kött på hans ansikte, att ett egenkännande af hvem han varit blifvit alldeles omöjligt.

Månnie denna stympade rest af en människa var återstoden af piratsamfundets öfverste chef.

Polis och domstol förblefvo i okunnighet om denna viktiga punkt.

SEXTIOÅTTONDE KAPITLET.

Under karantänen.

Som nämnt är, måste 'Örnen' ligga i karantän och före karantänstidens utlopp fick ingen annan än kommandant de Valpreux, som därtill utverkat sig särskild tillåtelse, komma i land.

Denna tid blef lång för våra vänner, och de beslöto därför att fördrifva den med berättelser om indianer och negrer.

André var den, som denna gång började:

»Chiaquaha, en indianhöfding, satt framför sin hydda på den flätade bastmattan och skar ifrigt på en pil.

Han såg därvid mycket dyster ut och man kunde nästan kalla de blickar hemska, som han emellanåt kastade omkring sig, när han såg upp från sitt arbete.

Bredvid höfdingen satt hans squaw (hustru) med ett barn på knäet och följde uppmärksamt hans arbete samt häftade därunder med bekymradt ansikte sina blickar på den ifrigt snidande.

På andra sidan lekte höfdingens äldste gosse sorglöst med hunden, som tåligt höll till godo med den liflige, kopparröde pojakens ofta grofva spratt.

Änjo riktade nu squaw'n sina blickar på den rastlöst ar-

betande och tycktes förvåna sig öfver att han aldrig kunde blifva färdig med sin pil, ty höfdingen besåg allttjämt med granskande blick pilen.

Han vände den på alla sidor och skar därefter vidare, förbättrande den här och där.

När höfdingen just åter hade granskat sitt arbete och därefter missbelåtet skakat på hufvudet samt på nytt började skära, frågade hans squaw:

»Hur kommer det sig, att Chiaquaha, som annars är stammens mest öfvade pilsnidare, aldrig kan blifva färdig med just denna pil? — Det är ju, som om Chiaquaha hade bestämt denna pil åt den store anden själf.»

»Så är det också, Omega, svarade höfdingen och afbröt för ett ögonblick sitt arbete. Denna pil skall göra mig stor tjänst och sedan blifva vigd åt den store anden. Icke något vanligt vildt, ingen vanlig fiende vill Chiaquaha träffa, utan blott *en* fiende, och endast en gång vill han begagna denna pil, och när densamma har gjort sin tjänst, så skall den invigas åt den store anden.»

»Hvem är denna fiende, som Chiaquaha's pil skall träffa? frågade Omega.

Chiaquaha stirrade en stund dystert ned framför sig och sade därefter:

»Så hör då, Omega: det är en hvit man, som Chiaquaha har bestämt denna pil åt och blott denna pil skall träffa den hvite mannens hjärta. Hvad våra förfäder voro lyckliga på sina jagtmarker! De nedlade där den starke buffeln och den snabbfotade hjorten, och de voro belåtna med sitt område. De hade plats för sina bostäder och föda nog åt sig, sina hustrur och sina barn. De begärde inte mera; de behöllo hvar och en sitt och läto andra ha sitt. Då kom den hvite mannen i landet och trängde oförnöjsamt fram samt förstörde vår lycka. Blekansiktene fällde ned våra skogar och trängde in på våra jagtmarker samt jagade den röde mannen själf, som om han hade varit ett villebråd. De gáfvo honom eldvatten, för hvilket hela stammar föllo offer. De medförde åt honom sjukdomar, hvilka mördade det, som eldvattnet hade skonat. — De sade till den röde mannen: »Vi vilja drifva handel med dig.» Och blekansiktene bedrogo den röde mannen

Blekansiktene voro icke belättna med det land de tagit, och de äro det ännu icke, ty alltjämt komma de med anspråk, och alltjämt stjäla de land och döda den röde mannen. — O, dessa blekansigten bli aldrig mätta, och deras begär aftager icke, utan det endast tilltager, så att de gärna skulle vilja röfva ifrån den röde mannen de jagtmarker, som han har kvar.»

»Så ofta Chiaquaha redan har klagat öfver den saken!» sade Omega.

»Och Chiaquaha skall klaga däröfver så länge, tills hans sista andedrag flytt till den store anden», svarade höfdingen och tog åter sin pil i handen.

»Men pilen?» frågade Omega och pekade på vapnet.

»Ja, pilen», mumlade höfdingen och satte knifven till densamma, för att ännu förbättra något på dödsverket.

»Hvem är pilen bestämd åt?»

»Blekansiktet där borta bakom skogen!»

Och Chiaquaha pekade åt sidan mot skogen, som lik en af jättestammar bestående mörk vägg sträckte sig så långt ögat kunde se framför dem.

»Men hvarför just åt den mannen?» frågade Omega vidare.

»Emedan han är den värste bland blekansigtene, och han är äfven de röda männens mest förbittrade fiende», svarade höfdingen. »Han har mördat den stackars Mahatek».

»Ja, den stackars Mahatek!» eftersade Omega suckande.

»Mahatek var Chiaquaha's vän och broder», sade nu höfdingen med eftertrycklig ton. »Då kom blekansiktet och hans kamrater hit och sade till den röde mannen: »Dina jagtmarker äro våra; vi ha köpt dem af de hvita männens store höfding!» Blekansiktene trängde sedan bort oss. Då gick Mahatek till blekansiktene och rökte fredspipan. Han förestälde blekansiktene, att de röda männen skulle dö af hunger, om de inte hade sina jagtmarker. Men han fick endast hån till svar. När nu Mahatek sade: »Om den hvite mannen röfvar allt från den röde mannen, så tvingar den hvite mannen den röde mannen till krig», då reste blekansiktet sig upp, högg hufvudet af Mahatek och sade till Mahateks förskräckta kamrater: »Gån nu och sägen edra bröder, att om de vilja börja krig med de hvita männen, så skall det gå dem alla

så, som det nu gått deras ombud.» Därpå blefvo de röda männen drifna bort.

»Det är ju förskräckligt!»

»Så kan blott den hvite mannen göra; den röde mannen har i den hvite mannens ögon ingen rätt, och fredspipan gäller för honom ingenting.»

»Och Chiaquaha?»

»Chiaquaha har lofvat vid den store anden att hämnas Mahatek.»

»Men hur?»

»Därtill är denna pil!» utbrast höfdingen.

Han höll upp pilen, och hans ögon flammade i dyster eld.

Josua Happer satt, rökande sin pipa, utanför sitt blockhus och omkring honom sutto några andra farmare.

Alla voro starkt bygda gestalter med väderbitet ansikte. Hela deras sätt förrådde beslutsamhet och mod.

Happer hade för icke så särdeles lång tid sedan kommit hit med dessa kamrater och grundat en koloni i det annars af indianer bebodda territoriet, utan att bekymra sig om rödskinnens rätt, oaktadt dessa besvärade sig öfver detta inkräktande på deras område. Men som indianerna här icke voro talrika, hade de icke vågat tänka på att möta våld med våld, ty de nyankomna hade mycket kraftigt stöd.

Därom talade nu också farmarna.

»Jag är just nyfiken att se, om indianerna skola låta oss vara i fred länge», sade en.

»*Goddam*, svarade Happer, »de skola väl akta sig för att gifva sig i strid med oss, sedan de erfarit, att våra refflade bössor träffa sitt mål och att våra näfvar inte så lätt tröttna.»

»Men historien om deras ombud lär väl väcka ond blod bland rödskinnen», tog en annan till ordet.

»Må vara; med hvad gör det!» sade Happer godmodigt. »Så måste man umgås med det rödhudade packet, så att de må veta, att vi inte frukta dem, och hvad de ha att vänta, om lusten kommer på dem att bråka med oss.

»Men det var ju ändå ett ombud!» anmärkte den första åter.

»Han kom med fredspipan till oss», tillade en annan.

Happer skrattade åter föraktligt.

»Fredspipa hit och fredspipa dit!» utbrast han. »Hvarför var karlen så oförskämd att vilja förkunna oss krig? — Då måste jag ju på stället visa den spetsbofven, att deras skallar inte äro hårda nog för våra näfvar. Jag beklagar blott, att jag inte behandlade de andra karlarna på samma sätt. Det hade samnerligen inte alls varit skada på det rödskinnade patrasket.»

»Alldeles riktigt!» berömde en. »Vill man ha' ro för hundarna så måste man piska dem.

»Jag öppnade skallen på den rödskinnade hunden, för att goda lärdomar skulle lättare gå i hans tjocka skalle», fortfor Happer, »och *goddam*, i alla liknande fall skall jag göra på samma sätt. Patrasket skulle bara våga knysta!»

Happers tal fann medhåll, och snart därefter skildes sällskapet. Farmarna bestego sina hästar och redo däriifrån.

Happer blef ensam; han gick igenom den hans blockhus omgifvande inhägnaden, för att se efter de där inställda kreaturen. Därpå gick han ut till de i närheten liggande åkrarna och grälade på de där arbetande drängarna, emedan de i hans tycke icke hade arbetat nog, och begaf sig därpå tillbaka till blockhuset, hvarest hans hustru och son befunno sig.

Solén gick redan ned.

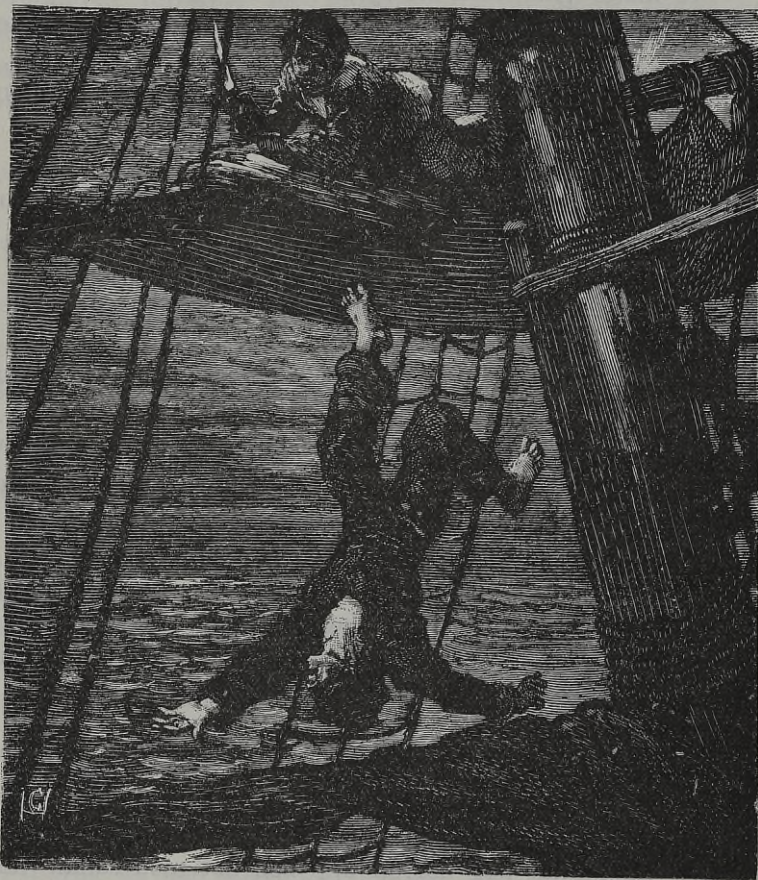
Farmarefrun och hennes tjänstflicka hade mjölkat korna. Så kommo arbetarne hem från åkrarna och samlades kring bordet, som af de båda fruntimmerna besattes med qvällsvarden.

Som vanligt begåfvo sig de efter dagens arbete trötta karlarna till hvila. Farmaren, hans hustru och hans knappast ur gossåldern vuxne son blefvo kvar i blockhuset. Tjänstflickan sof i en liten kammare, och de båda drängarna hade sina sängplatser i en sidobyggnad, som låg intill blockhuset.

Det var nära midnatt, då plötsligt den framför dörren hundne hunden började skälla häftigt.

Happer vaknade däraf och lyssnade.

Hunden fortfor med sitt skälla och tycktes blifva allt vildare.

Begagnande sig af räens gungningar, gaf han kroppen en stark svängning

Happer tänkte i början att någon hjort eller kanske en grå björn hade infunnit sig, ty sådana huserade i skogen, och att det var den, som gjorde hunden så orolig.

I denna förmodan styrktes Happer ännu mera, när han märkte att kreaturen blefvo oroliga inom inhägnaden; de vådrade utan tvifvel den blodtörstige björnen.

Som Happer icke kände någon lust att unna odjuret ett af sina kreatur till kvällsmat, så steg han upp och klädde sig hastigt.

Hans hustru hade äfven vaknat och frågade hvad som var å färde.

»Det måtte visst vara en björn vid inhägnaden», svarade Happer. »Jag skall skjuta på besten, så att den inte bryter sig igenom och gör skada!»

Just som Happer hade sagt detta, öfvergick hundens skällande till ett vildt tjutande.

»Björnen, björnen!» utbrast Happer.

Han gaf sig icke tid att taga på sig en kavaj, utan tag hastigt sin refflade bössa.

Hundens raseri öfvergick till ett gällt tjut af smärta.

»*Goddam*, björnen har den stackars Bull!» utropade Happer. »Kom, John, tag din bössa.»

Detta rop gällde sonen, som äfven vaknat och lämnat sin hängmatta.

Happer rusade till dörren och drog tillbaka den grofva trärigeln. Men i detsamma ljud ett förfärligt slag mot dörren.

Förfärad stannade Happer.

Då ljud utanför huset ett skarpt skrik, som genast besvarades, och ett andra väldigt slag dundrade mot dörren.

Happer stod för ögonblicket som stel af förfäran, ty han kände detta skrik; det var indianernas krigsrop.

»Rödskinnen!» utbrast han. »Till vapen!»

Han grep tag i den grofva rigeln och ville skjuta den för dörren.

Men det var redan för sent.

Med högt brak flög dörren upp och det med sådan våldsamhet, att Happer, som träffades af dörren, nära hade störtat till golfvet.

Inom dörren rusade nu med högt krigstjut några indianer, bakom dem följde en enstaka med en eldbrand i handen.

John blef stött omkull, innan han hann göra bruk af sin bössa, och låg nu hjälplös på golfvet under de i huset inrusande indianernas fötter. Bössan hade fallit från honom och han kunde icke åter gripa tag i den.

Happer, som icke förlorat sin sinnesnärvaro, hade rask sprungit till väggen och afsköt sin bössa i den inträngande hopen.

En indian stupade

Blixten från hans bössa och ljusskenet från den flammande eldbranden förrådde för indianerna hvar deras fiende stod. Med ett vredesskrik vände de sig nu emot Happer, som hastigt vände om sin bössa och slog rasande omkring sig med kolfven.

Men i spetsen för indianerna stod höfdingens resliga gestalt. Hans ansikte var måladt med röd jord, krigsfärgen.

Med en blick igenkände Chiaquaha den dödligt hatade Happer, och han skrek till de sina:

»Det är han! Det är det förrädiska blekansiktet!»

På detta rop vände sig alla mot Happer, som förtvifladt slog omkring sig med bösskolfven. Han såg sin undergång för ögonen och sökte blott att offra så många som möjligt af de blodtörstiga fienderna.

Men med fiendens öfvermakt kunde kampen icke räcka mera än några ögonblick.

Visserligen skönk en indian till golfvet, träffad af det väldiga slaget, men Chiaquaha hade just det tillfälle, då detta slag gafs, till att med en tigers vighet springa på Happer, och innan denne hann mätta till ett nytt slag, stod höfdingen bredvid honom och hade med båda händerna gripit tag om hans hals, som om han genast ville strypa sitt byte.

Chiaquaha utstötte ett segertjut.

Happer sökte värja sig mot fienden. Han släppte sin bössa och försökte gripa tag i höfdingen.

Men under högt triumftjut kastade sig redan de andra indianerna på den ensamme mannen, som, fasthållen från alla sidor, efter några ögonblick låg omkullslagen på golfvet och snart blef bunden, innan han rätt hann besinna, hvad som försiggick med honom.

Under tiden hade andra indianer med ett väldigt slag krössat hufvudet på den på golfvet liggande sonen samt beröfvat honom hans skalp.

Ett lika öde drabbade äfven Happers hustru, som skrikande ville komma sin man till hjälp. Ett slag med en tomahawk

träffade hennes hufvud. Hon störtade till golfvet. Hennes beseegrare vecklade hennes rika, upplösta hår om sin näfve, ett raskt snitt med den skarpa knifven, en kraftig ryckning, och den olyckliga kvinnans skalp befann sig i indianens hand.

Icke heller den unga tjänstflickan undgick detta öde. Obarmhertigt slogo de ned henne och skalperade henne.

De båda drängarna dukade äfven under efter ett kort motstånd, och indianernas vilda segertjut uppfyllde blockhuset samt skallade långt ut i dess omgifning.

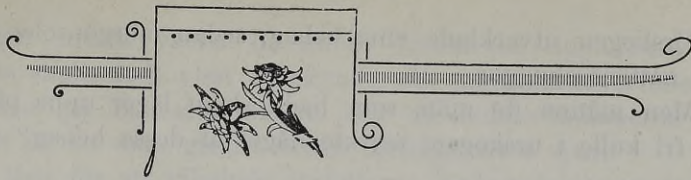
Rödskinnen hade tillkämpat sig en hastig, blodig seger, fortare kanske än de själfva vågat hoppas.

Happer, den enda öfverlevande af hela hushållet, blef släpad ut ur blockhuset, och han måste nu åse, huru hans segrare plundrade och därefter anlade eld.

Snart flammade blockhuset upp i lågor och dess sken färgade natthimlen röd.

Vid detta sken lämnade indianerna stället för sin grymma seger.»

SEXTIONIONDE KAPITLET.

Indianens hämnd.

André fortsatte sin berättelse:

»Morgonsolen höjde sig långsamt och kastade sina gyllene strålar öfver den vidsträckta urskogen, som intog en yta af många kvadratmil och var öofverskådlig för ögat.

Morgonvinden susade frisk och sval bland trädens löfverk, skakande nattens dagg ned från bladen, så att det droppade ned som ett mildt regn på de skogsmarken beklädande buskarna, blommorna och gräsen, på hvilka äfven daggpärlor dallrade.

Solstrålarna, som här och där bröto sig igenom bladtaket och nådde marken, läto dessa daggpärlor blixtra och glittra som lika många juveler, och de af solen belysta delarne af gräsmattan sågo då ut som med ädla stenar broderade mattor, öfver hvilka guldglänsande skalbaggar och andra insekter svärmade.

Och där bredvid funnos djupt mörka ställen, dit aldrig en solstråle föll och som endast voro betäckta med lågt gräs eller mossor.

Urskogen utvecklade sina behag, sedan morgonsolen följagat nattens skuggor.

Men månne de män, som hade slagit läger uppe på en liten fri kulle i urskogen, märkte något af dessa behag? visst icke!

Det var höfdingen Chiaquaha med ett antal krigare af hans starkt sammansmälta stam, alla målade med krigsfärgen, till tecken att de befunno sig på krigsstråt. De voro alla väl beväpnade.

Midt ibland dessa män låg Josua Happer, som hade händerna bundna. På hans ansigte syntes blåa med blod underlupna fläckar och äfven smala strimmor af runnet blod. Hans väderbitna ansigtsdrag voro djupt fårade; hans ögon, som voro halft tillslutna, blickade med dyster resignation ned på marken.

När Happer såg upp och lät sina blickar sväfvva öfver de honom omgifvande, kunde han genast förstå, att det för honom icke kunde finnas mera än en förhoppning kvar här på jorden, den på en hastig och lätt död. — Sorglig förhoppning för en ännu i sin fulla mannakraft stående man.

Han såg, huru alla dessa krigare, och isynnerhet höfdingen, med hemskt dystra blickar betraktade honom. Han såg vid krigarnas bälten sin hustrus, sin blonda sons och tjänstflickans med de rika, svarta hårflätorna skalper, äfvenså de båda drängarnas, och han kunde väl däraf sluta till, att äfven hans skalp snart nog skulle pryda det ena af dessa bälten.

Det ställe, som indianerna hade valt till lägerplats, var, såsom redan blifvit sagdt, en liten kulle. En cyklon hade en gång dragit fram genom urskogen och äfven träffat kullen samt ryckt bort därpå befintliga träd. Dessa kullfallna träd hade länge sedan förmulnat och fallit sönder, men enstaka stammar, om än med afbrutna grenar, stodo ännu kvar, och här och där växte redan unga träd upp.

Denna kulle var belägen flera mil borta från det ställe, där Happers farm hade stått.

Indianerna hade knappast hunnit sluta sitt förstörelseverk, förr än de genast bröto upp och rastlöst drogo bort därifrån, släpande fången med sig.

De visste alltför väl, att eldskenet från den brinnande

farmen måste väcka de andra farmarnas uppmärksamhet. Dessa skulle helt visst då skynda till, upptäcka öfverfallet och mordet på farmarefamiljen, och då kunde indianerna vara säkra på att man genast skulle förfölja deras spår.

Men för att vilseleda förföljarna, hade rödskinnen använt sin vanliga list; de hade gått en sträcka tillbaka öfver mjuk mark, hvarvid de buro fången, på det att fotspåren icke skulle förråda dem.

De hade gått en betydlig sträcka i bädden af en bäck, tills de vid dagens inbrott uppnådde denna kulle.

Chiaquaha hade haft en rådplägning med de sina, och denna var nu slut. Han vände sig till fången.

»Blekansigte, res dig upp!» ropade han till Happer.

Happer rörde sig icke.

»Chiaquaha, den store höfdingen, vill tala med dig, blekansigte!» ropade höfdingen åter.

Happer gjorde ännu icke någon rörelse. Hela hans svar bestod i en trotsig blick.

»Vill du inte tala, hvite man?» frågade höfdingen nu.

Men fången teg fortfarande.

Ett mummel af ovilja gick igenom gruppen af indianer, som funno det oförlåtligt, att ett fånget blekansigte vågade vägra den store höfdingen Chiaquaha lydning och icke tala, när han blef tillfrågad.

Men det är icke indianernas sätt att hålla lång rättegångsförhandling och storma med frågor på en fånge, som icke vill svara.

Chiaquaha sade kort och värdigt:

»Har blekansigtet inga ord för den röde mannen, så kan den röde mannen också spara sina ord. Hvad nyttar det i vinden talande ordet?»

»Den store höfdingen talar vist!» ljöd det i indianernas krets.

»Till trädet!» röt nu Chiaquaha till de sina och pekade på en i närheten stående städstam.

Han lade själf äfven hand vid att rycka upp fången och föra honom till trädet.

Happer blef stäld vid trädstammen.

I början hade fången viljelöst låtit göra allt med sig;

men när indianerna nu började med läderremmar binda honom fast vid trädet, begynte han vakna upp ur sitt grubbleri.

Han slet i de remmar, med hvilka hans händer och armar voro sammanbundna, samt sparkade omkring sig.

»Ah!» röt han i vredesmod. »Ni eländiga, röda hundar! Om jag bara hade mina näfvar fria, så skulle jag strypa er allesamman, den ene efter den andre.

Indianerna aktade icke på hans vredesutbrott, utan bundo honom fast vid trädet, ett arbete som snart var färdigt.

Nu trädde Chiaquaha fram till fången.

»Blekansigte», frågade han, »hvad gjorde de röda männen er, efter som ni röfvade från dem, misshandlade och mördade dem?»

»I ären hundar och förtjänen inte annat än att bli piskade som hundar!» svarade Happer med trotsig och föraktfull blick.

Ett skri af ovilja hördes.

Men Chiaquaha sade med orubbligt lugn vidare:

»Våra sändebud kommo till er, för att tala med er; de kommo som vänner och rökte fredspipan med er. De litade på blekansigtena att äfven de höllo det heliga för heligt. Men du slog ihjäl den ädle Mahatek, och Mahateks blod anklagar blekansigtet.

»Det var en oförskämd slyngel, lika oförskämd som du!»

Chiaquaha lät icke det ringaste bringa sig ur fattning genom denna nya förolämpning.

Han fortsatte:

»Har blekansigtet gjort sig skyldig till sådan förbrytelse mot den röde mannen, så bör det inte beklaga sig, om den röde mannen dömmar honom för denna förbrytelse.»

»Hundar!» röt Happer trotsigt. »Viljen I döma den hvite mannen?»

»De röda männen döma blekansigtena med samma rätt som blekansigtena vilja döma den röde mannen!» svarade Chiaquaha med sin vanliga värdighet.

Han trädde tillbaka, gaf sina kamrater ett tecken och stämde upp den första tonen till krigssången.

Ögonblickligen inföllo de öfriga.

Den monotona visan ljöd i morgonluften, och sångarna

rörde sig i takt omkring trädet, dansande och slående samman vapnen.

Denna krigssång var knappast slutad, förr än en indian trädde fram till fången och svängde sin knif mot honom, skenbart rigtande den än mot ögonen, än mot hans ansigte eller mot hans bröst; men knifvens skarpa spets träffade alltid blott Happers kläder, hvilka stycke för stycke sletos sönder och därefter refvos bort från fångens kropp, så att han snart stod där alldeles afklädd.

Under det denna operation varade, hade andra tändt upp en liten eld och började nu tortera sitt offer.

De bundo viskor af torrt gräs omkring fångens lemmar och bröst, så att desamma sågo ut som beklädda med halm.

Därefter antände de detta gräs nedifrån.

Genast flammade lågorna upp öfver hela Happers kropp, så att han såg ut som en eldpelare.

Men lika hastigt som lågorna flammade upp, lika hastigt slocknade de också igen.

Det förbrända gräset föll som aska ned från kroppen, som dock redan nu visade sig något svärtad.

Happer hade icke gifvit något ljud ifrån sig.

För andra gången upprepades samma scen, men denna gång hade man tagit ännu mera gräs, och när nu eldpelaren flammade upp, varade elden också något längre.

Men Happer teg fortfarande.

Nu voro hans hufvudhår och skägg alldeles bortbrända.

Och för tredje gången företogs eldtortyren, och nu gjordes densamma ännu starkare, så att ett skrik af smärta och vrede kom från den plågades bröst.

Ett vildt rop svarade.

»Blekansigtet är fegt!» ropade Chiapuaha föräktligt.

»Förbannade, mordiska hundar!» svarade Happer.

»Stäm upp din krigssång, blekansigte!» ropade höfdingen till honom.

Happer teg.

Då trädde en indian med svängd³ tamahawk fram till fången.

Han lät det farliga vapnet susa omkring sitt hufvud och

och måttade hugg mot Happer, så att det såg ut, som om han ville krossa än hans lemmar och än hans hufvud.

Men vapnet träffade aldrig; alltjemt hölls det igen vid målet, så att det då knappast vidrörde huden.

Tigande lät Happer drifva denna lek med sig.

Han visste nog, att den, hur farlig den än såg ut, den dock icke var ämnad att bringa honom döden.

Han hade låtit hufvudet sjunka ned mot bröstet och stirrade nu mot marken.

Denna grymma lek varade en lång stund.

Nu utstötte höfdingen ett högt skrik.

På denna signal förändrades scenen.

Tomahawken susade med sin breda del och med förfärlig våldsamhet ned på offrets högra axel, och med blixstens snabbhet följde ett andra slag på venstra axeln.

Man hörde de träffade benen braka.

Blod trängde ut genom krossåret och Happer utstötte ett doft ljud af smärta.

Och åter hånade Chiaquaha:

»Blekansigtet är fegt!»

Han gaf en vink åt indianen.

Denne trädde tillbaka.

Nu samlade sig alla indianerna till en grupp, i hvilken en kort men ifrig rådplägning egde rum.

Åter började krigssången, hvori nu voro inblandade hånfulla ord angående blekansigtenas feghet.

Och med sången började äfven en ny lek.

Indianerna slungade sina kastspjut mot fången.

Men icke något af dessa kastspjut träffade sitt mål. Indianerna visade sin skicklighet i att kasta med sina spjut, ty dessa borrhade sig in i trädstammen tätt öfver och bredvid Happers hufvud, hvarest de darrande blefvo sittande.

Åter uppstod en paus.

Man tycktes vilja gifva det olyckliga offret tid att samla krafter för nya tortyrer, medan plågoandarna själfva väl tänkte efter på hvilket verksamt men dock icke dödligt sätt de vidare skulle kunna plåga fången.

»Stäm upp din krigssång, blekansigte!» ropade Chiaquaha ännu en gång till fången.

Happer gaf icke ett ljud ifrån sig.

Dödsångest och smärtor måtte visst redan hafva beröfvat honom besinningen och gjort honom okänslig för allt, så att han icke ens hörde hvad som ropades till honom.

Rop af ovilja hördes.

Med stolt förakt utbrast nu Chiaquaha:

»Hvad dessa blekansigten äro feга! De ha' inte någon krigssång och veta inte att sjunga ansigte mot ansigte med fienden, som de röda männen göra.»

»De äro inte värda att dö en krigares död!» utbrast en gammal indian full af ovilja. »Man skulle slå ihjäl blekansigtena med stenar, alldeles som giftiga kräldjur.»

För att riktigt tillkännagifva sitt förakt, tog gubben en sten och kastade den med all kraft mot Happers bröst, så att det brakade under kastet.

Chiaquaha visade tillbaka den uppretade, och ett par med pil och båge beväpnade krigare trädde fram.

En pil susade genom luften och satte sig fast i Happers ena arm.

En andra pil följde efter den första och genomborrade det olyckliga offrets andra arm.

Pil efter pil genomskar luften och dessa pilar träffade lår och armar.

Endast bålen förblef skonad.

Blod rann ned från den plågades kropp, som stönande hängde vid trädet.

Nu äntligen steg Chiaquaha fram.

Han bar i handen en båge och tog en pil ur sitt koger.

Det var samma pil, som höfdingen hade själf skurit med så mycken omsorg.

Han lyfte upp pilen och ropade:

»Chiaquaha har skurit denna pil, för att därmed hämnas den olycklige Mahotek på hans mördare. Mätte den store anden stärka Chiaquahas hand och skärpa hans ögon, så att denna ena pil icke må förfela sitt mål!»

Han spände bågen och lade pilen på densamma samt sigtade.

Ett ögonblick! —

Pilen for af och satte sig fast i Happers hjärta.

Happer ryckte till.

Därpå sjönk han hufvud tungt ned mot bröstet.

Han hade slutat.

Men Dhiaquaha ropade:

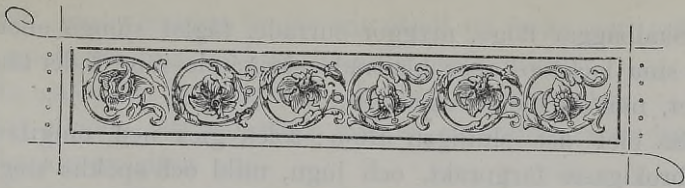
»Mahotek, du är hämnad, och blekansigtet må nu tjäna dig som slaf på den store andens jagtmarker!»

En half timma därefter var platsen tom.

Indianerna voro försvunna.

Men vid trädstammen hängde ännu Happers blodiga lik, och öfver honom sväfvade redan de af blodlukten ditlockade roffåglarna, hvilkas byte den afflivades lik nu skulle blifva.

SJUTTIONDE KAPITLET.

Strid med gorillor.

André hade föregående afton slutat sin berättelse, och turen kom nu till doktorn, som med sin stora erfarenhet inom heta zonen och dess djur- och växtvärld, nu började berätta:

»Det var i maj 1869, då vi, ett temligen manstarkt sällskap till största delen passionerade jägare, åtföljda af en skara infödingar som tjänare och förare, bröto upp från Sierra Leone (Lejonberget), för att jaga gorillor, denna fruktansvärda apart, som besitter en sannerligen jättelik muskelstyrka och uppnår en storväxt karls storlek.

Vår väg hade varit besvärlig, innan vi efter flera timmars ridt nådde skogen, genom hvilken en smal stig förde, hvilken vid båda sidor var infattad af en ogenomtränglig skog af träd, buskar och slingerväxter, alldeles som en grön mur.

Clysiner klädda med lilafärgade blommor, fikonsträd med deras tusentals pelarartade luftrötter samt andra stora träd bildade grundpelarna i denna skog och dessa voro sammanbundna med otaliga rabinier, akacier, mimosor, å sin sida genomflätade af ingos. Däremellan otaliga bigonier och aristolochier.

Allt omkring oss var lif.

Skalbaggar flögo, myggor surrade, fåglar sjöngo eller läto höra sina lockrop, apor klättrade skrikande inne i det täta löfverket, när de blefvo oss varse.

Så blef det slutligen afton; solen gick ned, omgifven af den brokigaste färgprakt, och lugn, mild och spöklik steg fullmånan upp öfver den mörka skogen, manande äfven oss till rast, för att unna såväl de trötta djuren som människorna, hvila. Äfven naturen sjunker ju i sömn, när stjärnhimmelen hvälfver sig i aningslös omätlighet öfver jorden, lysande som talrika vittnen om aflägsen härlighet, strålande in ödmjukhet och förtroende i människohjärtat, den gudomligaste gåfva efter en dag af seende och njutande.

På en större, fri plats vid floden Pongas blef snart vårt tärtläger uppslaget.

Vår vakteld brann snart klar och vid denna tillredde en ung negerflicka vår aftonmåltid.

Paola, så hette vår kokerska, var omtyckt af alla, ja, hon hade blifvit oundgänglig för oss på vår färd.

Medan vi ännu voro sysselsatta med att packa af och sadla af våra hästar och lastdjur, skallade plötsligt ett förfärligt ångestskrik från tälten, och en neger kom andfådd framspringande och meddelade i afbrutna meningar, att en gorilla hade öfverfallit Paola och hållande henne vid armen, hade den vid anblicken af männen flytt in i skogen med henne, hvarest sannolikt en större mängd af denna apart huserade.

Vi stodo ett ögonblick förfärade och rådlösa.

Oaktadt vi voro talrika nog att våga tänka på ett förföljande, så kände vi dock alltför väl dess svårigheter och därmed förbundna faror.

Då ljöd ett skott.

Det besvarades genast af ett rysligt vrålände, som om tusende af dessa blodgiriga djäflar funnos rundt omkring oss.

Och genom buskar, slingerväxter och törnen framträngde från den midt emot oss liggande skogen tre stora gorillor, som med skummande raseri kastade sig på de främsta bland vårt manskap, medan en fjärde lät den vanmäktiga Paola sjunka till marken och, lutande sig med ryggen mot en trädstam, i denna ställning inväntande sina motståndares angrepp.

Ett djur stod midt emot mig och helsade mig med ett

vrålände, som verkligen bragte mig något ur fattningen, och försökte nu hedra mig med en innerlig omfamning.

Nu gälde det tydligen att icke betänka sig länge.

Jag sigtade ett ögonblick med så stort lugn, som jag för tillfället kunde gifva mig.

Skottet smälde och besten hoppade med en sats öfver mitt hufvud.

Jag kunde omöjligen ha skjutit bom.

Raskt grep jag en bredvid mig liggande lans samt vände mig försigtigt om och märkte nu till min icke ringa förvåning, omkring några steg ifrån mig, gorillan åter beredd till språng och nu tjutande visande sitt gap emot mig.

Men hans röst tycktes vilja neka honom sin tjänst och en liten blodfläck var mig ett säkert bevis, att min kula hade träffat. Ännu ett steg närmare vågade jag mig, emedan hans krafter tycktes aftaga med hvarje ögonblick.

När min lans var ännu en fot långt ifrån honom, gjorde han ett försök att resa på sig, men han sjönk åter samman.

Jag stötte lansen i honom och besten rörde för sista gången sina lemmar, ännu i sista ögonblicket bitande omkring sig.

Under denna korta kamp hade äfven mina jagtkamrater efter hårdnackad strid blifvit färdig med ett par gorillor.

Blott en, nämligen den största af dem och just Paolas röfvare, återstod ännu.

Det af min hvite betjänt afskjutna skottet hade föranledt gorillan att draga sig tillbaka med sitt byte i skogen. Och nu tycktes den genom sin ställning hafva omöjliggjort hvarje angrepp.

Skyddad genom flickans kropp, var det svårt att komma åt den med ett skott.

Slutligen träffades den dock af en kula i halsen.

Med ett enda grepp af sin näfve tog den bössan från den af skyttarna, som stod djuret närmast, slog därmed ned en skytt och svängde därpå bössan som en klubba kring hufvudet så att hon måste dödligt träffa hvarje angripande.

Negrerna, som blifvit varnade genom sin kamrats öde, vågade sig numera icke alltför nära.

I denna kritiska belägenhet försökte jag komma åt motståndaren bakifrån.

Men då vände gorillan sig om och trängde, skummande af vrede, in på mig.

Jag flydde framåt, tills jag hade flodens branta strand framför mig.

Att hoppa i floden var visserligen ett vågspel, men där gafs icke något val; blott ett ögonblick till och jag skulle varit oräddbart förlorad i min grymme förföljares våld.

I förtviflan tog jag det farliga hoppet.

Det lyckades och — jag var räddad, ty nästan tätt bakom mig störtade plötsligt en svart koloss ned i flodens vågor; ett lyckligt skott från min trogne betjänts bössa hade i rättan tid träffat gorillan.

Med möda torkade jag blodet ur mina ögon, ty en torr gren, som suttit i vägen för mig, hade vid afspringandet träffat mig på pannan.

Med tillhjälp af de tillstädeskommande negrerna klättrade jag åter upp för att ila till lägret samt där bistå de ur fångenskapen hos besten befriade Paola, ty efter noggrann underökning visade det sig att hon fått några svåra sår.

Dessutom hade vi att beklaga äfven tre döda af vårt följe.

Visserligen har jag ofta sedan haft små skärmytslingar med gorillor, men så allvarsamma äfventyr har jag aldrig oftare upplefvat med dem

Den resande upplefver mången gång mycket och andra gånger mindre anmärkningsvärdt på en dag.

I allvarsammare fall berättar han blott ogärna alla tilldragelserna, af farhåga att det kunde falla läsarna in att betvifla sanningsenligheten af det berättade.

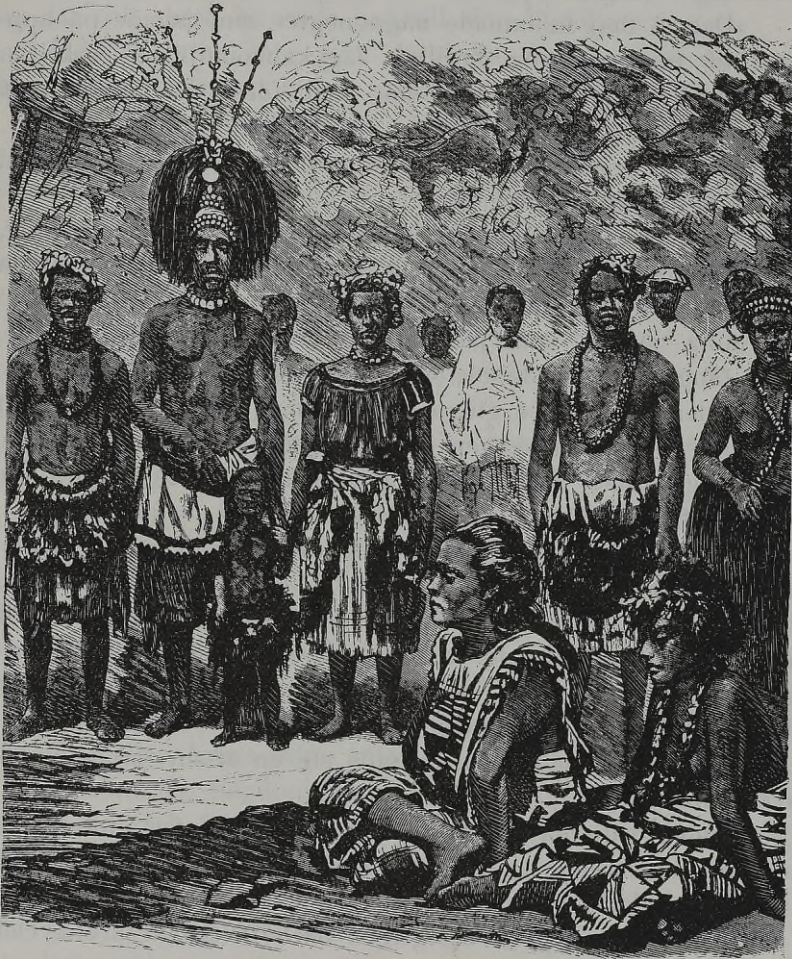
Och nu äfven några ord om gorillornas lif i allmänhet.

Gorillan räknas för den apart, som har den största likheten med människan; icke blott att deras kroppsbyggnad påminner om människan, utan äfven hennes rörelser och det så utpräglade efterapningsbegäret.

Vanligtvis lefva gorillorna tillsammans i större grupper och tyckas då lyda en anförares kommando.

I allmänhet sky de människorna, men om de blifva retade eller narrade i fångenskap blifva de ondsinta.

Beundransvärd är den stora ömhet, som den kvinliga gorillan egnar sina ungar; med uppoffring af sitt eget lif

Indianhöfding i gala jente familj.

skyddar hon dem vid inträdande fara; men för det mesta lyckas det dem att rädda sig genom flykten.

Den ena ungen vid den andra klänger sig fast vid modern och så bär det åstad med otrolig hastighet från gren till gren, allt högre upp i de täta trädkronorna.

Där är det också som natthvilan hålles. I tätt slutna rader sitta de bredvid hvarandra, liksom roffåglarna hos oss.

En berömd afrikaresande har gifvit följande intressanta skildring om infångandet af en ung gorilla och hur den betedde sig i fångenskapen:

»Den 4 maj inlämnade några negrer, som jagade på uppdrag af mig, en ung gorilla. Jag kan omöjligen beskrifva den rörelse, som grep mig när man förde det lilla odjuret till byn.

Alla de besvär och försakelser, som jag uthärdat i Afrika, voro i denna stund glömda.

Apan var omkring två à tre år gammal, 2 1/2 fot hög, men så rasande och halsstarrig, som blott en af hans vuxna kamrater skulle kunna vara.

Mina jägare, som jag gärna velat trycka till mitt bröst, hade fångat den i landet mellan Rembo och berget St. Katharina. Enligt deras berättelse gingo de fem man starka i närheten af kusten tyst genom skogen och hörde ett gnyende, hvilket de genast igenkände som en ung gorillas rop efter sin mor. De beslöto att genast följa skrikets riktning.

Med gevären i hand smögo sig de modiga karlarna framåt till ett mörkt, tätt ställe af skogen.

De visste, att modren skulle vara i närheten, och väntade att äfven den fruktade manliga apan icke skulle vara långt borta. Men de beslöto dock att sätta allt på spel för att möjligen fånga ungen lefvande.

Då de kommo närmare visade sig en äfven för dem sällsynt anblick.

Ungen satt på marken på några stegs afstånd från sin mor och sysselsatte sig med att plocka bär.

Äfven deras mor åt sådana.

Mina jägare gjorde sig genast beredda att gifva eld. Och detta fick icke dröja, ty den gamla gorillan såg dem, när de höjde sina bössor.

Lyckligtvis dödade de redan med första skottet den omtänksamma modren.

Ungen, som blef skrämnd genom bössknallen, sprang till

sin uppfostrarinna och klängde sig fast vid henne, omfamnade hennes kropp och gömde sitt ansigte.

Jägarna sprungo fram. Ungen, som härigenom blef uppmärksam, lämnade genast sin mor och sprang till ett smalt träd samt klättrade med stor behändighet uppför detta, satte sig där och skrek tjutande ned till sina förföljare.

Men karlarna läto icke förbluffa sig. Icke en enda af dem var rädd för att blifva biten af det lilla, uppretade djuret.

Man högg omkull trädet och när det föll, kastade man hastigt ett klädesplagg öfver det sällsamma villebrådets hufvud. Som djuret nu icke kunde se, var det icke svårt att fångsla det.

Men den lilla krabaten, som efter sin ålder blott var ett outvuxet barn, var redan förvånansvärdt stark och ingenting mindre än välartad, så att karlarna icke voro i stånd att föra honom. De sågo sig nödsakade att sätta hans hals i en trägaffel, som tillstängdes framtill och måste tjäna som tvångsmedel.

Så kom den unga gorillan till byn, där den väckte ett oerhördt uppseende.

När fången lyftades ur båten, hvori han tillryggalagt en del af vägen, vrålade han och skällde samt såg med sina onda ögon vildt omkring sig, liksom försäkrande att han säkert skulle hämnas, så snart han kunde. Jag såg att gaffeln hade sårat hans nacke och lät därför så raskt som möjligt förfärdiga en bur åt honom.

Efter två timmar hade vi byggt ett starkt bambushus åt honom, mellan hvars säkra spjälor vi nu kunde iakttaga honom.

Han var en ungdom, vuxen nog att kunna gå sin väg på egen hand, och för sin ålder var han utrustad med en märkvärdig styrka.

Ansigte och händer voro svarta, men ögonen voro ännu icke så djupt insjunkna som hos äldre gorillor.

Bröst och mage voro endast tunnt hårbeklädda, armarnas hår voro däremot längre. Håret på armarna samt ögonbrynen, som sågo rödbruna ut, började just resa sig. Öfverläppen var betäckt med kort hår, den undre med ett litet skägg. Ögonlocken voro fina och tunna, ögonbrynen omkring 2 centimeter långa. Grått hår betäckte hans skuldror, men mörknade i närheten af armarna.

Sedan jag lyckligt lockat in honom i hans bur, närmade jag mig, för att säga honom några uppmuntrade ord.

Han stod i bortersta hörnet, men såsnart jag närmade mig, skällde han och sprang förargad efter mig.

Oaktadt jag drog mig tillbaka så fort jag kunde, nådde han dock mina benkläder, ref sönder dem och återvände därpå till sitt hörn.

Det lärde mig att vara försiktig, men jag uppgaf icke hoppet att kunna tämja honom.

Min första omsorg blef naturligtvis att skaffa foder åt honom. Jag lät plock skogsbär och gaf honom jemte vatten. Men han ville hvarken äta eller dricka, förr än jag hade aflägsnat mig temligen långt bort.

Följande dag var Joe, som jag hade kallat honom, vildare än första dagen och ville rusa på hvar och en, som, om än blott för ett ögonblick, stod vid hans bur. Han tycktes vara beredd att slita alla i stycken.

Jag gaf honom några pisangblad och lade märke till, att han åt endast de mjuka delarna däraf.

Han tycktes icke vara särdeles kräsen, oaktadt han nu och under sitt korta lif försmådde allt foder med undantag af hans inhemska skogars vilda blad och frukter.

På tredje dagen var han ännu mera morsk och ondsint, skällde åt hvar och en samt drog sig antingen tillbaka i sitt aflägsna hörn, eller sprang fram för att anfalla.

På fjärde dagen lyckades det honom att skjuta två bambuskäppar från hvarandra och rymma.

Vid inträdet i mitt rum möttes jag af ett argt vrålande, som kom fram under mitt sängställe.

Det var mästare Joe, som låg där och iakttog sorgfälligt alla mina rörelser.

Jag stängde genast fönstret och tillkallade mitt folk för att hafva uppsigt öfver utgången.

När vännen Joe såg detta, tillkännagaf han sin gränslösa vrede däröfver, hans ögon glänste, hela hans kropp skälfdes af vrede och han kom rasande fram under sängen.

Vi stängde dörren och lämnade fältet fritt åt honom, emedan

vi föredrogo att hellre tänka ut en plan för hans säkra tillfångatagande, än utsätta oss för hans tänder.

Det var inte något nöje att fånga honom ånyo. Han var redan så stark och därtill uppretad, att jag skulle varit rädd för att inlåta mig i knytnäfskamp med honom, af fruktan att blifva biten.

Midt i rummet stod den uppretade krabaten och såg argt på sin fiende, men granskade därunder med någon öfverraskning föremålen i rummet.

Jag befarade att mitt urs tickande skulle nå hans öron och föranleda honom till angrepp på detta oskattbara föremål eller att han skulle förstöra mycket af mina samlingar.

Slutligen, när han lugnat sig något, kastade vi lyckligt ett nät öfver hufvudet på honom.

Det unga vidundret vrålade förfärligt och rasade under sina fjättrar. Slutligen kastade jag mig på hans rygg, två karlar fattade tag i hans armar, två andra i benen, och likväl vållade han oss mycket besvär.

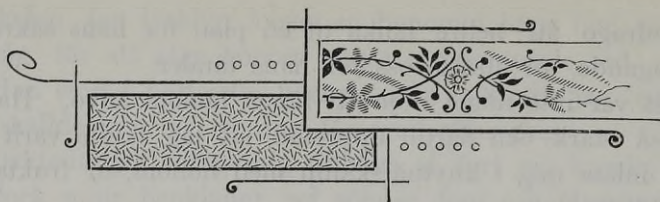
Så snart som möjligt buro vi honom till hans under tiden reparerade bur och bevakade honom där sorgfälligt.

Aldrig har jag hvarken förr eller sedan sett ett så rasande djur som denna apa. Den for emot hvar och en, som närmade sig honom, bet i bambusstafvarna, såg med elaka ögon omkring sig och visade vid hvarje tillfälle, att den hade ett allt igenom elakt sinnelag.

Joe stod icke till att tämja hvarken genom hunger eller genom 'sedlig näring'.

Efter någon tid, när han för andra gången brutit sig ut och med mycket besvär åter biifvit fångad samt trots all hans motsträfvighet lagd i kedjor, lärde han väl ändå känna sin öfverman, men efter tio dagar dog han plötsligt.

SJUTTIOFÖRSTA KAPITLET.

Lynchning.

Löga för öga, tand för tand!» Så lyder lynchlagen i de trakter af Amerika, dit civilisationen ej hunnit verka dess afskaffande, utan där hvar och en själf måste skaffa sig rätt.

Det var André, som åter hade tagit till ordet.

»Den som har dödat, den skall blifva dödad!»

Det var alla folks första, grymma lag.

Denna naturlag, om man så får kalla den, hvilken också allmänt benämnes lynchlag, bibehålles därför också blott i de stater och hos de folk, hvilkas statsordning och lagstiftning ännu befinna sig på en låg ståndpunkt.

Framför allt är det i Nordamerikas Förenta stater och ännu mera i Sydstaterna i bruk, hvarest folket, när efter dess mening lagen alls icke straffar nog hårdt, att egenmäktiga straff tillämpas, i det lynchlagen tages i användning.

I sådana fall sammanrotar sig en folkhop, öfverfaller offrets hus, förstör dess lösegendom, sticker eld på huset och miss-handlar, ja, mördar icke så sällan invånarna.

Rysliga exempel på denna själfhjälps och folkhämnd hafva förefallit i alla delar af Nordamerika, men oftare och förskräck-

ligare i Sydstaterna, hvarest lidelserna äro häftigare och den sedliga ordningens band lösare, än i de äldre och nordligare staterna.

Ett af de vanligaste behandlingssätten är offrets bestrykning med tjära och det därpå följande inrullandet i fjäder, ett straff, som i de sydliga staterna företrädesvis tillämpades på motståndarna till slafveriet.

Namnet 'lynchlag' lär härstamma från en viss John Lynch, en irländsk nybyggare i Syd-Carolina, som i denna stat under sjuttonhundratalet blef beklädd med oinskränkt makt som lagstiftare, domare och verkställande makt i civil- och brottmålssaker.

Denna raska, man kan gärna säga brutala, rättvisa var kanske vid denna tid oundgängligen nödvändig för att befria kolonien från de förbrytare och bofvar, som strömmade dit.

Men i våra dagars Amerika, som har att glädja sig åt visare och omtänksammare lagar samt ett ordnadt statsskick, är detta förfarande icke blott en dumhet utan en orätrådighet, ett oursäktligt attentat mot den individuella rätten.

Och dock har 'lynchlagen' bibehållits ända in i våra dagar; ty om den än icke är officiellt tillåten, så tillsluta dock myndigheterna ögonen för densamma, när den verkställes med alla formaliteter och utan barbari.

Magistraten åtnöjer sig merendels med att kalla den eller de skyldige inför domstolen och då det uppbragta folket alltjämt förvägrar utlämnandet, återstår ingenting annat än att låta folkviljan hafva sin gång.

Dessa förfärliga afrättningar, dessa summariska verkställanden af domar, som äro ett fritt och civiliseradt folk ovärdiga, blefvo småningom alltmera sällsynta. Men sedan Amerika oftare blir hemsökt af upplopp af banarbetare och i många trakter hafva antagit formen af en social fråga, gör sig ånyo lynchlagens uppdykande märkbart.

Det är endast ett par år sedan som tidningarna hade att omtala tre särskilda fall af lynchning.

Det första af dessa fall blef verkställt mot en ung man i Pont-Oliver i Kentucky, hvars skuld är att betrakta som minst sagdt tvifvelaktig.

En ung fru, mistress Burton, var sedan åtta dagar för-

svunnen, utan att någon kunde lämna upplysning om hvart hon tagit vägen. Slutligen fann man liket på ett aflägsset ställe, icke långt ifrån hennes svägers, Georg Starck's bostad.

Några talade om att ett intimt förhållande skulle hafva bestått mellan den nu döda och hennes sväger.

Den sednare blef af något mot honom illasinnadt subjekt beskylld för mordet samt häktad af myndigheterna.

Men den välvise rättvisan gaf sig icke tid att anställa regelrätta efterforskningar, som borde varit nödiga vid en sådan anklagelse. Redan samma afton ryckte ett band beväpnade män den olycklige Stark ur hans häkte och hängde honom vid ett träd.

Det andra visserligen mera berättigade fallet egde rum i Roanoke i Missouri.

Eu fru hade af sin man blifvit dödligt sårad genom ett revolverskott.

Den anklagade påstod, att han var oskyldig och att skottets lösgående var en olycklig tillfällighet, oaktadt den döende hade försäkrat motsatsen.

Den offentliga meningen bekräftade att det var ett af-sigtligt dödande och beskyllde Green, så hette den mannen, att han hade velat befria sig från sin hustru, för att ingenting skulle stå i vägen för hans förening med hans älskarinna. Emellertid afvaktade man hans häktning.

Därpå begaf sig en af tjugo män bestående trupp till fängelset och drog honom ut ur häktet samt gjorde processen kort med honom och verkstälde dödsdomen.

Det tredje fallet, som belyses af vår illustration, tilldrog sig kort därefter i den lilla staden Osceola i Arkansas.

Offret var en neger, barberare till yrket, vid namn Covington, som hade mordet af två stadens invånare på sitt samvete och som det hittills hade lyckats att hålla sig gömd i en liten grannstad.

När han likväl slutligen blef upptäckt och tillfångatagen, bad Covington, att man icke skulle transportera honom till Osceola, emedan han visste, att han af stadens samtliga invånare blef eftersökt med obeskriflig vrede.

»Jag skall inte lefva en timma efter min ankomst till

Osceola!» utbrast negern och med dessa ord betog dödsångesten honom vidare ord.

Och verkligen inväntades han vid bangården af ett anseeligt antal beväpnade hvita och negrer.

Dessa ryckte honom ur polismännens händer för att göra processen kort och tillämpa lynchlagen på honom, och det på ett sätt, som öfverträffar allt hvad man förut hört i den vägen.

I stället för, enligt bruket, hänga upp honom vid ett träd och göra hans lidande så kort som möjligt, band man hans armar och fötter medelst rep, vid hvilka man förspände två starka mulåsnor.

Dessa genom piskslag pådrifna djur galopperade åstad i motsatta riktningar och sleto på detta sätt den arme negerns armar och ben ur led, ty att fullkomligt rycka dem lösa, därtill räckte de båda djurens krafter icke.

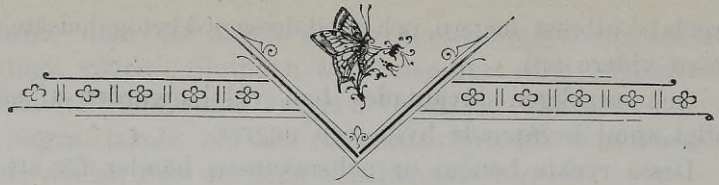
De smärtans skrik och böner, som det stackars offret riktade till sina bödlar, att af nåd gifva honom en hastig död, besvarades blott med hopens vilda smädelser och förbannelser.

Änjo dref man på djuren med piskslag, tills man slutligen ledsnade på det långsamma arbetet och genom några revolverskott tog lifvet af den genom de förfärliga kvalen besinningslös blifne negern.

Och åt detta rysliga skådespel jublade och tjöt en rasande folkhop, ja, till och med fruntimmer åsågo det med en viss tillfredsställelse!

Hvilken råhet!»

SJUTTIOANDRA KAPITLET.

Pampas-indianerna.

Med sin vanliga föreläsareförmåga begynte doktorn:
»När geologerna försäkra, att hela det sydamerikanska låglandet, som intager en yta af nära 80,000 kvadratmil så att säga uppstått ur hafvet, hvars botten det för otänkliga tider sedan bildade, tills en underjordisk kraft höjde det och gjorde det beboeligt för människor, så är detta ett påstående, som väl hos mången af våra läsare skall väcka förvåning, och dock är detta antagande den enklaste och naturligaste förklaringen på åtskilliga annars alldeles oförklarliga fakta.

Pampas — som man kallar det sydamerikanska låglandet — sträcker sig ungefär under 20:de graden sydlig bredd vid vestsidan och till en del vid östsidan af Paraguay och Parana samt därifån söder om Rio de la Plata till långt in i Patagonien och utbreda sig i sin sydliga del från Atlantiska oceanen till Andernas vestliga sluttning.

Öfverallt visa Pampas sitt geologiska ursprung; ty liksom man genom där befintliga musslor, som man finner af alla slag, när man gräfver i den rödbruna, lerhaltiga marken, kan sluta därtill, att man har en fordomtima hafsbottnen framför

sig, likaså bevisas detta af de i mängd där funna benlämningarna, hvaraf man ställt samman oerhördt stora forntida djur, hvilka fordom befolkade hafven, såsom t. ex. mylodon af oerhörd storlek, megatherium, ett slags forntida noshörning, glyptodon, ett slags skaldjur af en enorm storlek, o. s. v.

Det långa kvarblifvandet under hafsvattnet har gjort Pampas jordmån föga eller alls icke tjänlig för odling, ja, en stor del däraf är till och med genomdragen af saltlager, hvilka ofta, utan någon som helst inblandning af andra ämnen, uppträda fotstjockt i en utsträckning af flera mil.

Men det finnes också träsk och stora sjöar, hos hvilka sednare vattnet ofta icke är mindre stillastående än i träsken. Vidare finnes det landsträckor, hvilka äro alldeles bevuxna med högt gräs, som har likhet med vårt hvete.

På somliga ställen finnas små lundar, men mycket sällsynt och endast i ringa utsträckning.

Pampas egendomliga karaktär visar sig i Rio de la Platas flodområde och ut till hafvet.

Där äro oerhörda slätter, på hvilka ögat, hur långt det än sväfvar, icke ser något annat än täta tistelfält af sådan höjd, att till och med en ryttare icke med pannan når öfver dem, och af sådan täthet, att ingen annan vegetation kan uppkomma jemte detta allt öfvergroende ogräs.

Till och med gräset fattas vid foten af dessa till träd vordna tistlar.

I dessa *Cardonales* — hvilket namn man i La Platastaterna gifvit Pampas — är det endast för få djur möjligt att intränga, och endast i vissa delar kan människan komma fram genom att bana sig fotvägar, som ofta äro 70 till 75 mil långa. Dessa vägar måste hvarje år banas med mycken möda, i det man för deras anläggande utsöker sådana ställen, hvarest af någon orsak tistlarna visa en mindre yppig växtlighet och stå enstaka.

Dessa egendomliga skogar bildas af två tistelarter, den vanliga och den ätbara tisteln, hvilka båda härstamma från Spanien.

Man antager, att hvarken tillfällighet eller natur har bragt dessa växtarter hit, utan att deras befintlighet är en följd af

ett odlingsförsök, som gjorts af de första spanska kolonisterna, ett försök, som verkligen lyckats alltför väl.

Dessa tistlar äro ettåriga; de dö årligen ut, sedan de strött ut de mognade fröna.

Nu kommer en tid, under hvilken marken är betäckt endast med rester och därför är tillgänglig.

Därefter börja tistlarna åter växa och visa under vintern låga och späda plantor, som äro ett begärligt bete för boskapen.

På detta sätt hafva *Cardonales* också sin nytta med sig. Men vaknar naturen väl åter, så växa plantorna på kort tid till enorm storlek och hjordarna återvända till sina beten på de öppna slätterna, hvilka ligga mera åt vester, mellan Sierra och Negro's lopp.

Dessa slätter, på hvilka icke växa några tistlar, äro verkliga ängar, med hårdt gräs, som växer fort och torkar lika fort, men dock icke utestänger hjordarna som *Cardonales*.

Pampas befolkning består af många stammar, hvilka tillsammans kallas pampasindianerna.

De hafva en olivbrun eller mörkt kastanjebrun färg, herkulisk kroppsbyggnad, hvälfd panna, bredt, platt, långsträckt ansigte, tjocka läppar och manliga drag.

Pampasindianerna särskiljas i åtskilliga underafdelningar, t. ex. patagonier eller eldsländare, puelshes (af *puel* = öster och *ches* = folk) i öster, picunches (*picuen* = norr) i norr, pehuenches, som förr gjorde sina ströftåg till Argentinska Republikens städer, men som till följd af ett nederlag, som de led, lämnade La Platas stränder och drogo sig tillbaka vesterut, hvarest de nu vistas.

För att lära känna pampasindianernas seder, så låtom oss betrakta pehuenches, hvilka äro de som ännu mest bibehållit sin ursprungliga karaktär.

De äro af medelstorlek och hafva en gulaktigt röd hudfärg, som dock under målningen, hvarmed de smycka sin kropp, ofta är svår att se. Några bära horizontala strimmor tvärs öfver ansigtet från det ena örat till det andra.

Draga de ut i krig, så måla de sin kropp, från ansigtet ända ned till fötterna, med de besynnerligaste figurer, ja, de gå till och med så långt, att de anbringa samma slags målning på sina hästar.

För öfrigt företräder i händelse af krig målningen helt och hållet kläderna. Färgen smörjer vilden fast med talg på huden, och därför är han alltid oren och smord, äfven när han är klädd; ty pehuenchen anlägger kläder, när han icke drager ut i krig.

Om kvinnorna än bära en från männens skiljaktig kläde-
drägt, så använda de dock samma omsorg som dessa; ett
ovanligt faktum, som i allmänhet ej är fallet hos vildarna.

Det svarta håret gnides in med fett och betäcktes med en med
pärlor rikt prydd hufvudbonad, som gör tjänst som hatt. Vid
denna hufvudprydnad är fästad en ringklocka och vid öronen
hänga små bjällor.

Oaktadt de äro temligen fula, äro pehuenche-kvinnorna
icke desto mindre mycket behagsjuka.

De bekläda armar och ben med ringar och spännen. Vid
halsen bära de en eller flera nedhängande kedjor och, förtjusta
i pinglandet af hvad de hängt på sig, röra de beständigt på
hufvudet. Enklädning af blått eller rödt ylletyg, kalladt quedeto,
som helt och hållet är deras egna händers arbete — ty hon
spinner, väfver och syr den själf — betäcker hennes kropp
från hufvudet till fötterna.

Quepique, ett slags med pärlor besatt bälte — ett tecken
af utsökt elegans — med en stor silfverlås omsluter midjan.

Slutligen tillkommer en stor yleschal, hvars färg är olika
med klädningens. Den hålles samman med en silfvernål öfver
bröstat.

Den klädedrägt, som männen bära, hvilkas ansigte i all-
mänhet är mindre fult än kvinnornas, skulle se mycket målerisk
ut, om den icke genom orenlighet erhöill en alldeles obestämd
färg.

Männens hufvudbonad är antingen ett slags mössa af
hästhud eller en spetsig halmhatt; till en del gå männen äfven
med obetäckt hufvud.

Två stora kopparringar hänga i deras öron. Deras af
kvinnorna väfda yllekläder bestå af en stor, fyrkantig duk,
som har en öppning för hufvudet och i de spansk-amerikanska
staterna är bekant under benämningen 'poncho'.

Dessa ponchos, som kvinnorna förfärdiga i större mängd
än det egna behovet kräfver, byta pehuenchos bort mot smycke-

saker, glaspärlor, silfverspännen, vapen, knifvar etc. Vid denna handel visar sig pehuenchen som en mycket öfvad köpare. Han visar en beundransvärd kännedom om föremålen och låter aldrig missleda sig angående metallen.

Till denna poncho sluter sig ett vidt skört af mångfärgadt ylletyg, som räcker ned till knäna och öfver denna bäres dessutom ett smyckadt läderbälte. Slutligen fullständigas drägten genom etr par stora stöflar af helt egendomlig beskaffenhet.

Pehuenchen tager nämligen två hästben, drager huden af dem och drager den på sina ben ända upp till knäna och detta medan hästhuden ännu är mjuk och smidig. Hans häl kommer just där, hvarest hästens knä var. Det öfriga skäres jemt efter foten och sys i form af en sko.

Dessa stöflar lämnar icke pehuenchens fötter, hvarken dag eller natt, förr än de måste ersättas af nya.

I början, så länge huden ännu är mjuk, sitter stöfveln något löst på foten, men sedan den torkat sluter den sig tätt om benet.

Pampasindianen är nomad, och till följd däraf bygger han sitt tält så enkelt som möjligt.

Käppar, eller bättre långa grenar böjer han och bildar däraf resvirket. En af dessa grenar stickas med båda ändarna i jorden, så att en båge uppstår, som icke är mera än en meter hög. På denna båge fäster han de andra käpparna, som med den ena ändan äfven stickas i jorden och luta något, så att de bilda ett tak. Oxhudar eller hästhudar fästas nu på denna ställning och täcka den, så att det hela får likhet med en bikupa.

För att gifva taket större fasthet, sys de särskilda hudarna samman med djursenor, hvilka indianerna genom tuggning gifva en sådan beskaffenhet, att det blir möjligt att spinna dem.

Så uppstår pehuenchens tält, hvilket, förutom till hvila under natten, endast i regn- och snötider tjänar som tillflyktsort.

Indianen lägger sig eller sätter sig däri på fällar midt i alla de äckel uppväckande affallen; ty aldrig vederfares ett sådant tält någon rengöring.

Men när golfvet slutligen blir så betäckt med upphopade

affall af alla slag, att han knappast kan stiga in i denna förskräckliga håla, så bär vilden helt enkelt sitt tält till ett annat ställe.

Liksom för de flesta nomader har huset för honom icke något värde, och han använder aldrig stor omsorg därpå.

Herdelifvet, jagten och i synnerhet röfverierna utgöra hans förnämsta sysselsättning.

Något kall eller handverk befattar sig pampasindianen aldrig med; mot sådant har han den fördomen, att det skulle vara skam för en man och krigare, om han förrättade ett simpelt arbete, och hvarje arbete är för honom simpelt, som icke står i närmaste sammanhang med jagten.

Till och med kvinnor och barn skulle göra narr åt honom, och han gör det därför heller icke, förr än han är nötvungen därtill.

Men ännu har han de fria pampas bakom sig, och dessa har han städse fått försvarat.

Ty oaktadt tillbakadrifna hafva dock pampasindianerna aldrig blifvit besegrade eller undertryckta, ja den argentinska regeringen har ända till för några år sedan betalat tribut åt pehuencherne, för att afhålla dem från att öfverfalla nybyggena.

Man må för öfrigt icke tro, att nutidens indian är densamme som på Cooper's tider. Han har lärt mycket af de hvita och har till och med trädt i nära förbindelse med dem.

Man skall icke längre hos dem finna någon höfding, som icke bär sin revolver i bältet; ja, många af de simpla krigarna besitta sådana vapen, och det finnes äfven talrika och goda bössor hos dem, och de förstå äfven att handtera dem förträffligt.

Båge och pil är emellertid ingalunda vapen att förakta, såsom man skulle kunna tro vid första påseendet.

De långt ifrån stora och lätt handterliga bågar, som vildarna begagna, hafva en öfverraskande kraft. Om pilen icke träffar några hindrande ben, så skjuta indianerna tvärs igenom en människa.

Krigföringen mot de roflystna pampasindianerna är mycket besvärlig, ty vildarna veta mycket bra att draga nytta af de fördelar, som de hafva framför de amerikanska soldaterna.

Tillföljd af ständig öfning från ungdomen är pampas-

indianen som vuxen på hästen. Han styr densamma blott genom tryckning med sina ben och har därigenom båda händerna fria till vapnens bruk, medan den amerikanske soldaten städse behöfver venstra handen till att tygla hästen och sålunda är

Innan den andre hann resa sig upp igen, hade hördlingen blifvit slagen omkull.

hindrad i det fria utöfvandet af den skicklighet, som han skulle visa till fots.

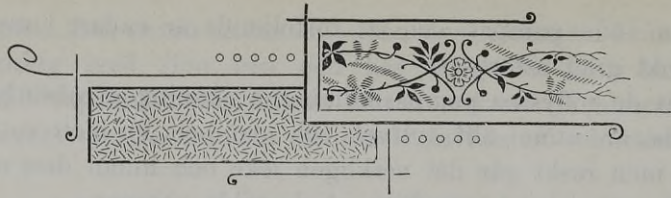
Om en trupp soldater blir slagen ute i Pampas, så äro de förlorade, ty hvart de vända sig, hafva de vildarna i hälarne.

Blifva vildarna slagna, eller se de att de icke kunna få öfvermakten med den för starka fienden, så fly de in i de vid-

sträckta, öde pampas, och ett förföljande är endast i mycket inskränkt grad utförbart.

Att de roflystna pampasindianerna småningom måste blifva utrotade är utom allt tvifvel och det hela är blott en tidsfråga; men raskt går det verkligen icke och innan dess måste månget människolif uppoffras på de vilda pampas.»

SIUOTTIOTREDJE KAPITLET.

Antilopjagt med cheetahs.

Bill, matrosen, hade som de andra uppmärksamt hört på, men när så talaren slutat, förklarade Bill, att nu kunde väl turen vara hos honom att berätta.

Han hade varit mycket i Indien och ville därför tala om huru det tillgår där vid de egendomliga jagterna på antiloper.

Så begynte han:

»Den jagande 'cheetah', som i Indien användes till antilopjagt, är ett slags leopard, som skiljer sig i åtskilligt från de vanliga leoparderna och pantrarna.

Han har nämligen betydligt längre ben och är i det hela mycket lättare bygd.

Hans hudfärg är blekgul och fläckarna därpå äro runda samt jemt fördelade, medan de hos de egentliga leoparderna sitta i oregelbundet formade rosetter, liknande en hunds smutsiga fotspår på en ren matta.

Cheetah's hufvud är rundt med långa högresta öron och stolta, eldiga ögon, mellan hvilka starka båglinier äro tecknade. Hans klor äro icke inrättade till indragning, utan likna en hunds klor, liksom cheetahs äfven i andra hänseenden tyckes i sig förena katt- och hundsläktena.

Han är i stånd att utveckla en förvånande snabbhet i sitt lopp, hvarvid han sätter sin långa, med tät buskig ända försedda svans i en oändligt snabb rörelse, alldeles som en vindhund, som är i begrepp att förfölja en tröttad hare.

I det hela är detta djur med sin grymma blick och de genom dess hastiga rörelser nära nog skräckinjagande fläckarna på hans fäll samt sin underbara snabbhet en så fruktansvärd fiende för antilopen, att detta stackars rädda djur väl knappast kan hafva en värre.

Metoden vid antilopjagten är följande:

Cheetahs, så många eller så få de än må vara, föras till skådeplatsen hvar för sig på en särskild kärra, ledsagad af en pådrifvare och två förare, och om någon har lust att vara med och åse upptåget, så kan han sätta sig med upp på kärran, förutsatt att cheetahn tillåter detta.

På annat ställe i denna bok står en teckning införd, som visar två sådana kärror med följe.

Dessa kärror äro gjorda af lätt trä och så inrättade, att, medan jagtpartiet intager den främre delen, den bakre är bestämd till mottagande af det dödade villebrådet.

På hvarje cheetah lägges framför ögonen en läderbindel, kallad tobra, och därpå fastbindes han med rep, som utgå från hans halsband och äro fästade vid kärrans båda sidor.

Förarna taga icke med sig annat än en knif och en träslef.

När nu en hjord antiloper upptäckes, närmar man sig den försigtigt, i det man begagnar hvarje fördel för att bringa cheetah's dem så nära som möjligt.

Antiloperna äro vanå att se landbefolkningens oxar och kärror, och om icke något ovanligt ådrager sig deras uppmärksamhet, låta de vanligen jagtpartiet närma sig på 60—80 meters afstånd.

Då tages läderkappan bort från cheetahns ögon och hans hufvud vändes åt det håll, där hjorden befinner sig.

För ett ögonblick gör solskenet, efter det af läderkappan konstgjorda mörkret, att djuret blinkar och i början stirrar i toma rymden. Men så snart hans blick faller på antilophjorden, rusar han ned från vagnen och springer eller smyger, allt efter markens beskaffenhet, på djuren.

Har han kommit till en punkt, hvilken han kan betrakta

som ett säkert afstånd för framgång, det vill säga att komma hjorden så nära som möjligt, så väljer han ut åt sig den största antilopbocken och, för att begagna ett konstigt men mycket betecknande uttryck, 'lägger an på honom'.

Bocken anstränger hvarje nerv och hvarje rörelsemuskel för att kunna rädda sitt lif, men hur behändig och snabb han än må vara, så blir redan från första ögonblicket kampen för honom hopplös, så snart den grymme fienden har en god ansats bakom honom.

I sådana fall är cheetahns snabbhet förvånansvärd.

Oaktadt bocken tyckes anstränga alla sina krafter, så, jämförd med cheetahs, tyckes han knappast röra sig, utan förefaller som vore han halft förlamad af rädsla.

Slutligen gör han ett förtvifladt hopp, som den andre gör efter honom, därpå ännu ett, därefter ett slag af cheetahns tass — ett moln af damm, ett kaos af ben och bocken ligger på ryggen med cheetahn hållande hans hals som i ett skrufstäd.

Men nu komma vakterna eller förarna fram och kasta skyndsamt skinnkappan öfver cheetahn.

Därpå skära de upp halsen och därefter kroppen på villebrådet, fylla träslefvorna med blod och lefverstycken samt slå med antilopens ben på cheetahns hufvud och ropa:

»*On beta!* (Kom, min son).

Men denne släpper inte så lätt sin fångst.

Då stryka förarna med slefven och dess innehåll på cheetahns nos, och i det de långsamt leda dem mot den ankommande kärran, bringa förarna honom slutligen lyckligt upp på den samma. Rengöringen af villebrådet är under tiden slutad och det har blifvit lagt upp på kärrans bakre del, hvarefter jagtpartiet fortsätter på samma sätt.

Om cheetahns får ett bra anlopp, så är kapplöpningen slutad redan efter omkring 100 meters afstånd, i annat fall kan den räcka 200 meter eller ännu mera.

Likväl förekommer det ofta, att om cheetahn efter 200 meters löpning icke har någon utsigt till att segra, så sätter han sig ned och bevakar det sig tillbakadragande villebrådet, eller ströfvar morrande omkring, tills vakterna springa efter honom och föra honom tillbaka.

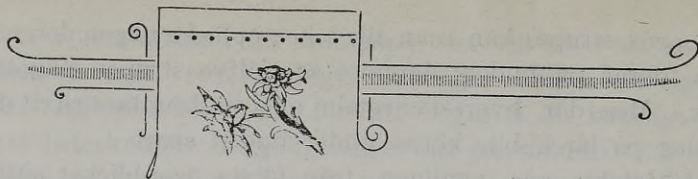
Det är egendåmligt, att oaktadt cheetahn griper tag om

antilopens strupe, kan man alls icke upptäcka någon den minsta rispa däraf på huden, däremot är själfva strupen något hoptryck. Men där, hvarest cheetahn med sin framtass gifvit djuret ett slag på låret, blir köttet under huden svart.

Cheetahn gör vanligen från första ögonblicket sitt byte nästan motståndlöst, i det han med sin kropps hela tyngd kastar sig på detsamma och med tassan tilltrycker dess nos.

Han bedrifver alltså, som man ser, hela affären från början till slut riktigt handtverksmässigt.»

SJUTTIOFJÄRDE KAPITLET.

Hemfallen åt bödeln.

Nu må det väl då vara min tur att berätta!» sade Barbanton. Men naturligtvis måste jag hålla mig till mitt fack som polisman och då få herrarna ursäkta, att det inte blir någon indianberättelse.

»Ja, naturligtvis! Berätta, berätta!» uppmanade de andra fyra, som med en mun.

»Nåväl, så börjar jag då, om herrarna benäget vill höra på. I afton för första gången: 'Svartepetter' kunde man en septemberdag, jag kan nu inte precis säga hvilket år, ty jag har mina anteckningar från den tiden hos mig här — läsa på affischer, som voro uppklistrade på åtskilliga hus i den lilla provinsstaden M.

Gapande och förvånande stodo stadens nyfikna borgare kring affischerna. Ja, till och med några alltför nyfikna mödrar, med sina förhoppningsfulla telningar på armarna, stodo bakom gruppen, för att göra sig underrättade om tillkännagifvandet, som en sig om konsten befitande skomakarlärpojke ännu en gång med hög röst föreläste till sina kollegers stora nöje.

»Första plats en franc, andra plats 50 pence, tredje plats 25 pence!» slutade pojken just sin föreläsning.

»Ah, det måste man se på! Går du med, Paul?» vände sig nu plötsligt en af pojkarna till sin granne.

»Hvarthän då, Georg?» frågade den tilltalade.

»Ah, på komedien i afton!»

»Naturligtvis, Paul! Min mästare gaf mig i går för en ut rättning åt honom 25 pence, och den skall strax springa i dag!»

»Då ser den ene svartepettern de andra. Stanna du hellre hemma och titta på din mästare, så kan du få se 'Svartepetter' alldeles gratis!» föll en näsvis, mjölig bagarlärning den öfverlycklige skomakarpojken i talet.

»Tig du, mjölsäck, och bekymra dig om dina gamla kringlor och semlor, som inte längre någon skomakare vill köpa af dig, annars skall du få se, hur godt spannremmen gör!» utbrast den med namnet Georg tilltalade lärningen åt bagarpojken och gjorde därvid en så hotfull rörelse med den rakst från vecka lifvet lossade läderremmen, att munhjärten föredrog att vika för öfvermakten och söka sin räddning i flykten.

De båda ifrågavarande fotbeklädnadskonstnärerna underlät denna gång att sätta efter den flyende, emedan de ju för ögonblicket voro allt för mycket intresserade för den affischeerade »Svartepetter», och de ropade därför blott med förenade krafter efter honom några temligen grofva glåpord.

Men de kringstående borgrarna och fruntimmerna kunde icke hålla sig, utan instämde i ett skallande skratt åt den lilla tvistens utgång.

Snart skingrade folket sig åter och efter allt utseende lofvade föreställningen af 'Svartepetter' att blifva undantagsvis mycket besökt, i synnerhet som det stod med stora, feta bokstäfver anmärkt på affischen, att i denna komedi skulle en ung, duglig skådespelare för första gången uppträda i titelrolen och hade därjemte valt åt sig denna föreställning som benefice.

Det torde väl vara tydligt, att här var frågan om ett resande teatersällskap, hvars kollegialiska samband ganska ofta af medlemmarna själfva betecknades med det vinnligen brukliga och urpoetiskt klingande namnet 'teater-band'.

Men det är icke här meningen att jag skulle vilja inlåta mig på kritik öfver den verkliga konstproduktionen hos ett sådant resande sällskap, utan det vill jag öfverlämna åt kompetentare konstvänner.

Om något högt gage för konstnärerna kunde här icke vara fråga, då sällskapets medlemmar hyllade kommunismen och inkomsterna redligt delades efter föreställningens slut.

Herr direktören erhöll naturligtvis dubbla beloppet mot medlemmarna, men därför hade han också en regissörs ständiga syssla samt att på egen bekostnad låta trycka affischerna.

Sufflören hade just tagit plats i sin en skyllerkur snarlika låda samt med ringning förkunnat föreställningens början, som af stadens hyggliga musikkår, i brist på något passande inledningsstycke, öppnades med en glad valsmelodi.

Själftva komedien tilltalade besökarna, som sutto hopträngda på de improviserade bänkarna och andra sittplatser, lika mycket som sällskapsmedlemmarnas framställning, och en blick åt galleriet var nog att öfvertyga om, att de där befintliga skomakarpojkar inte ångrade sina 25 pence, som de betalt för inträdet.

Till och med den lilla stadens öfverhetspersoner, herr borgmästaren och hans intime vän handlanden och rådmannen sutto på första raden, som var betecknad som 'första plats' och bestod af stolar.

Ridån hade just fallit för andra gången och bifallsyttringarna, som bestodo i kandklappningar och stampningar med fötterna, ville icke taga något slut.

Stadsmusikkåren begagnade tillfället att stämma de från sista dansmusiken ännu alls icke stämda stråkinstrumenten, och till och med den lille Ilgen, som blåste stora basunen, aflockade sitt instrument några halfhöga toner samt lät därpå upprepade gånger den samlade saliven droppa ur basunens båge.

Publiken däremot drog nytta af pausen till att intaga några förfriskningar och hemta frisk luft.

Då trädde plötsligt en främmande herre, som äfven suttit på 'första plats', fram till borgmästaren, bugade sig för denne och begynte:

»Jag har väl äran att i er helsa herr borgmästaren i M?»

Stadens öfverhufvud såg mycket förvånadt på främlingen,

men besvarade slutligen den höfliga frågan med lika höflighet, i det han reste sig upp och sade:

»Mitt namn är U—. Hvarmed kan jag vara er till tjänst?»

»Jag har en liten begäran att framställa, som jag tillika har att rigta till er i er egenskap af borgmästare», fortfor främlingen med samma höflighet, men i en bestämd ton, som något satte borgmästaren i förvåning.

»Så ber jag er tala!» var borgmästarens något osäkra svar.

»Nå, tills vidare skulle jag blott vilja bedja er taga den unge skådespelaren, som utför titelrolen, något närmare i betraktande samt efter föreställningens slut bevilja mig ett kort samtal i det under denna sal befintliga gästrummet.

Den gode borgmästarens förvåning hade vuxit med hvarje den gåtfulle främlingens ord; men han lät icke märka något däraf och kommande ihåg sin värdighet som borgmästare, sade han i temligen lugn och afmått ton:

»Med hvem har jag äran tala, min herre? Ni bör väl förstå, att jag, om jag skall kunna som embetsman bistå er, först och främst måste veta ert namn. En böneställare —

När främlingen vid borgmästarens sista ord betraktade denne med en hånfull, ringaktande min, tycktes embetsmannen förstå grunden till främlingens beteende och fortfor:

»Ni skall helt visst ursäkta, att jag begagnade det något opassande uttrycket 'böneställare', men i själfva verket är ni ju i detta ögonblick ingenting annat.

I stället för svar stack främlingen två fingrar ned i bröstfickan på sin öfverrock, tog därur ett kort och räckte embetsmannen det med orden:

»Förlåt, herr borgmästare. Jag trodde att ni möjligen hade känt igen mig, emedan jag för några år sedan redan en gång hade äran förhandla med er i en tjänsteangelägenhet.

»Ah — herr polis — —

»Tst, herr borgmästare, kalla mig icke vid min titel som tjänsteman. Min närvaro måste tills vidare förblifva en hemlighet, och jag har presenterat mig för er blott för att ni i händelse af behof skulle kunna bistå mig.

I detsamma ljud sufflörens klocka och förkunnade att sista akten af komedien skulle taga sin början.

Med en formel bugning för borgmästaren tog främligen afsked och begaf sig tillbaka till sin plats.

Borgmästaren brann af begär att återse titelrolens hjälte i 'Svartepetter' uppträda på scenen; men mest var han nyfiken att få höra de afslöjanden, som poliskommissaren var beredd att göra nere i gästrummet efter föreställningens slut.

Han satt som på nålar, och med städse stigande otålighet motsåg han slutet.

Hans misshag öfver sista aktens långvarighet blef dock något mildradt därigenom, att han vid den unge mannens anblick, fastän naturligtvis förgäfves, sökte utgrunda orsaken, som hade föranledt poliskommissarien att hålla ögonen på den unge konstnären.

Framställaren af 'Svartepetter' var en man af något mera än medelstorlek samt välfödd gestalt.

Under den höga, med mörkbruna lockar halftäckta pannan framblickade drömmande ett par stora, vackra, bruna ögon, hvilka dock voro färdiga att antaga ett hemskt utseende, när den unge mannen råkade i extas.

Vid dessa betraktelser skakade borgmästaren flera gånger på hufvudet, ty han kunde alls icke få i sitt sinne, att denne unge, vackre man kunde hafva gjort sig skyldig till någon förbrytelse.

Slutligen gick ridån ned.

Dånande bravorop skallade och belönade såväl samtliga framställarna för deras möda, utan äfven och isynnerhet beneficetagaren för det verkligen lyckade karakteriserandet af 'svartepetter', och flera gånger upprepadt framropande visade den unge mannen, huru mycket hans spel behagat.

Men om man bakom kulisserna betraktade 'Svartepetter', litet närmare, så fick man snart inse, att han alls icke passade bland detta vandrande sällskap.

Hans nästan aristokratiska rörelser, hans eleganta maner förådde vid första blicken, att vi här inte hade att göra med en alldaglig företeelse, och äfven hans kamraters förhållande till honom, ja, till och med det bemötande, han rönt af direktören, bekräftade denna åsigt.

Ehuru nästan hela inkomsten af dagens föreställning tillföll beneficetagaren, då af bruttoinkomsten blott skulle afdragas de oundgängliga utgifterna, så sågo de öfriga artisterna med ingenting mindre än sneda blickar på den betydliga summa, som den unge mannen just jämte några vänliga ord mottog af direktören och huru han med ett fint småleende kring läpparna lät glida ned i sin ficka.

»Då är det således afgjort, herr direktör», begynte nu den unge mannen plötsligt och fortfor därpå: »Men nu ber jag såväl er, herr direktör, som äfven mina ärade kollegor och kolleginnor, att få tacka er för er möda och vackra medverkan vid min extraföreställning samt anhåller att damerna och herrarna samtliga ville med mig dricka ett glas vin på min räkning.

Det var som en gnista i glädjens krutfat för det glada sällskapet, och som svar hördes orden:

»Bravo! — Antages! — Det ä' vi med om! — Acceptabelt! En hederspascha!»

I ett nu hade också alla lagt bort sina konstnärsminer samt utbytt konsthabiterna mot sina egna, om en faren elegans vittnande klädespersedlar.

Uttrycket 'faren elegans' torde vara berättigadt, då man kunde se, huru mycket som hos dessa herrar och damer blott var beräknadt på skenet.

Förste älskarens prydliga lilla stöflet hade icke längre kunnat motstå tidens tand och oaktadt dessa skodon beklädde konstnärens fötter, gingo dock dessa på blotta golfvet eller marken, emedan sulorna redan för flera veckor sedan hade behöft reparation och förnyande.

Den andra kollegans rock skämdes nästan för sig själf att den var så genomskinlig och trådsliten. Soubrettens himmelsblåa klädning skiftade redan mera i askgrått och de uppslupna sömmarna på densamma förrådde den lefnadsglada damens tilltagande korpulens.

Nu voro deras miner åter förvandlade till vanliga människobarns, och endast på damernas något starkt rodnande ansikten kunde man förstå, att de icke förmått sig till att af tvätta fläkten af ungdomens skönhet från sina kinder.

Alla trängdes att komma nedför den smala kulisstrappan

och genom den redan tomma och mörka salen ned till gästrummet.

Här gick det mot vanligheten ganska lifligt till bland M:s annars så husligt sinnade borgare.

Skämtande och skrattande åt hvad de nyss sett, sutto alla både gamla och unga gifta män tillsammans och tycktes icke tänka på den storm, som hotade dem, när de återkommo inom den hulda makans område.

Men äfven vid ett bord, som stod i bakre, högra hörnet af rummet, sutto två personer, hvilka vi genast känna igen, inbegripna i ifrigt samtal.

Det var stadens borgmästare samt den främmande polis-kommissarien.

Låtom oss gå fram till deras bord och lyssna till samtalet, som dessa båda herrar föra med hvarandra.

»Ni menar alltså, herr poli — ack, förlåt — herr Weber», begynte just borgmästaren, som icke kunde komma ihåg, att poliskommissarien af försiktighet ville bli kallad endast vid sitt namn som privatman. Ni tror er således ha' kommit den där inpiskade bofven på spåret.

»Så är det, herr borgmästare», svarade polismannen och fortfor därpå: »Och hur än den där karlen må kalla sig, det är oss alldeles likgiltigt; vi veta ju blott allt för väl, hvem vi hafva att söka under en vandrande skådespelares och komediants mask.»

»Herre min Gud! Förr hade jag velat hålla vad om hvad som helst, att den herrn var ett afsigkomett geni och hade utfört alla möjliga tokiga upptåg, än att han skulle vara en förbrytare af värsta sorten!» hviskade borgmästaren tillbaka.

»Det tror jag nog, herr borgmästare. Hvarför skulle ni väl också betrakta hvarje människa med kriminallistens argusögon, då ni icke har något skäl därtill?» svarade polis-kommissarien med en svag anstrykning af hån i tonen, som borgmästaren icke märkte, men som likväl af en fin iakttagare hade kunnat blifva så uttydd, att stadens öfverhufvud dock aldrig skulle vara skicklig nog att med sina småstadsaktiga mullvadsögon känna igen ens den plumpaste förbrytare.

»Men får man då inte veta, af hvad slag den förbrytelse är,

som karlen har begått?» begynte borgmästaren åter, drifven af en väl berättigad nyfikenhet.

»Jovisst, herr borgmästare! Därför har jag just bedt er bevilja mig denna sammankomst», svarade polismannen åter med allvarsam ton, hvarur man kunde märka, att det nu åter var den ifrige, pligttrogne och sluge kriminalisten som talade.

Redan ville poliskommissarien börja med sin förklaring, då borgmästaren plötsligt, liksom om han fått en särskild in-gifvelse, utbrast:

»Men befarar ni då inte, att förbrytaren, medan vi sitta här och prata, fått väder om er närvaro och kunde undkomma?»

»Det det gör han inte. Han känner sig fullkomligt säker och obeaktad i er stad, och jag skulle vilja hålla vad, att vi inom kort skola ha' nöjet helsa honom här.»

Knappt hade kommissarien talat ut, förr än gästrummets dörr öppnades och sällskapets konstnärspersonal trädde in i salen.

Hastigt flög polismannens blick öfver den brokiga gruppen, men hans blick fann icke hvad han sökte.

Då öppnades dörren åter.

Poliskommissariens och borgmästarens blickar flögo samtidigt dit och de igenkände i de inträdande sällskapets direktör i sällskap med aftonens beneficetagare.

Det var ett lustigt lif, som nu begynte.

De kvinnliga medlemmarna af sällskapet ryckte raskt några bord samman och sedan de på detta sätt bildat ett sammanhängande bord, togo de på ett temligen ogeneradt sätt under skratt och skämt plats vid detsamma.

Naturligtvis voro herrarna så galanta och afslogo icke de platser, som de sköna lämnat lediga emellan sig, och snart sutto par vid par radade omkring bordet.

Endast direktören och komikern Dubois sutto utan dam-sällskap vid bordets öfre ända.

»Hallåh, herr värd, hvart tar ni vägen! Ser ni då inte, att vår herr Dubois, den hederspaschan, i dag vill göra något för oss alla?» sade förste älskaren skrattande till värden, som just trädde fram till sällskapet.

»Jag står redan helt och hållet till er tjänst, mina herr-

skaper. Hvad behagar ni, herr Dubois?» svarade värden förekommande.

»Nå, vattnet allena verkar visserligen icke, och människan lefver inte allenast af bröd. Skaffa därför hit en dugtig supé för hvar och en af oss samt en butelj af ert bästa vin!» ropade hers Dubois.

»Skall ske genast!» svarade värden och aflägsnade sig, för att i köket beställa maten och skaffa fram det begärda vinet.

Snart var den ädla drufmusten tillstädes och glasen fyllda.

»Vår Dubois, vår ädle wohlthäters skål!» tog förste älskaren till ordet och fattade glaset.

Alla följde exemplet.

Glaser klingade mot hvarandra, och den eldiga vätskan flöt ned i de alltid törstiga struparna.

Redan innan maten hunnit blifva färdig, voro de första flaskorna nära tömda och beneficetagaren såg sig nödsakad att ropa till värden, som ännu befann sig i närheten:

»Herr värd, ännu en omgång af samma godhet!»

När den tjänstvillige mannen hade aflägsnat sig för att hemta det begärda, vände sig Dubois skrattande till direktören:

»Hvad nyttar det att spara! Hvad jag förtjänar på dagen med min lyra, det blåser på aftonen bort med vinden! Är inte det en härlig grundsats för en konstnär?»

Direktören nickade och skrattade samt svarade därpå:

»Ja, ja, sparsamhet var tyvärr också städse min svaga sida! Nå, så länge man är ung, har er grundsats också sitt berättigande.»

»Hahaha! Tänker ni redan på att bli gammal? Vet ni inte, att ett gladt hjärta aldrig blir gammalt?!» utbrast Dubois skrattande och mottog den butelj, som värden med en höflig bugning räckte honom.

Nu kom äfven värdinnan in, iförd ett bländande hvitt förkläde och en mössa af samma färg.

Med stor talang bar hon in en stor bricka och serverade med temlig vana supéen.

Den smakade alla bra, och subretten menade skämtande, att det aldrig förr smakat henne så bra som i afton och att

hon funnit, att steken hade en särdeles angenäm bismak, nämligen den, att den smakade så billig.

Detta yttrande gaf åter ämne till glädtighet, och Dubois utropade med komiskt allvar:

»Ja, ja, äten och dricken bara, godt folk! Hvem vet, om vi i morgon ha' något att bita i! Det nyckfulla ödet kunde kanske i morgon beskära oss ett tomt hus, och då skulle det väl stå illa till med våra finanser!»

»Hahaha, Dubois, du har med ens börjat se allting i svart. Känner du inte till det gamla goda trösteordet: Finns inga pengar i banken, är där dock pump i krogen! Lita bara på, att värden har inte skaffat sig krita blott för att låta den ligga obegagnad i lådan! Jag skulle vilja hålla vad, att vår värd skulle anse det för en ära, om vi engång ville taga hans kredit i anspråk! Är det inte så, herr Meyer?» vände sig framställaren af hjälteroler till den smälende värden, som inte riktigt visste, hvad han skulle svara på sådant tal, men som, för att säga något, utbrast i förbindlig ton:

»Jovisst; man ser väl på sitt folk. Men lyckligtvis skall ni väl inte behöfva det.»

»Ah hvem kan veta det?!» sade mannen skrattande och vände ansigtet åt sällskapet.

Våra båda bekanta vid sidobordet hade under tiden emellanåt tyst hviskat åt hvarandra, och borgmästaren hade antagit en mycket slug min, då hans sidoman hviskat åt honom:

»Gif akt, herr borgmästare, när Dubois skall betala kalaset!»

Detta skulle nu icke heller låta länge vänta på sig.

Poliskommissarien begagnade tiden till att gifva den förvånade borgmästaren en trogen biografi öfver förbrytaren.

Och borgmästaren satt som förstenad af förvåning då han hörde den underrättelsen, att Dubois var icke blott en sedelförfalskare, utan till och med en — mördare, till hvilket han blifvit, när han en gång såg sig upptäckt vid en af sina bedrägliga manipulationer och poliskommissarien begagnade nu till och med tillfället att visa sin nuvarande bundsförvandt ärret efter såret på pannan, ett sår, som förbrytaren fått vid den uppstådda kampen.

Tiden hade emellertid skridit temligen långt framåt, och

skådespelarna togo redan till sina aflagda garderobspersedlar samt stodo i begrepp att aflägsna sig.

Då väckte ett utrop af Dubois plötsligt ännu engång hans kollegers uppmärksamhet, och till och med den nyfikne värden kom fram för att erfara hvad som var å färde.

Komikern tog fram ett bref ur sin ficka och, vändande det mellan fingrarna och betraktande det på alla sidor, fortfor han:

»Nå, det där måste visst storken ha' kommit med till mig! I dag på morgonen, när jag skulle gå till repetitionen, erhöj jag det här brefvet, som var rekommenderadt och beställdt med express till mig, och här är det ännu! Haha, jag måste genast se efter, hvad min skrif- och penningsnäla tant har att medela mig så skyndsamt och viktigt!»

Med dessa ord öppnade talaren kuvertet och fann till sin förvåning att den inneliggande skrifvelsen låg innesluten i ett andra kuvert.

»Nå, det måste jag då säga, gumman är samvetsgrann! Det ser ju alldeles ut, som om hon hade praktiserat in en tusenlapp!» utbrast Dubois skrattande och ref nu upp äfven det inre omhöljet.

Värden på stället var ju en riktigt nyfiken själ, ty han hade redan trängt sig fram tätt intill den unge mannen och såg lika begärligt och skådelystet på brefvet som denne själf.

Men äfven våra bekanta vid sidobordet hade rest sig upp och trädt fram till de nyfiknas krets, och om icke de omkringstående hade vändt hela sin uppmärksamhet på Dubois, skulle de ovilkorligen hafva märkt det skarpa uttrycket i främlingens ögon.

Då ljud åter ett utrop af öfverraskning och glädje från komikerns läppar.

»Sannerligen, en femhundrafrancs-sedel!» begynte han. »Nå, hur har jag fått denna sällsynta present?» fortfor den unge mannen, under det han vände den gamla, nedsolkade och redan med några pappersremсор sammanklistrade sedeln mellan fingrarna och därefter höll den upp mot ljuset, liksom för att öfvertyga sig om dess äkthet.

Poliskommisarien gaf nu, oförmärkt af de andra, borg-

Pampasindianer på röivartåg.

mästaren en liten påstötning, som denne besvarade med en egendomlig blick.

»Haha, äkta, godt mynt! Och hvad skrifver då den älskvärdaste af alla älskvärda tanter? Jag skref visserligen för några dagar sedan och bad henne sända mig en liten penningförsträckning, emedan jag befann mig i en sådan penningförlägenhet, att jag utan hennes mellankomst skulle se mig nödsakad att jaga mig en kula genom pannan, men att hon skulle gjort sig så brådtom, det hade jag inte kunnat drömma om! Hvad ändå min kära tant måtte ha' ett vekt hjärta!» fortfor Dubois och begynte nu halfhögt läsa upp skrifvelsen, att hvar och en kunde höra det:

»Min käre brorson! Som du oförskyldt råkat i en så pinsam belägenhet, sänder jag dig enligt din önskan en summa pengar, som du likväl icke skall slösa bort utan endast må använda till likviderande af dina förbindelser. Men jag ber dig enträget, slå de där själfmordstankarna ur hågen; du vet ju, hur jag är fästad vid dig och hvilken sorg du skulle bereda mig genom en sådan oöfverlagd handling! Tills vidare torde du väl vara hulpen med denna summa och sänder jag dig pengarna i ett rekommenderadt bref, på det du må kunna i all tysthet och utan att väcka uppseende klarera dina förbindelser. Alltså ännu engång, gör dig inte något illa och skrif genast till mig, om du har mottagit pengarna.

Hjärtliga helsningar från din kära, djupt bedröfvade
tant *Marie.*»

Alla brusto i skratt, när Dubois hade slutat sitt uppläsande, och man lyckönskade komikern till att hafva en sådan utmärkt tant, och förste älskaren menade skrattande:

»Att du var fullständigt pank, det visste vi nog, ehuru du inte har klagat för oss öfver din nöd, gamle gosse. Du skulle väl aldrig annars ha' valt din benefice här i M., utan väntat tills vi kommo till L., där du kande varit viss om en bättre inkomst.»

Komikern ryckte på axlarna och ville därmed antyda, att han icke tyckte om att här offentligen höra talas om sin nöd. Och synbarligen under det plötsliga inflytandet af sin naturliga humor fortfor han, i det han vände sig direkt till värden:

»Om ni skulle vilja växla sedeln åt mig, så dricka vi ännu en butelj af det allerbästa. Vill ni?»

»Ah, med nöje, herr Dubois! Jag har visserligen inte annars så mycket pengar hemma; men som jag i morgon har att betala arrendet, så kan jag nog växla sedeln åt er», sade den spekulative värden och sprang äfven, utan att afvakta den noble gästens svar, med nyckeln till vinkällaren.

Men i samma ögonblick trädde poliskommissarien fram till den unge mannen och fattade liksom tillfälligtvis hans venstra hand, sägande.

»Ack, förlåt, min herre. Jag hörde just, att ni erhållit en större sedel. Det skulle vara mig särdeles angenämt, om ni ville tillåta mig att få växla mig till den, emedan jag i morgon skall skicka af en postförsändelse, hvarvid den stora sedeln skulle komma mig mycket väl till pass.»

Skådespelaren såg temligen förvånadt på främlingen.

En svag darrning for genom honom, något som polismannen nog lade märke till.

Men han lade band på denna sin plötsliga sinnesrörelse och fortfarande seende den främmande rakt i ansigtet samt iakttagande hvarje dennes rörelse, svarade han leende:

»Nå, mig skulle det inte vara emot, om jag kunde visa er en tjänst, min herre; men ni bör förstå, att jag tillsvidare måste afstå sedeln åt värden, såsom jag lofvat, och det står er ju fritt att sedan växla er till den af honom.»

Med dessa ord vände komikern sig bort.

Men i detsamma fattade polismannen äfven konstnärens venstra hand, i hvilken denne höll sedeln.

En skicklig handrörelse, och värdepapperet var i poliskommissariens händer.

Detta allt skedde så raskt och behändigt, att de omkringstående alls icke hade märkt främlingens beteende och först varseblefvo det skedda, när sedeln redan var i poliskommissariens ficka och den förfördelade mållös af vrede kastade sig på polismannen, för att rycka sedeln från honom.

Men den hemlige polismannens hand, hvilken förut blott liksom tillfälligtvis fattat den unge mannens venstra hand och ännu icke hade släppt den, lade nu plötsligt en järnring ou karlens handled.

På polismannens vink sprang nu äfven borgmästaren fram och afvärdade det med Dubois högra hand måttade slaget, så att dennes afsigt icke blott alldeles omintetgjordes, utan denne äfven i nästa ögonblick befann sig som en värnlös fånge i polismannens händer.

»I lagens namn häktar jag er. Ni har att inför domaren stå till svars för mord och utprångling af falska sedlar.

Nu först löste sig det band, som med ens lagt sig öfver det glada sällskapet, och utrop af förvåning, öfverraskning och missräkning samt väl äfven harm hördes.

»Min Gud, Dubois — ni — ni — en mördare?!»

En gråaktig blekhet hade lagt sig öfver den afslöjade förbrytarens ansigte.

Hans drag voro förfärligt vanställda af vreden, och med förtviflans kraft sökte han med en våldsam ryckning befria sig ur de båda männens händer.

Men poliskommissarien hade förutsett ett sådant fall.

Flyktförsöket misslyckades fullständigt.

I nästa ögonblick lade polismannen ett starkt snöre om förbrytarens fasthållna venstra handled, drog den bakåt och band med samma snöre äfven den högra handen fast på ryggen.

Inseende sin maktlöshet, lät mördaren och förfalskaren det nu resigneradt och lugnt ske att kommissarien för större säkerhets skull äfven sammanband hans fötter.

Endast ett groft stönande och en halfhög förbannelse kom öfver förbrytarens nu med skum betäckta läppar.

Men äfven dessa ljud undertrycktes snart af den med särdeles viljekraft begåfvade mannen.

Endast på de krampaktigt sammanbitna tänderna och de skälfvande läpparna samt den stela blicken kunde man förstå, hvad som rörde sig inom honom.

Den förvåning, som bemäktigat sig åskådarna af denna scen och isynnerhet teaterpersonalen, såväl som direktören, kan man lätt föreställa sig.

Den unge mannen, som af dem alla värderades så högt och som alla lärt sig att tycka om, han som de nyss så gladt druckit med, han var en — mördare, en riktigt utstuderad

bof — en sedelförfalskare, som antagit skådespelarens mask blott för att kunna sätta sina falska sedlar i omlopp.

Med hvilken raffinerad slughet han släppte ut de falska papperen hafva vi nyss sett af det berättade exemplet.

Redan samma natt for den lika skicklige som af lyckan gynnade poliskommissarien i sällskap med poliser från M. på en hyrd vagn till sin hemort, hvarest förbrytaren sattes i säkert förvar.

Redan flera år hade förfalskaren drifvit sin hemlighetsfulla handtering, och oaktadt regeringen utlofvat en betydlig summa till den som avslöjade förbrytaren, hvilken uppdök än här än där, hade dock alla bemödanden varit utan framgång.

Den skicklige polismannen erhöll emellertid icke blott den utlofvade belöningen, utan blef äfven strax därefter befördrad till polislöjtnant.

Dagen för domens afkunnande öfver förbrytaren hade kommit, och som man kunde förutse var domsalen fylld med åskådare.

Ett stort antal vittnen, som hufvudsakligen utgjordes af landtfolk och småstadsborgare, hvilka dels voro anhöriga till den mördade, dels offer för bedragaren, voro äfven inkallade, och rätten kunde med de för handen varande bevisen icke annat än uttala sitt »skyldig», och förbrytaren måste således enligt landets lag vara hemfallen åt en dödsdom.

Exekutionen var bestämd till samma dag, och många af vittnena väntade därför i rådhusbyggnadens förstuga, tills den dömde skulle blifva afhemtad till afrättningsplatsen.

Men det var icke blott dessa förbrytelser, som hvilade på den dömdes själ.

Äfven en tredje, stor orätt tyngde honom på hans sista väg, vägen till — galgen, och beröfvade honom till och med den trösten att hoppas på himlens förlåtelse, en orätt, som icke ens kunde försonas med döden genom bödelns hand.

Gud hade ju hört den trohetsed, som förbrytaren engång vid altaret lofvade en kvinna, engång, när han ännu var en rättskaffens man, engång, när han ännu icke hade beträdd förbrytelsens slippriga bana.

Hvad låg det icke för mycket allt emellan detta »annars» och »nu»!

Han hade brutit sitt trohetslöfte.

Den enkla, hederliga kvinnan var icke längre nog för hans högmodiga sinne, och äfven den skuldmedvetne mannen kunde icke heller mera träda inför den grånade fadrens ögon.

Hade den nu till döden dömd blott ännu engång beträdd det ställe, hvarest den öfvergifna hustrun dag och natt i sitt oförskylda elände tänkte på honom och inneslöt honom i sina böner; hade fadren blott kastat en blick i sitt barns oskyldiga, trogna, klara, blå ögon, — vid en tid då det ännu icke var för sent, — hvem vet, om icke en blick ur dessa ögon ändå hade förmått att beveka honom till att vända om på hans farliga väg.

Men — nu var det för sent — för sent! —

I ett hus, som låg afsöndradt från de öfriga byggnaderna vid den trånga, smutsiga gatan i en aflägsen förstad vid B., hade förfalskaren en bostad, i hvilken han bedrifvit förfärdigandet af de mäterligt efterapade värdepapperen, som han bragt i omlopp med tillhjälp af en hand i hand med honom gående kamrat, hvars namn den öfverbevisade förbrytaren likväl ihärdigt nekade att nämna.

Visserligen blef han upprepade gånger förmanad af presten, som infunnit sig för att förbereda den dömd till den sista färden och ledsaga honom till afrättsplatsen, att han skulle nämna sin medbrottslings namn; men han förblef förstockad och tillbakavisade till och med religionens tröst.

Blott en enda gång visade sig ett mildare, ja, nästan ångerfullt drag i den förslagne karlens ansigte.

Det var i det ögonblicket, då han under militärisk eskort, med fjättrade händer och fötter, blef af bödeln förd vid den långa, skramlande järnkedjan förbi sin stackars gråtande hustru och sin af sorg och smärta brutne fader samt sitt om en stund faderlösa barn.

Då vacklade för ett ögonblick den annars så viljestarke mannens fötter. Han hand grep efter det stöd, som erbjöd sig för honom.

Visserligen skulle han gärna från de så djupt sårade, honom så nära stående personernas mun velat höra ett förlåtelsens ord, men smärtan och tårarna kväfde hustruns röst, och gubben, hvars smärta inga tårar mer kunde lindra,

vände sig bort, ty han kände med sig, att han icke hade krafter att fördraga den förfärliga anblicken.

Till och med bödeln och de beledsagande vaktsoldaterna kände en mänsklig rörelse i denna stund.

Men denna svaghet varade blott ett ögonblick, ty i nästa minut drog bödeln förbrytaren bort vid kedjan, och innan solen gick ned, hade det oundvikliga skett — den obotfärdige hade slutat sina dagar.

SJUTTIOFEMTE KAPITLET.

Förrad i urskogen.

Barbantons berättelse hade väckt en viss förstämning bland hans åhörare, och äfven berättaren själf tycktes berörd däraf.

Det var därför med en viss lättnad, som man hörde doktor Lamberg nu taga till ordet:

»För att kunna göra sig ett begrepp om den yppiga vegetation, som naturen frambringar i de tropiska trakterna af Sydamerika, måste man själf hafva sett dessa genom den heta solen och den sumpiga marken framtrollade skogarna.

Icke i ringaste grad äro dessa tropiska skogar att jämföra med våra europeiska och endast i vissa afseenden med de afrikanska.

En sydamerikansk urskog liknar lika litet en europeisk skog som en bäck är lik den omätliga Oceanen!» inföll Fritz.

»Ingen dålig jämförelse, min gosse», menade doktorn. »Men afbryt mig nu inte för ofta, såvida det inte är något särskildt, som du vill fråga om.»

Och så fortsatte han:

»I »Franska Guyana», vid Marinons stränder (en biflod till Amazonfloden), lefde, vid den tid jag var där i trakten,

det vill säga år 1867, en fattig svensk, som hade lämnat Europa i den förhoppning, att på hinsidan Oceanen kunna uppnå det välstånd, som han förgäfvades hade sträfvat efter.

Han bedref i den nämnda franska kolonien snickare-handtverket, hvilket dock icke inbragte den stackars utvandrar den vinst, som han hoppats, och så var han slutligen glad att åtminstone hafva sparat samman så mycket, att han kunde förvärfva sig ett litet vid Marinon beläget område.

Dit flyttade han med sin familj och sin hustrus bröder, hvilka biträdde honom vid hans handtverk.

Och nu började han med outtröttlig ifver bearbeta trakten.

En morgon lämnade Ludvig Fält, så hette vår landsman, sitt blockhus och begaf sig till de närbelägna träskan, hvarest han redan hade fällt ett betydligt antal trädjättar, hvilka skulle lämna ett utmärkt byggnadsvirke.

Under den årstid, som är mest egnad för detta arbete, betäcker en tät dimma oafbrutet trakten, så att man på sin höjd kan urskilja föremålen på tjugo till trettio stegs afstånd.

Å andra sidan erbjuda träden så föga olikhet, att man, åt hvilken sida man än vill vända sig, alltid tror sig se desamma.

Dessutom växer äfven gräset så högt, att en man af medelstorlek icke når dess höjd och är ur stånd att se öfver detsamma.

Största försigtighet är därför erforderlig vid sådant djärft framträngande, om man icke vill löpa fara att gå vilse.

Sällan träffar man på en fotstig, och den, som icke är fullständigt förtrogen med trakten eller har en kompass med sig, gör bäst i att vänta tills dimman har skingrat sig.

Under sådana omständigheter tappar till och med jägaren, om han är än så skicklig, bort sin stig. Jag erinrar mig, att jag engång var nära däran att förirra mig i en sydamerikansk skog vid förföljandet af ett såradt villebråd.

Ludvig Fält hade marscherat ungefär en timmas tid och ändå hade han icke kommit till det ställe, där han brukade arbeta, medan han dock annars endast behöfde en half timma för att komma dit.

Han vände sig därför åt en annan riktning, i hvilken han trodde sig skola finna målet.

Sålunda gick han under flera timmar kors och tvärs, tills han plötsligt till sin stora förskräckelse såg solen stå i middagshöjd på himlen, oaktadt det till följd af den härskande dimman var omöjligt för honom att öfverskåda trakten.

Ung, modig och full af mannakraft som han var, undertryckte han dock all rädsla. Han skyndade sig blott att försöka så snart som möjligt godtgöra det begångna misstaget.

För detta ändamål vände han solen ryggen och tog, enligt hans mening, återvägen.

Fyra timmar förflöto åter under rastlöst kringirrande, utan att han såg sig komma målet närmare.

Solen sänkte sig småningom och allt blef för honom inhöljdt i dimma.

De urgamla träden böjde sina jättegrenar öfver hans hufvud, det höga gräset och de frodiga slingerväxterna sträfvade öfverallt uppåt och hämmade hans steg.

Ingen lefvande varelse mötte honom i denna rysliga ensamhet, och endast det emellanåt ljudande hväsandet från någon orm, som flydde vid hans anblick, påminde honom om att han icke var alldeles allena.

För honom själf föreföll allt det upplefvade som en dröm, liksom irrade han omkring lik en till undervärlden försatt människa, hvilken förgäfves sökte efter en varelse af sitt eget slag, för att med den kunna utbyta tankar.

Situationen för en i urskogen förirrad människa är en af de mest förskräckliga, som man kan tänka sig.

Man kan af det, som jag nu skall berätta, föreställa sig de kval, som vår landsman hade att utstå.

Solen gick ned med detta röda sken, som profeterar om den följande dagens blifvande utomordentliga hetta.

Småningom sloknade dess strålar och lämnade endast ännu en stor eldskifva kvar vid horisonten.

En otalig mängd surrande insekter uppfylde luften, och de från sina sumpiga smygvrår uppstigna stora grodorna läto höra sitt omelodiska kväkande.

Apor tjöto i trädens grenar och Amazonflodens fåglar genomseglade luften, som darrade af deras klagande jäten.

Emellanåt rasslade det i det torra löfvet, ugglor flaxade hit och dit, och en svag vind rörde de af aftondaggen glittrande väldiga trädjättarna.

Ludvig Fält sträckte ut sig i det fuktiga gräset, emedan han var ur stånd att släpa sin utmattade kropp längre.

Såsom så mången olycklig i kritiska ögonblick af sitt lif hafva sökt och funnit tröst i bönen, så skedde det också här med honom. Den beklagansvärde bad till Gud, att han måtte skänka hans familj en lugnare natt, än den som blifvit honom förunnad.

Med feberaktig otålighet önskade han sig att han måtte kunna somna.

Men timma efter timma förgick, utan att hans ögon slöto sig till slummer. Hvad denna natt föreföll honom oändligt lång, den första natt, som han tillbragt i så ryslig ensamhet!

Icke så mycket som en månstråle upplyste trakten, och — hvilken fasa!

Oaktadt det djupa mörkret såg han från sin liggplats, som han beredt sig under ett bananträd, de lysande ögonen på en leopard, som var i begrepp att angripa honom.

På andra sidan upptäckte hans spejande ögon en stor orm samt äfven tre andra, liksom leoparden till kattslägtet hörande rofdjur, hvilka ömsesidigt betraktade hvarandra med lurande blickar och voro beredda att i det afgörande ögonblicket rusa på honom.

Men försynen ville icke, att Ludvig Fält skulle blifva ett byte för dessa rofdjur.

Han förblef vaken, och de fiendtliga fyrfotingarna vågade icke anfalla den med yxan beväpnade.

Med den begynnande morgonrodnaden försvann faran.

Den stackars vilsegångne reste sig upp och började ånyo sin besvärliga vandring, alltjämt ledd af den förhoppningen att han skulle träffa på någon för honom bekant trakt.

Tyvärr voro hans förhoppningar förgäfves.

Dagen förflöt under hans onyttiga ansträngningar, och när nattens skuggor ånyo förjagade dagens sista stråle, växte hans förskräckelse, hans hunger och hans nervösa förslappning samt kom honom nästan att förtvivla

Han slog sig mot bröstet och ref sig i håret, och drifven

af hungerns kval försökte han mätta sig med rötter, som han sökte upp i jorden vid hans fötter.

Var han dömd att omkomma i denna rysliga ensamhet? Skulle kanske först efter åratal här i trakten kringströfvande jägare finna hans af rofdjuren afgnagda ben?

Mer än femton mil hade han gått, utan att finna någon bäck, ur hvilken han hade kunnat släcka sin brännande törst.

Hans ögon glödde, hans läppar voro torra och han insåg att han skulle vara hemfallen åt döden, om han icke snart fann vatten.

Han befann sig midt i öfverflödet och kunde dock icke förskaffa sig det ringaste, för att därmed tillfredsställa sin toma mage.

Och han beklagade mycket, att han icke hade något annat vapen hos sig än sin yxa, ty med hvilken ringa möda skulle han icke kunnat nedlägga något djur, som hade kunnat tjäna honom till föda, om han blott varit i besittning af en bössa!

Den stackars Ludvig Fälts lidanden tilltogo med hvarje timma, och han började redan förlora minnet af hvad som händt.

Då ändtligen i hans största nöd sände försynen honom föda genom en sköldpadda.

I början, när han fick se den, tänkte han på att följa djuret i dess spår, som sannolikt förde till någon källa eller bäck; men hunger och törst gjorde sig på ett så enträget sätt gällande, att han icke var i stånd att vänta, utan ögonblickligen beredde sig att slakta djuret, för att med dess saftiga kött kunna tillfredsställa sina behof.

Ett yxhugg skilde sköldpaddans hufvud från kroppen och ett andra hugg klöf den i två delar.

Efter förloppet af tio minuter var ingenting mera öfrigt af djuret än skölden och de onjutbara delarna af hufvud och ben.

Ludvig Fält kände sig som pånyttfödd, hans krafter återvände och med dem själförtroendet.

Han trodde sig med visshet böra antaga, att den längsta tiden af hans lidanden var förbi och att han inom kort skulle

upptäcka den väg, som förde till hans hydda, så att han snart skulle blifva återförenad med sina kära.

Han klättrade upp i grenarna på det träd, under hvilket han nyss intagit sin enkla måltid, och vederkviekt af en välgörande sömn, fortsatte han andra morgonen sin tröttande vandring.

Den ena dagen följde emellertid på den andra, den ena veckan på den föregående, utan utsigt till den olyckliges befrielse.

Hvarje gång ingaf honom den uppgående solens strålar nytt hopp, hvilket dock åter försvann med den inbrytande natten.

Den stackars vilsegångne lifnärde sig än af örter, än af grodor; allt hvad försynen lät honom finna tycktes honom välsmakande.

Emellertid magrade han mer och mer; hans krafter aftogo och den stund tycktes icke vara så långt aflägsen, då han måste duka under för strapatserna.

Fyrtio dagar hade redan förflutit, när den olycklige äntligen kom fram till floden Marinons strand.

Hans kläder hängde då i trasor på kroppen. Hufvudhår och skägg befunno sig i ett tillstånd af fullkomlig förvildning. Han kropp var endast ett med lumpor beklädt skelett.

Utsträckt på sanden afvaktade han döden.

Då fick han plötsligt midt i sin feberaktiga inbillningskrafts drömmar höra bullret af åror, som ljud öfver till honom från floden.

Med återhållen andning lyssnade han, men bullret, som hade uppfyllt honom med förhoppningar, utdog i fjärran.

Åter blott en tom dröm, förhoppningarnas sista illusion, sade han suckande.

Han trodde att stunden för hans upplösning var kommen; men plötsligt fick han åter höra årslagen, och nu hördes de tydligare och allt misstag var uteslutet.

Ryckt ur sin lethargiska slöhet, lyssnade Ludvig Fält med så spänd uppmärksamhet, att en insekts flykt icke skulle hafva undgått honom.

Snart kunde han märka att bullret närmade sig och han kunde tydligt urskilja människoröster.

Den olyckliges hjärta hotade att sprängas af glädje och han fann sig ännu ega krafter nog att kunna resa sig upp.

Guds öga såg den arme, vid stranden af den i solskenet glittrande floden knäböjande mannen och sände honom hans räddare.

Ludvig Fält utstötte ett glädjeskrik när han på flodens yta såg en af sex starka roddare förd båt.

Och ändå vaeklade den sin ändtliga befrielse emotseende mellan fruktan och hopp. Kunde icke dessa karlar vara fiender och alls icke böjda för att rädda honom?

Karlarna i båten hade märkt honom, ty de vände farkosten mot standen, hvarest Ludvig Fält var nära att duka under för sin feberaktiga sinnesrörelse. Hans hufvud brände, bröstet höjde sig under häftiga andedrag, tills hans medvetande försvann.

Båten nådde stranden och den olycklige fann barmhärtiga samariter.

Denna berättelse är icke diktad, utan hvilar på fullkomlig sanning.

Jag har endast berättat fakta, som en skicklig roman-skrifvare utan tvifvel skulle hafva utsmyckat mera, än hvad jag har gjort.

Men sanningens stil tycktes mig likväl enklare och jag har berättat detta alldeles så som Fält själf berättade det för mig, då jag lärde känna honom.

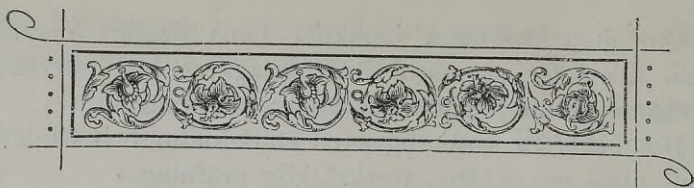
Hans hustru och hans båda barn såg jag vid den tiden tillsammans med honom, äfventyrets hjälte, och aldrig skall jag glömma de tårar, som de gräto, när de för kanske tjugonde gången åhörde denna rörande berättelse.

Jag vill blott tillägga, att afståndet mellan Fälts bostad och skogen icke öfversteg två kilometer och att floden Marinon på det ställe, där man fann den vilsegångne, var beläget omkring trettiofem kilometer därifrån.

Om man dessutom beräknar hans dagliga marsch till femtio kilometer, så måste man antaga att han tillryggalagdt åtminstone tvåtusen kilometer under kretsgång.

Det behöfdes sannerligen en stark natur och Guds hjälp, för att utstå en så lång, förskräcklig pröfning.»

SJUTTIOSJETTE KAPITLET.

»Hvita skeppets» skeppsbrott.

Karantänstiden var ännu icke tilländalupen, och våra vänner visste snart icke, huru de ombord skulle bäst fördrifva tiden.

»Jag skall gå till förste löjtnanten och be att få låna någon bra bok», sade Bill. »Och om herrarna inte har något emot det, så skall jag föreläsa ur den. Om han inte har någon som handlar om indianer, så kanske han har någon intressant berättelse ur sjölifvet.

»Det är rätt, Bill, gör det», uppmanade doktorn.

»Kanske något om skeppsbrott eller dylikt», inföll Fritz.

»Du tyckes ha' fattat smak för sjölifvet, min gosse?» frågade doktorn, ej utan ett missnöje i tonen.

»Ja, jag tror jag är född till sjöman», svarade Fritz.

»Hm! Hm!» var allt hvad doktorn lät höra till svar på detta uttalande af den unge matrosen.

Bill aflägsnade sig och kom efter en kort stund igen med en bok, innehållande berättelser ur Englands sjöhistoria.

Därur började han läsa högt:

»Kom, Wilhelm, jag har något att säga dig», sade kung

Henrik Beaulere i allvarsam ton, i det han lyfte på dörrförhänget, som satt i slottets präktiga mottagningssalong.

Vid dessa ord fattade han ömt sin sons arm, och denne

Sammanträffandet med caripunas.

lämnade ett gladt sällskap af ståtliga adelsmän för att följa honom.

»Kom med mig, jag har blott ett par ord att tala med

dig!» fortfor kungen och ledsagade prinsen in i den angränsande salen, medan adelsmännen höllo sig på vördnadsfullt afstånd från dörren.

När de voro på tu man hand, bemärkte Wilhelm den blekhet, som betäckte hans fars ansikte.

»Hvad har händt?» frågade han. »Du tyckes oroad, min far; hvad kan hafva upprört dig så?»

»Ingenting har händt mig, mitt barn, tvärtom trifves allt omkring mig, och icke desto mindre är mitt hjärta uppfyllt med dystra aningar; jag såg spöken denna sista natt. — Jag vet inte, hur det är fatt med mig, men det förefaller mig som om en stor olycka sväfvade öfver oss.»

»Ah, min far», afbröt honom den unge prinsen, mera öfverraskad än förskräckt genom kungens vision. »Har du inte själf ofta lärt mig, att drömmar inte ha' något att betyda?»

Utan att svara honom, satte kungen sig på en stor, snidad ekstol och sade därefter till sin son, i det han sköt fram en stol åt honom:

»Hör på mig ett ögonblick! Du vet, att om vinden är gynnsam, måste vi redan denna afton afresa till England.»

»Jag vet det», svarade prinsen. »Jag har hört det af sjöfolket, som talade därom vid hamnen.»

»Och hvad sade de?» frågade kungen.

»Såväl ers majestäts lots som flottans lots försäkrade, att vinden skulle lägga sig, då flod inträffade, och att det därför voro onyttigt att sticka till sjös efter nattens inbrott.»

»Just därför har jag afsikten att afresa före nattens inbrott», svarade Henrik. »Och jag tager dig med mig.»

»Var obekymrad, min far», sade Wilhelm. »Det 'Hvita skeppet', som skall bära mig, är det bästa i din flotta och skall segla åtminstone lika fort som 'Kungliga tigern', som du skall bestiga; men jag hoppas, att det icke blir i dag.»

»Hvad föranleder dig till den tanken?»

»Det är lotsarnas mening. De ha' slutit sig till 'Hvita skeppets' kapten, den gamle Fredérics åsigt. Som vi enligt deras mening icke skola få någon gynnsam vind i afton, så ha' de allesamman gått till gillestugorna för att där dricka och sjunga. Det skulle nästan vara omöjligt att nu samla dem igen, emedan de nu äro spridda kring hela staden. Dessutom

skall äfven det rikliga njutandet af sprithaltiga drycker hafva förtagit dem den nödiga kallblodigheten.

»Det gör ingenting», svarade kungen. »Jag skall genast gå till mitt fartyg, och hoppas jag att äfven du utan dröjsmål skall inskeppa dig, ty det är obetingadt nödvändigt, att vi båda samtidigt draga in i London.

»Jag kan inte inse nödvändigheten af en sådan brådska», mumlade Wilhelm helt förvånad. »Dessutom var jag så föga beredd på denna brådstörtade afresa, att jag i eftermiddag har antagit en inbjudning till ett afton-lustparti, vid hvilket jag säkert hoppas blifva segrare.

»Detta parti måste uppskjutas till en annan tid», sade kungen i lugn och värdig ton, under det han kastade en kärleksfull men på samma gång äfven befallande blick på sin son.

»Det är af största vigt», fortfor han, »att vi i morgon åro i England och att parlamentet blir sammankalladt så snart våra hästar hafva bragt oss till Westminster. Det gäller icke mindre än min kronas säkerhet».

Den unge prinsen gjorde en rörelse af förvåning.

»Barn», sade kungen, »du vet inte huru osäkert kronorna sitta på konungarnas hufvuden. Den Gud, som ger oss den list och styrka, som vi behöfva för att taga dem, låter dem äfven gå förlorade för oss. Blicka tillbaka på vår familjs historia: Din farfar, Wilhelm Eröfraren, bemäktigade sig ett kungarike, som han hade endast en mycket tvifvelaktig rätt till; tror du, att hans efterkommande hafva ärft hans styrka?»

»Jag känner min familjs historia tillräckligt», svarade Wilhelm, »för att veta, att du är konung af England och hertig af Normandie på grund af den rätt —

»Usurpation och orättfärdighet!» afbröt kungen honom liffigt. »Väldet allena har gifvit mig makten.»

»Hvad är det du säger, min far!» utbrast den unge prinsen, bestört öfver kungens ord.

»Barn,» fortsatte kungen. »Din lärare tyckes icke hafva berättat dig vår familjs historia. Det är på tiden att du lär känna den, och jag skall säga dig allt.»

»Säg mig ingenting, min far, utom att jag är din son och efter dig den rättmätige konungen af England.

Henrik teg en stund. Därpå sade han med rörd stämma:

»Jag är icke den rättmätige konungen af England. Wilhelm Eröfraren efterlämnade tre söner: Wilhelm den Röde, Robert, som man kallade den olycklige, och slutligen mig själf, den yngste, som till följd af sin kärlek till studier fick af munkarna tillnamnet 'Den Vise'.»

»Men blef inte Wilhelm den Röde dödad i en skog vid Tourennes?» frågade den unge prinsen.

»Din farbror dog verkligen utan bröstarfvingar.»

»Men då är ju du, min far, rättmätig konung?»

»Mitt barn, du förgäter, att jag hade ännu en broder.»

»Har då inte denne dött för länge sedan?»

»Din farbror Robert lefver ännu.»

»Hvad, lefver din äldre broder?» utbrast prins Wilhelm.
»Man har annars berättat för mig, att han dött i det förlofvade landet.»

»Han har verkligen icke kommit tillbaka därifrån; det är så tillvida sannt. Jag har besegrat honom och håller honom fången i slottet i Cardiff.»

»O, säg mig allt, min far! Berätta för mig att du vill sammankalla parlamentet för att till min farbror, korsets oförskräckte försvarare, återställa all hans egendom.»

»Tyst, min son, tyst! Du besinnar inte, hvad du säger; så får en konung af England icke handla. Blodsförvantskapets, dygdens och rättskaffenhetens känslor, så goda de än må vara i det vanliga lifvet, äro för mig småaktiga betänkligheter. Visa dig värdig ditt stånd och öfverlämna sådana där småaktigheter åt folket. För öfrigt finna vi alltid någon förevändning, med hvilken vi kunna bemantla våra handlingar. När jag gjorde infall i Normadie och tog din farbror tillfånga, skedde det för att undandraga både honom och hans land konungens af Frankrike inflytande: jag hade en förevändning.»

»Du har således fört min farbror till Gallien?»

»Sedan fjorton år tillbaka är Robert, hertigen af Normandie, fången i Cardiffs slott.»

Den unge prinsen kunde icke undertrycka en rörelse af medlidande.

Kungen fortfor:

»Hans öde är att dö där. För öfrigt skulle han vara oduglig att regera; annars gifver han mig ingen anledning. Honom själf fruktar jag dessutom icke, men han efterlämnar en son.»

»En son?» utbrast Wilhelm. »Ack, min far, tala om mera för mig om denne kusin, som jag hittills aldrig hade hört talas om.»

»Han är din rättmätige landsherre», sade Henrik med hånfullt leende.

»Och hur heter han?» frågade prinsen.

»Wilhelm. Det är han, hvars förbund med Frankrike och Burgund redan sedan lång tid tillbaka har förorsakat mig så många betänkligheter och bekymmer. Nu äntligen hoppas jag kunna sätta säker på ditt hufvud den krona, som alltjämt har vacklat på mitt. Därför har jag också för sex månader sedan, när du hade nått ditt adertonde år, sammankallat Englands pärer, på det att de måtte svärja dig trohetsed som min tillkommande efterträdare. Detsamma skall ske om fjorton dagar i Rouen, så snart adelsmännen i våra normandiska besittningar hunnit samlas för att aflägga länsherreed åt deras tillkommande konung, som skall heta Wilhelm den tredje.

»Min kusin heter ju också Wilhelm», inföll den unge prinsen.

»Aldrig skall denne Wilhelm blifva konung af England», utbrast Henrik. »Ty för att bryta det mäktiga förbund, som nu kan bildas emot mig och framdeles äfven emot dig, har jag vunnit påfven på min sida, hvilket ingalunda var svårt, emedan ju påfvarna ställa sig på det mäktigare partiets sida. Dessutom har jag äfven skickat några påsar guld till Rom och därför fått tre gånger så mycken aflat, som jag behöfver för att paradiset skall öppnas för mig. Den rättmätige fursten har blifvit förklarad för en störare af den bestående offentliga ordningen; han är en tronröfvere, medan jag är den rättmätige konungen med Guds nåde.»

»Det var en mästerlig kupp!» mumlade prinsen.

»Ett mästerstycke? Ack nej, jag har utfört bättre saker än så!» fortfor kungen. »Och utan att vilja berömma mig, kan jag säga, att jag är mitt århundrades finaste politiker. Hör på mig, min son, och sök att hos dig inpräglade mina föredömen. Foulques, grefven af Anjou, var själen i förbundet, som var riktadt emot mig.»

»Huru, min kära Isabellas fader?» frågade prinsen.

»Däri genom att jag smickrade hans äregirighet.»

»Hans äregirighet? Hur menar du?»

»Hertigen af Burgund hade förlofvat sin dotter med din kusin, under det löftet att förmålningen skulle ega rum så snart Robert blef konung. Jag gjorde det bättre. Jag friade för dig och erhöll af Foulques hans dotter, som en gång skall ärfva hans omfattande besittningar i Anjou. Med glädje förklarade han sig beredd och lofvade att inom två månader föra henne till England. Där skall då brölloppet ega rum, och samtidigt skall jag utnämna dig till hertig af Normandie, hvarest du också skall regera, tills jag öfverlämnar Englands krona åt dig.»

»Och tror du, att grefven skall hålla sina löften?»

»Det skulle jag kunna våga min krona på, att han skall hålla hvad han förpliktat sig till. — Nu, då du känner min politiks ställning, skall du också förstå, hvarför vår närvaro i England är obetingadt nödvändig. Håll dig alltså beredd att inskeppa dig före dagens utgång

»Jag hoppas, att Richard och Marie skall göra mig sällskap på 'Hvita skeppet'.»

»Javisst, jag anförtror åt dig din syster och din bror.

»Ingen håller så mycket af dem som jag», svarade prinsen och reste sig upp, för att draga sig tillbaka.

»Framför allt glöm inte», tillade kungen, »att 'Hvita skeppet' skall segla tätt bakom 'Kungliga tigern', på hvilken jag genast skall begifva mig ombord.»

»Jag skall utdela mina befallningar därefter», svarade prinsen. »Och jag hoppas att allt skall vara beredt, när du gifver tecknet till uppbrott.»

Wilhelm lyfte på dörrdraperiet och gick tillbaka ut i stora mottagningsalongen.

På ett tecken skyndade några tjänstifriga unga hofmän honom till mötes och följde honom.

Den lilla staden Barfleur erbjöd en ovanlig anblick. Harnesklädda riddare trafvade tungt framåt på sina järnbepansrade stridshästar.

Adelsdamer, både gifta och ogifta, prålade i guldbroderade, hermelinkantade dräkter på hvita paradhästar.

Pager, junkrar och knektar förde hästar, sjöngo, skrekostredo och blandade sitt larm med de väldigt svängda klockornas ljud.

Vid hamnen väntade en liten flotta med hissade segel till tecken af att den var färdig att genast afsegla, emedan det å alla sidor redan hade gifvits befallningar till inskeppning.

Vid stranden stod en grupp unga adelsdamer och bland dem äfven den vackra Marie, konungens dotter. Dessa unga damer roade sig under tiden med att skjuta till måls med pilar efter dufvor, som voro fastbundna vid en stång.

Men plötsligt förstummades larmet.

De församlade delade sig för att låta de lysande riddare, som nu med Henrik i spetsen syntes vara i antågande, komma fram.

Två hundra beväpnade, med slutet visir och lansar vid armen, följde honom.

Glädje strålade från kungens ansikte.

Han tycktes vara lycklig, emedan han återvände till London, som han hade lämnat för fyra år sedan.

Han var belåten öfver att hafva lyckligt slutat ett långt krig mot Ludvig den tjocke, konung af Frankrike, samt kommit från detsamma rikare och mäktigare än förr, samt öfver att han förlofvat sin äldste son, arfvingen till Englands krona, med grefve Foulques af Anjou enda dotter, något som ingaf honom den förhoppningen, att det engelska herraväldet skulle kunna utsträcka sig ända bort på andra sidan floden Loire.

Segerstoltbet talade ur hans leende blicker.

När han ville bestiga 'Kungliga tigern', trädde en man fram till honom och kastade sig ned på knä framför honom samt öfverlämnade åt honom en mark guld, som tecken att han ville utbedja något.

Namnet på denne i skeppardräkt klädde man var Thomas Airard.

»Hvad är det du önskar?» frågade kungen, som hade stannat.

»Herre», sade Thomas, »jag nalkas er med en ödmjuk bön. Min fader tjänade under hela sitt lif edert hus; han

förde på eröfringens tid hertig Wilhelm till Englands kust. Jag ber er, förlåna äfven mig med en kunglig styrmans tjänst.»

Kungen, som af glädjen blifvit välvilligt stämd, gjorde en nådig böjning med hufvudet och sade:

»Jag eger visserligen en styrman, som jag sätter stort värde på, men för att gå din bön tillmötes och ära minnet af den där Etienne Airard, som förde Wilhelm Eröfraren till engelsk botten, skall jag anförtro dig det dyrbaraste jag eger: Du skall föra 'Hvita skeppet', som har med sig mina båda söner, Wilhelm och Richard äfvensom min innerligt älskade dotter Marie, mina riddare och mina skatter. I morgon, vid din ankomst på andra sidan kanalen, skall jag belöna dig för din möda.

Kungen besteg nu sitt skepp och ett utvaldt antal riddare föjde honom.

Vinden var gynnsam.

Ankarna blefvo lättade och snart lämnade skeppet under mängdens tillrop hamnen.

Både kungen och riddarne samt damerna hälsade vänligt åt det på stranden tätt stående folket.

Från alla sidor skallade ropet:

»Lefve vår goda konung Henrik!»

Ombord på 'Hvita skeppet' var glädjen gränslös.

Matroserna anlände druckna och voro helt förundrade öfver den plötsliga afresan.

Det var omöjligt att åstadkomma disciplin.

Inskeppningen skedde därfär utan all ordning.

Alla trängde sig under ändlösa lefverop fram till de unga prinsarna, som voro förtjusta däröfver att de här fingo höra endast bedyranden om kärlek och tillgifvenhet.

Några vinfat, som man hade öppnat och ur hvilka riddare och matrosar hemtade vin efter behag, uppeldade sinnena ännu mera.

Tungorna lossades och befälhafvarnas kommandon öfverröstades af skrik, skratt och sång.

Natten inbröt redan före afresan.

Vinden lade sig och seglen hängde slappa.

Men hvartill skulle man väl också behöft vind? Var inte skeppet bemannadt med femtio årkarlar?

De af vinet rörda och raglande matroserna satte upp brokiga lyktor på masternas toppar, medan de förnäme resandena dväljdes i nöjen och störde genom sitt hit- och ditspringande i och för förberedelserna därtill.

Prinsar, adelsmän, biskopar, baroner, abbéer och riddare, Englands och Normandies blomma sökte få plats på skeppets däck, som knappast kunde rymma trehundra personer.

Endast några få riddare stannade kvar på stranden och vägrade att bestiga skeppet, föregifvande att de icke skulle få plats där utan därför hellre ville vänta till nästa dag.

Men i själfva verket gjorde de detta af klokhet, emedan de icke ville lämna sitt lif i druckna människors händer.

På ett tecken af styrmannen togo årkarlarna duktigt i med årorna och utstötte därvid ett ljudligt:

Hurrah!

Skeppet aflägsnade sig från stranden, från hvilken åskådarehopens rop skallade efter det.

Med hög röst ropade Thomas, som kraftigt skötte rodret:

»Vi måste hinna upp 'Kungliga Tigern', som redan hunnit långt före oss!»

»Vi skola hinna upp honom!» svarade som med en mun de femtio årkarlarna, som kände sina krafter fördubblade genom det njutna vinet.

Galeasen sköt åstad med en rasande fart, så att de på ett par minuter hade lämnat hamnen.

Snart kommo de till bränningarna vid Gatt, numera kalladt Gatteville, ett farligt ställe, på hvilket förrådiska klippor lura under vattenytan.

Oaktadt sin vanliga försiktighet tänkte styrmannen icke på faran, som han väl tusende gånger undviktit, han tänkte endast på att upphinna kungens fartyg.

»Framåt?» ropade han, och klatschande föllo de af starka armar svängda årorna i vattnet.

Drifvet af oemotståndlig kraft, liksom en från bågen afskjuten pil, flög 'Hvita Skeppet' emot klipporna, som i mörkret undandrog sig allas blickar.

Då, midt i sitt rasande lopp, stod skeppet plötsligt, som på ett kommandoord, stilla.

Ett kort från vänstra sidan sig genom hela skeppet fortplantade brakande gaf den förfärliga vissheten, att skeppet stött på grund.

Besättning och passagerare rusade fram på fördäck.

Ett enda märg och ben skakande ångestskrik från hundrade strupar följde på den väldiga stöten.

Sorg och förtviflan trädde nu i glädjens och uppsluppenhetens ställe.

Visserligen hördes de olyckligas ångestrop af den jublande hopen på stranden, men de ansågo det för en sista afskedshelsning och svarade med jublande tillrop; ända till långt in på natten varade här dans och spel.

'Hvita Skeppet' var förloradt, någon förhoppning om räddning fanns icke förhanden.

Som fastnaglad hängde galeren vid klippan, som endast föga höjde sig öfver vattenytan och mot hvars spetsiga topp vågorna bröto sig med hvitt skum.

Förgäfves voro äfven årkarlarnas ansträngningar att göra skeppet flott igen.

Ingen möda kunde längre rädda det ur dess ödesdigra belägenhet.

Passagerare klängde sig fast vid masterna samt vid tågvirket och relingen samt kastade bedjande blickar mot himlen — men deras böner förblefvo ohörda.

Floden växte med förfärlig hastighet. Höga vågor vältrade sig fram och störtade sig öfver det med skum betäckta skeppet.

Snart spolade sjön öfver däck, och hvarje våg, som vältrade sig på fartyget, drog med sitt våld några passagerare med sig ned i det brusande djupet.

Minut efter minut försvunno nya offer.

Hvarken rang eller titel kunde skydda mot den obevekliga döden. Biskop och årkarl funno en gemensam graf, och adelsfröken klängde sig fast vid riddaren samt ryckte honom med sig i säkert förderf.

Endast styrman Thomas hade bibehållit sin sinnesnärvaro.

Han tänkte på prins Wilhelm, som han framför allt måste rädda.

Raskt besluten fattade han med fast hand prinsen och lyfte honom i båten, kapade trossen, som fasthöll den vid fartyget, och dref den med kraftiga årslag därifrån.

Allt detta skedde så raskt, att ingen hade riktigt lagt märke till, hvad som försiggick.

Till och med prinsen var bestört öfver styrmannens raskhet och lät allt ske med sig utan motstånd.

På däck var scenen nästan obeskriflig, när den bortilande båtens årslag hänledde uppmärksamheten på sig.

Förtviflade voro de olyckliga skeppsbrutnas rop, när de utsträckte sina bedjande händer efter styrmannen.

En hjärtslitande röst trängde emellertid nu till prinsens öron; det var hans innerligt älskade syster, som gråtande ropade:

»Öfvergif mig inte!»

»Min syster! Ack, min syster!» utbrast prinsen snyftande.

Med kraftiga tag tog styrmannen ut med årorna, för att så snart som möjligt komma från denna dödens förskräckliga skådeplats.

Men Wilhelm trädde fram till honom och fattande honom vid armen, sade han i befallande ton:

»Min syster måste du rädda!»

»Omöjligt, min prins!»

»Min broder, vill du låta din syster omkomma?» ropade den lilla prinsessan i smärtsam ton.

»Barken är ju stor nog att kunna bära både mig och min syster; hvarför vill du inte hemta henne?»

»Min prins», svarade styrmannen, »om vi nu återvända till skeppet, för att hemta henne, skola alla i blind brådska rusa ned i båten. Denna skall då kantra och både ni och er syster skola omkomma.»

»Ack, min älskade bror!» ropade prinsessan. »Du räddar dig själf och låter din syster omkomma!»

»Styrman, vi skola rädda min syster eller dö med henne!» sade nu Wilhelm i kort och befallande ton.

Dessa ord, som icke tilläto någon motsägelse, beledsagades af en rörelse, som tvingade styrmannen att vända om.

Thomas kastade en förtviflad blick på prinsen.

»Allt är förloradt!» mumlade han och rodde tillbaka till 'Hvita Skeppet'.

Hvad han förutsagt skedde.

De skeppsbrutna rusade emot honom.

Det var ett formligt äntrande.

Alla trängde sig på en gång ned i den lilla farkosten, utan att bry sig om hvarken prinsens befallningar eller sjömanens böner.

Slutligen kastade sig äfven prinsessan, halft vanmäktig, i sin broders armar.

»Bort!» befalde Wilhelm. »Framåt, styrman! »Kraftiga tag med årorna!»

Thomas tog i och sökte sätta båten i rörelse, oakadt den redan tog in vatten.

Då kom plötsligt en tung bepansad riddare glidande ned från en hög segelstång och föll ned midt i båten.

Hans tyngd bringade båten i vackling. Den slog om och sjönk i hafvet.

Under förfärliga skrik försvunno äfven de i båten sittande och drunknade i hafvets vågor, som slog samman öfver deras hufvuden.

Men snart dök ett hufvud upp ur den afgrund, som nyss uppslukat så många offer.

Det var Thomas, som ängsligt såg sig omkring.

»Wilhelm! Wilhelm! ropade han med hög röst.

Men ingen svarade honom.

Hafvet hade lugnat sig, och den uppgående månens milda ljus belyste en blank vattenyta.

'Hvita Skeppet' syntes emellertid icke till. Endast topparna af de tre masterna stucko ännu upp öfver vattenytan, och två människor höllo sig fastklängda vid dem.

»Wilhelm!» ropade styrmannen ännu en gång, när han varseblef dessa båda tigande människor, som likt spöken afstucko mot horisonten.

»Döda!» suckade styrmannen.

Han tänkte nu icke längre på att till nästa dag söka sin tillflykt på någon af skeppets spillror.

Prinsen, som varit honom anförtrodd, ville han icke öfver-

lefva. Sedan han kastat ännu en sista blick öfver vattenytan sökte han en frivillig graf i vågorna.

Endast två människor hade undgått sina olyckskamraters öde.

Den ene af dem var en förnäm engelsk riddare och den andre en fattig slaktare från Rouen, som man af medlidande hade beviljat öfverfärden på 'Hvita Skeppet'.

Den unge riddaren, som var mindre stark än hans kamrat, kände sig snart utmattad.

Hans genomvåta kläder klibbade vid de af den kalla november vinden stelnade lemmarna; hans krafter försvunno mer och mer. Händerna, som höllo sig fast vid tågvirket, öppnade sig och släppte sitt tag.

Han sjönk ned i vattnet och var nära att försvinna i djupet.

»Mod!» ropade hans kamrat till honom. »Försök att simma hit till mig, så skall jag hjälpa er; snart skall dagen bryta in och man skall se oss och komma till vår räddning.»

Men den unge mannen kunde endast några få ögonblick hålla sig uppe öfver vattnet. Hans krafter öfvergåfvo honom och äfven han fick sin graf i vattnets kalla sköte.

Så var slaktaren ensam kvar.

Han klängde sig fast vid masten och afvaktade den inbrytande dagen, som skulle göra ett slut på denna rysliga natt.

Följande dag märkte fiskrarna, som foro ut ur hamnen, flera lik, som hafvet hede spolat till stranden. De anade olyckan och foro längre ut för att öfvertyga sig.

Snart funno de den arme slaktaren, som ännu höll sig fast vid sin mast.

De upptogo honom i sin båt och förde honom till hamnen hvarest han berättade om den förskräckliga olyckan.

Under hela dagen sökte man efter liken, som af vågorna blefvo förda till stranden, och lade dem bredvid hvarandra på samma bord och bänkar, som dagen förut hade gjort tjänst vid festligheterna.

Emellertid hade kungen af England kommit frisk och välbehållen till Southampton, hvarest nu utvecklade sig ett lika rörligt lif, som föregående dag i Barfleur.

Ställningar hade blifvit uppresta, sällsamma tillställningar

gjorda för festligheterna och ett gästabud förberedt, som skulle väcka till och med engelsmännens beundran.

Fyra långa dagar stannade kung Henrik kvar, under ängslig väntan, i sitt slott i Southampton, emedan han timma efter timma hoppades erhålla underrättelse om sin son.

Alla de till hans flotta hörande fartygen hade lyckligt kommit till hamnen, blott icke 'Hvita Skeppet'.

Ofta gick Henrik ned till stranden och blickade väntansfullt ut mot horisonten, men allt hans späjande var förgäfvets.

När konungen på aftonen den fjärde dagen åter gick fram och åter vid stranden, såg han en bark löpa in i Southamp-tons hamn.

»Det är icke det, som jag väntade», sade kungen och fortsatte sin väg.

Och verkligen var det icke heller 'Hvita Skeppet', som skulle tillföra honom hans barn, riddere, hofdamer och skatter, utan det var ett litet oansenligt, fartyg, i hvilket satt en stor, mager och blek man, som medförde olycksposten.

Det var ingen annan än slaktaren från Rouen, den ende öfverlevande af 'Hvita Skeppets' passagerare och besättning.

Enskildheterna af det förfärliga skeppsbrottet utbredde sig som en löpeld och uppväckte allmän bestörtning och sorg.

Men hur skulle man framföra det förfärliga budskapet till kungen?

Hvem skulle utsätta sig för den uppretade och häftige konungens vrede?

Ty om monarkerna belöna med rika skänker öfverbringande af glada underrättelser, så inträffar det ju också ofta, att förkunnarna af dåliga budskap drabbas af den mäktiges vrede.

Slaktaren förklarade sig dock beredd att själf öfvertaga detta svåra och farliga uppdrag.

Han kastade sig för kungens fötter och berättade honom under tårar enskildheterna vid skeppsbrottet, prinsens ansträngningar att rädda sin syster, samt den hjältemodige styrmannens förtviflade död.

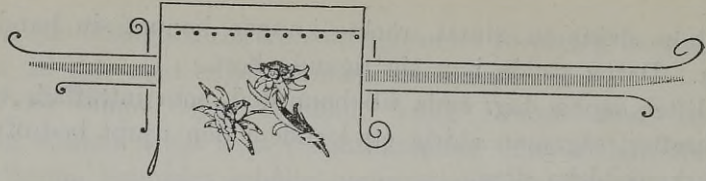
Under dyster tystnad åhörde kungen berättelsen om den förfärliga olyckan.

Knappt en tår rullade öfver hans sorgsna ansikte.

När slaktaren slutat, räckte kungen honom sin hand att kyssa. Därpå vände han sig tigande bort.

Efter denna dag, ända till hans död, som inträffade elfva år därefter, såg man aldrig ett leende i den djupt bedröfvade monarkens bleka drag.

SJUTTIOSJUNDE KAPITLET.

Farlig resa i Kafferlandet.

För att nu återkomma till berättelser om vilda folkslag», sade doktorn, »skall jag berätta något om en resa i Kafferlandet. Ja, jag får likvisst säga, att det icke var jag, utan en portugis, Emanuel Sousa de Sepulveda, som i midten af 16:de århundradet blef utnämnd till befälhafvare öfver citadellet vid Diu. Flera år förvaltade han lyckligt sin post. Men midt i Indiens härlighet hade hans fädernesland blifvit honom oförgätligt och ingenting kunde betvinga hans hemlängtan. Så fattade han beslut att återvända hem.

Med sin fru, Eleonora Garsie, dotter till portugisernas dåvarande general i Indien, sina barn, sin svåger Pantaleon de Sa, några officerare och adelsmän, ett stort antal matrosar, tjänare och slafvar — tillsammans omkring 600 människor — och många år Indiens skatter inskeppade han sig i Cochins hamn.

De seglade föfbi Kafferlandets kust och uppnådde utan fara Goda-hopps-udden.

Men där förändrades vädret plötsligt. En orkan utbröt, som varade i flera dagar och slutligen slog sönder skeppet

mot klipporna. Endast en del af passagerarna räddades; om kring 300 människor förlorade lifvet vid skeppsbrottet. Knappt hade de sista simmarna nått land, förrän skeppet försvann i djupet. Denna förlust bragte portugiserna i stort trångmål, ty af vraket hade de kunnat bygga ett slags brigantin och sedan vid gynnsam vind kunnat skaffa sig hjälp i Sofala eller Mozambique. Men detta sista hopp hade sjunkit med skeppet.

Det ställe, där de ledo skeppsbrott, låg under 31:a graden sydlig bredd.

De stackars skeppsbrutna hade måst lida mycket genom köld, hunger och sårskador. För att de skulle kunna torka sina kläder och värma sig, lät Sousa tända en eld, och en ringa mängd mjöl, som man räddat från skeppsbrottet, delades ut; men genom det salta hafsvattnet hade det redan blifvit halft fördärfvadt. Våra resandes belägenhet var tröstlös, ty kusten erbjöd ingenting annat än torra sandtyr och kala klippor. Först efter långt sökande upptäckte man en källa med sötvatten.

För natten byggde de sig af kistor och stora stenar ett slags förskansning, inom hvilken de bodde, tills de hämtat sig från sin utmattning.

Därnäst blef det frågan, hvilken väg man skulle taga. Man blef ense om att vandra längs efter kusten, tills de kommo till den stora flod, som af Laurent Marchesez hade erhållit namnet 'Helgeandsfloden' och vid hvilken portugiserna från Sofala och Mozambique drefvo liflig handel. Till denna flod hade de omkring 45 mil. Företaget måste därför anses för mycket vågadt.

Sousa bemödade sig därför att genom ord och föredöme ingifva sina landsmän mod. Snart voro också alla beredda att följa honom, hvart han än ville föra dem, och de lofvade honom obetingad lydnad. Den besvärliga resan blef ofördröjligen anträdd.

Det var en egendomlig karavan; Sousa och hans fru, en kvinna med manligt mod, samt deras barn, hvilka ännu icke hade någon aning om faran, vidare André Vasez, egaren af det förolyckade skeppet, och 89 portugiser utgjorde första

afdelningen af tåget. Därefter följde omkring 100 tjänare hvilka omväxlande buro barnen på ryggen samt modren i ett slags schäs. Den därpå följande truppen utgjordes af matroser och tjänarinnor. Pantaleon med några portugiser afslutade tåget.

Efter en flera dagars farlig marsch blef deras framträngande hindradt genom otillgängliga klippor och bergbäckar. I stället för att de skulle hafva följt kusten, hvarest de endast hade 8 mil kvar att tillryggalägga, måste de söka andra bekvämare vägar, hvilka fordrade en marsch af omkring 25 mil. Deras lifsmedel togo snart slut, och de måste lifnära sig med bär och frukter.

Efter en fyra månaders besvärlig resa uppnådde de slutligen 'Helgeandsfloden', men utan att känna igen den, ty den bildar där tre armar, hvilka först i närheten af mynningen åter förena sig.

De resande blefvo emellertid glada, när de genom detta lands konung blefvo orienterade där. Denne konung lefde i fredligt förhållande till portugiserna och hade helt nyligen gjort fördelaktiga handelsaffärer med Laurent Marchesez och Antoine Caldère. Han gick därför de resande vänligt tillmötes och gaf dem nödigt besked samt varnade dem äfven för den kunlige grannen, som var en bakslug, girig kannibal, af hvilken de hade att befara det värsta.

Men önskan att snart sammanträffa med européer gjorde dem döfva för alla förmaningar. Sålunda öfverskredo de sorglöst flodens andra arm.

Men denna oklokhets måste de snart plikta för.

Följande dag sågo de nämligen 200 kaffrer komma rakt emot sig. Befarande ett öfverfall från dessa vildars sida, togo portugiserna till sina vapen och gjorde sig beredda till strid,

Men kaffrerna kommo helt fredligt fram, och så försvann allt misstroende; ja, de resande frågade till och med, om de inte mot pengar eller järnverktyg, som värderas så högt af kaffrerna, kunde få lifsmedel.

Det såg nästan ut, som om ett vänskapligt förhållande skulle uppstå mellan portugiserna och negrerna, och de

förra fingo en mycket fördelaktig mening om sina svarta kamrater.

Men dessa kunde icke motstå begäret att begagna sig af tillfället att göra ett så rikt byte, och snart hade de uppgjort sin trolösa plan.

De inbjödo portugiserna att komma till deras konungs läger; där skulle de blifva väl emottagna.

De stora tröttheten till följd af den långa resan samt glädjen öfver att hafva funnit floden, det efterlängtrade målet för deras besvärliga vandring, men framför allt bristen på födoämnen gjorde portugiserna böjda för att antaga kaffrernas förslag. Så följde de med den till konungens boning och denne inbjöd dem att stanna kvar hos honom några dagar.

Här stannade också de resande flera dagar, under hvilken tid de erhöilo lifsmedel mot några från skeppsbrottet räddade föremål. Kaffrernas hycklade uppriktighet missledde dem, så att Sousa trodde, att de tryggt kunde vänta här, tills köpmän kommo från Sofala.

Han bad därför kungen om tillåtelse att slå upp några hyddor åt sig och sin hustru samt sina genom strapatserna sammansmälta följeslagare.

Men den listige kungens svar lydde helt annorlunda, än man hade förmodat. Af två skäl, menade han, kunde han icke bevilja det lofvade gästfria upptagandet; för det första voro lifsmedlen nu mycket dyra och svåra att erhålla och för det andra voro hans undersåtar rädda för svärden och eldvapnen. Och de ville utlämna dessa som borgen för sitt fredliga sinnelag, så vore han beredd bevilja dem vistelsen där.

I den förhoppning, att deras lidanden därigenom skulle få ett slut, antogo portugiserna dessa vilkor, som klokheten hade bort bjuda dem att afböja.

Förgäfves erinrade Eleonora sin man därom, att de blifvit varnade af den först påträffade kungen. Men Sousa var döf för hennes böner och förmaningar, och i sin lättrogenhet gick han in på kungens baksluga fordringar. Äfven hans följeslagare utlämnade sina vapen.

På denna lättsinniga handling följde straffet genast.

Kaffrerna kastade sig öfver de värnlösa och beröfvade dem icke blott deras skatter, som de under så många besvär fört med sig på resan, utan till och med deras kläder.

Den som ville göra motstånd blef utan förbarmande dödad.

Blott Eleonore värjde sig med all henne till buds stående kraft. Men hvad förmådde hon väl mot de råa barbarerna?

Äfven från henne togo de allt.

Full af blygsel kastade hon sig ned i en grop i sanden och höljde sand på sig, föresättande sig att icke åter lämna denna själfvalda graf.

»Se, mina vänner, det är frukten, af er lättrogenhet!» sadé hon till André Vasez och andra portugiser, som ville trösta henne. »Låt mig vara allena; jag behöfver ingenting mera! Tänken nu blott på er själfva! Skulle himlen unna er att återse fäderneslandet, så berätta för dem, som ännu minnas den olyckliga Eleonore, att de genom sin synder hafva nedkallat himlens vrede och vållat denna olycka!»

Därpå kväfvde tårar och snyftningar hennes röst.

Äfven hennes man var öfverväldigad af smärta och ånger öfver sin själfvållade olycka. Som försjunken i en dröm stod han där med förstördt ansikte. Det dröjde länge, innan han åter sansade sig.

Därefter sprang han bort för att söka upp några frukter, hvarmed han kunde stilla sin frus och sina barns hunger och törst. Men hur skulle den hjälplöse kunna finna sådana där i landet?

Efter långt, förgäfves sökande återvände han utmattad till de sina, som under tiden hade dukat under för hungerns och törstens kval. Så var det honom blott förunnadt att bereda en sista hviloplats för dem.

Därpå flydde han från denna fasans ort och irrade ensam omkring i öknen. Där har troligen äfven han drabbats af döden, ty aldrig mera hördes någon underrättelse om honom.

Af den ansenliga karavanen voro blott 26 olyckliga kvar

Länge irrade dessa omkring, tills de slutligen föllo i slaf-handlares händer. Helt säkert skulle de fått sluta sitt lif i slafveri, om icke en portugisisk köpman från Mozambique, som kommit till den kusten för att köpa elffenben, hade köpt dem fria.

SJUTTIOÅTTONDE KAPITLET.

Våra vänners sednare öden.

»Det var en sorglig historia!» utbrast Fritz.

»Ja, det är då för väl, att karantänen tar slut i dag, så vi slippa höra flera af samma sort», menade Barbanton.

»Det skall bli skönt, att äntligen komma i land!» tyckte André.

»Men nu stundar också skilsmessans stund för en del af oss. Du, Fritz, följer naturligtvis med mig till Stockholm, dit jag hoppas väl snart någon ångare skall afgå.»

»Och jag gör sällskap dit!» sade André.

Och en kort stund därefter kom förste löjtnanten å 'Örnen' och förkunnade, att herrarna kunde obehindradt gå iland, karantänen var tilländalupen.

Kommendanten hade på doktors särskilda anhållan beviljat, att Fritz fick återvända till sitt fädernesland och att han fick taga Majestät med sig dit.

André hade tagit afsked ur fransk tjänst, och för Fritz' skull ville han slå sig ned i den svenska hufvudstaden.

Äfven doktorn hade tagit afsked, till stor saknad och ledsnad för 'Örnens' hela besättning, och ämnade slå sig i ro som privatman samt taga hand om Fritz och Majestät.

Afskedet var rörande, ty det fanns nästan ingen, som icke hade doktorn att tacka för god omvårdnad vid ett eller annat tillfälle, och äfven som människa hade han, såväl som äfven de andra båda svenskarna, vetat göra sig värderade och aktade.

Några dagar därefter gingo doktorn och André samt Fritz och Majestät ombord på en ångbåt, som förde dem till Stockholm.

Några veckor efter deras ankomst dit bragte doktorn sin länge hysta önskan till utförande.

Han adopterade Fritz.

André, som hade gifvit löftet att icke vidare skiljas från sina vänner, författade en minnesskrift, hvori han sanningsenligt skildrade den lille verldsresanden Fritz' märkvärdiga öden.

En vän till honom och doktorn, som var medlem af Svenska akademien, öfverlämnade manuskriptet åt denna.

Fritz fick den äran att blifva inbjuden till en af denna korporations vetenskapliga sammankomster, hvarvid han denna gång själf var föremål för de lärde männens sysselsättning.

Vid sammanträdet slut reste sig presidenten och öfverlämnade under lifligt bifall åt Fritz en 'Litteris et Artibus'.

Doktorn drog försorg om att Fritz äfven för framtiden gjorde heder åt denna utmärkelse.

Han lät honom besöka en af Stockholms förnämsta skolor, och de framsteg, som 'den lille matrosen' gjorde, visade att doktors omsorger om honom icke voro bortkastade.

Den intelligente, vetgirige unge mannen gjorde stora framsteg särdeles i matematik och naturvetenskaperna.

Men Fritz ville ovilkorligen blifva sjöman, och så smärtlös än tanken på en skilsmessa från honom föreföll doktorn, lade han dock inga hinder i vägen för hans val af lefnadskall.

Och Fritz har sedan dess gjort sina föreskrifna sjöresor, tagit sina examina med glans och för nu ett fartyg, en större ångare.

Hvad Majestät beträffar, så hade den lille negern den bästa vilja att lära sig något, men det kostade honom otrolig möda.

Så länge Flissi — och det var nära nog hela dagen — satt vid sina studier, tillbragte äfven Majestät tiden vid sina böcker.

Detta gjorde han hufvudsakligen för att bereda Flissi en glädje, men till slut blef det väl också till hans egen fördel.

De sista ferierna, som Fritz hade innan han som välbestäld styrman och sedermera som ångbåtskapten började plöja hafven, användes af våra fyra vänner till att anträda en resa till Paris och uppsöka den hyggelige gendarmen Barbanton.

Återseendet med denne var det hjärtligaste, som man kan tänka sig.

Den raske och modige mannen hade slagit sig till ro som innehafvare af en cigarr- och tobaksaffär samt hade gift sig.

När han berättade om sina äfventyr bland vildarna, underlät han aldrig att med en belåten sidoblick på sin lilla runda fru göra den anmärkningen:

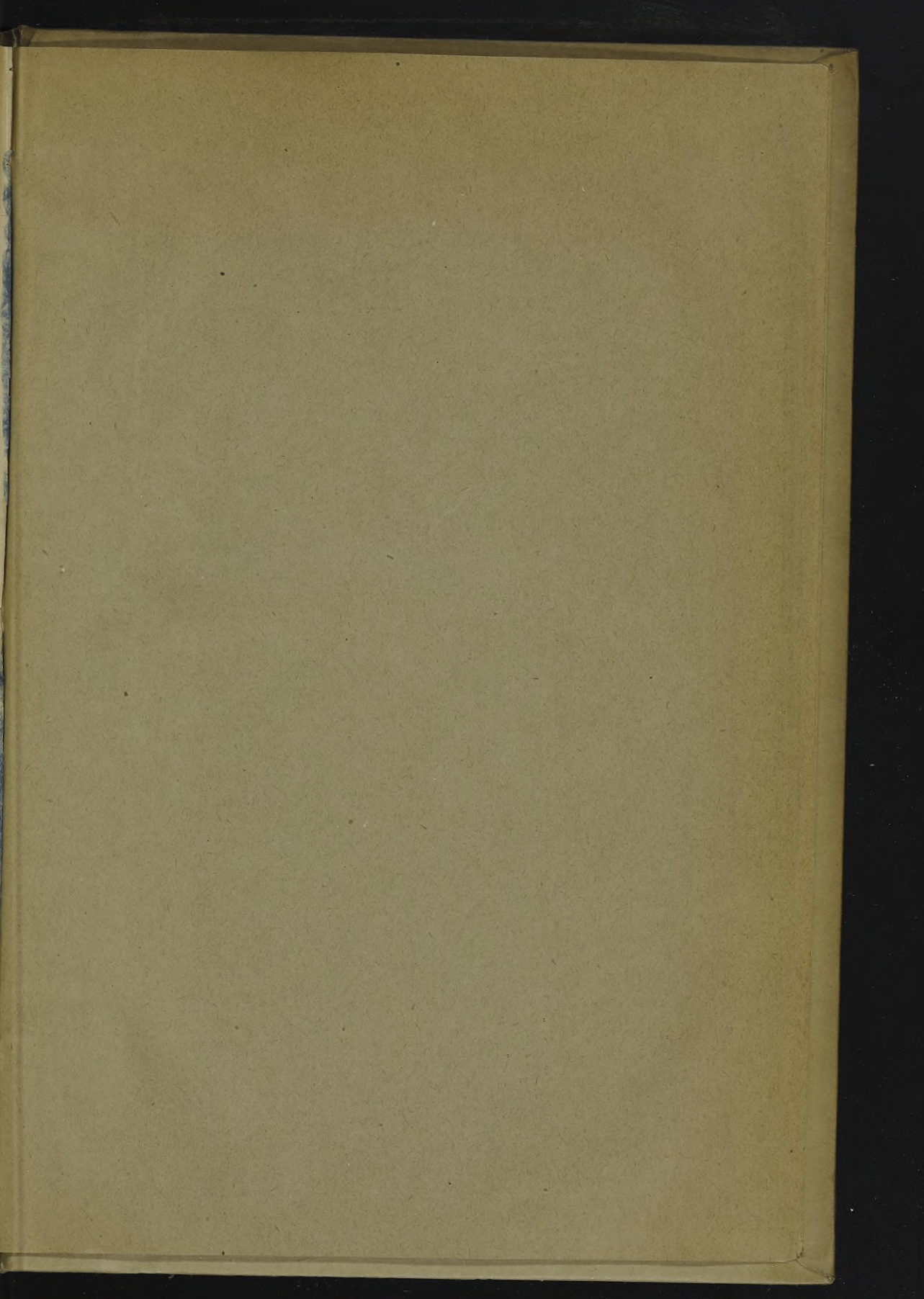
»Men de hade funnit förbaskadt litet att gnaga på mig!»

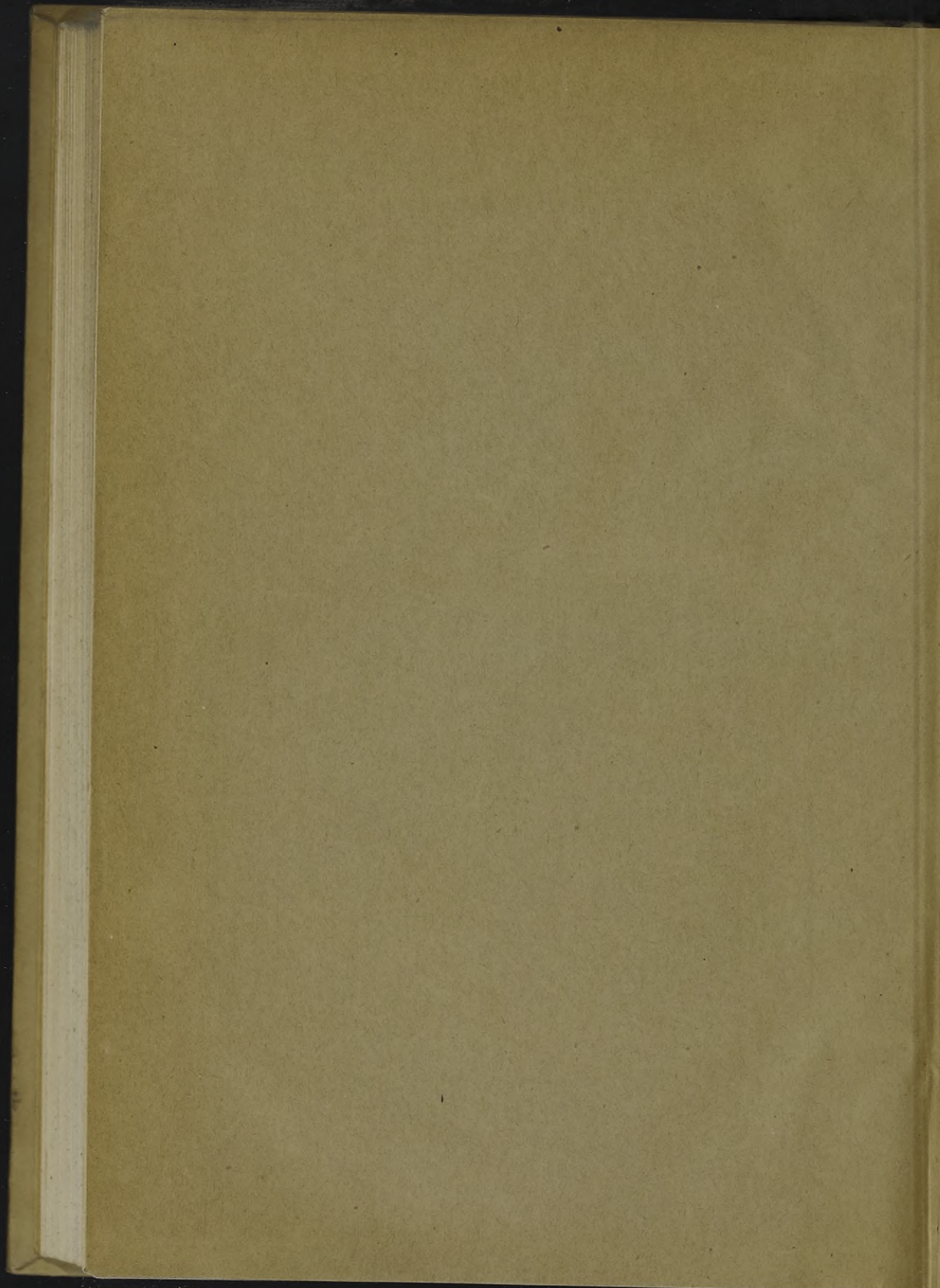
Baron de Valpreux befann sig vid den tiden som deltagare i den expedition, hvilken blifvit af franka regeringen utsänd för att taga upp sjöröfvarskeppet från djupet.

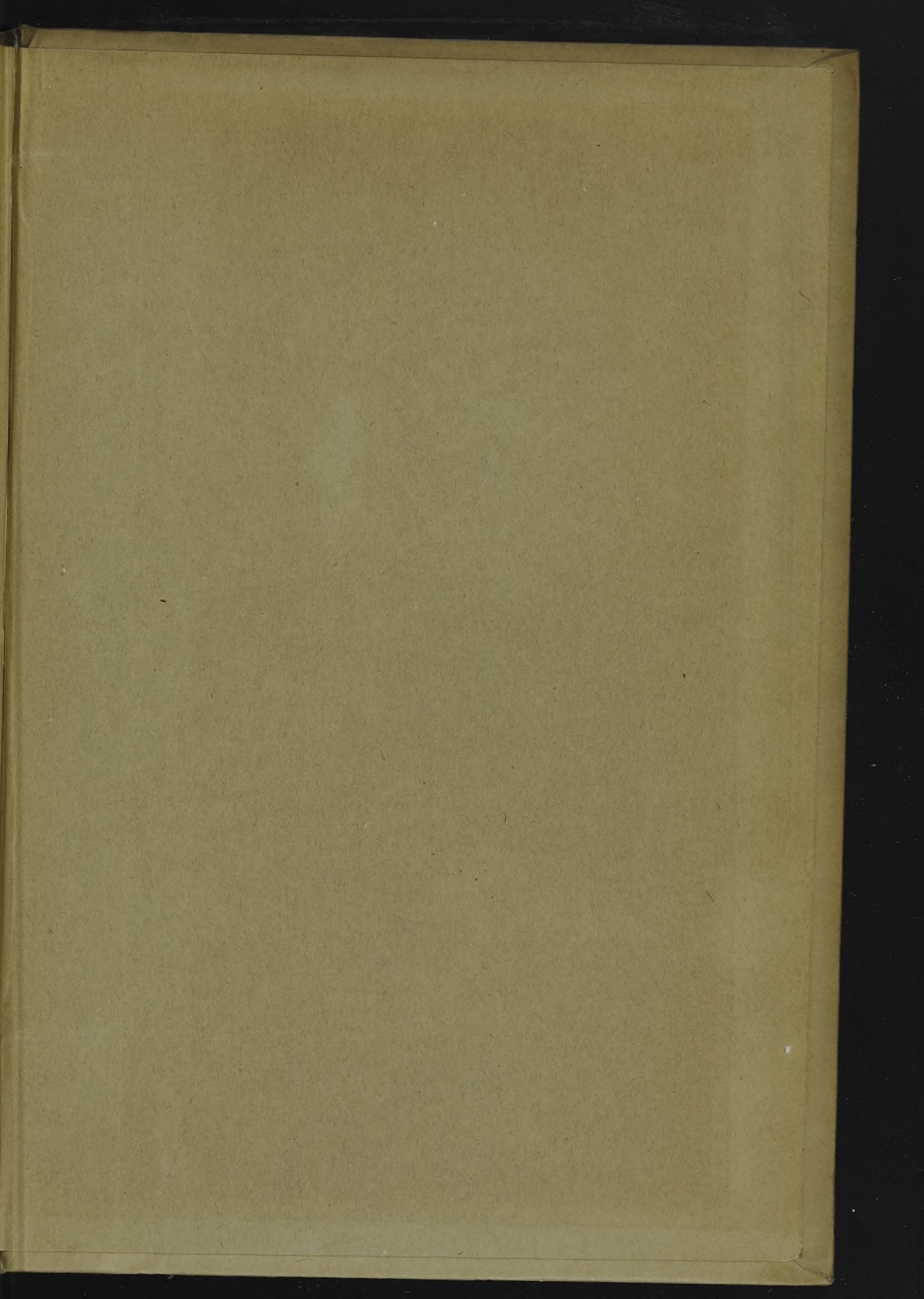
Han ansågs då som bestämmd till marinministerns efterträdare.

Majestät åtföljde naturligtvis sedan Fritz på hans sjöresor; han ville icke skiljas från sin Flissi.

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET, LUND

15000

401004850